

ZÁKLADNÁ ŠKOLA MEDŇANSKÁ 514/5, 01901 ILAVA

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

pre 2. stupeň ZŠ – ISCED 2

**Základná škola
Medňanská 514/5, 019 01 Ilava**

- **Názov školského vzdelávacieho programu:**

„ŠKOLA PRE ŽIVOT A ZEM“

- **Vzdelávací program:**

Stupeň vzdelania:	Nižšie stredné vzdelanie – ISCED 2
Dĺžka štúdia:	5 rokov
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Druh školy:	štátna

- **Predkladateľ:**

Názov školy:	Základná škola Medňanská 514/5, 01901 Ilava
Sídlo:	Medňanská 514/5 01901 Ilava
IČO:	36124664
Riaditeľ školy:	Mgr. Dana Škultétyová
Koordinátori pre tvorbu ŠkVP:	Mgr. Miroslava Rýdza PaedDr. Ľubica Ladecká

- **Zriaďovateľ**

Názov:	Mesto Ilava
Sídlo:	Mierové námestie 16/31 01901 Ilava
Kontakty:	tel: +421 (0)42 44 555 18 www.ilava.sk sekretariat@ilava.sk

- **Platnosť dokumentu**

Od 1. septembra 2015

OBSAH

Obsah.....	3
1. VŠEOBECNÉ ÚDAJE.....	6
1.1. VÍZIA ŠKOLY	6
1.2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ŠKOLE	6
1.2.1. MATERIÁLNE VYBAVENIE ŠKOLY	7
1.3. PORADNÉ ORGÁNY ŠKOLY	7
1.4. ZAMERANIE ŠKOLY.....	7
1.5. ORGANIZÁCIA PRIJÍMACIEHO KONANIA ŽIAKOV	8
1.6. SPÔSOB, PODMIENKY UKONČOVANIA STUPŇOV ZÁKLADNÉHO VZDELANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ	8
1.7. OSOBITOSTI A PODMIENKY NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI (ŠVVP).....	8
1.8. ŠKOLA AKO ŽIVOTNÝ PRIESTOR.....	11
1.9. DLHODOBÉ PROJEKTY.....	11
1.10. SPOLUPRÁCA S RODIČMI A INÝMI SUBJEKTAMI	13
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	14
2.1. PROFIL ABSOLVENTA NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELÁVANIA	15
2.2. STRATÉGIE ŠKOLY	15
2.2.1. SOCIÁLNE A PERSONÁLNE KOMPETENCIE	16
2.2.2. KOMPETENCIE K UČENIU.....	16
2.2.3. KOMUNIKATÍVNE KOMPETENCIE	16
2.2.4. PRACOVNÉ KOMPETENCIE	17
2.2.5. OBČIANSKE KOMPETENCIE.....	17
2.3. VZDELÁVACIE OBLASTI A PRIEREZOVÉ TÉMY	18
2.3.1. VZDELÁVACIE OBLASTI.....	18
2.3.2. PRIEREZOVÉ TÉMY	22
2.4. ÚČELOVÉ CVIČENIA V PRÍRODE V NIŽŠOM STREDNOM VZDELÁVANÍ.....	36
2.4.1. BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA PRI ÚČELOVÝCH CVIČENIACH	39
2.5. ROZVÍJANIE FINANČNEJ GRAMOTNOSTI	41
2.5.1. CHARAKTERISTIKA	41
2.5.2. CIELE FINANČNEJ GRAMOTNOSTI.....	42
2.5.3. NÁRODNÝ ŠTANDARD FINANČNEJ GRAMOTNOSTI – VERZIA 1.2.....	42
2.5.4. ÚLOHY ROZVOJA FINANČNEJ GRAMOTNOSTI.....	45

2.5.5.	FORMY UPLATŇOVANIA FINANČNEJ GRAMOTNOSTI	46
2.5.6.	FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ A PODNIKATEĽSKÉ ZRUČNOSTI	61
2.5.7.	METÓDY A FORMY PRÁCE.....	61
2.6.	ROZVÍJANIE ČITATEĽSKEJ GRAMOTNOSTI.....	62
2.6.1.	POROZUMENIE EXPLICITNE VYJADRENÝM INFORMÁCIÁM A ICH VYHLADÁVANIE.....	63
2.6.2.	VYVODENIE PRIAMYCH ZÁVEROV	67
2.6.3.	INTERPRETÁCIA A INTEGRÁCIA MYŠLIENOK A INFORMÁCIÍ	71
2.6.4.	SKÚMANIE A KRITICKÉ HODNOTENIE OBSAHU, JAZYKA A PRVKOV TEXTU.....	74
3.	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY.....	78
4.	UČEBNÉ OSNOVY	80
4.1.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA	81
4.2.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU ANGLICKÝ JAZYK	114
4.3.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU NEMECKÝ JAZYK	136
4.4.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU MATEMATIKA	157
4.5.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU INFORMATIKA	194
4.6.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU SVET DIGITÁLNYCH TECHNOLOGÍÍ	216
4.7.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU FYZIKA.....	232
4.8.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU PRAKTICKÁ FYZIKA	249
4.9.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU CHÉMIA.....	265
4.10.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU PRAKTICKÁ CHÉMIA.....	278
4.11.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU BIOLÓGIA	290
4.12.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU DEJEPIS	310
4.13.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU GEOGRAFIA	326
4.14.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU OBČIANSKA NÁUKA.....	349
4.15.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU ETICKÁ VÝCHOVA.....	363
4.16.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA	384
4.17.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU TECHNIKA.....	411
4.18.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU ODBORNÁ TECHNIKA	438
4.19.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU HUDOBNÁ VÝCHOVA.....	446
4.20.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU VÝTVARNÁ VÝCHOVA	460
4.21.	UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA.....	488
5.	REVÍZIE ŠKVP	514
6.	ZÁZNAMY O PREROKOVANÍ A SCHVÁLENÍ ŠKVP.....	515

PEDAGOGICKÁ RADA	515
RADA ŠKOLY.....	516
ZRIAĐOVATEĽ	517

1. VŠEOBECNÉ ÚDAJE

1.1. VÍZIA ŠKOLY

„Škola pre život a Zem“

Chceme:

Byť školou pre šťastný a zdravý život ľudí v zdravom a čistom prostredí. Chceme, aby naši žiaci vedeli chrániť život, pomáhať a konať dobro pre ľudí a pre život na Zemi. My, učitelia, chceme našich žiakov viesť a učiť ich konať správne veci pre život a Zem v 21. storočí.

Byť školou, kde šikanovanie, ohrozovanie slabších a bezbranných nemá svoje miesto a kde zodpovednosť za zdravé prostredie, zdravý životný štýl sú samozrejmosťou.

Byť školou otvorenou, ktorá rešpektuje práva dieťaťa, vychádzajúce z európskeho Dohovoru práv dieťaťa.

Byť školou rodinného typu, príazlivou pre deti a ich rodičov, ktorá im ponúka tie najkvalitnejšie služby a využíva najmodernejšie metódy a formy práce.

Byť školou zameranou na komunikáciu v cudzom jazyku, využívajúcou moderné informačno-komunikačné technológie (notebooky, tablety, počítače, interaktívne tabule), rozvíjajúcou manuálne zručnosti žiakov a prírodovedné vedomosti.

Byť školou, kde vládne priateľská atmosféra a ovzdušie spolupráce medzi deťmi, pracovníkmi školy a rodičmi.

Byť školou, kde vzťahy sú hodnotnejšie ako veci.

1.2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ŠKOLE

Základná škola Medňanská 514/5 v Ilave je od 3. 9. 2007 jedinou základnou školou v Ilave. Objekt školy spolu so športovým areálom je umiestnený na sídlisku SNP v širšom centre mesta s dobrou polohou dostupnosti.

Základná škola je objekt so štyrmi pavilónmi, rozsiahlym športovým areálom, vlastnou jedálňou, školským klubom detí a centrom voľného času. Nachádza sa vo veľmi peknom prírodnom prostredí s viacerými zelenými oddychovými zónami, s dostatkom drevín, ktoré sú domovom veвериčiek, vtákov a iných zvierat, o ktoré sa žiaci s obľubou starajú.

Základná škola je plnoorganizovaná s ročníkmi 1 až 9. Počet žiakov sa v posledných rokoch stabilizoval, pohybuje sa okolo 500, z toho na 1. stupni je okolo 207 žiakov a na 2. stupni je asi 295 žiakov. Výučba prebieha v dvoch až troch paralelných triedach. Mimo vyučovania žiaci 1. stupňa môžu využívať školský klub detí a krúžky v centre voľného času.

1.2.1. MATERIÁLNE VYBAVENIE ŠKOLY

Školský objekt tvoria štyri pavilóny. V nich sú umiestnené triedy, odborné učebne, školská jedáleň, školský klub detí, centrum voľného času a telocvičňa. Na škole je 18 tried vybavených interaktívnou tabuľou.

V pavilóne A je umiestnených 14 kmeňových tried. Dve kmeňové triedy sú pre žiakov 1. stupňa a 12 tried je pre žiakov 2. stupňa. Nachádzajú sa tu priestory vedenia školy, kabinet zástupkyne pre 2. stupeň, zborovňa pre pedagogických zamestnancov, sekretariát, účtovné, ekonomické oddelenie a priestory pre upratovačky.

V pavilóne A je aj učebňa chémie a fyziky, biológie, dve jazykové učebne, dve učebne informatiky, kabinety všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetov a učebňa špeciálnej pedagogičky.

Miesto tu má kabinet výchovného a kariérového poradenstva, kabinet správcu siete, archív a kabinet počítačovej techniky.

V pavilóne B sa nachádza 8 tried pre žiakov prvého stupňa, ktoré sú vybavené interaktívnymi tabuľami s projektorami. Je tu zborovňa pre pedagogických zamestnancov 1. stupňa a kabinet s pomôckami. Okrem kabinetu pre zástupkyňu pre 1. stupeň je tu knižnica a kabinet vedúcej centra voľného času.

Na prízemí pavilónu C sú tri triedy školského klubu detí. Ostatné triedy školského klubu detí využívajú na svoju činnosť z kapacitných dôvodov triedy 1. stupňa v pavilóne B. Na poschodí sa nachádza školská jedáleň, kuchyňa a na prízemí sú kuchynské sklady.

V pavilóne D je jedna veľká telocvičňa s náradňovňou a jedna malá telocvičňa. Nachádzajú sa tu dve odborné učebne na vyučovanie technickej výchovy a školská kuchynka. Fyzickú zdatnosť žiakov rozvíjame na ihriskách školského športového areálu.

Areál školy je pomerne veľký, plný zelene a drevín. Je tu aj zanedbaný školský náučný park, ktorý je potrebné po rokoch opäť obnoviť. Priestor ponúka vhodný relax i miesto na športovanie. Rozsiahly športový areál slúži žiakom základnej školy a v popoludňajších hodinách mládeži, dospelým a najmenšej verejnosti. Tvoria ho tri ihriská, dve sú multifunkčné a jedno je dopravné. Využívajú ich žiaci počas telesnej a športovej výchovy, ale najmä deti školského klubu v popoludňajších hodinách.

1.3. PORADNÉ ORGÁNY ŠKOLY

Poradnými orgánmi riaditeľa školy sú pedagogická rada, metodické združenie učiteľov prvého stupňa a predmetové komisie združujúce pedagogických zamestnancov príslušného predmetu alebo príbuzných predmetov druhého stupňa školy.

1.4. ZAMERANIE ŠKOLY

Škola sa dlhodobo zameriava na výučbu cudzích jazykov, vyučovanie anglického jazyka ponúkame žiakom už od prvého ročníka. V posledných rokoch reagujeme na požiadavku spoločnosti rozvíjať matematické a technické kompetencie žiakov pridávaním hodín matematiky v učebnom pláne jednotlivých ročníkov.

V súčasnosti obraciame pozornosť na ekologické problémy s cieľom dať našim žiakom základy environmentalistiky ako životnú filozofiu ich budúcnosti. Z požiadaviek našich žiakov vyplýva, že chcú mať bezpečnú školu s uzavretým školským areálom, počas prestávok sa chcú pohybovať v areáli školy a chcú mať zdravý pitný režim s teplými nápojmi.

Škola chce podporiť aktivity žiakov a zviditeľniť úspechy žiakov na monitore v chodbe školy, kde by prebiehali informácie o vynikajúcich výsledkoch našich žiakov.

Prevažná väčšina žiakov navštevujúcich školu pochádza z mesta Ilava. Máme však aj žiakov dochádzajúcich zo vzdialenejších obcí. Od 5. ročníka prichádzajú do školy žiaci z Hornej Poruby. Školu navštevujú aj žiaci z Iliavky, Klobušíc, Pruského, Dubnice nad Váhom, Košeckého Rovného a Košeckého Podhradia, Zliechova a Valaskej Belej. Ponúkame im okrem základného vzdelávania založeného na porozumení široké spektrum krúžkov, vedených lektormi z radov kmeňových pedagógov a externistov. Skúsenosti máme aj so začlenením žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

1.5. ORGANIZÁCIA PRIJÍMACIEHO KONANIA ŽIAKOV

Do školy prijímame žiakov v súlade s § 60 a § 61 zákona č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zápis do 1. ročníka sa každoročne uskutočňuje v prvý pracovný piatok a nasledujúcu sobotu v mesiaci apríl. Presný dátum a čas zápisu býva zverejnený na webovej stránke školy, v miestnom rozhlase a tlači. Už tradične zápisu predchádza Deň otvorených dverí pre budúcich prváčikov a ich rodičov, kedy si môžu pozrieť priestory školy, oboznámiť sa so školským vzdelávacím programom. Zákonný zástupca dieťaťa, ktoré k 31. augustu v danom školskom roku dovŕši šesť rokov veku, je povinný aj s dieťaťom zúčastniť sa zápisu. Žiadosť o prijatie žiaka do školy je k dispozícii na webovej stránke školy (prijímanie do 1. ročníka), u zástupkyňi riaditeľky školy pre 1. stupeň a na sekretariáte školy.

Počas zápisu si deti vyskúšajú svoje schopnosti a pripravenosť na školu v nenáročnom pohovore s učiteľkami a školským špeciálnym pedagógom. Zákonní zástupcovia detí poskytnú ich osobné údaje, zároveň uvedú záujem o vyučovanie etickej alebo náboženskej výchovy, o pobyt v školskom klube detí. Po zápise obdržia rozhodnutie o prijatí.

1.6. SPÔSOB, PODMIENKY UKONČOVANIA STUPŇOV ZÁKLADNÉHO VZDELANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ

Primárne vzdelanie získa žiak/žiačka úspešným absolvovaním posledného ročníka (4. ročník) ucelenej časti vzdelávacieho programu pre 1. stupeň/ISCED 1. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou „Žiak/žiačka získal/a primárne vzdelanie“.

Nižšie stredné vzdelanie: získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka (9. ročník) ucelenej časti vzdelávacieho programu pre 2. stupeň/ISCED 2. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou „Žiak/žiačka získal/a nižšie stredné vzdelanie“.

1.7. OSOBITOSTI A PODMIENKY NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI (ŠVVP)

V zmysle platnej legislatívy je žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami žiak, ktorý má zariadením výchovného poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-

vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodňujúcom prostredí, ktorých zohľadnenie mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností, osobnosti, ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Na škole pracujeme so širokým spektrom žiakov, ktorí sú vzdelávaní v bežných triedach. Do skupiny so ŠVVP zaraďujeme:

- žiaka so zdravotným znevýhodnením
= žiak so zdravotným postihnutím (mentálnym, sluchovým, zrakovým, telesným, narušenou komunikačnou schopnosťou, autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, viacnásobným postihnutím)
= žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, žiak s poruchou správania),
- zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- s nadaním.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením sú vzdelávaní v bežných triedach, ale podľa rozsahu poruchy je ich vzdelávanie upravované individuálnym vzdelávacím programom, ktorého tvorby sa zúčastňujú vyučujúci jednotlivých predmetov, školský špeciálny pedagóg, triedny učiteľ, výchovný poradca a pracovník CPPPaP. Pri vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením umožňujeme používanie kompenzačných a iných pomôcok vo vyučovacom procese (napr. notebook, tablet, kalkulačku, gramatické a sčítacie tabuľky, názorný materiál a iné) podľa odporúčania školského špeciálneho pedagóga, ktorý má žiaka vo svojej odbornej starostlivosti.

Vzhľadom k možnostiam školy sme schopní vzdelávať aj žiakov s ľahkým a stredným mentálnym postihom. Ich prijímanie je individuálne a vždy posudzujeme prínos integrácie pre handicapovaného žiaka i triedny kolektív.

V prípade odporúčania CPPPaP sa škola snaží zaistiť asistenta učiteľa do triedy, v ktorej je žiak integrovaný. Ten potom spolupracuje s vyučujúcimi jednotlivých predmetov, triednym učiteľom, školským špeciálnym pedagógom a rodičmi. Pri hodnotení žiakov so ŠVVP prihliadame k miere poruchy a tej prispôsobujeme kritériá a spôsoby hodnotenia.

Žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) sa snažíme pomôcť v neľahkej situácii prostredníctvom individuálneho prístupu, prípadne konzultáciami so školským sociálnym pedagógom. Závažnejšie ťažkosti riešime v spolupráci s pracovníkmi sociálneho úradu.

Žiakom so SZP je žiak žijúci v prostredí, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecuje rozvoj mentálnych, vôľových, emocionálnych vlastností žiaka, nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje mu dostatok primeraných podnetov pre rozvoj jeho osobnosti (§2 písm. p) školského zákona).

Pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia je potrebné vytvárať špecifické podmienky a to:

- znížiť počet žiakov v bežnej triede, čím sa umožní vyššia miera individuálneho prístupu,
- realizovať celodenný výchovný systém, ktorý predlžuje čas dieťaťa v motivujúcom školskom prostredí a umožňuje mu podmienky na prípravu na vyučovanie,
- vytvoriť atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí,
- realizovať programy orientované na zlepšenie práce s rodičmi detí.

Všetky špecifiká sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Výchova vzdelávanie žiakov s nadaním. Žiakom s nadaním je žiak, ktorý má nadpriemerné schopnosti v intelektovej oblasti, v oblasti umenia alebo športu, alebo v týchto oblastiach dosahuje v porovnaní s rovesníkmi mimoriadne výkony a prostredníctvom výchovy a vzdelávania sa jeho nadanie cielene rozvíja (§2 písm. q) školského zákona).

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja výkonových charakteristík kladieme dôraz na harmonický osobnostný vývin nadaného dieťaťa, jeho emocionálne charakteristiky a sociálne vzťahy. Individuálny výchovno-vzdelávací program môže žiakovi v súlade s jeho nadaním umožniť akcelerované vzdelávanie. Vo všeobecnosti sa dáva prednosť rozširujúcemu vzdelávaniu, v rámci ktorého sa do programu zaraďujú predmety, ktoré nie sú v učebnom pláne bežných žiakov. Všetky špecifiká sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Pri všetkých žiakoch so ŠVVP kladieme dôraz na motivačnú funkciu hodnotenia a posilňovania sebahodnotiacich zručností žiakov. Ich hodnotenie je úzko prepojené s pedagogickou diagnostikou a rešpektuje individuálne dispozície žiakov.

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa v rámci vzdelávania podľa školského zákona vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov:

- a) slovným hodnotením,
- b) klasifikáciou,
- c) kombináciou klasifikácie a slovného hodnotenia.

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka s vývinovými poruchami alebo žiaka so zdravotným postihnutím sa zohľadňuje jeho porucha alebo postihnutie. V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Pri priebežnom hodnotení učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka. Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami. Pri výchove a vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením je potrebné rešpektovať obmedzenia, ktoré sú podmienené postihnutím dieťaťa. Zadávať také požiadavky, ktoré má dieťa predpoklad splniť. Pri hodnotení a klasifikácii prospechu a správania nehodnotiť negatívne tie výkony dieťaťa, ktoré sú ovplyvnené jeho zdravotným stavom, ak z tejto príčiny dieťa nemá možnosť splniť alebo vykonať ich lepšie. Využívať aj slovné hodnotenie. Hodnotenie správania integrovaného žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (s poruchami správania) sa posudzuje s prihliadnutím na jeho druh zdravotného znevýhodnenia v úzkej spolupráci so zariadením výchovného poradenstva a prevencie, so špeciálnym pedagógom a zákonným zástupcom žiaka.

Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na škole. Na našej škole zabezpečujeme:

- odborný prístup vo vzdelávaní – úzka spolupráca s odborníkmi zo CPPP a P,
- vzdelávanie podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu,
- individuálna práca so žiakom, používanie špeciálnych foriem a metód vyučovania,
- úprava vzdelávacieho obsahu, špecifický postup v hodnotení vzdelávacích výsledkov, úzka
- spolupráca s rodičmi
- špecifické materiálne podmienky – bezbariérový prístup, špeciálna učebňa
- odborný servis školského špeciálneho pedagóga, možnosť osobného asistenta

1.8. ŠKOLA AKO ŽIVOTNÝ PRIESTOR

Aktuálne informácie o aktivitách školy zverejňujeme na informačných tabuliach, nástenkách a internetových stránkach.

Vzhľadom na to, že žiaci a aj ostatní zamestnanci trávajú v škole väčšiu časť pracovného dňa, je veľmi dôležité vytvoriť také podmienky, aby sa tu cítili príjemne a bezpečne. Kladieme dôraz na upravené a estetické prostredie tried, chodieb, jedálne a školského dvora. Veľkú pozornosť venujeme estetickému úprave školských priestorov, čistote a dodržiavaniu bezpečnostných predpisov. Z dôvodu zabezpečenia osobných vecí žiakov boli z finančných prostriedkov ZRŠ a rozpočtu školy zakúpené šatňové skrinky pre všetkých žiakov 2. stupňa, ktoré aj zvýšili estetický vzhľad školy. Škola má zavedenú tradíciu tvorby Školského tabla deviatakov, čím buduje povedomie patričnosti ku škole. Na škole vládne priaznivá liberálna atmosféra, všetci majú zabezpečenú slobodu prejavu a právo na ochranu osobnosti. Žiaci sa môžu prostredníctvom žiackeho parlamentu podieľať na organizácii života školy. Žiaci a všetci zamestnanci sú oboznámení so svojimi právami a povinnosťami. Je však potrebné dôsledne plniť všetky opatrenia na posilňovanie disciplíny a správania sa žiakov k školskému majetku. Aktuálne informácie o aktivitách školy zverejňujeme na informačných tabuliach, nástenkách a internetových stránkach.

Priateľskú atmosféru budujeme nielen medzi žiakmi navzájom, ale aj medzi žiakmi, pedagógmi a inými zamestnancami školy.

1.9. DLHODOBÉ PROJEKTY

Na poli medzinárodnej spolupráce sa zameriame na aktivity s družobnými školami v Klimkovicach a v Mikolowe. Majú dlhodobý charakter a realizujú sa v priebehu školského roku.

Názov projektu	Zameranie	Zodpovedný
Zdravá škola	Zdravý životný štýl, výživa, zvyšovanie telesnej zdatnosti, hygiena	Mgr. Hofierková
e-Twinning	Medzinárodný projekt – zážitkové vyučovanie, spolupráca prostredníctvom internetu so školami v zahraničí	Mgr. Košťaliková
Zippyho kamaráti	Duševné zdravie detí, vyrovnávanie sa detí s problémami a sklamaniami	ZRŠ pre 1. stupeň Tr. uč. 1. roč.
Bezpečne na cestách	Skvalitňovanie bezpečného správania žiakov v cestnej premávke	ZRŠ 1. stupňa Tr. uč. 1. stupňa

Moja prvá škola	Učíme atraktívne, zábavne a moderne.	RŠ Tr. uč. 1. stupňa
EnglishOne	Využitie moderných vzdelávacích materiálov na výučbu ANJ	RŠ a vyučujúci ANJ
Modernizácia vybavenia odborných učební	Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov ZŠ	RŠ správcovia odborných učební
Získajme nové poznatky modernými formami – pomonitorovacie obdobie	Modernizácia vyučovacieho procesu prostredníctvom inovatívnych foriem výučby a modernizácia didaktických prostriedkov založených na moderných informačnokomunikačných technológiách	RŠ pedagogickí zamestnanci
Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva	Inovácia obsahu a metód výučby s dôrazom na využívanie digitalizovaného obsahu	Mgr. Slávka Štefancová
Podpora profesijnej orientácie žiakov základnej školy na odborné vzdelávanie a prípravu prostredníctvom rozvoja polytechnickej výchovy zameranej na rozvoj pracovných zručností a práca s talentami	Pomoc žiakom pri rozhodovaní o budúcom povolání.	Mgr. Veronika Bambušková
Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálnopatologických javov v školskom prostredí	Zefektívnenie systému výchovného poradenstva	Výchovný poradca

Adopcia na diaľku. Ide o pomoc sirotám, polosirotám alebo deťom z veľmi chudobných rodín, ktoré by bez takejto pomoci nemali možnosť navštevovať školu a v budúcnosti sa začleniť do normálneho života. Škola organizuje aj krátkodobé projekty a ročné školské projekty, v rámci ktorých spolupracuje s miestnymi profesijnými organizáciami a odborníkmi z rôznych oblastí. Pravidelne sledujeme možnosti aktívne sa zapojiť do nových projektov.

1.10. SPOLUPRÁCA S RODIČMI A INÝMI SUBJEKTAMI

Rodičia sú pravidelne informovaní o priebehu výučby na triednych schôdkach a individuálnych konzultáciách, ako aj prostredníctvom internetových stránok www.zsilava.edupage.org.

Ambíciou školy je naplno využiť svoj intelektový potenciál a možnosť ovplyvňovať a vstupovať do života väčšiny rodín v meste a dosiahnuť, aby sa stala uznávanou inštitúciou s vysokým kreditom a mohla tak pozitívne formovať výchovu a vzdelávanie mladej generácie mesta. Na dosiahnutie tohto cieľa je veľmi dôležitá úzka spolupráca s rodičmi a miestnou komunitou, či už s jednotlivcami alebo prostredníctvom rôznych organizácií, združení a zoskupení.

Veľmi pozitívne možno hodnotiť spoluprácu s Radou rodičov. Je to poradný orgán zložený zo zástupcov rodičov žiakov podľa tried. Pracuje podľa schváleného plánu práce, podieľa sa na príprave mnohých aktivít školy, predkladá vedeniu školy návrhy, požiadavky a pripomienky rodičov ku práci školy. Spolupráca školy a rodičov sa realizuje aj prostredníctvom výboru Rady rodičov, ktorý sa pravidelne stretáva s vedením školy a plánuje činnosť a aktivity na nasledujúce obdobie. Pomáha škole získať finančné prostriedky, ktoré sa využívajú pre potreby žiakov školy.

Možnosť významným spôsobom ovplyvňovať prácu školy má Rada školy. Je to iniciatívny a poradný samosprávny orgán, ktorý vyjadruje a presadzuje záujmy žiakov, rodičov, pedagogických aj nepedagogických zamestnancov. Plní funkciu verejnej kontroly a vyjadruje sa k činnosti školy. Na základe výberového konania volí riaditeľa školy. Riaditeľ školy sa zúčastňuje na zasadnutiach Rady školy a priebežne konzultuje s členmi Rady aktuálne aktivity a problémy školy.

Dôležitým partnerom školy je zriaďovateľ, Mesto Ilava, Mierové námestie 16/31, 019 01 Ilava. Zriaďovateľ v plnej miere rešpektuje právnu subjektivitu školy. Spolupráca oboch inštitúcií je na veľmi dobrej úrovni.

V budúcnosti chce škola pokračovať v spolupráci aj s ďalšími subjektmi, napr.: s PZ v Ilave, Dubnici nad Váhom a v Trenčíne, s hasičským zborom, s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Dubnici nad Váhom, MŠ v Ilave a v Klobošiciach, so ZŠ Horná Poruba, so ZŠ Košeca, s Mestskou knižnicou a Domom kultúry v Ilave, ďalej s Ligou proti rakovine, Ligou za duševné zdravie a ďalšími organizáciami v blízkom okolí.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Zameranie školského vzdelávacieho programu posilňuje rozvíjanie kľúčových kompetencií. Snažíme sa podporovať komunikačné schopnosti v materinskom jazyku i v cudzích jazykoch, viesť žiakov k využívaniu komunikačných a informačných technológií, podporovať zavádzanie a využívanie výpočtovej techniky do všetkých predmetov, podporovať výučbu s využitím počítačov, tabletov so zameraním pre praktický život.

U žiakov formujeme tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie. Žiakov vychovávame v duchu humanistických princípov. Umožňujeme im poznávať svoje mesto i región. Približujeme im miestne zvyky a tradície, vychovávame ich k hrdosti na svoju vlasť a k národnému povedomiu.

Pracujeme so širokým spektrom žiakov. Žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami: žiakov mimoriadne nadaných, žiakov so špecifickými poruchami učenia a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia nevyčleňujeme z bežných tried. Sme presvedčení o dôležitosti vrstovníckej skupiny pre bežnú populáciu i pre nich. Ich špecifické potreby sa snažíme naplňať aj spoluprácou so školským špeciálnym pedagógom a asistentom učiteľa.

V oblasti mimoškolských aktivít ponúkame široké spektrum krúžkov, vedených lektormi z radov kmeňových pedagógov i externistov. Ponuka pokrýva celú škálu záujmov žiakov od hudby a výtvarných činností, cez šport, informatiku po výučbu cudzích jazykov.

Školský vzdelávací program vychádza z poznatkov, že:

- v základnom vzdelávaní si majú žiaci osvojiť základné poznatky o živote okolo seba. Cieľom však nie je encyklopedický súhrn poznatkov, ale prepojenie získaných vedomostí a zručností;
- k učeniu možno žiakov motivovať osobným príkladom a urobiť výučbu zaujímavou a primeranou ich veku;
- k výučbe je možno využívať celoškolské, ročníkové a triedne projekty;
- najlepšie a trvalé výsledky možno dosiahnuť na základe porozumenia určitého javu, a to vtedy, keď žiak zapojí do učenia čo najviac zmyslov, keď sa bude aktívne zúčastňovať činností, pozorovať, hovoriť o nich, vyslovovať závery – objavovať, projektovať;
- ak chceme dosiahnuť dobré výsledky u všetkých žiakov, musíme im dať dostatočný priestor pre učenie, pretože rovnaké výsledky nemožno dosiahnuť u všetkých žiakov za rovnakú dobu;
- kvalitu vzdelávania neurčuje množstvo poznatkov, ale ich prepojenosť, zmyslupnosť a použiteľnosť pre život;
- efektivitu vzdelávania nemožno založiť len na posudzovaní chýb žiaka a na pripravenosti pre prijímacie skúšky, ale je nutné využiť nové mechanizmy na hodnotenie výsledkov vzdelávania postavené na: priebežnom hodnotení činností žiakov, na overovaní schopností riešiť problémy komplexne a na celkovom posune žiaka nielen v kvalite vedomostí a rozvoji zručností, ale predovšetkým v komplexnom rozvoji osobnosti žiaka;
- pozitívne ladené hodnotenie používané priebežne má vyššiu motivačnú hodnotu a vedie k dobrému zvládaniu učiva ako celku.

Naša škola je tvorivá, nepredkladá žiakom hotové výsledky a poznatky k osvojeniu, ale vedie ich k tomu, aby všetko nové, pokiaľ je to možné, získavali na základe samostatných činností, pozorovaní a pokusov. Snaží sa nezamestnávať jednostranne rozum a pamäť žiakov, ale pôsobiť tiež na ich city a vôľu.

Cielene rozvíja schopnosti žiakov a oboznamuje ich s pracovnými metódami a postupmi. Tieto si žiaci osvojujú tak, aby ich mohli uplatniť v živote a mohli sa sami ďalej vzdelávať. V priebehu vzdelávacieho procesu je žiak vedený k sebakontrolu, sebahodnoteniu a samostatnému rozhodovaniu. Učí sa pracovať samostatne i spolupracovať v tíme.

2.1. PROFIL ABSOLVENTA NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELÁVANIA

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebavzdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

2.2. STRATÉGIE ŠKOLY

Smerujú k posilňovaniu a upevňovaniu kľúčových kompetencií obsiahnutých v Štátnom vzdelávacom programe.

2.2.1. SOCIÁLNE A PERSONÁLNE KOMPETENCIE

- zapájame žiakov do projektov;
- zapájame verejnosť do života školy;
- žiaci sa spolupodieľajú na vytváraní pravidiel spolužitia;
- umožňujeme všetkým žiakom uplatniť sa adekvátne podľa svojich individuálnych schopností (využívame pomoc špeciálneho pedagóga a asistenta učiteľa);
- žiakov hodnotíme priebežne a pozitívne ich motivujeme;
- prezentujeme výsledky práce žiakov (výstavy, web, súťaže, školský časopis, akadémia, deň otvorených dverí);
- umožňujeme žiakom prístup k rôznym zdrojom informácií (mestská knižnica, školská knižnica, internet v odborných učebniciach...);
- žiaci sa zúčastňujú programov pre rodičov (divadelné predstavenia, akadémia, tvorivé dielne, deň otvorených dverí...);
- ponúkame žiakom kvalitné a rôznorodé voľnočasové aktivity s prihliadnutím na ich osobný rozvoj;
- integrujeme žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami;
- vytvárame útulné, podnetné, priateľské a estetické prostredie;
- motivujeme žiakov, aby hľadali riešenia problémov aj cestou žiackej školskej rady a formou diskusie ich učíme vyjadriť svoj názor, zamerať sa na podstatu veci a špecifikovať ich závažnosť;
- v rolovom vyučovaní učíme žiakov riešiť svoje osobné problémy v spolupráci s učiteľmi etickej výchovy, dramatizáciou scénok, komplexnou analýzou textu.
-

2.2.2. KOMPETENCIE K UČENIU

- v práci používame aktivizujúce metódy učenia (projekty, skupinová práca, pokusy, zážitkové učenie, blokové vyučovanie...);
- učíme žiakov pracovať s rôznymi informačnými zdrojmi (internet, encyklopédie, slovníky, rozhlas a televízia ...);
- vypracovávame individuálne vzdelávacie programy, podľa ktorých individuálne postupujeme pri vzdelávaní a hodnotení žiakov so ŠVVP;
- vedieme žiakov k prepojeniu získaných poznatkov s praxou na základe názornosti a problémových úloh (pokusy, úlohy z bežného života, modelové situácie...);
- snažíme sa žiakov kladne motivovať k záujmu o daný predmet striedaním rôznych metód a organizačných foriem práce;
- používame odbornú terminológiu primeranú veku žiakov, ktorú približujeme cez konkrétne príklady, aby ju žiak vedome aktívne používal;
- stanovujeme jasné kritériá hodnotenia, a na ich základe vedieme žiakov k sebahodnoteniu a k hodnoteniu spolužiakov, pričom sa učia o probléme diskutovať.

2.2.3. KOMUNIKATÍVNE KOMPETENCIE

- žiakov a rodičov informujeme prostredníctvom webových stránok školy;
- oboznamujeme rodičov o prospievaní žiaka prostredníctvom internetovej žiackej knižky;
- umožňujeme svojim žiakom prezentovať názory a pripomienky prostredníctvom triednických hodín a žiackeho parlamentu;

- vytvárame podmienky a podporujeme žiakov v účasti na súťažiach, besedách a prednáškach organizovaných školou;
- dávame žiakom príležitosť korešpondovať a stretávať sa s rovesníkmi z družobných škôl v Klimkovicach a Mikolowe;
- žiaci dostávajú príležitosť vystupovať s prezentáciou svojich prác a zručností pred spolužiakmi, rodičmi a verejnosťou;
- prezentujeme svoju prácu v spolupráci s CVC počas dní otvorených dverí, akademií a športových stretnutí;
- podporujeme medzipredmetové vzťahy formou projektov;
- umožňujeme žiakom využívať komunikačné technológie;
- do vyučovania jazykov zaraďujeme úlohy, pri riešení ktorých žiaci pracujú s knihami, časopismi, internetom, referátmi;
- navodzujeme rôzne spoločenské situácie, ktoré žiaci riešia na základe svojich komunikačných schopností jednotlivito, vo dvojiciach i v skupinách;
- vedieme žiakov k overovaniu faktov a informácií prostredníctvom viacerých zdrojov (internet, denná tlač, knihy...);
- vytvárame žiakom podmienky k rozvoju vlastnej tvorivosti, pri ktorých sa prejaví ich schopnosť komunikovať v rodnom prípadne cudzom jazyku. Žiaci referujú o udalostiach, prečítaných knihách, športových výkonoch;
- podporujeme u žiakov sebavedomé vystupovanie a opieranie sa o overené fakty, motivujeme žiakov k sebazdokonaľovaniu, ale tiež využívaniu individuálnych schopností, fantázie, umenia improvizovať, reagovať v neočakávaných situáciách, vyjadriť svoj názor;
- učíme žiakov pracovať s rôznymi zdrojmi informácií (tlačenými i elektronickými) - učíme ich správne citovať a kriticky hodnotiť;
- pripravujeme pre žiakov tematicky zamerané exkurzie

2.2.4. PRACOVNÉ KOMPETENCIE

- výučbu doplníme o návštevy kultúrnych a výchovných podujatí, odborné exkurzie;
- v priebehu výučby zoznamujeme žiakov s rôznymi technológiami – keramická dielňa, odpadová spoločnosť, vodná elektráreň...;
- umožňujeme žiakom zapojiť sa do reálnej prevádzky školy a mesta – zber druhotných surovín, charitatívne akcie, úprava, estetizácia interiéru a exteriéru školy;
- vedieme žiakov k všestrannému umeleckému vyjadrovaniu sa – výtvarné, literárne, recitačné, spevácke súťaže;
- ponúkame pestrú skladbu voľnočasových aktivít, čiastočne zameranú na posilnenie pracovných činností;
- pripravujeme žiakov na vhodnú profesijnú orientáciu s prihliadnutím na ich individuálne predpoklady a možnosti a potreby regiónu

2.2.5. OBČIANSKE KOMPETENCIE

- tvoríme a realizujeme projekty, žiakov všetkých vekových kategórií vedieme k vystupovaniu a prezentácií aj prostredníctvom spolupráce starších žiakov s mladšími;
- umožňujeme zapojiť všetkých (i menej nadaných žiakov) do projektov a činností, čím výrazne posilňujeme zdravé sebavedomie všetkých;

- integrujeme žiakov so ŠVVP;
- vedieme žiakov k vzájomnej pomoci, rešpektu a tolerancii;
- zoznamujeme žiakov s rôznymi kultúrami, náboženstvami, rasami a orientáciami;
- vedieme žiakov k úcte k práci druhých – uskutočňujeme a navštevujeme výstavy, koncerty, dielne, výlety, vernisáže, akadémie...;
- navodzujeme s deťmi modelové situácie, ktoré následne rozoberáme, analyzujeme a určíme ich správne riešenie;
- preferujeme heslo „škola pre život a Zem“ – informujeme žiakov o fatálnej škodlivosti všetkých druhov návykových látok, sebapoškodzovania, šikanovania, týrania zvierat, vedieme žiakov k pomoci ostatným, k zdravému spôsobu života, ochrane našej planéty;
- vedieme všetkých k pohybovej aktivite i mimo školy;
- ukazujeme vhodné postoje k životnému prostrediu – triedime odpad, zbierame papier, gaštany, učíme sa v prírode, čistíme les a okolie školy;
- osobným príkladom upevňujeme v deťoch estetické cítenie a zdravý životný štýl.

2.3. VZDELÁVACIE OBLASTI A PRIEREZOVÉ TÉMY

2.3.1. VZDELÁVACIE OBLASTI

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety v primárnom vzdelávaní:

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA ANGLICKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA CHÉMIA BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS GEOGRAFIA OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA

JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety slovenský jazyk a literatúra a anglický jazyk. Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie. Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote, podporuje otvorenejší prístup k ľuďom, umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvára podmienky na spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami, ktorú tvoria vyučovacie predmety matematika a informatika, je v rámci nižšieho stredného vzdelávania založená predovšetkým na aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získavať matematickú gramotnosť. Rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií.

ČLOVEK A PRÍRODA

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä

spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.

Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi **fyzika, chémia, biológia, geografia**, ale aj matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety dejepis, geografia s jej humánnou zložkou a občianska náuka spolu s príslušnými témami, ktoré sú prítomné aj v iných vzdelávacích oblastiach. Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, miestnej obci, regióne i o ostatných regiónoch Slovenska. Žiaci sú vedení k pochopeniu vlastného miesta a úlohy v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym a krajine, v ktorej žijú. Vzdelávacia oblasť otvára priestor na kultivovanie individuálnych a spoločenských kompetencií. Učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok a prispieva ku kritickému mysleniu žiakov. Súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu. Centrálnou kategóriou vzdelávacej oblasti je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti, k čomu prispievajú všetky tri vyučovacie predmety, ktoré ju vytvárajú. Aj preto kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy, ktoré treba kontinuálne metodicky aplikovať podobe prierezových modelov vo výučbe jednotlivých predmetov.

ČLOVEK A HODNOTY

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zároveň podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania

sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život, pre vytváranie harmonických a stabilných vzťahov v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti. Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje v povinne voliteľných učebných predmetoch etická výchova a náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Zvlášť dôležité je rozvíjať sebaúctu a úctu k iným, interpersonálne sociálne zručnosti a zvyšovať odolnosť žiakov voči negatívnym sociálno-patologickým či a morálnym vplyvom. Základným cieľom predmetu náboženská výchova /náboženstvo je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu ak zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

ČLOVEK A SVET PRÁCE

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce zahŕňa v nižšom strednom vzdelávaní návrhy širokého spektra pracovných činností a technológií, ktorými sú žiaci vedení k získaniu psychomotorických zručností a poznatkov z rôznych oblastí reálneho života a sveta práce.

Predmet technika je zameraný na zložitejšie pracovné činnosti a technológie, na samostatnú a tímovú prácu žiakov. Žiaci sú vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach. Spoznávajú trh práce aj z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. Prichádzajú do priameho kontaktu s technikou v jej rozmanitých podobách a v širších súvislostiach. Predmet poskytuje žiakom priestor a príležitosť na primeraný rozvoj ich tvorivého technického myslenia. Obsah je zameraný na budovanie vzťahu žiakov k technike, k jej bezpečnému používaniu a k bezpečnej práci s technikou. Žiaci spoznávajú reálne podmienky trhu práce, moderné stroje a zariadenia, funkciu základných bytových inštalácií. Sú vedení ku konštruovaniu a zhotovovaniu primeraných výrobkov a k poznaniu základných technických materiálov a technológií. Podľa svojich podmienok (materiálno-technických a personálno-odborných) škola môže v predmete technika vyučovať tematický celok ekonomika domácnosti, ktorý obsahuje témy: plánovanie a vedenie domácnosti, svet práce, domáce práce a údržba domácnosti, ručné práce, rodinná príprava, pestovateľské práce a chovateľstvo. Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce tak vhodne dopĺňa sústavu vzdelávacích oblastí o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v reálnom živote a v spoločnosti.

UMENIE A KULTÚRA

Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom predmetov výtvarná výchova a hudobná výchova. Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry

a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Obsah vzdelávacej oblasti tak prispieva k formovaniu vizuálnej, mediálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti a tvorivosti žiaka. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa a krajiny, čím sa rozvíja vedomie kultúrnej identity. Formujú sa multikulturálne a komunikačné kompetencie. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít sú pre žiakov vytvorené príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor na jeho sebarealizáciu. V tvorivých, umeleckých alebo hudobných činnostiach majú žiaci možnosť vyjadrovať svoje predstavy, a to vyjadrovacími formami(jazykom)jednotlivých umení. Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s vyjadrovacími prostriedkami vizuálnych umení. V tvorivom procese dochádza ku kvalitatívnej zmene, detskú spontánnosť postupne nahrádza dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť spojená s pribúdaním vedomej operatívnej a názorovej samostatnosti.

Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

ZDRAVIE A POHYB

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb poskytuje v nižšom strednom vzdelávaní priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Oblasť sa zameriava na základné informácie, súvisiace so zdravým spôsobom života a pohybovou aktivitou. Realizuje sa učebným predmetom telesná a športová výchova, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využitelnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Žiaci si vytvoria predstavu významu pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus. Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

2.3.2. PRIEREZOVÉ TÉMY

Na úrovni nižšieho stredného vzdelávania v školskom vzdelávacom programe uplatňujeme nasledovné prierezové témy:

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ
VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
MEDIÁLNA VÝCHOVA
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj vplýva na ľudský potenciál žiakov, poskytuje im základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen akademický rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobnostných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, je k tomu potrebné, aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmýšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré, ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru, a s tým prevzal zodpovednosť za svoje konanie, osobný život a sebazvedľávanie. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Dôležité je, aby prierezová téma podporovala u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok). Cieľom je, aby žiak získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjal sociálne spôsobilosti, potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam.

Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Najviac priestoru má v predmete etická výchova, ale je dôležité, aby si učiteľ uvedomil, že na dosiahnutie cieľov tejto prierezovej tematiky je nutné vymedziť priestor aj v náukových predmetoch. Všetky témy je nevyhnutné realizovať prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Očakávaný výstup – profil:

Žiak

- chápe svoj telesný, psychický a sociálny vývin a svoju jedinečnosť ako individuality;
- dokáže vyhodnotiť svoje správanie a konanie a posúdiť, čo je dobré a zlé, a tak regulovať svoje správanie;
- využíva nadobudnuté sociálne zručnosti v rôznych životných situáciách;
- uplatňuje svoje práva a snaží sa rešpektovať aj práva ostatných;
- pozná svoj individuálny štýl učenia a dokáže ho využívať na rozvoj svojho vzdelanostného potenciálu;
- vie pracovať ako aktívny člen skupiny a akceptuje pravidlá skupinovej práce;
- uprednostňuje predchádzanie problémov a konfliktov a je pripravený nájsť možnosti ich vhodného riešenia;

- venuje pozornosť zdraviu v zmysle holistického prístupu k zdraviu a zdravému životnému štýlu (v súlade s Európskym politickým rámcom Zdravie 2020, podporovanie aktivity pri prevencii a riešení nadváhy, obezity, podvýživy, ako aj porúch príjmu potravy);
- uvedomuje si dôležitosť zodpovedného prístupu k svojmu zdraviu a zdraviu iných;
- uvedomuje si škodlivosť a vedľajšie účinky dopingových látok, negatívne dôsledky fajčenia, alkoholu a ďalších drog;

Obsah:

- faktory ovplyvňujúce telesný, psychický a sociálny vývin;
- spravodlivosť a rovnosť v spoločnosti;
- mravné normy v správaní a myslení;
- učebné štýly a dlhodobý cieľavedomý sebarozvoj;
- práva, povinnosti, zodpovednosť v skupine, rôzne typy spolupráce, pravidiel spolužitia;
- faktory zdravého životného štýlu, prevencia problémového a rizikového správania;
- rozvíjanie osvetovej, vzdelávacej a výchovnej činnosti s dôrazom na zdravú výživu, zdravé potraviny, potravinovú bezpečnosť a zvýšenie povedomia v oblasti označovania potravín, význame školského stravovania, zdravej výživy a zdravých stravovacích návykov;

Navrhované aktivity pri uplatňovaní prierezovej tematiky

- Lyžiarsky výcvik – pobyt bez rodičov, samoobslužné činnosti
- Výlety a exkurzie – samoobslužné činnosti, upevňovanie vzťahov v kolektíve
- Triednické hodiny a aktivity s cieľovým zameraním – výchova žiakov k zdravému životnému štýlu a realizovanie aktivít a programov na podporu zdravia a zdravého životného štýlu, zapájanie sa do kampane „Odstráň obezitu“ a projektov „Hovoríme o jedle“, „Červené stužky“, „Zdravie a bezpečnosť v školách“
- Strom pomoci (vianočné darčeky pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia)
- Valentínske odkazy
- Deň narcisov
- Deň bielej palice

Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj je zapracovaná do tematických výchovno-vzdelávacích plánov predmetov, v ktorých sa realizuje. Podnety k realizácii prierezovej témy využívame aj zo stránky:

http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/1stzs/isced1/prierez/osobn-rozvoj/pt-sobnostny-a-socialny-rozvoj_2012.pdf

VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na 2. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiaci:

- osvojili základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin ich osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získali základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov.
- uprednostňovali základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote, špeciálne v otázkach prevencie AIDS, oboznámili sa s negatívnymi účinkami fajčenia, alkoholu a iných drog;
- podporujeme v žiakoch túžbu založiť si v dospelosti rodinu, mať vlastné deti a tieto s láskou vychovávať;

Obsah

Obsah výchovy k manželstvu a rodičovstvu v nižšom strednom vzdelávaní sa prezentuje v rámci vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia cez predmet slovenský jazyk a literatúra, vo vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť cez predmety Biológia, Občianska náuka a v oblasti Človek a hodnoty cez povinne voliteľné predmety etická alebo náboženská výchova.

Obsah výchovy k manželstvu a rodičovstvu v nižšom strednom vzdelávaní tvoria tieto témy:

- 1. Priateľstvo**
- 2. Kultivované dospievanie**
- 3. Anatómia a fyziológia rozmnožovacích ústrojov**
- 4. Zodpovedný prístup k sexualite**
- 5. Negatívny vplyv drogových závislostí na sexuálne a reprodukčné zdravie človeka**
- 6. Zásady bezpečného správania**

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Proces

Obsah výchovy k manželstvu a rodičovstvu a strategické postupy jeho sprístupňovania sú základným predpokladom kvality výchovno-vzdelávacej práce. Dosiahnutie stanovených cieľov výchovy k manželstvu a rodičovstvu prostredníctvom prezentácie obsahu vo vybraných vyučovacích predmetoch v primárnom vzdelávaní umožňuje prednostné uplatňovanie týchto metód a foriem práce: výklad, riadený rozhovor, beseda, práca s knihou, dramatizácia, problémová metóda, brainstorming a skupinová forma práce.

Dôležitým aspektom efektívnej realizácie stanovených cieľov VMR je aj zvolený výchovný štýl učiteľa, vyžadujúci si nielen rešpektovanie individuality žiaka, jeho prostredia, z ktorého vychádza a vývinových špecifik, ale i pedagogický takt, porozumenie, citlivosť a vytvorenie atmosféry dôvery.

Ďalším predpokladom optimalizácie učebnej činnosti žiaka je dostatok učebných pomôcok, najmä obrazov (napr. knižných publikácií). Zadávanie úloh formou dotazníkov, kvízov alebo

testov posilňuje aktivitu žiakov a podporuje rozvoj poznávacích schopností. Významným prostriedkom realizácie výchovy k manželstvu a rodičovstvu je neodkladné riešenie aktuálne vzniknutých problémov v tejto oblasti aj napríklad prostredníctvom brainstormingu a následnej diskusie.

Sústavne vedieme žiakov k tomu, aby dokázali svoje názory vyjadriť a zdôvodniť vlastné postoje k rozličným situáciám: v priebehu diskusie sa držať námetu a vzájomne sa počúvať. Nabádame žiakov diskutovať s rodičmi o jednotlivých témach výchovy k manželstvu a rodičovstvu.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu sa realizuje v úzkej spolupráci školy a rodiny. Učiteľ informuje rodičov o cieľoch, obsahu a metódach výchovy k manželstvu a rodičovstvu, o zaradení učiva do ročníkov, do učebných predmetov. Vedenie školy v spolupráci s kontaktným učiteľom riadi, koordinuje a kontroluje realizáciu VMR vo výchovno-vzdelávacom procese. Učivo o prvej menštruácii odporúčame prezentovať na vyučovacej hodine iba dievčatám a o prvej polícii samostatne chlapcom.

Zaradenie prierezovej témy výchova k manželstvu a rodičovstvu do predmetov je rozpracované v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch každého predmetu, v ktorom sa prierezová téma realizuje. Na 2. stupni pracuje aj koordinátor pre VMR, ktorý priebežne pripravuje aktivity pre žiakov 5. – 9. ročníka podľa svojho plánu.

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Na realizácii prierezovej témy sa podieľajú viaceré vzdelávacie oblasti (učebné predmety). Vzájomným prepojením, rozšírením, upevňovaním a systematizáciou vedomostí, špeciálnych návykov a zručností upozorňujeme žiakov na súvislosti medzi poznatkami, ktoré si už osvojili na pochopenie problematiky zo širšieho pohľadu. Len tak dokážu skutočne pochopiť globálne problémy. Pochopenie je základnou podmienkou aktívneho prístupu žiakov k efektívnej ochrane a udržateľnému stavu životného prostredia.

Vzdelávacie oblasti sú dôležitým prvkom vo vzdelávaní a podieľajú sa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt.

Vzdelávacia oblasť Príroda a spoločnosť poskytuje ucelený elementárny pohľad na okolité prírodu a prostredie. Učí pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k životnému prostrediu. V maximálnej miere využíva priame pozorovanie žiakov okolitého prostredia, ktoré výrazne ovplyvňuje emocionálnu stránku osobnosti jedinca.

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda zdôrazňuje pochopenie objektívnej platnosti základných prírodných zákonitostí, dynamických súvislostí od ekosystémov po biosféru ako celku, postavenie človeka v prírode a komplexnú funkciu ekosystémov vo vzťahu k ľudskej spoločnosti.

Vzdelávacie oblasti Človek a spoločnosť a Človek a hodnoty sa zameriavajú na súvislosti medzi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálnymi prístupmi k riešeniu problematiky a poukazujú na ďalšie princípy udržateľnosti rozvoja (medzil'udské vzťahy, spolupráca v rozmanitosti, odstraňovanie chudoby, chorôb, znižovanie rozdielov medzi ľuďmi, zaistenie dôstojného života ľudí).

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb rieši problematiku vplyvu prostredia na vlastné zdravie a na zdravie iných. V súvislosti s problémami súčasného sveta poukazuje aj na dôležitosť starostlivosti o životné prostredie pri organizovaní masových športových podujatí.

Dôležitú úlohu v prierezovej téme zastupujú informačno-komunikačné technológie, ktoré umožňujú využívať aktuálne údaje o stave životného prostredia a možnosť simulovať určité udalosti. Komunikačné technológie podnecujú záujem o spôsoby riešenia ekologických problémov, umožňujú nadväzovať kontakty v tejto oblasti a vymieňať si informácie v rámci republiky, krajín EÚ a sveta.

Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra poskytuje mnoho príležitostí na zamyslenie sa nad vzťahom človeka a životného prostredia, na uvedomenie si prírodného a sociálneho prostredia ako zdroja inšpirácie pre vytváranie kultúrnych a umeleckých hodnôt a na vnímanie estetických kvalít životného prostredia.

Prínos environmentálnej výchovy pre osobnosť žiaka

V oblasti vedomostí, zručností a schopností:

- schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi;
- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta;
- schopnosť pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu;
- poskytovať vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu;
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu;
- vedieť hodnotiť objektivitu a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská;
- schopnosť využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce;

V oblasti postojov a hodnôt:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu;
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu;
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia;
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu;
- prehĺbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu;
- zvyšovať povedomie žiakov o globálnych témach, rozvíjať ich kritické uvedomovanie si sociálnych, environmentálnych, ekonomických a politických procesov vo svete;
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť;

Tematické okruhy:

Ochrana prírody

- **Les** (význam lesa, funkcia lesného ekosystému, les v našom prostredí, vzájomné vzťahy v ekosystéme lesa, negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie)
- **Pole** (význam, zmeny krajiny vplyvom činnosti človeka, spôsoby hospodárenia na poli, okolie polí)
- **Vodné zdroje** (ľudské aktivity spojené s vodným hospodárstvom, hospodárenie s vodou)
- **Ľudské sídlo** – mesto – dedina (umelý ekosystém, jeho funkcia a vzťah k okoliu, aplikácia na miestne podmienky)
- **Urbanizácia** - vplyv na prírodu a krajinu, kultúrna krajina (pochopenie dôsledkov rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia)

Zložky životného prostredia

- **Voda** (význam vody, kolobeh vody v prírode, ochrana jej čistoty, ohrozovanie vôd, pitná voda u nás a vo svete, čistenie odpadových vôd, spôsoby riešenia ochrany vody)
- **Ovzdušie** (význam pre život na Zemi, klimatické zmeny, zdroje znečistenia, čistota ovzdušia)
- **Pôda** (význam pôdy pre život na Zemi, ochrana pôdy, dôsledky erózie, znečisťovanie pôdy – odpadové skládky, priemysel, poľnohospodárstvo)
- **Zachovanie biodiverzity** (význam druhovej rozmanitosti pre zachovanie biologickej rovnováhy na Zemi a jej ochrana)

Prírodné zdroje, ich využívanie, ochrana

- Význam prírodných zdrojov pre človeka
- Obnoviteľné prírodné zdroje
- Neobnoviteľné prírodné zdroje
- Racionálne využívanie prírodných zdrojov vo vzťahu k udržateľnému rozvoju
- Využívanie alternatívnych zdrojov energie

Ľudské aktivity a problémy životného prostredia

- **Poľnohospodárstvo a životné prostredie, doprava a životné prostredie** (význam a vývoj poľnohospodárstva a dopravy, energetické zdroje dopravy a ich vplyv na prostredie, druhy dopravy a ekologická záťaž, doprava a globalizácia)
- **Priemysel a životné prostredie** (priemyselná revolúcia a demografický vývoj, vplyv priemyslu na prostredie, spracovanie materiálov a ich pôsobenie na životné prostredie, vplyv právnych a ekonomických nástrojov na vzťah priemyslu k ochrane životného prostredia, priemysel a udržateľný rozvoj spoločnosti)
- **Odpady a spôsoby hospodárenia s odpadmi** (odpady a príroda, princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi, druhy odpadu, likvidácia, triedenie, recyklovanie odpadu)
- **Ochrana prírody a kultúrnych pamiatok** (význam ochrany prírody a kultúrnych pamiatok, ochrana mestských pamiatok zaradených do zoznamu Svetového dedičstva, právne riešenie u nás, v EÚ a vo svete)

Vzťah človeka k prostrediu

- **Naše mesto, obec** (prírodné zdroje, ich pôvod, spôsoby využívania a riešenia odpadového hospodárstva, príroda a kultúra nášho okolia a jej ochrana)
- **Náš životný štýl** (spotreba vecí, energie, odpady, vplyv na prostredie)
- **Lokálne a globálne ekologické problémy** (príklad problému, jeho príčina, dôsledok, súvislosť, možnosti a spôsoby riešenia, vlastný názor, jeho zdôvodnenie a prezentácia)
- **Prostredie a zdravie** (kvalita života, rozmanitosť vplyvov prostredia na zdravie, možnosti a spôsoby ochrany zdravia), nerovnomernosť života na Zemi (rozdielne podmienky prostredia a rozdielny spoločenský vývoj na Zemi, príčiny a dôsledky globálnych ekologických problémov a princípy udržateľnosti rozvoja).

Pre skvalitnenie environmentálnej výchovy na škole budeme:

- viesť žiakov k humánnemu prístupu k prírode
- vytvárať podmienky na aktívnejšie sa zapájanie žiakov do všetkých činností súvisiacich s ENV
- motivovať žiakov a zapájať triedy do zberných činností (ekopaky, batérie, vypálený olej, batérie)
- viesť žiakov k šetreniu vody, tepelnej a elektrickej energie
- motivovať žiakov a zapájať ich do triedenia odpadu na škole do zberných nádob v spolupráci s mestom (papier, plasty, plastové fľaše, vypálený olej)
- podieľať sa na úprave interiéru a exteriéru školy, zber odpadkov
- zapojiť sa do akcie mesta “Deň Zeme” – čistenie lesných oddychových stanovišť a lokalít mesta, návšteva SOU Pruské – aktivity spojené s Dňom Zeme
- zapojiť sa do aktivít spojených s Dňom Zeme
- zapojiť žiakov do aktivít zameraných na zvýšenie povedomia detí v problematike mobility v mestách – Eco mobility tour
- navštíviť Stredisko separovaného zberu
- cvičenia v prírode a vychádzky zamerať na orientáciu v teréne, pozorovanie prírody a negatívnych zásahov človeka do nej
- zapájať žiakov do súťaží a projektov s environmentálnou tematikou
- využívať výstavy a besedy s ekologickou a environmentálnou tematikou – Verejná knižnica Trenčín, Slovenská ornitologická spoločnosť (Birdlife SR)
- využívať vyučovanie v prírode – letná trieda, park
- využívať v edukačnom procese pomôcky z projektu „Čím vyššie vyjdeš, tým ďalej dovidíš“
- využívať výstupné edukačné a metodické materiály (pracovné listy, rôzne výrobky, prezentácie a iné produkty činnosti žiakov)
- využívať edukačné materiály s tematikou ENV a prostriedky IKT
- prezentovať prácu školy v oblasti ENV na verejnosti – články, postery, prezentácie žiakov v školskom časopise, novinách, na internetovej stránke školy
- spolupracovať s environmentálnou, mimovládnu organizáciou STROM ŽIVOTA

- nadväzovať kontakty a spolupracovať s organizáciami pôsobiacimi v oblasti ENV
- využívať pri zhotovovaní výrobkov odpadové materiály
- využívať prírodné materiály v jesennom, vianočnom a veľkonočnom aranžovaní
- podieľať sa na výsadbe malých stromčekov v spolupráci s Lesmi SR

Ďalšie aktivity:

Tematické EKO-dni a PROJEKTOVÉ VYUČOVANIE, ako napríklad:

- Deň vody
- Deň stromu
- Deň Zeme
- Environmentálna jar
- Vyčistíme si mesto
- Týždeň zdravia
- Ovocný a zeleninový deň
- Príroda naopak
- Les
- Mesiac lesov – výsadba stromčekov a beseda s lesníkom

Celoročné aktivity:

- Zber papiera, tetrapakov, batérií, triedenie odpadu
- Starostlivosť o okolie školy
- Škola v prírode
- Pestovanie liečivých bylín

MEDIÁLNA VÝCHOVA

Jedným z významných socializačných faktorov ovplyvňujúcich hodnoty, postoje a správanie jedinca sú médiá. Osvojenie schopnosti kompetentného zaobchádzania s médiami je cieľom mediálnej výchovy ako prierezovej témy.

Cieľom prierezovej tematiky je, aby žiaci:

- lepšie porozumeli pravidlám fungovania mediálneho sveta a primerane veku sa v ňom orientovali;
- dokázali posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovali v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesionálny rast;
- dokázali si uvedomiť negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať;
- vedeli tvoriť mediálne produkty;
- si osvojili stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi a súčasne si rozvíjali spôsobilosť - **mediálnu kompetenciu**, t.j. zmysluplne, kriticky a selektívne využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu;
- si vytvorili vlastný názor na základe prijímaných informácií;

Pri zostavovaní učebných osnov sme vychádzali aj zo záľub a preferencií žiakov vzhľadom na mediálny konzum: čo radi sledujú, počúvajú v určitom veku. Učiteľ pri plánovaní hodín vychádza z týchto záľub žiakov a tiež z aktuálnej úrovne dosiahnutých mediálnych kompetencií

(poznatkov, schopností, zručností a postojov). Ďalej učiteľ vychádza a prispôsobuje sa vekovým, ale i psychologických zvláštnostiam a osobitostiam žiakov ako aj osobitostiam vyplývajúcim z rozdielnosti pohlavia. Výhodiskom je pochopiť, že žiaci už aj na 1. stupni využívajú médiá a volia si ich produkty ako filmy, televízne relácie dobrovoľne, spontánne, čo je pre vplyv masmédií na ich osobnosť prvoradé.

Navrhované aktivity:

- Návšteva divadelného predstavenia
- Návšteva kina – premietanie filmu
- Besedy o televíznych rozprávkach, filmoch, programoch, ktoré žiaci sledujú
- Prispievanie do školského časopisu vlastnou tvorbou
- Dramatizácia rozprávky
- Projekt Tvorba knihy z preberaného učiva
- Projekt Záložka do knihy spája školy
- Čitateľský maratón

Prierezová téma mediálna výchova je zapracovaná do tematických výchovno-vzdelávacích plánov predmetov, v ktorých sa realizuje. Podnety a námety k realizácii prierezovej témy na: http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/prierezove_temy/medialna_isced1.pdf

Námety ako v praxi organizovať mediálnu výchovu, na čo sa zamerať, čo zdôrazniť, o čom diskutovať, využívajú vyučujúci aj zo stránok: www.zodpovedne.sk; www.stopline.sk; www.ovce.sk; www.pomoc.sk.

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehlbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení a schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Multikultúrna výchova sa realizuje

okrem predmetov slovenský jazyk a literatúra, hudobnej a výtvarnej výchovy aj na vlastivede a návštevami kultúrnych podujatí.

Multikultúrnu výchovu možno prirodzene začleniť aj do ostatných humanitných a spoločenskovedných predmetov. Prvky multikultúrnej výchovy však možno v obsahovej a metodologickej rovine či s pomocou vhodných príkladov rozvíjať aj v prírodovedných predmetoch, či pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

Zmysel prierezovej témy: Tradičná kultúrna rozmanitosť Slovenska sa prehľbuje vďaka otváraniu slovenskej spoločnosti s pomocou médií, vďaka voľnejšiemu pohybu osôb a rozvoju turistiky. Pomáha aj medzinárodná spolupráca, migrácia príslušníkov blízkych i vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr. Pestrosť kultúr v rámci jednotného právneho systému je dôležité zachovať, aby sa prehľboval humanistický a tvorivý charakter kultúry Slovenskej republiky. Kultúrne prostredie Slovenska bolo a je často hlboko tolerantné voči príslušníkom iných kultúr, stále je však poznačené aj neznášanlivosťou.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy na nižšom strednom vzdelávaní je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Hlavné ciele:

1. Viest' žiakov k uvedomeniu si povahy vlastného socio-kultúrneho prostredia a k chápaniu kultúrnej identity tohto prostredia.
2. Viest' žiakov k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti najbližšieho okolia.
3. Využiť informácie, podporné materiály a inšpiráciu pri začleňovaní globálneho vzdelávania do obsahu rôznych vyučovacích predmetov zverejnených na www.globalnevzdelavanie.sk.

Čiastkové ciele:

- podporiť rozvoj kultúrnej gramotnosti žiakov;
- viesť žiakov k chápaniu, aké miesto majú hodnoty vlastného kultúrneho prostredia medzi univerzálnymi ľudskými hodnotami;
- viesť žiakov k chápaniu prítomnosti univerzálnych hodnôt v iných kultúrach;
- podporovať sebavedomie žiakov a schopnosti uplatniť sa vo vlastnej skupine vyvážené so schopnosťami spolupracovať s deťmi z iných skupín;
- poskytovať dostatok podnetov pre zážitok rôznorodosti ľudského sveta, podnecovať záujem o okolie. Podnecovať zvedavosť o odlišné kultúry v blízkom okolí. Podporovať ochotu skúmať okolie;
- rozvíjať sebareflexiu a klásť základy kritického myslenia vo vzťahu k vlastnej aj k cudzím kultúram;
- rozvíjať schopnosť riešiť konflikty pokojnou cestou a motivovať ich k aktívnemu vyhľadávaniu bezkonfliktného riešenia;
- rozvíjať schopnosť porozumieť neverbálnej komunikácii;
- rozvíjať schopnosť kultivovane a primerane komunikovať pomocou vyjadrovacích prostriedkov vlastnej kultúry;

Metódy:

Pre rozvíjanie multikultúrnej výchovy sú vhodné hlavne zážitkové, skúsenostné a kooperatívne metódy vyučovania, v ktorých sa rozvíja i kritické myslenie žiakov, ako aj ich schopnosť samostatne a zodpovedne reagovať na kultúrnu rôznorodosť sveta. Samostatná aktivita žiakov výrazne podporuje efektívnosť multikultúrnej výchovy.

Multikultúrna výchova v primárnom vzdelávaní sa preto zameriava na prehlbovanie vlastnej kultúrnej identity, na jej uvedomovanie si a súčasne na prehlbovanie otvorenosti voči iným kultúram. Tematika multikultúrnej výchovy bude zaradená priamo do vyučovacích hodín (SJL, AJ, DEJ, GEOG, VYV, HUV, ETV, OBN, NV), prípadne do navrhnutých aktivít.

Témy MUV:

1. Akceptovanie inej kultúry

- prijímať druhého ako jedinca s rovnakými právami, uvedomovať si, že všetky etnické skupiny a kultúry sú rovnocenné a žiadna nie je nadradená inej

2. Rozvoj medziľudskej tolerancie

- rozvíjať schopnosť spoznávať a tolerovať odlišnosti iných národnostných, etnických, náboženských, sociálnych skupín a spolupracovať s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín

3. Spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry

- osvojiť si znalosti o rôznych etnických a kultúrnych skupinách žijúcich v slovenskej a európskej spoločnosti

4. Poznať históriu, zvyky, tradície iných kultúr

5. Schopnosť chápať vzťahy vlastnej kultúry s inými kultúrami

- schopnosť vidieť ich vzájomné ovplyvňovanie sa v histórii a snaha prijať toto ovplyvňovanie ako samozrejmosť

6. Schopnosť chápať popri výhodách aj obmedzenia vlastnej kultúry a iných kultúr

- vnímať seba ako občana, ktorý sa aktívne spolupodieľa na utváraní vzťahu spoločnosti k minoritným skupinám

7. Spolupráca s inými kultúrami

- komunikovať a žiť v skupine s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín, uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva druhých, chápať a tolerovať odlišné záujmy, názory i schopnosti druhých uvedomovať si nezlučiteľnosť rasovej (náboženskej alebo inej) intolerancie s princípmi života v demokratickej spoločnosti

8. Boj proti neznášanlivosti, rasizmu, xenofóbii

- rozvíjať schopnosti rozpoznať prejavy rasovej neznášanlivosti a napomáhať prevencii vzniku xenofóbie angažovať sa pri potieraní prejavov intolerancie, xenofóbie, diskriminácie, rasizmu

9. Medziľudské vzťahy v škole, vzťah medzi učiteľmi a žiakmi

- uvedomovať si možné dopady svojich verbálnych i neverbálnych prejavov a pripravenosť niesť zodpovednosť za svoje správanie
- rovnoprávny prístup k všetkým žiakom - pochádzajúcim z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia

Návrh aktivít:

- Program na vianočnú akadémiu
- Exkurzie – Cestujeme po Slovensku
- Otvorená škola

- Súťaž – Európa očami detí
- Píšeme si s kamarátmi z družobnej školy z Otrokovíc
- Projekt - Moje mesto
- Spoznávanie rôznych kultúr prostredníctvom detskej literatúry (mimočítanková literatúra)
- Besedy zamerané na zvýšenie informovanosti žiakov o migrantoch

Prierezová téma multikultúrna výchova je zapracovaná do tematických výchovno-vzdelávacích plánov každého predmetu, v ktorých sa realizuje. Vychádza pritom z dokumentu http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/ms/mkv_isced_0_1.pdf.

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu a formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. Žiaci získajú teoretické vedomosti a praktické poznatky, ktoré im pomôžu osvojiť si zručnosti v sebaochrane, v poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Majú možnosť zveriť sa so svojimi problémami sociálnemu pedagógovi, školskému špeciálnemu pedagógovi priamo, alebo prostredníctvom schránky dôvery.

Charakteristika učiva

Povinné učivo „Ochrana života a zdravia“ (OŽaZ) sa v základných školách realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatnej organizačnej formy vyučovania – účelové cvičenia v prírode.. Aplikuje sa v ňom učivo, ktoré bolo v minulosti súčasťou Ochrany človeka a prírody (OČaP). Z jeho obsahu bola vyčlenená ochrana prírody a dopravná výchova do iných vzdelávacích oblastí štátneho vzdelávacieho programu. Ochrana človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Ciele učiva

Povinné učivo, ktoré nie je samostatným predmetom sa na 2. stupni realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, výtvarná výchova, ako aj samostatnej organizačnej formy vyučovania – účelových cvičení v prírode. Poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, zdravia a života iných ľudí.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

Kompetencie preberaného učiva zahŕňajú individuálne, medziľudské aspekty a pokrývajú formy správania, ktoré jednotlivec využíva na efektívnu a konštruktívnu účasť na spoločenskom živote v prípadoch riešenia konfliktov. Základné zručnosti v rámci tejto kompetencie zahŕňajú schopnosť účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka. Tieto spoločenské a občianske kompetencie by mali ovplyvniť schopnosť žiakov zvládať stres a frustráciu, komunikáciu s inými ľuďmi a solidaritu pri riešení problémov širšej komunity ľudí.

Možno predpokladať, že rozvíjaním týchto vlastností sa utvárajú požadované schopnosti potrebné pre občana v oblasti ochrany života a zdravia (OZO) a to nielen v aktuálnom čase počas vzdelávania v škole, ale aj v úlohe perspektívnej - v dospelosti v rôznych zamestnaniach. Absolvovaním učiva získavajú žiaci nevyhnutné vedomosti, zručnosti a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti a v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie. Učivo obsahuje opatrenia a popis činností pri záchrane života, zdravia a majetku obyvateľov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí. Svojou humánnou podstatou má pre žiakov mimoriadny význam. Sebaochrana a vzájomná pomoc vychádza z práva každého občana byť včas varovaný pred hroziacim nebezpečenstvom varovnými signálmi, zabezpečený individuálnymi ochrannými prostriedkami, evakuáciou a ukrytím. Mimoriadna udalosť môže vzniknúť v rôznych častiach štátu kedykoľvek. Občania nemôžu očakávať okamžité poskytnutie pomoci. Z toho dôvodu musia byť schopní v rámci svojich možností chrániť svoje zdravie a poskytnúť pomoc iným osobám.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je aj poznávanie prírodného prostredia. Prioritne je učivo obsahom orientované na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmu voči občanom nášho štátu.

V obsahu učiva je viac tém, ktoré sa odvíjajú zo základov takých oblastí, ktoré môžu prispieť k rozvoju vedomostí, zručností a návykov pre ochranu človeka a spoločnosti. Pre dosiahnutie cieľov využíva OZO daný tematický obsah, vhodné organizačné formy, metódy a prostriedky prispôbené daným podmienkam. Opakovanie určitých zhodných prvkov a príbuznosti tém treba chápať z hľadiska cieľov v ročníku (vidieť, poznať, ovládať, získať poznatok a zručnosť).

Obsah a realizácia učiva

Odbornú zložku učiva naplňajú tematické celky s uvedeným obsahom:

- **riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana**
- **zdravotná príprava**
- **pohyb a pobyt v prírode**

Účelové cvičenia v prírode sa uskutočňujú v každom ročníku 2. stupňa 2 razy do roka (spravidla na jeseň a jar) v trvaní 5 hodín, slúžia na praktické osvojenie učiva. Praktickej časti predchádza teoretická príprava v rozsahu 4 hodín. Účelové cvičenie v prírode nezamieňame s cvičeniami v prírode v rámci telesnej výchovy – učivo z turistiky. Účelové cvičenia v prírode vykonávame po ročníkoch. Na komplexnejšie zabezpečenie učiva využívame ďalšie vzdelávacie a organizačné činnosti školy:

- **vhodné témy z obsahu niektorých vyučovacích predmetov – medzipredmetové vzťahy,**
- **úlohy objektivej ochrany školy,**

- rešpektovanie vnútorného poriadku školy,
- požiarne a poplachové smernice,
- zabezpečenie úrazovej zábrany a predlekárskej prvej pomoci,
- cvičenia v prírode v rámci TV,
- príprava učiteľov na proces Účelového cvičenia v prírode.

Obsah tematických celkov

- Riešenie mimoriadnych situácií - CO
- Zdravotná príprava
- Pohyb a pobyt v prírode

2.4. ÚČELOVÉ CVIČENIA V PRÍRODE V NIŽŠOM STREDNOM VZDELÁVANÍ

Účelové cvičenia v prírode sa konajú v prírode dva razy v roku v trvaní 5 hodín. Pred praktickou časťou realizujeme deň prípravy – teoretickú časť v rozsahu 4 hodín.

Ročníkový obsahový štandard:

5. ročník :

Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana

- varovné signály CO - činnosť na varovný signál „Všeobecné ohrozenie“, „Ohrozenie vodou“, „Koniec ohrozenia“ ochranná poloha ochranných prostriedkov (DM-1, CM3-/3h)
- ukážka prechodu priestoru kontaminovaného nebezpečnými látkami kolektívna ochrana, evakuácia - vyhlasovanie evakuácie, evakuačné zariadenia; spôsoby vykonávania evakuácie, evakuačná batožina kolektívna ochrana
- ukrytie a ochrana v budovách pri mimoriadnej udalosti

Zdravotná príprava

- imobilizácia horných a dolných končatín pomocou štandardných dláh znehybnenie poranených končatín improvizovanými prostriedkami
- uloženie postihnutého do stabilizovanej polohy
- privolanie lekára ošetrovanie a znehybnenie zlomenín dolných končatín
- spôsoby odsunu poraneného - podľa druhu a závažnosti poranenia

Pohyb a pobyt v prírode

- zásady orientácie v prírode podľa prírodných úkazov, kompasu, buzoly, mapy
- odhad vzdialeností do 300 m a výšky 10 m

- pochod na neznáme miesto s riešením úloh na určovanie vlastného stanovišťa podľa mapy
- správne zakladanie ohňa

6. ročník:

Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana

- charakteristika nebezpečných látok ohrozujúcich školu a jej okolie vyhlásenie varovných signálov CO
- činnosť v domácnostiach, činnosť žiaka a triedy po ich vyhlásení
- lokalizácia a likvidácia požiaru ručnými hasiacimi prostriedkami
- vyrozumenie a privolanie hasičov
- dekontaminácia - hygienická očista a čiastočná špeciálna očista materiálu
- evakuácia z ohrozeného priestoru
- pravidlá správania sa obyvateľstva pri ohrození a pri vzniku mimoriadnej udalosti

Zdravotná príprava

- zložitejšie obväzovanie obväzmi horných a dolných končatín, trupu a brucha – obväzová technika
- prakové obväzy brady a nosa
- šatkové obväzy - hlava, ruky, nohy
- náplast'ové obväzovanie poranení na horných a dolných končatinách
- ošetrovanie poranených kĺbov a kostí horných a dolných končatín – vyvrtnutie, vykĺbenie, zlomeniny

Pohyb a pobyt v prírode

- mierky máp a náčrtov, meranie vzdialeností na mape a v teréne
- pomer výšky a šírky s nárastom vzdialenosti
- zhotovenie jednoduchej pomôcky na odhad výšky a šírky
- zemepisný azimut
- určenie vlastného stanovišťa podľa mapy
- určenie svetových strán podľa núdzových orientačných prostriedkov
- prenášanie azimutu z mapy do terénu a z terénu do mapy preventívna ochrana pred bleskom

7. ročník:

Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana

- činnosť na varovné signály CO
- ukladanie a skladovanie ochrannej masky (DM-1, CM-3-3/h) kolektívna ochrana, evakuácia obyvateľstva, obsah evakuačnej batožiny ochranné stavby, pravidlá správania sa v úkrytoch, činnosť po opustení úkrytov
- dezinfekcia, dezinfekcia, deratizácia, dekontaminácia

- postup pri vzniku požiaru v osobnom automobile
- zbrane hromadného ničenia - ničivé účinky, škodlivé pôsobenie na organizmus a ochrana pred nimi
- ochrana potravín a vody pred škodlivinami a zamorením

Zdravotná príprava

- poskytnutie prvej pomoci s pomocou lekárničky v osobnom automobile
- prvá pomoc pri otrave plynom, chemikáliami
- prvá pomoc pri šoku, protišokové opatrenia
- vytiahnutie poraneného z rokliny
- znehybnenie pri poranení panvy, krčnej chrbtice, hrudníka
- ošetrovanie a znehybnenie otvorenej zlomeniny
- umelé dýchanie z pľúc do pľúc (ústami, nosom), masáž srdca zastavenie tepnového, žilového a vlásočnicového krvácania

Pohyb a pobyt v prírode

- príprava pochodu, zhotovenie harmonogramu a náčrtu pochodu
- výber a úprava plochy pre stanovanie, stavanie turistického stanu
- meranie rýchlosti, šírky a hĺbky vodného toku
- prekonávanie vodnej prekážky
- správanie sa pri prietrži mračien a privaloch vody
- značenie mostov a prechodov cez vodné toky

8. ročník:

Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana

- jadrové zbrane a ich ničivé účinky
- ochrana pred svetelným žiarením;
- ochrana pred tlakovou vlnou (tlakovým nárazom)
- ochrana pred prenikavou radiáciou a rádioaktívnou kontamináciou
- hygienická očista a čiastočná špeciálna očista materiálu
- lokalizácia a likvidácia požiaru s jedovatými splodinami horenia nebezpečné látky v okolí školy - zásady ochrany pri ich úniku, evakuácia z ohrozeného územia
- kolektívna ochrana - druhy úkrytov, pravidlá správania sa v úkrytoch odstraňovanie nebezpečných látok z povrchu terénu, budov a materiálu

Zdravotná príprava

- hromadné nešťastia, triedenie chorých a ranených
- postup pri poskytovaní prvej pomoci v mieste hromadného nešťastia
- praktické riešenie prvej pomoci topiacej sa osobe
- technická a zdravotná pomoc pri poranení elektrickým prúdom

- prvá pomoc pri popáleninách
- poskytnutie zdravotníckej pomoci pri strate vedomia
- poskytnutie prvej pomoci pri úpaloch
- sterilizácia prostriedkov
- nebezpečenstvo pohlavných chorôb, zásady prevencie
- alkoholizmus, drogy, toxikománia - škodlivé účinky, prevencia

Pohyb a pobyt v prírode

- pochod podľa pripravených azimutov, tabuľka pochodu
- vybavenie zdravotníckym materiálom pri individuálnej turistike (pešo, bicyklom)
- značkovanie turistických ciest a chodníkov
- príprava jednoduchej teplej stravy s použitím ohňa, zásady bezpečnosti
- odstraňovanie devastačných následkov spôsobených ľuďmi v prírode

9. ročník:

Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana

- úlohy CO vyplývajúce zo Ženevských dohovorov a dodatkových protokolov
- civilná ochrana v Slovenskej republike, jej miesto úlohy a poslanie analýza územia obce, mesta, okresu
- organizovanie jednotiek civilnej ochrany - štáby a odborné jednotky varovné signály CO - činnosť po ich vyhlásení činnosť pri záchrane ľudí zo závalov a poškodených krytov
- jódová profylaxia (v okolí AE)

Zdravotná príprava

- preverenie vedomostí a prehĺbenie návykov a zručností z poskytovania
- prvej pomoci pri rôznych poraneniach, zlomeninách, obväzovanie,
- znehybňovanie častí tela
- darcovstvo krvi a transplantácie orgánov ľudského tela
- správanie sa pri náleze zraneného mimo obývaného priestoru
- prevencia proti kliešťovej encefalitíde

Pohyb a pobyt v prírode

- základný turistický výstroj
- absolvovanie trasy primeranej veku
- povinnosti turistov pri ochrane životného prostredia

2.4.1. BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA PRI ÚČELOVÝCH CVIČENIACH

Za dodržiavanie bezpečnostných opatrení počas účelových cvičení sú zodpovední vedúci na jednotlivých stanovištiach spolu s triednymi učiteľmi, ktorí sú povinní:

- oboznámiť žiakov so stanovenými bezpečnostnými opatreniami,
- oboznámiť cvičiacich s nebezpečnými miestami a označiť ich,
- kontrolovať dodržiavanie bezpečnostných opatrení, počas imitácie a praktickej činnosti.

Počas účelových cvičení je zakázané :

- pohybovať sa a zdržiavať sa v miestach presunov a činnosti techniky,
- používať rádiové stanice bližšie ako 100 m od vedenia vysokého napätia, pracovať s nimi bez uzemnenia,
- používať nesprávne a poškodené imitačné prostriedky,
- rozmiestňovať značkárov v miestach nebezpečnej imitácie,
- používať zápalné a dymové prostriedky bližšie ako 50 m od osôb a ľahko zápalných látok (materiálov). Dymové prostriedky nepoužívať menej ako 200 m od obydlija a komunikácií,
- uskutočňovať cvičné výbuchy v obytných miestach a na vodných plochách,
- zbierať nepoužitú – nevybuchnutú imitačné prostriedky a demontovať ich,
- vykonávať činnosť v zadymených priestoroch bez ochranných pomôcok a zaistenia inou osobou,
- dotýkať sa vodičov elektrickej energie a vodivých kovových predmetov bez preverenia ich odpojenia od elektrickej energie,
- pohybovať sa v nebezpečných miestach,
- vykonávať zemné práce bez súhlasu príslušných územných správnych orgánov,
- rozkladať oheň v lesných porastoch a na miestach s možnosťou vzniku požiaru,
- piť vodu z nepreverených vodných zdrojov.

Na zaistenie bezpečnosti sa musia dodržiavať tieto špecifické opatrenia:

- dodržiavať stanovené bezpečnostné opatrenia pre činnosť v príslušnom objekte,
- pri činnosti v rámci didaktických hier zabezpečiť jednotlivé miesta proti poškodeniu,
- zabrániť prípadnému narušeniu inžinierskych sietí a technologických zariadení výrobného procesu,
- uskutočniť prieskum predpokladaných miest pre účelové cvičenia,
- priestory činnosti označiť stanovenými značkami (tabuľkami),
- nedovoliť prekročenie noriem pobytu a práce v ochranných maskách a iných ochranných prostriedkoch.

Pri činnosti v lesných priestoroch:

- uskutočniť prieskum a označiť nebezpečné a nepriechné miesta,
- zaistiť dodržiavanie všetkých protipožiarnych opatrení,
- zabezpečiť zdravotnícke opatrenia pri možnom úraze, proti uštipnutiu hadom, otravám a pod.

2.5. ROZVÍJANIE FINANČNEJ GRAMOTNOSTI

2.5.1. CHARAKTERISTIKA

Východiskovým dokumentom pre zapracovanie finančnej gramotnosti do školského vzdelávacieho programu a do vyučovania je **Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2 pod číslom 2017-1053/10961:12-10E0 s účinnosťou od 1. 9. 2017 začínajúc prvým ročníkom**. Dokument vymedzuje šírku základných poznatkov, zručností a skúseností v oblasti finančného vzdelávania a manažmentu osobných financií. Pre úspešnú realizáciu vzdelávania v oblasti finančnej gramotnosti je najdôležitejšie porozumenie podstaty finančnej gramotnosti.

Národný štandard finančnej gramotnosti definuje finančnú gramotnosť ako schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Táto schopnosť nie je absolútnym stavom, ale je kontinuom tých schopností, ktoré sú podmienené vekom, rodinou, kultúrou či miestom bydliska.

Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a meniace sa ekonomické prostredie. Národný štandard finančnej gramotnosti určuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.

V rámci jednotlivých vyučovacích predmetov sa učitelia budú snažiť, formou úzkej tímovej spolupráce, sprostredkovať žiakom základné poznatky z oblasti finančnej gramotnosti, rozvíjať v nich patričné zručnosti a skúsenosti. Žiaci budú vedení k tomu, aby vedeli:

- posúdiť význam trvalých životných hodnôt, zvážiť vplyv peňazí na ich zachovávanie a na základe toho, aby vybrali a stanovili životné priority a východiská na zabezpečenie základných životných potrieb,
- používať spoľahlivé informácie a rozhodovacie procesy pri osobných financiách,
- rozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny,
- organizovať osobné financie a používať rozpočet na riadenie hotovosti,
- požičiavať si za priaznivých podmienok a zvládať dlh,
- aplikovať rôzne investičné stratégie, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi,
- používať primerané stratégie riadenia rizík.

Plán práce koordinátora finančnej gramotnosti vychádza z nasledujúcich dokumentov:

- Národný štandard finančnej gramotnosti – verzia 1.2 (Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 9. marca 2017 pod číslom 2017-1053/10961:12-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2017 začínajúc prvým ročníkom.),

- Metodika pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných škôl a stredných škôl, - Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2019/2020,

http://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/metodickepodnety/fg_metodika_01092018.pdf

- Štátny vzdelávací program,
- Inovovaný štátny vzdelávací program.
- Školský vzdelávací program

V škole pôsobia dve koordinátorky finančnej gramotnosti, jedna pre 1. stupeň a jedna pre 2. stupeň.

2.5.2. CIELE FINANČNEJ GRAMOTNOSTI

Žiak má získať schopnosť:

- prostredníctvom definovania osobných životných potrieb dôjsť k poznaniu možností ako tieto potreby uspokojiť a získať určitú životnú úroveň,
- rozpoznať možnosti/nástroje hospodárskeho zabezpečenia rozpočtu domácnosti,
- porovnať skúsenosti získané na modelovom hospodárení so svojimi reálnymi skúsenosťami z osobného života,
- orientovať sa v systéme existencie, obehu a ochrany peňazí, logicky a kriticky myslieť – argumentovať a komunikovať a spolupracovať pri riešení problému,
- tvoriť jednoduché hypotézy a skúmať ich pravdivosť,
- čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla,
- pracovať s návodmi a tvoriť ich,
- používať IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií

2.5.3. NÁRODNÝ ŠTANDARD FINANČNEJ GRAMOTNOSTI – VERZIA 1.2

Národný štandard finančnej gramotnosti – verzia 1.2, platný od 1.9.2017 (Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 9. marca 2017 pod číslom 2017/1053/10961:12-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2017 začínajúc prvým ročníkom.), je usporiadaný do šiestich tém. Poradie tém nie je určené. Jednotlivé témy sú rozpísané do čiastkových kompetencií.

Tieto čiastkové kompetencie sú popísané na úrovniach, pričom na týchto úrovniach sú opísané poznatky, zručnosti a skúsenosti, ktoré by mali byť žiaci schopní preukázať.

Pedagogickí zamestnanci jednotlivé témy štandardu radia do vzdelávania podľa potrieb žiakov a vzdelávacích podmienok školy. Dôraz sa kladie na praktické využitie poznatkov a prepojenie s realitou, nielen na nadobudnutie teoretických vedomostí. Predpokladá sa, že žiak ovláda pojmy vyskytujúce sa v jednotlivých témach (očkávaniach). Toto ovládanie znamená, že žiak:

- rozumie zadaniam úloh, v ktorých sa tieto pojmy vyskytujú,
- vie ich správne použiť pri formuláciách svojich odpovedí,
- vie dôležité pojmy stručne opísať (definovať),
- pozná témy finančnej gramotnosti.

2.5.3.1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia:

Celková kompetencia: Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

	Očakávania, že žiak je schopný:
<u>Čiastková kompetencia 1</u> Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach	Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).
<u>Čiastková kompetencia 2:</u> Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov	Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).
<u>Čiastková kompetencia 3:</u> Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi	Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR. Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.
<u>Čiastková kompetencia 4:</u> Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí	Identifikovať korupčné správanie. Identifikovať podvodné správanie. Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

2.5.3.2. Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia:

Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí

Plánovanie, príjem a práca	
	Očakávania, že žiak je schopný:
<u>Čiastková kompetencia 1</u> Identifikovať zdroje osobných príjmov	Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá). Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.
<u>Čiastková kompetencia 2:</u> Vypracovať finančný plán	Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory). Zostaviť rozpočet domácnosti. Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby. Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.
<u>Čiastková kompetencia 3:</u> Vysvetliť daňový a odvodový systém	Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní
<u>Čiastková kompetencia 4:</u> Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania	Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi. Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

2.5.3.3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	
	Očakávania, že žiak je schopný:
<u>Čiastková kompetencia 1:</u> Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby	Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.
<u>Čiastková kompetencia 2:</u> Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov	Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov.
<u>Čiastková kompetencia 3:</u> Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe	Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.
<u>Čiastková kompetencia 4:</u> Opísať používanie rôznych metód platenia	Opísať moderné spôsoby platenia. Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné). Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

2.5.3.4. Úver a dlh

Celková kompetencia: Udržanie výhodnosti, požičavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

Úver a dlh	
	Očakávania, že žiak je schopný:
<u>Čiastková kompetencia 1:</u> Identifikovať riziká, náklady a prínosy jednotlivých typov úverov	Zdôvodniť voľbu nákupu alebo služby alebo požičania si predmetu. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.
<u>Čiastková kompetencia 2:</u> Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov	Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov. Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.
<u>Čiastková kompetencia 3:</u> Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zdlžením alebo ako ich zvládnuť	Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

2.5.3.5. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia: Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Sporenie a investovanie	
	Očakávania, že žiak je schopný:
<i>Čiastková kompetencia 1</i>	Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.
Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite	
<i>Čiastková kompetencia 2:</i>	Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom. Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti). Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.
Zhodnotiť investičné alternatívy	

2.5.3.6. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia: Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

Riadenie rizika a poistenie	
	Očakávania, že žiak je schopný:
<i>Čiastková kompetencia 1</i>	Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť. Vysvetliť podstatu a význam poistenia. Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).
Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie	
<i>Čiastková kompetencia 2:</i>	Vysvetliť základný účel verejného poistenia.
Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením	Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.
<i>Čiastková kompetencia 3:</i>	Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel.
Charakterizovať komerčné poistenie	Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

2.5.4. ÚLOHY ROZVOJA FINANČNEJ GRAMOTNOSTI

- Zapracovať témy NŠFG do TVVP na 2. stupni ZŠ ISCED 2
- zmapovať súčasný stav zapracovania NŠFG (formou individuálnej konzultácie s vyučujúcimi 2. stupňa),
- ak je potrebné, doplniť ku konkrétnej vyučovacej hodine v rámci TVVP do poznámok prierezovú tému finančná gramotnosť,

- Podchytiť a rozvinúť jednotlivé témy NŠFG:

1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov
2. Plánovanie, príjem a práca
3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov
4. Úver a dlh
5. Sporenie a investovanie
6. Riadenie rizika a poistenie

2.5.5. FORMY UPLATŇOVANIA FINANČNEJ GRAMOTNOSTI

2.5.5.1. Finančná gramotnosť ako integrovaná súčasť školských vzdelávacích programov pre nižšie stredné vzdelávanie – ISCED 2

Finančné vzdelávanie na druhom stupni základnej školy plynulo nadväzuje na finančné vzdelávanie na prvom stupni základnej školy. Na druhom stupni základnej školy by žiaci mali mať viac skúseností so situáciami, v ktorých je potrebné uplatniť finančnú gramotnosť. Je možné využívať túto skúsenosť a nadväzovať na ňu. *Ťažisko finančného vzdelávania je v trojici učebných predmetov – v občianskej náuke, matematike a etickej výchove.*

Slovenský jazyk a literatúra – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma- obsah
5.	E-mail, sms, plagát, inzerát, reklama
6.	Interview, reklama, diskusia – argument a protiargument, ľudová slovesnosť – príslovia, porekadlá, básky, balady, číslovky
7.	Plagát, inzerát, reklama – prezentácia, diskusia, číslovky
8.	Diskusia – argument, diskusný príspevok Slávnostný prejav, frazeologizmy, číslovky, literatúra faktu (Slová z hlbín dávnych vekov) Polemika
9.	Príslovkové určenie - Kde, kedy, ako a prečo vznikli peniaze? Poštový peňažný poukaz. Úradný list, úradný životopis, objednávka, reklamácia, sťažnosť, žiadosť, polemika

1. téma: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Využitie 5. ročník: literárna zložka – TC:Próza – V ríši rozprávok: Zemský poklad,
slohová zložka - TC: Informuje včas a správne: Plagát

Využitie 6. ročník: Ľudová slovesnosť- ľudové piesne, príslovia a porekadlá, balady, číslovky

Využitie 7. ročník:

slohová zložka – TC: Komunikačné situácie: Aseratívna a efektívna komunikácia, Komunikácia v spoločnosti: Slová cudzieho pôvodu, Komunikačné situácie: Skratky v písomnej komunikácii,

literárna zložka – TC: Piesne: Mince na dne fontán, Voda čo ma drží nad vodou,

Umelecká literatúra v próze – Detský hrdina v literatúre: Do konca, Z teplého hniezda

Slovné druhy: Číslovky

Využitie 8. ročník:

Diskusia, debata, argument, protiargument (téma hierarchia hodnôt, ochrana osobných údajov), Cudzie slová, Číslovky, Obohacovanie slovnej zásoby (preberanie slov, dynamika slovnej zásoby – neologizmy)

Slávnostný prejav: Hod' starosti za hlavu a vyhod' si z kopýtka

Literatúra faktu: (Slová z hlbín dávnych vekov)

Využitie 9. ročník: jazyková zložka – TC: Skladba: Kde, kedy, ako a prečo vznikli peniaze?

2.téma: Plánovanie, príjem a práca

Využitie 5. ročník: slohová zložka – TC: Informuje včas a správne: Reklamná technika. marketing

Využitie 6. ročník: Svet je plný zaujímavých ľudí, vecí, javov: Charakteristika osoby

Využitie 8. ročník: slohová zložka – TC: Opakovanie učiva zo 7. ročníka: Čo ovplyvňuje našu budúcnosť

Využitie 9. ročník: slohová zložka – internetové tlačové zdroje – informácie o pracovných miestach, kariére, podnikaní, úradný list jazyková zložka – TC: Skladba: Kde, kedy, ako a prečo vznikli peniaze?

literárna zložka – TC: Próza: Úspešné literárne postavy

3.téma: Rozhodovanie a hospodárenie s peniazmi

Využitie 5. ročník: slohová zložka – TC: Informuje včas a správne: Reklamná technika. marketing

Využitie 6. ročník: Svet je plný zaujímavých ľudí, vecí, javov: Charakteristika osoby

Využitie 7. ročník: slohová zložka – TC: Opakovanie vedomostí a zručností zo 6. ročníka: Prázdninový autobus

Využitie 8. ročník:

Próza – dievčenský román: Anna zo Zeleného domu

Využitie 9. ročník: slohová zložka – internetové tlačové zdroje – informácie o pracovných miestach, kariére, podnikaní, úradný list jazyková zložka – TC: Skladba: Kde, kedy, ako a prečo vznikli peniaze?

4. téma: Úver a dlh

Využitie 5. ročník: literárna zložka – TC: Poézia – piesne: Pracovné piesne

Využitie 6. ročník: Ľudová slovesnosť- ľudové piesne, príslovia a porekadlá, balady, číslovky

Využitie 7. ročník: literárna zložka – TC: Piesne: Mince na dne fontán, Voda čo ma drží nad vodou

Využitie 8. ročník:

Diskusia, debata, argument, protiargument (téma hierarchia hodnôt),

Cudzie slová, Číslovky, Obohacovanie slovnej zásoby (preberanie slov, dynamika slovnej zásoby – neologizmy)

Využitie 9. ročník: jazyková zložka – TC: Skladba: Kde, kedy, ako a prečo vznikli peniaze?

5.téma: Sporenie a investovanie

Využitie 5. ročník: slohová zložka – TC: Informuje včas a správne: Reklamná technika. marketing

Využitie 6. ročník: slohová zložka – TC: Svet je plný zaujímavých ľudí, vecí, javov: Opisný slohový postup, TC: Zhovárame sa a diskutujeme: Diskusia

Využitie 7. ročník: jazyková zložka – TC: Skladba: Zubný kaz – choroba alebo nedbanlivosť?

Využitie 8. ročník: literárna zložka – TC: Próza – zo života mladých ľudí: Tri gaštanové kone

Využitie 9. ročník: jazyková zložka – TC: Skladba: Kde, kedy, ako a prečo vznikli peniaze?

6.téma: Riadenie rizika a poistenie

Využitie 5. ročník: slohová zložka – TC: Zhovárame sa a diskutujeme: Rozhovor

Využitie 6. ročník: Debatujeme na úrovni: Debata

Využitie 7. ročník: slohová zložka – TC: Komunikačné situácie: Riadený rozhovor

Využitie 8. ročník: Diskutujeme na úrovni: Diskusia

Využitie 9. ročník: literárna zložka – TC: Próza: Dieťa zo smetiska

Anglický jazyk – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma - obsah
5.	číslovky od 0 do 100 - Môj svet, Rodina a priatelia, Čas, Ľudia. radové číslovky – dátum , Moja rodina, moja škola , Domov a bývanie
6.	Prírodné vedy a matematika – meranie času, Náš školský výlet, Naše prázdniny, Riešenie problémov, Jedálny lístok, Lámači rekordov, televízne programy. Jedlo, v obchode, porovnávanie cien,
7.	Môj život, moja rodina, Londýn, anglická libra, zmenáreň. Budúcnosť. Ako pomáham doma – nakupovanie, vreckové
8.	Minulosť a prítomnosť – porovnávanie cien tovarov v minulosti a dnes Životné prostredie, zdravie, zdravá strava. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
9.	Svet práce. Brigády, zárobky, skúsenosti z brigád, vreckové, zamestnanie, kariéra, vzory a ideály

1.téma: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Využitie 6. ročník - cena jedla, (cheaper, more expensive than...) - poznať hodnotu vecí ako výsledku práce, finančné vyjadrenie hodnoty vecí, podľa toho prijímať nákupné rozhodnutia

Využitie 5. - 6.ročník– vyjadrenie ceny (číslovky), nácvik komunikačnej situácie v obchode

Využitie 8.ročník: - Ochrana osobných údajov, opis problémov pri ich krádeži

should/shouldn't/must/mustn't, diskusia (vyjadrenie rady, čo robiť/nerobiť v prípade krádeže

Využitie 9.ročník- diskusia, Ochrana osobných údajov

2.téma: Plánovanie, príjem a práca

Využitie 8. - 9.ročník – diskusia

3.téma: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

osobných údajov...) - Zoradiť finančné ciele podľa dôležitosti na krátkodobé a dlhodobejšie ciele, zodpovedné rozhodovanie

Využitie 7.ročník: použitie will/going to v eseji alebo diskusii, použitie časových linking words v budúcom čase pri plánovaní uskutočnenia finančných cieľov

Využitie 8.-9.ročník: diskusia - vymenovať finančné inštitúcie v meste bydliska, slovná zásoba - Platobné prostriedky (coins, banknotes, cheques...)

Využitie 9.ročník: diskusia - rozšírenie slovnej zásoby o rôzne formy platenia, výhody, nevýhody - vzťah morálky a peňazí

4.téma: Úver a dlh

Využitie 8.-9.ročník: čo je úver, využitie, ako vzniká dlh – diskusia

5.téma: Sporenie a investovanie

Využitie 7.- 8.ročník:- Prečo investovať, použitie might/ can

6.téma: Riadenie rizika a poistenie

Využitie 9.ročník:- druhy poistenia- diskusia - Oblasti, kde je človek vystavený riziku úrazu

Využitie 7.- 8.ročník: diskusia, práca so slovnou zásobou

Nemecký jazyk – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma - obsah
7.	Rodina a spoločnosť
8.	Oslavujeme, Voľný čas a záľuby
9.	Osobnostný portrét , Vzory a ideály

1.téma: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- poznať hodnotu vecí ako výsledku práce, finančné vyjadrenie hodnoty vecí, podľa toho prijímať nákupné rozhodnutia , ochrana osobných údajov

Matematika – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma – obsah	
5.	Tvorit' úlohy z praxe podporujúce finančnú gramotnosť. Riešiť slovné úlohy spojené s obchodovaním, porovnávaním cien tovaru, výdajmi v domácnosti... Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe.	Čísla a ich zápis Základné výpočtové postupy Vzťahy, funkcie, tabuľky a diagramy Výroky a logické spojky
6.	Vedieť uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote – ceny tovaru v eurách. Riešiť slovné úlohy – nákup, predaj, zľavy a akcie (sú skutočne vždy výhodné?), cena práce (rozlíšiť mzdu platenú za hodinu a za počet vyrobených kusov). Pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia.	Pravdepodobnosť Štatistika Riešenie lineárnych rovníc a nerovnic Grafické znázorňovanie závislostí Práca s kalkulačkou

	Možnosti získania peňazí na nákup pozemku, domu, záhrady či bytu s určitými rozmermi (úver, pôžička, sporenie...).	Odhad výsledku
7.	Vedieť riešiť primerané slovné úlohy a podnetové úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva. Opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť. Definovať daň a vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu.	
8.	Porozprávať, aké môžu byť výdavky na domácnosť a aké môžu byť zdroje príjmov v domácnosti. Príjem = kladné číslo, výdavky = záporné číslo. Vedieť pripraviť rozpočet na plánovanie pravidelných výdavkov a úspor.	
9.	Pri výpočtoch na PV – nákup, predaj, práca a mzda.	

1.téma: Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Využitie 7. ročník: Projekt z bankovníctva (Aké sporenie, úvery ponúka banka)

2.téma: Plánovanie, príjem a práca

Využitie 7. ročník: Riešenie úloh s praktickou tematikou – mzda

3.téma: Rozhodovanie a hospodárenie s peniazmi

Využitie 5. ročník: Osobný a rodinný rozpočet – projekt

Využitie 6. ročník: Desatinné čísla- rozpočet školského výletu- projekt

4.téma: Úver a dlh

Využitie 7. ročník: Jednoduché úrokovanie

Využitie 8. ročník: Slovné úlohy s praktickou tematikou (celé čísla)

- Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov.
- Identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie.

Informatika – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma – obsah	
5.,6.,7.,8.	Vedieť prezentovať svoj postoj k peniazom aktívnym podieľaním sa na spravovaní financií v rodine a osvojuje si, čo znamená žiť hospodárne. Informácie okolo nás – prezentácie, vytvorenie plagátu. Osvojovať si potrebu hospodárneho zaobchádzania s pomôckami a predmetmi v škole aj mimo nej. Dokázať pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.	Prezentácie a nástroje Komunikácia a spolupráca Informačná spoločnosť - bezpečnosť a riziká Informačná spoločnosť - legálnosť používania

	<p>Vedieť opísať rôzne typy miestnych finančných inštitúcií.</p> <p>Vyhľadávanie informácií. Odhaliť bežné typy spotrebiteľských podvodov, včítane online podvodov. (Informačná spoločnosť – počítačová kriminalita, legálnosť programov, autorské práva.) Identifikovať relevantné finančné informácie potrebné na prijatie rozhodnutia.</p>	Práca s webovou stránkou
--	---	--------------------------

1.téma: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Využitie 5. ročník: Komunikácia prostredníctvom IKT - vyhľadávanie informácií

Využitie 6. ročník: Komunikácie prostredníctvom IKT - Zásady bezpečnosti na internete, interaktívna komunikácia

Využitie 8. ročník: Komunikácie prostredníctvom IKT - Sociálne siete

2. téma: Plánovanie, príjem a práca

Využitie 5. ročník: Informácie okolo nás - plagát

Využitie 6. ročník: Informácie okolo nás - tvorba prezentácie

Využitie 7. ročník: Informácie okolo nás - diagramy v tabuľkovom editore

Využitie 8. ročník: Komunikácie prostredníctvom IKT - služby e spoločnosti, Tabuľky - výpočet čistej mzdy a hrubej mzdy

Fyzika – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma – obsah
6.	Vedieť ohodnotiť vlastnú prácu a prácu druhých.
7.	Vedieť riešiť jednoduché výpočtové úlohy s využitím vzťahu pre výpočet ceny za spotrebované teplo. Vedieť získať informácie o energetickej hodnote a rôznych cenách základných potravín.
8.	Vie si uvedomiť aj finančnú hodnotu okuliarov pri odstraňovaní chýb oka. Vie aplikovať vzťah na výpočet práce a cenu práce v úlohách. Dokáže zaujať kladný postoj k opatreniam vedúcim k úsporám energie aj z finančného hľadiska.
9.	Chápať cenové rozdiely medzi elektrickými spotrebičmi podľa výšky spotreby elektrickej energie. Iné zdroje energie.

1.téma: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Využitie 6. ročník: Voda (Vyhľadať a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o cene vody.) - cena vody z vodovodu – balenej vody - cena teplej vody – studenej vody - straty vody netesnosťou kohútikov

Využitie 8. ročník: Pohyb telesa - pohyb telesa – spotreba paliva - straty odporom prostredia - práca, výkon, energia – účinnosť zariadení - súvislosť s tepelnou energiou 7.ročník

Využitie 9. ročník: Elektrický prúd - rôzne tarify podľa spotreby . Šetrenie elektrickej energie v domácnosti - režim stand by.

3.téma: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Využitie 6. ročník: Projektová práca (Porovnať ceny minerálky v rôznych obchodoch a zodpovedne sa rozhodnúť pri nákupe.)

Využitie 8. ročník: Projektová práca (Porovnať ceny rôznych balení minerálky, alebo iného tovaru, ceny v rôznych obchodoch a zodpovedne sa rozhodnúť pri nákupe.)

Využitie 9. ročník: práca - spotreba el. energie - straty el. energie. – vplyv na spotrebu

6.téma: Riadenie rizika a poistenie

Využitie 6. ročník : Fyzika a výroba (Uviest' oblasti výroby a úpravy vody so zvýšeným rizikom úrazu.)

Využitie 7. ročník: Zásady BOZ , Horenie, Projektová práca (Charakterizovať oblasti so zvýšeným rizikom úrazu a uviesť možnosť úrazového poistenia a poistenia majetku pred požiarom.)

Využitie 8. ročník: Zásady BOZ pri práci vo fyzike 8. ročníka - zákonné a havarijné p.

Využitie 9. ročník: Zásady BOZ pri práci vo fyzike - zvlášť pri práci s el. prúdom (Charakterizovať oblasti so zvýšeným rizikom úrazu a poškodenia zdravia. Uviest' možnosť zdravotného a úrazového poistenia a poistenia majetku.)

Chémia – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma – obsah	
7.	<p><i>Chemická výroba - Poznať hodnotu vecí ako výsledku práce. Pomenovať základné ľudské potreby.</i></p> <p><i>Prírodné suroviny (potreba separácie odpadov, recyklácie)- Vysvetliť podmienky na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch. Poznámka: doplnené navyše oproti iŠVP</i></p> <p>Metódy oddeľovania zložiek zmesi (zhrnutie učiva) - Čistenie odpadových vôd, destilácia.</p> <p>Zachovať trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.</p> <p>Horenie látok so vzdušným kyslíkom - Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca.</p> <p>Hasenie horiacich látok - Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.</p>	<p>Chemické reakcie</p> <p>Chemické rovnice</p> <p>Uhl'ovodíky dôležité v praxi</p> <p>Deriváty uhl'ovodíkov</p> <p>Látky v živých organizmoch</p>
8.	<p>pH roztoky - Pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia. Vymenovať svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti.</p> <p>Alkalické kovy – ako biogénne prvky, potravinové zdroje . Poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.</p>	
9.	<p>Zdroje uhl'ovodíkov- ropa, zemný plyn, uhlie a ich vplyv na životné prostredie. Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.</p>	

	<p>Kyslíkaté deriváty – alkoholy - Popísať fungovanie problematiky jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti.</p> <p>Prírodné látky – cukry, tuky, bielkoviny.</p> <p>Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti. Uviesť príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný.</p>	
--	--	--

1.téma: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Využitie 8. ročník: Kovy (Vyhľadať a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o cene materiálu.)

Využitie 7. ročník: Voda (Vyhľadať a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o cene vody.)

Využitie 9. ročník: Benzín Saponáty (Vyhľadať a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o cene materiálu.)

3.téma: Plánovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Využitie 7. ročník: Projektová práca (Porovnať ceny minerálky v rôznych obchodoch a zodpovedne sa rozhodnúť pri nákupe.)

Využitie 8. ročník: Projektová práca (Porovnať ceny rôznych balení minerálky, alebo iného tovaru, ceny v rôznych obchodoch a zodpovedne sa rozhodnúť pri nákupe.)

Využitie 9. ročník: Projektová práca (Porovnať ceny rôznych balení tovaru, ceny v rôznych obchodoch a zodpovedne sa rozhodnúť pri nákupe.)

6.téma: Riadenie rizika a poistenie

Využitie 7. ročník: Chemická veda a výroba (Uviesť oblasti chemickej výroby so zvýšeným rizikom úrazu.) , Zásady BOZ , Horenie. Projektová práca (Charakterizovať oblasti so zvýšeným rizikom úrazu a uviesť možnosť úrazového poistenia a poistenia majetku pred požiarom.)

Využitie 8. ročník: Zásady BOZ pri práci v chémii, Vodík, Železo. Významné oxidy (Charakterizovať oblasti so zvýšeným rizikom úrazu a uviesť možnosť úrazového poistenia a poistenia majetku.)

Využitie 9. ročník: Zásady BOZ pri práci v chémii. Výroba benzínu. Deriváty uhl'ovodíkov. Organické látky v živých organizmoch. Organické látky v bežnom živote (Charakterizovať oblasti so zvýšeným rizikom úrazu a poškodenia zdravia. Uviesť možnosť zdravotného a úrazového poistenia a poistenia majetku.)

Biológia – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma – obsah
5.	Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne, šetriť drevo, recyklovať odpad. Šetriť vodu, využívanie alternatívnych zdrojov energie (vodné elektrárne).
6.	Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne, využívanie alternatívnych zdrojov energie. Porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu.
7.	Pochopiť pojem riziko, vedieť identifikovať základné druhy rizík a vysvetliť základné metódy riadenia rizík. Vysvetliť systém zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby. Vysvetliť v rámci

	súkromného poistenia podstatu a význam poistenia majetku, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazového a životného poistenia. Biológia človeka a zdravý životný štýl.
8.,9,	Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne. Šetriť drevo, vodu, nerastné suroviny, fosílna palivá (znižovanie nákladov na energie = úspora financií v domácnosti). Využívanie alternatívnych zdrojov energie.

1.téma: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Využitie 5. ročník: Voda a jej okolie (Vyhľadať a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o cene vody.)

Využitie 6. ročník: Rybárstvo a rybnikárstvo. Chovateľsky významné vtáky. Chovateľsky významné cicavce (Vedieť si vybrať z množstva výrobkov, dbať na čerstvosť, podporiť výrobcov v regióne a v prípade nespokojnosti vedieť kroky pri riešení reklamácie.)

Využitie 7. ročník: Zložky potravy. Premena látok a energie. Zásady správnej výživy (Vedieť vyhľadať nielen cenovo výhodné potraviny, ale vedieť ich zvoliť aj nutrične vyvážené.)

Využitie 8. ročník: Škodlivé vplyvy na zdravie človeka (Vyhľadať a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o vplyvoch alkoholu, cigariet a drog na zdravie človeka a vplyv týchto závislostí na osobné aj rodinné financie.)

Využitie 9. ročník:

Organogénne usadené horniny (Vyhľadať a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o cene napr. ropy)

3.téma: Plánovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Využitie 5. ročník: Obilniny, olejiny a okopaniny (Uviest' význam, spôsob pestovania, náklady spojené s pestovaním a cena vyplývajúca zo spôsobu pestovania.)

Využitie 8. ročník: Projektová práca (Navrhnuť možnosť využívania alternatívneho zdroja energie alebo ekologickej likvidácie odpadu z domácnosti s cieľom šetrenia financií a životného prostredia.)

Využitie 9. ročník:

Projektová práca (Porovnať ceny rôznych balení tovaru, ceny v rôznych obchodoch a zodpovedne sa rozhodnúť pri nákupe aj vzhľadom na environmentálnu problematiku.)

6.téma: Riadenie rizika a poistenie

Využitie 7. ročník: Význam opornej a pohybovej sústavy. Poškodenia zraku a sluchu. Životný štýl (Charakterizovať oblasti so zvýšeným rizikom úrazu a uviesť možnosť úrazového poistenia a poistenia majetku.)

Využitie 9. ročník: Zemetrasenie. Sopečná činnosť (Charakterizovať oblasti so zvýšeným rizikom úrazu a poškodenia zdravia. Uviest' možnosť zdravotného a úrazového poistenia a poistenia majetku.)

Dejepis – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma – obsah	
5.	Čo potrebujeme vedieť pri prechádzke časom, Historické pramene, Kto ochraňuje historické pamiatky, Kde sme bývali v minulosti a kde bývame dnes, Ako si človek	Človek a komunikácia Obrazy pravekého sveta

	vytváral rodinu, Práca – trest alebo radosť. Detská práca, Prvé knihy. Médiá. Keď zlyhá komunikácia,	Obrazy starovekého sveta Európska expanzia 1492 -1914
6.	Doba bronzová, medená, železná, Civilizácie starého orientu, Grécka kultúra, Rímska ríša, dôsledky jej rozpadu, Ako sa žilo v stredoveku,	Vznik SR 1993
7.	Slovania, Veľká Morava, Slováci v Uhorskom kráľovstve – banské mestá, Kremnica, mincovňa, dukát, Humanizmus a renesancia, výroba kníh, Gotika, objavné plavby, zlato, dobyvatelia, Dôsledky zámorských objavov – hospodárske zmeny, Habsburská monarchia – osvieteniské reformy,	
8.	Francúzska revolúcia, Napoleon, Revolúcie v Európe a vznik nových štátov, Priemyselná revolúcia, Osvietenstvo, Slovenskí obrodenci a vznik slovenkého jazyka, Slováci a revolučný rok 1848, modernizácia a industrializácia, Matica slovenská, Vyst'ahovalectvo,	
9.	Svet zachvátený vojnou, Svetová vojna a Slováci, Ako sa rodil mier , Medzivojnové Československo , Míľniky vedy a techniky, Mračná nad Československom , Druhá svetová vojna, Aký bol Slovenský štát, Pod Stalinovým tieňom , Studená vojna, Dve tváre komunistickej totality , Na ceste k demokracii	

1.téma: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Využitie 8. ročník: Prijatie finančných rozhodnutí zvažovaním alternatív a dôsledkov, stanovenie si cieľov – krátkodobých a strednodobých, zhodnotenie výsledkov

Využitie 9. ročník: Analýza a vyhodnotenie finančnej reklamy, príklady tlačených a internetových zdrojov a ich porovnanie

Využitie 6. – 9. ročník: Komunikačné stratégie na diskusiu o finančných záležitostiach, identifikácia rozdielov medzi hodnotami a postojmi k peniazom u rovesníkov

2.téma: Plánovanie, príjem a práca

Využitie 6. – 9. ročník: Prepojenie vzájomných vzťahov medzi životnými potrebami jednotlivcov a rodiny

Využitie 5. ročník: Vývoj platidiel od najstarších čias po súčasnosť, rozdiel medzi výmenným a peňažným obchodom

3.téma: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Využitie 7. ročník: Kontrola osobných údajov a informácií, obeť krádeže osobných informácií, ako sa brániť

Využitie 8. ročník: Finančný plán, denník príjmov a výdavkov

Využitie 8. ročník: Metódy platenia – debetné, kreditné karty, šeky...

4.téma: Úver a dlh

Využitie 8. ročník: Úver, náklady a prínosy úverov

5.téma: Sporenie a investovanie

Využitie 6. – 7. ročník: Sporenie a investovanie, kedy investovať

Využitie 8. – 9. ročník: Vplyv ekonomickej krízy

6.téma: Riadenie rizika a poistenie

Využitie 9. ročník: Finančná nezodpovednosť a jej následky

Využitie 6. – 9. ročník: Oblasť s možnosťou úrazu pri práci

Geografia – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma – obsah
5.	Opísať možnosti finančnej pomoci pri živelných pohromách a katastrofách. Financovanie opráv pamiatok UNESCO.
6.	Posúdiť problematiku bohatstva a chudoby v štátoch Afriky. Posúdiť problematiku bohatstva a chudoby (kasty) v ázijských krajinách v súvislosti s hospodárskymi aktivitami človeka.
7.	Posúdiť problematiku financovania pamiatok UNESCO, bankovníctvo. Finančná zodpovednosť, banky (dlhy, úspory), problematika pôžičiek z EB. Európska únia, Európa.
8.	Slovensko - posúdiť problematiku bohatstva a chudoby, vyst'ahovalectvo, kríza. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi v súvislosti s cestovným ruchom.
9.	Vie posúdiť pojmy bohatstvo a chudoba, environmentálne problémy, rozdiely – Austrália, Amerika.

1.téma: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Využitie 7. ročník: Metropoly Európy

3.téma: Plánovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Využitie 9. ročník: Cestovný ruch

4.téma: Úver a dlh

Využitie 7. ročník: Obyvateľstvo Slovenska, kľúčové slová: dlhy, cestovné náklady, cestovné poistenie

6.téma: Riadenie rizika a poistenie

Využitie 5. ročník: Ohnivé miesta na Zemi, zemetrasenie, činnosť vody a vetra

Využitie 8. ročník: Južná Európa

Využitie 9. ročník: Hospodárstvo

Občianska náuka – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma – obsah
6.	Moja rodina Moja trieda, moja škola Moja vlasť
7.	Jakub hľadá odpoveď na otázku: „Prečo sa mení usporiadanie ľudskej spoločnosti?“, Jakub zisťuje, prečo sú vo svete vojny, Základné ľudské práva a slobody, Participácia v širšom spoločenskom prostredí – dobrovoľníctvo, Postavenie jednotlivca v spoločnosti.
8.	Občianske právo – ochrana spotrebiteľov. Štát a právo. Rodinné právo. Trestné právo. Rovnaký prístup ku všetkým deťom. Právo na vzdelanie a hru. Práva menšín.
9.	Základné ekonomické otázky. Typy ekonomík. Trhový mechanizmus. Ako sa stať podnikateľom. Spotreba a spotrebiteľ. Peniaze a funkcia peňazí. Banky a sporiteľne. Poisťovne. Produkty a služby bánk. Sporenie. Druhy poistenia. Euro v SR. Osobné financie. Hospodárenie v domácnosti. Štátny rozpočet. Dane a daňová sústava. Ochrana spotrebiteľa vplyv reklamy na spotrebiteľov. Práva spotrebiteľa v EU. Voľba povolania

1.téma: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Využitie 8. ročník: Ochrana spotrebiteľa

Využitie 9. ročník: TC: Osobné financie

2.téma: Plánovanie, príjem a práca

Využitie 6. ročník: TC: Vnútorý a vonkajší život jednotlivca

Využitie 8. ročník: Štát a právo

Využitie 9. ročník: TC: Osobné financie

3.téma: Plánovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Využitie 9. ročník: Osobné financie

Využitie 9. ročník: Osobné financie

4.téma: Úver a dlh

Využitie 9. ročník: Osobné financie

5.téma: Sporenie a investovanie

Využitie 9. ročník: Osobné financie

6.téma: Riadenie rizika a poistenie

Využitie 9. ročník: Osobné financie

Technika – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma – obsah
5.,6.,7., 8., 9.	Remeselná výroba, výrobok, Želania, potreby, peniaze, Peniaze a práca, Rozpočet, Priemysel na Slovensku, Dopravné prostriedky, Elektronika – pojem ľudská práca, životné potreby, hodnoty , jednotlivec v ekonomickej oblasti, finančná zodpovednosť, mzda . Ekonomika domácnosti.

1.téma: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

Využitie 6. ročník: Lepidlá

3.téma: Plánovanie, príjem a práca

Využitie 7. ročník: Praktická činnosť – výrobky z dreva, kovov, plastov

Využitie 8. ročník: Ekologické aspekty a úspora vody a tepla

4.téma: Plánovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Využitie 8. ročník: Ovocný deň,pokrmu zo zeleniny

Etická výchova – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma – obsah
5., 6., 7., 8., 9.	Tvorivosť v medziľudských vzťahoch Etické aspekty ochrany prírody Asertívne správanie Prosociálne správanie Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory Ekonomické hodnoty a etika

1.téma: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

2. téma: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb. Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov.

Hudobná výchova – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma – obsah
5.	Vyjadrovacie prostriedky hudby, slovenské ľudové piesne, slovenská populárna hudba, balet, virtuálny koncert
6.	Klasicizmus, W.A.Mozart, slovenské ľudové piesne , virtuálny koncert
7.	Impresionizmus, slovenské ľudové piesne, virtuálny koncert
8.	Moderná hudba 20. storočia, slovenské ľudové piesne a koledy, virtuálny koncert

1. téma: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Využitie 5. ročník

Vyjadrovacie prostriedky hudby, slovenské a české ľudové piesne (Mala babka, 70 sukien mala) slovenská populárna hudba (Mince na dne fontán), virtuálny koncert – Karlštejn 2013

Využitie 6. ročník

slovenská populárna hudba (Aj keď bez peňazí), virtuálny koncert – Andréé Rieu

Využitie 7. ročník

slovenská populárna hudba (Klasika), virtuálny koncert - ABBA

Využitie 8. ročník

slovenská populárna hudba (Nie sme zlí), virtuálny koncert - Pinkfloyd

3. téma: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Využitie 5., 6., 7., 8. ročník Charitatívny koncert Advent 2019

5. téma: Sporenie a investovanie

Investovanie do hudobných nástrojov a získanie hudobného vzdelania ako možnosť budúcej zárobkovej práci.

Uplatňovanie tém finančnej gramotnosti v predmete Výtvarná výchova

ročník	téma – obsah
5.	Podnety architektúry. Podnety tradičných remesiel.
6.	Podnety tradičných remesiel. Podnety rôznych oblastí poznávania sveta.
7.	Literárna príprava filmu, videa. Návrh úžitkového predmetu.
	Hudobné charaktery a portréty, Fotografický portrét spolužiaka (osvetlenie , výraz)
	Architektúra, architektonický návrh a model „Môj dom snov“, Telový dizajn, úprava tváre, doplnky

5. téma: Sporenie a investovanie

Investovanie do malieb a získanie výtvarného vzdelania ako možnosť budúcej zárobkovej práci.

Telesná a športová výchova – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma – obsah
5. - 9.	úrazové poistenie, január – financovanie školských súťaží , bezpečnosť a hodnota vybavenia
7.	Motivácia k sporeniu na lyžiarsky výcvik

2. téma: Plánovanie , príjem a práca

Venovať sa rozvoju športu ako prevencie ochorení.

Náboženská výchova – uplatňovanie tém finančnej gramotnosti

ročník	téma – obsah
5.	Osobnou usilovnosťou a pracovitnosťou zveľaďovať svoj majetok
6.	Poznať, ktoré veci časom hodnotu strácajú a ktoré získavajú, poznať hodnotu človeka. Dokázať pomôcť núdzným osobne i v organizáciách - Charita, Unesco, Konto nádeje, Dobrá novina
7.	Obchod s ľuďmi za účelom práce, detská práca - súčasné formy otroctva. Poznať hodnotu ľudského života
8.	Poznať zmysel práce a jej hodnotu pre človeka. Profesie - cena práce, Mať alebo byť, Schopnosť človeka deliť sa, Kritika slepého bohatstva
9.	Zodpovednosť za svoje talenty. Angažovanosť kresťana v realizovaní ekonomickej spravodlivosti

2.5.5.2. Aktívna práca so žiakmi 2. stupňa počas triednických hodín

s využitím IKT a učebného materiálu (Školský rodinný kalendár finančnej gramotnosti od autorov Adam Šepetka, Ján Zbojek). Prostredníctvom spomínaného učebného materiálu učiteľ počas školského roka oboznámi žiakov vhodnou zvolenou formou postupne na triednických hodinách s jednotlivými témami NŠFG.

2.5.5.3. Ďalšie formy uplatňovania finančnej gramotnosti

- Zber starého papiera - finančná odmena do triedneho fondu
- Tvorivé dielne - finančná odmena do triedneho fondu
- Mikulášske trhy- finančná odmena do triedneho fondu
- Zber gaštanov- finančná odmena do triedneho fondu
- Burza ošatenie - charitatívna zbierka pre telesne postihnuté dievčatko
- Adopcia afrického chlapca - charitatívna zbierka
- Deň Narcisov - charitatívna zbierka
- Svetový deň sporenia 31. 10. 2017
- Deň finančnej gramotnosti na 2. stupni: Aktivity pre žiakov 5., 6. a 7. ročníka zamerané na témy:
Človek vo sfére peňazí, Plánovanie a hospodárenie s peniazmi,

-Prednášky pre žiakov 8. a 9. ročníka zamerané na rozvoj finančnej gramotnosti na témy: Úver a dlh. Sporenie a investovanie, Riadenie rizika a poistenie, Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí.

2.5.6. FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ A PODNIKATEĽSKÉ ZRUČNOSTI

Podnikateľská kompetencia je schopnosť identifikovať a využiť príležitosti, plánovať a riadiť kreatívne procesy, ktoré majú kultúrnu, spoločenskú alebo finančnú hodnotu.

Vyžaduje si to **znalosť** prostredí a príležitostí, prístupy k plánovaniu a riadeniu, etické zásady a sebauvedomenie.

Patria sem **zručnosti**, ako kreativita (predstavivosť, kritické uvažovanie, riešenie problémov), komunikácia, mobilizácia zdrojov (ľudí a vecí) a zvládanie neistoty, pochybnosti a rizika.

Podnikateľské myslenie taktiež zahŕňa **postoje**, ako sebaúčinnosť, motivácia a vytrvalosť a oceňovanie názorov iných.

Na to, aby **podnikateľské vzdelávanie** efektívne rozvíjalo kompetencie študentov, je schopnosť škôl vytvoriť priaznivé a stimulujúce vzdelávacie prostredie taká dôležitá ako osobné kompetencie a motivácia pedagógov.

Podnikateľské vzdelávanie nemôže prebiehať izolovane od vonkajšieho sveta školy. Môže si vyžadovať partnerskú spoluprácu s externými organizáciami s cieľom umožniť vzdelávanie sa inými spôsobmi.

2.5.7. METÓDY A FORMY PRÁCE

Pre metódy vyučovania by malo vo všeobecnosti platiť:

Názornosť. Poskytované informácie by mali byť názorné, dobre viditeľné a mali by sa opierať o vedomosti žiakov. To platí pre písanie na tabuľu, pre vytváranie prezentácií, výučbových schém a podobne.

Aktivita žiakov. Žiaci by mali na hodinách sami aktívne vystupovať, skúšať si uvádzané situácie, diskutovať a podobne.

Dôležitosť. Nie všetky informácie sú pre žiakov dôležité. Preto by sa mali naučiť rozpoznávať, ktoré informácie by si vo vlastnom záujme mali osvojiť.

Dávať žiakom kreatívne problémové otázky a úlohy, ktoré sa ich bezprostredne dotýkajú. Napr. Porovnať tri ponuky telefónnych programov vhodných pre žiakov. Vybrať najvýhodnejšiu ponuku a svoj výber zdôvodniť.

Diskusné hry precvičujú schopnosť komunikácie, vyjednávania a dosahovania súhlasu, formulácie názoru a pocitu, načúvania, vciťovania sa. Slúžia aj k ujasňovaniu a formovaniu hodnôt a postojov, zamysleniu sa nad novými problémami.

Inscenačné metódy založené na simulácii a hraní rolí sú jednou z možností, ako žiakov vtiahnuť do finančnej problematiky. Je možné tak rozvíjať finančné stratégie, ale zároveň nepracovať s citlivými údajmi.

Jednoduchosť. Jednotlivé témy by mali nadväzovať na znalosti, resp. skúsenosti žiakov. Pojmy používané vo vyučovaní by mali žiaci poznať a mali by rozumieť ich významu.

Participácia žiaka. Žiak je v centre pozornosti a tvorcom učiacej sa situácie, učiteľ situáciu skôr facilituje ako vedie.

Práca v skupinách, kedy dochádza k vyhľadávaniu informácií.

Prezentácia projektu – sú prezentované závery, porovnávané výsledky projektov a hľadané súvislosti. Hodnotenie projektu, jeho jednotlivých častí a sebareflexia v rámci projektu. Za

ideálnych podmienok má žiacky projekt reálnu podobu, teda žiaci dlhodobo pripravujú a zrealizujú svoje projektové nápady v podobe podujatia, akcie (organizácia predajnej burzy obrazov pre rodičov a priateľov školy, zbierky kníh pre čitateľské kluby a pod.).

Tempo hodiny . Hodina by mala byť dynamická, ale s ohľadom na porozumenie preberaných súvislostí. To platí ako pre celú triedu, tak i pre jednotlivcov.

Úvodná motivácia, pri ktorej sú stanovené základné otázky, vymedzené ciele a úlohy projektu, dohodnuté pravidlá a pod.

Zmysluplnosť. Žiaci by mali vidieť zmysel v tom, čo sa učia. Mali by si uvedomovať, prečo je finančná gramotnosť dôležitá.

Využitelnosť. Využitelnosť sa týka najmä informácií, ktoré žiaci v rámci finančnej gramotnosti získavajú. Tieto informácie by mali byť prakticky využiteľné, čo súčasne vedie k lepšiemu zapamätaniu.

Zážitkovosť. Žiaci by si mali osvojovať také vedomosti, zručnosti a postoje, ktoré stavajú na ich osobnom prežívaní a zážitku v aktívnom učení.

Finančné vzdelávanie je orientované na rozvíjanie zručností pre uplatnenie v živote, a preto by malo byť s každodenným životom úzko previazané. Je vhodné pripraviť také aktivity, ktoré umožňujú relatívne autentický zážitok finančnej situácie a ktoré vedú k osvojeniu stratégií zodpovedného rozhodovania. Na tento účel sú odporúčané brainstorming, ice breaker, osemsmernky, doplnovačky heuristická metóda, resp. metóda riešenia problémov a situačnej metódy.

Hra. mobilná aplikácia *Moja familia*

<https://www.mojafamilia.sk> > web > [financna-gramotnost-pre-zs](#)

- mobilná aplikácia *Tempest*

<https://www.tempest.sk> > [NSLSP - Hra ako moderna forma e-learningu](#)

Vyskúšať hru napr. Platí, platí, ..., Pravda a lož, Deľba práce, Hra na poisťovňu, Staroveké a stredoveké trhovisko, Behavé učenie, Hospodárenie v rodine, Trh s jablkami, PixWords.

Využívať rôzne dostupné aplikácie s finančnou tematikou. Praktickou doplnujúcou súčasťou finančného vzdelávania sú rôzne programy a projekty, ktoré ponúkajú rôznorodé organizácie školám (napr. Junior Achievement Slovensko, nezisková organizácia EDULAB, Nadácia pre deti Slovenska, občianske združenie ETP Slovensko, Nadácia otvorenej spoločnosti, Finančná akadémia).

2.6. ROZVÍJANIE ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

Na ceste za poznaním, v dobe zaplavenej novými informáciami a poznatkami je dôležité ako si s nimi žiak dokáže poradiť a využiť ich. Škola má pomôcť žiakovi, aby bol na to pripravený, preto je dôležité, v akej kvalite sa u žiaka rozvíja schopnosť spracovať informácie. Prostredníctvom tejto schopnosti sa žiak učí novým vedomostiam a ich aplikácii v riešení rôznych úloh, situácií a problémov. Proces spracovania informácií sa zvyčajne chápe ako výber dôležitých údajov, myšlienok, poznatkov z prečítaného textu.

Čitateľská gramotnosť sa v súčasnosti nechápe ako schopnosť čítať, nesleduje sa ani schopnosť rýchlo a plynulo čítať.

Cieľom čitateľskej výchovy je cez formovanie schopnosti čítať a chápať všetky druhy textov, vrátane umeleckých, orientovať sa na formovanie takých personálnych štruktúr čitateľa, v ktorých sa zračí jeho všestranná vyspelosť a celistvosť ako človeka.

Z modelu funkčnej gramotnosti vychádzajú aj požiadavky na **e-gramotnosť** – schopnosť používať elektronické médiá – počítač a mobil a ich vybavenie.

Čitateľská gramotnosť je komplexný súbor čitateľských zručností, pomocou ktorého sa dá rozvíjať schopnosť človeka **učiť sa učiť**. Sú to:

1. Porozumenie explicitne vyjadreným informáciám a ich vyhľadávanie: čitateľ lokalizuje špecifickú informáciu alebo myšlienku v texte, ktorá je dôležitá pre porozumenie významu textu; informácia je v texte priamo uvedená

2. Vyvodenie priamych záverov:

čitateľ ide za hranicu toho, čo je v texte explicitne uvedené a usudzuje na nejaký význam alebo súvislosť medzi myšlienkami textu

3. Interpretácia a integrácia myšlienok a informácií:

čitateľ prechádza nad úroveň fráz alebo viet textu, aby našiel súvislosti medzi myšlienkami textu, zhrnul informácie alebo zvažil širšie dôsledky obsahu textu

4. Skúmanie a kritické hodnotenie obsahu, jazyka a prvkov textu

čitateľ kriticky hodnotí prečítaný text - jeho obsah, jazyk, textové zložky. Obsah textu môže byť hodnotený z hľadiska jeho celkovej hodnoty, hodnovernosti, alebo jeho významu pre čitateľa. Jazykové charakteristiky a štruktúra textu môžu byť hodnotené z hľadiska ich efektívnosti, úplnosti a pod. Pri hodnotení textu môže čitateľ vychádzať zo svojho chápania sveta a predošlých čitateľských skúseností.

2.6.1. POROZUMENIE EXPLICITNE VYJADRENÝM INFORMÁCIÁM A ICH VYHĽADÁVANIE

Celková kompetencia

Vyhľadať určité myšlienky, vyhľadať definície slov alebo slovných spojení, určiť prostredie príbehu (napr. čas, miesto), nájsť hlavnú tematickú vetu alebo hlavnú myšlienku (ak je explicitne vyjadrená).

Chémia, Biológia, ENV

práca so súvislým odborným textom (porozumieť neznámym výrazom, odpovedať na otázky vedúce k porozumeniu textu, verifikácia tvrdení, určiť podstatu učiva, identifikovať čo už viem, čo mám poznať, orientovať sa v knihe podľa spôsobu napísania: poznať symboly, kde sú motivačné, doplnujúce otázky, otázky na overenie základných pojmov, kde je základné učivo, kde sú úlohy na samostatnú tvorivú činnosť, zaujímavé fakty a informácie,...)

Hudobná výchova

5. ročník: Rozprávková opera: Rusalka; Opereta a muzikál: Marry Poppins, Modrá ruža; Balet: Labutie jazero

Náboženská výchova

5. roč.: Byzantská misia a Sväté písmo na Veľkej Morave
Žiaci vierozvestcov – sv. Gorazd a sv. Bystrík

- Príbehy kráľov Dávida a Šalamúna
 6. roč.: Pravda ako hodnota. Jakub a Ezau
 O sebeckom obrovi – spytovanie svedomia
 Pokrivené zrkadlá
 Ezechiel
 7. roč.: Norimberský proces, nacizmus
 Komunizmus a väzni svedomia
 Legenda o sv. Jurajovi
 Hlavné učenie svetových náboženstiev
 8. roč.: Pohľad na človeka v dejinách
 Človek ako muž a žena
 Matka Tereza
 5. – 8. roč.: texty zo Svätého písma

Geografia

práca so súvislým odborným textom:

(určiť podstatu učiva, odpovedať na otázky vedúce k porozumeniu textu, porozumieť neznámym pojmom, verifikácia tvrdení, identifikovať čo už viem, čo mám poznať, orientovať sa v knihe podľa spôsobu napísania: poznať symboly, kde je základné učivo, kde sú úlohy na samostatnú tvorivú činnosť, kde sú motivačné, doplňujúce otázky, otázky na overenie základných pojmov, zaujímavé fakty a informácie, atď.)

5. ročník: Povrch Zeme
 Sopky
 Činnosť vetra
 6. ročník: Austrália: Problémy obyvateľov
 Amerika: Argentína a laplatské štáty
 7. ročník: Afrika: Povrch
 Ázia: Južná Ázia
 8. ročník: Európa: Poloha a rozloha
 Európa: Francúzsko
 9. ročník: Slovensko: Bratislavský kraj
 Slovensko: Trnavský kraj

Dejepis

5. ročník: Čas je poradie udalostí – ľudové obradné piesne
 6. ročník: Vznik stredovekých miest - Kľúče od mesta (M. Ďuričková)
 7. ročník – Reformy Márie Terézie - prameň „Povinnosti poddaných a šľachty“
 8. ročník: Revolučný výbuch – pieseň Marseillaisa
 9. ročník: Ako sa rodil mier – prameň „Pittsburská dohoda“

Výtvarná výchova

5. ročník: Surrealizmus, princíp náhody v umení

Anglický jazyk

5. ročník:

Téma Rodina a spoločnosť – vzťahy medzi ľuďmi – porozumieť veľmi krátkym textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia

Téma Krajiny a mestá – rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia.

Téma – Náš domov – môj dom/byt zariadenie bytu – získať približnú predstavu o obsahu krátkeho, jednoduchého opisu.

Téma – Ľudské telo, starostlivosť o zdravie – vyhľadať určité informácie a zaradiť ich.

Téma - Človek a spoločnosť, komunikačné prostriedky – porozumieť krátkym správam na pohľadniciach.

6. ročník:

Téma – Človek a príroda – porozumieť krátkemu, jednoduchému textu, ktorý obsahuje veľmi frekventovanú slovnú zásobu.

Téma – Doprava cestovanie – rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach.

Téma – Voľný čas a záľuby – porozumieť jednoduchým osobným listom.

7. ročník:

Téma – Multikultúrna spoločnosť – porozumieť krátkemu, jednoduchému textu, ktorý obsahuje veľmi frekventovanú slovnú zásobu.

Téma – Krajiny, mestá a miesta – rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach.

Téma – voľný čas a záľuby – porozumieť jednoduchým osobným listom.

8. ročník:

Téma - Človek a spoločnosť - porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu.

Téma – Krajiny a mestá – rozumieť označeniam a nápisom.

Téma – Mládež a jej svet – porozumieť jednoduchým osobným listom.

Téma – Človek a spoločnosť - vyhľadať špecifické informácie v zozname

9. ročník:

Téma – Kultúra a umenie, populárna hudba – porozumieť jednoduchému textu, ktorý obsahuje veľmi frekventovanú slovnú zásobu.

Téma – Miesta v meste – rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach.

Téma – Mládež a jej svet – porozumieť jednoduchému osobnému listu.

Slovenský jazyk

5. ročník:

Jazyková a slohová zložka

Zhovárame sa a diskutujeme

Melódia viet, slovosled

Ako sa učiť. Čítate radi?

Píšeme si so známymi

Pozdrav, pohľadnica, súkromný list, adresa

Chceme byť informovaní

Opakovanie podstatných mien mužského rodu

Opakovanie podstatných mien ženského rodu

Pozvánka, plagát

Inzercia

Ako sa učiť. Vieme, čo je v texte dôležité?

Opisujeme svet vôkol nás

Synonymá

Ako sa učiť, téma a hlavná myšlienka

Tvoríme jednoduché príbehy

Jednoduché rozprávanie - osnova

Slovesá

Jednovýznamové a viacvýznamové slová

Jednoduché rozprávanie – časová postupnosť

Zhotovujeme podľa návodu

Spisovné a nespisovné slová

Literárna výchova

V ríši rozprávok

Veterný kráľ – rozbor textu

Sitno – rozbor textu

Poézia nonsensu

O červenej sliepočke – rozbor textu

Feldek, Ľ.: Nepodpísaná rozprávka
Čo opriadli povesti
Matej kráľ a bača
Vedomosti z každej oblasti
Encyklopédie
6. ročník:
Jazyková a slohová zložka
Vecný a umelecký text
Krátke správy
Jednoduché rozprávanie
Opisujeme svet okolo nás
Opis ilustrácie obrázka
Súkromná korešpondencia
List
Rozprávanie
Slovesá
Rozprávame zážitky
Rozprávanie
Predložky
Spojky
Príbehy zo života
Literárna výchova
Krátke formy ľudovej slovesnosti
Príslovie a porekadlo
Poézia
Jana Kirschner – Pokoj v duši
Hviezdoslav, P.O.- Zuzanka Hraškovie
Rozprávanie vo veršoch i v próze
Ezop – O vtákoch, zvieratách a netopierovi
Herodotos – Daidalos a Ikaros
7. ročník:
Jazyková a slohová zložka
Komunikačné situácie
Nespisovné slová v súkromnej komunikácii
Skratky v písomnej komunikácii
Komunikácia v spoločnosti
Slová cudzieho pôvodu
Slovné druhy
Dynamický opis
Literárna výchova
Umelecká literatúra v poézii
Matúška, J.: Lúčenie
Smatanová, Z.: Miesto, kde sa neumiera
Umelecká literatúra v próze
Hronský, J. C.: Do školy
Molitor, I. – Molitorová, M.: Dievčatko z krajiny drakov
8. ročník:
Jazyková a slohová zložka
Opakovanie zo 7. ročníka
Informácie okolo nás

Náuka o slove

Vecný a gramatický význam slova
Jednoslovné a viacslovné pomenovania
Tvorenie slov odvodzovaním a skladaním

Tvaroslovie

Neurčité slovesné tvary

Skladba

Jednoduchá veta
Základné vetné členy

Literárna výchova

Poézia

Smrek, J.: Básnik a žena

Próza

Blažková, J.: Môj skvelý brat Robinzon

Dobrodružný a vedecko-fantastický román

Doyle, A.C.: Na tento obraz nikdy nezabudnem

Denník

Beňovský, M.A.: Osudy a cesty grófa Mórica Augusta Beňovského

Populárna literatúra

Ferko, V. a Ferko, A.: Ako divé husi

9. ročník:

Jazyková a slohová zložka

Staň sa dobrým rečníkom

Čo je životné prostredie? Výklad

Uvažujme spolu

Tajomstvo príbehu – Umelecký štýl

Kde, ako a prečo vznikli peniaze – Príslovkové určenie

Sláčikové nástroje – Náučný štýl

Literárna výchova

Poézia

Kráľ, J.: Orol

Krasko, I.: Otcova roľa

Próza

Hugo, V.: Bedári

Shakespeare, W.: Romeo a Júlia

Etická výchova

5. ročník: Verbálna komunikácia

6.ročník: Vzory v médiách

7.ročník: Dôsledky nezodpovednosti

2.6.2. VYVODENIE PRIAMYCH ZÁVEROV

Celková kompetencia

Vyvodiť, že jedna udalosť bola príčinou inej, stanoviť, čo je hlavným zmyslom rady čiastkových argumentov, určiť, k čomu sa vzťahuje zámeno, identifikovať zovšeobecnenia vyskytujúce sa v texte, opísať vzťah medzi dvoma postavami.

Chémia, Biológia, ENV

e-gramotnosť (vyhľadať informácie na internete)

- tvoriť rôzne úlohy a odpovedať na ne formou prezentácie
- určiť podstatu učiva na základe integrácie informácií a zovšeobecňovania, hľadanie príčinných súvislostí,
- riešiť a skúmať úlohy zamerané na overenie osvojených teoretických vedomostí v praktických situáciách, podporovať tvorivú a samostatnú činnosť žiakov

Náboženská výchova

5. roč.: Príbehy kráľov Dávida a Šalamúna

Boží baránok v Starom a Novom zákone

6. roč.: Pravda ako hodnota. Jakub a Ezau

Na počiatku...

Človek v raji a jeho pád, som originál

O sebeckom obrovi – spytovanie svedomia

7. roč.: Norimberský proces, nacizmus

Komunizmus a väzni svedomia

Kto za to môže

8. roč.: Pohľad na človeka v dejinách

Človek ako muž a žena

Matka Tereza

5. – 8. roč.: texty zo Svätého písma

Geografia

- určiť podstatu učiva na základe integrácie informácií a zovšeobecňovania, hľadanie príčinných súvislostí,
- e-gramotnosť (vyhľadať informácie na internete),
- tvoriť rôzne úlohy a odpovedať na ne formou prezentácie,
- riešiť a skúmať úlohy zamerané na overenie osvojených teoretických vedomostí v praktických situáciách, podporovať tvorivú a samostatnú činnosť žiakov

5. ročník: Typy krajín na Zemi

Počasie

6. ročník: Austrália: podnebie

Cestujeme do Ameriky - projekt

7. ročník: Afrika: Poloha a pobrežie

Ázia: Obyvateľstvo a sídla

8. ročník: Európa: Problémy Európy

Európa: Vplyv človeka na krajinu

9. ročník: Slovensko: Rastlinstvo, živočíšstvo, pôdy

Slovensko: Sídla

Dejepis

5. ročník: Človek v premenách priestoru a času – práca s Encyklopédiou ľudstva

6. ročník: Vznik kresťanstva – Starý a Nový zákon

7. ročník: Turci na Slovensku – báseň Turčin Poničan (S. Chalupka)

8. ročník: Obrana Slovákov – prameň Seton-Watson o útlaku Slovákov

9. ročník: Tragédia Židov – prameň „Židovský kódex“

Anglický jazyk

5. ročník: Téma - Vzdelávanie a práca – škola a jej zariadenie. – opísať vzťah medzi dvoma postavami.

6. ročník:

Téma – Stravovanie, jedlo a nápoje – Vyhľadať konkrétne informácie v jedálnom lístku.

Téma – Kultúra, človek a príroda – Z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam neznámych slov.

7. ročník:

Téma – Krajiny a miesta – Vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch – harmonogram cestovný poriadok.

Téma – Veda a technika v službách ľudstva – Z kontextu krátkého prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

8. ročník:

Téma – Ľlovek a príroda – pochopiť konkrétne informácie v texte

Téma – Ľlovek a spoločnosť – z kontextu prečítaného textu pochopiť vzťah medzi postavami príbehu a interpretovať hlavnú myšlienku v príbehu.

9. ročník:

Téma – Vzdelávanie a práca – pochopiť konkrétne informácie v texte

Téma – Cestovanie a doprava - vyhľadať konkrétne informácie v časovom harmonograme – cestovnom poriadku.

Slovenský jazyk

5. ročník:

Jazyková a slohová zložka

Zhovárane sa a diskutujeme

Diskusia

Píšeme si so známymi

Pozdrav, pohľadnica, súkromný list, adresa

Privlastňovacie zámena

Chceme byť informovaní

Vecný a umelecký text

Pozvánka, plagát

Ako sa učiť. Vieme, čo je v texte dôležité?

Opisujeme svet vôkol nás

Ako sa učiť, téma a hlavná myšlienka

Tvoríme jednoduché príbehy

Jednoduché rozprávanie – osnova

Jednoduché rozprávanie – časová postupnosť

Literárna výchova

V ríši rozprávok

Zlatá páva

Poézia nonsensu

O červenej sliepočke

Andersen, H.Ch.: Slimák a ružový ker

Príbehy na rýchle čítanie

Tom a Jerry

6. ročník:

Jazyková a slohová zložka

Vecný a umelecký text

Krátke správy

Súkromná korešpondencia

List

Rozprávanie

Slovesá

Rozprávame zážitky

Príbehy zo života

Literárna výchova

Krátke formy ľudovej slovesnosti

Príslovie a porekadlo
Poézia
Hviezdoslav, P.O.- Zuzanka Hraškovie
Rozprávania vo veršoch i v próze
Herodotos – Daidalos a Ikaros
7. ročník:
Jazyková a slohová zložka
Opakujeme vedomosti a zručnosti zo 6. ročníka
Obrazky prírody – podstatné mená a prídavné mená
Komunikačné situácie
Asertívna a efektívna komunikácia
Slovné druhy
Dynamický opis
Skladba
Vetný základ
Literárna výchova
Umelecká literatúra v poézii
Smrek, J.: Najčistejšia láska
Peteraj, K.: Bosá láska
Umelecká literatúra v próze
Tajovský, J. G.: Do konca
London, J.: Biely tesák
8. ročník:
Jazyková a slohová zložka
Náuka o slove
Vecný a gramatický význam slova
Jednoslovné a viacslovné pomenovania
Tvaroslovie
Opakovanie skloňovania podstatných mien cudzieho pôvodu
Neurčité slovesné tvary
Skladba
Prirad'ovacie súvetie
Podrad'ovacie súvetie
Literárna výchova
Poézia
Sládkovič, A.: Marína
Paródia
Towsndová, S.: Tajný denník 13 a ¾ ročného Adriana Molla
Mitana, D.: Môj rodný cintorín
Populárna literatúra
Ferko, V. a Ferko, A.: Ako divé husi
9. ročník:
Jazyková a slohová zložka
Uvažujme spolu
Mayovia, stavitelia pyramíd, zbožňovali čokoládu – Prístavok
Sedem miliárd činov – Publicistický štýl
Literárna výchova
Poézia
Sládkovič, A.: Nehaňte ľud môj
Hviezdoslav, P.O.: Krvavé sonety

Ferko, V. – Ferko, A.: Ako divé husi

Etická výchova

6. ročník: Darovanie

8.ročník: Etika a náboženstvá

2.6.3. INTERPRETÁCIA A INTEGRÁCIA MYŠLIENOK A INFORMÁCIÍ

Celková kompetencia

Rozpoznať hlavné posolstvo alebo tému textu, zvážiť alternatívnu možnosť konania postáv porovnať a uviesť do kontrastu informácie z textu, posúdiť náladu alebo tón príbehu, interpretovať využitie informácií z textu v reálnom živote.

Chémia, Biológia, ENV

– práca s odborným textom (zhrnutie informácií, vlastné riešenie úloh, porovnanie skutočností)

– rozbor doplnujúcich ilustrácií k pojmom a faktom,

– **e-gramotnosť** (vyhľadať informácie na internete)

– tvorba rôznych úloh a odpovede na ne (prezentácie)

Náboženská výchova

5. roč.: Orientácia vo Svätom písme pomocou súradníc

Byzantská misia a Sväté písmo na Veľkej Morave

Modlitba v Starom a Novom zákone

Príbehy kráľov Dávida a Šalamúna

6. roč.: Pravda ako hodnota. Jakub a Ezau

O sebeckom obrovi – spytovanie svedomia

Pokrivené zrkadlá

Ježiš učí v podobenstvách

7. roč.: Norimberský proces, nacizmus

Komunizmus a väzni svedomia

Rozhodnutie a dôsledky

Kto za to môže

Projekt: Svetové náboženstvá (e-projekt)

Projekt? Cirkevná hierarchia (e-projekt)

8. roč.: Božie kráľovstvo

Kresťanské vzory (e-projekt)

5. – 8. roč.: texty zo Svätého písma

Geografia

• rozbor doplnujúcich ilustrácií k pojmom a faktom,

• práca s odborným textom (zhrnutie informácií, vlastné riešenie úloh, porovnanie skutočností),

• e-gramotnosť (vyhľadať informácie na internete),

• tvorba rôznych úloh a odpovede na ne (prezentácie),

• priradenie ilustrácie k časti textu, dejová postupnosť,

• uviesť do kontrastu nadobudnuté informácie,

• práca s tabuľkou a diagramom,

5. ročník: Mestá a dediny

Typy krajín na Zemi

6. ročník: Podnebie a podnebné pásma

- Austrália: vodstvo
- 7. ročník: Svet: Osídlenie
Svet: Obyvateľstvo
- 8. ročník: Európa: Južná Európa - zhrnutie
Európa: Severná Európa - zhrnutie
- 9. ročník: Slovensko: Podnebie
Slovensko: Obyvateľstvo

Dejepis

- 5. ročník: Hmotné pramene - Slovenské povesti o hradoch
- 6. ročník: Sťahovanie národov – prameň Justinián o Slovanoch
- 7. ročník: Tradičné historické pramene: povest' Svätoplukové prúty
- 8. ročník: Začiatok 1. svetovej vojny – List Františka Jozefa II. svojmu ľudu
- 9. ročník: Nežná revolúcia – policajné správy a výpovede svedkov z novembra 1989

Anglický jazyk

- 8.ročník: Téma – Človek a spoločnosť – z kontextu prečítaného textu pochopiť vzťah medzi postavami príbehu a interpretovať hlavnú myšlienku v príbehu.
- 9.ročník: Téma - Kultúra a umenie v divadle – z kontextu prečítaného textu určiť vzťahy medzi postavami a interpretovať hlavnú myšlienku príbehu.

Slovenský jazyk

5. ročník:

Jazyková a slohová zložka

Chceme byť informovaní

Vecný a umelecký text

Opisujeme svet v ôkol nás

Ako sa učiť, téma a hlavná myšlienka

Tvoríme jednoduché príbehy

Jednoduché rozprávanie - osnova

Jednoduché rozprávanie – časová postupnosť

Literárna výchova

V ríši rozprávok

Kubové príbehy

Vták Hrom

Príbehy na rýchle čítanie

Schek, J.: Jožinko, dieťa svojich rodičov (komiks)

6. ročník:

Jazyková a slohová zložka

Vecný a umelecký text

Jednoduché rozprávanie

Opisujeme svet okolo nás

Opis ilustrácie obrázka

Rozprávanie

Rozprávame zážitky

Rozprávanie

Príbehy zo života

Literárna výchova

Poézia

Jana Kirschner – Pokoj v duši

Hviezdoslav, P.O.- Zuzanka Hraškovie

Rozprávanie vo veršoch i v próze

Ezop – O vtákoch, zvieratách a netopierovi

Herodotos – Daidalos a Ikaros
7. ročník:
Jazyková a slohová zložka
Opakovanie vedomostí a zručností zo 6. ročníka
Prázdninový autobus – interview
Skladba
Opakovanie vedomostí o vete
Literárna výchova
Umelecká literatúra v poézii
Lenko, J.: Dcéрке
Urban, J.: Voda, čo ma drží nad vodou
NO NAME: Čím to je
Umelecká literatúra v próze
Futová, G.: Poškoláci
Defoe, D.: RObinson Crusoe
8. ročník:
Jazyková a slohová zložka
Opakovanie zo 7. ročníka
Informácie okolo nás
Náuka o slove
Vecný a gramatický význam slova
Slávnostný prejav
Prihláška
Tvaroslovie
Beletrizovaný životopis
Skladba
Jednoduchá veta
Základné vetné členy
Súvetia
Literárna výchova
Poézia
Válek, M.: Jesenná láska
Próza
Blažková, J.: Môj skvelý brat Robinzon
Dobrodružný a vedecko-fantastický román
Doyle, A.C.: Na tento obraz nikdy nezabudnem
Paródia
Towsndová, S.: Tajný denník 13 a $\frac{3}{4}$ ročného Adriana Molla
Mitana, D.: Môj rodný cintorín
9. ročník:
Jazyková a slohová zložka
Aktivizácia vedomostí z 8. ročníka
Druhý vzdor
Kto je príma kamoš?
Staň sa dobrým rečníkom
Dovoľte, aby som vás privítal
Deň pamiatky zosnulých
Priateľstvo s knihou
Uvažujme spolu
Akí ľudia sú dnes žiadaní?

Prečo študovať v zahraničí?

Našli sme novú Zem?

Literárna výchova

Poézia

Mickiewicz, A.: Óda na mladosť

Próza

Hviezdoslav, P.O.: Ežo Vlkolinský

Hečko, F.: Červené víno

Etická výchova

5.ročník: Poďakovanie osobe – list

Úvaha o svojom vzťahu k prírode

6.ročník: Literárny hrdina

7. ročník: Sťažnosť o podanie návrhu

2.6.4. SKÚMANIE A KRITICKÉ HODNOTENIE OBSAHU, JAZYKA A PRVKOV TEXTU

Celková kompetencia

Zhodnotiť pravdepodobnosť, že opísané udalosti mohli skutočne nastať. Opísať, ako sa autorovi podarilo dosiahnuť prekvapivý koniec. Posúdiť úplnosť a zrozumiteľnosť informácií v texte. Určiť stanovisko autora k hlavnej téme. Opísať, ako gramatika ovplyvňuje význam.

Náboženská výchova

5. roč.: Modlitba Otče náš – rozbor

Modlitba v Starom a Novom zákone

6. roč.: Svet očami básnika

Slová ako obrazy

Ježiš učí v podobenstvách

8. roč.: symbolické obrazy uvedené vo Svätom písme

Dejepis

5. ročník: Čas je poradie udalostí - skúmanie starých pohľadníc a fotografií, rodokmeňa

6. ročník: Limes Romanus – nápis na Trenčianskej skale

7. ročník: Príchod Cyrila a Metoda - báseň Proglas

8. ročník: Zákopová vojna – kniha „Na západe nič nové“

9. ročník – pamätníky prvej a druhej svetovej vojny v meste Dubnica nad Váhom

Slovenský jazyk

5. ročník:

Jazyková a slohová zložka

Zhovárame sa a diskutujeme

Diskusia

Píšeme si so známymi

Pozdrav, pohľadnica, súkromný list, adresa

Chceme byť informovaní

Vecný a umelecký text

Opisujeme svet vôkol nás

Opisujeme živočíchy

Opis osoby
Tvoríme jednoduché príbehy
Literárna výchova
Čo opriadli povesti
 Hronský, J.C.: Zakopaný meč pod Zoborom
 Medňanský, A.: Čertová brázda
Príbehy spred tisícročí
 Život Konštantína
6. ročník:
Jazyková a slohová zložka
Vecný a umelecký text
 Krátke správy
Súkromná korešpondencia
 List
Rozprávanie
 Rozprávame zážitky
 Rozprávanie
 Príbehy zo života
Literárna výchova
Krátke formy ľudovej slovesnosti
 Príslovie a porekadlo
Poézia
 Hviezdoslav, P.O.- Zuzanka Hraškovie
Rozprávanie vo veršoch i v próze
 Ezop – O vtákoch, zvieratách a netopierovi
7. ročník:
Jazyková a slohová zložka
Opakovanie vedomostí a zručností zo 6. ročníka
 V tábore utešencov – podmet, prísudok
Komunikácia v spoločnosti
 Príhovor/prívet – jeho tvorba
 Umelecký opis
Slovné druhy
 Opis pracovného postupu
Projekt
 Pripravujeme projekt
Literárna výchova
Umelecká literatúra v poézii
 Zeman, E.: Umenie žiť
Umelecká literatúra v próze
 Hlušiková, M.: Srdce v ofsajde
 May, K.: Šľachetnosť
8. ročník:
Jazyková a slohová zložka
Opakovanie zo 7. ročníka
 Opis a charakteristika osôb
Náuka o slove
 Slová podľa pôvodu
 Slávnostný prejav
Tvaroslovie

Umelecký opis

Literárna výchova

Poézia

Sládkovič, A.: Marína

Smrek, J.: Básnik a žena

Denník

Beňovský, M.A.: Osudy a cesty grófa Mórica Augusta Beňovského

Populárna literatúra

Ferko, V. a Ferko, A.: Ako divé husi

9. ročník:

Jazyková a slohová zložka

Aktivizácia vedomostí z 8. ročníka

Kto je príma kamoš?

Staň sa dobrým rečníkom

Čo ľudia oddávna závideli vtákom?

Dielňa ľudskosti

Keď nájdete zraneného

Čo je životné prostredie?

Uvažujme spolu

Objavujeme Európu, objavujeme Slovensko

Dokonalý nástroj

Literárna výchova

Poézia

Krasko, I.: Otcova roľa

Múdre výroky, výroky múdrych

Próza

Bronteová, Ch.: Jana Eyrová

Hviezdoslav, P.O.: Ežo Vlkolinský

Dráma

Vášová, A.: Cyrano z predmestia

Etická výchova

8.ročník : Pravda a lož

Čitateľská gramotnosť v cieľoch vzdelávacích oblastí a predmetov

Jazyk a komunikácia: Vlastná tvorba jazykových prejavov, práca s informáciami, čitateľská gramotnosť, schopnosť argumentovať. Kľúčové jazykové kompetencie – počúvanie, hovorenie, písanie, čítanie s porozumením. Čitateľské kompetencie – súbor vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (repciu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Rozvoj čitateľských schopností, ktoré presahujú aspekt technického zvládnutia

Príroda a spoločnosť, Človek a príroda: Získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale aj prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov v prírode a v laboratóriu, čím si rozvíjajú zručnosti pri práci s grafmi, tabuľkami, schémami, obrázkami, náčrtmi.

Človek a spoločnosť: Získavať základné schopnosti a zručnosti poznávať historický materiál. vyhľadávať relevantné informácie z rôznych zdrojov a využívať ich v *dejepise*. Pracovať s informáciami o Slovenskej republike ako časti Zeme a o Zemi ako celku,

porozumieť a rozvíjať čítanie a interpretáciu obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov ako prostriedkov *geografie*.

Matematika a práca s informáciami: Matematika sa podieľa na rozvíjaní schopnosti žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií.

3. RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

Rámcový učebný plán stanovuje časové dotácie vyučovacích predmetov v ŠkVP podľa ročníkov. Konkretizuje použitie voliteľných (disponibilných) hodín.

Pre žiakov 5. – 9. ročníka platí Rámcový učebný plán, ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5130/1760:1-10A0 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

	1	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	5 1	5	4 1	5	5 1	24 3
	anglický jazyk	3	3	3	3	3	15
	nemecký jazyk			2	2	2	6
Matematika a práca s informáciami	matematika	4 1	4 1	4	4 1	5	21 3
	informatika	1 1	1	1	1		4 1
	svet digitálnych technológií			2			2
Človek a príroda	fyzika		2	1	2	1	6
	praktická fyzika				2	2	4
	chémia			2	2	1	5
	praktická chémia				2		2
	biológia	2	1 1	2	1	1 1	7 2
Človek a spoločnosť	dejepis	1	1 1	1	1	2	6 1
	geografia	2	1 1	1 1	1	1 1	6 3
	občianska náuka		1	1	1	1	4

Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	technika	1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1		4
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10
	základ	24	25	26	27	25	127
	voliteľné (disponibilné) hodiny	3	4	4	3	5	19
	spolu	27	29	30	30	30	146

- Disponibilné hodiny

- Alternatíva k NEJ

Formy práce

Medzi formy práce patrí aj home office (práca z domu), ktorý zamestnanci vykonávajú podľa pokynov vedenia školy.

Včase mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu sa výchovno-vzdelávací proces riadi pokynmi zriaďovateľa, MŠVVaŠ SR, ÚVZ SR a vlády SR.

Ak vyučovanie prebieha dištančnou formou, škola využíva online platformy Edupage a Microsoft Teams.

4. UČEBNÉ OSNOVY

Tvorí vlastní didaktický program vzdelávania pre každý predmet. Vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

Obsahujú

- 1.1 Charakteristiku predmetu, jeho význam v obsahu vzdelávania
- 1.2 Ciele predmetu
- 1.3 Kľúčové kompetencie
- 1.4 Výkonový a obsahový štandard
- 1.5 Učebné zdroje
- 1.6 Hodnotenie predmetu

4.1. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

SLOVENSKÝ JAZYK

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Jazyk a komunikácia				
Predmet:	SLOVENSKÝ JAZYK				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	5 + 1 hodín	5 hodín	4 + 1 hodín	5 hodín	5 + 1 hodín

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Obsahuje charakteristiku a kompetencie, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu a jednotlivých predmetových kompetencií. Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí.

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálné postavenie. Slovenčina je štátnym jazykom v SR a jej kultivované ovládanie zabezpečuje občanom nielen úspešné zvládnutie školského vzdelávania, ale aj ich plnohodnotné uplatnenie v pracovnom zaradení.

Predmet vedie k zvládnutiu pravidiel medziľudskej komunikácie, k zvyšovaniu jazykovej kultúry žiakov, kultúry ich písomných a ústnych jazykových prejavov, k nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku, umeleckým dielam a vedie k rozvíjaniu pozitívneho vzťahu k literatúre, ktorá súvisí s ďalšími druhmi umenia. Literárna výchova rozvíja schopnosti žiakov spoznávať svet a zmocňovať sa ho esteticko-umeleckými prostriedkami. Žiak rozvíja spôsobilosti umelecký text prijať, analyzovať, interpretovať a hodnotiť. Nadobúda čitateľskú

zručnosť, schopnosť pracovať s literárnymi žánrami, získavať informácie a autoroch, formulovanie vlastných názorov a umeleckých textoch.

Jazykové znalosti, štylistické a komunikatívne, čitateľské a literárne zručnosti ako súčasť jazykovej kultúry predstavujú základné znaky vyspelosti absolventa základného vzdelávania. Žiaci nadobúdajú také schopnosti a zručnosti, aby sa dokázali orientovať v akejkoľvek komunikatívnej situácii. V jazykovej komunikácii žiak nadobúda zručnosti a kompetencie potrebné na osvojovanie si spisovnej podoby slovenčiny.

Žiak nadobúda schopnosť kultivovane písať, rozprávať a na základe prečítaného alebo počutého textu samostatne sa rozhodovať, nadobúdať kompetencie text analyzovať a kriticky hodnotiť.

2. CIELE PREDMETU

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí. Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnevzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

Cieľom vzdelávania predmetu slovenský jazyk a literatúra je dosiahnuť takú úroveň rečových zručností, aby žiaci zvládli každú komunikatívnu situáciu hovorovú, ale aj odbornú, vhodnú z hľadiska jazykového štýlu, gramatickou a pravopisnou normou v ústnom i písomnom prejave.

Ciele:

- vypestovanie zodpovednosti za vlastné učenie sa
- vypestovať záujem o celoživotné vzdelávanie
- využívanie jazykových a mimojazykových prostriedkov
- viesť k spoznávaniu jazyka
- rozvíjať komunikačné schopnosti
- pestovať lásku k materinskému jazyku
- viesť k spoznávaniu histórie a dejinných súvislostí v jazyku
- rozvíjať estetické cítenie
- pochopiť umeleckú literatúru
- zoznámiť žiakov so súborom diel
- viesť žiakov k vyjadreniu vlastného názoru
- získať základné orientáciu o jazykových štýloch, slohových postupoch a útvaroch
- vedieť sa orientovať v jazykovedných príručkách
- získať prehľad o jednotlivých jazykových rovinách

- komunikovať v spisovnej podobe národného jazyka

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie: zvnútornený, vzájomne prepojený súbor nadobudnutých vedomostí, zručností, schopností, postojov a hodnotových orientácií, ktoré sú dôležité pre rozvoj osobnosti jednotlivca, jeho aktívne zapojenie sa do spoločnosti, uplatnenie v zamestnaní a jeho celoživotné vzdelávanie.

1. Poznávacie (kognitívne) kompetencie

- používať kognitívne operácie
- učiť sa sám aj v skupine
- kriticky myslieť
- formulovať a riešiť problémy
- tvorivo myslieť

2. Komunikačné kompetencie

- tvoriť, prijímať a spracovávať informácie
- vyhľadávať a sprostredkovať informácie
- formulovať svoj názor a argumentovať
- verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city

3. Interpersonálne (sociálne) kompetencie

- akceptovať skupinové hodnoty
- tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín
- spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami
- vžiť sa do pocitov a konania inej osoby

4. Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie

- vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
- vytvárať vlastný hodnotový systém
- regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti slovenského jazyka a literatúry je dosiahnuť takú úroveň rečových schopností v príslušnom jazyku, aby žiaci zvládli každú komunikatívnu situáciu či už hovorovú alebo odbornú v rozsahu odbornosti všetkých vzdelávacích oblastí a primerane a vhodne z hľadiska jazykového štýlu, s príslušnou gramatickou a pravopisnou normou v ústnom i písomnom prejave.

Rozpis učiva predmetu: slovenský jazyk 5. ročník			6 hodín týždenne, spolu 198 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Zvuková stránka jazyka 19 + 2	<ul style="list-style-type: none"> Hlásky a spodobovanie Spoluhlásky Predpony Rozdeľovanie slov Melódia vety, dôraz, prízvuk, pauza, Interpunkčné znamienka Rytmické krátenie 	<ul style="list-style-type: none"> diferenciácia hlások - samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky Spodobovanie spoluhlások pravopis vlastných mien prozodické vlastnosti reči rozdeľovanie slov na konci riadka vety podľa postoja hovoriaceho interpunkčné znamienka v uvádzacej vete a priamej reči rytmické krátenie 	<ul style="list-style-type: none"> upevňovať učivo o hláskach v slovenskom jazyku, upevniť učivo o rytmickej krátení a výnimkách, využívať a rozšíriť učivo o vlastných menách, oboznámiť sa s priamou rečou, využívať interpunkciu v priamej reči,
Lexikológia 11 + 4	<ul style="list-style-type: none"> Jednovýznamové a viacvýznamové slová, synonymá a antonymá, Príslovia, porekadlá a prirovnania, Odvodené slová, Spisovné slová a nárečie, Tvorenie slov s opačným významom s predponou ne-, bez- Práca so slovníkmi 	<ul style="list-style-type: none"> jednovýznamové a viacvýznamové slová, synonymá, homonymá a antonymá, príslovia, porekadlá a prirovnania, odvodené slová, spisovné slová a nárečie, tvorenie slov s opačným významom s predponou ne-, bez- práca so slovníkmi 	<ul style="list-style-type: none"> rozlišovať významy slov, tvorba nových – odvođených slov, oboznámiť sa so slovníkmi slovenčiny

<p>Morfológia</p> <p>38 + 8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podstatné mená • Prídavné mená • Zámená, číslovky, slovesá, • Príslovky, predložky, spojky, citoslovčia 	<ul style="list-style-type: none"> • základná charakteristika slovných druhov, skloňovanie podstatných mien, gramatické kategórie podstatných mien, pravopis pádových prípon, životnosť – neživotnosť, skloňovanie podľa vzorov podstatných mien, výnimky z rytmického krátenia pri podstatných menách, • akostné prídavné mená, vzory – pekný a cudzí, stupňovanie, gramatické kategórie prídavných mien – akostných • rozoznávanie zámen - zameranie na osobné a privlastňovacie, • jednoduché členenie na základné a radové, bez použitia terminológie • základná charakteristika prísloviek, • plnovýznamovosť sloviess, tykanie/vykanie, sloveso byť, • základná charakteristika predložiek – väzba s pádom, • formálne rozoznávanie spojok a citosloviess v texte 	<ul style="list-style-type: none"> • upevňovať vedomostí o podstatných menách, gramatických kategóriách podstatných mien, prídavných mien, sloviess, • poznať podstatu zámen, oboznámiť sa so základnými a radovými číslovkami, • spoznať podstatu prísloviess, predložiek - väzba s pádom, spojok a citosloviess
<p>Syntax</p> <p>5 + 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slovosled • Vety podľa postoja hovoriaceho • Jednoduchá veta 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchá veta, diferenciácia viet podľa zamerania na hovoriaceho • slovosled a jeho pravidlá 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť správne intonovať, používať prozodické vlastnosti reči, • rozlišovať jednoduchú vetu

<p>Sloh 26 + 6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikácia • Ústny a písomný prejav • Rozprávanie • Opis • Vlastná tvorba slohových prejavov • Subjektívna a objektívna komunikácia • Práca s médiami • Tvorba osnovy • Správa a oznámenie 	<ul style="list-style-type: none"> • začiatok rozhovoru, formulácia a kladenie otázok, udržiavanie a záver rozhovoru • umelecký a vecný text • koncept • konspekt • rozprávací slohový postup, hlavné znaky, členenie textu na odseky, rozprávanie príbehu, zážitku, rozprávanie podľa obrázkov, jednoduché rozprávanie, idea príbehu, téma, osnova, • rozprávanie s prvkami opisu • opis pracovného postupu, predmetu, obrázka, opis osoby, • pokus o napísanie vlastného príbehu, rozprávanie s prvkami opisu • informačný slohový postup – správa a oznámenie • krátke oznamy a správy, SMS, pohľadnica, pozvánka, inzerát, plagát, reklama, súkromný list, správa, úvod, jadro, záver 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť pravopis zámen v liste a na pohľadnici, • členiť jednotlivé myšlienky v rámci rozprávania, • použiť pri tvorbe rozprávacieho slohového postupu všetky hlavné znaky, • vedieť vytvoriť osnovu podľa textu, • využiť opis v rozprávaní, • použiť prídavné mená pri tvorbe opisu, • dodržiavať postupnosť pri opise, • naučiť sa vyjadrovať svoje názory, základné znaky informačného slohového postupu, • vedieť tvoriť správu a oznámenie, • poznať rozdiely medzi oznámením, správou a pozvánkou, • precvičovať ústny jazykový prejav, vedenie a rozvíjanie rozhovoru, pravidlá správania sa pri rozhovore v skupine, správna komunikácie pri telefonickej rozhovore, • odhaliť podstatu textu, • využiť poznámky a koncept pri učení ostatných predmetov, nacvičovať rolové čítanie, dialógy, • rozvíjať vyjadrovacie schopnosti,
------------------------	---	---	--

<p>Literatúra</p> <p>66 + 10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Všeobecne o literatúre • Základné literárne druhy a žánre • Poézia – lyriky. Jej literárne žánre • Próza – epické žánre • Ľudová a autorská rozprávka • Divadelná hra • Bábková hra • Povest' • Legenda • Komiks • Odborná literatúra • Kompozícia a štylistika diela • Metrika • Informácie o autoroch 	<ul style="list-style-type: none"> • lyrika, epika, dráma, literatúra pre deti, komiks, legenda, povest', rozprávka, encyklopédia, autor, text, čitateľ, divák, ilustrácia, kniha, knižnica, krátke formy ľudovej slovesnosti, verš, strofa, rým, rytmus, nadpis, prirovnanie, zdobenina, ľudové piesne – uspávanky, obradové, vojenské a regrútske, koledy, pracovné, žartovné a zbojnícke, zľudovené piesne, poézia nonsensu, • literárna postava, hlavná a vedľajšia postava, kompozícia diela, dialóg a monológ, literatúra pre deti, nonsens, téma, rozprávač, herec/scenárista/režisér/dr amatúrg, znaky a členenie rozprávok, televízna a filmová rozprávka, dialogizácia textu, bábkoherec, animácia, členenie bábok, ľudová/autorská, miestna, heraldická a historická povest', legenda, komiks – význam obrazov, personifikácia, refrén • zberatelia ľudových rozprávok, autori klasických a moderných rozprávok, autori literatúry pre deti a mládež 	<ul style="list-style-type: none"> • pochopiť členenie literatúry, • vysvetliť pojem viazanej a neviazanej reči, • definovať umelecké jazykové prostriedky, • definovať formálne stránky básne – rým, verš, • poznať rozdiel medzi jednotlivými útvarmi ľudovej slovesnosti, • nájsť hlavnú myšlienku rozprávky, povesti, legendy, • nájsť znaky rozprávky, povesti, • určiť kompozíciu rozprávky a rozprávača, • vedieť rozlíšiť monológ a dialóg, • čítať plynule, nahlas, so správnou výslovnosťou, • reprodukovat' obsah lit. ukážok, • vedieť vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou a povest'ou, • poznať druhy rozprávok a povestí, • poznať literárne spracovanie biblického príbehu, • určiť zázračné a konkrétne javy v ukážke, • rozlíšiť hlavnú postavu od vedľajšej, • hodnotiť konanie detskej postavy, prostredie, postavy, • zreprodukovat' dej, • navrhnúť riešenie problému,
----------------------------------	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none">• pracovať s encyklopédiou,• vedieť vytvoriť text na komiks,• poznať členenie bábok,
--	--	--	--

Rozpis učiva predmetu: slovenský jazyk 6. ročník			5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Zvuková stránka jazyka 8	<ul style="list-style-type: none"> Hlásky a spodobovanie Spoluhlásky Predpony Rozdeľovanie slov Priama reč Melódia vety Interpunkčné znamienka Rytmické krátenie Hlavný vetný prízvuk, dôraz, prestávka, sila hlasu, tempo reči Výslovnosť cudzích slov 	<ul style="list-style-type: none"> diferenciácia hlások - samohlásky, spoluhlásky a dvojhásky spodobovanie spoluhlások pravopis vlastných mien prozodické vlastnosti reči rozdeľovanie slov na konci riadka vety podľa postoja hovoriaceho typy viet s priamou rečou/uvádzacia veta interpunkčné znamienka v uvádzacej vete a priamej reči prízvuk ako prozodická vlastnosť jazyka 	<ul style="list-style-type: none"> upevniť učivo o hláskach v slovenskom jazyku, upevniť učivo o rytmickom krátení a výnimkách, upevniť a rozšíriť učivo o vlastných menách, oboznámiť sa s priamou rečou, využívať interpunkciu v priamej reči a uvádzacej vete podstata prízvuku a precvičovanie v reči
Lexikológia 15	<ul style="list-style-type: none"> Slovná zásoba Odvožené slová/zložené slová Spisovné slová a nespisovné slová v jazyku, Spisovný jazyk a nárečie, Neutrálne a expresívne slová, Tvorenie slov - odvodzovanie a skladanie Práca so slovníkmi 	<ul style="list-style-type: none"> jadro a okraj slovnej zásoby delenie slovnej zásoby na spisovné slová a nárečia neutrálne a citovo zafarbené slová, slovotvorný postup: odvodzovanie: prípony/predpony, slovotvorný základ slov, skladanie/zložené slová práca s pravopisným, výslovnostným a synonymickým slovníkmi, výkladový slovník a cudzí slovník, frazeologický slovník 	<ul style="list-style-type: none"> oboznámiť sa s pojmami okraj a jadro slovnej zásoby. tvoriť odvožené slová príponami a predponami a spájanie slov s využitím skladanie ako slovotvorného postupu, používať slovníky, práca s nimi, vyhľadávať hesla a ich význam v praxi poznať členenie slovnej zásoby z hľadiska expresívnosti

<p>Morfológia</p> <p>40</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podstatné mená • Prídavné mená • Číslovky, slovesá, zámen • Príslovky, predložky, citoslovčia 	<ul style="list-style-type: none"> • základná charakteristika slovných druhov, skloňovanie podstatných mien, gramatické kategórie podstatných mien, pravopis pádových prípon, skloňovanie podľa vzorov podstatných mien, výnimky z rytmického krátenie pri podstatných menách, konkrétnosť a abstraktnosť podstatných mien, vokatív, 	<ul style="list-style-type: none"> • upevňovať vedomostí o podstatných menách, gramatických kategóriách podstatných mien, prídavných mien, stupňovanie prídavných mien, privlastňovacie prídavné mená, slovesá – zvrtné - nezvrtné, plno/neplnovýznamové, slovesný spôsob • oboznámiť sa so základnými a radovými číslovkami, skloňovaním zámen • spoznať podstatu prísloviak, predložiek - väzba s pádom, vokalizácia, splývavá výslovnosť predložiek a mien,
		<ul style="list-style-type: none"> • vzťahové a privlastňovacie prídavné mená, vzory – páví, matkin a otcov, gramatické kategórie prídavných mien, stupňovanie prídavných mien, • číslovky – jednoduché členenie, základné a radové, bez použitia terminológie • základná charakteristika prísloviak - druhy a stupňovanie prísloviak • slovesný spôsob sloviak, zvrtné a nezvrtné slovesá, plno/neplnovýznamové slovesá, • základná charakteristika predložiek – väzba s pádom, vokalizácia • citoslovčia – neohybný slovný druh 	<ul style="list-style-type: none"> • citoslovčia ako neohybný slovný druh

<p>Syntax 9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Základné vetné členy, • Dvojčlenná veta – úplná/neúplná, • Sklad 	<ul style="list-style-type: none"> • základné vetné členy – podmet a prísudok, ich charakteristika, • vety a ich členenie podľa kritérií diferenciacie, • tvorba viet a analýza prisudzovacieho skladu, • úplnosť a neúplnosť dvojčlenných viet, 	<ul style="list-style-type: none"> • poznať podstatu podmetu, druhy podmetov a ich vyjadrenie. • poznať podstatu prísudku a druhy, členenie. • klasifikovať vety a poznať ich podstatu. • pracovať s textom a analyzovať vety: dvojčlenná veta – úplná a neúplná
<p>Sloh 27</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozprávanie • Opis • Vlastná tvorba slohových prejavov • Verbálna a neverbálna komunikácia • Mimojazykové zložky prejavu – využitie prozodických vlastností reči • Rétorika • Diskusia • Argument • Dialóg • Projekt 	<ul style="list-style-type: none"> • rozprávací slohový postup – základné znaky a rozprávanie v 1./3. osobe, hlavné znaky, členenie textu na odseky, rozprávanie príbehu, zážitku, rozprávanie podľa obrázkov, jednoduché rozprávanie, idea príbehu, téma, osnova, • opisný slohový postup - opis pracovného postupu – statický a dynamický opis predmetu, obrázka, opis pracovného postupu, základné znaky charakteristiky • pokus o napísanie vlastného príbehu, rozprávanie s využitím priamej reči (1./3. osoba) • diskusia/dialóg • projekt • argument/protiargument 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť hlavné znaky rozprávacieho slohového postupu a uplatnenie v praxi, vedieť vytvoriť osnovu podľa textu, vedieť tvoriť rozprávanie s využitím priamej reči • vedieť tvoriť - statický opis a jeho znaky, opis predmetu, použiť prídavné mená pri tvorbe opisu, dodržiavať postupnosť pri opise, ovládať znaky opisu osoby • vedieť tvoriť - dynamický opis pracovnej činnosti., porovnať dynamický a statický opis. Precvičovať ústny jazykový prejav s využitím neverbálnej komunikácie, pravidlá správania sa pri rozhovore v skupine, odhaliť podstatu textu, využiť poznámky a koncept pri učení ostatných predmetov, rozvíjať vyjadrovacie schopnosti s využitím prozodických vlastností reči. • vedieť vyjadriť svoj názor/nesúhlas

<p>Literatúra</p> <p>66</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Všeobecne o literatúre • Základné literárne druhy a žánre • Poézia – literárne žánre • Próza – epické žánre • Divadelná hra – dramatické umenie • Umelecká a dobrodružná literatúra • Literárna postava • Kompozícia literárneho diela • Umelecké jazykové prostriedky • Druhy rýmov • Bájka • Práca s textami 	<ul style="list-style-type: none"> • členenie literárnych druhov • literárne žánre prislúchajúce literárnym druhom, práca s textom, • literárne žánre lyriky – básne, krátke formy lyriky, populárna pieseň, humor, rozprávač • literárne žánre epiky – bájka, báj, filmová rozprávka, poviedka, balada, anekdota – ako krátky vtipný výrok • dráma – divadelná hra a jej základné znaky • pohľad a vnímanie literatúry z estetického hľadiska, znaky dobrodružnej literatúry • literárne postavy – vedľajšie a hlavné • kompozícia textu/vnútorňa kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie • umelecké jazykové prostriedky: • prirovnávanie • metafora/epiteton • zdobenina druhy rýmov – združený, striedavý, obkročný • analýza literárnych textov 	<ul style="list-style-type: none"> • pochopiť členenie literatúry, vysvetliť pojem viazanej a neviazanej reči, definovať umelecké jazykové prostriedky, definovať formálne stránky básne – rým a druhy rýmov, poznať podstatu jednotlivých literárnych žánrov – básne, bájka, balada, báj, poviedka, populárna pieseň, nájsť znaky literárnych žánrov, vedieť definovať umeleckú a dobrodružnú literatúru, ich hlavné znaky, nájsť v textoch kompozíciu, vedieť rozlíšiť monológ a dialóg, čítať plynule, nahlas, cibriť čitateľskú gramotnosť, pracovať s rôznymi druhmi textov, čítať so správnou výslovnosťou, vedieť vyjadriť svoj názor a postrehy z prečítaného. • rozlíšiť hlavnú postavu od vedľajšej, hodnotiť konanie detskej postavy, prostredie, postavy, zreprodukovať dej, navrhnúť iné riešenie problému,
-----------------------------	---	--	--

Rozpis učiva predmetu: slovenský jazyk 7. ročník			5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Zvuková stránka jazyka 5	<ul style="list-style-type: none"> Hlások Spoluhlások Prozodické vlastnosti reči Interpunkčné znamienka Vety podľa postoja hovoriaceho Výslovnosť cudzích slov Výslovnosť slabík de/te, ne/ni, le/li v cudzích slovách 	<ul style="list-style-type: none"> diferenciácia hlások - samohlások, spoluhlások a dvojhlások prozodické vlastnosti reči interpunkčné znamienka - v rámci jednotlivých typov viet vety podľa postoja hovoriaceho výslovnosť spoluhláskových skupín cudzích slov výslovnosť slabík de/te, ne/ni, le/li v cudzích slovách 	<ul style="list-style-type: none"> upevniť učivo o hláskach v slovenskom jazyku, upevniť učivo o rytmickom krátení a výnimkách, vedieť využiť prozodické vlastnosti reči v texte, osvojiť si podstatu rozdielov interpunkčných znamienok a využiť ich v rámci viet, vedieť použiť výslovnosť spoluhláskových skupín cudzích slov, vedieť použiť výslovnosť slabík de/te, ne/ni, le/li v cudzích slovách, vedieť vysvetliť podstatu slov cudzieho pôvodu.

<p>Lexikológia</p> <p>15</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slovná zásoba • Odvodené slová, spisovné slová a nespisovné slová v jazyku, slangové slová a nárečové slová v jazyku, domáce a slová cudzieho pôvodu, nové slová, zastarané slová, historizmy, archaizmy, • Tvorenie slov - odvodzovanie a skladanie, skracovanie • Práca so slovníkmi 	<ul style="list-style-type: none"> • jadro a okraj slovnej zásoby • delenie slovnej zásoby na spisovné slová a nárečia, slangové slová, neologizmy a zastarané slová, historizmy, archaizmy ich podstata, domáce a cudzie slová, • slovotvorný postup – odvodzovanie – prípony a predpony slov, skladanie, skracovanie, • práca s výkladovým slovníkom a slovníkom cudzích slov, 	<ul style="list-style-type: none"> • upevňovať vedomostí v rámci pojmov okraj a jadro slovnej zásoby, členenie slovnej zásoby z hľadiska spisovnosti, slov dobového výskytu, • oboznámiť sa s pojmmami – domáce a cudzie slová ako slová diferencované podľa pôvodu, • oboznámiť sa s pojmmami – , neologizmy a zastarané slová, historizmy, archaizmy ako slová diferencované podľa dobového výskytu, • tvoriť odvodené slová príponami a predponami a spájať slová s využitím skladania ako slovotvorného postupu, vysvetliť a použiť skracovanie ako ďalší slovotvorný postup, • vedieť použiť slovníky, vedieť vyhľadávať heslá a vedieť použiť ich význam v praxi.
------------------------------	---	--	--

<p>Morfológia</p> <p>33</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podstatné mená • Prídavné mená • Zámená • Slovesá • Číslovky • Príslovky • Predložky • Spojky • Citoslovčia 	<ul style="list-style-type: none"> • základná charakteristika slovných druhov, skloňovanie podstatných mien, rozdelenie, gramatické kategórie podstatných mien, pravopis pádových prípon, skloňovanie podľa vzorov podstatných mien, výnimky z rytmického krátenie pri podstatných menách, konkrétnosť/abstraktnosť podstatných mien, pomnožné podstatné mená, rod pomnožných podstatných mien. • vzťahové/ privlastňovacie prídavné mená, vzory – páví, matkin a otcov, gramatické kategórie prídavných mien, stupňovanie prídavných mien. • členenie zámen na osobné – základné, privlastňovacie • číslovky – členenie, základná charakteristika čísloviek, základné, radové, násobné, určité, neurčité, skloňovanie čísloviek, gramatické kategórie, • základná charakteristika prísloviek, druhy prísloviek, stupňovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • upevňovať vedomostí o podstatných menách, gramatických kategóriách podstatných mien, oboznámiť sa s podstatou pomnožných podstatných mien – rod a skloňovacie vzory, upevňovať vedomostí o prídavných menách, charakterizovať zámená, slovesá, vedieť určiť tvar slovesa a vid slovesa, vedieť určiť druhy čísloviek, poznať a ovládať skloňovanie čísloviek - prácu so základnými, radovými, násobnými číslovkami, vedieť určiť gramatické kategórie čísloviek, • pochopiť podstatu prísloviek, predložiek - väzbu s pádom, splývavú výslovnosť predložiek a mien, vokalizáciu predložiek, definovať spojky ako slová spájajúce slová a vety, vedieť určiť základné členenie spojok, ovládať písanie čiarok v rámci vety,
-----------------------------	---	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • slovesá - ohybný slovný druh, základná charakteristika, jednoduchý a zložený slovesný tvar, kategória slovesného vidu • základná charakteristika predložiek – väzba s pádom, vokalizácia • spojky, neohybný slovný druh • základná charakteristika citoslovieč 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť pochopiť neplnovýznamovosť a neohybnosť citoslovieč – ich podstatu a využitie v jazyku • vedieť rozlíšiť spojky, pochopiť funkciu vo vete.
Syntax 15	<ul style="list-style-type: none"> • Základné vetné členy, • Holá a rozvitá veta, dvojčlenná a jednočlenná veta, • Vetný základ, • Sklad • Vedľajšie vetné členy, predmet, príslovkové určenie miesta, času, spôsobu, príčiny 	<ul style="list-style-type: none"> • základné vetné členy – podmet a prísudok, ich charakteristika, vety a ich členenie podľa kritérií diferenciácie, tvorba viet a analýza prisudzovacieho skladu, úplnosť a neúplnosť dvojčlenných viet, holá a rozvitá veta, veta s viacnásobným vetným členom, jednočlenná veta – slovesná, neslovesná, vetný základ • vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie miesta, času, spôsobu, príčiny – ich charakteristika a členenie podľa kritérií 	<ul style="list-style-type: none"> • upevňovať vedomosti o základných vetných členoch - podmet, druhy podmetov, prísudku a druhy, vyjadrenie prísudkov a členenie. • vedieť klasifikovať vety a pochopiť ich podstatu. Vedieť analyzovať vety – ovládať ich delenie, tvoriť, určovať a odlišiť vety podľa členitosti - dvojčlenná veta – úplná/neúplná – podstata podmetu vo vete, jednočlenná veta – slovesná/ neslovesná, vetný základ, rozvitosť viet, holé vety • vedieť identifikovať vedľajšie vetné členy, predmet, príslovkové určenie miesta, času, spôsobu, príčiny.

<p>Sloh 31</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diskusia • Umelecký opis • Charakteristika osoby • Neverbálna komunikácia • Slávnostný príhovor, prívet • Interview • Komunikácia – asertívna, efektívna, komunikačná situácia • Rétorika, artikulácia, sila hlasu • Práca s PC – tabuľka, názov, hlavička, riadok, stĺpec, graf • Poštové doklady, odosielateľ, prijímateľ 	<ul style="list-style-type: none"> • podstata diskusie ako prostriedku komunikácie • podstata umeleckého opisu – útvar opisného slohového postupu • ovládať podstatu charakteristiky osoby • neverbálna komunikácia a jej prostriedky - gesto, mimika, proxemika • pravidlá cieleného rozhovoru – interview, • podstata slávnostného príhovoru, pointa, prívet • aktívna činnosť v rámci komunikácie a jednotlivé formy komunikácie • rétorika, artikulácia, sila hlasu • tabuľka – tvorba tabuľky, náležitosti tabuľky – IKT v slovenskom jazyku • podstata poštových dokladov 	<ul style="list-style-type: none"> • pochopiť pravidlá diskusie a použiť modelové situácie v rámci diskusie. • vedieť charakterizovať umelecký opis, vedieť vytvoriť umelecký opis • ovládať a vedieť použiť v texte charakteristiku osoby vymenovať jej druhy – priama, nepriama, vnútorná a vonkajšia • vysvetliť základné znaky neverbálnej komunikácie, jej význam a používanie • poznať pointu podstatu cieleného rozhovoru – interview, vedieť formulovať otázky, udržiavať rozhovor, • vedieť uplatniť formy komunikácie v praxi v rámci jednotlivých komunikačných situácií • uplatniť artikuláciu, silu hlasu v komunikačných situáciách • vedieť využiť prácu s PC – tvorba a náležitosti tabuľky, názov, hlavička, riadok, stĺpec, graf • vedieť vypísať poštové doklady - sprievodku, korešpondenčný lístok, poštovú poukážku, podací lístok.
--------------------	--	---	--

<p>Literatúra</p> <p>66</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Všeobecne o literatúre • Základné literárne druhy a žánre • Poézia – lyrika <p>jej literárne žánre</p> <ul style="list-style-type: none"> • Próza – epické žánre • Divadelná hra – dramatické umenie • Umelecká a náučná literatúra • Kompozícia literárneho diela • Umelecké jazykové prostriedky • Metrika, prerývaný, obkročný verš, voľný verš • Informácie o autoroch 	<ul style="list-style-type: none"> • všeobecne o literatúre – umelecká a náučná literatúra, poézia a próza, literatúra faktu • literárne druhy: • lyrika – lyrická báseň, epická báseň populárna pieseň, anekdota, aforizmus • epika – dobrodružná novela, román, western, robinsonáda, dievčenský román, biografický román, detektívka, literatúra faktu • dráma – film, televízna a rozhlasová hra • kompozícia literárneho diela: dejová línia, literárna postava, monológ, dialóg, opis, rozprávanie • umelecké jazykové prostriedky – zdobenina, metafora, personifikácia, epiteton, prirovnanie, básnická otázka • metrika: verš - prerývaný, obkročný voľný verš, strofa, rým, rytmus, refrén • informácie o autoroch 	<ul style="list-style-type: none"> • definovať pojmy – umelecká a náučná literatúra, pochopiť podstatu prózy ako umeleckej neviazanej reči, podstatu poézie – ako umeleckej viazanej reči, poznať základnú terminológiu viažucu sa k dráme, vedomosti aplikovať v praxi na jednotlivých literárnych dielach • definovať a ovládať pojmy – lyrika, epika, dráma a ich jednotlivé literárne žánre – poznať lyrické žánre, vedieť ich zaradiť podľa pôvodu a adresáta, poznať epické žánre – definovať a porovnať základné a odlišné znaky, poznať dramatické žánre – aplikovať vedomosti pri práci s dramatickým textom, práca s literárnymi ukážkami • sledovať dejovú líniu, rozoznať hlavnú/ vedľajšiu postavu diela, charakteristiku postáv v rámci literárneho diela, • podstatu monológu a dialógu v umelec. texte, opis/rozprávanie ako kompozičné postupy • definovať umelecké jazykové prostriedky, • samostatne tvoriť jazykové umelecké prostriedky • poznať a charakterizovať literárne pojmy a aplikovať ich v praxi • identifikovať autorov literárnych diel na základe prečítanej ukážky, literárneho diela.
-----------------------------	---	---	---

Rozpis učiva predmetu: slovenský jazyk 8. ročník			5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Zvuková stránka jazyka 5	<ul style="list-style-type: none"> Hlásky Spoluhlásky Prozodické vlastnosti reči Písanie čiarky súvetí 	<ul style="list-style-type: none"> diferenciácia hlások - prozodické vlastnosti reči písanie čiarky v priraďovacom a podrad'ovacom súvetí vsuvka, oslovenie, 	<ul style="list-style-type: none"> upevniť učivo o hláskach a o rytmicom krátení poznať podstatu vsuvky a oslovenia vedieť využiť prozodické vlastnosti reči v texte, ovládať písanie čiarky v priraďovacom a podrad'ovacom súvetí
Lexikológia 15	<ul style="list-style-type: none"> Slovná zásoba – priame a nepriame pomenovania, Jednoslovné a viacslovné pomenovania, frazeologizmy, metonymia, združené pomenovania Tvorenie slov, preberanie slov Práca so slovníkmi 	<ul style="list-style-type: none"> jadro a okraj slovnej zásoby nepriame pomenovania - metafora, metonymia, personifikácia, prirovnanie, jednoslovné a viacslovné pomenovania – združené a frazeologizmy, tvorenie slov – preberanie slov z cudzích jazykov frazeologický slovník, slovotvorný postup – práca s frazeologickým slovníkov 	<ul style="list-style-type: none"> upevňovať vedomostí v rámci pojmov okraj a jadro slovnej zásoby, členenie slovnej zásoby oboznámiť sa s pojmami – priame a nepriame pomenovania, vedieť charakterizovať metaforu, metonymiu, personifikáciu, prirovnanie, ovládať členenia slovnej zásoby na jednoslovné a viacslovné pomenovania – podstata, premena jednoslovného pomenovania na viacslovné a naopak pracovať so slovníkmi

<p>Morfológia</p> <p>33</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podstatné mená • Prídavné mená • Zámená • Slovesá • Číslovky • Príslovky • Predložky • Spojky • Citoslovca 	<ul style="list-style-type: none"> • základná charakteristika slovných druhov, skloňovanie podstatných mien, gramatické kategórie podstatných mien, skloňovanie podľa vzorov podstatných mien, podstatné mená mužského rodu – zvieracie, neživotné zakončené na -r. -l • vzťahové/privlastňovacie prídavné mená, vzory – páví, matkin a otcov, gramatické kategórie prídavných mien, stupňovanie prídavných mien. • členenie zámen na osobné – základné, privlastňovacie, ukazovacie, opytovacie, gramatické kategórie zámen • číslovky – členenie, základná charakteristika čísloviek, základné, radové, násobné, určité, neurčité, skloňovanie čísloviek, gramatické kategórie, • základná charakteristika prísloviek, druhy prísloviek, stupňovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • upevňovať vedomostí o podstatných menách, gramatických kategóriách podstatných mien, oboznámiť sa s podstatou zvieracích, pod. m. a neživotných podstatných mien zakončených na -r, -l, • upevňovať vedomostí o prídavných menách, charakterizovať zámená, slovesá, vedieť určiť tvar slovesa a vid slovesa, vedieť určiť druhy čísloviek, poznať a ovládať skloňovanie čísloviek - prácu so základnými, radovými, násobnými číslovkami, vedieť určiť gramatické kategórie čísloviek, • vedieť druhy zámen a ich gramatické kategórie, skloňovacie vzory zámen • pochopiť podstatu prísloviek, predložiek - väzbu s pádom, splývavú výslovnosť predložiek a mien, vokalizáciu predložiek, definovať spojky ako slová spájajúce slová a vety, vedieť určiť základné členenie spojok, ovládať písanie čiarok v rámci vety,
-----------------------------	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • slovesá - ohybný slovný druh, základná charakteristika, jednoduchý a zložený slovesný tvar, kategória slovesného vidu • základná charakteristika predložiek, vokalizácia • spojky, neohybný slovný druh, citoslovca • základná charakteristika častíc – neohybný slovný druh 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť pochopiť neplnovýznamovosť a neohybnosť citosloviec – ich podstatu a využitie v jazyku • vedieť rozlíšiť spojky, pochopiť funkciu vo vete. • identifikovať častice v rámci viet
Syntax 15	<ul style="list-style-type: none"> • Základné vetné členy, • Veta • Sklad • Vedľajšie vetné členy – zhodný a nezhodný prívlastok • Prístavok • Jednoduché súvetie 	<ul style="list-style-type: none"> • základné vetné členy – podmet a prísudok, ich charakteristika, vety a ich členenie podľa kritérií diferenciácie, tvorba viet a analýza prísudzovacieho skladu, úplnosť a neúplnosť dvojčlenných viet, holá a rozvitá veta, veta s viacnásobným vetným členom, jednočlenná veta – slovesná, neslovesná, vetný základ • vedľajšie vetné členy: zhodný a nezhodný prívlastok, prístavok - charakteristika a členenie podľa kritérií • jednoduché súvetie a interpunkcia v ňom 	<ul style="list-style-type: none"> • upevňovať vedomostí o základných vetných členoch - podmet, druhy podmetov, prísudku a druhy, vyjadrenie prísudkov a členenie. • vedieť klasifikovať vety a pochopiť ich podstatu. Vedieť analyzovať vety – ovládať ich delenie, tvoriť, určovať • vedieť identifikovať vedľajšie vetné členy: zhodný a nezhodný prívlastok, rozdiely medzi nimi, podstata prístavku v rámci vety • ovládať podstatu, tvorbu a interpunkciu v rámci jednoduchého súvetia

<p>Sloh 31</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diskusia • Neverbálna komunikácia • Slávnostný prejav • výťah • Rétorika, artikulácia, sila hlasu • Prihláška • Úradný/štruktúrovaný životopis 	<ul style="list-style-type: none"> • podstata diskusie ako prostriedku komunikácie • podstata výťahu • podstata slávnostného prejavu a jeho znaky • neverbálna komunikácia a jej prostriedky - gesto, mimika, proxemika • pravidlá a znaky prihlášky • rétorika, artikulácia, sila hlasu • znaky úradného a štruktúrovaného životopisu a rozdiely medzi nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • pochopiť pravidlá diskusie a použiť modelové situácie v rámci diskusie. • vedieť charakterizovať výťah a vedieť vytvoriť výťah • ovládať a vedieť vyplňať prihlášku • vysvetliť základné znaky neverbálnej komunikácie, jej význam a používanie • poznať slávnostného prejavu, podržiavať pravidlá rečníckeho štýlu • vedieť uplatniť formy komunikácie v praxi v rámci jednotlivých komunikačných situácií • uplatniť artikuláciu, silu hlasu v komunikačných situáciách • vedieť využiť prácu s PC – tvorba a náležitosti tabuľky, názov, hlavička, riadok, stĺpec, graf • poznať podstatu úradného a štruktúrovaného životopisu
--------------------	--	---	--

<p>Literatúra</p> <p>66</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Všeobecne o literatúre • Základné literárne druhy a žánre • Poézia – lyrika <p>jej literárne žánre</p> <ul style="list-style-type: none"> • Próza – epické žánre • Divadelná hra – dramatické umenie • Umelecká a náučná literatúra • Kompozícia literárneho diela • Umelecké jazykové prostriedky • Metrika, prerývaný, obkročný verš, voľný verš • Informácie o autoroch 	<ul style="list-style-type: none"> • všeobecne o literatúre – umelecká a náučná literatúra, poézia a próza, literatúra faktu • literárne druhy: • lyrika – modlitba, ľúbostná a prírodná lyrika • epika – román a jeho druhy, literatúra faktu, vedecko-populárna a sci-fi literatúra • kompozícia literárneho diela: dejová línia, literárna postava, monológ, dialóg, opis, rozprávanie, diel • umelecké jazykové prostriedky – zdobnenina, metafora, personifikácia, epiteton, prirovnanie, básnická otázka • metrika: verš - prerývaný, obkročný voľný verš, strofa, rým, rytmus, refrén • informácie o autoroch 	<ul style="list-style-type: none"> • definovať pojmy – umelecká a náučná literatúra, pochopiť podstatu prózy ako umeleckej neviazanej reči, podstatu poézie – ako umeleckej viazanej reči, • definovať a ovládať pojmy – lyrika, epika, dráma a ich jednotlivé literárne žánre – modlitba, rozdiely medzi ľúbostnou a prírodnou lyrikou, členenie románu ako epického žánru, ovládať podstatu a znaky sci-fi literatúry, vedecko-populárnej literatúry a literatúry faktu • sledovať dejovú líniu, rozoznať hlavnú/ vedľajšiu postavu diela, charakteristiku postáv v rámci, vedieť charakterizovať pojem diel literárneho diela, • podstatu monológu a dialógu v umelec. texte, opis/rozprávanie ako kompozičné postupy • definovať umelecké jazykové prostriedky, samostatne tvoriť jazykové umelecké prostriedky • poznať a charakterizovať literárne pojmy a aplikovať ich v praxi
			<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať autorov literárnych diel na základe prečítanej ukážky, literárneho diela.

Rozpis učiva predmetu: slovenský jazyk 9. ročník			6 hodín týždenne, spolu 198 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Zvuková stránka jazyka 10 + 2	<ul style="list-style-type: none"> • Hlásoky • Spoluhlásoky • Spodobovanie • Prozodické vlastnosti reči • Výslovnosť slov cudzieho pôvodu • Interpunkčné znamienka – pomlčka a spojovník, úvodzovky 	<ul style="list-style-type: none"> • diferenciácia hlások - samohlásoky, spoluhlásoky a dvojhložky • rozdelenie spoluhlások podľa znelosti • prozodické vlastnosti reči • výslovnosť slov cudzieho pôvodu v slovenčine po jednotlivých spoluhlásokach • pomlčka • spojovník • úvodzovky • interpunkčné znamienka - pomlčka a spojovník v rámci jednotlivých typov viet, úvodzovky a ich správny zápis 	<ul style="list-style-type: none"> • upevniť učivo o hlásokach v slovenskom jazyku, upevniť učivo o rytmickom krátení a výnimkách, spodobovanie – znelé a neznelé spoluhlásoky, prozodické vlastnosti reči a ich využitie v ústnom prejave, výslovnosť slov cudzieho pôvodu po mäkkých a tvrdých spoluhlásokach, • osvojiť si podstatu rozdielov interpunkčných znamienok – pomlčka a spojovník – využitie v rámci viet, úvodzovky – správny zápis a vedieť ich používať

<p>Lexikológia</p> <p>14 + 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slovná zásoba a jej členenie – slová podľa expresívnosti, priame a nepriame pomenovania, jednoslovné a viacslovné pomenovania, • slová podľa pôvodu, slová podľa dobového výskytu, slová podľa spisovnosti, slová podľa vecného významu, podľa stylistickej príslušnosti • Slovo tvorné postupy • Slovníky v slovenčine 	<ul style="list-style-type: none"> • delenie slovnej zásoby na expresívne a neutrálne slová, nepriame pomenovania - metafora, metonymia, personifikácia, prirovnanie, jednoslovné a viacslovné pomenovania – združené a frazeologizmy, domáce a cudzie slová, staré a nové slová, spisovné a nespisovné slová, plnovýznamové a neplnovýznamové slová, štylisticky príznakové a bezpríznakové slová, • obohacovanie slovnej zásoby – slovo tvorné postupy – odvodzovanie, skladanie, skracovanie, prenášanie významu, preberanie cudzích slov, spájanie slov do viacslovných pomenovaní • práca so slovníkmi slovenského jazyka 	<ul style="list-style-type: none"> • upevniť vedomostí v rámci pojmov okraj a jadro slovnej zásoby, členenie slovnej zásoby z hľad. expresívnosti. • upevniť vedomostí pri pojmoch – priame a nepriame pomenovania ako slová podľa významu – vedieť charakterizovať metaforu, metonymiu, personifikáciu, prirovnanie, • ovládať členenie slovnej zásoby na jednoslovné/ viacslovné • domáce a cudzie slová – zdomácnené, internacionalizmy, cudzie slová, • staré slová – historizmy, archaizmy, zastarané slová a neologizmy, • odborné slová, • podstata obohacovania slovnej zásoby a zmeny v nej – odvodzovanie - prípony, predpony, skladanie – zložené slová, skracovanie – skratky, značky, skratkové slová, iniciálové skratky, združené pomenovania a frazeologická jednotka, priame a nepriame pomenovania, • využiť slovníky SJ, vyhľadávať heslá a ich význam v praxi
----------------------------------	--	---	---

<p>Morfológia</p> <p>34 + 6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podstatné mená • Prídavné mená • Zámená • Slovesá • Číslovky • Príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovčia 	<ul style="list-style-type: none"> • základná charakteristika slovných druhov, skloňovanie podstatných mien, gramatické kategórie podstatných mien, pravopis pádových prípon, skloňovanie podľa vzorov podstatných mien, výnimky z rytmického krátenie pri podstatných menách, konkrétnosť a abstraktnosť, zvieracie podstatné mená, pomnožné podstatné mená, skloňovanie cudzích podstatných mien. • akostné, vzťahové a privlastňovacie prídavné mená, vzory – pekný, cudzí, páví, matkin a otcov, gramatické kategórie a stupňovanie prídavných mien, pravopis prídavných mien. • členenie a gramatické kategórie zámen - osobné, opytovacie a ukazovacie, určovanie druhov zámen, gramatické kategórie zámen • číslovky – členenie, základná charakteristika čísloviek, 	<ul style="list-style-type: none"> • Upevniť vedomostí o podstatných menách, gramatických kategóriách podstatných mien, utvrdiť si podstatu zvieracích a pomnožných podstatných mien – rod a skloňovacie vzory, • upevniť vedomostí prídavných mien, • utvrdiť základnú charakteristiku zámen, ohybnosť a delenie zámen, • poznať a ovládať skloňovanie čísloviek, určovanie gramatických kategórií čísloviek, • vedieť určovať gramatických kategórie slovesa podľa obsahového štandardu, • upevniť podstatu prísloviek, predložiek - väzba s pádom, vokalizáciu, charakterizovať spojky ako slová spájajúce slová a vety, základné členenie spojok, ovládanie písania čiarok v rámci vety a súvetia, podstata častíc – vyhľadávať v texte, vedieť odlíšiť častice od prísloviek, spojok a predložiek, citoslovce – ich podstata
---------------------------------	--	---	---

		<p>základné a radové, násobné a skupinové, určité a neurčité číslovky, skloňovanie čísloviek</p> <ul style="list-style-type: none"> • základná charakteristika prísloviak, druhy prísloviak, stupňovanie • slovesá - základná charakteristika, gramatické kategórie – osoba, číslo, čas, spôsob, zvratné/nezvratné, plno/neplnovýznamové slovesá, jednoduchý/zložený slovesný tvar sloviak, činnosť/stavové slovesá, slovesný vid, vykanie/tykanie • základná charakteristika predložiek – väzba s pádom, vokalizácia • spojky – základné charakteristika – členenie, spojky v rámci súvetí • častice – základná charakteristika – členenie a používanie, odlišnosť od iných slovných druhov • základné charakteristika citosloviak. 	
--	--	---	--

<p>Syntax 23 + 9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Základné vetné členy, vetný základ • Sklady • Vedľajšie vetné členy • Viacnásobný vetný člen • Jednoduché súvetie a interpunkcia • Slovosled • Vetosled • Súdržnosť textu • Zápor v slovenčine 	<ul style="list-style-type: none"> • základné vetné členy – podmet a prísudok, vetný základ, ich charakteristika, • vedľajšie vetné členy – predmet, príslovkové určenie, prístavok, prívlastok • sklady, • druhy jednoduchých súvetí a interpunkcia v nich, • podstata viacnásobného vetného člena • poradie slov a poradie viet v súvetí • prostriedky súdržnosti textu • členský a vetný zápor v slovenčine 	<ul style="list-style-type: none"> • upevniť vedomostí o základných vetných členoch - podmet, druhy podmetov a ich vyjadrenie, - prísudku a druhy, vyjadrenie prísudkov a členenie • ovládať a určovať vedľajšie vetné členy vo vete – ich charakteristika a členenie, • vedieť určiť sklady v rámci viet • ovládať podstatu, tvorbu a interpunkciu v rámci jednoduchého súvetia • poznať obsahové a jazykové prostriedky súdržnosti textu • vedieť vyjadriť zápor v slovenčine – popretie, odmietnutie – členský a vetný zápor
<p>Sloh 18 + 12</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slohové postupy a útvary • Odborný opis • Úvaha • Výklad • Úradný list • Jazykové štýly a ich prostriedky 	<ul style="list-style-type: none"> • podstata jednotlivých slohových postupov a ich útvarov, ich analýza v rámci jednotlivých typov textu • výkladový slohový postup – výklad a úvaha – objektívnosť/subjektívnosť úvahy • úradný list • jazykové štýly a ich prostriedky v rámci textov 	<ul style="list-style-type: none"> • ovládať podstatu opisného, rozprávacieho, informačného a výkladového slohového postupu a ich útvarov - rozprávanie, opis – dynamický, statický, odborný, umelecký, pozvánka, správa, oznámenie, • ovládať podstatu výkladového postupu pri koncipovaní úvahy.
			<ul style="list-style-type: none"> • využitie prostriedkov pri tvorbe úradného listu s dodržaním náležitostí • uplatniť vedomostí o jednotlivých jazykových štýloch – náučný, administratívny, publicistický, hovorový, umelecký, rečnícky a ich prostriedky

<p>Literatúra</p> <p>66</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Všeobecne o literatúre • Základné literárne druhy a žánre • Poézia – lyrika, jej literárne žánre • Próza – epické žánre • Divadelná hra – dramatické umenie • Umelecká a náučná literatúra • Kompozícia literárneho diela • Umelecké jazykové prostriedky • Metrika • Informácie o autoroch literárnych die 	<ul style="list-style-type: none"> • všeobecne o literatúre: umelecká/náučná literatúra, poézia/próza, literatúra faktu • literárne druhy: lyrika – reflexívna a spoločenská lyrika, óda, sonet, aforizmus • epika – poviedka, novela, román – generačný román, sci-fi, literatúra faktu, historický román, • dráma – komédia a tragédia, činohra • kompozícia literárneho diela, monológ, dialóg, vonkajšia/vnútoraná kompozícia literárneho diela v rámci literárnych druhov, dejstvo, literatúra: umelecký a vecná, • umelecké jazykové prostriedky – básnická otázka, metonymia, metafora, epiteton, prirovnanie, personifikácia, anafora, epizeuxa • metrika: druhy rýmov, sylabický veršový systém, symbol, expresívnosť, odbornosť, Informácie o autoroch 	<ul style="list-style-type: none"> • definovať pojmy – umelecká/vecná literatúra, podstata prózy ako umeleckej neviazanej reči, podstata poézie – ako umelecká viazaná reč, poznať základnú terminológiu viazucu sa k dráme, vedomosti aplikovať v praxi na jednotlivých literárnych dielach. • definovať a ovládať pojmy – lyrika, epika, dráma a ich literárne žánre, poznať epické žánre – definovať a porovnať základné a odlišné znaky, poznať dramatické žánre – aplikovať vedomosti pri práci s dramatickým textom, práca s literárnymi ukázkami • sledovať dejovú líniu, podstata monológu a dialógu v umeleckom texte, pomenovať rým v jednotlivých ukázkach, v texte identifikovať známe pojmy, • definovať umelecké jazykové prostriedky, tvoriť jazykové umelecké prostriedky • poznať a literárne pojmy • identifikovať autorov literárnych diel na základe prečítanej ukážky, literárneho diela.
-----------------------------	--	---	--

5. UČEBNÉ ZDROJE

Pre vyučovanie slovenského jazyka budú používané učebnice a učebné pomôcky schválené a odporúčané MŠ SR, prezentované a odporúčané v pedagogicko-organizačných pokynoch MŠ SR na príslušný školský rok.

Demonštračné pomôcky a didaktická technika (IKT) budú využívané podľa možností školy. Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií a vytvárania zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov.

Súčasťou učebných zdrojov sú aj moderné technológie vo vzdelávaní, založené na najnovších poznatkoch pedagogickej psychológie, rozvoja informačno-komunikačných technológií, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť a efektivitu edukačného procesu zvýšením názornosti, motivácie žiaka, prispôsobenie tempa učenia temperamentu žiaka, možností samostatného preskúšania žiaka, orientácie na individuálne záujmy žiaka.

Učebnice:

- aktuálne učebnice pre:

Slovenský jazyk pre 5. ročník základných škôl (Krajčovičová a kol., 2009)

Slovenský jazyk pre 6. ročník základných škôl (Krajčovičová a kol., 2009)

Slovenský jazyk pre 7. ročník základných škôl (Krajčovičová a kol., 2010)

Slovenský jazyk pre 8. ročník základných škôl (Krajčovičová a kol., 2011)

Slovenský jazyk pre 9. ročník základných škôl (Krajčovičová a kol., 2011)

Literárna výchova pre 5. ročník základných škôl (Krajčovičová a kol., 2010)

Literárna výchova pre 6. ročník základných škôl (Krajčovičová a kol., 2010)

Literárna výchova pre 7. ročník základných škôl a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom (Krajčovičová a kol., 2011)

Literárna výchova pre 8. ročník základných škôl 3. ročník gymnázií s osemročným štúdiom (Krajčovičová a kol., 2011)

Literárna výchova pre 9. ročník základných škôl 4. ročník gymnázií s osemročným štúdiom (Krajčovičová a kol., 2011)

Odborná literatúra:

- KAČALA, J.: Krátky slovník slovenského jazyka. Bratislava: VEDA 1997, ISBN: 80-224-0464-0
- ONDREJOVIČ, S.: Pravidlá slovenského pravopisu. Bratislava: VEDA 2000, ISBN: 80-224-0655-4.
- PALENČÁROVÁ, J. a kol.: Učíme slovenčinu komunikačne a zážitkovo. Bratislava: SPN 2003, ISBN: 80-10-00328-XSLIACKY, O.: Slovenskí spisovatelia literatúry pre deti A – L. Bratislava: BIBIANA 2003, ISSN:

Okrem uvedených učebníc slovenského jazyka pre 5. - 9. roč. ZŠ a odbornej literatúry využívame na prípravu:

- pracovné zošity Hravá slovenčina pre 5. – 9. ročník
- metodiky vyučovania slovenského jazyka a literatúry

- metodické listy vytvorené vyučujúcimi
- IKT , učebné programy na CD-ROM
- notebook a dataprojektor
- učebné pomôcky z kabinetu
- interaktívnu tabuľu, internet
- obrazové tabule,

6. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie a klasifikácia žiakov tvorí súčasť výchovnovzdelávacieho procesu a je realizované Metodickými pokynmi na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZŠ.

Kritériá hodnotenia:

- kombinácia hodnotenia ústneho a písomného
- rešpektovať vekové a individuálne osobitosti žiakov
- dodržiavať korekčnú, informatívnu a motivačnú funkciu hodnotenia
- prihliadať na psychickú a fyzickú disponovanosť žiakov
- objektívne hodnotiť vedomosti, zručnosti, návyky

Pri objektívnom dodržiavaní klasifikácie je potrebné hodnotenie získavať pravidelným diagnostikovaním žiaka, rôznymi typmi skúšania, analýzou rôznych činností žiaka, rozhovormi s rodičmi, s ostatnými učiteľmi, so žiakom samotným.

Žiaci sú hodnotení v písomnej a ústnej forme z oblastí jazykových rovín – fonetika, lexikológia, morfológia, syntax a štylistika. Hodnotiacemu obdobiu zodpovedajú výstupy v písomnej forme – 4 diktáty a 1 slohová práca v 5. ročníku a 2 slohové práce v ročníkoch 6. – 9. podľa ŠVP.

V literatúre sa hodnotí jazykový prejav a práca s textom, teoretické vedomosti sú premietnuté do písomnej formy literárnych testov.

Harmonogram písomných prác

Ročník	1. slohová práca	2. slohová práca
5.	Rozprávanie s prvkami opisu	-
6.	Rozprávanie s prvkami priamej reči (1./3. osoba)	Statický opis

7.	Charakteristika osoby	Umelecký opis
8.	Slávnostný prejav	Úradný životopis
9.	Výklad	Úvaha

Slohové práce v 5. a 9. ročníku hodnotíme podľa kritérií /inovovaný ŠVP/:

1. Vonkajšia forma (max. 4 body)
2. Vnútoraná forma (max. 20 bodov)
3. Celkový dojem (max. 4 body)

Hodnotiaca stupnica slohových prác

Známka	Počet bodov
výborný	28 - 26
chválitebný	25 - 21
dobry	20 - 14
dostatočný	13 - 9
nedostatočný	8 - 0

Hodnotenie testov

Známka	Percentuálna úspešnosť
výborný	100% - 92%
chválitebný	91% - 83%
dobry	82% - 60%
dostatočný	59% - 26%
nedostatočný	25% - 0%

Klasifikačná stupnica pre diktáty

Známka	Počet chýb
výborný	1
chválitebný	2-3
dobry	4-7
dostatočný	8-10
nedostatočný	11 a viac

Zameranie kontrolných diktátov:

5. ročník

4 kontrolné diktáty – 50 – 60 plnovýznamových slov

Zameranie:

- opakovanie zo 4. ročníka, podstatné mená, prídavné mená, slovesá

6. ročník

4 kontrolné diktáty – 61 – 70 plnovýznamových slov

Zameranie:

- opakovanie učiva z 5. ročníka, prídavné mená, slovesné spôsoby, opakovanie učiva zo 6. ročníka

7. ročník

4 kontrolné diktáty – 71 – 80 plnovýznamových slov

Zameranie:

- opakovanie učiva zo 6. ročníka, cudzie slová, číslovky, opakovanie učiva zo 7. ročníka

8. ročník

4 kontrolné diktáty – 81 – 90 plnovýznamových slov

Zameranie:

- opakovanie učiva zo 7. ročníka, podstatné mená mužského rodu: zvieracie, podstatné mená neživotné zakončené na -r, -l, opakovanie učiva z 8. ročníka

9. ročník

4 kontrolné diktáty – 91 – 100 plnovýznamových slov

Zameranie:

- opakovanie učiva z 8. ročníka, interpunkcia, jednoduché súvetie, opakovanie učiva z 5. - 9. ročníka

4.2. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU ANGLICKÝ JAZYK

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Jazyk a komunikácia				
Predmet:	ANGLICKÝ JAZYK				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	3 hodiny	3 hodiny	3 hodiny	3 hodiny	3 hodiny

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožní žiakom v ich budúcom živote plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z členských štátov Európskej únie.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnosť zameranú prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ERR, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba prvého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A2 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A2 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasti, ktoré sa ho bezprostredne týkajú (napríklad najzákladnejšie informácie o sebe, o rodine, nakupovaní, miestnom zemepise, zamestnaní). Dokáže komunikovať v jednoduchých a rutinných úlohách vyžadujúcich si jednoduchú a priamu výmenu informácií o známych a bežných záležitostiach. Dokáže jednoduchými slovami opísať svoje rodinné zázemie, bezprostredné okolie a záležitosti v oblastiach nevyhnutných potrieb (SERR, 2013, s. 26).

Vyučovanie anglického jazyka na základnej škole poskytuje základ pre komunikáciu žiakov v cudzom jazyku. Komunikácia je preto dominantnou zložkou učebného predmetu. Zahrňuje počúvanie s porozumením, čítanie a tvorbu ústnych a písomných prejavov. Jej úlohou je rozvíjať :

- schopnosť dorozumieť sa v štandardných rečových situáciách v školskom, rodinnom a spoločenskom živote
 - schopnosť zapájať sa do rozhovorov a tvoriť súvislý, plynulý ústny prejav, začať a ukončiť rozhovor
 - schopnosť porozumieť sluchom a zrakom vnímané texty a schopnosť interpretovať ich formou ucelenej ústnej a písomnej reprodukcie ,
 - čitateľské zručnosti: schopnosti samostatného individuálneho čítania, čítanie s porozumením, plynulosť čítania, selektívne, informatívne a kritické čítanie textov rozličného žánru
 - schopnosť sebavzdelávania rozvíjaním zručností používať rozličné slovníky a príručky,
- Jazyková komunikácia je zameraná na získavanie kompetencie správne sa vyjadrovať ústne a písomne po formálnej i obsahovej stránke - schopnosť výberu správnych gramatických javov a vhodnej slovnej zásoby. Po obsahovej stránke je rozvoj jazykovej komunikácie zameraný na osvojovanie a praktické využívanie jazykových prostriedkov – lexikálnych jednotiek a gramatických javov, potrebných na komunikáciu v ústnej aj písomnej forme.

2. CIELE PREDMETU

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Primárnym cieľom vyučovania anglického jazyka na druhom stupni podľa ISCED 2 je dosiahnutie komunikačnej úrovne A2.2. podľa spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky / ďalej len SERR / po ukončení 9. ročníka základnej školy.

Všeobecné ciele vyučovania anglického jazyka sú:

5 – 9 ročník / ISCED 2 /

- upevňovať a prehĺbovať vedomie dôležitosti ďalšieho jazykového vzdelávania
- podporovať efektívne používanie všeobecných kompetencií, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- rozvíjať komunikačné kompetencie žiakov v cudzom jazyku tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom
- podporovať všestranný rozvoj žiakov: kognitívny (trénovať schopnosť žiakov vnímať
- a pamätať si, systematicky trénovať jazykové činnosti receptívnym a produktívnym spôsobom), sociálny, emocionálny, osobnostný,

- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) umožniť žiakom spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.
- rozvíjať interkultúrnu kompetenciu,
- rozvíjať všetky jazykové činnosti: počúvanie s porozumením, rozprávanie, čítanie s porozumením a písanie,
- využívať medzipredmetové vzťahy

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú.

Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prosociálne myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať ich pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk, pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii. Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom. Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- základné vetné modely a komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a skupín niekoľkých slov a výrazov,
- obmedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení, ktoré sa týkajú predvídateľných základných jazykových situácií,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si dokázal poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa systematicky dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržať a rozvinúť spoločenskú konverzáciu prostredníctvom najjednoduchších bežných výrazov (upravené SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- usporiadať vety v takom poradí, aby vytvorili koherentný jazykový celok (tematická organizácia, logické usporiadanie slov, príčina/následok),
- využívať základné funkcie jazyka s cieľom poskytnúť a vyhľadať faktografické informácie, vyjadriť a zistiť postoj, vyjadriť presvedčenie, nadviazať kontakt s ľuďmi,
- používať jednoduché spôsoby na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,

- používať najčastejšie sa vyskytujúce spojovacie výrazy na prepojenie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede (upravené SERR, 2013, s. 124 – 132).

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie, t.j. počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci každého ročníka v prípade že sa učí anglický jazyk ako prvý cudzí jazyk. Navrhované delenie výkonových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci nižšieho stredného vzdelávania dosiahnuť úroveň A 2. Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú. Výkonový štandard nadväzuje na výkony stanovené pre 4. ročník ZŠ, t. j. na komunikačnú úroveň A1.

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A2 pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Obsahový štandard je koncipovaný tak, aby nadväzoval na kompetencie žiakov, ktorí sa učia anglický jazyk od primárneho vzdelávania a dosiahli úroveň A1. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je vymedzený úrovňovo/ročníkovo, jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Navrhované delenie obsahových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci nižšieho stredného vzdelávania v prvom cudzom jazyku dosiahnuť úroveň A 2.

Rozpis učiva predmetu: anglický jazyk 5. ročník			3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Opakovanie 4. ročník Vzdelávanie a práca 9	<ul style="list-style-type: none"> Rodina a spoločnosť Osobné informácie 	<ul style="list-style-type: none"> Opakovanie lexiky a komunikačných fráz. Osobné informácie, sloveso to be. Sloveso can, have got. Jednoduchý prítomný čas – opakovanie. Tvorenie oznamovacích viet. Tvorenie otázky a záporu. Radové číslovky. Denný program. 	<ul style="list-style-type: none"> vytvorenie pozitívnej klímy v triede a príprava žiakov na získavanie nových a overovanie už získaných poznatkov, dokáže nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou, upútať pozornosť, pozdraviť, odpovedať na pozdrav, vypočuť si a podať informácie, dokáže tvoriť a používať prítomné časy, porozumieť čítanému textu,
Voľný čas a záľuby 10	<ul style="list-style-type: none"> Záľuby Rodina a spoločnosť 	<ul style="list-style-type: none"> Frekvenčné príslovky Modálne sloveso can/can't. Lexika - Moja rodina. Slovesá love, like + zápor. Prítomný jednoduchý čas. Projekt – Všetko o mne. 	<ul style="list-style-type: none"> porovnať denný režim, pomenovať rôzne záľuby, vie povedať, čo dokážem sformulovať otázky na získanie informácie, vedieť pomenovať členov rodiny, vedieť povedať čo mám rád, rád robím, porozumieť čítanému textu, formulovať otázky a odpovede v prítomnom jednoduchom čase, použiť nadobudnuté poznatky v praxi, je kreatívny,

<p>Multikultúrna spoločnosť</p> <p>16</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Domov a bývanie • Moje mesto • Projekt 	<ul style="list-style-type: none"> • Práca s lexikou – Môj domov. • Väzba: There is /there are. • Členy a/an, some, any. • Privlastňovacie príd. mená, zámená, zámeno whose. 	<ul style="list-style-type: none"> • porovnať kultúru iných národov, • opísať svoj byt/dom, • určiť tvary množného čísla, • vie správne použiť členy s jedn. a mn. číslom, • porozumieť čítanému textu, • pomenovať budovy v meste, • aplikovať nadobudnuté poznatky v praxi, je kreatívny,
<p>Rodina a spoločnosť</p> <p>18</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slovensko • Domov • Voľný čas, kultúra 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikačné frázy • Lexika • Komiks • Doplnkové čítanie 	<ul style="list-style-type: none"> • porovnať kultúru iných národov, • aktívne narába s nadobudnutými vedomosťami a vie ich uplatniť, dokáže prerazprávať text, • porovnať tradície u nás a v inej krajine,
<p>Človek a príroda</p> <p>14</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Divé zvieratá • Domáci miláčikovia 	<ul style="list-style-type: none"> • Práca s lexikou – príroda, zvieratá • Stupňovanie prídavných mien – 2. a 3. stupeň. • Prítomný jednoduchý čas – otázky. • Čítanie s porozumením. • Komunikačné frázy. • Projekt – Zaujímavé zviera. 	<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať a zaradiť zvieratá, • vedieť použiť 2. a 3. stupeň prídavných mien • porozumieť čítanému textu, • vedieť použiť čísla nad 100, • vedieť tvoriť otázky a odpovede, • použiť frázy v dialógoch,
<p>Človek a príroda</p> <p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Šport • Mládež a jej svet 	<ul style="list-style-type: none"> • Doplnkové čítanie. • Práca s lexikou – športy. • Stupňovanie prídavných mien – 2. a 3. stupeň. • Čítanie s porozumením. • Minulý čas – sloveso to be. • Komunikačné frázy. • Projekt – Nezvyčajný šport. 	<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať a zaradiť športy, • vedieť použiť 2. a 3. stupeň dlhých prídavných mien, • porozumieť prečítanému textu, • použiť minulý čas, • dokáže použiť frázy v dialógoch, • aplikovať nadobudnuté poznatky v praxi, je kreatívny,

Cestovanie 8	<ul style="list-style-type: none"> • Prázdniny • Krajiny, mestá, miesta 	<ul style="list-style-type: none"> • Práca s lexikou – prázdniny. • Minulý čas pravidelných a nepravidelných slovies. • Minulý čas – otázky. 	<ul style="list-style-type: none"> • porovnať iné národy, • pomenovať miesta v krajine, • sformulovať otázku a odpoveď v minulom čase,
Multikultúrna spoločnosť 14	<ul style="list-style-type: none"> • Jedlo a nápoje 	<ul style="list-style-type: none"> • Čítanie s porozumením. • Lexika – špeciálne jedlá • Recept - príprava jedla, lexika • Komunikačné frázy. • Projekt – Jedlo . 	<ul style="list-style-type: none"> • vyhľadať informácie v texte, • vytvoriť jednoduchý recept, • vedieť formulovať jednoduché inštrukcie a pokyny, • dokáže použiť frázy v dialógoch.

Rozpis učiva predmetu: anglický jazyk 6. ročník			3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Môj život 19	<ul style="list-style-type: none"> Rodina a spoločnosť Vzdelávanie a práca Domov a bývanie Multikultúrna spoločnosť 	<ul style="list-style-type: none"> Prítomný čas jednoduchý, otázky, áno/nie odpovede Frekvenčné príslovky Radové číslovky 	<ul style="list-style-type: none"> zachytiť známe informácie v počutom texte, vyhľadať v texte osobné údaje, rozpoznať dátumy a názvy mesiacov v roku, vyhľadať informácie v texte, pochopiť hlavnú myšlienku, hovoriť kamarátovi o dennom režime, pomenovať rôzne domáce práce a hovoriť o svojich skúsenostiach z denného života, rozprávať sa s kamarátom o dennom režime,
Zvieratá 16	<ul style="list-style-type: none"> Človek a príroda Voľný čas a záľuby Multikultúrna spoločnosť 	<ul style="list-style-type: none"> Prítomný čas prítomný Prítomný čas jednoduchý Zámeno ako predmet vety Sloveso musieť 	<ul style="list-style-type: none"> vyhľadať špecifické informácie v prečítanom texte , rozumieť hlavnej myšlienke prečítaného príbehu, pomocou obrázku pomenovať exotické zvieratká, ktoré možno vidieť v ZOO, informovať o tom, ktoré zvieratká má žiak rád a ktoré nemá, simulovať telefónny rozhovor s kamarátom a opýtať sa, čo robí,

Prázdnyiny 18	<ul style="list-style-type: none"> • Doprava a cestovanie • Voľný čas a záľuby • Multikultúrna spoločnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • Minulý čas slovesa • “to be” • Minulý čas pravidelných slovies • Minulý čas nepravidelných slovies 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumieť informácii z e-mailu, • porozumieť hlavnej informácii, zachytiť dej v minulosti, • reagovať na vizuálny podnet, • rozumieť obsah krátkeho listu, • rozumieť deju kresleného príbehu a napodobniť rozprávanie, • opýtať sa kamaráta, kde bol v predošlých dňoch, • pomenovať bežné dopravné prostriedky, miesta spojené s cestovaním, • informovať o inej osobe, • porozprávať sa s kamarátom o diani v uplynulých dňoch alebo na prázdninách,
Jedlo 14	<ul style="list-style-type: none"> • Stravovanie • Voľný čas a záľuby • Multikultúrna spoločnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • Počítateľné a nepočítateľné podstatná mená • Neurčité zámena • Otázka na množstvo • Určitý/ • neurčitý člen • vyjadrenie trocha, málo 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumieť pojmom spojeným s jedlom a zachytiť ich v texte, • rozumieť postupu príprav jedla, • zostaviť nákupný zoznam podľa počutých informácií, • porovnať jedlá a nápoje, • interpretovať rozhovor v reštaurácii,

<p>Svet 18</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Človek a príroda • Multikultúrna spoločnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvorenie otázky pomocou „Ako“..? • 2. stupeň prídavných mien • Porovnanie s “než” • stupeň prídavných mien 	<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať geografické názvy spojené s mestom a dedinou, • porozumieť textu o GB, • porozumieť popisu počasia, rôzne ročné obdobie, • opísať typické počasie vo vlastnej krajine, • porovnať vzhľad, kvalitu a vlastností vecí, • rozumieť zadaniu, odpovedať na kvíz, správne vyriešiť, • gramaticky správne zaradiť slová o kvalite do kontextu,
<p>Zábava 14</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vzdelávanie a práca • Voľný čas a záľuby • Multikultúrna spoločnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadrenie budúcnosti pomocou “going to” • Prídavné mená a príslovky • Vyjadrenie povinnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • porozumieť hlavnej myšlienky živej scény z filmového štúdia, • správne vyjadriť čo nemožno a aké sú povinnosti, • porozumieť príbehu zápletke, vyvrcholeniu a rozuzleniu, • pomenovať typy programov a ktoré sú obľúbené, • chronologicky zostaviť scény z príbehu, • diskutovať o filmových žánroch, • rozprávať o plánoch čo zamýšľajú robiť.

Rozpis učiva predmetu: anglický jazyk 7. ročník			3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Môj život 19	<ul style="list-style-type: none"> • Domov a bývanie • Rodina a • Spoločnosť • Voľný čas a záľuby • Šport 	<ul style="list-style-type: none"> • Jednoduchý minulý čas “to be” • Pravidelné a nepravidelné slovesá • Tvorenie otázky v minulom čase 	<ul style="list-style-type: none"> • menovať etapy života, • porozumieť životopis známej osobnosti, • vyhľadať špecifické informácie v čítanom texte, • informovať o aktivitách, ktoré radi robíme, • predstaviť nového kamaráta, • diskutovať o rozdieloch života rodín u nás a v iných krajinách,
Budúcnosť 16	<ul style="list-style-type: none"> • Veda a technika v službách ľudstva • Mládež a ich svet • Doprava a cestovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadrenie budúcnosti pomocou “will” • Použitie “will” na vyjadrenie rozhodnutia 	<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať podľa obrázku vesmírne telesá, • pochopiť text vedcov o budúcnosti, • pochopiť a reagovať na rozhovor, zápletku, • vyjadriť svoj názor na vývoj a výskum v dobývaní vesmíru, • vyjadriť názor na veci, kde sa robia prognózy, • analyzovať dotazník o budúcnosti, • diskutovať o budúcnosti,

<p>Čas a miesta</p> <p>18</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krajiny mestá a miesta • Človek a príroda • Voľný čas a záľuby • Multikultúrna spoločnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • Priebehový minulý čas - tvorenie otázky, záporu a krátkych odpovedí • Porovnanie prítomných časov 	<ul style="list-style-type: none"> • menovať známe štáty sveta, • gramaticky správne opísať situáciu v minulosti, • pomenovať prírodné katastrofy, podať konkrétnu informáciu, • vyjadriť varovanie pred nešťastím, • diskutovať o minulých dejoch,
<p>Mestá</p> <p>14</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cestovanie a doprava • Vzdelávanie a práca • Kultúra a umenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Použitie určitého a neurčitého člena • Opytovacie zámená • Tvorba otázky • Lexika – udanie smeru 	<ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklad historických pamiatok v Londýne, • vedieť sa opýtať na cestu a odpovedať na podobné otázky, • navrhnúť čo by bolo možné robiť vo veľkomeste, • diskutovať o živote a zaujímavostiach vo veľkomeste,
<p>Skúsenosti</p> <p>18</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voľný čas a záľuby • Šport • Človek a príroda • Kultúra a umenie • Vzory a ideály 	<ul style="list-style-type: none"> • Predprítomný čas – klad, zápor, otázka • Slová v predprítomnom čase 	<ul style="list-style-type: none"> • správne používať výrazy spojené so zážitkami, • spájanie obrázkov s textom, správne formulovať vety, • porozumieť obrázkovému príbehu, • pochopiť náučný text a vyjadriť sa k obsahu, • diskutovať o národných hrdinoch a osobnostiach,

Problémy 14	<ul style="list-style-type: none"> • Mládež a jej svet • Človek a spoločnosť • Starostlivosť o zdravie • Cestovanie • Multikultúrna spoločnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • Použitie modálnych slovíčok v závislosti od kontextu situácie • Kladná veta, zápor, otázka • Lexika – zdravotné problémy • Poskytnutie rady, odporúčania 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť vymenovať pravidlá spojené so školou, • pri počúvaní reagovať na obrázky k textu, • pomenovať ľahké ochorenia, nevoľnosť a vedieť sa na ne pýtať inej osoby, • vedieť prerozprávať príbeh, pomenovať hlavné body príbehu, • reagovať na rôzne povinnosti a správne používať modálne slovesá.
----------------	---	---	---

Rozpis učiva predmetu: anglický jazyk 8. ročník			3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Minulosť a prítomnosť 20	<ul style="list-style-type: none"> • Človek a príroda • Oblečenie • Mládež a ich svet • Obchod a služby • Vzdelávanie a práca 	<ul style="list-style-type: none"> • Priebehový a jednoduchý minulý čas • Vyjadrenie – zvykol som - “used to” • Vyjadrenie príliš a nie dost’ - too/enough 	<ul style="list-style-type: none"> • reagovať na text a vedieť povedať, o čom bol, • pripraviť krátke interview, • porovnať život v minulosti a prítomnosti, • reagovať na kreslený príbeh, použiť neformálne výrazy v komunikácii, • aplikovať frázy z oblasti nakupovania v dialógu v obchode,
Sláva a šťastie 16	<ul style="list-style-type: none"> • Umenie a kultúra • Vzory a ideály • Zamestnanie -kariéra • Multikultúrna spoločnosť • Technika v službách človeka 	<ul style="list-style-type: none"> • Predprítomný čas - vyjadrenie skúsenosti a popis nedávnej udalosti • Použitie predprítomného a minulého času • Vyjadrenie od určitého času a ako dlho pomocou - “for/since” 	<ul style="list-style-type: none"> • reprodukovať podstatu čítaného textu o kaskadéroch, • interpretovať počutý text, diskutovať o populárnych programoch TV, • prerozprávať príbeh známej osobnosti, • sformulovať svoj životopis, • diskusia o čítaní kníh medzi osobami,
Zdravie a bezpečnosť 15	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské telo, starostlivosť o zdravie • Vzdelávanie a práca • Mládež a ich svet • Stravovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvorenie vzťahných súvetí • Modálne slovesá – mohol by, mal by – might/should • Poskytnutie rady • Lexika – u lekára, zdravotné problémy 	<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať časti tela, • rozumieť textu o zdravom jedení a zachytiť hlavné body, • sformulovať radu v prípade nejakého problému, • navrhnúť zoznam pravidiel správnej výživy, • aplikovať frázy z oblasti zdravia v dialógu u lekára, • diskutovať o správnej výžive,

Hrdinovia 14	<ul style="list-style-type: none"> • Človek a spoločnosť • Kultúra a umenie • Voľný čas a záľuby 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovesné tvary – neurčitok alebo gerundium po slovesách • Opis toho čo vidím a počujem • There is someone + ing • See/hear something+ing 	<ul style="list-style-type: none"> • vyhľadať špecifickú informáciu v texte, • opísať dej, ktorý sa uskutočnil, • opísať hrdinu našej histórie, • špecifikovať, čo je typické pre hrdinu a prečo je tak označený,
Životné prostredie 16	<ul style="list-style-type: none"> • Človek a príroda • Veda a technika v službách človeka • Cestovanie • Kultúra a umenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Trpný rod v prítomnom čase • Trpný rod – vyjadrenie v rôznych časoch 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť vysvetliť problém globalizácia, • definovať hlavné body textu, • vedieť vysvetliť najväčšie problémy v oblasti životného prostredia, • argumentovať, ako možno prispieť k zmierneniu situácie vo svete, • diskutovať o možnostiach pomoci životnému prostrediu,
Vzťahy 18	<ul style="list-style-type: none"> • Rodina a spoločnosť • Mládež a jej svet • Voľný čas a záľuby 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadrenie reálnej podmienky – prvá podmienka • Časové vety – použitie správneho gramatického času po časových spojkách 	<ul style="list-style-type: none"> • určiť špecifické informácie v počtom texte, • vedieť charakterizovať čím sú priatelia zaujímaví pre nás, • opísať svojho priateľa, • diskutovať o programe, ktorý pomáha osobám riešiť ich problémy.

Rozpis učiva predmetu: anglický jazyk 9. ročník			3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Problémy 19	<ul style="list-style-type: none"> • Mládež a ich svet • Umenie a kultúra • Človek a spoločnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • Použitie minulých časov – prítomný, jednoduchý a predprítomný • Prítomný a predprítomný čas • Používanie členov 	<ul style="list-style-type: none"> • vyhľadať problémy týkajúce sa šikanovania osôb v texte, • vedieť postrehnúť z počutého textu, čo urobili osoby v situácii, • vedieť charakterizovať šikanovanie a vyjadriť k tomu svoj názor, • vedieť porozprávať o zaujímavých činnostiach osôb,
Miesto a čas 15	<ul style="list-style-type: none"> • Krajina, mestá a miesta • Cestovanie a doprava • Ľudské telo, starostlivosť o zdravie • Človek a príroda • Vzdelávanie a práca 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadrenie budúcnosti • Prítomný čas na vyjadrenie budúcnosti • Podmienkové vety 1.podmienka 	<ul style="list-style-type: none"> • porozumieť čítanému textu, vyhľadať špecifické informácie, • z počutého textu vedieť pochopiť hlavnú myšlienku a špecifické informácie, • vyjadriť svoj názor na starostlivosť o svoje zdravie, • porovnať systém vzdelávania na Slovensku a v iných krajinách, • diskutovať o možnostiach vzdelávania na Slovensku, • vedieť dohodnúť si stretnutie,

<p>Risk, riskovanie 17</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Človek a príroda • Mládež a jej svet • Cestovanie a doprava 	<ul style="list-style-type: none"> • Podmienkové vety – 2.podmienka • Podmieňovací spôsob „would“ • Slovesá a podstatné mená • zvrtné zámená 	<ul style="list-style-type: none"> • vybrať špecifické informácie z prečítaného textu, • vedieť zachytiť dôležité informácie, ktoré na niečo nebezpečné upozorňujú, • interpretovať pravidlá ktoré treba dodržiavať a čo by sa stalo, keby tieto pravidlá boli porušené, • vedieť napísať článok na aktuálnu tému, • diskutovať na aktuálne témy, vytvoriť prehľad pravidiel a povinností,
<p>Médiá, zamestnanie 14</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Človek a spoločnosť komunikácia • Umenie a kultúra • Obchod a služby • Zamestnanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvorenie otázok • Gerundium – slovesné podstatné meno (vyjadrenie aktivity) • Frázové slovesá 	<ul style="list-style-type: none"> • formulovať z čítaného textu podstatné informácie a zamestnaní, • vedieť rozlíšiť v počutom texte dôležité informácie, • reprodukovat obsah reklamných textov, • vytvoriť dotazník so špecifickými otázkami pre osobu,
<p>Kupovanie a predávanie 15</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obchod a služby • Krajina, mestá, miesta • Človek a príroda • Cestovanie a doprava 	<ul style="list-style-type: none"> • Trpný rod • Modálne slovesá v trpnom rode • Predložky 	<ul style="list-style-type: none"> • zachytiť v texte špecifické informácie, • porovnávať výhody a nevýhody rôznych spôsobov cestovania, • obhájiť ideálne miesto na pobyt, • diskutovať o poznávaní sveta návšteva iných krajín,

Protest, protestovanie 19	<ul style="list-style-type: none"> • Multikultúrna spoločnosť • Mládež a ich svet • Človek a spoločnosť • Literatúra a umenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepriama reč • Vyjadrenie povedať/hovoriť - say/tell • Nepriama otázka • Frázové slovesá • Zdvorilostné frázy 	<ul style="list-style-type: none"> • porozumieť hlavnú myšlienku textu o príhode v autobuse, • z počutého textu vedieť identifikovať, aké informácie odznali, • diferencovať formálny a neformálny štýl komunikácie, používať zdvorilé frázy, • štylizovať text použitím spojok, • nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou.
-------------------------------------	---	---	--

5. UČEBNÉ ZDROJE

Na dosiahnutie stanovených cieľov budú v predmete anglický jazyk používané učebné zdroje schválené a odporúčané ministerstvom školstva.

Materiálne výučbové prostriedky:

učebnice a pracovné zošity – Hutchinson, Tom: Project Explore,
 Hutchinson, Tom: Project / 4th edition,

obrazový materiál, reálne predmety, pracovné listy vytvorené učiteľmi v súlade s didaktickými požiadavkami na daný materiál

Odborná literatúra:

metodické príručky pre vyučovanie anglického jazyka,

výkladové a prekladové slovníky,

časopisy – Hello, Friendship, R&R, Gate

zjednodušené čítanie

Didaktická technika:

CD prehrávač, data video projektor, počítač, tlačiareň, CD ROM, DVD

Ďalšie zdroje: interaktívne i-Tools, internet, materiály žiakov, projekty, materiály zo seminárov a školení

6. HODNOTENIE PREDMETU

Na hodinách anglického jazyka budú učitelia hodnotiť žiakov v súlade s metodickým pokynom č. 22/2011. Vo výchovno -vzdelávacom procese vyučujúci aplikujú priebežné a celkové hodnotenie žiakov.

Priebežné hodnotenie pozostáva z hodnotenia čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách, pri ktorých bude vyučujúci zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka, ako aj prihliadať na momentálnu psychickú a fyzickú disponovanosť. Pri hodnotení budú vyučujúci využívať svoj pedagogický takt a primeranú náročnosť. Učebné výsledky budú hodnotené v súlade s požiadavkami učebných osnov. Hodnotenie bude formulované pozitívne, s dôrazom na motivačný charakter priebežného hodnotenia.

Hodnotenú budú osvojenú jazykovú kompetenciu – čiže súhrn vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú žiakovi konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov. Zároveň budú hodnotené komunikačné zručnosti žiaka, čiže plynulosť, celistvosť, samostatnosť a tvorivosť pri písomnom a ústnom prejave/ ústny prejav vo forme monológu a dialógu /, výstižnosť vyjadrovania sa, ako aj schopnosť počúvania s porozumením a čítania s porozumením. Predmetom hodnotenia bude aj usilovnosť, osobnostný rast žiaka a aktívny prístup k osvojovaniu a rozvoju jazykových a komunikačných zručností.

Podklady pre priebežné hodnotenie žiakov budú učitelia získavať nasledovnými metódami, formami a prostriedkami:

- diagnostickým pozorovaním
- sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie
- skúšaním – písomne, ústne, tvorbou projektov
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka
- konzultáciou s odbornými zamestnancami - v potrebných prípadoch
- rozhovorom so žiakom a zákonným zástupcom

Celkové hodnotenie žiaka sa uskutoční na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a vyučujúci čo najobjektívnejšie zhodnotí úroveň osvojených vedomostí, zručností a návykov žiaka v predmete cudzí jazyk. Celkové hodnotenie bude mať formu klasifikácie, pričom vyučujúci použijú platnú klasifikačnú stupnicu a klasifikovať budú iba skutočne prebraté učivo.

Podklady pre celkové hodnotenie žiakov sú nasledovné:

- známky za ústne odpovede
- známky za písomné práce
- známky za projekty
- známky za osvojenú komunikačnú zručnosť – počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný a ústny prejav, komunikačné kompetencie

Zásady hodnotenia žiaka so ŠVVP

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka so zdravotným znevýhodnením dodržiavame ustanovenie § 55ods. 4 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zásady podľa prílohy č. 2 metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho výchovno vzdelávacieho plánu budú vyučujúci hodnotiť podľa odporúčaní poradenského centra, s prihliadnutím na stupeň zdravotného znevýhodnenia. Vyučujúci budú uplatňovať také formy a spôsoby získavania výchovno-vzdelávacích výstupov ako podkladov pre hodnotenie a klasifikáciu, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka a nemajú negatívny vplyv na ich rozvoj a psychiku. Vyučujúci zvolia taký druh prejavu, v ktorom má žiak predpoklady preukázať lepší výkon.

Stupnica hodnotenia

100% - 90% = **1**

89% - 75% = **2**

74% - 50% = **3**

49% - 25% = **4**

24% - 0% = **5**

Minimálne 5 známok za klasifikačné obdobie.

4.3. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU NEMECKÝ JAZYK

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Jazyk a komunikácia				
Predmet:	NEMECKÝ JAZYK				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	0 hodín	0 hodín	2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Vzdelávací štandard z nemeckého jazyka pre nižšie stredné vzdelávanie, úroveň A1 svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2008. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na úrovni A1.

Vyučovací predmet druhý cudzí jazyk patrí medzi všeobecnevzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom anglický jazyk, slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Výučba druhého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania nemeckého jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

V školskom roku 2022/2023 z personálnych dôvodov v súlade s vyhláškou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky z 15. júna 2022 o základnej škole, podľa § 30 ods. 7 a § 155 ods. 11 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení zákona č. 415/2021 Z. z., § 3, odsek (5) – Delenie tried a zriaďovanie skupín, bude v siedmom ročníku na predmete nemecký jazyk v skupine 20 žiakov .

2. CIELE PREDMETU

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu nemecký jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu nemecký jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,

- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

1. Všeobecné kompetencie

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

2. Komunikačné jazykové kompetencie

2.1. Jazykové kompetencie

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje

2.2. Sociolingválne kompetencie

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď.

2.3. Pragmatické kompetencie

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“;
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti slovenského jazyka a literatúry je dosiahnuť takú úroveň rečových schopností v príslušnom jazyku, aby žiaci zvládli každú komunikatívnu situáciu či už hovorovú alebo odbornú v rozsahu odbornosti všetkých vzdelávacích oblastí a primerane a vhodne z hľadiska jazykového štýlu, s príslušnou gramatickou a pravopisnou normou v ústnom i písomnom prejave.

Rozpis učiva predmetu: nemecký jazyk 7. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Rodina a spoločnosť 33	<ul style="list-style-type: none"> • Nemecká abeceda • Pozdravy • Časovanie slovies- prítomný čas • Opytovacie vety • Oznamovacie vety • Tvorba otázok a odpovedí • Čísla od 1-100 • Slovná zásoba- rodina • Určitý člen • Neurčitý člen • Osobné zámená • Predložka "von" • Privlastňovacie zámeno- môj • Privlastňovacie zámeno- tvoj • Výslovnosť • Sloveso "haben" • Vyjadrenie záporu 	<ul style="list-style-type: none"> • nemecká abeceda, výslovnosť a pravopis • rôzne typy pozdravov • časovanie pravidelných a nepravidelných slovies • opytovacie zámená • poradie vetných členov v oznamovacej a opytovacej vete • tvorba otázok a odpovedí • čísla od 1-1000 v písomnej a ústnej podobe • počúvanie a porozumenie počutému • pomenovanie a opis členov rodiny • rod podstatných mien • 	<ul style="list-style-type: none"> • Správne vyslovovať a písať písmená nemeckej abecedy, • pozdraviť a vedieť odpovedať na rôzne typy pozdravov, • časovať pravidelné a nepravidelné slovesá v prítomnom čase, • vytvárať gramaticky správne oznamovacie a opytovacie vety, • používať v otázkach a odpovediach správny tvar vyčasovaného slovesa, • osvojiť si písanie a čítanie nemeckých čísel od 1 do 1000, • pomenovať a opísať členov rodiny,

	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské vlastnosti • Čísla do 1000 • Vykanie 	<ul style="list-style-type: none"> • skloňovanie určitého a neurčitého člena v nominatíve a akuzatíve • nahradenie podstatných mien osobnými zámenami • predložka "von" vo vzťahoch medzi rodinnými príslušníkmi • privlastňovacie zámená- môj, tvoj v nominatíve • posluchové cvičenia- tréning výslovnosti slov • časovanie slovesa mať • vyjadrenie záporu vo vetách • charakteristika rodinných príslušníkov • vykanie a zdvorilostné frázy 	<ul style="list-style-type: none"> • osvojiť si určité a neurčité členy podstatných mien v nominatíve, • vedieť nahradiť podstatné mená osobnými zámenami, • osvojiť si používanie predložky "von" vo vzťahoch medzi rodinnými príslušníkmi, • osvojiť si privlastňovacie zámená- môj, tvoj vo všetkých rodoch podstatných mien v nominatíve, • správne zapisovať počuté slová, • osvojiť si správnu výslovnosť slov, • vedieť časovať sloveso "haben", • vedieť vytvoriť zápor vo vete, • charakterizovať osobu na základe vlastností, • opísať členov rodiny, • osvojiť si výslovnosť, • použiť vykanie a zdvorilostné frázy.
--	---	--	---

<p>Náš domov</p> <p>13</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sloveso "wohnen" • Sloveso "liegen" • W- otázky • Predložky- in, bei • Moja adresa • Nemecko- čítanie s porozumením • Slovná zásoba- nábytok • Opis domu/bytu • Ukazovacie zámená • Určitý a neurčitý člen 	<ul style="list-style-type: none"> • časovanie sloviess wohnen, liegen v prítomnom čase • tvorba otázok pomocou opytovacích zámen • svetové strany • nemecké mestá • práca s mapou Nemecka • moja adresa bydliska, emailová adresa • čítanie s porozumením- Nemecko, krajina, ktorého jazyk sa učím • slovná zásoba- nábytok • izby v dome, zariadenie • opis vlastného domu/bytu/izby • osvojenie si ukazovacích zámen • určitý a neurčitý člen podstatných mien v nominatívne a akuzatívne 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť časovať slovesá wohnen, liegen v prítomnom čase, • tvoriť otázky a odpovede so slovesami, • vytvárať otázky pomocou opytovacích zámen a odpovedať na ne, • osvojiť si používanie predložiek, • naučiť sa svetové strany v nemeckom jazyku, • pracovať s mapou Nemecka • vedieť povedať svoju adresu, mail, telefónne číslo, • čítať text s porozumením a vedieť reagovať na otázky vyplývajúce z textu, • osvojiť si a použiť slovnú zásobu- nábytok, • opísať vlastný dom, svoju izbu, • správne používať ukazovacie zámená vo vetách, • vedieť použiť určitý a neurčitý člen podstatných mien v nominatívne a akuzatívne.
<p>Človek a spoločnosť</p> <p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slovná zásoba- jedlo • Sloveso "möchten" • Na návšteve • Moja izba 	<ul style="list-style-type: none"> • slovná zásoba- jedlo, nápoje • práca s obrázkami • časovanie slovesa "möchten" v prítomnom čase • tvorba dialógov • tykanie, vykanie • zdvorilostné frázy • opis vlastnej izby • pozvanie kamaráta na návštevu 	<ul style="list-style-type: none"> • Osvojiť si slovnú zásobu- jedlo a nápoje, • správne časovať sloveso möchten v prítomnom čase a správne ho používať vo vetách, • tvoriť dialógy a spontánne reagovať, • pracovať vo dvojiciach, • opísať vlastnú izbu, • pozvať kamaráta na návštevu, prísť k niekomu na návštevu.

<p>Človek a príroda</p> <p>5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slovná zásoba- domáce a divé zvieratá • Plurál podstatných mien • Sloveso "mögen" • Rozprávka- Červená čiapočka 	<ul style="list-style-type: none"> • slovná zásoba- domáce a divé zvieratá • počúvanie zvukov zvierat • práca s obrázkami • pravidlá tvorby plurálu podstatných mien • časovanie slovesa "mögen" v prítomnom čase • tvorba otázok a odpovedí • čítanie s porozumením • práca s textom • práca vo dvojiciach • tréning výslovnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Osvojiť si slovnú zásobu- domáce a divé zvieratá, • osvojiť si pravidlá tvorby plurálu podstatných mien, • naučiť sa pracovať vo dvojiciach, • správne si osvojiť časovanie slovesa "mögen" v prítomnom čase, • porozumieť čítanému textu, • vedieť pracovať s textom a správne vypracovať úlohy vyplývajúce z textu.
<p>Uprostred multikultúrnej spoločnosti</p> <p>9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opis osoby- Náš sused • Sloveso "kommen" • Nemecké mestá • Štáty • Jazyky 	<ul style="list-style-type: none"> • opis osoby • práca s textom- čítanie s porozumením • časovanie slovesa "kommen" v prítomnom čase • používanie slovesa "kommen" vo vetách a otázkach • názvy nemeckých miest • práca a orientácia na mape Nemecka • štáty sveta a ich jazyky v nemeckom jazyku 	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať svojho spolužiaka, suseda, • vedieť pracovať s textom a cvičenia správne vypracovať, • osvojiť si časovanie slovesa "kommen" v prítomnom čase, • vedieť toto sloveso správne používať vo vetách, • správne vyslovovať názvy nemeckých miest, • vedieť pracovať s mapou a orientovať sa na nej, • ovládať názvy štátov v nemeckom jazyku, • vedieť svetové jazyky v nemeckom jazyku, • vedieť sa vyjadriť, v akej krajine sa rozpráva akým jazykom.

Rozpis učiva predmetu: nemecký jazyk 8. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Obchod a služby 9	<ul style="list-style-type: none"> • Slovná zásoba- jedlo, nápoje • Slovesá "essen" a "trinken" • Neurčitý člen v akuzatívne • Zápor "kein" v nominatívne a akuzatívne • Tvorba dialógov 	<ul style="list-style-type: none"> • práca s lexikou a obrázkami • rozvoj už osvojenej slovnéj zásoby • časovanie slovies v prítomnom čase- essen, trinken, nehmen, möchten • tvorba viet a dialógov • neurčitý člen v akuzatívne • zápor kein v nominatívne a akuzatívne • tvorba dialógov v reálnych situáciách- v reštaurácii, v bufete • objednanie si jedla, pitia • zdvorilostné frázy, poďakovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť opísať obrázky a tvoriť vety, • používať už osvojenú slovnú zásobu a rozvíjať novú, • vedieť správne časovať slovesá essen, trinken v prítomnom čase a tvoriť vety, • tvoriť krátke dialógy vo dvojiciach, • správne časovať slovesá möchten a nehmen, používať ich v dialógoch, • používať správny neurčitý člen podstatných mien v akuzatívne, • používať zápor v negatívnych odpovediach, • vedieť si objednať jedlo a nápoje, • používať zdvorilostné frázy, poďakovať sa, • zahrať reálnu situáciu- v reštaurácii, v bufete.

<p>Vzdelávanie a práca</p> <p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Školské potreby • Ukazovacie a vzťahné zámená • Slovesá "brauchen, suchen" • Vyučovacie predmety • Rozvrh hodín • Prídavné mená 	<ul style="list-style-type: none"> • slovná zásoba- školské potreby • číslovky • neurčitý člen v nominatíve a akuzatíve • opis školskej tašky a peračníka • čítanie s porozumením • práca s textom • ukazovacie zámená • vzťahné zámená • časovanie sloviess brauchen, suchen • vyučovacie predmety • rozvrh hodín • tvorba zložených slov • učitelia • sloveso unterrichten • tvorba vlastného rozvrhu a jeho opis • časovanie slovesa finden • vyjadrenie vlastného názoru na vyučovacie predmety • 	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať obrázky so školskými potrebami, • používať určitý a neurčitý člen v nominatíve a akuzatíve, • používať číslovky pri vyjadrení množstva, • opísať vlastnú školskú tašku a peračník, • pracovať so slovníkom a osvojenou slovnou zásobou, • používať ukazovacie a vzťahné zámená v písanej i hovorenej reči, • správne vyčasovať slovesá brauchen, suchen a použiť člen podstatných mien v akuzatíve, • vytvárať nové slová pomocou skladania slov, • správne časovať sloveso unterrichten, • vytvoriť svoj vlastný rozvrh hodín a opísať ho, • čítať text v nemeckom jazyku a pracovať s ním, • časovať sloveso finden, • vyjadriť vlastný názor na vyučovacie predmety, ktoré má rád/ nemá rád a prečo.
--------------------------------------	--	---	--

<p>Mládež a jej svet</p> <p>16</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slovná zásoba- médiá • Slovesá "fernsehen/sehen" • Obľúbené vysielanie • Čas- oficiálny • Čas- hovorový • Slovesá s odlúčiteľnou predponou • Režim dňa • Príslovky- wohin, wann • Interview 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj slovnej zásoby v oblasti médií • časovanie slovies v prítomnom čase • opis obľúbeného televízneho vysielania • práca so slovníkmi • vyjadrenie času oficiálne • vyjadrenie času hovorovo • predložky vor, nach • počúvanie a čítanie s porozumením- televízne programy • predložky- um, am • časovanie slovies s odlúčiteľnými predponami • opis vlastného režimu dňa • osvojenie gramatiky prísloviak- wohin, wann • tvorba dialógov vo dvojiciach 	<ul style="list-style-type: none"> • Počúvať s porozumením a rozpoznať televízne vysielanie, • osvojiť si novú slovnú zásobu, • správne časovať slovesá fernsehen, sehen, • opísať svoje obľúbené vysielanie, • naučiť sa používať oficiálny čas v písomnej i ústnej podobe, • počúvať a čítať text s porozumením, • naučiť sa používať čas v hovorovom spôsobe, • vedieť určiť čas na ručičkových hodinách, • vedieť časovať slovesá s odlúčiteľnou predponou, • vypracovať vlastný režim dňa, • vedieť gramaticky správne používať príslovky, • tvoriť dialógy vo dvojiciach na tému- Môj obľúbený deň.
<p>Šport nám, my športu</p> <p>9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slovná zásoba- šport • Modálne slovesá • Slovná zásoba- odev • Privlastňovacie zámená v nominatíve • Privlastňovacie zámená v akuzatíve 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovná zásoba- druhy športu, športová výstroj • modálne slovesá- dürfen, können, mögen, müssen, sollen, wollen • privlastňovacie zámená v nominatíve- mein, dein, sein... • privlastňovacie zámená v akuzatíve- meinen, deinen, seinen... vo všetkých rodoch podstatných mien 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť používať novú slovnú zásobu, opísať druhy športu, • osvojiť si časovanie modálnych slovies a používať ich v ústnej i písomnej podobe, • osvojiť si slovnú zásobu- odev v spojení so športom, • naučiť sa tvary privlastňovacích zámen v nominatíve a akuzatíve vo všetkých rodoch podstatných mien.

<p>Človek na cestách</p> <p>9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slovná zásoba- cestovanie • Tvorba otázok: Wohin? Wann? Warum? • Ročné obdobia, mesiace • Počasie • Predpoveď počasia 	<ul style="list-style-type: none"> • osvojenie si slovnej zásoby- cestovanie • časovanie slovesa fahren • práca s obrázkami a cvičeniami • tvorenie otázok pomocou prísloviok- wohin, wann, warum? • používanie modálnych sloviok • osvojenie si ročných období a mesiacov • predložka im • slovná zásoba- počasie • vyjadrenie aktuálneho stavu počasia • práca s obrázkami • čítanie s porozumením- Počasie • počúvanie s porozumením • práca s cvičeniami na základe počutého textu • opis svojej budúcej dovolenky a počasia • popis predpovede počasia pomocou obrázkov- Dialogpuzzle 	<ul style="list-style-type: none"> • Osvojiť si slovnú zásobu pomocou obrázkov, • správne časovať sloveso fahren a použiť ho vo vetách, • tvoriť otázky pomocou prísloviok a v odpovediach použiť modálne slovesá, • osvojiť si ročné obdobia a mesiace s použitím predložky im, • pracovať s cvičeniami, • pracovať s osvojenou slovnou zásobou a vyjadriť stav aktuálneho počasia, • pracovať s obrázkami, • čítať text v nemeckom jazyku s porozumením a pracovať s ním, • porozumieť počutému textu a správne vypracovať cvičenia, • opísať svoju budúcu dovolenku a počasie- v prítomnom čase, • popísať predpoveď počasia pomocou obrázkov, • pracovať v skupinách, • vytvoriť zmysluplný dialóg, ktorý je rozstrihaný.
-----------------------------------	---	---	--

<p>Rodina a spoločnosť</p> <p>13</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Radové číslovky • Roky • Rozkazovací spôsob • Narodeninová pozvánka • Osobné zámená v nominatíve a akuzatíve • Predložka "für" 	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba radových čísloviek zo základných v nominatíve a akuzatíve • dátum narodenia • roky narodenia a úmrtia • slávne nemecké osobnosti • slovesá gebären, sterben v minulom čase • čítanie rokov a ich numerický prepis • práca s obrázkami- kto je na obrázku, kedy sa narodil, kedy zomrel • počúvanie s porozumením • tvorba rozkazovacieho spôsobu • vytvorenie jednoduchých pokynov • vytvorenie narodeninovej pozvánky s použitím rozkazovacieho spôsobu • osvojenie si osobných zámen v N a A a ich použitie v dialógoch • predložka für • práca so slovníkom a cvičeniami • čítanie s porozumením 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoriť pomocou základných čísloviek radové číslovky v nominatíve a použiť ich vo vetách, • vytvoriť radové číslovky v akuzatíve a použiť ich vo vetách, • povedať svoj dátum narodenia, • čítať roky v nemeckom jazyku, • vytvoriť otázku a odpoveď pomocou slovesa gebären a sterben v minulom čase podľa príkladu, • čítať roky v nemeckom jazyku a spätne ho numericky prepísať, • opísať osobu na obrázku, • porozumieť počutému textu a správne vypracovať dané cvičenia, • osvojiť si spôsob tvorby rozkazovacieho spôsobu sloviess, • vytvoriť jednoduché pokyny v rozkazovacom spôsobe, • vytvoriť z oznamovacieho spôsobu rozkazovací, • vytvoriť vlastnú narodeninovú pozvánku s použitím rozkazovacieho spôsobu, • použiť osobné zámená v N a A v dialógoch, • použiť správny člen a správne osobné zámeno po predložke für, ktorá sa viaže s akuzatívom, • pracovať so slovníkom.
--------------------------------------	---	--	---

Rozpis učiva predmetu: nemecký jazyk 9. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
ľudské telo, starostlivosť o zdravie 13	<ul style="list-style-type: none"> • Slovná zásoba- Časti ľudského tela • Sloveso- "wehtun" • Podstatné mená v datíve • Osobné zámená v datíve • Rozkazovací spôsob • Čítanie s porozumením- Názory lekára 	<ul style="list-style-type: none"> • osvojovanie si lexiky- časti ľudského tela • opis časti ľudského tela • časovanie slovesa s odlúčiteľnou predponou • vyjadrenie bolesti- Mir tut es weh. • vyjadrenie bolesti pomocou pod. mena- Schmerzen • opis obrázkov • členy podstatných mien v 3.páde • skloňovanie osobných zámen a privlastňovacích zámen v 3. páde • práca s cvičeniami • tvorba imperatívu • pravidlá a výnimky pri tvorbe rozkazu • tvorba jednoduchých rozkazov, príkazov • slovná zásoba- medikamenty • dialóg u lekára • slovesá "nehmen", "brauchen" • čítať text s porozumením • práca s textom a cvičeniami 	<ul style="list-style-type: none"> • Osvojiť si novú slovnú zásobu a opísať časti ľudského tela pomocou vlastnej slovnej zásoby, • správne časovať sloveso wehtun s odlúčiteľnou predponou, • vyjadriť, keď ho niečo bolí, • pomocou skladania slov vytvárať nové slovné spojenia, • pohotovo tvoriť otázky a odpovede na danú tému, • opísať obrázky a správne použiť členy podstatných mien v 3. páde- datíve, • použiť správny tvar osobného zámena v datíve, • použiť správnu koncovku pre privlastňovacie zámená v datíve- 3. páde, • správne gramaticky vypracovať cvičenia, • osvojiť si vedomosti o tvorbe rozkazovacieho spôsobu, • a výnimky platné pri i osvojiť si pravidlá imperatíve, • vytvoriť na základe pravidiel jednoduché rozkazy, • tvoriť dialógy u lekára
			<ul style="list-style-type: none"> • ,pracovať s textom a správne vypracovať cvičenia vyplývajúce z textu.

<p>Výživa a zdravie</p> <p>9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zdravé a nezdravé potraviny • Čítanie s porozumením- Žijeme nebezpečne! • Sloveso "schaden" • Spojka "weil" • Čítanie s porozumením- Recept z Tirolska • Môj recept 	<ul style="list-style-type: none"> • slovná zásoba- potraviny • modálne slovesá vo vetách, v zákazoch • práca s cvičeniami a obrázkami- opis potraviny • čítanie s porozumením • práca s textom a cvičeniami • prerobovanie textu vlastnými slovami • časovanie slovesa • slovná zásoba- vnútorné orgány • podstatné mená v datíve • tvorba viet • podrad'ovacie súvetie so spojkou weil- radenie vetných členov vo vedľajšej vete • tvorba dialógov vo dvojiciach • prezentácia dialógov • využívanie spojky weil • slovná zásoba- príprava jedla • čítanie receptu • preklad textu • opis ingrediencií • postup práce pri príprave jedla • prezentácia 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozoznať zdravé a nezdravé potraviny, opísať ich, • vyjadriť pomocou modálnych sloves zákaz, • čítať text s porozumením, • prerobovať text vlastnými slovami a vytvoriť rôzne otázky, ktoré vyplývajú z textu, • správne časovať sloveso, • si osvojiť slovnú zásobu a podstatné mená vyskloňovať v datíve a vytvárať zmysuplné vety, • osvojiť si radenie vetných členov v podrad'ovacom súvetí po spojke weil, • vytvárať vety so spojkou weil, • vytvoriť vo dvojici dialóg s použitím spojky weil na tému- Čo môžem a čo nemôžem jesť? Prečo?, • prezentovať pred spolužiakmi, • správne vyslovovať slová v čítanom texte, • textu porozumieť na základe obrázkov, • text preložiť do slovenčiny, • popísať postup práce pri príprave jedla a prezentovať svoj recept pred spolužiakmi.
----------------------------------	--	--	--

<p>Ľudské telo, starostlivosť o zdravie</p> <p>9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Minulý čas- Perfektum • Čítanie s porozumením- Tina sa zranila • Čítanie s porozumením- List z nemocnice • Rozprávanie- Dialógy • Písanie- Môj vlastný príbeh • 	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba minulého času v perfekte- pravidelné slovesá • tvorba minulého času v perfekte- nepravidelné slovesá • čítanie textu v minulom čase s porozumením • práca s textom, obrázkami a cvičeniami • počúvanie a porozumenie textu v minulom čase • tvorba dialógu v minulom čase • písanie príbehu v minulom čase • tvorba viet pomocou už osvojenej gramatiky • práca so slovníkmi 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť na základe osvojených gramatických vedomostí zložený minulý čas pravidelných sloviess, • vytvoriť na základe osvojených gramatických vedomostí zložený minulý čas nepravidelných sloviess, • čítať text v minulom čase s porozumením, • pracovať s obrázkami, textom a správne riešiť úlohy vyplývajúce z textu, • porozumieť komplexne počítanému textu, • správne vytvoriť dialóg v minulom čase, • pohotovo odpovedať na kladené otázky, • napísať vlastný príbeh v minulom čase, • použiť osvojenú gramatiku vo vetách, • pracovať so slovníkmi a samostatne pracovať.
--	--	---	--

<p>Krajiny, mestá a miesta</p> <p>11</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Moje mesto • Predložky s datívom • Predložky s akuzatívom • Predložky s D a A • Plán mesta • Služby v meste • Čítanie s porozumením- Pešia zóna • Čítanie s porozumením- Námestia • Projekt- Moje mesto 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámenie sa so slovnou zásobou- moje mesto • práca s obrázkami a slovníkom • predložky, ktoré sa viažu s 3. pádom • predložky, ktoré sa viažu so 4. pádom • predložky, ktoré sa viažu aj s 3. a aj 4. pádom • práca s cvičeniami a obrázkami • práca s plánom mesta • používanie predložiek • určenie hlavných bodov v meste • orientácia v meste • názvy obchodov a nákupných centier, ich využitie a služby • čítanie textu s porozumením • opis námestia v mojom meste • opis vlastného mesta • prezentácia v powerpointe 	<ul style="list-style-type: none"> • Osvojiť si novú slovnú zásobu a pracovať so slovníkom, • pracovať a trénovať si slovnú zásobu pomocou hier vo dvojiciach, • použiť predložky viažuce sa na datív v slovných spojeniach a vetách, • použiť predložky viažuce sa na akuzatív v slovných spojeniach a vetách, • použiť predložky viažuce sa na datív a akuzatív v slovných spojeniach a vetách, • pracovať s plánom mesta, • používať predložky, • určiť hlavné, resp. záchytné body v meste, • vedieť sa v meste orientovať, • opísať jednotlivé obchody a ich využitie, • pracovať s obrázkami a prezentovať ich, • pracovať v skupine, • čítať text s porozumením a vypracovať cvičenia vyplývajúce z textu, • opísať námestie svojho mesta, • prezentovať svoju prácu- opis vlastného mesta.
--	---	---	---

<p>Kultúra a umenie</p> <p>11</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slovná zásoba- Kultúra • Infinitív s zu • Predložky s datívom a akuzatívom • Príslovky- kde, kam • Orientácia v meste • Počúvanie s porozumením- Dialógy 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámenie sa so slovnou zásobou- kultúra • tvorba dialógov- kultúrne podujatia • osvojenie si gramatického javu- infinitív s zu • utvrdzovanie si predložiek viažucich sa s datívom a akuzatívom • práca s cvičeniami • aktívne používanie predložiek v rôznych slovných spojeniach • tvorba vlastných otázok • tvorba odpovedí • práca v skupinách • navigovanie, popis cesty z bodu A do bodu B • zdvorilosť, slušnosť • predložka zu • orientácia v cudzom meste, cudzej krajine • tvorba situačných dialógov na ulici • počúvanie textu s porozumením • práca s cvičeniami, ktoré vyplývajú z počutého textu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvárať rôzne dialógy vo dvojiciach- kultúrne podujatia, • použiť osvojený gramatický jav infinitív s zu vo vetách, • gramaticky správne používať osvojené vedomosti o predložkách, ktoré sa viažu s datívom a akuzatívom, • správne vypracovať cvičenia, • sa zdvorilostne a slušne správať pri pýtaní sa na cestu, • správne navigovať a popísať cestu z bodu A do bodu B, • gramaticky správne použiť predložku zu, • orientovať sa v cudzom meste a krajine podľa určitých záchytných bodov, • vedieť sa spýtať na cestu a poradiť, • pracovať vo dvojiciach, • porozumieť počutému textu a správne vedieť reagovať a vypracovať cvičenia.
-----------------------------------	---	---	---

<p>Náš domov 13</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slovná zásoba- nábytok, zariadenie • Slovesá stehen, stellen • Predložky s datívom a akuzatívom • Počúvanie s porozumením- Nová izba • Zariad'ovanie domu • Opis môjho domu 	<ul style="list-style-type: none"> • osvojenie si novej slovnej zásoby • práca s obrázkami- opis, kde sa čo nachádza • tvorba viet s predložkami • časovanie slovesa stellen, liegen, legen • časovanie sloviess • príslovky- Wo? Wohin? • práca s cvičeniami a obrázkami • počúvanie textu s porozumením • práca s cvičeniami, ktoré vyplývajú z počutého textu • umiestňovanie nábytku v izbe podľa pokynov • čítanie s porozumením • opis obrázkov- dom, izby- ústne • tvorba voľných otázok, odpovedí vo dvojiciach • práca s obrázkami- zariadenie vlastného domu, izieb • lepenie, strihanie obrázkov • lepenie obrázkov do pôdorysu domu • písomný opis domu, izieb, nábytku, účelu izieb • prezentácia práce- Môj dom • voľné rozprávanie o svojom dome • používanie osvojenej gramatiky 	<ul style="list-style-type: none"> • Použiť novú i osvojenú slovnú zásobu vo vetách, • opísať obrázky , • gramaticky správne použiť predložky, • správne časovať slovesá, • pomocou prísloviess správne určiť 3. alebo 4. pád, • podľa počutého textu správne rozmiestniť nábytok v izbe, • porozumieť textu, • čítať text s porozumením, • opísať izby domu a zariadenie, účel izby, • vytvoriť dialóg so spolužiakom, • pomocou vlastnej fantázie vytvoriť vlastný dom so zariadenými izbami, • opísať ústne jednotlivé izby v dome, • samostatne písomne opísať svoj dom, izby, ich účel, • prezentovať seba i svoju prácu, • voľne rozprávať o svojom dome • používať doposiaľ osvojenú gramatiku pri rozprávaní.
-------------------------	--	--	---

5. UČEBNÉ ZDROJE

Pre vyučovanie nemeckého jazyka budú používané učebnice a učebné pomôcky schválené a odporúčané MŠ SR, prezentované a odporúčané v pedagogicko-organizačných pokynoch MŠ SR na príslušný školský rok.

Pre vyučovanie budú použité pracovné listy vypracovávané učiteľmi v zmysle didaktických zásad pre tento druh didaktickej pomôcky.

Demonštračné pomôcky a didaktická technika (IKT) budú využívané podľa možností školy.

Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií a vytvárania zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov.

Súčasťou učebných zdrojov sú aj moderné technológie vo vzdelávaní, založené na najnovších poznatkoch pedagogickej psychológie, rozvoja informačno-komunikačných technológií, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť a efektivitu edukačného procesu zvýšením názornosti, motivácie žiaka, prispôsobenie tempa učenia temperamentu žiaka, možností samostatného preskúšania žiaka, orientácie na individuálne záujmy žiaka.

- pre 7. ročník: učebnica WIR 1, Modul 1, 2 a pracovný zošit WIR 1
- pre 8. ročník: učebnica WIR 1, Modul 3 a učebnica WIR 2, Modul 4 a pracovný zošit WIR 1 a WIR 2
- pre 9. ročník: učebnica WIR 2, Modul 5, 6 a pracovný zošit WIR 2
- metodická príručka k učebniciam
- Internetové zdroje:
- <http://www.zborovna.sk> – metodické a pracovné materiály
- <https://de.islcollective.com/> - pracovné materiály
- <http://www.vydavatelstvoklett.sk/> - online cvičenia k jednotlivým lekciám
- materiálno-technické a didaktické prostriedky: CD prehrávač, tabuľky a prehľady, Power Pointové prezentácie, testy, obrázky, fotografie, pohľadnice, slovník
- CD k pracovným zošitom a učebnici
- časopis Hallo!

6. HODNOTENIE PREDMETU

- Žiak bude v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ SR. Bude hodnotený priebežne, bude používané sumatívne aj formatívne hodnotenie žiaka.
- Integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia.
- Aktívna účasť na hodinách.

- Hodnotenie žiaka bude na základe výsledkov testov- zväčša po každej lekcii, na základe ovládania príslušnej slovnej zásoby, vytvárania projektov, samostatnej práce a aktívneho prístupu k procesu štúdia nemeckého jazyka.

- **stupnica :**

100%	–	90 %	známka 1
89%	–	75 %	známka 2
74%	–	50%	známka 3
49%	–	25 %	známka 4
24%	–	0 %	známka 5

Stupeň 1 (výborný) - žiak zvládol pochopenie danej témy, previedol ju veľmi nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, myslí logicky správne. Ústny a písomný prejav je správny, grafický prejav je presný a estetický.

Stupeň 2 (chválitebný) – žiak zvládol pochopenie témy, previedol ju nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti a presnosti, grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností.

Stupeň 3 (dobrý) – žiak pochopil tému za pomoci učiteľa, v úlohe sa dopúšťa chýb, v ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti a presnosti, vo výsledkoch sú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický.

Stupeň 4 (dostatočný) - žiak pochopil tému za veľkej pomoci učiteľa, v úlohe sú nepresnosti, medzery, dopúšťa sa chýb, v ústnom a písomnom prejave sú vážne nedostatky, práca je nepresná, grafický prejav je málo estetický.

Stupeň 5 (nedostatočný) – žiak si neosvojil požadované vedomosti, nevie svoje vedomosti uplatniť, v úlohe sú veľké nepresnosti, dopúšťa sa závažných chýb, kvalita výsledkov a grafický prejav na nízkej úrovni popr. neodovzdaná práca.

4.4. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU MATEMATIKA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovacia jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Matematika a práca s informáciami				
Predmet:	Matematika				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	4+1 hodín	4+1 hodín	4 hodiny	4+1 hodín	5 hodín

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Predmet matematika v nižšom strednom vzdelávaní je prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s výrazným zastúpením propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Výučba sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

Podľa potrieb žiakov je vhodné sa k učivu viackrát vracať. Žiaci daného ročníka by mali ovládať výkonový a obsahový štandard školského vzdelávacieho programu predchádzajúcich ročníkov, preto je tiež potrebné minimálne na úvod každého ročníka a vždy, keď je to podľa učiteľa potrebné, zaradiť primerané opakovanie učiva.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci:

- získajú schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote,
- rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- spoznajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok,
- čítajú s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, vedia matematizovať reálnu situáciu a interpretovať výsledok,
- vyhľadávajú, získavajú a spracúvajú informácie z primerane náročne spracovaných zdrojov vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- osvoja si základné primerané matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- rozvíjajú zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa, s aktivitou na vyučovaní a s racionálnym a samostatným učením sa.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie: zvnútornený, vzájomne prepojený súbor nadobudnutých vedomostí, zručností, schopností, postojov a hodnotových orientácií, ktoré sú dôležité pre rozvoj osobnosti jednotlivca, jeho aktívne zapojenie sa do spoločnosti, uplatnenie v zamestnaní a jeho celoživotné vzdelávanie.

1. Poznávacie (kognitívne) kompetencie <ul style="list-style-type: none">• používať kognitívne operácie• učiť sa sám aj v skupine• kriticky myslieť• formulovať a riešiť problémy• tvorivo myslieť	3. Interpersonálne (sociálne) kompetencie <ul style="list-style-type: none">• akceptovať skupinové hodnoty• tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín• spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami• vžiť sa do pocitov a konania inej osoby
2. Komunikačné kompetencie <ul style="list-style-type: none">• tvoriť, prijať a spracovať informácie• vyhľadávať a sprostredkovať informácie• formulovať svoj názor a argumentovať• verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	4. Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie <ul style="list-style-type: none">• vytvárať a reflektovať vlastnú identitu• vytvárať vlastný hodnotový systém• regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

Výchovno-vzdelávacie ciele sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet matematika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika v 5., 6., 7. a 8. ročníku bude meniť kvalitu výkonu matematickej gramotnosti, rozvíjať kognitívne oblasti – vedomosti, aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov) v tematických celkoch.

Rozpis učiva predmetu: matematika 5. ročník			5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Opakovanie učiva zo 4. Ročníka 15	<ul style="list-style-type: none"> • Zápis, porovnávanie čísel a číselná os • Zaokrúhľovanie prirodzených čísel • Sčítovanie a odčítovanie prirodzených čísel • Násobenie a delenie prirodzených čísel • Jednoduché slovné úlohy • Geometria - rovinné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> • Prirodzené čísla • Sčítovanie a odčítovanie prirodzených čísel • Násobenie a delenie v obore do 100 • Jednoduché slovné úlohy • Rovinné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> • zobrazit' prirodzené čísla na číselnej osi, • priradiť k číslu jeho obraz a opačne, • porovnať a zaokrúhliť prirodzené čísla, • v obore prirodzených čísel sčítovať, odčítovať čísla písomne aj spamäti, • pohotovo násobiť a deliť v obore do 100, • vyriešiť a analyzovať jednoduché slovné úlohy, • narysovať trojuholník, štvorec a obdĺžnika a pomenovať ich vrcholy
Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvorenie predstavy o veľkých číslach 	<ul style="list-style-type: none"> • prirodzené číslo, cifra, číslica, • rád číslice, zápis prirodzeného čísla, 	<ul style="list-style-type: none"> • prečítať a zapísať prirodzené čísla, • rozložiť prirodzené číslo na jednotky rôzneho rádu,

25	<ul style="list-style-type: none"> • Rád číslice v zápise prirodzeného čísla • Čítanie a zapisovanie prirodzených čísel • Rozvinutý zápis čísla • Párne a nepárne čísla • Počítanie po stovkách, tisícoch, číselná os • Porovnávanie a usporiadanie čísel • Zaokrúhľovanie prir. čísel • Rímske číslice a čísla • Slovné a kontextové úlohy • Slovné a kontextové úlohy • Počítanie s eurami a centami 	<p>stovky, tisíce, desaťtisíce, ...,</p> <ul style="list-style-type: none"> • susedné čísla, párne, nepárne čísla, • číselná os, vzdialenosť na číselnej osi, • znaky $<$, $>$, $=$, usporiadanie vzostupné a zostupné, zaokrúhľovanie nadol, nahor a zaokrúhľovanie na jednotky, desiatky, ... • rímske číslice I, V, X, L, C, D, M, • tabuľka, diagram, graf, • propedeutika desatinných čísel (napr. model eurá a centy): - porovnávanie a usporiadanie desatinných čísel, - zaokrúhľovanie nadol na..., zaokrúhľovanie nahor na... zaokrúhľovanie na..., - sčítanie a odčítanie desatinných čísel (ako navzájom opačné operácie) - násobenie desatinného čísla číslom 10, 100, 1000, - súvis s prirodzenými číslami • propedeutika zlomkov (zlomok ako časť celku) 	<ul style="list-style-type: none"> • zložiť prirodzené číslo z jednotiek rôzneho rádu, • rozlíšiť párne a nepárne čísla, • porovnať a usporiadať prirodzené čísla aj nad milión, • zaokrúhliť prirodzené čísla aj nad milión nadol, nahor, na desiatky, stovky, ..., • zobraziť prirodzené číslo na číselnej osi – k danému číslu priradiť jeho obraz a opačne, - doplniť čísla do danej neúplne označenej číselnej osi, • vysvetliť vlastnými slovami, že vzdialenosť obrazov za sebou idúcich čísel na číselnej osi je rovnaká, • poznať základné rímske číslice a čísla, • prečítať letopočet zapísaný rímskymi číslicami, • vyriešiť jednoduché slovné úlohy, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy).
Počtové výkony s prirodzenými číslami 40	<ul style="list-style-type: none"> • Sčítanie a odčítanie čísel spamäti • Sčítanie a odčítanie čísel písomne • Porovnávanie rozdielom 	<ul style="list-style-type: none"> • počtové výkony (operácie) – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie • sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel 	<ul style="list-style-type: none"> • spamäti a písomne sčítať a odčítať primerane veľké prirodzené čísla, • zmenšiť alebo zväčšiť o daný počet prirodzené číslo, • porovnať čísla rozdielom,

	<ul style="list-style-type: none"> • Využitie kalkulačky pri sčítaní a odčítaní • Jednoduché slovné úlohy • Násobenie a delenie v obore malej násobilky • Násobenie a delenie spamäti do 100 • Násobenie súčtu a rozdielu • Delenie so zvyškom v obore do 100 • Násobenie a delenie mocninami čísla 10 • Písomné násobenie jednociferným číslom • Písomné násobenie viacciferným číslom • Písomné delenie jednociferným číslom • Písomné delenie dvojciferným číslom • Písomné delenie dvoj- a trojciferným číslom (aj so zvyškom) • Využitie kalkulačky pri násobení a delení • Porovnávanie podielom • Úlohy na poradie početných operácií • Slovné úlohy • Propedeutika záporných čísel 	<ul style="list-style-type: none"> • činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel, zvyšok pri delení • viac, menej, rovnako, polovica, tretina, štvrtina, • poradie početných výkonov, úloha zátvoriek • propedeutika záporných čísel (napr. model farebné čísla) • propedeutika pomeru, priamej a nepriamej úmernosti (slovné úlohy) • propedeutika distributívnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • písomne aj pomocou kalkulačky sčítat' aj viac sčítancov, • pohotovo použiť kalkulačku pri sčítaní a odčítaní, - že čísla sa dajú sčítat' v ľubovoľnom poradí, • že od daného čísla sa dajú čísla odčítat' v ľubovoľnom poradí, • spamäti vynásobiť a vydeliť primerané prirodzené čísla mocninou čísla 10, v obore malej násobilky číslami ukončenými nulami (napr. $70 \cdot 800$, $72\ 000 : 9$ a pod.), • písomne vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla jednociferným číslom (aj so zvyškom), • písomne vynásobiť prirodzené číslo dvojciferným alebo trojciferným číslom, • písomne vydeliť dvojciferným číslom, • zmenšiť alebo zväčšiť prirodzené číslo daný počet krát, • porovnať čísla podielom, • pohotovo použiť kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel (aj so zvyškom), □ že čísla sa dajú násobiť v ľubovoľnom poradí, • vynásobiť pomocou sčítania a vydeliť pomocou postupného
--	---	---	---

			<p>odčítania a rozdeľovaním na rovnaké časti,</p> <ul style="list-style-type: none"> • správne určiť poradie početových výkonov v úlohách s prirodzenými číslami, • počítat' správne so zátvorkami, • použiť prirodzené čísla pri opise reálnej situácie, - vyriešiť jednoduché slovné úlohy s prirodzenými číslami, • vyriešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie s využitím početových operácií (aj ako propedeutika zlomkov, pomeru a priamej a nepriamej úmernosti).
<p>Geometria a meranie</p> <p>35</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bod, úsečka, polpriamka, priamka • Rovinné útvary - zákl. vlastnosti • Kruh a kružnica • Základné pravidlá rysovania • Rysovanie rovnobežiek a kolmíc • Jednotky dĺžky a ich premeny • Obvod štvorca a obdĺžnika • Obvod trojuholníka • Slovné úlohy na obvodu • Zväčšovanie a zmenšovanie útvarov v štvorcovej sieti • Telesá - kocka, kváder 	<ul style="list-style-type: none"> • priamka, bod, úsečka, trojuholník a jeho vrcholy a strany, • štvoruholník a jeho vrcholy, strany a uhlopriečky, štvorec, obdĺžnik, • kružnica (kruh) – stred, polomer a priemer • kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa • pravítko, kružidlo, rovnobežky, kolmica, päta kolmice, rovnobežník, susedné strany, protiľahlé strany, vodováha, olovnica • dĺžka úsečky, dĺžka strany trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, obvod, jednotky dĺžky – m, dm, cm, mm, km 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť a načrtnúť rovinné útvary – bod, úsečka, priamka, kružnica, trojuholník, štvoruholník, • narysovať úsečku danej dĺžky a trojuholník, štvorec, obdĺžnik, ak poznajú dĺžky ich strán • zostrojiť kružnicu s daným polomerom, • rozlíšiť priestorové útvary – kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa, • poznať niektoré základné vlastnosti trojuholníka, štvoruholníka, štvorca, obdĺžnika, kružnice a kruhu, • narysovať pomocou dvojice pravítok alebo pravítka s ryskou

	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba telies z kociek podľa plánu • Propedeutika objemu kocky a kvádra 	<ul style="list-style-type: none"> • kocka, kváder, stena, vrchol a hrana kocky a kvádra • náčrt, nákres, plán, kódovanie • štvorcová sieť, obsah, propedeutika jednotiek obsahu cm^2, mm^2 v štvorcovej sieti 	<p>rovnobežné a kolmé priamky (úsečky),</p> <ul style="list-style-type: none"> • narysovať trojuholník, štvoruholník, štvorec, obdĺžnik vo štvorcovej sieti, • odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimetre, - odhadnúť vzdialenosť na metre, • premeniť jednotky dĺžky v obore prirodzených čísel, • vyriešiť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky a úlohy vyžadujúce základné poznatky o trojuholníku, štvorci a obdĺžniku, • vypočítať obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, - vypočítať obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými rozmermi ako počet štvorcov, z ktorých sa skladá, • zväčšiť a zmenšiť útvary vo štvorcovej sieti podľa návodu alebo pomocou inej siete, • postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa návodu (náčrtu, nákresu, kódovania) a naopak, • určiť počet jednotkových (rovnakých) kociek, z ktorých sa skladá kocka a kváder (propedeutika objemu).
<p>Súmernosť v rovine</p> <p>25</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Súmernosť a symetria • Osová súmernosť 	<ul style="list-style-type: none"> • súmernosť a zhodnosť geometrických útvarov, stred súmernosti, stredová súmernosť, os 	<ul style="list-style-type: none"> • pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojil) bod, s ktorým je osovo súmerný podľa danej osi,

	<ul style="list-style-type: none"> • Obraz geom. útvarov v osovej súmernosti • Stredová súmernosť • Obraz geom. útvarov v stredovej súmernosti • Štvorcová sieť a súmernosť 	<p>súmernosti, osová súmernosť, útvary osovo a stredovo súmerné, vzor, obraz</p> <ul style="list-style-type: none"> • konštrukcia rovinného geometrického útvaru v osovej a stredovej súmernosti 	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa osi, • nájsť (nakresliť/zostrojiť) os súmernosti dvojice bodov, úsečky, • nájsť (nakresliť/zostrojiť) osi súmernosti osovo súmerného útvaru, • pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojiť) bod, s ktorým je stredovo súmerný podľa daného streda, • identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa streda, • nájsť (nakresliť/zostrojiť) stred súmernosti dvojice bodov, • nájsť stred súmernosti stredovo súmerných rovinných útvarov, • zostrojiť obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v osovej a v stredovej súmernosti, • pracovať s osovo a stredovo súmernými útvarmi vo štvorcovej sieti, dokresliť, opraviť ich.
<p>Riešenie aplikačných úloh</p> <p>25</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov • Zisťovanie počtu možností • Pravdepodobnostné pozorovania a pokusy 	<ul style="list-style-type: none"> • dáta, údaje, triedenie, usporiadanie, systém, tabuľka, jednoduchý diagram, štatistika, • možnosť, počet možností, zisťovanie počtu možností, 	<ul style="list-style-type: none"> • prečítať údaje z jednoduchej tabuľky, • zhromaždiť, roztriediť, usporiadať dáta (údaje), • znázorniť dáta (údaje) jednoduchým diagramom, - rozlíšiť väčšiu a menšiu pravdepodobnosť,

	<ul style="list-style-type: none"> • Kontextové úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> • zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov, • hry, pokusy a pozorovania, stratégia riešenia • získavanie skúseností s prácou a organizáciou súborov predmetov 	<ul style="list-style-type: none"> • zvoliť stratégiu riešenia úloh z bežného života, • zistiť počet vypisovaním všetkých možností, • pracovať podľa zvoleného (vlastného, vypracovaného) návodu alebo postupu, • analyzovať jednoduché úlohy na propedeutiku desatinných čísel, zlomkov a priamej úmernosti.
--	--	---	---

Rozpis učiva predmetu: matematika 6. ročník			5 hodín týždenne, Spolu 165 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Opakovanie učiva zo 5. ročníka 14	<ul style="list-style-type: none"> • Zápis, porovnávanie čísel a číselná os • Zaokrúhľovanie prirodzených čísel • Sčítovanie a odčítovanie prirodzených čísel • Rímske číslice a čísla, eurá a centy • Písomné násobenie prirodzených čísel • Písomné delenie jednociferným číslom • Písomné delenie viacciferným číslom • Slovné a kontextové úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> • Veľké prirodzené čísla • Počtové operácie s prirodzenými číslami • Slovné úlohy • Rovnobežky a kolmice • Jednotky dĺžky • Rovinné útvary, telesá • Súmernosť v rovine • Aplikačné úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> • v obore prirodzených čísel sčítovať, odčítovať, násobiť a deliť, vrátane delenia so zvyškom (aj na kalkulačke), • použiť algoritmus násobenia a delenia prirodzených čísel viacciferným číslom a vykonať skúšku, • používať základné rímske čísla a číslice v praxi, • analyzovať text • slovnej úlohy, • zistiť dané a neznáme údaje potrebné pre riešenie úlohy, správne nájsť optimálnu stratégiu riešenia úlohy a použiť jednotlivé operácie pri

	<ul style="list-style-type: none"> • Rovnobežky, kolmice, rovinné útvary • Premeny jednotiek dĺžky • Telesá, stavby telies z kociek • Osová a stredová súmernosť • Aplikačné úlohy - spracovanie údajov 		<p>riešení jednoduchých slovných úloh.</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť a narysovať rovinné útvary a poznať ich základné prvky, • rozlíšiť priestorové útvary, • postaviť jednoduchú stavbu z kociek a určiť počet kociek v stavbe, • zostrojiť obraz útvarov v osovej, resp. stredovej súmernosti
<p>Počtové výkony s prirodzenými číslami</p> <p>Deliteľnosť prirodzených čísel</p> <p>18</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Počtové operácie s číslami • Sčítanie a odčítanie ako navz. opačné operácie • Násobenie a delenie ako navz. opačné operácie • Poradie početových operácií • Počítanie s približnými číslami • Násobok, deliteľ • Znak deliteľnosti 2, 5, 10, 100 • Znak deliteľnosti 3, 4, 6, 9 • Rozklad zložených čísel na súčin menších čísel • Spoločný násobok a deliteľ čísel 	<ul style="list-style-type: none"> • objav deliteľnosti dvoma, piatimi, desiatimi a stomi • práca podľa návodu – kritériá deliteľnosti číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100 • propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami • sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh (propedeutika rovníc) • propedeutika výpočtu objemu kvádra a kocky ako súčin príslušných celočíselných rozmerov – prirodzených čísel, propedeutika jednotiek objemu: mm^3, cm^3, dm^3, m^3 	<ul style="list-style-type: none"> • ovládať základné operácie v obore prirodzených čísel, • rozložiť zložené číslo na súčin menších čísel v obore malej a veľkej násobilky, • zistiť podľa dodaného návodu, či je dané číslo deliteľné číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100, • rozhodnúť o správnom poradí početových operácií pri riešení úloh, • vyriešiť úlohy, v ktorých sa nachádza viac operácií napr. $2 \cdot 6 + 20 : 4$ (aj na kalkulačke).
<p>Desatinné čísla</p> <p>Počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zápis desatinných čísel, rád číslice v zápise • Rozšírený zápis des. čísla 	<ul style="list-style-type: none"> • desatinné číslo, celá časť desatinného čísla, desatinná časť desatinného čísla, desatinná čiarka, 	<ul style="list-style-type: none"> • prečítať a zapísať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápise desatinného čísla,

35	<ul style="list-style-type: none"> • Číselná os a desatinné čísla • Porovnávanie a usporiadanie desatinných čísel • Zaokrúhľovanie desatinných čísel • Sčítanie desatinných čísel spamäti • Sčítanie desatinných čísel písomne • Odčítanie desatinných čísel spamäti • Odčítanie desatinných čísel písomne • Sčítanie a odčítanie desatinných čísel • Poradie početových operácií • Jednoduché slovné úlohy • Násobenie a delenie desatinných čísel mocninami čísla 10 • Premeny jednotiek dĺžky • Premeny jednotiek hmotnosti • Násobenie des. čísel prirodzeným číslom • Násobenie des. čísel desatinným číslom • Delenie menšieho prir. čísla väčším • Delenie desatinného čísla prirodzeným číslom 	<p>desatiny, stotiny, tisíciny, ..., rád číslice v desatinnom čísle, číselná os, vzdialenosť čísel na číselnej osi</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnávanie, usporiadanie desatinných čísel • znaky =, >, < • zaokrúhľovanie nadol na ..., zaokrúhľovanie nahor na ..., zaokrúhľovanie na ... • aritmetický priemer • objav periodicity pri delení dvoch prirodzených čísel, perióda, periodické čísla • sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc) • jednotky dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg) a ich premena v obore desatinných čísel • propedeutika zlomkov na rôznorodých kontextoch: <ul style="list-style-type: none"> • celok, • časť celku, • zlomok ako časť celku, • znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom) • propedeutika nepriamej úmernosti (riešenie slovných úloh) • 	<ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote a pracovať s nimi v uvedenom kontexte, • správne zobrazíť desatinné číslo na číselnej osi, • zistiť vzájomnú vzdialenosť desatinných čísel na číselnej osi, • porovnať, usporiadať podľa predpisu (zostupne, vzostupne) a zaokrúhliť podľa zadania desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ..., nahor, nadol aj aritmeticky, • sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky, • vynásobiť a vydeliť kladné desatinné čísla mocninami čísla 10 spamäti, • desatinné číslo vydeliť prirodzeným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke), • vypočítať jednoduchý aritmetický priemer desatinných čísel, • vyriešiť slovné úlohy s desatinnými číslami, - využiť vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti,
----	---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Delenie desatinného čísla desatinným číslom • Násobenie a delenie desatinných čísel • Úlohy na poradie počtových operácií • Jednoduché slovné úlohy z reálneho života • Aritmetický priemer • Objav periodickosti pri delení des.čísel • Kontextové slovné úlohy - des.čísla 		<ul style="list-style-type: none"> • porovnať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporiadať ich podľa veľkosti vzostupne a zostupne.
<p>Jednotky obsahu</p> <p>Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach</p> <p>22</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti štvorca a obdĺžnika • Obsah rovinných útvarov v štvorcovej sieti • Jednotky obsahu • Premena jednotiek obsahu • Obvod a obsah štvorca • Obvod a obsah obdĺžnika • Obsah pravouhlého trojuholníka • Obvody a obsahy útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov • Slovné úlohy z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> • rovinné útvary, štvorec, obdĺžnik, mnohoúholník, obsah, výmera, plocha, jednotka štvorcovej siete • jednotky obsahu, premena jednotiek obsahu: hektár, ár, kilometer štvorcový, meter štvorcový, decimeter štvorcový, centimeter štvorcový a milimeter štvorcový (ha, a, km², m², dm², cm², mm²) • slovné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika a pravouhlého trojuholníka 	<ul style="list-style-type: none"> • určiť približný obsah rovinného útvaru v štvorcovej sieti, • vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel, • vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovicu obsahu obdĺžnika, • premeniť základné jednotky obsahu s využívaním vlastností desatinných čísel, • zanalyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov z hľadiska možností výpočtu ich obsahu a obvodu, • vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov, • vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov

			zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.
Uhol a jeho veľkosť Operácie s uhlami 32	<ul style="list-style-type: none"> • Uhol a jeho zápis • Meranie uhlov, pomôcky na meranie uhlov • Rysovanie uhlov uhlomerom • Porovnávanie uhlov • Rozdelenie uhlov podľa veľkosti • Os uhla, vlastnosti • Uhly v trojuholníku • Rozdelenie trojuholníkov podľa veľkosti uhlov • Susedné a vrcholové uhly • Uhol väčší ako priamy uhol • Sčítanie uhlov a ich veľkosti • Odčítanie uhlov a ich veľkostí • Násobenie uhlov dvoma • Delenie uhlov dvoma • Uhly v stupňoch a minútach 	<ul style="list-style-type: none"> • uhol, veľkosť uhla, jednotky stupeň a minúta, uhlomer • ramená uhla, vrchol uhla • os uhla a jej vlastnosti • porovnávanie uhlov • priamy, pravý, ostrý a tupý uhol, uhol väčší ako priamy uhol • vnútorné uhly trojuholníka, objav vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka • pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník - vrcholový uhol, susedný uhol • sčítanie a odčítanie veľkostí uhlo 	<ul style="list-style-type: none"> • odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch, • narysovať pomocou uhlomera uhol s danou veľkosťou, • primerane odhadnúť veľkosť uhla, • premeniť stupne na minúty a naopak, • zostrojiť os uhla pomocou uhlomera, • porovnať uhly podľa ich veľkosti numericky, • pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov, • vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla trojuholníka, ak pozná veľkosť jeho dvoch vnútorných uhlov v stupňoch, • rozlíšiť vrcholové uhly a susedné uhly, • vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla k danému uhlu, • sčítať a odčítať veľkosti uhlov (v stupňoch), - využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh.
Trojuholník Zhodnosť trojuholníkov 30	<ul style="list-style-type: none"> • Trojuholník, základné prvky trojuholníka • Vnútorné a vonkajšie uhly trojuholníka 	<ul style="list-style-type: none"> • trojuholník, základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly) 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť základné prvky trojuholníka, • vypočítať veľkosť vonkajších uhlov trojuholníka, • vyriešiť úlohy s využitím vlastností

	<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnosť trojuholníkov, vety o zhodnosti • Konštrukcia trojuholníka - veta sss • Konštrukcia trojuholníka - veta sus • Konštrukcia trojuholníka - veta usu • Rovnoramenný a rovnostranný trojuholník • Pravidelný šesťuholník a jeho konštrukcia • Výška trojuholníka • Konštrukčné úlohy s použitím výšky 	<ul style="list-style-type: none"> • ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník - náčrt, konštrukcia • zhodnosť dvoch trojuholníkov, veta sss, sus, usu • konštrukcia trojuholníka podľa vety sss, sus, usu • trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$ • rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, ramená, základňa, hlavný vrchol rovnoramenného trojuholníka • objav základných vlastností rovnoramenného a rovnostranného trojuholníka (veľkosť strán, veľkosť uhlov); pravidelný šesťuholník • výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka 	<p>vnútorných a vonkajších uhlov trojuholníka, - rozhodnúť o zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zostrojiť trojuholník podľa slovného postupu konštrukcie s využitím vety sss, sus a usu, • opísať slovne postup konštrukcie trojuholníka, • narysovať pravidelný šesťuholník, • vetu o trojuholníkovej nerovnosti, • na základe vety o trojuholníkovej nerovnosti rozhodnúť o možnosti zostrojenia trojuholníka z troch úsečiek, • opísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich základné vlastnosti (veľkosti strán a uhlov, súmernosť), • presne a čisto narysovať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník, • zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom) a ich priesečník.
<p>Kombinatorika v kontextových úlohách</p> <p>14</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Usporiadanie prvkov do radu • Tabuľky a diagramy • Slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou 	<ul style="list-style-type: none"> • usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania) • dáta, údaje, tabuľka, diagram 	<ul style="list-style-type: none"> • systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu, • z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov,

	<ul style="list-style-type: none"> • Zhromažďovanie a usporiadanie údajov • Grafické znázornenie údajov 	<ul style="list-style-type: none"> • kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou • propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov) 	<ul style="list-style-type: none"> • pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovaní a, zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy, • zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom.
--	---	---	---

Rozpis učiva predmetu: matematika 7. ročník			4 hodiny týždenne, spolu 132 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Opakovanie učiva zo 6. ročníka 19	<ul style="list-style-type: none"> Počtové operácie s prirodzenými číslami Deliteľnosť čísel Porovnávanie a zaokrúhľovanie des. Čísel Sčítanie a odčítanie desatinných čísel Násobenie a delenie desatinných čísel Slovné úlohy, aritmetický priemer Premeny jednotiek dĺžky a obsahu Obvod a obsah štvorca, obdĺžnika a prav. Trojuholníka Uhly – pojmy, uhly v trojuholníku Uhly – operácie, typy uhlov Konstruktívne úlohy, zhodnosť trojuholníkov 	<ul style="list-style-type: none"> Počtové operácie s prirodzenými a desatinnými číslami Deliteľnosť čísel Aritmetický priemer, periodické číslo Jednotky dĺžky a obsahu Obvod a obsah štvorca, obdĺžnika, a pravouhlého trojuholníka Uhly – operácie s uhlami, uhly v trojuholníkoch, vrcholové a susedné Zhodnosť a konštrukcia trojuholníkov 	<ul style="list-style-type: none"> sčítať, odčítať, násobiť a deliť prirodzené i desatinné čísla, určiť periódu a aritmetický priemer čísel, určiť deliteľnosť čísla podľa pravidiel, pozná pojmy spoločný násobok a deliteľ, premieňať základné jednotky dĺžky a obsahu s využívaním vlastnosti desatinných čísel, vypočítať obvod a obsah štvorca, obdĺžnika a pravouhlého trojuholníka narysovať a odmerať uhol, pracovať s uhlami graficky, rozlišovať typy uhlov, rozhodnúť o zhodnosti dvoch trojuholníkov a možnosti zostrojenia, pozná typy trojuholníkov podľa strán aj uhlov
Zlomky, počtové výkony so zlomkami, kladné racionálne čísla 31	<ul style="list-style-type: none"> Zlomok, znázornenie zlomkovej časti celku Znázornenie zlomkov na číselnej osi 	<ul style="list-style-type: none"> celok, zlomok ako časť z celku znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom) znázornenie zlomkov na číselnej osi 	<ul style="list-style-type: none"> správne chápať, prečítať a zapísať zlomok, - chápať, že každé racionálne číslo môžeme vyjadriť nekonečným množstvom zlomkov,

	<ul style="list-style-type: none"> • Základný tvar zlomku, rozširovanie a krátenie zlomkov • Porovnávanie a usporiadanie zlomkov • Zlomky a desatinné čísla • Sčítanie a odčítanie zlomkov s rovnakými menovateľmi • Sčítanie a odčítanie zlomkov s rôznymi menovateľmi • Násobenie a delenie zlomku prirodzeným číslom • Zmiešané čísla • Násobenie a delenie zlomkov • Zložený zlomok • Interpretácia násobenia zlomkom ako výpočtu zlomkovej časti z čísla • Počtové operácie s racionálnymi číslami 	<ul style="list-style-type: none"> • zlomok ako číslo • zlomková čiara, čitateľ a menovateľ zlomku rovnosť zlomkov • krátenie (zjednodušovanie) zlomkov, • rozširovanie zlomkov • základný tvar zlomku • zmiešané číslo • porovnávanie zlomkov ($>$, $<$, $=$) • sčítanie zlomkov, odčítanie zlomkov, rovnaký a nerovnaký menovateľ zlomkov, spoločný menovateľ, spoločný násobok, krížové pravidlo • násobenie zlomkov, delenie zlomkov • zlomková časť z celku • prevrátený zlomok • desatinný zlomok, periodické číslo, perióda, periodický rozvoj • (kladné) racionálne číslo • propedeutika kladných a záporných čísel riešením úloh: <ul style="list-style-type: none"> • číselná os, • kladné a záporné číslo, • navzájom opačné čísla, • usporiadanie čísel 	<ul style="list-style-type: none"> • v rámci toho istého celku uviesť príklad rovnakého zlomku v inom tvare, • kedy sa zlomok rovná jednej celej, kedy sa rovná nule a kedy nemá zmysel, • graficky znázorniť a zapísať zlomkovú časť z celku, • správne znázorniť zlomok na číselnej osi, • porovnať a usporiadať zlomky s rovnakým menovateľom (čitateľom) a výsledok porovnávania zapísať znakmi $>$, $<$, $=$, • vykrátiť a rozšíriť zlomok daným číslom, • krátením upraviť zlomok na základný tvar, - sčítať a odčítať zlomky s rovnakými aj nerovnakými menovateľmi, • nájsť niektorého spoločného menovateľa zlomkov (upraviť zlomky na rovnakého menovateľa), • pri počítaní dodržať dohodnuté poradie operácií, správne používať zátvorky, • písomne vynásobiť a vydeliť zlomok prirodzeným číslom a zlomkom, • vypočítať zlomkovú časť z celku, • pomocou kalkulačky prevodom na desatinné
--	--	---	--

			<p>čísla s danou presnosťou počítať so zlomkami,</p> <ul style="list-style-type: none"> • prečítať a zapísať desatinné zlomky, • previesť zlomok na desatinné číslo, • zapísať zlomok v tvare desatinného čísla (alebo periodickým číslom) s požadovanou presnosťou (na požadovaný počet miest), • určiť pri prevode zlomku na desatinné číslo periódu v zápise výsledku, • zmiešané číslo previesť na zlomok, zlomok, kde je čitateľ väčší ako menovateľ, zapísať v tvare zmiešaného čísla, • vyriešiť jednoduché slovné úlohy so zlomkami.
<p>Percentá, promile</p> <p>20</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Delenie celku na rovnaké časti, jedno percento • Percentová časť a jej výpočet • Základ, výpočet základu • Počet percent a jeho výpočet • Promile, použitie promile v praxi • Percentá, zlomky a desatinné čísla • Slovné úlohy na percentá • Znázorňovanie percent diagramom • Jednoduché úrokovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • percento (%), základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent • promile (‰) • kruhový diagram, stĺpcový diagram • istina, úrok, jednoduché úrokovanie, úroková miera, pôžička, úver, vklad • štatistické údaje, tabuľka, graf, diagram 	<ul style="list-style-type: none"> • vypočítať 1 percento (%) ako stotinu základu, • rozlíšiť, určiť a vypočítať základ, • rozlíšiť, určiť a vypočítať hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent, • vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent, • vypočítať základ, keď poznajú počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu percent, • uplatniť vedomosti o percentách pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života,

			<p>že ak je rôzny základ, rovnakej časti zodpovedajú rôzne počty percent (napr.: číslo 50 je o 25 % väčšie ako číslo 40, ale číslo 40 je o 20 % menšie ako číslo 50 a pod.),</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypočítať 1 promile (‰) ako tisícinu základu, • vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami, • vypočítať 10 %, 20 %, 25 %, 50 % bez prechodu cez 1 %, • prečítať údaje súvisiace s počtom percent/promile z diagramov (grafov), • zapísať znázornenú časť celku počtom percent/promile, • znázorniť na základe odhadu (počtu percent/promile) časť celku v kruhovom diagrame, • porovnať viacero častí z jedného celku a porovnanie zobrazit' vhodným stĺpcovým aj kruhovým diagramom, • zostrojiť kruhový alebo stĺpcový diagram na základe údajov z tabuľky, • vypočítať úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere, • vypočítať hľadanú istinu, • vyriešiť primerané slovné (podnetové, kontextové) úlohy z oblasti bankovníctva a
--	--	--	---

			<p>finančnictva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, ...).</p>
<p>Kváder a kocka, ich objem a povrch, premieňanie jednotiek objemu</p> <p>22</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní • Telesá zložené z kvádrov a kociek • Sieť kocky • Sieť kvádra • Jednotky objemu a ich premena • Objem telesa • Objem kocky • Objem kvádra • Povrch kocky • Povrch kvádra • Slovné úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> • priestor, vzor, obraz, náčrt • voľné rovnobežné premietanie, perspektíva • kocka, kváder, viditeľné a neviditeľné hrany • teleso, jednoduché a zložené teleso • nárys, bokorys, pôdorys • sieť kvádra, sieť kocky, ... • povrch kocky a kvádra, jednotky povrchu • objem kocky a kvádra, jednotky objemu: meter kubický, decimeter kubický, centimeter kubický, milimeter kubický, kilometer kubický, liter, deciliter, centiliter, mililiter, hektoliter (m^3, dm^3, cm^3, mm^3, km^3, l, dl, cl, ml, hl), premena jednotiek • priestorová predstavivosť a úlohy na jej rozvoj 	<ul style="list-style-type: none"> • načrtnúť a narysovať obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní, • vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky, • načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky, • zostaviť na základe náčrtu alebo opisu teleso skladajúce sa z kociek a kvádrov, • zhotoviť náčrt telies skladajúcich sa z kvádrov a kociek, • nakresliť nárys, bokorys a pôdorys telies zostavených z kvádrov a kociek, • vzťah $1 \text{ liter} = 1 \text{ dm}^3$, • premeniť základné jednotky objemu, • vypočítať povrch a objem kvádra a kocky, ak pozná dĺžky ich hrán, • vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet povrchu/objemu kvádra a kocky aj s využitím premeny jednotiek obsahu/objemu.
<p>Pomer, priama a nepriama úmernosť</p> <p>20</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pomer – pojmy, základný tvar • Rozdeľovanie celku v danom pomere 	<ul style="list-style-type: none"> • pomer, prevrátený pomer, postupný pomer ako skrátený zápis jednoduchých pomerov, 	<ul style="list-style-type: none"> • zapísať a upraviť daný pomer a postupný pomer, • rozdeliť dané číslo (množstvo) v danom pomere,

	<ul style="list-style-type: none"> • Priama úmernosť • Nepriama úmernosť • Trojčlenka • Trojčlenka v percentovom počte • Priama úmernosť graficky • Nepriama úmernosť graficky • Slovné úlohy - kontextové a podnetové • Mierka mapy a plánu • Slovné úlohy na mierku mapy a plánu 	<p>rozdeľovanie celku v danom pomere</p> <ul style="list-style-type: none"> • plán, mapa, mierka plánu a mapy • priama a nepriama úmernosť • trojčlenka (jednoduchá, zložená) • tabuľka priamej a nepriamej úmernosti • kontextové úlohy na priamu a nepriamu úmernosť, pomer a mierku 	<ul style="list-style-type: none"> • zväčšiť/zmenšiť dané číslo v danom pomere, • vyriešiť primerané slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy, • rozhodnúť, či daný vzťah je alebo nie je priamou/nepriamou úmernosťou , • vyriešiť úlohy (aj z praxe) s využitím priamej a nepriamej úmernosti (aj pomocou jednoduchej alebo zloženej trojčlenky).
Kombinatorika 20	<ul style="list-style-type: none"> • Úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počte • Rôzne spôsoby vypisovania - pr. súčtu • Kombinatorické pravidlo súčinu • Úlohy s podmienkami (propedeutika základných modelov kombinatoriky) • Riešenie kombinatorických úloh rôznymi metódami 	<ul style="list-style-type: none"> • objav podstaty daného systému vo vypisovaní možností • systematické vypisovanie možností, rôzne spôsoby vypisovania možností • počet usporiadaní, počet možností • úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počet z oblasti hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií) • propedeutika základných modelov kombinatorik 	<ul style="list-style-type: none"> • vypísať (všetky) možnosti podľa určitého systému, • vytvoriť systém (napr. strom možností) na vypisovanie možností, • systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov), • vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinu.

Rozpis učiva predmetu: matematika 8. ročník			5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Opakovanie učiva zo 7. ročníka 15	<ul style="list-style-type: none"> • Zlomky – zápis, porovnávanie, usporiadanie • Počtové operácie s racionálnymi číslami • Percentá – základ, časť, počet percent • Percentá, úroky – slovné úlohy • Premeny jednotiek objemu a obsahu • Objem a povrch kvádra a kocky • Slovné úlohy – kváder, kocka • Pomer, rozdeľovanie celku • Priama a nepriama úmernosť • Mierka mapy a plánu 	<ul style="list-style-type: none"> • Racionálne čísla • Počtové operácie so zlomkami a racionálnymi číslami • Časť celku, percentá, promile • Jednotky objemu a obsahu • Kváder a kocka • Pomer, úmernosť • Mierka mapy a plánu 	<ul style="list-style-type: none"> • sčítavať, odčítavať, násobiť a deliť racionálne čísla, • rozlíšiť a vypočítať chýbajúce údaje pri percentách, • uplatniť vedomosti pri riešení slovných úloh • z reálneho života, • premieňať jednotky objemu aj s využitím vzťahu $1\text{ l} = 1\text{ dm}^3$, • riešiť slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu kvádra, • zmeniť dané číslo v určitom pomere, • riešiť úlohy s využitím vzťahu v úmernostiach (aj pomocou trojčlenky) a úlohy s použitím mierky plánu a mapy
Kladné a záporné čísla, racionálne čísla Počtové výkony s celými a desatinnými číslami kladnými a zápornými číslami Kladné a záporné racionálne čísla	<ul style="list-style-type: none"> • Kladné a záporné čísla • Navzájom opačné čísla • Celé a desatinné čísla na číselnej osi • Absolútna hodnota čísel 	<ul style="list-style-type: none"> • číselná os • kladné a záporné číslo, celé číslo • navzájom opačné čísla • kladné a záporné desatinné číslo • absolútna hodnota čísla • usporiadanie čísel • porovnanie čísel • pojem racionálneho čísla 	<ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklady využitia kladných a záporných celých čísel v praxi, • prečítať a zapísať celé čísla (aj z rôznych tabuliek a grafov), • určiť k danému číslu číslo opačné, • vymenovať a vypísať dvojice navzájom

30	<ul style="list-style-type: none"> • Porovnávanie a usporiadanie čísel • Sčítovanie a odčítovanie celých i des. čísel • Násobenie a delenie celých i des. čísel • Výpočty s racionálnymi číslami • Úlohy na poradie početových operácií • Slovné úlohy – kontextové a podnetové • Slovné úlohy s praktickou tematikou 	<ul style="list-style-type: none"> • súčet, rozdiel, súčin a podiel celých, desatinných a racionálnych čísel 	<p>opačných celých čísel (aj z číselnej osi),</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnať celé a racionálne čísla a usporiadať ich podľa veľkosti, • správne zobrazit' celé čísla na číselnej osi, • priradiť k celému číslu obraz na číselnej osi, • zobrazit' kladné a záporné desatinné čísla na číselnej osi, • určiť absolútnu hodnotu celého, desatinného čísla a racionálneho čísla, • sčítat' a odčítat' celé a desatinné čísla, • vyriešiť primerané slovné úlohy na sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných), • jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočet a odpoveď, • spamäti, písomne a na kalkulačke vynásobiť a vydeliť záporné číslo kladným číslom, • vyriešiť primerané slovné úlohy na násobenie a delenie celých čísel.
32 Premenná, výraz	<ul style="list-style-type: none"> • Číselné výrazy, hodnota výrazu • Počtové operácie s číselnými výrazmi • Výrazy s premennou (algebraický výraz) 	<ul style="list-style-type: none"> • číselný výraz, rovnosť a nerovnosť číselných výrazov • nerovná sa, je rôzne od, znaky $=$, \neq • hodnota číselného výrazu • výraz s premennou (algebraický výraz) 	<ul style="list-style-type: none"> • sčítat', odčítat', vynásobiť a vydeliť primerané číselné výrazy, • rozhodnúť o rovnosti dvoch číselných výrazov, • vyriešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici bez

	<ul style="list-style-type: none"> • Hodnota výrazov s premennou • Vynímanie pred zátvorku • Sčítovanie a odčítovanie výrazov • Vyjadrenie a výpočet neznámej zo vzorca • Jednoduché úlohy bez formalizácie na rovnice • Jednoduché lineárne rovnice s form. zápisom • Pravouhlá sústava súradníc v rovine • Priama a nepriama úmernosť ako závislosť veličín • Jednoduché slovné úlohy vedúce na lineárne rovnice 	<ul style="list-style-type: none"> • dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné • rovnica • dopočítavanie chýbajúcich údajov v jednoduchých vzorcoch • koeficient, premenná, člen s premennou, číslo (člen bez premennej) • neznáma veličina vo vzorci • vzorec (skrátенý zápis vzťahov), vzorce na výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika - vyjadrenie a výpočet neznámej z jednoduchého vzorca • vynímanie pred zátvorku • riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením • priama a nepriama úmernosť ako príklady závislosti veličín • pravouhlá sústava súradníc v rovine, bod v sústave súradníc, súradnice bodu, graf • propedeutika riešenia lineárnych rovníc s jedným výskytom neznámej • propedeutika riešenia lineárnych rovníc s viacnásobným výskytom neznámej • propedeutika znázornenia priamej a 	<p>formalizácie do podoby rovnice,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapísať postup riešenia slovnej úlohy, • overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy, • rozlíšiť číselný výraz a výraz s premennou, - zostaviť podľa slovného opisu jednoduchý výraz s premennou, • určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bez premennej, • určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej, • sčítať a odčítať výrazy s premennou, • vynásobiť a vydeliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly, • vyjadriť neznámu z jednoduchých vzorcov (napr. $o = 4 \cdot a$), • zvoliť vhodnú pravouhlú sústavu súradníc v rovine, • vyznačiť body v pravouhlej sústave súradníc v rovine podľa súradníc, • určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhlej sústave súradníc.
--	---	--	---

		nepriamej úmernosti grafom	
Rovnobežník, lichobežník Obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka 35	<ul style="list-style-type: none"> • Rovnobežnosť, rôznobežnosť, priečky • Striedavé a súhlasné uhly • Striedavé a súhlasné uhly • Rovnobežníky – štvorec, kosoštvorec • Rovnobežníky – kosodĺžnik, obdĺžnik • Výška rovnobežníka • Konštrukčné úlohy – rovnobežníky • Lichobežník a jeho vlastnosti • Pravouhlý a rovnoramenný lichobežník • Konštrukčné úlohy – lichobežník • Zložitejšie konštrukčné úlohy • Obvod a obsah rovnobežníka • Obvod a obsah lichobežníka • Obvod a obsah trojuholníka • Slovné úlohy – obvody, obsahy 	<ul style="list-style-type: none"> • rovnobežnosť, rovnobežné priamky (rovnobežky), rôznobežky, priečka, rovnobežky preťaté priečkou • súhlasné a striedavé uhly a ich vlastnosti • štvoruholníky, rovnobežníky, štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, lichobežník a ich základné vlastnosti (o stranách, vnútorných uhloch, uhlopriečkach a ich priesečníku) • strany, veľkosti strán, vnútorné uhly rovnobežníka (štvoruholníka), dve výšky rovnobežníka, uhlopriečky, priesečník uhlopriečok rovnobežníka, vlastnosti rovnobežníka • súčet vnútorných uhlov štvoruholníka ($\alpha + \beta + \gamma + \delta = 360^\circ$) • základňa lichobežníka, rameno lichobežníka, výška lichobežníka, všeobecný lichobežník, pravouhlý lichobežník, rovnoramenný lichobežník • obvod a obsah rovnobežníka (kosoštvorca, kosodĺžnika), lichobežníka a trojuholníka 	<ul style="list-style-type: none"> • zostrojiť dve rovnobežné priamky (rovnobežky), ktoré sú preťaté priečkou, • určiť súhlasné a striedavé uhly pri dvoch rovnobežných priamkach preťatých priečkou, • vyriešiť úlohy s využitím vlastností súhlasných a striedavých uhlov, • načrtnúť a pomenovať rovnobežníky: štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, • rozlíšiť a vysvetliť rozdiel medzi pravouhlými a kosouhlými rovnobežníkmi, • narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správne označiť všetky ich základné prvky, • zostrojiť a odmerať v rovnobežníku (štvorci, kosoštvorci, obdĺžniku, kosodĺžniku) jeho dve rôzne výšky, • načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základné prvky, • zostrojiť ľubovoľný lichobežník (všeobecný, pravouhlý, rovnoramenný) podľa daných prvkov a na základe daného konštrukčného postupu, • vyriešiť primerané konštrukčné úlohy pre štvoruholníky s využitím

		(objavovanie výpočtu obsahu týchto útvarov)	vlastností konštrukcie trojuholníka a s využitím poznatkov o rovnobežníkoch a lichobežníkoch, <ul style="list-style-type: none"> vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika, lichobežníka a trojuholníka, vyriešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu
Kruh, kružnica 20	<ul style="list-style-type: none"> Kruh a kružnica- základné vlastnosti Tetiva kružnice Vzájomná poloha kružnice a priamky Dotyčnica kružnice Tálesova kružnica Vzájomná poloha 2 kružníc Kružnicový oblúk a kruhový výsek Obvod kružnice a kruhu Obsah kruhu Medzikružie, obsah medzikružia 	<ul style="list-style-type: none"> kružnica, kruh, medzikružie stred kruhu (kružnice) polomer a priemer kruhu (kružnice) a ich vzťah vzájomná poloha kružnice a priamky sečnica, nesečnica, dotyčnica ku kružnici, tetiva, ich vlastnosti, vzdialenosť stredu kružnice od tetivy Tálesova kružnica kružnicový oblúk, stredový uhol, kruhový výsek, kruhový odsek Ludolfovo číslo a jeho približné hodnoty $\pi = 3,14$ (resp. $\pi = \frac{22}{7}$) obsah a obvod kruhu, dĺžka kružnice, $S = \pi r r$; $o = 2\pi r = \pi d$ 	<ul style="list-style-type: none"> zostrojitiť kružnicu s daným polomerom alebo s daným priemerom, vysvetliť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice, určiť vzájomnú polohu kružnice a priamky, - zostrojitiť dotyčnicu ku kružnici v určenom bode ležiacom na tejto kružnici, zostrojitiť dotyčnicu ku kružnici z daného bodu, ktorý leží mimo tejto kružnice, slovné opísať postup konštrukcie dotyčnice ku kružnici približnou metódou aj pomocou Tálesovej kružnice, vyznačitiť na kružnici kružnicový oblúk a kružnicový oblúk

	<ul style="list-style-type: none"> • Kontextové slovné úlohy 		<p>prislúchajúci danému stredovému uhlu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyznačiť v kruhu kruhový výsek a kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu, • vyznačiť v kruhu kruhový odsek, • určiť a odmerať stredový uhol prislúchajúci k danému kružnicovému oblúku alebo kruhovému výseku, • vypočítať obsah a obvod kruhu a dĺžku kružnice, • vyriešiť slovné úlohy, ktoré využívajú výpočet obsahu alebo obvodu kruhu, alebo dĺžku kružnice.
Hranol 18	<ul style="list-style-type: none"> • Kocka a kváder – opakovanie • Hranoly – základné vlastnosti • Znázornenie a sieť hranola • Objem hranola • Povrch hranola • Slovné úlohy – hranoly 	<ul style="list-style-type: none"> • teleso, kocka, kváder, vrcholy, hrany, steny - hranol (kolmý, pravidelný, trojboký, štvorboký, šesťboký, ...) • sieť, podstava, plášť a ich vlastnosti • povrch, objem, vzorce na ich výpočet • jednotky povrchu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, ...) a objemu (mm^3, cm^3, dm^3, m^3, ...) 	<ul style="list-style-type: none"> • načrtnúť kocku, kváder a hranol (trojboký, štvorboký) vo voľnom rovnobežnom premietaní, • opísať hranol a identifikovať jeho základné prvky, • určiť počet hrán, stien a vrcholov hranola, • zostrojiť sieť kolmého hranola, • použiť príslušné vzorce na výpočet objemu a povrchu (kocky, kvádra, hranola), • vypočítať objem a povrch kocky, kvádra, hranola, • vyriešiť slovné úlohy s využitím objemu alebo povrchu kocky, kvádra a hranola.

Pravdepodobnosť, štatistika 13	<ul style="list-style-type: none"> • Udalosť, pravdepodobnosť • Pokus, možná a nemožná udalosť • Početnosť, relatívna početnosť udalosti • Štatistika, štatistické zisťovanie • Jednotka a znak, aritmetický priemer • Grafické znázornenie údajov 	<ul style="list-style-type: none"> • udalosť, pravdepodobnosť • pokus, početnosť, relatívna početnosť • možné a nemožné udalosti • porovnávanie rôznych udalostí vzhľadom na mieru ich pravdepodobnosti • štatistika, štatistický súbor, štatistické zisťovanie • jednotka a znak, početnosť javu, aritmetický priemer • tabuľka, kruhový diagram, stĺpcový diagram 	<ul style="list-style-type: none"> • uskutočniť primerané pravdepodobnostné experimenty, • posúdiť a rozlíšiť možné a nemožné udalosti (javy), • rozhodnúť o pravdepodobnosti jednoduchej udalosti, • vypočítať relatívnu početnosť udalosti, • spracovať, zhromaždiť a roztriediť údaje v experimente, • vytvoriť zo zhromaždených údajov štatistický súbor, • vypočítať aritmetický priemer z údajov v tabuľke alebo grafe, • zaznamenať a usporiadať údaje do tabuľky, - prečítať a interpretovať údaje z tabuľky, z kruhového a stĺpcového diagramu, • znázorniť údaje z tabuľky kruhovým a stĺpcovým diagramom a naopak.
--	--	--	--

Rozpis učiva predmetu: matematika 9. ročník			5 hodín týždenne, spolu 165 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Opakovanie učiva zo 8. ročníka 16	<ul style="list-style-type: none"> • Kladné a záporné čísla, početové výkony s nimi • Číselné výrazy a výrazy s premennou • Jednoduché lineárne rovnice • Obvod a obsah trojuholníka • Rovnobežníky – vlastnosti, obvod, obsah • Lichobežník – vlastnosti, obvod, obsah • Konštrukcie– rovnobežníky, lichobežník • Objem a povrch hranola • Kruh, kružnica • Pravdepodobnosť a štatistika 	<ul style="list-style-type: none"> • Počtové operácie celými i desatinnými číslami • Číselné výrazy, výrazy s premennou • Jednoduché lineárne rovnice • Trojuholník, rovnobežníky, lichobežník – obvod, obsah, konštrukcie • Hranoly, kruh a kružnica • Pravdepodobnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • sčítavať, odčítavať, násobiť a deliť celé i desatinné čísla, • upravovať číselné výrazy i výrazy s premennou, • riešiť jednoduché lineárne rovnice, • použiť vzorce pri riešení úloh na výpočet obvodov a obsahov rov. geom. útvarov, • objemu a povrchu hranola, • uplatniť vedomosti pri riešení slovných úloh z reálneho života, • riešiť konštrukčné úlohy, • pracovať s dátami a údajmi
Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel 16	<ul style="list-style-type: none"> • Súčin rovnakých činiteľov, zápis pomocou mocniny • Druhá mocnina a odmocnina • Tretia mocnina a odmocnina • Mocniny čísla 10, predpony, súvis s mocninami 	<ul style="list-style-type: none"> • súčin rovnakých činiteľov, jeho zápis pomocou mocniny • druhá mocnina, druhá mocnina ako obsah štvorca, zápis druhej mocniny reálneho čísla • tretia mocnina, tretia mocnina ako objem kocky, zápis tretej mocniny základ mocniny 	<ul style="list-style-type: none"> • prečítať správne zápis druhej a tretej mocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom mocnenca (základ) a mocniteľa (exponent), • zapísať druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla ako súčin rovnakých činiteľov,

	<ul style="list-style-type: none"> • Zápis veľkých čísel v tvare $a \cdot 10^n$ • Veľmi malé čísla, predstava o nich • Numerické úlohy s veľkými a malými číslami • Slovné úlohy s veľkými a malými číslami • Zaokrúhľovanie, odhad pri praktických úlohách 	<p>(mocnenec), exponent (mocniteľ)</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhá odmocnina, znak odmocnenia ($\sqrt{\quad}$), základ odmocniny (odmocnenec), zápis druhej odmocniny • tretia odmocnina, znak odmocnenia ($\sqrt[3]{\quad}$), zápis tretej odmocniny • mocniny čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami zápis čísla, vedecký zápis čísla, zápis čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$), a práca s takýmito číslami na kalkulačke veľmi veľké a veľmi malé čísla, vytváranie predstavy o nich odhad, odhad výsledku, zaokrúhľovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • zapísať súčin konkrétneho väčšieho počtu rovnakých činiteľov v tvare mocniny a opačne, • vysvetliť vzťahy $x^2 = (-x)^2$ a $x^3 \neq (-x)^3$, • prečítať správne zápis druhej odmocniny ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretej odmocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom stupeň odmocnenia a odmocnenca (základ), • zapísať druhú odmocninu ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla, • vypočítať na kalkulačke druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla, druhú odmocninu kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla, • vypočítať spamäti hodnotu druhej a tretej mocniny malých prirodzených čísel (1, ..., 5) a hodnotu druhej odmocniny z čísel 4, 9, 16, 25, ..., 100, • zapísať ako mocninu 10 čísla 100, 1 000, 10 000..., • zapísať čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$) – vedecký zápis čísla, • vyriešiť primerané numerické a slovné úlohy s veľkými číslami s
--	---	--	---

			využitím zručností odhadu a zaokrúhľovania, <ul style="list-style-type: none"> použiť zaokrúhľovanie a odhad pri riešení praktických úloh.
Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou 35	<ul style="list-style-type: none"> Rovnosť a nerovnosť algebraických výrazov Lineárna rovnica s jedným výskytom neznámej Lineárne rovnice s viacnásobným výskytom neznámej Lineárne rovnice so zátvorkami a zlomkami Výraz, lomený výraz, neznáma v menovateli Jednoduché rovnice s neznámou v menovateli Vyjadrenie neznámej – matem. vzorce Vyjadrenie neznámej – fyzikálne vzorce Lineárne nerovnice – znaky nerovnosti, ostré a neostré nerovnosti Lineárne nerovnice – riešenie, znázornenie 	<ul style="list-style-type: none"> rovnosť a nerovnosť dvoch algebraických výrazov lineárna rovnica s jednou neznámou lineárna nerovnica s jednou neznámou ľavá a pravá strana rovnice (nerovnice), riešenie (koreň) rovnice a nerovnice znamienka rovnosti (nerovnosti), znaky nerovnosti, ostré a neostré nerovnosti skúška správnosti výraz, lomený výraz, výraz s neznámou v menovateli rovnica s jednou neznámou podmienky pre riešenie rovnice (s neznámou v menovateli), skúška správnosti vyjadrenie neznámej zo vzorca 	<ul style="list-style-type: none"> rozhodnúť o rovnosti (nerovnosti) dvoch číselných (algebraických) výrazov, rozlíšiť zápisy rovnosti, nerovnosti, rovnice, nerovnice, vyriešiť jednoduchú lineárnu rovnicu s jedným výskytom neznámej, vyriešiť jednoduchými úpravami lineárnu rovnicu s viacnásobným výskytom neznámej (napr. $2x + 3 = 3x - 4$), význam skúšky správnosti a rozumie tomu, prečo nie je pri niektorých rovníciach nutná, - vyriešiť jednoduché lineárne nerovnice s jedným výskytom neznámej (napr.: $2(x + 8) > 42$), vyriešiť jednoduché rovnice s jedným výskytom neznámej v menovateli, urobiť skúšku správnosti riešenia jednoduchej rovnice s neznámou v menovateli, určiť podmienky riešenia rovnice s neznámou v menovateli, vyjadriť neznámu zo vzorca (z primeraných

			matematických a fyzikálnych vzorcov)
Slovné úlohy riešené rovnicou, nerovnicou s jednou neznámou a 22	<ul style="list-style-type: none"> • Slovné úlohy s využitím lineárnych rovníc a nerovnic • Slovné úlohy o pohybe • Slovné úlohy o spoločnej práci 	<ul style="list-style-type: none"> • slovná (kontextová) úloha, zápis, matematizácia textu úlohy • postup riešenia, zostavenie lineárnej rovnice (nerovnice), skúška, odpoveď 	<ul style="list-style-type: none"> • vybrať vhodnú stratégiu riešenia slovnej úlohy (rovnicou, nerovnicou, tipovaním, ...), • vyriešiť slovné (kontextové) úlohy vedúce k lineárnej rovnici (nerovnici), overiť správnosť riešenia slovnej úlohy.
Pytagorova veta 22	<ul style="list-style-type: none"> • Pravouhlý trojuholník – základné prvky, vlastnosti • Pytagorova veta – formulácia, význam • Obrátená Pytagorova veta • Výpočet strán pravouhlého trojuholníka • Využitie Pytagorovej vety - rovinné útvary • Využitie Pytagorovej vety – kocka, kváder • Využitie Pytagorovej vety – slovné praktické úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> • pravouhlý trojuholník, základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka – pravý uhol, odvesny, prepona, súčet dvoch ostrých uhlov je 90 stupňov • Pytagorova veta pre pravouhlý trojuholník vzťahy $c^2 = a^2 + b^2$, $a^2 = c^2 - b^2$, $b^2 = c^2 - a^2$ • $a = \sqrt{c^2 - b^2}$, $b = \sqrt{c^2 - a^2}$, $c = \sqrt{a^2 + b^2}$ • význam a využitie Pytagorovej vety • vyjadrenie neznámej zo vzorca 	<ul style="list-style-type: none"> • vymenovať základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka, • formuláciu Pytagorovej vety aj jej význam, - zapísať Pytagorovu vetu v pravouhlom trojuholníku ABC s pravým uhlom pri vrchole C vzťahom $c^2 = a^2 + b^2$, ale aj vzťahom pri inom označení strán pravouhlého trojuholníka, • vyjadriť a zapísať zo základného vzťahu Pytagorovej vety obsah štvorca nad odvesnami ($a^2 = c^2 - b^2$, $b^2 = c^2 - a^2$), podobne aj pri inom označení strán trojuholníka, • vyjadriť vzťah pre výpočet dĺžky odvesien pomocou odmocnín ($a = \sqrt{c^2 - b^2}$, $b = \sqrt{c^2 - a^2}$), podobne aj pri inom označení strán trojuholníka, • vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ak sú známe

			<p>dĺžky jeho dvoch zvyšných strán,</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatne použiť Pytagorovu vetu na riešenie kontextových úloh z reálneho praktického života.
<p>Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch</p> <p>12</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hranoly – opakovanie • Valec, ihlan – základné prvky, zobrazenie, sieť • Objem a povrch valca • Objem a povrch ihlana • Kužeľ – základné prvky, zobrazenie, sieť • Objem a povrch kužeľa • Slovné úlohy – valec, ihlan, kužeľ • Guľa a guľová plocha (stred, priemer, polomer) • Objem a povrch gule • Slovné úlohy z praktického života 	<ul style="list-style-type: none"> • (rotačný) valec, (rotačný) kužeľ, guľa, guľová plocha • ihlan (pravidelný, trojboký, štvorboký, ...) • sieť, podstava (horná, dolná), plášť, výška, vrchol • strana kužeľa • stred gule, polomer a priemer gule • objem, povrch 	<ul style="list-style-type: none"> • načrtnúť ihlan, valec a kužeľ vo voľnom rovnobežnom premietaní, • opísať ihlan, valec, kužeľ a guľu a pomenovať ich základné prvky, • určiť počet hrán, stien a vrcholov ihlana, • zostrojiť sieť ihlana, valca a kužeľa, • dosadením do vzorcov vypočítať objem a povrch ihlana, valca, kužeľa a gule, • vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu ihlana, valca, kužeľa a gule.
<p>Grafické znázorňovanie závislostí</p> <p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pravouhlý súradnicový systém, súradnice bodu • Pravouhlý systém súradníc – priesečníky s osami • Hodnoty v tabuľke – najmenšia, najväčšia, nulová • Závislosť dvoch hodnôt 	<ul style="list-style-type: none"> • tabuľka, graf – diagram, prechod od jedného typu znázornenia k inému • hodnoty – údaje, ich znázornenie a interpretácia 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretovať údaje z tabuľky, • prostredníctvom viacerých druhov diagramov – grafov znázorniť hodnoty – údaje.

	<ul style="list-style-type: none"> • Lineárna závislosť, lineárna funkcia • Graf lineárnej funkcie • Graf priamej a nepriamej úmernosti 		
Podobnosť trojuholníkov 17	<ul style="list-style-type: none"> • Geometrické útvary v rovine, zhodnosť • Podobnosť geometrických útvarov, podstata podobnosti • Pomer podobnosti dvoch geometrických útvarov • Podobnosť trojuholníkov, vety o podobnosti • Využitie podobnosti - konštrukčné úlohy • Využitie podobnosti - meranie vzdialenosti a výšok 	<ul style="list-style-type: none"> • geometrické útvary v rovine • zhodnosť geometrických útvarov • podobnosť geometrických útvarov, podstata podobnosti • pomer podobnosti dvoch geometrických útvarov • podobnosť trojuholníkov • vety o podobnosti trojuholníkov (sss, sus, uu) • podobnosť trojuholníkov v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť podstatu podobnosti dvoch geometrických útvarov, • rozhodnúť o podobnosti dvojice trojuholníkov v rovine, • vypočítať pomer podobnosti dvoch podobných trojuholníkov, • na základe viet o podobnosti trojuholníkov vyriešiť primerané výpočtové a konštrukčné úlohy, • využiť vlastnosti podobnosti trojuholníkov pri riešení praktických úloh zo života pri meraní (odhadovaní) vzdialeností a výšok, • určiť skutočnú vzdialenosť (mierka mapy) a skutočné rozmery predmetov (mierka plánu).
Štatistika 15	<ul style="list-style-type: none"> • Štatistický súbor, jednotka, znak • Početnosť, absolútna a relatívna početnosť • Aritmetický priemer pri štatistike • Spracovanie dát tabuľkou 	<ul style="list-style-type: none"> • štatistický prieskum, štatistický súbor, rozsah štatistického súboru, štatistický znak, triedenie • absolútna početnosť, početnosť a relatívna početnosť javu • využitie IKT v štatistike, prieskume 	<ul style="list-style-type: none"> • zrealizovať primeraný štatistický prieskum, - pripraviť a spracovať jednoduchý vlastný projekt zameraný na štatistický prieskum určitej udalosti s vyjadrením početnosti určitého javu, • vyriešiť primerané úlohy

	<ul style="list-style-type: none"> • Spracovanie dát grafom (diagramom) • Využitie IKT v štatistike 		zo štatistiky s využitím výpočtu aritmetického priemeru, <ul style="list-style-type: none"> • spracovať získané hodnoty – údaje z vlastného štatistického prieskumu do tabuľky,
--	---	--	--

5. UČEBNÉ ZDROJE

Pre vyučovanie matematiky budú používané učebnice a učebné pomôcky schválené a odporúčané MŠ SR, prezentované a odporúčané v pedagogicko-organizačných pokynoch MŠ SR na príslušný školský rok.

Pre vyučovanie budú použité pracovné listy vypracovávané učiteľmi v zmysle didaktických zásad pre tento druh didaktickej pomôcky.

Demonštračné pomôcky a didaktická technika (IKT) budú využívané podľa možnosti školy.

Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií a vytvárania zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov.

Súčasťou učebných zdrojov sú aj moderné technológie vo vzdelávaní, založené na najnovších poznatkoch pedagogickej psychológie, rozvoja informačno-komunikačných technológií, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť a efektivitu edukačného procesu zvýšením názornosti, motivácie žiaka, prispôsobenie tempa učenia temperamentu žiaka, možností samostatného preskúšania žiaka, orientácie na individuálne záujmy žiaka.

Okrem učebníc pre 5. , 6. , 7., 8. a 9. roč. ZŠ (Žabka – Černek, Šedivý a kol., Kolbaská) využívame na prípravu ako i na hodinách:

- pracovné zošity Hravá matematika pre 8. – 9. ročník
- zbierky úloh z matematiky – staršie verzie, učebnice staršie i nové
- literatúru pre matematické olympiády
- metodické listy vytvorené vyučujúcimi
- výroky slávnych matematikov
- IKT , učebné programy na CD-ROM
- notebook a dataprojektor
- učebné pomôcky z kabinetu , kalkulačky
- interaktívnu tabuľu, internet - matematické stránky
- obrazové tabule, materiály na magnetickú tabuľu
- hlavolamy, tajničky, hry na rozvoj logiky

6. HODNOTENIE PREDMETU

Žiak bude v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ SR. Bude hodnotený priebežne, bude používané sumatívne aj formatívne hodnotenie žiaka.

Integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia.

V priebehu školského roka sa zrealizujú 2 polročné písomné práce.

Čo hodnotíme:

- **polročná písomná práca** – 45 minútová, bodové hodnotenie podľa počtu príkladov,
- po tematickom celku **testy** alebo **kontrolné práce** (riešenie jednoduchších príkladov na 15 – 20 minút alebo testy s výberom odpovedí). Počet príkladov podľa situácie. Žiaci budú oboznámení s bodovacou tabuľkou.

Bodovacia tabuľka:

Percentuálne rozpätie	Známka
100% - 90%	1
89% - 75%	2
74% - 50%	3
49% - 30%	4
24% - 0%	5

- **ústne skúšanie** (príklady prispôbené schopnostiam jednotlivých žiakov), pri hodnotení využívať samohodnotenie aj hodnotenie spolužiakmi,
- **aktivita žiakov** (hodnotiť ústne a aj známku pri ťažších úlohách),
- **projekty a prezentácie** v prípade záujmu sa žiaci predstavia svojimi prácami pred spolužiakmi. *Hodnotíme:* estetiku práce, nápaditosť, pochopenie témy a grafické prevedenie. Do hodnotenia zapojíme aj názor triedy alebo skupiny.

Stupeň 1 (výborný) – žiak zvládol pochopenie danej témy, previedol ju veľmi nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, myslí logicky správne. Ústny a písomný prejav je správny, grafický prejav je presný a estetický.

Stupeň 2 (chválitebný) – žiak zvládol pochopenie témy, previedol ju nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti a presnosti, grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností.

Stupeň 3 (dobrý) – žiak pochopil tému za pomoci učiteľa, v úlohe sa dopúšťa chýb, v ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti a presnosti, vo výsledkoch sú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický.

Stupeň 4 (dostatočný) – žiak pochopil tému za veľkej pomoci učiteľa, v úlohe sú nepresnosti, medzery, dopúšťa sa chýb, v ústnom a písomnom prejave sú vážne nedostatky, práca je nepresná, grafický prejav je málo estetický.

Stupeň 5 (nedostatočný) – žiak si neosvojil požadované vedomosti, nevie svoje vedomosti uplatniť, v úlohe sú veľké nepresnosti, dopúšťa sa závažných chýb, kvalita výsledkov a grafický prejav na nízkej úrovni popr. neodovzdaná práca

4.5. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU INFORMATIKA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Matematika a práca s informáciami				
Predmet:	INFORMATIKA				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	1+1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina	0 hodín

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vede k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Vzdelávací štandard z informatiky je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Obsahuje charakteristiku a kompetencie, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu a jednotlivých predmetových kompetencií. Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard z informatiky je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí.

V 5. a 6. ročníku bolo vyučovanie informatiky posilnené o 1 hodinu z disponibilných hodín, aby sa u žiakov rozvinuli a posilnili IKT kompetencie potrebné k úspešnému zvládnutiu online a offline formy dištančného vzdelávania, videokonferencie prostredníctvom Microsoft Teams a nástrojov programu Edupage.

2. CIELE PREDMETU

Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Ciele sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet informatika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Výchovno-vzdelávací proces na 2. stupni základnej školy smeruje k tomu, aby žiaci

- sa oboznámili s pojmami údaj a informácia, s rôznymi typmi údajov, s ich zbieraním, uchovávaním, zobrazovaním, spracovaním a prezentovaním;
- rozumeli pojmom algoritmus a program (formálny zápis automatizovaného spracovania údajov);
- sa oboznámili so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá, komunikácie) a logickej štruktúry (napr. operačný systém);
- si rozvíjali schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjali si programátorské zručnosti, naučili sa pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, naučili sa efektívne vyhľadávať informácie uložené na CD alebo na sieti a naučili sa komunikovať cez sieť;
- nadobudli schopnosti potrebné pre výskumnú prácu (t. j. schopnosť realizovať jednoduchý výskumný projekt, sformulovať problém), rozvíjali si formálne a logické myslenie, naučili sa viaceré metódy na riešenie problémov;
- rozvíjali si svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, verejne so skupinou o ňom diskutovať a referovať);
- rozvíjali si svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti, húževnatosť, sebakritickosť a snažili sa o seba vzdelávanie;
- naučili sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

KLúčové kompetencie: zvnútornený, vzájomne prepojený súbor nadobudnutých vedomostí, zručností, schopností, postojov a hodnotových orientácií, ktoré sú dôležité pre rozvoj osobnosti jednotlivca, jeho aktívne zapojenie sa do spoločnosti, uplatnenie v zamestnaní a jeho celoživotné vzdelávanie.

1. Poznávacie (kognitívne) kompetencie

- používať matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách
- používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
- používať základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané vedomosti na úspešné riešenie problémov
- osvojiť si základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja
- používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- dokázať vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí
- dokázať využívať IKT pri vzdelávaní

2. Komunikačné kompetencie

- vecne, správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje
- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov (IKT, knižné zdroje)
- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania
- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie

3. Interpersonálne (sociálne) kompetencie

- plánovať a organizovať si učenie a pracovnú činnosť
- hľadať a rozvíjať účinné postupy vo svojom učení
- využívať rôzne stratégie učenia
- kriticky pristupovať ku zdrojom informácií, informácie tvorivo spracovávať a využívať pri svojom štúdiu a praxi

4. Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne si radiť a pomáhať
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení
- prijímať ocenenie, radu a kritiku, čerpať poučenie pre svoju ďalšiu prácu

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Hlavným cieľom vyučovania informatiky na 2. stupni ZŠ je sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov. Podobne ako matematika aj informatika v spojení s informačnými technológiami vytvára platformu pre všetky ďalšie predmety. V predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Používané prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia

Rozpis učiva predmetu: informatika 5. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Reprezentácie a nástroje 43	<ul style="list-style-type: none"> Práca s grafikou Práca s prezentáciami Práca s textom Informácie 	<ul style="list-style-type: none"> Grafická informácia, raster, pixel Kreslenie, výber oblasti, kopírovanie a presúvanie Digitálny fotoaparát Skener Textová informácia Písanie a formátovanie textu, nadpisy, odrážky, obrázky v texte Prezentácia, snímka, prezentačný program 	<ul style="list-style-type: none"> zvládnuť základy práce s grafickým editorom Maľovanie, poznať prostredie, nastavenie atribútov prostredia, vysvetliť pojmy: pracovná plocha, nástroj, paleta farieb, vedieť vytvoriť digitálnu fotografiu a preniesť ju do PC, vedieť pracovať so skenerom, poznať jednoduché princípy fungovania skenera, poznať a dodržiavať základné zásady písania textu, ovládať jednoduché formátovanie, vedieť kombinovať text a obrázok, dokázať vytvoriť plagát, vizitku, pozvánku, dokázať vytvoriť prezentáciu,
Komunikácia a spolupráca 7	<ul style="list-style-type: none"> Internet Neinteraktívna komunikácia – e-mail 	<ul style="list-style-type: none"> Webová adresa, katalógy, portály, vyhľadávače Neinteraktívna komunikácia E-mailová adresa, adresár príjemcov, príloha správy 	<ul style="list-style-type: none"> poznať školský web, vyhľadávať informácie na internete pomocou vyhľadávacích nástrojov a katalógov, dokázať poslať e-mailovú správu s prílohou, plnohodnotne využívať možnosti poštového klienta, poznať správnu formu správy,

Softvér a hardvér 12	<ul style="list-style-type: none"> • Počítač a periférne zariadenia • Operačný systémy a ďalšie programy • OS – prostredie, ikony, ponuka Štart • Nácvik práce s klávesnicou a myšou • Práca s priečinkami a súbormi • Multimediálne CD 	<ul style="list-style-type: none"> • Hardvér, softvér, vstupné a výstupné zariadenia • Operačný systém, používateľ, správca, prihlasovanie do systému, správca úloh. • Priečinkov, súbor, disk, CD, USB – pamäťový kľúč. • Práca s výučbovými CD/DVD 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámiť sa so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia) a logickej štruktúry (operačný systém); zvládnuť základnú obsluhu počítača, ovládanie klávesnice, práca s myšou, • poznať určenie a parametre periférií, • dokázať spúšťať naraz viac aplikácií, • poznať ukladanie informácií na rôzne médiá, • vedieť používať výučbové programy na CD/DVD,
Informačná spoločnosť 4	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnosť na internete 	<ul style="list-style-type: none"> • Riziká technológií, vírusy, antivírusové programy • Zásady bezpečnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • chápať ako sa šíria počítačové vírusy, ako sa odhaľujú a odstraňujú, poznať spôsoby bezpečnosti na internete a ochrany počítača.

Rozpis učiva predmetu: informatika 6. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Reprezentácie a nástroje 15	<ul style="list-style-type: none"> • Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: oblasť, animácia • Vlastnosti a vzťahy: obrázok ako štvorcová mriežka, priehľadnosť, obrázok v rasti, animácia ako postupnosť obrázkov, dĺžka trvania (dĺžka zobrazenia obrázkov na obrazovke) • Procesy: kreslenie základných geometrických tvarov, používanie nástrojov na kreslenie, otáčanie, preklápanie a zmena veľkosti oblasti, zmena veľkosti papiera, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie, zmena poradia, vloženie a odstránenie obrázka 	<ul style="list-style-type: none"> • použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií, • hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií, • kombinovať rôzne typy zdrojov grafiky, • skúmať nové nástroje v konkrétnom editore,

	<ul style="list-style-type: none"> • Reprézntácie a nástroje – práca s textom 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: schránka, odrážky a číslovanie, tabuľka • Vlastnosti a vzťahy: slovo, veta, odsek, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma, zarovnanie odseku, obrázok ako súčasť textu, skryté značky dokumentu, , vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, text a hypertext • Procesy: presúvanie, kopírovanie a vkladanie textu, vkladanie obrázkov zo súboru, kontrola pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> • používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, • voliť vhodný nástroj na prácu s textom, • používať nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, • posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom, • skúmať nové nástroje v konkrétnom editore, • vedieť nájsť slovo, pojem v dokumente, v encyklopédii, • pracovať s paletou farieb, • kopírovať a vložiť obrázkov,
	<ul style="list-style-type: none"> • Reprézntácie a nástroje – práca s prezentáciami 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, prechod medzi snímkami • Vlastnosti a vzťahy: snímky a ich poradie • Procesy: vytváranie prezentácie, vloženie novej snímky, textu, obrázku, spustenie a zastavenie prezentácie 	<ul style="list-style-type: none"> • používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií, • skúmať nové nástroje v konkrétnom editore,
	<ul style="list-style-type: none"> • Reprézntácie a nástroje – práca s tabuľkami 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky • Vlastnosti a vzťahy: adresa bunky, vlastnosti, zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky • Procesy: pohyb v tabuľke, vpisovanie, upravovanie a zvyrazňovanie údajov 	<ul style="list-style-type: none"> • používať konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami,

	<ul style="list-style-type: none"> • Reprezentácie a nástroje – informácie 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk) 	<ul style="list-style-type: none"> • dekodovať, kódovať informáciu podľa pokynov z/do konkrétnej reprezentácie, • vyhľadávať a získavať informácie (knižnica, elektronicky obchod, rezervácie lístkov...), • získavať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (skenovaním), • vyberať vhodné nástroje na spracovanie informácií,
	<ul style="list-style-type: none"> • Reprezentácie a nástroje – štruktúry 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka), riadok, stĺpec • Vlastnosti a vzťahy: poradie objektov a ich pozícia v postupnosti, význam postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, predchodca, nasledovník, sused, význam tabuľky • Procesy: práca s grafovými štruktúrami, práca so stromovými štruktúrami, zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií, • organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, ...), • interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodiť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami,
Komunikácia a spolupráca 2	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: vyhľadávač, webová adresa, katalógy, portály • Procesy: vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, vyhľadávanie v mapách na internete 	<ul style="list-style-type: none"> • získavať informácie z web stránok a použiť ich: zoznam nákupov, knižný titul v internetovom obchode, • vyhľadávať rôzne typy informácií na webe. Poznať a vyhľadať potrebné informácie na školskom webe,

	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: príloha, adresár, • Procesy: dodržiavanie netikety, preposlanie e-mailu, priloženie prílohy, odoslanie e-mailu viacerým adresátom naraz 	<ul style="list-style-type: none"> • zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, • hľadať a zobrazit' prijatú správu, • pripojiť prílohu správy, zobrazit' prijatú prílohu,
Algoritmické riešenie problémov 10	<ul style="list-style-type: none"> • Analýza problému 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne) • Procesy: krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia 	<ul style="list-style-type: none"> • uvažovať o obmedzeniach, ktoré súvisia s riešením úlohy, • identifikovať opakujúce sa vzory, • uvažovať o hraničných prípadoch (na úrovni cyklov), • rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia, • vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia, • popísať vzťahy medzi informáciami, • uvádzať kontra príklad, v ktorom niečo neplatí, • uvažovať o rôznych riešeniach,
	<ul style="list-style-type: none"> • Jazyk na zápis riešenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: chybný zápis, konštrukcie jazyka ako postupnosti príkazov • Procesy: zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu 	<ul style="list-style-type: none"> • použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka,

	<ul style="list-style-type: none"> • Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov • Vlastnosti a vzťahy: ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov • Procesy: zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie, zmena poradia) 	<ul style="list-style-type: none"> • riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, aplikovať pravidlá konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, • interpretovať postupnosť príkazov, • hľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju,
	<ul style="list-style-type: none"> • Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu • Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí počet opakovaní s výsledkom • Procesy: zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, • rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu, • stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty, • zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, • interpretovať algoritmy s cyklami,
	<ul style="list-style-type: none"> • Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: jazyk – vykonanie programu • Procesy: krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe 	<ul style="list-style-type: none"> • realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa,

	<ul style="list-style-type: none"> • Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), riešenie, ktoré lepšie spĺňa stanovené kritérium v zadanom probléme • Procesy: hľadanie chyby 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať, že program pracuje nesprávne, • hľadať a opraviť chybu v nesprávne pracujúcom programe, • doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, • navrhnúť vylepšenie riešenia,
Softvér a hardvér 4	<ul style="list-style-type: none"> • Práca so súbormi a priečinkami 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: súbor, priečinok • Vlastnosti a vzťahy: obsah v súbore, súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou, odpadkový kôš • Procesy: vytvorenie, ukladanie dokumentov 	<ul style="list-style-type: none"> • ukladať/otvoriť produkt do/zo súboru, • orientovať sa v štruktúre priečinkov, • použiť nástroj na manipuláciu so súbormi a priečinkami, • presúvať, mazať, premenúvať súbory,
	<ul style="list-style-type: none"> • Práca v operačnom systéme 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie údajov • Procesy: používanie vzdelávacieho softvéru, encyklopédia. 	<ul style="list-style-type: none"> • použiť rôznych aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku,
	<ul style="list-style-type: none"> • Práca v počítačovej sieti a na internete 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: sieť • Vlastnosti a vzťahy: lokálne súbory vo vlastnom počítači a súbory na sieti, sieťovom disku, cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť • Procesy: sťahovanie a posielanie súborov 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v konkrétnych miestach v sieti, • použiť nástroje na zdieľanie (kopírovanie, prenášanie) súborov v rámci pc siete, • rozlíšiť súbory, ktoré sú uložené na sieti a v pc, • ukladať súbory do svojho počítača z internetu, • nahrávať súbory na disk, • rozlíšiť e-mailovú a webovú adresu,

Informačná spoločnosť 2	<ul style="list-style-type: none"> • Informácia 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: vírus ako škodlivý softvér, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach • Procesy: šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov 	<ul style="list-style-type: none"> • diskutovať o rizikách na internete, • aplikovať pravidlá pre zabezpečenie údajov, aplikácii proti neoprávnenému použitiu, • diskutovať o pc kriminalite, • diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe, • chápať, ako sa šíria počítačové vírusy, odhaľujú a odstraňujú, • poznať spôsoby bezpečnosti a ochrany pc,
	<ul style="list-style-type: none"> • Informácia, vírus, antivírusové programy 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás (nástroje pre výpočet, komunikáciu, navigáciu) • Procesy: nástroje na vlastné učenie sa, zábavu 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámiť sa so spôsobmi zbierania, spracúvania, uchovávaní a šírení informácií, • diskutovať o využití nástrojov digitálnych technológií pri učení sa.

Rozpis učiva predmetu: informatika 7. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Reprezentácie a nástroje 20	Práca s grafikou: <ul style="list-style-type: none"> Grafika Rastrová grafika Vektorová grafika 	<ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti a vzťahy: obrázok v rastri, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku Procesy: kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa 	<ul style="list-style-type: none"> digitalizovať grafickú informáciu, zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov, zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok, navrhnuť postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku,
	Práca s textom: <ul style="list-style-type: none"> Word Vkladanie symbolov a obrázkov a tabuliek Citácie a číslovanie Štýly písma Práca s tabuľkou	<ul style="list-style-type: none"> Pojmy: odrážky a číslovanie, tabuľka. Vlastnosti a vzťahy: skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, neformátovaný a formátovaný text Procesy: vkladanie tabuľky 	<ul style="list-style-type: none"> zvoliť vhodný nástroj na prácu s textom, použiť nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, rozlíšiť neformátovaný a formátovaný text, posúdiť vlastnosti textovej informácie podľa stanovených kritérií,

Komunikácia a spolupráca 2	<ul style="list-style-type: none"> • Práca s webovou stránkou . Elektronické portály. Webový prehliadač • Práca s nástrojmi na komunikáciu • Elektronická pošta 	<ul style="list-style-type: none"> • Web, webová stránka, e-shop • Webový prehliadač a vyhľadávač • Vlastnosti a vzťahy: chat ako internetový rozhovor, je to iný typ komunikácie ako e-mail • Procesy: prijatie a odoslanie správy, výber adresáta, odoslanie viacerým adresátom naraz 	<ul style="list-style-type: none"> • získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektovať autorské práva), • vyhľadať rôzne typy informácií na webe, posúdiť správnosť a kvalitu vyhľadaných informácií (výstup vyhľadávania), • komunikovať prostredníctvom konkrétneho nástroja i aplikácie na neinteraktívnu komunikáciu, • porovnať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a e-mailu,
Algoritmické riešenie problémov 4	<ul style="list-style-type: none"> • Postupnosť príkazov 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: aký informatický problém je v zadaní úlohy, platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne) • Procesy: idea sekvencie, opakovania, vetvenia, manipulovania s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia 	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať opakujúce sa vzory, • rozpoznávať miesta, kde sa treba rozhodovať, • vlastnými slovami sformulovať plán riešenia, • rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku,
	<ul style="list-style-type: none"> • Algoritmus 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: algoritmus – programovací jazyk, vstup – algoritmus – výsledok, chybný zápis, konštrukcie jazyka ako: postupnosť príkazov, cyklus s pevným počtom opakovaní, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov • Procesy: zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu 	<ul style="list-style-type: none"> • uviesť kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje, • uvažovať o rôznych riešeniach, • použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikujú pravidlá, konštrukcie jazyka, • použiť matematické výrazy v jazyku na zápis algoritmov,

Softvér a hardvér 5	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba PC 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, textom, tabuľkou), cesta k súboru a priečinku 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača, • presúvať, mazať, premenúvať priečinky, • vyhľadať súbor alebo priečinkov, • navrhnúť štruktúru priečinkov, • preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov, • zistiť parametre súborov, priečinkov, • vypnúť nereagujúcu alebo chybnú aplikáciu, • ovládať operačný systém na používateľskej úrovni, • preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky,
	<ul style="list-style-type: none"> • Práca s priečinkom 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov, OS a aplikácia ako softvér • Procesy: nastavenie zvuku, pracovnej plochy, klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie • 	<ul style="list-style-type: none"> • použiť nástroje na prispôbenie si prostredia pc, • skúmať nové možnosti os,
	<ul style="list-style-type: none"> • Práca v OS: Inštalácia PC 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: program. procesor, pamäť 	<ul style="list-style-type: none"> • použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku, • pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie, • pracovať s prídavnými zariadeniami, • skúmať nové možnosti použitia konkrétneho hardvéru, • porovnať klady a zápory počítačov rôznych typov, • rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia,
	<ul style="list-style-type: none"> • Počítač a prídavné zariadenia: Vstupné a výstupné zariadenia. Pamäťové zariadenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: počítač ako zariadenie s procesorom a pamäťou, disk, tlačiareň, reproduktor/slúchadlá, skener, digitálny fotoaparát, kamera, mikrofón, rozdiel medzi hardvérom a softvérom 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v lokálnej počítačovej sieti, • pracovať so sieťovými zariadeniami, • diskutovať o výhodách a nevýhodách práce v počítačovej sieti,
	<ul style="list-style-type: none"> • Internet a sieť 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: sieť, doména • Vlastnosti a vzťahy: adresa ako zápis, vlastnosti priečinkov a prístupové práva v sieti, počítačová sieť, internet, štruktúra webovej adresy a mailovej adresy 	

<p>Informačná spoločnosť</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Informácie a informatika 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: vzťahy s jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii), možnosť vyhľadávať reťazce 	<ul style="list-style-type: none"> • diskutovať o vlastnostiach jednoduchej informácie rôzneho typu, • voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie, • zakódovať a dekodovať informáciu, • posúdiť kvalitu informácie rôzneho typu na jednoduchej úrovni, • posúdiť vlastnosti súborov rôznych typov, • vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze, • získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov, • rozhodnúť sa pre nástroje na spracovanie informácií, • vyhľadať informácie.
--	--	---	---

Rozpis učiva predmetu: informatika 8. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Reprezentácie a nástroje 19	<ul style="list-style-type: none"> • Informácie, multimédiá • Práca s textom • Práca s grafikou • Práca s multimédiami • Práca s prezentáciami • Práca s tabuľkami • Štruktúry 	<ul style="list-style-type: none"> • Získať informácie rôznych typov • Textový editor • Odstavce a odrážky, hypertext, špeciálne znaky a symboly, neformátovaný a formátovaný text • Tabuľkový procesor – menu • Skicár – úvod 	<ul style="list-style-type: none"> • získať informácie (sken, fotenie, nahranie zvuku/videa, prenos dát), • rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia, legálnosť a nelegálnosť používania softvéru, • vedieť používať tlačiareň, skener, myš, klávesnicu, • vedieť vkladať do textu odstavce a odrážky, hypertextový odkaz, • vyhľadanie a nahradenie textu a písma, zvýraznenia, možnosť vyhľadávať reťazce, tlač do formátu pdf, • vedieť vkladať a upravovať tabuľky v textovom editore, rozdeliť a spojiť bunky, pridať/vymazať riadok, stĺpec, • vedieť uložiť a otvoriť zošit, • zadávať údaje, písmo, čísla, pozadie a farba textu, • vytvoriť tabuľky podľa predlohy – aritmetické operácie, • konštruovať tabuľku, • vytvoriť jednoduchý graf z údajov v tabuľke, • výpočet, editácia tabuľky, grafické riešenie, uloženie práce,

			<ul style="list-style-type: none"> • pracovať s prostredím programu skicár a s nástrojmi programu, • ovládať základné operácie s objektmi, • dokázať samostatne vytvoriť obrázok v programe +pc hry, • rozumieť princípu animácie, • oboznámiť sa s prostredím programu na tvorbu animácie, • vedieť prezentovať, • dokázať vložiť do prezentácie animácie prechodov snímok, • vedieť vložiť do prezentácie hypertextový odkaz a video, za pomoci programu vedieť vytvoriť samostatnú prezentáciu,
Komunikácia a spolupráca 2	<ul style="list-style-type: none"> • Práca s webovou stránkou 	<ul style="list-style-type: none"> • Poštový klient, e-mail, online komunikácia • Vyhľadávanie informácií na webe 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť ako nastaviť poštový klient a dokázať prijať a odoslať e-mailovú správu, f5-znovunačítanie, ctrl+f hľadanie textu na danej stránke, • vyhľadávanie informácií na webe – google.sk,

Algoritmické riešenie problémov 8	<ul style="list-style-type: none"> • Algoritmické riešenie problémov • Analýza problému • Hľadanie chyby v programe • Jazyk na zápis riešenia • Riešenia pomocou cyklov • Riešenia pomocou cyklov, blok • Procedúry a parameter • Diskutovať o vzťahu digitálnych technológií k povolaniam 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretácia zápisu riešenia, premenná, vstup, spracovanie, výstup • Riešenie pomocou vetvenia • Ladenie programu • Postupnosť príkazov • Algoritmus, príkaz, cyklus • Blok príkazov, vnorené bloky • Procedúry, samostatný projekt • Rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámenie sa so základným prostredím programovacieho jazyka, • vedieť si ho nainštalovať a ovládať, • vedieť graficky zakresliť vývojový diagram, • identifikovať opakujúce sa vzory (vetvenie, premenná), • vyriešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, • vyhľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju, • rozpoznať, či program pracuje nesprávne, • naučiť sa základné príkazy v danom program, jazyku, • rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať (cyklus), • dokázať zoradiť príkazy do blokov, • zoskupovať časti riešenia do procedúr, parameter príkazu,
Softvér a hardvér 2	<ul style="list-style-type: none"> • Práca so súbormi a priečkami • Ukladanie súborov a formáty súborov. Vírus 	<ul style="list-style-type: none"> • Softvér a hardvér • Súbory a formáty • Škodlivý softvér, špehovanie, antivírus • Schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať a vedieť rozdiel pojmu hardvér a softvér, • poznať ukladanie informácií na rôzne médiá, • vedieť porovnať kapacitu cd-r/rw, dvd-r/rw, usb: mb, gb, tb, harddisk, ram, procesor, • orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača, presúvať, mazať, premenúvať priečinky, vyhľadať súbor alebo priečinkov,
Informačná spoločnosť 2	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikácia na internete • Digitálne technológie 	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnosť a riziká, autorské práva • Skype, ICQ, Chat 	<ul style="list-style-type: none"> • poznať zásady správania sa pri online komunikácii a na diskusných fórach, • oboznámiť sa s možnosťami online komunikácie – chat.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií a vytvárania zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov. Súčasťou učebných zdrojov sú moderné technológie vo vzdelávaní, založené na najnovších poznatkoch pedagogickej psychológie, rozvoja informačno-komunikačných technológií, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť a efektivitu edukačného procesu zvýšením názornosti, motivácie žiaka, prispôbenie tempa učenia temperamentu žiaka, možností samostatného preskúšania žiaka.

Učebným zdrojom budú pracovné zošity:

- Tvorivá informatika – pracovné zošity.

Webové stránky:

- www.infovek.sk;
- www.edi.fmph.uniba.sk;
- www.modernyucitel.net;
- www.microsoft.sk;
- www.bezpecnenainternete.sk

Didaktická technika a materiálne výučbové prostriedky:

- počítače, notebooky, prídavné zariadenia počítača (tlačiareň, slúchadlá, mikrofón, reproduktory, USB kľúč,...);
- vizuálne: Prezentácie v Power Pointe;
- audiovizuálne: Program Skicár.

6. HODNOTENIE PREDMETU

- Žiak bude v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ SR. Bude hodnotený priebežne, bude používané sumatívne aj formatívne hodnotenie žiaka.
- Integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia.
- V priebehu školského roka sa zrealizujú 2 polročné písomné práce, ktoré budú tvoriť základ klasifikácie žiaka.
- Pri hodinovej dotácii 1 hod. týždenne bude žiak ústne skúšaný 1-krát v polročnom klasifikačnom období.

Bodovacia tabuľka PP:	100 % - 90 %	= 1
	89 % - 75 %	= 2
	74 % - 50 %	= 3
	49 % - 25 %	= 4
	24 % - 0 %	= 5

Čo hodnotíme:

- **ústne skúšanie (1);**
- **aktivita žiakov** (hodnotiť ústne a aj známku);
- **projekty, prezentácie:** žiaci sa predstavia svojimi prezentáciami, hodnotíme: estetiku práce, nápaditosť, pochopenie témy a grafické prevedenie, do hodnotenia zapojíme aj názor triedy alebo skupiny;
- **písomná práca:** hodnotená známku (overenie vedomostí po polročnom opakovaní, počet otázok bude podľa situácie; bude obsahovať otvorené a zatvorené otázky, otázky s výberom 5 odpovedí).

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.**

- **Stupeň 1 (výborný)** - žiak zvládol pochopenie danej témy, previedol ju veľmi nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, myslí logicky správne. Ústny a písomný prejav je správny, grafický prejav je presný a estetický.
- **Stupeň 2 (chválitebný)** – žiak zvládol pochopenie témy, previedol ju nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti a presnosti, grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností.
- **Stupeň 3 (dobrý)** – žiak pochopil tému za pomoci učiteľa, v úlohe sa dopúšťa chýb, v ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti a presnosti, vo výsledkoch sú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický.
- **Stupeň 4 (dostatočný)** - žiak pochopil tému za veľkej pomoci učiteľa, v úlohe sú nepresnosti, medzery, dopúšťa sa chýb, v ústnom a písomnom prejave sú vážne nedostatky, práca je nepresná, grafický prejav je málo estetický.
- **Stupeň 5 (nedostatočný)** – žiak si neosvojil požadované vedomosti, nevie svoje vedomosti uplatniť, v úlohe sú veľké nepresnosti, dopúšťa sa závažných chýb, kvalita výsledkov a grafický prejav na nízkej úrovni popr. neodovzdaná práca.

4.6. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU SVET DIGITÁLNYCH TECHNOLOGIÍ

SVET DIGITÁLNYCH TECHNOLOGIÍ

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Matematika a práca s informáciami				
Predmet:	SVET DIGITÁLNYCH TECHNOLOGIÍ				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	0 hodín	0 hodín	2 hodiny	2 hodiny	0 hodín

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Na tento povinný predmet obsahovo nadväzuje voliteľný predmet svet digitálnych technológií, ktorý je zameraný na hlbšie zvládnutie ovládania IKT a získanie základnej digitálnej gramotnosti. Rovnako ako predmet informatika zahŕňa okruhy Komunikácia a spolupráca, Informačná spoločnosť, Reprezentácie a nástroje, Algoritmické riešenie problémov a Softvér a hardvér.

Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí.

2. CIELE PREDMETU

Cieľom vyučovacieho predmetu svet digitálnych technológií je prehĺbenie a rozšírenie učiva informatiky.

Poslaním vyučovania tohto predmetu je systematicky zopakovať, upevniť a prehĺbiť vedomosti a zručnosti vymedzené cieľovými požiadavkami povinného predmetu informatika.

Ciele sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet informatika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú
- rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

3. KĹÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie: zvnútornený, vzájomne prepojený súbor nadobudnutých vedomostí, zručností, schopností, postojov a hodnotových orientácií, ktoré sú dôležité pre rozvoj osobnosti jednotlivca, jeho aktívne zapojenie sa do spoločnosti, uplatnenie v zamestnaní a jeho celoživotné vzdelávanie.

1. Poznávacie (kognitívne) kompetencie

- používať matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách
- používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
- používať základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané vedomosti na úspešné riešenie problémov
- osvojiť si základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja
- používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- dokázať vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí
- dokázať využívať IKT pri vzdelávaní

2. Komunikačné kompetencie

- vecne, správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje
- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov (IKT, knižné zdroje)
- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania
- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie

3. Interpersonálne (sociálne) kompetencie

- plánovať a organizovať si učenie a pracovnú činnosť
- hľadať a rozvíjať účinné postupy vo svojom učení
- využívať rôzne stratégie učenia
- kriticky pristupovať ku zdrojom informácií, informácie tvorivo spracovávať a využívať pri svojom štúdiu a praxi

4. Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne si radiť a pomáhať
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení
- prijímať ocenenie, radu a kritiku, čerpať poučenie pre svoju ďalšiu prácu

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Hlavným cieľom vyučovania predmetu svet digitálnych technológií je prehĺbiť už nadobudnuté vedomosti a ovládať základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov. Podobne ako matematika aj informatika v spojení s informačnými technológiami vytvára platformu pre všetky ďalšie predmety. V predmete svet digitálnych technológií je potrebné hlbšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu tohto predmetu široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Používané prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia

Rozpis učiva predmetu: svet digitálnych technológií 1. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Reprezentácie a nástroje 35	Práca s grafikou: <ul style="list-style-type: none"> Grafika Rastrová grafika Vektorová grafika 3D grafika 	<ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti a vzťahy: obrázok v rastri, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku Procesy: kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa 	<ul style="list-style-type: none"> digitalizovať grafickú informáciu, zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov, zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok, navrhnuť postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku,
	Práca s multimédiami: <ul style="list-style-type: none"> Video Zvuk 	<ul style="list-style-type: none"> Pojmy: klip, efekt, prechod, strihanie, časová os Vlastnosti a vzťahy: video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov, klip ako zvuk, obrázok, titulok, vzťah medzi rozložením prvkov na časovej osi a výsledkom, informatika ako povolanie, informatika v povolaniach (napr. aj v dizajne a v architektúre, v obchode, vo financiách) Procesy: vytvorenie a uloženie záznamu, orezanie, vystrihnutie, umiestnenie klipu 	<ul style="list-style-type: none"> použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a text, skúmať nové nástroje v konkrétnom editore, rozhodnúť sa pre správne zariadenie pre zaznamenanie zvuku a obrazu,

	<p>Práca s textom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Word • Vkladanie symbolov a obrázkov a tabuliek • Citácie a číslovanie • Štýly písma • Práca s tabuľkou 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: odrážky a číslovanie, tabuľka. • Vlastnosti a vzťahy: skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, neformátovaný a formátovaný text • Procesy: vkladanie tabuľky 	<ul style="list-style-type: none"> • zvoliť vhodný nástroj na prácu s textom, • použiť nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, • rozlíšiť neformátovaný a formátovaný text, • posúdiť vlastnosti textovej informácie podľa stanovených kritérií,
	<p>Práca s tabuľkami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Excel 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky • Vlastnosti a vzťahy: adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky, bunky so vzorcami • Procesy: pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie, jednoduché výpočty s operáciami sčítania, odčítania, násobenia a delenia, vloženie jednoduchej funkcie 	<ul style="list-style-type: none"> • použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami, • skúmať nové nástroje v konkrétnom editore, • zvoliť a použiť funkcie pre jednoduché výpočty, • skúmať nové nástroje v konkrétnom editore,

Komunikácia a spolupráca 5	<ul style="list-style-type: none"> • Práca s webovou stránkou . Elektronické portály. Webový prehliadač • Práca s nástrojmi na komunikáciu • Elektronická pošta 	<ul style="list-style-type: none"> • Web, webová stránka, e-shop • Webový prehliadač a vyhľadávač • Vlastnosti a vzťahy: chat ako internetový rozhovor, je to iný typ komunikácie ako e-mail • Procesy: prijatie a odoslanie správy, výber adresáta, odoslanie viacerým adresátom naraz 	<ul style="list-style-type: none"> • získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektovať autorské práva), • vyhľadať rôzne typy informácií na webe, posúdiť správnosť a kvalitu vyhladaných informácií (výstup vyhľadávania), • komunikovať prostredníctvom konkrétneho nástroja i aplikácie na neinteraktívnu komunikáciu, • porovnať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a e-mailu,
Algoritmické riešenie problémov 15	<ul style="list-style-type: none"> • Hľadanie a opravovanie chýb • Postupnosť príkazov 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: parameter príkazu, postupnosť príkazov • Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí príkaz, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov, chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), chyba v algoritmoch s cyklami, s vetvením a s premennými, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba) • Procesy: zostavenie a úprava príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov), hľadanie chyby 	<ul style="list-style-type: none"> • vyriešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, • vyhľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju, • rozpoznať, že program pracuje nesprávne,

<ul style="list-style-type: none"> • Cykly 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu • Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí počet opakovaní s výsledkom • Procesy: zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, • riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, • interpretovať algoritmy s cyklami,
<ul style="list-style-type: none"> • Analýza problému 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: aký informatický problém je v zadaní úlohy, platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne). • Procesy: idea sekvencie, opakovania, vetvenia, manipulovania s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznávať miesta, kde sa treba rozhodovať, • uviesť kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje, • uvažovať o rôznych riešeniach,
<ul style="list-style-type: none"> • Vetvenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: vetvenie, podmienka • Vlastnosti a vzťahy: konštrukcia vetvenia s jednoduchou podmienkou, pravda, nepravda – splnená a nespĺnená podmienka • Procesy: zostavovanie, upravovanie vetvenia, vytvorenie podmienky, vyhodnotenie podmienky 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a po skončení vetvenia, • zostaviť a zapísať podmienku. • vyriešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie s jednoduchou podmienkou (bez logických spojok), • interpretovať algoritmy s vetvením,

	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretácia zápisu riešenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: jazyk – vykonanie programu • Procesy: idea sekvencie, opakovania, vetvenia, manipulovania s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia, krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe 	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnými slovami sformulovať plán riešenia, • realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa, • vyjadriť princíp fungovania návodu, • objaviť a popísať vlastnými slovami princíp fungovania jednoduchého algoritmu,
Softvér a hardvér 8	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba PC 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, textom, tabuľkou), cesta k súboru a priečinku 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača, • presúvať, mazať, premenúvať priečinky, • vyhľadať súbor alebo priečinkov, • navrhnuť štruktúru priečinkov, • preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov, • zistiť parametre súborov, priečinkov, • vypnúť nereagujúcu alebo chybnú aplikáciu, • ovládať operačný systém na používateľskej úrovni, • preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky,
	<ul style="list-style-type: none"> • Práca s priečinkom 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov, OS a aplikácia ako softvér • Procesy: nastavenie zvuku, pracovnej plochy, klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • vyhľadať súbor alebo priečinkov, • navrhnuť štruktúru priečinkov, • preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov, • zistiť parametre súborov, priečinkov, • vypnúť nereagujúcu alebo chybnú aplikáciu, • ovládať operačný systém na používateľskej úrovni, • preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky,
	<ul style="list-style-type: none"> • Práca v OS: Inštalácia PC 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: program. procesor, pamäť 	<ul style="list-style-type: none"> • použiť nástroje na prispôbenie si prostredia PC, • skúmať nové možnosti OS,

	<ul style="list-style-type: none"> Počítač a prídavné zariadenia: Vstupné a výstupné zariadenia. Pamäťové zariadenia 	<ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti a vzťahy: počítač ako zariadenie s procesorom a pamäťou, disk, tlačiareň, reproduktor/slúchadlá, skener, digitálny fotoaparát, kamera, mikrofón, rozdiel medzi hardvérom a softvérom 	<ul style="list-style-type: none"> použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku, pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie, pracovať s prídavnými zariadeniami, skúmať nové možnosti použitia konkrétneho hardvéru, porovnať klady a zápory počítačov rôznych typov, rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia,
	<ul style="list-style-type: none"> Internet a sieť 	<ul style="list-style-type: none"> Pojmy: sieť, doména Vlastnosti a vzťahy: adresa ako zápis, vlastnosti priečinkov a prístupové práva v sieti, počítačová sieť, internet, štruktúra webovej adresy a mailovej adresy 	<ul style="list-style-type: none"> orientovať sa v lokálnej počítačovej sieti, pracovať so sieťovými zariadeniami, diskutovať o výhodách a nevýhodách práce v počítačovej sieti,

Informačná spoločnosť 3	<ul style="list-style-type: none"> • Informácie a informatika 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: vzťahy s jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii), možnosť vyhľadávať reťazce 	<ul style="list-style-type: none"> • diskutovať o vlastnostiach jednoduchej informácie rôzneho typu, • voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie, • zakódovať a dekodovať informáciu, • posúdiť kvalitu informácie rôzneho typu na jednoduchej úrovni, • posúdiť vlastnosti súborov rôznych typov, • vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze, • získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov, • rozhodnúť sa pre nástroje na spracovanie informácii, • vyhľadať informácie,
	<ul style="list-style-type: none"> • Digitálne technológie v spoločnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a vzťahy: informatika ako povolanie, informatika v povolaniach (napr. aj v dizajne a v architektúre, v obchode, vo financiách) 	<ul style="list-style-type: none"> • diskutovať o vzťahu digitálnych technológií k povolaniam.

Rozpis učiva predmetu: svet digitálnych technológií 2. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Reprezentácie a nástroje 35	<ul style="list-style-type: none"> • Informatika • Údaj, informácia 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: informatika, údaj, informácia, jednotky informácie, digitalizácia, kódovanie, komprimácia, šifry, číselné sústavy a ich prevody, reprezentácia údajov v počítači, čísla, znaky • Vlastnosti a vzťahy: písmo – forma kódovania. • Procesy: zber, spracovanie, prezentovanie informácie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť význam pojmov údaj, informácia, digitalizácia, kódovanie, šifrovanie, komprimácia. • Vysvetliť princípy kódovania rôznych typov informácie. • Vysvetliť princíp digitalizácie v závislosti od typu informácie. • Vysvetliť princíp komprimácie dát, používať komprimačný program.
	Práca s grafikou: <ul style="list-style-type: none"> • Grafika • Rastrová grafika • Vektorová grafika • 3D grafika • webdesign 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: rastrová a vektorová grafika, 3D grafika, webdesign. • Vlastnosti a vzťahy: obrázkov v rasti, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku • Procesy: kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa 	<ul style="list-style-type: none"> • Digitalizovať grafickú informáciu. • Zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov. • Zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázkov. • Navrhnuť postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku. • Efektívne využívať aplikácie pre prácu s grafickou informáciou. • Vytvoriť jednoduchú webovú stránku.

	<p>Práca s multimédiami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Video • Zvuk 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: klip, efekt, prechod, strihanie, časová os • Vlastnosti a vzťahy: video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov, klip ako zvuk, obrázok, titulok, vzťah medzi rozložením prvkov na časovej osi a výsledkom • Procesy: vytvorenie a uloženie záznamu, orezanie, vystrihnutie, umiestnenie klipu 	<ul style="list-style-type: none"> • Použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a text. • Skúmať nové nástroje v konkrétnom editore. • Rozhodnúť sa pre správne zariadenie pre zaznamenanie zvuku a obrazu.
	<p>Práca s tabuľkami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Excel 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: bunka, hárok, vzorec, funkcia, odkazy, grafy • Vlastnosti a vzťahy: adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky, bunky so vzorca, triedenie, vyhľadávanie, filtrovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami. • Skúmať nové nástroje v konkrétnom editore. • Zvoliť a použiť funkcie pre jednoduché výpočty. • Skúmať nové nástroje v konkrétnom editore a vedieť ich efektívne využívať.
<p>Komunikácia a spolupráca</p> <p>7</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Práca s webovou stránkou. Elektronické portály. Webový prehliadač • Neinteraktívna a interaktívna komunikácia • Netiketa 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: web, webová stránka, webový prehliadač a vyhľadávač • Vlastnosti a vzťahy: chat ako internetový rozhovor, je to iný typ komunikácie ako e-mail • Procesy: prijatie a odoslanie správy, výber adresáta, odoslanie viacerým adresátom naraz 	<ul style="list-style-type: none"> • Definovať princípy fungovania internetu, poznať a demonštrovať použitie e-pošty a interaktívnej komunikácie, využívať služby webu na získavanie informácií. • Porovnať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a e-mailu. • Vymenovať a dodržiavať pravidlá netikety.

<p>Algoritmické riešenie problémov</p> <p>8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Algoritmické riešenie problémov • Analýza problému • Hľadanie chyby v programe • Jazyk na zápis riešenia • Riešenia pomocou cyklov • Procedúry a parameter 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretácia zápisu riešenia, premenná, vstup, spracovanie, výstup • Riešenie pomocou vetvenia • Ladenie programu • Postupnosť príkazov • Algoritmus, príkaz, cyklus • Blok príkazov, vnorené bloky • Procedúry, samostatný projekt • Rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Riešiť problémy pomocou algoritmov, vedieť ich zapísať do programovacieho jazyka, hľadať a opravovať chyby. • Graficky zakresliť vývojový diagram. • Identifikovať opakujúce sa vzory (vetvenie, premenná). • Vyriešiť problém skladaním príkazov do postupnosti. • Rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať (cyklus). • Zoradiť príkazy do blokov, zoskupovať časti riešenia do procedúr. • Riešiť úlohy pomocou príkazov s rôznymi obmedzeniami použitia príkazov, premenných, typov a operácií. • Používať základné typy používaného programovacieho jazyka a jeho príkazy.
<p>Softvér a hardvér</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Práca so súbormi a priečinkami • Výkon počítača 	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmy: súbory a priečinky • Vlastnosti a vzťahy: schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov, OS a aplikácia ako softvér • Procesy: vypnutie nútiť vypnutie nereagujúcej aplikácie, vykonanie záťažového testu na PC 	<ul style="list-style-type: none"> • Orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača. • Presúvať, mazať, premenúvať priečinky. • Vyhľadať súbor alebo priečinok. • Navrhnuť štruktúru priečinkov. • Preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov. • Zistiť parametre súborov, priečinkov. • Vypnúť nereagujúcu alebo chybnú aplikáciu. • Vykonať záťažový test na PC. • Vyhľadať, či určitý program nepredstavuje bezpečnostné riziko.

Informačná spoločnosť 13	<ul style="list-style-type: none"> • Informatika a informácia 	<ul style="list-style-type: none"> • Informatika (použitie, dôsledky a súvislosti) v rôznych oblastiach – administratíva, elektronická kancelária, vzdelávanie, šport, umenie, zábava, virtuálna realita, e-spoločnosť. • Riziká informačných technológií – malvér (pojmy, detekovanie, prevencia); kriminalita • Etika a právo – autorské práva na softvér, licencia (freeware, shareware, demoverzia, multilicencia, Open source...) • E - learning, dištančné vzdelávanie, vzdelávania využitím IKT 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať súčasné trendy IKT, ich limity a riziká. • Poznať výhody a možnosti e-vzdelávania a dištančného vzdelávania. Poznať možnosti využitia IKT v iných predmetoch. • Charakterizovať jednotlivé typy softvéru z hľadiska právnej ochrany (freeware, shareware, ...) a rozumieť, ako sa dajú používať. Chápať potrebu právnej ochrany programov. • Vysvetliť pojmy „licencia na používanie softvéru“, „autorské práva tvorcov softvéru“, multilicencia. • Vymenovať jednotlivé typy softvérového pirátstva.
	<ul style="list-style-type: none"> • Digitálna bezpečnosť 	Pojmy: <ul style="list-style-type: none"> • Deep Fakes • Kybergrooming 	<ul style="list-style-type: none"> • Definovať pojem Deep Fakes, kriticky posúdiť využitie a zneužitie Deep Fakes. • Vysvetliť pojmy grooming a kybergrooming.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií a vytvárania zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov. Súčasťou učebných zdrojov sú moderné technológie vo vzdelávaní, založené na najnovších poznatkoch pedagogickej psychológie, rozvoja informačno-komunikačných technológií, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť a efektivitu edukačného procesu zvýšením názornosti, motivácie žiaka, prispôbenie tempa učenia temperamentu žiaka, možností samostatného preskúšania žiaka.

Učebným zdrojom budú pracovné zošity:

- Tvorivá informatika – pracovné zošity.

Webové stránky:

- www.infovek.sk;
- www.edi.fmph.uniba.sk;
- www.modernyucitel.net;
- www.microsoft.sk;
- www.bezpecnenainternete.sk

Didaktická technika a materiálne výučbové prostriedky:

- počítače, notebooky, prídavné zariadenia počítača (tlačiareň, slúchadlá, mikrofón, reproduktory, USB kľúč,...);
- vizuálne: Prezentácie v Power Pointe;
- audiovizuálne: Program Skicár.

6. HODNOTENIE PREDMETU

- Žiak bude v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ SR. Bude hodnotený priebežne, bude používané sumatívne aj formatívne hodnotenie žiaka.
- Integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia.
- V priebehu školského roka sa zrealizujú 2 polročné písomné práce, ktoré budú tvoriť základ klasifikácie žiaka.
- Pri hodinovej dotácii 1 hod. týždenne bude žiak ústne skúšaný 1-krát v polročnom klasifikačnom období.

Bodovacia tabuľka PP:	100 % - 90 %	= 1
	89 % - 75 %	= 2
	74 % - 50 %	= 3
	49 % - 25 %	= 4
	24 % - 0 %	= 5

Čo hodnotíme:

- **ústne skúšanie** (1);
- **aktivita žiakov** (hodnotiť ústne a aj známku);

- **projekty, prezentácie:** žiaci sa predstavia svojimi prezentáciami, hodnotíme: estetiku práce, nápaditosť, pochopenie témy a grafické prevedenie, do hodnotenia zapojíme aj názor triedy alebo skupiny;
- **písomná práca:** hodnotená známkou (overenie vedomostí po polročnom opakovaní, počet otázok bude podľa situácie; bude obsahovať otvorené a zatvorené otázky, otázky s výberom 5 odpovedí).

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.**

- **Stupeň 1 (výborný)** - žiak zvládol pochopenie danej témy, previedol ju veľmi nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, myslí logicky správne. Ústny a písomný prejav je správny, grafický prejav je presný a estetický.
- **Stupeň 2 (chválitebný)** – žiak zvládol pochopenie témy, previedol ju nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti a presnosti, grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností.
- **Stupeň 3 (dobrý)** – žiak pochopil tému za pomoci učiteľa, v úlohe sa dopúšťa chýb, v ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti a presnosti, vo výsledkoch sú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický.
- **Stupeň 4 (dostatočný)** - žiak pochopil tému za veľkej pomoci učiteľa, v úlohe sú nepresnosti, medzery, dopúšťa sa chýb, v ústnom a písomnom prejave sú vážne nedostatky, práca je nepresná, grafický prejav je málo estetický.
- **Stupeň 5 (nedostatočný)** – žiak si neosvojil požadované vedomosti, nevie svoje vedomosti uplatniť, v úlohe sú veľké nepresnosti, dopúšťa sa závažných chýb, kvalita výsledkov a grafický prejav na nízkej úrovni popr. neodovzdaná práca.

4.7. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU FYZIKA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovacia jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Človek a príroda				
Predmet:	FYZIKA				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	0 hodín	2 hodiny	1 hodina	2 hodiny	1 hodina

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickej pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov. Aj keď má učiteľ možnosť prispôbiť si obsah výučby vlastným predstavám, túto koncepcnú myšlienku by mal zachovať.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje vo forme tabuliek a grafov. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne.

Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

Vzdelávací štandard je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde.

Výkonový štandard predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov. Tieto výkony môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, experimentovať, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

V siedmom ročníku sme navýšili týždennú hodinovú dotáciu z jednej hodiny na dve vyučovacie hodiny, aby žiaci získali viac priestoru na rozvoj technického myslenia, pochopenia fyzikálnych javov a ich praktického využitia. Vznikol predmet praktická fyzika, ktorý je doplnením k druhému cudziemu jazyku a má samostatné učebné osnovy.

V deviatom ročníku ako doplnok k voliteľnému predmetu nemecký jazyk využívame možnosť 1 vyučovacej hodiny týždenne pre žiakov, ktorí si nezvolili druhý cudzí jazyk na utvrdzovanie učiva v predmete fyzika.

2. CIELE PREDMETU

Ciele sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet fyzika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy.

Výchovno-vzdelávací proces na 2. stupni základnej školy smeruje k tomu, že žiaci

- aplikujú empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov;

- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení;
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch;
- komunikujú verbálnou aj písomnou formou, ovládajú symbolickú, tabelárnu, grafickú komunikáciu;
- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov;
- rozlišujú spoľahlivé informácie od nespoľahlivých – kriticky myslia;
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov;
- rozumejú historickému vývoju poznania vo fyzike ako vede a vplyvu technického vývoja na rozvoj poznania a spoločnosti;
- posudzujú užitočnosť vedeckých poznatkov a technických vynálezov pre rozvoj spoločnosti a tiež problémy spojené s ich využitím pre človeka a životné prostredie;
- pracujú v tíme, vedú kooperovať a diskutovať, sú zodpovední za výsledky svojej práce a zverené pomôcky;
- získajú záujem o prírodu a svet techniky;
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike a technike;
- získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie: zvnútornený, vzájomne prepojený súbor nadobudnutých vedomostí, zručností, schopností, postojov a hodnotových orientácií, ktoré sú dôležité pre rozvoj osobnosti jednotlivca, jeho aktívne zapojenie sa do spoločnosti, uplatnenie v zamestnaní a jeho celoživotné vzdelávanie.

Poznávacie (kognitívne) kompetencie:

- vedieť vysvetliť na primeranej úrovni prírodné javy v bezprostrednom okolí a vedieť navrhnúť metódy testovania hodnovernosti vysvetlení;
- vedieť aplikovať logické postupy a kreativitu v skúmaní javov v bezprostrednom okolí;
- vedieť získať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov;
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky;
- vedieť obhájiť vlastné rozhodnutia a postupy logickou argumentáciou založenou na dôkazoch;
- využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a pri rozličných činnostiach;

- vedieť rozlíšiť argumenty od osobných názorov, spoľahlivé od nespoľahlivých informácií;
- vedieť analyzovať vzájomné vzťahy medzi vedou, technikou a spoločnosťou.

Komunikačné kompetencie:

- nájsť súvislosti medzi fyzikálnymi javmi a aplikovať ich v praxi
- vedieť pripraviť, uskutočniť aj vyhodnotiť jednoduchý fyzikálny experiment
- porovnávať vlastnosti látok a telies pozorovaním aj pomocou meradiel fyzikálnych veličín
- zdokonaľovať sa v komunikácii so spolužiakmi, pracovať v skupinách
- vedieť správne formulovať otázky aj odpovede, ale aj počúvať druhých
- riešiť problémové situácie
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie logického myslenia
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce počas experimentovania
- trénovať schopnosť sústredene pracovať a trpezlivo sa dopracovať k výsledku
- vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech
- vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov

Interpersonálne (sociálne) kompetencie:

- byť otvorený k novým objavom, k vedeckým a technickým informáciám
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, o prírodné vedy a svet techniky
- osvojiť si a rozvíjať schopnosť cielene experimentovať, lebo experiment je jednou zo základných metód aktívneho poznávania vo fyzike; rozvíja nielen manuálne zručnosti, ale aj rozumové schopnosti
- snažiť sa pochopiť fyzikálne zákony a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou prírody, v ktorej platia fyzikálne zákony
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností

Intrapersonálne kompetencie:

- uvedomiť si možnosti, ale aj hranice využitia vedy a techniky v spoločnosti
- vedieť kriticky posúdiť úžitok a problémy spojené s využitím vedeckých poznatkov a techniky pre rozvoj spoločnosti
- uvedomiť si poslanie prírodných vied ako ľudského atribútu na vysvetlenie reality nášho okolia
- vedieť sa učiť, komunikovať a spolupracovať v tímoch
- vedieť sa rozhodovať
- byť autoregulatívny napr. pri dodržiavaní pracovnej disciplíny, vlastnom samovzdelávaní

- mať cit pre hranice vlastných kompetencií a svoje miesto v spoločnosti

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Hlavným cieľom vyučovania fyziky na 2. stupni je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote. Prírodovedné poznatky sú neoddeliteľnou a nezastupiteľnou súčasťou kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Žiaci si na aktivitách budú osvojovať vybrané (najčastejšie experimentálne) formy skúmania fyzikálnych javov. Každý žiak dostane základy, ktoré z neho spravia prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel využiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov. Žiaci získajú informácie o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania má u žiakov prehĺbiť aj hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát alebo overovania hypotéz.

Žiaci prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získajú vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach. Získajú schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne.

Rozpis učiva predmetu: fyzika 6. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Skúmanie vlastností kvapalín, plynov, tuhých látok 36	<ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti kvapalín a plynov 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti kvapalín: nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť účinky pôsobenia vonkajšej sily na hladinu kvapaliny v zavretej nádobe, Pascalov zákon využitie vlastností kvapalín meranie objemu kvapalného telesa odmerným valcom, kalibrácia objem, značka V, jednotky objemu ml, l vlastnosti plynov: stlačiteľnosť, tekutosť, rozpínavosť, deliteľnosť využitie vlastností plynov tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka fyzikálnej veličiny, značka jednotky 	<ul style="list-style-type: none"> opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok a telies, porovnať a vybrať spoločne a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies, rozlíšiť merateľne a nemerateľne vlastnosti telies, rozlíšiť termín fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka a značka jednotky, použiť stratégiu riešenia problémov predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu, zaznamenať namerané údaje správnym zápisom, zostrojiť graf lineárnej závislosti a použiť graf, odmerať hmotnosť, dĺžku, objem telesa vhodne vybraným meradlom, spresňovať merania opakovaním merania, prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi, rozlíšiť termíny látka a teleso, postupovať podľa návodu stratégiou: formulovanie problému – vyslovenie

	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti tuhých telies 	<ul style="list-style-type: none"> • látka a teleso, vlastnosti tuhých látok a telies: krehkosť, tvrdosť, • pružnosť, deliteľnosť • meranie hmotnosti tuhých, kvapalných a plyných telies • hmotnosť, značka m, jednotky hmotnosti g, kg, t • odhad dĺžky, meradlo, stupnica meradla (najmenší dielik, rozsah) dĺžka, značka d, • jednotky dĺžky mm, cm, dm, m, km • objem tuhých telies, jednotky objemu cm^3, dm^3, m^3, určenie objemu pravidelných telies (kocka, kváder) výpočtom, • určenie objemu nepravidelných telies pomocou odmerného valca • rozdielne a spoločné vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies 	<p>hypotézy – realizácia pokusov a meraní – spracovanie, posúdenie a interpretovanie výsledkov meraní,</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť a prezentovať projekt primeraný obsahu vyučovania,
--	--	--	--

<p>Správanie sa telies v kvapalinách a plynoch</p> <p>30</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Správanie sa telies v kvapalinách • Správanie sa telies v plynoch 	<ul style="list-style-type: none"> • Meranie objemu a hmotnosti telies plávajúcich, vznášajúcich a potápajúcich sa vo vode, určenie podielu m/V. • Pojem hustota, značka hustoty, jednotky hustoty g/cm^3, kg/m^3, vzťah – vzorec na výpočet hustoty $\rho=m/V$. • Vzťah medzi objemom a hmotnosťou telies zhotovených z rovnakej latky. • Hustota kvapalín. • Vytlačený objem kvapaliny plávajúcimi telesami a potápajúcimi sa telesami. • Porovnanie hmotnosti telies plávajúcich v kvapaline s hmotnosťou vytlačenej kvapaliny. • Porovnanie hmotnosti potápajúcich sa telies s hmotnosťou vytlačenej kvapaliny. • Vplyv teploty na hustotu. • Skúmanie objemu a hmotnosti vytlačenej kvapaliny pri ponáraní plávajúceho telesa v kvapalinách s rôznou hustotou. • Správanie sa telies (bubliniek) vo vzduchu a v plyne s väčšou hustotou ako ma vzduch. • Hustota plynov. 	<ul style="list-style-type: none"> • postupovať podľa návodu stratégieou: formulovanie problému – vyslovenie hypotézy – realizácia pokusov a meraní – spracovanie, posúdenie a interpretovanie výsledkov meraní, • zostrojiť graf hustoty pre telesa z rovnakej latky, určiť z grafu hodnotu hustoty, • aplikovať zistenie, že hmotnosť telesa plávajúceho v kvapaline a hmotnosť telesom vytlačeného objemu kvapaliny sú rovnaké, • prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi, • pracovať s tabuľkami MFCHT, • určiť hustotu tuhých telies a kvapalín z nameraných hodnôt ich hmotnosti a objemu, • riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hustoty, • vysvetliť vybrane javy správania sa telies v kvapalinách. lynoch pomocou hustoty, • získať informácie k tvorbe projektu, • tvorivo využiť získané poznatky dsa informácie na vypracovanie projektu, • podieľať sa na práci v tíme.
--	--	--	--

Rozpis učiva predmetu: fyzika 7. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Teplota Skúmanie premien skupenstva látok 16	<ul style="list-style-type: none"> • Teplota a čas • Premeny kvapaliny na plyn • Premena plynu na kvapalinu • Topenie a tuhnutie 	<ul style="list-style-type: none"> • meranie teploty, modelovanie zostrojenia Celsiovho teplomera, kalibrácia teplomera • teplota, značka t, jednotka teploty $^{\circ}C$ • meranie času, meranie teploty v priebehu času, graf závislosti teploty od času, využitie PC pri zostrojovaní grafov • čas, značka t, jednotky času s, min, h • premena kvapaliny na plyn, vyparovanie, podmienky vyparovania, vlhkomer • var, teplota varu, graf závislosti teploty od času pri vare vody, tlak vzduchu a teplota varu • premena vodnej pary na vodu, kondenzácia, teplota rosného bodu, destilácia, modelovanie dažďa • premena tuhej látky na kvapalnú, kvapalnej látky na tuhú, topenie, tuhnutie, teplota topenia a tuhnutia pre kryštalické a amorfné látky, graf závislosti teploty od času pri topení a tuhnutí • meteorologické pozorovania 	<ul style="list-style-type: none"> • opísať pozorované javy pri skúmaní premien skupenstva látok, • navrhnuť k meraniam tabuľku, zaznamenať časový priebeh teploty pri premenách skupenstva látok tabuľky a grafu, analyzovať záznamy z meraní, • objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce vyparovanie (počiatočná teplota, veľkosť voľného povrchu kvapaliny, prúdenie vzduchu), • objaviť z výsledkov experimentu rozdiel medzi vyparovaním a varom, charakteristiky varu, • modelovať experimentom zostrojenie teplomera, vznik dažďa, • vyhľadať hodnoty teploty varu, teploty topenia (tuhnutia) látok v tabuľkách, • zrealizovať a vyhodnotiť meteorologické pozorovania a merania, • prezentovať výsledky aktivít pred spolužiakmi,

<p>Teplo</p> <p>17</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výmena tepla • Teplo a využiteľná energia 	<ul style="list-style-type: none"> • historické aspekty chápania pojmu teplo, staršia jednotka tepla <i>cal</i> • teplo a pohyb častíc látky, teplota • šírenie tepla vedením, prúdením a žiarením • tepelné vodiče a tepelné izolanty • odovzdávanie a prijímanie tepla telesom, kalorimeter • výsledná teplota pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou • výsledná teplota pri odovzdávaní tepla horúcimi kovmi (Cu, Al, Fe) vode, rozdiel dvoch teplôt (Δt) • tepelná rovnováha • hmotnostná tepelná kapacita, značka <i>c</i>, jednotka <i>J/kg°C</i> • teplo, značka <i>Q</i>, jednotka tepla <i>J</i>, vzťah $Q = c m \Delta t$ • teplo a premeny skupenstva • energetická hodnota potravín 	<ul style="list-style-type: none"> • opísať historický prístup k chápaniu pojmu teplo, • overiť experimentom fyzikálnu vlastnosť látok, tepelnú vodivosť, • opísať šírenie tepla vedením, prúdením, žiarením, • opísať využitie tepelných vodičov a tepelných izolantov v praxi, • dodržať podmienky experimentu, • odhadnúť výslednú teplotu pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou, • overiť experimentom odovzdávanie tepla kovmi vode, • objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce veľkosť prijatého a odovzdaného tepla, • vyhľadať hodnoty hmotnostnej tepelnej kapacity látok v tabuľkách, • riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tepla, • overiť postup stanovenia energetickej hodnoty potravín (napríklad spaľovaním), • získať informácie o energetickej hodnote potravín, • posúdiť negatívne vplyvy spaľovacích motorov na životné prostredie a spôsob eliminácie týchto vplyvov.
------------------------	--	--	---

Rozpis učiva predmetu: fyzika 8. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Svetlo 22	<ul style="list-style-type: none"> • Slnčné svetlo a teplo. • Svetelná energia a jej premena na teplo, ktorého veľkosť vieme vypočítať. • Porovnanie zdrojov svetla – Slnka a žiarovky. • Dôkazy priamočiareho šírenia sa svetla. • Rozklad svetla. Farby spektra. • Absorbovanie a odraz farieb spektra povrchmi rôznej farby. • Skladanie farieb. • Odraz svetla. Zákon odrazu. • Lom svetla. Zákon lomu. Dúha. • Šošovky • Zobrazovanie šošovkami. • Optické vlastnosti oka • Chyby oka. • Praktické využitie šošoviek. Okuliare. Optické prístroje. 	<ul style="list-style-type: none"> • svetelná energia a jej premena na teplo, výpočet tepla • svetelný lúč, rovnobežné a rozbiehavé svetelné lúče • zdroj svetla, Slnko a žiarovka ako zdroje svetla • dôkazy priamočiareho šírenia svetla • odrazené, prepustené a absorbované svetlo, rozklad svetla, farby spektra • absorbovanie a odraz farieb spektra povrchmi rôznej farby, svetlo a fotosyntéza • skladanie farebných svetelných lúčov • odraz svetla, zákon odrazu • lom svetla, vznik dúhy • zobrazovanie šošovkami • optické prístroje–lupa, fotoaparát • chyby oka, okuliare • svetelné znečistenie 	<ul style="list-style-type: none"> • overiť experimentom premenu svetla na teplo a vypočítať vzniknuté teplo, • porovnať zdroje svetla: Slnko a žiarovku z hľadiska šírenia svetelných lúčov, • overiť experimentom priamočiare šírenie svetla, • rozlíšiť termíny: odrazené, prepustené a absorbované svetlo, • overiť experimentom rozklad svetla na spektrum, • overiť experimentom skladanie farebných svetelných lúčov, • navrhnúť a zrealizovať experiment na dôkaz platnosti zákona odrazu svetla, • overiť experimentom lom svetla. • znázorniť obraz predmetu vytvorený spojkou a rozptylkou, • vysvetliť princíp použitia okuliarov pri korekcii chýb oka, • určiť aplikácie základných zákonov optiky v technickej praxi, • vytvoriť nové informácie z pozorovaní a zovšeobecniť závery, • vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií,

<p>Sila a pohyb</p> <p>29</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vzájomne pôsobenie telies, sila. • Jednotka sily 1 <i>N</i>. • Gravitačná sila, gravitačné pole. • Výpočet sily, ktorou Zem priťahuje telesa pri svojom povrchu ($F = m \cdot g$). • Lineárna závislosť gravitačnej sily a hmotnosti telesa. • Ťažisko telesa a jeho určenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • vzájomné pôsobenie telies, sila, značka <i>F</i>, jednotka sily <i>N</i> • gravitačná sila, značka F_g, vzťah na výpočet sily, ktorou Zem priťahuje telesá pri svojom povrchu: $F_g = m \cdot g$, gravitačné zrýchlenie, značka <i>g</i>, gravitačné pole • meranie sily, silomer, kalibrácia silomera, chyba merania • skladanie síl, rovnováha síl, otáčavé účinky sily • ťažisko telesa a jeho určenie tlaková sila, tlak, značka <i>p</i>, jednotky tlaku <i>Pa</i>, <i>hPa</i>, <i>kPa</i>, <i>MPa</i>, vzťah $p = F / S$ • hydrostatický tlak, značka p_h, vzťah $p_h = h \cdot \rho \cdot g$ • atmosférický tlak, barometer, normálny atmosférický tlak • trenie, trecia sila, meranie veľkosti trecej sily • pohyb telesa, pohyb rovnomerný a nerovnomerný • rýchlosť rovnomerného pohybu, značka <i>v</i>, jednotky rýchlosti <i>m/s</i>, <i>km/h</i>, <i>km/s</i>; vzťah $v = s / t$, priemerná rýchlosť v_p • dráha rovnomerného pohybu, značka <i>s</i>, vzťah $s = v \cdot t$ • grafické znázornenie rýchlosti a dráhy pohybu v čase 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť silu ako mieru vzájomného pôsobenia telies, • odmerať silu vhodne vybraným silomerom, vie určiť jeho rozsah a chybu merania, • znázorniť sily v konkrétnej situácii a určiť telesá, na ktoré tieto sily pôsobia, • skladať sily pôsobiace na teleso v jednej priamke. • objaviť praktickou činnosťou rovnováhu na páke, • určiť ťažisko vybraných telies a chápať jeho význam, • rozlíšiť termíny tlaková sila a tlak, • riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tlaku. • riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hydrostatického tlaku, • analyzovať situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trenia, • zmerať silomerom veľkosť trecej sily vo vybraných situáciách, • zostrojiť graf závislosti dráhy od času pre rovnomerný pohyb, • zostrojiť graf závislosti rýchlosti od času pre rovnomerný pohyb, • zistiť hodnoty (rýchlosť, čas, dráha) z grafu, interpretovať grafické závislosti rýchlosti od času a dráhy od času pre rôzne pohyby, • riešiť úlohy s využitím vzťahov pre rovnomerný pohyb,
-------------------------------	---	--	--

<p>Práca a energia 15</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mechanická práca ($W = F s$) • Jednotka práce 1 J. • Práca na naklonenej rovine. [nepovinne] • Výkon. • Pohybová a polohová energia 	<ul style="list-style-type: none"> • mechanická práca, značka W, jednotka práce J, vzťah $W = F s$ • výkon, značka P, jednotky výkonu W, kW, MW pohybová energia telesa, značka • E_k, jednotky pohybovej energie J, kJ, MJ • polohová energia telesa, značka E_p, jednotky polohovej energie J, kJ, MJ, vzťah $E_p = m g h$ • vzájomná premena pohybovej a polohovej energie telesa, zákon zachovania mechanickej energie energia v prírode 	<ul style="list-style-type: none"> • riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet mechanickej práce, • vysvetliť na príkladoch vzťah medzi mechanicou prácou a teplom, medzi mechanicou prácou a polohovou alebo pohybovou energiou telesa, • vysvetliť na jednoduchých príkladoch vzájomnú premenu foriem energie a zákon zachovania energie, • vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií.
-------------------------------	--	---	--

Rozpis učiva predmetu: fyzika 9. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Magnetické a elektrické javy. Elektrický obvod 33	<ul style="list-style-type: none"> • Magnetické vlastnosti látok • Elektrické vlastnosti látok • Elektrický obvod • Elektrický prúd • Vedenie elektrického prúdu v kovových vodičoch • Vedenie elektrického prúdu v kvapalinách a plynch • Elektrická energia a jej premeny 	<ul style="list-style-type: none"> • magnet a jeho vlastnosti, magnetické pole • Zem ako magnet, kompas • stavba atómu – jadro a obal atómu, protón, neutrón, elektrón • zelektrozovanie telies, elektrický náboj kladný a záporný elektrické pole elektroskop, elektrometer • elektrický obvod, časti elektrického obvodu, znázornenie elektrického obvodu schematickými značkami • elektrické vodiče a elektrické izolanty z tuhých látok • elektrický prúd v kovovom vodiči, tepelné účinky prúdu • žiarovka a história jej vynálezu • elektrický prúd, značka I, jednotky elektrického prúdu A, mA, μA • meranie elektrického prúdu, ampérmeter • elektrické sily a elektrické pole vo vodiči 	<ul style="list-style-type: none"> • zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti vlastnosti magnetu, • vysvetliť princíp určovania svetových strán kompasom, • zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti elektrické vlastnosti látok, • vysvetliť prenos elektrického náboja na elektroskope, • overiť experimentom, či je látka vodičom elektrického prúdu, • zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek. • zapojiť elektrický obvod podľa schémy, • vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kovoch, odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia v elektrickom obvode, • zostrojiť z nameraných hodnôt graf závislosti prúdu od napätia pre rezistor, • riešiť úlohy s využitím Ohmovho zákona, • navrhnúť a zrealizovať meranie na dôkaz závislosti elektrického odporu od vlastností vodiča,

		<ul style="list-style-type: none"> • elektrické napätie, značka U, jednotky elektrického napätia V, kV • meranie elektrického napätia, voltmeter • Ohmov zákon $I = U / R$, elektrický odpor vodiča, značka R, jednotky elektrického odporu Ω, $k\Omega$, $M\Omega$ • meranie elektrického odporu rezistora • graf závislosti elektrického prúdu od elektrického napätia závislosť elektrického odporu od vlastností vodiča, reostat • zapojenie spotrebičov v elektrickom obvode za sebou • zapojenie spotrebičov v elektrickom obvode vedľa seba • elektrická práca, značka W, jednotky elektrickej práce J, kWh • elektrický príkon, značka P, jednotky elektrického príkonu W, kW, MW • magnetické pole v okolí vodiča a cievky s prúdom, elektromagnet vedenie elektrického prúdu v kvapalinách, zdroje elektrického napätia vedenie elektrického prúdu v plynch bezpečnosť pri práci s elektrickými zariadeniami elektrická energia a jej premeny 	<ul style="list-style-type: none"> • riešiť kvalitatívne úlohy týkajúce sa elektrických obvodov so spotrebičmi zapojenými za sebou a vedľa seba, • rozlíšiť termíny elektrická práca, elektrický výkon a pozná ich praktické využitie, • navrhnúť a zrealizovať experiment na dôkaz magnetického poľa v okolí vodiča (cievky) s prúdom, • žiak pozná využitie tohto javu, vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kvapalinách a plynch, • žiak pozná praktické využitie tohto vedenia, • rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi a pravidlá ochrany pred bleskom, • vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky.
--	--	---	---

5. UČEBNÉ ZDROJE

Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií a vytvárania zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov. Súčasťou učebných zdrojov sú moderné technológie vo vzdelávaní, založené na najnovších poznatkoch pedagogickej psychológie, rozvoja informačno-komunikačných technológií, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť a efektivitu edukačného procesu zvýšením názornosti, motivácie žiaka, prispôbenie tempa učenia temperamentu žiaka, možností samostatného preskúšania žiaka.

Učebné zdroje:

- Lapitková, V. a kol.: FYZIKA pre 6. ročník ZŠ
- Kireš, M. a kol.: Bádateľské aktivity v prírodovednom vzdelávaní – Fyzika.
- Lapitková, V. a kol.: Fyzika pre 7. ročník základnej školy. Bratislava: Didaktis. 2010
- Lapitková, V. a kol.: Fyzika pre 8. ročník základnej školy. Martin: Neografia. 2012
- Lapitková, V., Morková, L.: Fyzika pre 9. ročník základnej školy. Bratislava: Kasico. 2012
- internetové zdroje – napr. www.zborovna.sk

6. HODNOTENIE PREDMETU

Učiteľ hodnotí hĺbku osvojenia fyzikálnych pojmov, zákonov, definícií fyzikálnych veličín a jednotiek, predovšetkým pri riešení úloh s rôznym stupňom obtiažnosti, písomnou aj ústnou formou. Ďalej hodnotí a klasifikuje ako vie žiak analyzovať pozorované javy a vysvetliť príčinnú-následnú vzťahy pri interpretácii fyzikálnych javov. Neočakáva memorovanie poučiek, ale porozumenie učiva. Pri klasifikovaní laboratórnych prác sa hodnotí ako žiak zapísal a spracoval namerané hodnoty a ako ich následne interpretoval.

Žiak bude v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ SR. Bude hodnotený priebežne, bude používané sumatívne aj formatívne hodnotenie žiaka.

Integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia.

V priebehu školského roka sa zrealizujú 2 polročné písomné práce, ktoré budú tvoriť základ klasifikácie žiaka.

Prospech je klasifikovaný známkami klasifikačnej stupnice.

Na diagnostiku budú využívané ústne odpovede, písomné práce, laboratórne práce, projekty, aktivita žiakov.

Bodovacia tabuľka PP:	100 % - 90 %	= 1
	89 % - 75 %	= 2
	74 % - 50 %	= 3
	49 % - 25 %	= 4
	24 % - 0 %	= 5

Čo hodnotíme:

- **ústne skúšanie;**
- **aktivita žiakov** (hodnotiť ústne a aj známku);
- **projekty, laboratórne práce:** žiaci sa predstavia svojimi prezentáciami, hodnotíme: estetiku práce, nápaditosť, pochopenie témy a grafické prevedenie, do hodnotenia zapojíme aj názor triedy alebo skupiny;
- **písomná práca:** hodnotená známku.

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.**

- **Stupeň 1 (výborný)** - žiak zvládol pochopenie danej témy, previedol ju veľmi nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, myslí logicky správne. Ústny a písomný prejav je správny, grafický prejav je presný a estetický.
- **Stupeň 2 (chválitebný)** – žiak zvládol pochopenie témy, previedol ju nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti a presnosti, grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností.
- **Stupeň 3 (dobrý)** – žiak pochopil tému za pomoci učiteľa, v úlohe sa dopúšťa chýb, v ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti a presnosti, vo výsledkoch sú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický.
- **Stupeň 4 (dostatočný)** - žiak pochopil tému za veľkej pomoci učiteľa, v úlohe sú nepresnosti, medzery, dopúšťa sa chýb, v ústnom a písomnom prejave sú vážne nedostatky, práca je nepresná, grafický prejav je málo estetický.
- **Stupeň 5 (nedostatočný)** – žiak si neosvojil požadované vedomosti, nevie svoje vedomosti uplatniť, v úlohe sú veľké nepresnosti, dopúšťa sa závažných chýb, kvalita výsledkov a grafický prejav na nízkej úrovni popr. neodovzdaná práca.

4.8. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU PRAKTICKÁ FYZIKA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Človek a príroda				
Predmet:	PRAKTICKÁ FYZIKA				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	0 hodín	0 hodín	2 hodín	0 hodín	2 hodiny

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickej pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov. Aj keď má učiteľ možnosť prispôbiť si obsah výučby vlastným predstavám, túto koncepcnú myšlienku by mal zachovať.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje vo forme tabuliek a grafov. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

Vzdelávací štandard je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde.

Výkonový štandard predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov. Tieto výkony môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, experimentovať, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

2. CIELE PREDMETU

Ciele sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet fyzika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy.

Výchovno-vzdelávací proces na 2. stupni základnej školy smeruje k tomu, že žiaci

- aplikujú empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov;
- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení;
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch;
- komunikujú verbálnou aj písomnou formou, ovládajú symbolickú, tabelárnu, grafickú komunikáciu;
- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov;
- rozlišujú spoľahlivé informácie od nespoľahlivých – kriticky myslia;
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov;

- rozumejú historickému vývoju poznania vo fyzike ako vede a vplyvu technického vývoja na rozvoj poznania a spoločnosti;
- posudzujú užitočnosť vedeckých poznatkov a technických vynálezov pre rozvoj spoločnosti a tiež problémy spojené s ich využitím pre človeka a životné prostredie;
- pracujú v tíme, vedia kooperovať a diskutovať, sú zodpovední za výsledky svojej práce a zverené pomôcky;
- získajú záujem o prírodu a svet techniky;
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike a technike;
- získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie: zvnútornený, vzájomne prepojený súbor nadobudnutých vedomostí, zručností, schopností, postojov a hodnotových orientácií, ktoré sú dôležité pre rozvoj osobnosti jednotlivca, jeho aktívne zapojenie sa do spoločnosti, uplatnenie v zamestnaní a jeho celoživotné vzdelávanie.

Poznávacie (kognitívne) kompetencie:

- vedieť vysvetliť na primeranej úrovni prírodné javy v bezprostrednom okolí a vedieť navrhnúť metódy testovania hodnovernosti vysvetlení;
- vedieť aplikovať logické postupy a kreativitu v skúmaní javov v bezprostrednom okolí;
- vedieť získať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov;
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky;
- vedieť obhájiť vlastné rozhodnutia a postupy logickou argumentáciou založenou na dôkazoch;
- využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a pri rozličných činnostiach;
- vedieť rozlíšiť argumenty od osobných názorov, spoľahlivé od nespoľahlivých informácií;
- vedieť analyzovať vzájomné vzťahy medzi vedou, technikou a spoločnosťou.

Komunikačné kompetencie:

- nájsť súvislosti medzi fyzikálnymi javmi a aplikovať ich v praxi
- vedieť pripraviť, uskutočniť aj vyhodnotiť jednoduchý fyzikálny experiment
- porovnávať vlastnosti látok a telies pozorovaním aj pomocou meradiel fyzikálnych veličín
- zdokonaľovať sa v komunikácii so spolužiakmi, pracovať v skupinách
- vedieť správne formulovať otázky aj odpovede, ale aj počúvať druhých

- riešiť problémové situácie
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie logického myslenia
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce počas experimentovania
- trénovať schopnosť sústredene pracovať a trpezlivo sa dopracovať k výsledku
- vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech
- vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov

Interpersonálne (sociálne) kompetencie:

- byť otvorený k novým objavom, k vedeckým a technickým informáciám
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, o prírodné vedy a svet techniky
- osvojiť si a rozvíjať schopnosť cielene experimentovať, lebo experiment je jednou zo základných metód aktívneho poznávania vo fyzike; rozvíja nielen manuálne zručnosti, ale aj rozumové schopnosti
- snažiť sa pochopiť fyzikálne zákony a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou prírody, v ktorej platia fyzikálne zákony
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností

Intrapersonálne kompetencie:

- uvedomiť si možnosti, ale aj hranice využitia vedy a techniky v spoločnosti
- vedieť kriticky posúdiť úžitok a problémy spojené s využitím vedeckých poznatkov a techniky pre rozvoj spoločnosti
- uvedomiť si poslanie prírodných vied ako ľudského atribútu na vysvetlenie reality nášho okolia
- vedieť sa učiť, komunikovať a spolupracovať v tímoch
- vedieť sa rozhodovať
- byť autoregulatívny napr. pri dodržiavaní pracovnej disciplíny, vlastnom samovzdelávaní
- mať cit pre hranice vlastných kompetencií a svoje miesto v spoločnosti

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Hlavným cieľom vyučovania fyziky na 2. stupni je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote. Prírodovedné poznatky sú neoddeliteľnou a nezastupiteľnou súčasťou kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Žiaci si na aktivitách budú osvojovať vybrané (najčastejšie experimentálne) formy skúmania fyzikálnych javov. Každý žiak dostane základy, ktoré z neho spravia prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel využiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov. Žiaci získajú informácie o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania má u žiakov prehĺbiť aj hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát alebo overovania hypotéz.

Žiaci prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získajú vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach. Získajú schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne.

Rozpis učiva predmetu: praktická fyzika 7. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Teplota a jej meranie 4 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> Úvod do predmetu – termodynamika a termika Tvorcovia teplotných stupníc 	<ul style="list-style-type: none"> Termodynamika a termika Tvorcovia teplotných stupníc Teplota v °C a v kelvinoch Ako Anders Celcius vytvoril teplotnú stupnicu 	<ul style="list-style-type: none"> opísať teplotné stupnice a vedieť ich základné teploty, ktoré sa dnes používajú v bežnej praxi i vo vede, vedieť vyjadriť teplotu v °C, v kelvinoch, používať vzťah medzi jednotkami kelvin a stupeň Celzia, určiť vlastnosť kvapaliny, ktorá sa používa pri zostrojení teplomera s náplňou liehu alebo ortuti, vysvetliť, prečo sa v klasických teplomeroch používa lieh, resp. ortuť a nie voda, teploty vyjadriť v °C i v kelvinoch, vyhľadať, akú najnižšiu laboratórnu teplotu látky získali vedci na Slovensku,

			<ul style="list-style-type: none"> nájsť, prečo sa vedci snažia získať látky s nízkymi teplotami,
Správanie sa častíc 10 hodín	<ul style="list-style-type: none"> Fyzika mikrosвета. Kvantová fyzika. Termika 	<ul style="list-style-type: none"> Častice – model atómu, molekuly, Higgsov bozón Skupenstvo látky, fázové premeny – práca v applete a physlete Brownov pohyb, difúzia Čas a priestor Určovanie presného času – princíp fungovania molekulových hodín Heisenbergov princíp neurčitosti – definícia Teplota absolútnej nuly (teplota vo vesmíre) Rovnovážny stav 	<ul style="list-style-type: none"> opísať model atómu, rozlíšiť pojem molekula a atóm, opísať pohyb častíc, dokázať pracovať s appletom a physletom (https://phet.colorado.edu/sk/simulation/states-of-matter-basics), definovať pojem čas, opísať určovanie času pomocou atómových hodín na základe správania sa molekúl, vysvetliť správanie sa častíc vzhľadom na čas a priestor (Heisenbergov princíp neurčitosti),
Skupenské premeny 19 hodín	<ul style="list-style-type: none"> Premeny skupenstiev Tlak Vplyv tlaku na premenu skupenstva Tepelná výmena 	<ul style="list-style-type: none"> Vytváranie kryštálov soli v prírode Modelovanie vzniku rosy – rosný bod Modelovanie vzniku hmly Riešenie problémových úloh – vyparovanie a kondenzácia Experimentálna úloha – vyparovanie a kondenzácia v prírode Blaise Pascal Tlak – zavedenie pojmu, premena jednotiek Vzduchoprázdno – podtlak, Bernoulliho rovnica Boylov zákon – tlak a objem 	<ul style="list-style-type: none"> popísať dej odparovania, zdôvodniť vznik rosy, definovať rosný bod, demonštrovať vznik hmly, vysvetliť pojem kondenzácia, analyzovať vplyv hustoty a objemu na správanie sa telies a látok pri vyparovaní a kondenzácii, rozlíšiť dej kondenzácie a vyparovania v prírode, analyzovať spoločné a rozdielne prvky vyparovania a kondenzácie, vyhľadať informácie o živote B. Pascala,

		<ul style="list-style-type: none"> • Teplota topenia látok v rôznych priemysloch • Tuhnutie a jeho vplyv na izoláciu a eróziu materiálu • Sublimácia a desublimácia jódu a naftalénu • Experimentálna úloha – Časová závislosť teploty vody počas jej ochladzovania • Trojný bod • Časová závislosť teploty vody počas jej ohrievania prechodom cez tri skupenstvá 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojem tlak, značka tlaku, jednotka tlaku, • demonštrovať podtlak popísať vplyv tlaku na ľudský organizmus, • graficky znázorniť vzťah medzi tlakom a objemom, • uviesť využitie fyzikálneho deja topenia v priemysle, • poukázať na vplyv tuhnutia pri izolácii potrubí a erózii, • vysvetliť pojem sublimácie a desublimácie, • určiť vo fázovom diagrame hodnoty teploty a tlaku pri trojnom bode, • zostrojiť graf závislosti teploty vody od času pri odoberaní tepla, • posúdiť pokles teploty v závislosti od času rôzneho množstva, rôzneho druhu kvapaliny, • vyvodiť závery experimentu, • zostrojiť graf závislosti teploty vody od času pri dodávaní v čase premeny skupenstva, • vyjadriť vlastnými slovami konštantný priebeh teploty od času pri zmene skupenstva, • vysvetliť konštantný priebeh teploty od času na začiatku experimentu, kým sa ľad neroztopí a na konci experimentu, keď voda už vri,
Energia	<ul style="list-style-type: none"> • Energia 	<ul style="list-style-type: none"> • Energia • James Prescott Joule 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť fyzikálny pojem energia,

12 hodín	<ul style="list-style-type: none"> • Exotermické reakcie • Premena energie 	<ul style="list-style-type: none"> • Exotermické reakcie – premena chemickej energie na teplo • Exotermické reakcie – oxidácia, zmena objemu plynu s teplotou, jednosmerná reakcia • Premena kinetickej energie na teplo • Premena chemickej energie na svetlo – závislosť rýchlosti reakcie na teplote • Zvýšenie teploty mechanickou prácou (Tyndallov pokus) – disipácia energie 	<ul style="list-style-type: none"> • uviesť druhy energie, značka energie, • popísať prínos J. P. Joule vo fyzike, • dokázať formou experimentu premenu chemickej energie na teplo, • analyzovať vzťah medzi objemom a teplotou, • znázorniť graficky vzťah medzi objemom a teplotou, • popísať graficky závislosť rýchlosti reakcie na teplote, • posúdiť vplyv mechanickej práce na zvýšenie teploty,
Teplo 21 hodín	<ul style="list-style-type: none"> • Teplo a energia • Tepelná kapacita látok • Parné stroje • Teplota a tlak • Environmentálna fyzika • Vesmír • Fyzikálna technika 	<ul style="list-style-type: none"> • Teplotná rozťažnosť • Tepelná izolácia • Štruktúra a vlastnosti plynov. Vnútorná energia plynov a prvá veta termodynamická • Tepelná kapacita látok • Parný stroj (Carnotov cyklus) • Entropia – termodynamická stavová veličina, miera neusporiadanosti fyzikálnej sústavy, nevyužitá energia, ŽP, termodynamická stavová veličina • Vznik a zánik hviezdy • Čierne diery vo vesmíre • Globálne otepľovanie • Fyzika a technika • Zdroje tepla 	<ul style="list-style-type: none"> • demonštrovať teplotnú rozťažnosť látok, • analyzovať zväčšovanie telies v dôsledku teploty, • definovať hmotnostnú tepelnú kapacitu, tepelnú kapacitu, • fyzikálne interpretovať vybrané javy z bežného života týkajúce sa tepelnej kapacity, • vysvetliť základné princípy termodynamiky (termodynamické vety), • opísať princíp fungovania parných strojov, • analyzovať vplyv termodynamických reakcií na životné prostredie, • opísať vplyv tlaku a teploty pri vzniku a zániku života vo vesmíre, • popísať princíp fungovania chladničky a mikrovlnnej rúry,

			<ul style="list-style-type: none">• vedieť, čo je zdrojom tepla,• rozlíšiť obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje tepla,• vyhľadať na internete, koľko percent energie na Slovensku sa získava z obnoviteľných zdrojov energie,• uviesť, kde a aké typy elektrární máme na Slovensku.
--	--	--	--

Rozpis učiva predmetu: praktická fyzika 8. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Optika 26 hodín	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod do predmetu • Slnéčné svetlo a teplo • Rozklad svetla • Skladanie farebných lúčov • Geometrická optika • Svetlo a ľudské oko • Model optického prístroja • Odraz a lom svetla • Zrkadlo • Spektrum svetla, absorpcia svetla 	<ul style="list-style-type: none"> • Skúmanie vlastností svetla • Zdroje svetla. Priamočiare šírenie svetla • Správanie svetla dopadajúceho na sklenený hranol • Skladanie farebných svetelných lúčov a miešanie farieb • Spojka, zobrazovanie spojkou, chyby oka • Rozptylka, zobrazovanie rozptylkou, chyby oka • Využitie šošoviek • Farby, ľudské oko, videnie u zvierat, optická mohutnosť • Ďalekohľad, fotoaparát, lupa • Zákon odrazu svetla. Zákon lomu svetla • Rovinné zrkadlo, guľové zrkadlo • Odraz svetla v zrkadlách • Spektrum farieb. Dúha 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť na príkladoch zdroje svetla a osvetlené telesá, • ilustrovať pokusom priamočiare šírenie svetla, • vysvetliť rozklad svetla, • poznať využitie v praxi, • experimentálne rozlíšiť spojkou a rozptylkou, • vysvetliť optické vlastnosti oka, princíp použitia okuliarov, • vedieť vysvetliť princíp fungovania oka u živočíchov, • popísať princíp ich fungovania, • vysvetliť odraz svetla a lom svetla, • zostrojiť obraz predmetu pri zobrazovaní rovinným a guľovým zrkadlom, opísať jeho vlastnosti, • experimentálne ukázať, že slnečné svetlo je zložené z farebných svetiel, vymenovať základné farby dúhy,

<p>Sila a pohyb, Práca a energia</p> <p>Skúmanie sily</p> <p>10 hodín</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sústava hmotného bodu a gravitačné pole 	<ul style="list-style-type: none"> • Typy síl v prírode • Gravitačná sila a tiaž telesa • Gravitácia a vesmír – (applet – phet colorado) • Gravitačná konštanta, gravitačné pole • Gravitácia a astronómia (projekt) • Newtonov gravitačný zákon, gravitačná sila a objekty vo vesmíre, Keplerove zákony (animácia – vascak.cz) 	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať silu ako fyzikálnu veličinu, ktorá má smer a veľkosť, • riešiť úlohy a fyzikálne situácie s využitím vzťahu na výpočet gravitačnej sily, • zostrojiť graf priamej úmernosti predĺženia pružiny a ťahovej sily, čítať graf, • popísať rozdiel F_g a G, demonštrovať na príklade, • popísať vplyv gravitačného poľa na iných planétach, • porozumieť Keplerovým zákonom, • prezentovať nadobudnuté vedomosti,
---	---	---	---

<p>Pohyb telesa</p> <p>14 hodín</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dynamika hmotného bodu • Dynamika kmitavého pohybu hmotného bodu • Vlnenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Newtonove zákony dynamiky • Princíp superpozície síl, inerciálna a neinerciálna vzťažná sústava • Páka, naklonená rovina – stavebnice • Odstredivá sila, dostredivá sila • Kmity, harmonický kmitavý pohyb, tlmený kmitavý pohyb, nútené kmity • Coriolisova sila, Foucaultovo kyvadlo • Priečne a pozdĺžne vlnenie 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť a matematicky sformulovať Newtonove pohybové zákony, vedieť ich aplikovať pre rôzne prípady pohybov hmotného bodu, • skonštruovať jednoduchý stroj a vysvetliť princíp jeho činnosti, • pokusom overiť podmienky rovnováhy na páke, • demonštrovať odstredivú a dostredivú silu na bežných príkladoch v živote, • vedieť vysvetliť kmitanie hmotného bodu, • vysvetliť význam a účinky na Zemi, • vysvetliť mechanické vlnenie a základné druhy vlnenia, • vysvetliť priebeh šírenia rozruchu pružným prostredím,
--	--	---	--

<p>Kinematika</p> <p>8 hodín</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kinematika hmotného bodu 	<ul style="list-style-type: none"> • Základné veličiny – dráha, rýchlosť, trajektória • Výpočet rýchlosti z nameranej dráhy a času • Zostrojenie grafu z daných hodnôt dráhy a času, interpretovanie grafu • Vektorové a skalárne veličiny 	<ul style="list-style-type: none"> • definovať základné veličiny, • vedieť zostaviť a riešiť fyzikálne úlohy, • rozlíšiť rovnomerný a nerovnomerný pohyb, • čítať a interpretovať graf, • stručne charakterizovať vektorové a skalárne veličiny,
<p>Práca</p> <p>8 hodín</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Práca a energia 	<ul style="list-style-type: none"> • Práca, výkon • Energia. Rozličné druhy energie • Premeny energie • Elektrárne a životné prostredie – (projekt) 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojmy práca a výkon, • demonštrovať praktickou aktivitou výkon, matematicky formulovať zvolený fyzikálny problém, • vysvetliť premeny rôznych druhov energie (pohybovej, polohovej, elektrickej, jadrovej) na iné druhy energie, • opísať mechanizmus premeny energie v prírode, • opísať činnosť elektrární, • vysvetliť zásady ochrany človeka a životného prostredia pred účinkami jadrového žiarenia, • opísať využitie slnečnej, veternej, geotermálnej a jadrovej energie, • navrhnuť spôsob optimalizácie spotreby energie v domácnosti.

Rozpis učiva predmetu: praktická fyzika 9. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Magnetické a elektrické javy 6 hodín	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod do predmetu • Magnetické vlastnosti látok 	<ul style="list-style-type: none"> • magnet a jeho vlastnosti, magnetické pole • Zem ako magnet, kompas 	<ul style="list-style-type: none"> • zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti vlastnosti magnetu, • vysvetliť princíp určovania svetových strán kompasom,
Elektrický obvod 6 hodín	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrické vlastnosti látok • Elektrický obvod 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba atómu – jadro a obal atómu, protón, neutrón, elektrón • zelektrizovanie telies, elektrický náboj kladný a záporný elektrické pole elektroskop, elektrometer • elektrický obvod, časti elektrického obvodu, znázornenie elektrického obvodu schematickými značkami 	<ul style="list-style-type: none"> • zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti elektrické vlastnosti látok, • vysvetliť prenos elektrického náboja na elektroskope, • overiť experimentom, či je látka vodičom elektrického prúdu, • zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek, • zapojiť elektrický obvod podľa schémy,
Elektrický prúd 12 hodín	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrický prúd • Vedenie elektrického prúdu v kovových vodičoch 	<ul style="list-style-type: none"> • elektrické vodiče a elektrické izolanty z tuhých látok • elektrický prúd v kovovom vodiči, tepelné účinky prúdu • žiarovka a história jej vynálezu • elektrický prúd, značka I, jednotky elektrického prúdu A, mA, μA • meranie elektrického prúdu, ampérmeter • elektrické sily a elektrické pole vo vodiči 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kovoch, • odmerať veľkosť elektrického prúdu v elektrickom obvode,

<p>Elektrické napätie</p> <p>10 hodín</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrické napätie 	<ul style="list-style-type: none"> • elektrické napätie, značka U, jednotky elektrického napätia V, kV • meranie elektrického napätia, voltmeter • Ohmov zákon $I = U / R$, elektrický odpor vodiča, značka R, jednotky elektrického odporu Ω, $k\Omega$, $M\Omega$ • meranie elektrického odporu rezistora • graf závislosti elektrického prúdu od elektrického napätia závislosť elektrického odporu od vlastností vodiča, reostat 	<ul style="list-style-type: none"> • odmerať veľkosť elektrického napätia v elektrickom obvode, • zostrojiť z nameraných hodnôt graf závislosti prúdu od napätia pre rezistor, • riešiť úlohy s využitím Ohmovho zákona, • navrhnúť a zrealizovať meranie na dôkaz závislosti elektrického odporu od vlastností vodiča,
<p>Elektrické spotrebiče</p> <p>6 hodín</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapájanie spotrebičov v elektrickom obvode 	<ul style="list-style-type: none"> • zapojenie spotrebičov v elektrickom obvode za sebou • zapojenie spotrebičov v elektrickom obvode vedľa seba 	<ul style="list-style-type: none"> • riešiť kvalitatívne úlohy týkajúce sa elektrických obvodov so spotrebičmi zapojenými za sebou a vedľa seba,
<p>Elektrická práca a príkon</p> <p>6 hodín</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrická práca • Elektrický príkon 	<ul style="list-style-type: none"> • elektrická práca, značka W, jednotky elektrickej práce J, kWh • elektrický príkon, značka P, jednotky elektrického príkonu W, kW, MW 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť termíny elektrická práca, elektrický výkon a pozná ich praktické využitie,
<p>Magnetické pole</p> <p>6 hodín</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Magnetické pole v okolí vodiča a cievky s prúdom • Elektromagnet 	<ul style="list-style-type: none"> • magnetické pole v okolí vodiča a cievky s prúdom • elektromagnet a jeho využitie 	<ul style="list-style-type: none"> • navrhnúť a zrealizovať experiment na dôkaz magnetického poľa v okolí vodiča (cievky) s prúdom,

<p>Vedenie elektrického prúdu</p> <p>6 hodín</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedenie elektrického prúdu v kvapalinách a plynch 	<ul style="list-style-type: none"> • vedenie elektrického prúdu v kvapalinách, zdroje elektrického napätia vedenie elektrického prúdu v plynch • elektrolyza a jej využitie • bezpečnosť pri práci s elektrickými zariadeniami 	<ul style="list-style-type: none"> • poznať využitie tohto javu, vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kvapalinách a plynch, • poznať praktické využitie tohto vedenia, • rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi a pravidlá ochrany pred bleskom,
<p>Elektrická energia</p> <p>8 hodín</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrická energia a jej premeny 	<ul style="list-style-type: none"> • elektrická energia a jej premeny • elektromagnetická indukcia • striedavý prúd • transformátor 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky.

4.9. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU CHÉMIA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Človek a spoločnosť				
Predmet:	SLOVENSKÝ JAZYK				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	0 hodín	0 hodín	2 hodiny	2 hodiny	1 hodina

5. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Vyučovací predmet chémia má bádateľský a činnostný charakter, to znamená, že žiaci vlastnou činnosťou objavujú vlastnosti látok, zákonitosti ich správania a vzájomného pôsobenia. Obsah vychádza zo situácií, javov a činností, ktoré majú chemickú podstatu, sú blízke žiakovi a sú dôležité v živote každého človeka. Tvoria ho nielen chemické poznatky, ale aj činnosti, ktoré vyúsťujú do zvládnutia viacerých prvkov vedeckej činnosti, z ktorých najdôležitejší je experiment. Vykonávaním vlastných „vedeckých“ činností si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti, predovšetkým spôsobilosť objektívne a spoľahlivo pozorovať a opísať pozorované. Žiaci merajú, zaznamenávajú, triedia, analyzujú a interpretujú získané údaje, vytvárajú a overujú predpoklady a tvoria závery.

V siedmom ročníku vznikol predmet praktická chémia, ktorý je doplnením k druhému cudziemu jazyku a má samostatné učebné osnovy.

V deviatom ročníku ako doplnok k voliteľnému predmetu nemecký jazyk využívame možnosť 1 vyučovacej hodiny týždenne pre žiakov, ktorí si nezvolili druhý cudzí jazyk na utvrdzovanie učiva v predmete chémia.

6. CIELE PREDMETU

Žiaci

- sa zoznámia so základnými poznatkami o látkach dôležitých pre život,
- porozumejú chemickým javom a procesom,
- používajú odbornú terminológiu na opísanie chemických javov a procesov,
- rozumejú pokynom na realizáciu praktických činností a dokážu ich podľa návodu uskutočniť,

- plánujú a realizujú pozorovania, merania a experimenty,
- spracúvajú a vyhodnocujú údaje získané pri pozorovaní, meraní a experimentovaní,
- získavajú manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii žiackych experimentov,
- osvojujú si a uplatňujú zásady bezpečnej práce s látkami,
- vyhľadávajú v dostupných zdrojoch poznatky o použití rôznych látok v priemysle, poľnohospodárstve a v živote z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie,
- využívajú poznatky a skúsenosti získané v predmete chémie pri ochrane zdravia a životného prostredia

7. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Základné predmetové kompetencie:

1) kompetencie k učeníu:

- žiak je vedený k osvojovaniu základných chemických pojmov a vzťahov

- je vedený k využívaniu prostriedkov výpočtovej techniky
- číta odborný chemický text s porozumením
- analyzuje odborný chemický text podľa pokynov a inštrukcií
- zapisuje štruktúrované poznámky.

2) kompetencie k riešeniu problémov:

- učí sa zvoliť správny postup pri riešení reálnych problémov,
- učí sa rozvíjať dôveru vo vlastné schopnosti.

3) komunikačné kompetencie:

- komunikuje na odpovedajúcej úrovni,
- vytvára hypotézy, formuluje zrozumiteľné závery z pozorovania,
- samostatne pracuje s textom (odborný text, vedecký, popularizačný,...),
- porozumenie obsahu textu,
 - pracuje s rôznymi zdrojmi informácií – časopisy, internet, učiť sa v nich orientovať,
- triediť a vyberať podstatné.

4) sociálne a personálne kompetencie:

- podieľa sa na utváraní príjemnej atmosféry v kolektíve,
- učí sa vecne argumentovať,
- učí sa schopnosti sebakontroly,
- vie pracovať samostatne aj v skupine podľa zvoleného návodu
- vie tolerovať názory iných.

5) občianske kompetencie:

- formuje si charakterové vlastnosti,
- zodpovedne sa rozhoduje podľa danej situácie,
- zaujíma sa a vie sa vyjadrovať k problémom tvorby a ochrany životného prostredia.

6) pracovné kompetencie:

- zdokonaľuje si grafický prejav,
- je vedený k efektívnosti a dôslednosti pri organizovaní vlastnej práce.

7) digitálne kompetencie:

- žiak vie využívať IKT na vzdelávanie,
- využíva počítač a internet pri získavaní potrebných informácií na vyriešenie problému, úlohy,
- využíva chemický softvér
- pracuje s interaktívnou tabuľou.

8) základné kompetencie v oblasti vedy a techniky

- Rieši problémové úlohy s prírodovedným obsahom,
- Rozvíja svoju priestorovú predstavivosť (priestorové myslenie) pri kreslení(modelovaní) molekúl látok,
- Správne používa odbornú terminológiu,
- Učí sa správne používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi a laboratórnymi pomôckami a prístrojmi.

Kľúčové kompetencie sa neustále formujú, menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať.

OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Rozpis učiva predmetu: chémia 7. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Látky a ich vlastnosti 36	<ul style="list-style-type: none"> • Predmet skúmania a význam chémie • Chemické laboratórium • Učíme sa pracovať v laboratóriu • Skúmame vlastnosti látok • Zloženie látok • Zmesi • Rovnorodé a rôznorodé zmesi • Roztoky • Rozpustnosť látok • Zloženie roztokov • Hmotnostný zlomok • Oddeľovanie zložiek zo zmesí • Význam vody a druhy vôd • Význam vzduchu a jeho znečistenie 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorovanie vlastností látok: skupenstvo, farba, zápach, rozpustnosť, horľavosť na modelovej skupine látok (cukor, kuchynská soľ, piesok, modrá skalica, sklo, parafín, plast, voda, etanol – lieh, ocot) • príklady chemicky čistých látok a zmesí • rovnorodé a rôznorodé zmesi • roztoky: rozpúšťadlo, rozpustená látka • vodný roztok, nasýtený roztok • plynné a kvapalné roztoky, tuhé roztoky (zliatiny) • hmotnostný zlomok zložky v roztoku • základné laboratórne pomôcky a zariadenia • spôsoby oddeľovania zložiek zmesí: odparovanie, usadzovanie, kryštalizácia, filtrácia, destilácia • voda ako chemicky čistá látka (destilovaná voda) • voda ako zmes látok • úprava pitnej vody • čistenie odpadových vôd • vzduch ako zmes látok • zdroje znečistenia vzduchu: prach, 	<ul style="list-style-type: none"> • získať návyky system. pozorovania vlastností látok, • určiť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, • rozlíšiť základné piktogramy označujúce nebezpečné látky, • roztriediť príklady látok na zmesi a chemicky čisté látky, • rozlíšiť pojmy roztok, rozpustená látka, rozpúšťadlo, • vypočítať hm. zlomok zložky v roztoku a hmotnosti látok, • pripraviť roztoky podľa daného návodu, • dodržiavať zásady správneho a bezpečného zaobchádzania s lab. pomôckami, • realizovať postupy na oddeľovanie zložiek zmesí podľa návodu, • vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd, • posúdiť význam vody pre život z hľadiska príčin a dôsledkov ich znečistenia, • vysvetliť rozdiel medzi čistením odpadových vôd a úpravou pitnej vody, • skúmať vlastnosti rôznych druhov vôd, • vymenovať základné zložky vzduchu

<p>Premeny látok</p> <p>30</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Horenie ako Fyzikálne a chemické deje • Zákon zachovania hmotnosti pri chemických reakciách • Chemické zlučovanie a rozklad • Horenie a podmienky horenia • Požiar a jeho hasenie • Exotermické a endotermické reakcie • Rýchlosť chemických reakcií • Priebeh chemických reakcií • Vplyv faktorov na rýchlosť chemickej reakcie 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorovanie chemických dejov (chemická reakcia, reaktant, produkt) • zákon zachovania hmotnosti • chemické zlučovanie, chemický rozklad • tepelné zmeny pri chemických reakciách (exotermické a endotermické reakcie) • zápalná teplota • horľavina • požiar • hasenie látok • rýchlosť chemických reakcií • príklady pomalých a rýchlych reakcií • faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií 	<ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklady prakticky dôležitých chemických reakcií, • rozlíšiť reaktanty a produkty v chemických reakciách, • uskutočniť podľa návodu jednoduché pokusy na chemické zlučovanie a chemický rozklad, • vymenovať príklady exotermických a endotermických reakcií známych zo života, • uskutočniť pokusy na meranie tepelných zmien pri chemických reakciách, • zaznamenať výsledky pokusov do tabuliek a interpretovať ich, • zdôvodniť zásady hasenia látok na modelových príkladoch zo života, • dodržiavať zásady bezpečnej práce s horľavinami, • navrhnúť s pomocou učiteľa modelový pokus na hasenie, • rozlíšiť pomalé a rýchle reakcie, • uskutočniť a vyhodnotiť experimenty o vplyve rôznych faktorov na rýchlosť chemickej reakcie.
--------------------------------	--	--	---

Rozpis učiva predmetu: chémia 8. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Zloženie látok 16	<ul style="list-style-type: none"> • Chemické prvky a zlúčeniny • Časticové zloženie látok • Atómy a chemické prvky • Názvy a značky chemických prvkov • Molekuly a chemické zlúčeniny • Ióny • Chemické vzorce a oxidačné číslo • Chemická väzba 	<ul style="list-style-type: none"> • makroskopický pohľad na chemicky čisté látky (chemický prvok, chemická zlúčenina) • mikroskopický pohľad na látky: časticový model látky (atóm, ión, molekula) • stavba atómu a jeho model (elektrónový obal, jadro atómu, protón, neutrón, elektrón) • symbolické vyjadrenie zloženia látok (značky a vzorce) • pozorovanie vlastností iónových, kovalentných a kovových látok (lesk, tvrdosť, kujnosť, elektrická a tepelná vodivosť, magnetizmus) • chemické väzby v niektorých látkach (kovalentná a iónová väzba) 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť pojmy chemický prvok a chemická zlúčenina, • rozlíšiť pojmy atóm, molekula a ión, • vysvetliť pozorované zmeny sprevádzajúce rozpúšťanie látok na základe poznania ich časticového zloženia, • pozorovať vlastnosti látok

<p>Významné chemické prvky a zlúčeniny</p> <p>50</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Periodická tabuľka prvkov • Významné kovy, polokovy a nekovy • Halogenidy • Oxidy • Kyseliny • Hydroxidy • Soli • Chemické reakcie a chemické rovnice • Neutralizácia • Redoxné reakcie 	<ul style="list-style-type: none"> • opis periodickej tabuľky prvkov (ďalej len PTP) • vlastnosti látok a ich súvislosti s PTP • vodík, kyslík (ozón) • železo • alkalické kovy (sodík, draslík) • halogény (fluór, chlór, bróm, jód) • vzácne plyny • oxidy (oxid uhoľnatý, oxid uhličitý, oxid siričitý, oxid sírový, oxid vápenatý, oxid kremičitý, oxidy dusíka) • kyseliny (kyselina chlorovodíková, kyselina dusičná, kyselina uhličitá, kyselina sírová) • hydroxidy (hydroxid sodný, hydroxid draselný, hydroxid vápenatý) • soli (chlorid sodný, chlorid draselný, síran vápenatý, síran meďnatý, uhličitan sodný, uhličitan vápenatý, hydrogenuhličitan sodný) • pozorovanie kyslých a zásaditých vlastností látok (indikátor, kyselina, zásada, neutralizácia, pH stupnica) • pozorovanie oxidačných a redukčných vlastností látok (oxidačnoredukčné reakcie) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v periodickej tabuľke prvkov (ďalej len PTP), • vyvodit' možné vlastnosti prvkov a ich zlúčenín podľa ich umiestnenia v PTP, • uplatniť základné pravidlá názvoslovia halogenidov a oxidov s využitím PTP, • porovnať vlastnosti vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí, • posúdiť vplyv vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí na životné prostredie, • uviesť príklady použitia vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí, • vysvetliť vznik skleníkového efektu a kyslých dažďov a ich vplyv na životné prostredie, • orientovať sa v stupnici pH, • určiť pomocou indikátora pH roztoku, • uviesť príklady využitia neutralizácie, • overiť prakticky priebeh, prejavy a výsledky neutralizačných a oxidačno-redukčných reakcií.
--	--	---	---

Rozpis učiva predmetu: chémia 9. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Výpočty v chémií 15	<ul style="list-style-type: none"> • Látkové množstvo a molárna hmotnosť • Zloženie roztokov • Hmotnostný zlomok • Koncentrácia látkového množstva. • 	<ul style="list-style-type: none"> • látkové množstvo, jednotka látkového množstva – mól, • molárna hmotnosť, jednotka molárnej hmotnosti, • vyjadrovanie zloženia roztokov (hmotnostný zlomok a koncentrácia látkového množstva). 	<ul style="list-style-type: none"> • porovnať hmotnosť 1 mólu atómov rôznych prvkov, • vypočítať molárnu hmotnosť zlúčenín zo známych molárných hmotností atómov prvkov tvoriacich zlúčeninu, • vypočítať látkové množstvo, ak je zadaná hmotnosť látky a molárna hmotnosť látky, • vypočítať hmotnosť látky a vody potrebnej na prípravu roztoku s určitou hmotnosťou a hmotnostného zlomku zložky roztoku, • vypočítať látkové množstvo a hmotnosť látky potrebnej na prípravu roztoku s určitým objemom a koncentráciou látkového množstva.

<p>Zlúčeniny uhlíka</p> <p>18</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uhlík a jeho zlúčeniny • Organická chémia • Zdroje uhl'ovodíkov • Alkány. • Alkény. • Alkíny. • Arény. • Deriváty uhl'ovodíkov. • Halogénderiváty. • Kyslíkaté deriváty • Prírodné látky • Sacharidy • Tuky • Bielkoviny • Biokatalyzátory-enzýmy, vitamíny, hormóny • Plasty a syntetické vlákna • Pesticídy • Lieky • Látky nebezpečné pre človeka- drogy • Laboratórna práca č. 3 • Tuky • Laboratórna práca č.4 • Bielkoviny • Laboratórna práca č.5 • Biokatalyzátory-enzýmy, vitamíny, hormóny • Zdravá výživa • Opakovanie • prírodné látky • Plasty a syntetické vlákna • Čistiace a pracie prostriedky • Laboratórna práca č.5 • Kozmetické prípravky 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorovanie vlastností organických látok: správanie sa pri zahrievaní, rozpustnosť vo vode a v org. rozpúšťadlách, horľavosť, • zloženie organických látok (najdôležitejšie prvky org. zlúčenín) • stavba organických látok (štvorväzbovosť atómu uhlíka, uhlíkový reťazec, otvorený a uzavretý reťazec, jednoduchá, dvojitá a trojitá väzba) • vlastnosti a použitie najjednoduchších organických látok: nasýtené a nenasýtené uhl'ovodíky • alkány (metán, etán, propán, bután) • alkény (etén) • alkíny (etín) • prírodné zdroje uhl'ovodíkov • uhl'ovodíky ako palivo • deriváty uhl'ovodíkov (k. octová, metanol, etanol, acetón) • vlastnosti a použitie prírodných látok (sacharidy, tuky, bielkoviny) • vlastnosti a použitie polymérov, polymerizácia (polyetylén), plasty, syntetické vlákna • čistiace a prkacie prostriedky • vplyv látok na chemické procesy v živých organizmoch (vitamíny, liečivá, jedy, drogy) • vlastnosti a použitie prírodných látok (sacharidy, tuky, bielkoviny) 	<ul style="list-style-type: none"> • vymenovať prírodné zdroje uhl'ovodíkov, spôsob ich vzniku, získavania, spracovania a využitia, • vymenovať alternatívne zdroje energie a ich využívanie v súčasnosti, • rozlíšiť uhl'ovodíky a deriváty uhl'ovodíkov, • realizovať jednoduché pokusy na rozlíšenie a identifikáciu anorganických a organických látok, • rozlíšiť najjednoduchšie uhl'ovodíky, • vymenovať prírodné zdroje uhl'ovodíkov, spôsob ich vzniku, získavania, spracovania a využitia, • vymenovať alternatívne zdroje energie a ich využívanie v súčasnosti • rozlíšiť uhl'ovodíky a deriváty uhl'ovodíkov, • uviesť vlastnosti a použitie derivátov, • zdôvodniť negatívny vplyv a dôsledky pôsobenia metanolu, etanolu a acetónu na ľudský organizmus, • uviesť zdroje a význam prírodných látok, • vymenovať reaktanty a produkty fotosyntézy, • charakterizovať význam plastov, syntetických vlákien, čistiacich a pracích prostriedkov, • zrealizovať podľa vlastného návrhu pokusy na demonštrovanie pracích účinkov mydla • uplatniť v praxi poznatky o látkach nebezpečných
-----------------------------------	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Pesticídy • Lieky <p>Látky nebezpečné pre človeka- drogy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti a použitie polymérov, polymerizácia (polyetylén), plasty, syntetické vlákna • čistiace a pracie prostriedky • vplyv látok na chemické procesy v živých organizmoch (vitamíny, liečivá, jedy, drogy) 	<p>pre človeka a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> • uviesť vlastnosti a použitie derivátov, • zdôvodniť negatívny vplyv a dôsledky pôsobenia metanolu, etanolu a acetónu na ľudský organizmus, • uviesť zdroje a význam prírodných látok, • vymenovať reaktanty a produkty fotosyntézy, • charakterizovať význam plastov, syntetických vlákien, čistiacich a pracích prostriedkov, • zrealizovať podľa vlastného návrhu pokusy na demonštrovanie pracích účinkov mydla, • uplatniť v praxi poznatky o látkach nebezpečných pre človeka a životné prostredie.
--	---	--	--

--	--	--	--

5. UČEBNÉ ZDROJE

Pre vyučovanie chémie budú používané učebnice a učebné pomôcky schválené a odporúčané MŠ SR, prezentované a odporúčané v pedagogicko-organizačných pokynoch MŠ SR na príslušný školský rok.

Pre vyučovanie budú použité pracovné listy vypracovávané učiteľmi v zmysle didaktických zásad pre tento druh didaktickej pomôcky.

Demonštračné pomôcky a didaktická technika (IKT) budú využívané podľa možností školy.

Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií a vytvárania zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upeňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov.

Súčasťou učebných zdrojov sú aj moderné technológie vo vzdelávaní, založené na najnovších poznatkoch pedagogickej psychológie, rozvoja informačno-komunikačných technológií, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť a efektivitu edukačného procesu zvýšením názornosti, motivácie žiaka, prispôsobenie tempa učenia temperamentu žiaka, možností samostatného preskúšania žiaka, orientácie na individuálne záujmy žiaka.

Učebnice:

Vcienová, H. – Ganajová, M.: *Chémia pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom*. Bratislava : EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o., 2017. ISBN 978-890-8091-427-1.

Vcienová, H.: *Chémia pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom*. Bratislava : EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o., 2018. ISBN 978-80-8091-489-9

Vcienová, H.: *Chémia pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom*. Bratislava : EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o., 2019. ISBN 978-80-8091-573-5

Staršie vydania učebníc:

Romanová, D. et al. 2009. *Chémia pre 6. ročník základných škôl a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom*. Bratislava : EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o., 2009. ISBN 978-80-8091-181-2.

Vcienová, H. et al. 2010. *Chémia pre 7. ročník základných škôl a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom*. Bratislava : EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o., 2010. ISBN 978-80-8091-218-5.

Vcienová, H.: *Chémia pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom*. Bratislava : EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o., 2011. ISBN 978-80-8091-223-9

Vcienová, H.: *Chémia pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom*. Bratislava : EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o., 2011. ISBN 978-80-8091-267-3.

Pracovné zošity: podľa ponuky, len ako inšpirácia pre zadávanie úloh.

Iné zdroje: dostupné na internetových portáloch – www.zborovna.sk, www.oskole.sk, www.skolskyportal.sk, www.youtube.com

Iné podľa výberu vyučujúceho: tabuľky, prehľady, kabinetné zbierky a modely...

6. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.. Bude hodnotený priebežne, bude používané sumatívne aj formatívne hodnotenie žiaka.

Integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia.

Najmenší predpokladaný počet známok za polrok:

ústne skúšanie – 2

písomné skúšanie – 2

praktické aktivity, projekty, iné – 2

Stupnica hodnotenia písomných prác (stupnica môže byť upravená podľa typu písomnej práce):

Známka:		Percentuálna úspešnosť:
výborný	– 1	100% - 90%
chválitebný	– 2	89% - 75%
dobry	– 3	74% - 50%
dostatočný	– 4	49% - 25%
nedostatočný	– 5	24% - 0%

4.10. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU PRAKTICKÁ CHÉMIA

PRAKTICKÁ CHÉMIA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť>	Človek a príroda				
Predmet:	PRAKTICKÁ CHÉMIA				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	0 hodín	0 hodín	0 hodín	0 hodiny	2 hodiny

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Vyučovací predmet praktická chémia rozširuje a upevňuje poznatky a zručnosti získané žiakom na predmete Chémia. Rovnako má najmä bádateľský a činnosťný charakter, to znamená, že žiaci vlastnou činnosťou objavujú vlastnosti látok, zákonitosti ich správania a vzájomného pôsobenia. Obsah vychádza zo situácií, javov a činností, ktoré majú chemickú podstatu, sú blízke žiakovi a sú dôležité v živote každého človeka. Tvoria ho nielen chemické poznatky, ale aj činnosti, ktoré vyúsťujú do zvládnutia viacerých prvkov vedeckej činnosti, z ktorých najdôležitejší je experiment. Vykonávaním vlastných „vedeckých“ činností si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti, predovšetkým spôsobilosť objektívne a spoľahlivo pozorovať a opísať pozorované. Žiaci merajú, zaznamenávajú, triedia, analyzujú a interpretujú získané údaje, vytvárajú a overujú predpoklady a tvoria závery.

Tento predmet je realizovaný ako alternatíva k druhému cudziemu jazyku.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci

- sa zoznámia so základnými poznatkami o látkach dôležitých pre život,
- porozumejú chemickým javom a procesom,
- používajú odbornú terminológiu na opísanie chemických javov a procesov,
- rozumejú pokynom na realizáciu praktických činností a dokážu ich podľa návodu uskutočniť,
- plánujú a realizujú pozorovania, merania a experimenty,
- spracúvajú a vyhodnocujú údaje získané pri pozorovaní, meraní a experimentovaní,

- získavajú manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii žiackych experimentov,
- osvojujú si a uplatňujú zásady bezpečnej práce s látkami,
- vyhľadávajú v dostupných zdrojoch poznatky o použití rôznych látok v priemysle, poľnohospodárstve a v živote z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie,
- využívajú poznatky a skúsenosti získané v predmete chémie pri ochrane zdravia a životného prostredia
- realizujú projekty s dôrazom na aplikáciu získaných poznatkov

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Základné predmetové kompetencie:

1) kompetencie k učeniu:

- žiak je vedený k osvojovaniu základných chemických pojmov a vzťahov
- je vedený k využívaniu prostriedkov výpočtovej techniky
- číta odborný chemický text s porozumením
- analyzuje odborný chemický text podľa pokynov a inštrukcií
- zapisuje štruktúrované poznámky.

2) kompetencie k riešeniu problémov:

- učí sa zvoliť správny postup pri riešení reálnych problémov,
- učí sa rozvíjať dôveru vo vlastné schopnosti.

3) komunikačné kompetencie:

- komunikuje na odpovedajúcej úrovni,
- vytvára hypotézy, formuluje zrozumiteľné závery z pozorovania,
- samostatne pracuje s textom (odborný text, vedecký, popularizačný,...), porozumenie obsahu textu,
- pracuje s rôznymi zdrojmi informácií – časopisy, internet, učiť sa v nich orientovať, triediť a vyberať podstatné.

4) sociálne a personálne kompetencie:

- podieľa sa na utváraní príjemnej atmosféry v kolektíve,
- učí sa vecne argumentovať,
- učí sa schopnosti sebakontroly,
- vie pracovať samostatne aj v skupine podľa zvoleného návodu
- vie tolerovať názory iných.

5) občianske kompetencie:

- formuje si charakterové vlastnosti,
- zodpovedne sa rozhoduje podľa danej situácie,
- zaujíma sa a vie sa vyjadrovať k problémom tvorby a ochrany životného prostredia.

6) pracovné kompetencie:

- zdokonaľuje si grafický prejav,

- je vedený k efektívite a dôslednosti pri organizovaní vlastnej práce.

7) digitálne kompetencie:

- žiak vie využívať IKT na vzdelávanie,
- využíva počítač a internet pri získavaní potrebných informácií na vyriešenie problému, úlohy,
- využíva chemický softvér
- pracuje s interaktívnou tabuľou.

8) základné kompetencie v oblasti vedy a techniky

- Rieši problémové úlohy s prírodovedným obsahom,
- Rozvíja svoju priestorovú predstavivosť (priestorové myslenie) pri kreslení (modelovaní) molekúl látok,
- Správne používa odbornú terminológiu,
- Učí sa správne používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi a laboratórnymi pomôckami a prístrojmi.

Kľúčové kompetencie sa neustále formujú, menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať.

8. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Rozpis učiva predmetu: praktická chémia 7. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Látky a ich vlastnosti 32	<ul style="list-style-type: none"> • Chemický priemysel • Určovanie látok podľa vlastností • Laboratórny poriadok • Zariadenie laboratória • Laboratórne pomôcky • Základné činnosti v laboratóriu • Zahrievanie látok • Meranie objemu kvapalín • Váženie látok • Gul'ôčkové modely látok • Príprava zmesí • Príprava roztokov • Rozpustnosť látok • Oddeľovacie metódy • Kolobeh vody v prírode • Minerálne vody Slovenska • Zdroje znečistenia vôd • Zdroje znečistenia vzduchu 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorovanie vlastností látok • príklady chemicky čistých látok a zmesí • rovnírodé a rôznorodé zmesi • roztoky: rozpúšťadlo, rozpustená látka • vodný roztok, nasýtený roztok • plynné a kvapalné roztoky, tuhé roztoky (zliatiny) • hmotnostný zlomok zložky v roztoku • základné laboratórne pomôcky a zariadenia • spôsoby oddeľovania zložiek zmesí: odparovanie, usadzovanie, kryštalizácia, filtrácia, destilácia • voda ako chemicky čistá látka (destilovaná voda) • voda ako zmes látok (minerálna, pitná, úžitková, odpadová) • úprava pitnej vody • čistenie odpadových vôd • vzduch ako zmes látok • zdroje znečistenia vzduchu: prach, výfukové plyny, splodiny horenia a priemyselné splodiny 	<ul style="list-style-type: none"> • získať návyky system. pozorovania vlastností látok, • určiť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, • roztriediť príklady látok na zmesi a chemicky čisté látky, • uviesť príklady rovnírodých a rôznorodých zmesí, • rozlíšiť pojmy roztok, rozpustená látka, rozpúšťadlo, • pripraviť roztoky podľa daného návodu, • pripraviť (bez výpočtu) nasýtený roztok, • dodržiavať zásady správneho a bezpečného zaobchádzania s lab. pomôckami, • realizovať postupy na oddeľovanie zložiek zmesí podľa návodu, • vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd, • uviesť príklady rôznych druhov vôd, • posúdiť význam vody pre život z hľadiska príčin a dôsledkov ich znečistenia, • skúmať vlastnosti rôznych druhov vôd, • vymenovať základné zložky vzduchu • chápať význam vzduchu pre život.

<p>Premeny látok</p> <p>34</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fyzikálne a chemické deje v praxi • Zlučovacie reakcie • Rozkladné reakcie • Zápalná teplota látok • Praktické využitie horenia • Ovplyvňovanie podmienok horenia • Hasiace látky • Hasenie plameňa • Exotermické a endotermické reakcie • Skúmame rýchlosti chemických reakcií • Pomalé a rýchle chemické reakcie v bežnom živote • Priebeh chemických reakcií • Vplyvy na rýchlosť chemickej reakcie • Ovplyvňovanie rýchlosti chemických reakcií v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorovanie chemických dejov (chemická reakcia, reaktant, produkt) • zákon zachovania hmotnosti • chemické zlučovanie, chemický rozklad • tepelné zmeny pri chemických reakciách (exotermické a endotermické reakcie) • zápalná teplota • horľavina • požiar • hasenie látok • rýchlosť chemických reakcií • príklady pomalých a rýchlych reakcií • faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií 	<ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklady prakticky dôležitých chemických reakcií, • rozlíšiť reaktanty a produkty v chemických reakciách, • uskutočniť podľa návodu jednoduché pokusy na chemické zlučovanie a chemický rozklad, • vymenovať príklady exotermických a endotermických reakcií známych zo života, • uskutočniť pokusy na meranie tepelných zmien pri chemických reakciách, • zaznamenať výsledky pokusov do tabuliek a interpretovať ich, • zdôvodniť zásady hasenia látok na modelových príkladoch zo života, • dodržiavať zásady bezpečnej práce s horľavinami, • navrhnúť s pomocou učiteľa modelový pokus na hasenie, • rozlíšiť pomalé a rýchle reakcie, • uskutočniť a vyhodnotiť experimenty o vplyve rôznych faktorov na rýchlosť chemickej reakcie.
--------------------------------	--	--	---

Rozpis učiva predmetu: praktická chémia 8. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Zloženie látok 18	<ul style="list-style-type: none"> • Chemické prvky a zlúčeniny - modely • Stavba atómu • Názvy a značky chemických prvkov - história • Vlastnosti látok - skúmanie • Chemická väzba - modely 	<ul style="list-style-type: none"> • makroskopický pohľad na chemicky čisté látky (chemický prvok, chemická zlúčenina) • mikroskopický pohľad na látky: časticový model látky (atóm, ión, molekula) • stavba atómu a jeho model (elektrónový obal, jadro atómu, protón, neutrón, elektrón) • symbolické vyjadrenie zloženia látok (značky a vzorce) • pozorovanie vlastností iónových, kovalentných a kovových látok (lesk, tvrdosť, kujnosť, elektrická a tepelná vodivosť, magnetizmus) • chemické väzby v niektorých látkach (kovalentná a iónová väzba) 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť pojmy chemický prvok a chemická zlúčenina, • rozlíšiť pojmy atóm, molekula a ión, • vysvetliť pozorované zmeny sprevádzajúce rozpúšťanie látok na základe poznania ich časticového zloženia, • pozorovať vlastnosti látok

<p>Významné chemické prvky a zlúčeniny</p> <p>48</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tabuľky prvkov - história • Biogénne prvky • Vodík - príprava, reakcie, využitie • Kyslík - príprava, reakcie, využitie • Výroba kovov • Projekt - významné prvky • Oxidy - príprava, reakcie, využitie • Kyseliny - príprava, reakcie, využitie • Hydroxidy - príprava, reakcie, využitie • Soli - príprava, reakcie, využitie • Projekt - významné zlúčeniny • Chemické reakcie a chemické rovnice • Neutralizačné reakcie v praxi • Redoxné reakcie v praxi • Projekt - chemické reakcie 	<ul style="list-style-type: none"> • opis periodickej tabuľky prvkov (ďalej len PTP) • vlastnosti látok a ich súvislosti s PTP • vodík, kyslík (ozón) • železo • alkalické kovy (sodík, draslík) • oxidy (oxid uhoľnatý, oxid uhličitý, oxid siričitý, oxid sírový, oxid vápenatý, oxid kremičitý, oxidy dusíka) • kyseliny (kyselina chlorovodíková, kyselina dusičná, kyselina uhličitá, kyselina sírová) • hydroxidy (hydroxid sodný, hydroxid draselný, hydroxid vápenatý) • soli (chlorid sodný, chlorid draselný, síran vápenatý, síran meďnatý, uhličitan sodný, uhličitan vápenatý, hydrogenuhličitan sodný) • pozorovanie kyslých a zásaditých vlastností látok (indikátor, kyselina, zásada, neutralizácia, pH stupnica) • pozorovanie oxidačných a redukčných vlastností látok (oxidačnoredukčné reakcie) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v periodickej tabuľke prvkov (ďalej len PTP), • vyvodit' možné vlastnosti prvkov a ich zlúčenín podľa ich umiestnenia v PTP, • uplatniť základné pravidlá názvoslovia halogenidov a oxidov s využitím PTP, • porovnať vlastnosti vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí, • posúdiť vplyv vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí na životné prostredie, • uviesť príklady použitia vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí, • vysvetliť vznik skleníkového efektu a kyslých dažďov a ich vplyv na životné prostredie, • orientovať sa v stupnici pH, • určiť pomocou indikátora pH roztoku, • uviesť príklady využitia neutralizácie, • overiť prakticky priebeh, prejavy a výsledky neutralizačných a oxidačnoredukčných reakcií.
--	---	---	--

<p>Významné chemické prvky a zlúčeniny</p> <p>48</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tabuľky prvkov - história • Biogénne prvky • Vodík - príprava, reakcie, využitie • Kyslík - príprava, reakcie, využitie • Výroba kovov • Projekt - významné prvky • Oxidy - príprava, reakcie, využitie • Kyseliny - príprava, reakcie, využitie • Hydroxidy - príprava, reakcie, využitie • Soli - príprava, reakcie, využitie • Projekt - významné zlúčeniny • Chemické reakcie a chemické rovnice • Neutralizačné reakcie v praxi • Redoxné reakcie v praxi • Projekt - chemické reakcie 	<ul style="list-style-type: none"> • opis periodickej tabuľky prvkov (ďalej len PTP) • vlastnosti látok a ich súvislosti s PTP • vodík, kyslík (ozón) • železo • alkalické kovy (sodík, draslík) • oxidy (oxid uhľnatý, oxid uhličitý, oxid siričitý, oxid sírový, oxid vápenatý, oxid kremičitý, oxidy dusíka) • kyseliny (kyselina chlorovodíková, kyselina dusičná, kyselina uhličitá, kyselina sírová) • hydroxidy (hydroxid sodný, hydroxid draselný, hydroxid vápenatý) • soli (chlorid sodný, chlorid draselný, síran vápenatý, síran meďnatý, uhličitan sodný, uhličitan vápenatý, hydrogenuhličitan sodný) • pozorovanie kyslých a zásaditých vlastností látok (indikátor, kyselina, zásada, neutralizácia, pH stupnica) • pozorovanie oxidačných a redukčných vlastností látok (oxidačnoredukčné reakcie) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v periodickej tabuľke prvkov (ďalej len PTP), • vyvodit' možné vlastnosti prvkov a ich zlúčenín podľa ich umiestnenia v PTP, • uplatniť základné pravidlá názvoslovia halogenidov a oxidov s využitím PTP, • porovnať vlastnosti vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí, • posúdiť vplyv vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí na životné prostredie, • uviesť príklady použitia vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí, • vysvetliť vznik skleníkového efektu a kyslých dažďov a ich vplyv na životné prostredie, • orientovať sa v stupnici pH, • určiť pomocou indikátora pH roztoku, • uviesť príklady využitia neutralizácie, • overiť prakticky priebeh, prejavy a výsledky neutralizačných a oxidačnoredukčných reakcií.
--	---	--	--

Rozpis učiva predmetu: praktická chémia 9. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Chemické výpočty 18	<ul style="list-style-type: none"> • molárna hmotnosť • látkové množstvo • hmotnostný zlomok • koncentrácia látkového množstva • výpočty z chemických rovníc 	<ul style="list-style-type: none"> • látkové množstvo, jednotka látkového množstva – mol, • molárna hmotnosť, jednotka molárnej hmotnosti, • vyjadrovanie zloženia roztokov - hmotnostný zlomok a koncentrácia látkového množstva • výpočty z chemických rovníc 	<ul style="list-style-type: none"> • porovnať hmotnosť 1 mólu atómov rôznych prvkov, • vypočítať molárnu hmotnosť zlúčenín zo známych molárnych hmotností atómov prvkov tvoriacich zlúčeninu, • vypočítať látkové množstvo, ak je zadaná hmotnosť látky a molárna hmotnosť látky, • vypočítať hmotnosť látky a vody potrebnej na prípravu roztoku s určitou hmotnosťou a hmotnostného zlomku zložky roztoku, • vypočítať látkové množstvo a hmotnosť látky potrebnej na prípravu roztoku s určitým objemom a koncentráciou látkového množstva • vypočítať množstvo reaktantov a produktov a výťažok reakcie

<p>Organické látky</p> <p>48</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uhlík a jeho anorganické zlúčeniny • uhlík a jeho organické zlúčeniny • výnimočnosť atómu uhlíka • uhľovodíky - modely • zdroje uhľovodíkov • druhy uhľovodíkov • projekt - uhľovodíky • deriváty uhľovodíkov • deriváty - modely • prírodné látky • prírodné látky - modely • projekt - zdravá výživa • neutralizačné reakcie v praxi • redoxné reakcie v praxi • projekt - chemické reakcie 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorovanie vlastností organických látok: správanie sa pri zahrievaní, rozpustnosť vo vode a v organických rozpúšťadlách, horľavosť, • zloženie organických látok (najdôležitejšie prvky organických zlúčenín) • stavba organických látok (štvorväzbovosť atómu uhlíka, uhľikový reťazec, otvorený a uzavretý reťazec, jednoduchá, dvojité a trojitá väzba) • vlastnosti a použitie najjednoduchších organických látok: nasýtené a nenasýtené uhľovodíky • alkány (metán, etán, propán, bután) • alkény (etén) • alkíny (etín) • prírodné zdroje uhľovodíkov • uhľovodíky ako palivo • deriváty uhľovodíkov (kyselina octová, metanol, etanol, acetón) • vlastnosti a použitie prírodných látok (sacharidy, tuky, bielkoviny) • vlastnosti a použitie polymérov, polymerizácia (polyetylén), plasty, syntetické vlákna • čistiace a pracie prostriedky • vplyv látok na chemické procesy v živých organizmoch (vitamíny, liečivá, jedy, drogy) 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť anorganické a organické látky, • realizovať jednoduché pokusy na rozlíšenie a identifikáciu anorganických a organických látok, • rozlíšiť najjednoduchšie uhľovodíky, • vymenovať prírodné zdroje uhľovodíkov, spôsob ich vzniku, získavania, spracovania a využitia, • vymenovať alternatívne zdroje energie a ich využívanie v súčasnosti, • rozlíšiť uhľovodíky a deriváty uhľovodíkov, • uviesť vlastnosti a použitie derivátov, • zdôvodniť negatívny vplyv a dôsledky pôsobenia metanolu, etanolu a acetónu na ľudský organizmus, • uviesť zdroje a význam prírodných látok, • vymenovať reaktanty a produkty fotosyntézy, • charakterizovať význam plastov, syntetických vlákien, čistiacich a pracích prostriedkov, • zrealizovať podľa vlastného návrhu pokusy na demonštrovanie pracích účinkov mydla, • uplatniť v praxi poznatky o látkach nebezpečných pre človeka a životné prostredie
----------------------------------	---	---	---

5. UČEBNÉ ZDROJE

Pre vyučovanie praktickej chémie budú ako doplnkový materiál používané učebnice chémie pre ZŠ.

Demonštračné pomôcky a didaktická technika (IKT) budú využívané podľa možností školy.

Učebnice:

Vcienová, H. – Ganajová, M.: *Chémia pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom*. Bratislava : EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o., 2017. ISBN 978-890-8091-427-1.

Romanová, D. et al. 2009. *Chémia pre 6. ročník základných škôl a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom*. Bratislava : EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o., 2009. ISBN 978-80-8091-181-2.

Vicenová, H. et al. 2010. *Chémia pre 7. ročník základných škôl a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom*. Bratislava : EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o., 2010. ISBN 978-80-8091-218-5.

Iné zdroje: dostupné na internetových portáloch – www.zborovna.sk, www.oskole.sk, www.skolskyportal.sk, www.youtube.com

Iné podľa výberu vyučujúceho: tabuľky, prehľady, kabinetné zbierky a modely...

6. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.. Bude hodnotený priebežne, bude používané sumatívne aj formatívne hodnotenie žiaka.

Integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia.

Najmenší predpokladaný počet známok za polrok:
praktické aktivity, projekty, iné – 4

4.11. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU BIOLÓGIA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Človek a príroda				
Predmet:	BIOLÓGIA				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	2 hodiny	1+1 hodina	2 hodiny	1 hodina	1+1 hodina

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Vyučovací predmet biológia je na základnej škole zameraný na poznávanie javov a procesov prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach a vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Sústreďuje sa najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci v predmete biológia získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek, pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach, získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov, analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode, používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode, plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania a pokusy, diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov, aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia, chránia prírodu a šetria prírodné zdroje, plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie, prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie: zvnútornený, vzájomne prepojený súbor nadobudnutých vedomostí, zručností, schopností, postojov a hodnotových orientácií, ktoré sú dôležité pre rozvoj osobnosti jednotlivca, jeho aktívne zapojenie sa do spoločnosti, uplatnenie v zamestnaní a jeho celoživotné vzdelávanie.

1. Poznávacie (kognitívne) kompetencie

- používať kognitívne operácie
- učiť sa sám aj v skupine
- kriticky myslieť
- formulovať a riešiť problémy
- tvorivo myslieť

2. Komunikačné kompetencie

- tvoriť, prijímať a spracovávať informácie
- vyhľadávať a sprostredkovať informácie
- formulovať svoj názor a argumentovať
- verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city

3. Interpersonálne (sociálne) kompetencie

- akceptovať skupinové hodnoty
- tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín
- spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami
- vžiť sa do pocitov a konania inej osoby

4. Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie

- vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
- vytvárať vlastný hodnotový systém
- regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Vzdelávací štandard predmetu biológia stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakovi manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, vykonávať experimenty, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí

vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete biológia v 6.ročníku a 9.ročníku je zamerané na upevnenie a prehĺbenie obsahu učiva platných vzdelávacích štandardov a tiež na aplikáciu prierezových tém - Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia a Výchova k manželstvu a rodičovstvu.

Rozpis učiva predmetu: biológia 5.ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Príroda a život 4	<ul style="list-style-type: none"> • Poznávame prírodu • Metódy a prostriedky skúmania v biológii • Spoločenstvo organizmov a ekosystém 	<ul style="list-style-type: none"> • príroda, živé a neživé časti prírody, organizmy • práca s lupou, mikroskopom, ďalekohľadom 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť na príklade živé a neživé časti prírody • rozhodnúť, ktoré informácie získajú pozorovaním a ktoré pokusom • vybrať vhodnú pomôcku na pozorovanie konkrétnej prírodniny • pozorovať prírodniny mikroskopom, lupou
Spoločenstvá organizmov 62	<ul style="list-style-type: none"> • Les • Potravové vzťahy v lese • Lesné dreviny • Dreviny – ihličnaté stromy a kry • Dreviny – listnaté stromy a kry • Význam lesných drevín • Lesné mikroorganizmy a nekvitnúce byliny • Kvitnúce byliny v lese • Huby v lese - Lišajníky 	<ul style="list-style-type: none"> • spoločenstvo lesa, vody, poľa, lúky, vysokohorské • baktérie, huby, rastliny, živočíchy • potravný reťazec • dreviny, stromy, kry, byliny • vonkajšia stavba tela rastlín a húb (drevín, bylín, húb s plodnicou) • vrstvy lesa • dreviny ihličnaté a listnaté • machy, paprade, prasličky • rastliny chránené, liečivé, jedovaté • podzemné zásobné orgány • huby jedlé, jedovaté • lišajníky, spolužitie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť spoločenstvá podľa zastúpenia organizmov • rozhodnúť o zaradení vybraných organizmov do lesného, vodného, poľného, lúčneho a vysokohorského spoločenstva • rozlíšiť organizmy podľa vonkajšej stavby, • pozorovaním zistiť spoločné a rozdielne znaky skupín organizmov • vysvetliť prispôbenie sa organizmov danému prostrediu • zdôvodniť potravové vzťahy medzi organizmami žijúcimi v spoločenstve • zostaviť jednoduchý potravný reťazec pre každé spoločenstvo, • zhodnotiť význam

	<ul style="list-style-type: none"> • Lesné bezstavovce – • Lesné stavovce • Lesné plazy • Lesné vtáky • Lesné cicavce • Vysokohorské rastliny a živočíchy • Lesný ekosystém • Voda, životný priestor organizmov • Rastliny žijúce vo vode • Brehové rastlinstvo • Drobné vodné živočíchy • Sladkovodné ryby • Obojživelníky a plazy žijúce vo vode na brehu • Vodné vtáky • Vodné cicavce • Vodný ekosystém • Zhrnutie a upevnenie učiva život vo vode a na brehu • Polia, lúky, pastviny • Rastliny a huby lúk, trávy • Rastliny lúk, byliny • Obilniny • Krmoviny • Olejniny, okopaniny • Zhrnutie a upevnenie učiva obilniny, okopaniny, olejniny • Bezstavovce žijúce na poliach a lúkach • Obojživelníky a plazy polí a lúk • Vtáky lúk a polí 	<ul style="list-style-type: none"> • vonkajšia stavba tela živočíchov (bezstavovce, stavovce) • parazity, inštinkt ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce • koža, šupiny, perie, srst' • bylinožravce, mäsožravce, všežravce • vtáky stále, sťahovavé, dravce, sovy, spevavce • voda stojatá, tečúca, • kyslík, teplota vody • planktón, riasy jednobunkové, mnohobunkové, sinice • živočíchy jednobunkové, mnohobunkové • plávacie blany, masné perie, vtáky kŕmivé, nekŕmivé • hustá srst', silný chvost, hlodavé zuby, hlodavce • lúka, pasienok, pole, meďa, remízka • trávnaté porasty, hospodárske plodiny • obilniny, krmoviny, okopaniny, olejniny • pohlavná dvojtvarosť, hniezdenie 	<ul style="list-style-type: none"> • organizmov v prírode a pre človeka • argumentovať, prečo musia byť niektoré rastliny a živočíchy chránené • vyhľadať informácie, ktoré rastliny alebo živočíchy v ich regióne sú chránené • nájsť príklady poškodzovania prírody nevhodnou činnosťou človeka v okolí školy • rozhodnúť, ktoré zásady správania sa v prírode sú bezpečné z hľadiska ochrany vlastného zdravia • akceptovať zásady zberu húb a liečivých rastlín z prírody • zhodnotiť význam kyslíka rozpusteného vo vode pre život vodných organizmov • zdôvodniť škodlivosť a príčiny premnoženia • niektorých druhov organizmov pre lesné a poľné spoločenstvo • zhotoviť záznam z pozorovania (náčrt a popis) • vyhľadať neznáme organizmy pomocou atlasu • spracovať doplňujúce informácie o jednotlivých spoločenstvách vyhľadané z rôznych zdrojov • prezentovať vlastné práce
--	--	--	--

Rozpis učiva predmetu: biológia 6.ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Život s človekom a v ľudských sídlach 23 (12+11)	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské sídla, živočíchy • Ľudské sídla, rastliny • Mikroorganizmy žijúce s človekom • Pestované rastliny v záhradách, zelenina • Pestované ovocné stromy • Zdravie zo záhrady • Liečivé, jedovaté, chránené rastliny • Včelárstvo • Rybárstvo a rybnikárstvo • Chovateľsky významné vtáky • Blízki spoločníci človeka 	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské sídlo, zdomáčňovanie, šľachtenie, odroda, plemeno • mikroorganizmy (baktérie, plesne, kvasinky) • zelenina cibuľová, hlúbová, koreňová, plodová, strukoviny • rastliny hospodárske, ovocné • včela, včelstvo, včelárstvo, ryby, rybárstvo, rybnikárstvo • zvieratá hospodárske, domáce • škodcovia, parazity vonkajšie, vnútorné, prenášače nákazy, prevencia 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť špecifiká spoločenstva vznikajúceho v ľudských sídlach a v ich okolí • zhodnotiť vplyv človeka na prostredie organizmov • vysvetliť, aký význam majú pre človeka mikroorganizmy, pestované rastliny a živočíchy žijúce v ľudských sídlach a v ich okolí • navrhnúť a realizovať projekt na poznávanie organizmov žijúcich v okolí svojho bydliska alebo školy • prezentovať výsledky z projektu
Živé organizmy a ich stavba 43 (21+22)	<ul style="list-style-type: none"> • Vonkajšie parazity • Vnútorné parazity • Nežiaduce cicavce žijúce s človekom • Živočíchy v okolí ľudských sídel, bezstavovce • Živočíchy v okolí ľudských sídel, vtáky 	<ul style="list-style-type: none"> • premnoženie hlodavcov, hmyzu • dezinfekcia, dezinfekcia, deratizácia • biologická ochrana, spevavce 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Rastlinná bunka • Živočíšna bunka • Vírusy, baktérie • Stavba tela jednobunkovcov • Stavba tela mnohobunkovcov • Zhrnutie a upevnenie učiva – bunka, telo organizmov • Stavba tela nekvitnúcich rastlín • Stavba tela kvitnúcich rastlín, koreň • Stonka • List • Vnútna stavba listu, fotosyntéza • Kvet • Opelenie, oplodnenie • Plod, semeno • Rastlinné telo ako celok • Huby s plodnicami • Huby bez plodníc • Lišajníky • Pŕhlivce • Ploskavce • Hlístovce • Mäkkýše 	<ul style="list-style-type: none"> • bunka, bunkové organely • vírusy, baktérie • organizmus jednobunkový, mnohobunkový • pletivo, tkanivo, orgán, orgánová sústava, organizmus • stavba rastlín vonkajšia, vnútorná (koreň, stonka, list, kvet, plod, semeno) • vlákno, podhubie, výtrusnica • životný cyklus parazitov • stavba tela bezstavovcov vonkajšia, vnútorná (sústava tráviaca, obehová, dýchacia, nervová, zmysly) • rozmnožovanie a vývin bezstavovcov • Obrúčkavce • Pavúkovce • Kôrovce • Hmyz 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť rastlinnú a živočíšnu bunku podľa stavby • vymenovať základné funkcie častí bunky • pozorovať bunky mikroskopom • pripraviť prezentáciu o vírusových a bakteriálnych ochoreniach a ich prevencii • zostaviť schému všeobecnej stavby a organizácie tela mnohobunkovej rastliny a živočícha • porovnať časti tela machu a kvitnúcej rastliny na ukážke • vysvetliť základné funkcie orgánov tela kvitnúcej rastliny • porovnať stavbu tela húb s plodnicami a bez plodníc • pozorovaním zistiť odlišnosti vonkajšej stavby tela skupín bezstavovcov • kategorizovať zástupcov pŕhlivcov, ploskavcov, hlístovcov, mäkkýšov, obrúčkavcov a článkonožcov na ukážke • navrhnuť a zaznamenať pozorovanie vybraného bezstavovca • spracovať a prezentovať výsledky pozorovania rôznymi formami
--	---	--	---

Rozpis učiva predmetu: biológia 7. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Stavba a funkcie tela stavovcov 17	<ul style="list-style-type: none"> • Povrch tela stavovcov • Oporná a pohybová sústava stavovcov • Tráviaca sústava • Dýchacia sústava stavovcov • Obehová sústava stavovcov • Vylučovanie a močová sústava stavovcov 	<ul style="list-style-type: none"> • stavovce • orgán, orgánová sústava • orgánové sústavy stavovcov, sústava krycia, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, nervová, zmysly • rozmnožovanie a vývin stavovcov • oplodnenie vonkajšie, vnútorné, vývin jedinca mimo tela a v tele samice 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť pojmy orgán a orgánová sústava • identifikovať jednotlivé orgánové sústavy stavovcov pomocou obrázkov • pomenovať základné orgány orgánových sústav stavovcov pomocou obrázkov • vysvetliť význam orgánových sústav pre život stavovca

	<ul style="list-style-type: none"> • Nervová sústava stavovcov • Zmyslové orgány stavovcov • Rozmnožovanie stavovcov • Rozmnožovacia sústava stavovcov • Životné prejavy stavovcov • Význam stavovcov v prírode a pre človeka • Ochrana stavovcov 	<ul style="list-style-type: none"> • životné prejavy a správanie stavovcov 	<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť adaptáciu orgánov opornej, dýchacej a obehovej sústavy stavovca vzhľadom na jeho prirodzené prostredie a spôsob života • zdôvodniť odlišnosti orgánov tráviacej sústavy v závislosti od potravy • porovnať vonkajšie a vnútorné oplodnenie • analyzovať rozdiely vo vývine jedinca rýb, obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov • naplánovať a uskutočniť sledovanie správania stavovcov • prezentovať svoje zistenia rôznymi formami • pozorovať kožné útvary stavovcov a zhodnotiť ich význam • vytvoriť prezentáciu o význame vybranej orgánovej sústavy stavovcov
<p>Človek a jeho telo</p> <p>49</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudský a živočíšny organizmus • Kostra a jej stavba • Lebka a chrbtica • Kostra končatín • Svaly • Svaly hlavy, trupu a končatín • Poranenia kostí a svalov 	<ul style="list-style-type: none"> • znaky ľudského organizmu, ľudské spoločenstvo • rasizmus • stavba a funkcia orgánových sústav: koža, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, rozmnožovacia a regulačné sústavy • výživa, zložky potravy, potravinová pyramída, stravovacie návyky 	<ul style="list-style-type: none"> • porovnať spoločné a odlišné znaky ľudského a živočíšneho organizmu • pomenovať na ukážke orgány ľudského tela • vysvetliť význam procesov a štruktúr v ľudskom tele • objasniť prepojenie orgánových sústav • zistiť, čo sa odohráva v ľudskom tele pri aktívnom pohybe (namáhavej práci)

	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba a činnosť orgánov tráviacej sústavy • Zložky potravy, premena látok • Zásady správnej výživy • Stavba a funkcia orgánov dýchacej sústavy • Dýchanie • Starostlivosť o dýchaciu sústavu • Zásady prvej predlekárskej pomoci pri poškodeniach dýchacej sústavy • Krv, zložky krvi a ich význam • Stavba a činnosť srdca, krvný obeh • Krvné cievy • Poškodenia obehovej sústavy • Vylučovanie a močová sústava • Regulovanie organizmu • Žľazy s vnútorným vylučovaním • Nervová sústava • Hygiena duševnej činnosti • Rozmnožovacia sústava • Drogové závislosti a ich prevencia • Životný štýl, schopnosti a osobitosti človeka 	<ul style="list-style-type: none"> • krvné skupiny, darcovstvo krvi, transfúzia • vývin jedinca, starostlivosť o dieťa • antikoncepcia, plánované rodičovstvo • ochorenia orgánových sústav, úrazy • zásady predlekárskej prvej pomoci • infekčná choroba, choroboplodné mikroorganizmy, inkubačná doba • prevencia, imunita, očkovanie • zdravie, zdravý životný štýl, režim dňa, stres, hygienické zásady • intímna hygiena, alkoholizmus, obezita, hladovanie, fajčenie • psychoaktívne látky (legálne a nelegálne drogy), závislosť • Ochorenia močovej sústavy • Zmyslové orgány • Zrak • Sluch • Vyššia nervová činnosť • Oplodnenie, tehotenstvo, pôrod • Vývin jedinca, obdobia ľudského života • Pohlavné ochorenia • Nákazlivé ochorenia 	<ul style="list-style-type: none"> • demonštrovať jednoduché zručnosti potrebné k poskytnutiu prvej pomoci • aplikovať osvojené spôsoby boja proti nákazlivým ochoreniam • zhotoviť plán pozorovania a skúmania ľudského tela • orientovať sa v informáciách súvisiacich so zdravým životným štýlom a ochranou zdravia • naplánovať a uskutočniť projekt v súvislosti so zdravím alebo zdravým životným štýlom človeka
--	--	---	---

Rozpis učiva predmetu: biológia
8. ročník

1 hodina týždenne,
spolu 33 vyučovacích hodín

Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Základné životné procesy organizmov 22	<ul style="list-style-type: none"> • Základné životné procesy organizmov • Výživa a dýchanie baktérií a húb • Výživa a dýchanie rastlín • Rozmnožovanie baktérií a húb • Rozmnožovanie rastlín • Život rastlín • Pohyb živočíchov • Výživa živočíchov • Dýchanie živočíchov • Vylučovanie živočíchov • Obeh telových tekutín živočíchov • Regulácia tela živočíchov • Zmyslové vnímanie živočíchov • Rozmnožovanie a vývin živočíchov • Bunka a jej štruktúra • Život bunky 	<ul style="list-style-type: none"> • bunka rastlinná a živočíšna • bunkové orgány a ich funkcie • výživa organizmov, živiny • organizmy parazitické, saprofytické, symbiotické • baktérie rozkladné, kvasné, mliečne, hľuzkové • výživa rastlín, fotosyntéza • výživa živočíchov, trávenie, vstrebávanie • dýchanie organizmov, rozklad organických látok, uvoľnenie energie • vylučovanie živočíchov • dráždivosť, citlivosť a pohyb rastlín a živočíchov • regulácia hormonálna, nervová • delenie bunky • rozmnožovanie organizmov pohlavné a nepohlavné • rast, vývin, životný cyklus organizmov 	<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť odlišnosť stavby a funkcie rastlinnej a živočíšnej bunky • zhodnotiť význam jednotlivých životných procesov pre život organizmov • vytvoriť pojmovú mapu vzťahov orgánových sústav živočíchov • porovnať životné procesy rastlín a živočíchov • naplánovať pozorovanie základných znakov a procesov organizmov rôznymi zmyslami a rôznymi spôsobmi • uskutočniť jednoduchý pokus alebo pozorovanie na skúmanie životných procesov organizmov • formulovať závery z uskutočneného pozorovania alebo pokusu

<p>Dedičnosť a premenlivosť organizmov</p> <p>5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dedičnosť a jej podstata • Prenos genetických informácií • Dedičnosť a premenlivosť 	<ul style="list-style-type: none"> • genetika • dedičnosť, premenlivosť, potomstvo • genetická informácia • jadro, chromozóm, nukleová kyselina, DNA, dvojjávitnica • gén, znak, vlastnosť • kópia DNA • alela dominantná, recesívna • bunka telová, pohlavná, oplodnená • kríženie, schéma kríženia • premenlivosť nededičná, dedičná • šľachtenie, odroda, plemeno • dedičná choroba • genetické poradenstvo 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizovať uloženie genetickej informácie v bunke • opísať stavbu chromozómu • monitorovať dedične podmienené znaky svojej rodiny • vysvetliť príčinu tvorby kópie nukleovej kyseliny a význam zníženia počtu chromozómov pri vzniku pohlavných buniek • schematicky znázorniť prenos určitého znaku z rodičov na potomkov • rozlíšiť na príklade dedičnú a nededičnú premenlivosť • zhodnotiť význam dedičnosti a premenlivosti • zdôvodniť podstatu šľachtenia • diskutovať o dedičných chorobách, ich vplyve na život človeka a možnosti využitia genetického poradenstva • posúdiť využitie vedeckých poznatkov genetiky
---	---	---	--

<p>Životné prostredie organizmov a človeka</p> <p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zložky životného prostredia • Faktory ovplyvňujúce životné prostredie • Starostlivosť o prírodné a životné prostredie 	<ul style="list-style-type: none"> • životné prostredie • zložky životného prostredia človeka • ekológia, environmentalistika • podmienky života • priemysel, doprava, energetika, poľnohospodárstvo • znečistenie vzduchu, vody, pôdy • globálne environmentálne problémy • odpad, skládky, spaľovanie, recyklácia • starostlivosť o prírodné a životné prostredie človeka • ochrana prírody, zákon o ochrane prírody, chránené druhy, chránené územia • obnoviteľné zdroje energie 	<ul style="list-style-type: none"> • zistiť, ako pozitívne a negatívne človek zasahuje do zložiek životného prostredia • monitorovať znečistenie ovzdušia, vody, pôdy v okolí školy a bydliska • zdôvodniť príčiny negatívneho vplyvu človeka na životné prostredie • zhodnotiť dôsledky znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy na život • argumentovať o pozitívach a negatívach priemyslu, dopravy, energetiky, poľnohospodárstva, ťažby nerastných surovín • analyzovať možnosti zabránenia vzniku smogu, skleníkového efektu, kyslých dažďov, ozónovej diery, hromadenia odpadov • určiť chránené rastliny, živočíchy a chránené územia Slovenska • zhodnotiť význam recyklácie druhotných surovín a alternatívnych zdrojov energie • dodržiavať osvojené návyky na šetrenie energie a pitnej vody • zorganizovať aktivity na šetrenie vody alebo energie vo svojom okolí • vytvoriť pojmovú mapu vzájomných vzťahov organizmov a prostredia • navrhnúť jednoduchý projekt zameraný na riešenie environmentálnych problémov v okolí
---	---	---	--

Rozpis učiva predmetu: biológia 9. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Neživá príroda a jej poznávanie 40 16+24	<ul style="list-style-type: none"> • Neživá a živá príroda • Stavba Zeme • Zemská kôra v pohybe • Minerály a horniny • Minerály vznik, vonkajší vzhl'ad • Minerály – vnútorná stavba • Vlastnosti minerálov – fyzikálne, chemické • Upevnenie učiva neživá príroda, Zem a jej stavba, zemské stavebné jednotky 	<ul style="list-style-type: none"> • neživá a živá príroda • nerastné suroviny, rudy, nerudy • zemská kôra pevninská a oceánska, zemský plášť, zemské jadro • minerál, hornina • kryštál, kryštalizácia • vlastnosti minerálov, tvrdosť, hustota, farba, lesk • chránené minerály • horniny vyvreté, usadené, premenené • geologické procesy vnútorné, vonkajšie 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť závislosť organizmov od neživej prírody a vplyv organizmov na neživú prírodu na príkladoch, • diskutovať o význame nerastných surovín pre život človeka • vytvoriť model stavby zemského telesa • porovnať sféry zemského telesa podľa zloženia a významu

	<ul style="list-style-type: none"> • Geologické procesy a zdroje ich energie • Katastrofické geologické procesy • Magmatická a sopečná činnosť • Vyvreté horniny – hlbinné • Vyvreté horniny – výlevné • Horotvorná činnosť a poruchy zemskej kôry • Zemetrasenie • Premena hornín a premenené horniny • Geologické činitele • Zvetrávanie • Geologická činnosť zemskej príťažlivosti • Geologická činnosť povrchovej vody • Geologická činnosť ľadovcov • Geologická činnosť vetra • Usadené horniny • Úlomkovité usadené horniny • Organické usadené horniny • Chemické usadené horniny • Krasové procesy 	<ul style="list-style-type: none"> • zdroje energie geologických procesov • činnosť magmatická, sopečná, zemetrasenie, premena hornín • zvetrávanie mechanické, chemické • geologické činitele, činnosť rušivá, tvorivá • rozrušovanie, prenášanie, usadzovanie, spevňovanie • kras, krasové útvary povrchové, podzemné 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorovaním zistiť odlišnosti medzi minerálmi a horninami, • identifikovať vybrané minerály a horniny • zdokumentovať výskyt minerálov alebo hornín v okolí školy, bydliska, • navrhnúť spôsob na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov • zrealizovať pozorovanie alebo pokus na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov • vyhodnotiť pozorovanie alebo pokus na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov • vyhľadať informácie o praktickom využití minerálov a hornín a ich výskyt na Slovensku • kategorizovať horniny podľa znakov • zdôvodniť vplyv geologických procesov na tvary zemskeho povrchu, na život organizmov • zdokumentovať katastrofické geologické procesy vo svete i na Slovensku a ich následky • navrhnúť a spracovať projekt na poznávanie zaujímavostí neživej prírody Slovenska • vysvetliť vznik krasu, krasových útvarov
--	--	---	---

<p>Dejiny Zeme</p> <p>9</p> <p>8+1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vek Zeme a skameneliny • Prahory a starohory • Prvohory • Druhohory • Treťohory • Štvrtohory • Geologické jednotky Západných Karpát 	<ul style="list-style-type: none"> • vek hornín, pomerný, skutočný • skameneliny, vedúce skameneliny • geologické éry • vývoj života, zmena zemskej kôry, klimatické zmeny 	<ul style="list-style-type: none"> • modelovať proces vzniku skameneliny • usporiadať skameneliny na ukážke podľa geologických ér • zhodnotiť významné geologické procesy, ktoré prebiehali v jednotlivých geologických érach • zostaviť tabuľku jednotlivých etáp vývoja prírody Slovenska s geologickými procesmi a organizmami z konkrétneho obdobia • zistiť informácie o vývoji prírody svojho okolia
<p>Ekologické podmienky života</p> <p>17</p> <p>9+8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizmy a prostredie • Neživé zložky prostredia – svetlo, teplo, vzduch • Neživé zložky prostredia – voda, pôda • Znečisťovanie neživých zložiek prostredia • Živé zložky prostredia • Spoločenstvo organizmov • Prírodné a umelé spoločenstvá • Ekosystém • Život ekosystému • Biosféra • Obeh látok a tok energie v biosfére • Biologická a ekologická rovnováha • Globálne ekologické problémy 	<ul style="list-style-type: none"> • druh, prostredie, biotop • biogénne prvky, faktory abiotické, biotické • prispôsobivosť, znášanlivosť • jedinec, populácia • vlastnosti populácie • spoločenstvo, druhová rozmanitosť, štruktúra spoločenstva • producent, konzument, reducent • ekosystém prírodný, umelý • potravná sieť, pyramída • rovnováha biologická, ekologická • ekologické hospodárenie 	<ul style="list-style-type: none"> • demonštrovať na príklade prispôsobenie organizmov prostrediu • porovnať rozsah nárokov organizmov na faktory prostredia na príkladoch, • identifikovať vonkajšie a vnútorné vzťahy populácií na príklade • vytvoriť pojmovú mapu vzájomných vzťahov medzi populáciami • zhotoviť jednoduchú koláž ľubovoľného spoločenstva, • zdokumentovať výskyt spoločenstiev rastlín a živočíchov v okolí školy alebo bydliska • analyzovať umelý a prírodný ekosystém z hľadiska druhovej rozmanitosti • zhodnotiť dôsledky narušenia biologickej rovnováhy • vytvoriť pojmovú mapu vzťahov a závislostí zložiek ekosystému, zdôvodniť výhody ekologického hospodárenia v krajine

5. UČEBNÉ ZDROJE

Pre vyučovanie predmetu biológia sa používajú učebnice a učebné pomôcky schválené a odporúčané MŠ SR.

Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií a vytvárania zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov.

Súčasťou učebných zdrojov sú aj moderné technológie vo vzdelávaní, založené na najnovších poznatkoch pedagogickej psychológie, rozvoja informačno-komunikačných technológií, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť a efektivitu edukačného procesu zvýšením názornosti, motivácie žiaka, prispôsobenie tempa učenia temperamentu žiaka, možností samostatného preskúšania žiaka, orientácie na individuálne záujmy žiaka.

Pre vyučovanie budú tiež použité pracovné listy a prezentácie vypracovávané učiteľmi v zmysle didaktických zásad pre tento druh didaktickej pomôcky.

Demonštračné pomôcky a didaktická technika (IKT) budú využívané podľa možností školy.

Používané učebnice:

5.ročník - Mária Uhereková, Ida Hantabálová, Biológia pre 5. ročník základných škôl, Expol Pedagogika

6.ročník - Mária Uhereková, Ida Hantabálová, Biológia pre 6. ročník základných škôl, Expol Pedagogika

7.ročník - Mária Uhereková a kol., Biológia pre 7. ročník základných škôl a 2.ročník gymnázia s osemročným štúdiom, Expol Pedagogika

8.ročník - Mária Uhereková a kol., Biológia pre 9. ročník základnej školy a 4.ročník gymnázia s osemročným štúdiom, Združenie Educo

9.ročník - Mária Uhereková, Mária Bizubová, Biológia pre 8. ročník základných škôl a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, SPN

Pomôcky:

- e-learningová interaktívna učebnica Biológie pre 5., 6. a 8.ročník – www.e-ucebnice.sk
- obrazy, modely, prírodniny
- prezentácie na interaktívnej tabuli
- mikroskopické preparáty
- encyklopédie, atlasy
- iná odborná literatúra
- časopisy
- pracovné listy
- pracovné zošity – Hravá biológia (Taktik), Biológia (Mapa Slovakia, Raabe),

- IKT
- internet

6. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.**

Pri hodnotení žiaka sa prihliada na jeho osobnostný rast, ako zvládol učivo, ako vie využiť získané vedomosti v bežnom živote. Hodnotenie pôsobí na žiaka motivačne. Žiaci budú vždy hodnotení podľa aktuálnych metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu.

Kritériá hodnotenia:

- kombinácia hodnotenia ústneho a písomného
- rešpektovať vekové a individuálne osobitosti žiakov
- dodržiavať korekčnú, informatívnu a motivačnú funkciu hodnotenia
- prihliadať na psychickú a fyzickú disponovanosť žiakov
- objektívne hodnotiť vedomosti, zručnosti, návyky

Pri objektívnom dodržiavaní klasifikácie je potrebné hodnotenie získavať pravidelným diagnostikovaním žiaka, rôznymi typmi skúšania, analýzou rôznych činností žiaka, rozhovormi s rodičmi, s ostatnými učiteľmi, so žiakom samotným.

V hodnotení žiaka v predmete biológia sa využíva:

1.formatívne hodnotenie: toto hodnotenie umožňuje žiakovi odstraňovať nedostatky a učiteľ mu poskytne rady na jeho zlepšenie (verbálne hodnotenie žiaka)

2.neformálne hodnotenie: cieľom tohto hodnotenia je zhodnotiť prácu žiaka v skupine alebo v individuálnej práci (verbálne hodnotenie žiaka)

3.priebežné hodnotenie:

- klasifikácia praktických aktivít, pozorovaní, projektových prác
- klasifikácia písomných prác po skončení tematického celku alebo skupiny podobných tém
- klasifikácia frontálneho verbálneho skúšania

Najmenší predpokladaný počet známok za polrok:

- ústne skúšanie – 2
- písomné skúšanie – 2
- praktické aktivity, projekty, iné – 2

Stupnica hodnotenia písomných prác:

<u>Známka:</u>		<u>Percentuálna úspešnosť:</u>
výborný	– 1	100% - 90%
chválitebný	– 2	89% - 75%
dobry	– 3	74% - 50%
dostatočný	– 4	49% - 25%
nedostatočný	– 5	24% - 0%

Stupeň 1 (výborný) - žiak zvládol pochopenie danej témy, previedol ju veľmi nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, myslí logicky správne. Ústny a písomný prejav je správny, grafický prejav je presný a estetický.

Stupeň 2 (chválitebný) – žiak zvládol pochopenie témy, previedol ju nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti a presnosti, grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností.

Stupeň 3 (dobry) – žiak pochopil tému za pomoci učiteľa, v úlohe sa dopúšťa chýb, v ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti a presnosti, vo výsledkoch sú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický.

Stupeň 4 (dostatočný) - žiak pochopil tému za veľkej pomoci učiteľa, v úlohe sú nepresnosti, medzery, dopúšťa sa chýb, v ústnom a písomnom prejave sú vážne nedostatky, práca je nepresná, grafický prejav je málo estetický.

Stupeň 5 (nedostatočný) – žiak si neosvojil požadované vedomosti, nevie svoje vedomosti uplatniť, v úlohe sú veľké nepresnosti, dopúšťa sa závažných chýb, kvalita výsledkov a grafický prejav na nízkej úrovni popr. neodovzdaná práca.

Pri realizácii hodnotenia žiaka sa kladie dôraz hlavne na:

- aktívny prístup žiaka, jeho záujem o prírodu a životné prostredie
- vypracovanie ročníkového projektu
- praktické aktivity
- verbálnu formu – orientačné skúšanie (v rámci motivačnej diskusie, riešenia problému), uprednostňovať princíp dobrovoľnosti
- písomnú formu – písomné previerky po skončení tematického celku, alebo skupiny podobných tém
- dobrovoľné referáty, projekty...

Integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia.

4.12. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU DEJEPIS

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Človek a spoločnosť				
Predmet:	DEJEPIS				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	1 hodina	1+1hodina	1 hodina	1 hodina	2 hodiny

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie continuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasť rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávanía ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenskostí. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Vo ôsmom ročníku ako doplnok k voliteľnému predmetu nemecký jazyk využívame možnosť 1 vyučovacej hodiny týždenne pre žiakov, ktorí si nezvolili druhý cudzí jazyk, na utvrdzovanie učiva v predmete dejepis.

2. CIELE PREDMETU

Základným cieľom výučby dejepisu je vytvorenie takých spôsobilostí a schopností, aby žiaci vedeli správne využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách. Žiaci by nemali pristupovať k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale mali by tiež rozvíjať celú škálu kompetencií, aby si vedeli klásť rôznorodé otázky, pomocou ktorých si prepoja udalosti z minulosti a prítomnosti a tak si postupne vytvoria vlastný názor.

Jedným z hlavných prostriedkov by malo byť využitie medzipredmetových vzťahov, cez ktoré žiaci pochopia prepojenie jednotlivých zložiek spoločnosti. Ďalším prostriedkom sú primerané školské historické pramene, ktoré sa považujú za súčasť didaktického systému výučby dejepisu.

Podstatou výučby dejepisu je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Za ciele výučby dejepisu považujeme získanie spôsobilostí a schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom:

- poznávať históriu, ktorá nepredstavuje uzavretú minulosť
- poznávať históriu, ktorá je výsledkom mnohostranného a protirečivého procesu
- poznávať históriu na základe kritickej analýzy primeraných historických prameňov
- rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,

- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti.
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií:

s historickým časom

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne,
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja,
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti.

s historickým priestorom

- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti v historickom priestore,
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti.

s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním

- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov,
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj.

Žiaci aplikujú svoje otázky v nových situáciách, v skúmateľských postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrovaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch – stopách po minulosti

- pri vymedzovaní predmetu skúmania, napríklad **písomného úryvku z prameňa, mapy, grafu, diagramu,**
- pri vytvorení plánu skúmania, napríklad **fotografie, historického obrazu,**
- pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania, napríklad **pästného klinu, nástroja pomocou zmyslov, v múzeu, archíve,**
- pri vytvorení záznamu zo skúmania, napríklad **o ľud'och, predmetoch a veciach na karikatúre, verbálneho textu.**

pri vyhľadávaní relevantných informácií

- z rôznych zdrojov–textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných,
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, z webových stránok,
- z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie.

pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty

- vyberaní informácií, napríklad **z úryvku písomného prameňa, z učebnice, z internetu,**
- organizovaní informácií, napríklad **prostredníctvom poznámok, kľúčových pojmov, pamäť'ových máp, obrazového materiálu,**
- porovnávaní informácií, napríklad **podobnosti a odlišnosti, porovnať staré a nové, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo,**
- rozlišovaní a triedení informácií, napríklad **rozlíšiť fakt, fikciu prostredníctvom karikatúry, legendy, povesti, spomienky,**
- zarad'ovaní informácií, napríklad **na časovú priamku historické udalosti, do tabuľky, grafu, diagramu,**
- kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií, napríklad **zhodnotením viacerých webových stránok na jednu tému.**

pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu zoradení výsledkov, napríklad na časovú priamku, do Vennovho diagramu, do tabuľky, do schém, rozpoznaní podstatného od nepodstatného, napríklad určovaním kľúčových pojmov, postupným vymedzovaním, historických pojmov v texte, zostavovaním pojmov do pamäť'ovej mapy,

- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca, napríklad **prostredníctvom chronologickej tabuľky,**
- vyhodnocovaní správnosti postupu, napríklad **overovaním historických faktov,**
- tvorbe súboru vlastných prác, produktov (portfólio), napríklad **obrazového materiálu, plagátu, letáku, nákresu, kresby.**

„Učenie o histórii začína vtedy, keď žiak zameria svoju pozornosť, napríklad na základe otázky, záujmu či vonkajšieho podnetu vo vz'ahu k histórii ako celku a vníma z nej vybrané primerané

materiály z minulosti. S týmto materiálom potom pracuje pomocou vecnej analýzy. Ďalším jeho krokom je interpretácia popísaného a hľadanie vzťahov k iným historickým svedectvám. Následne žiak hľadá historický i osobný význam, vytvára hodnotový súd. Ten sa potom stáva východiskovým bodom pre proces komunikácie s ostatnými a podnecuje ďalšie otázky vo vzťahu k minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Môže rovnako tak viesť ku konaniu, vytváraniu produktov žiakovej činnosti, k vlastnému zobrazeniu a výkladu histórie, čo možno tiež chápať ako určité rozšírenie histórie ako celku.

Všetky tieto naznačené kroky možno zhrnúť do nasledujúcich špecifických kompetencií učenia sa o histórii.

1. pozorovanie
2. analýza
3. interpretácia
4. hodnotenie
5. produkcia

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Rozpis učiva predmetu: dejepis 5. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Človek v premenách času a priestoru 23	<ul style="list-style-type: none"> • Význam dejepisu • Prírodný čas a historický čas • Letopočet a časová priamka • Sviatočné a pamätné dni • Historické pramene • Práca historika • Vznik máp • Múzeá • Život lovcov, zberačov, prvých roľníkov • Vznik dedín a miest • Vývoj rodiny 	<ul style="list-style-type: none"> • minulosť, prítomnosť, budúcnosť • deň, mesiac, rok, dátum, letopočet • kalendár • desaťročie, storočie, tisícročie • bydlisko, obec, región, Slovensko • rodinný album, fotografia • generácia, rodostrom • historické pramene (písomné, obrazové, hmotné) • múzeum, knižnica, archív, školská kronika • mapa 	<ul style="list-style-type: none"> • použiť správne pojmy, ktoré súvisia s tokom času, • zakresliť na časovú priamku časové kategórie od blízkych po vzdialené, • preskúmať okolie svojho bydliska, • rozpoznať staré od nového, rozpoznať, čo sa zmenilo za posledný rok jeho života, • zaznamenať rozprávanie rodinných príslušníkov o minulosti, • rozlíšiť jednotlivé generácie vo svojej rodine, • rozlíšiť jednotlivé druhy historických prameňov,

	<ul style="list-style-type: none"> • Spoznávanie prírodných síl • Vývoj dopravy • Sťahovanie národov • Vývoj poľnohospodárstva a remesiel 	<ul style="list-style-type: none"> • vyst'ahovalectvo, prisťahovalectvo, stretávanie kultúr • základné analytické otázky: Kto je autorom prameňa? • Kedy bol napísaný prameň? Čo je obsahom prameňa? Komu bol prameň určený? Aký bol zámer autora prameňa? 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať rozdiel medzi zemepisnou a dejepisnou mapou, • zostaviť obrazový materiál o pohybe ľudí v minulosti a prítomnosti, • pracovať so školskými historickými prameňmi, ktoré približujú danú tematiku.
Človek a komunikácia 10	<ul style="list-style-type: none"> • Detská práca • Vývoj písma • Knihy • Médiá • Náboženstvo • Vojny 	<ul style="list-style-type: none"> • jazyk, písmo, kniha, noviny, rozhlas, televízia, internet • náboženstvo • legendy, mýty, povesti • konflikt, vojna, detský vojak, mier, obeť • detská práca 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť jednotlivé druhy komunikácie medzi ľuďmi, • prerozprávať príbeh z minulosti svojho regiónu, • identifikovať dôsledky konfliktov a vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije, • zdôvodniť stálu prítomnosť vojen v minulosti a prítomnosti, • pracovať so školskými historickými prameňmi, ktoré približujú danú tematiku.

Rozpis učiva predmetu: dejepis 6. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Obrazy pravekého sveta 10	<ul style="list-style-type: none"> • Doba kamenná • Pastieri a roľníci • Neolitická revolúcia • Kultúra a náboženstvo • Doba medená • Doba bronzová • Doba železná 	<ul style="list-style-type: none"> • zberač, lovec, roľník • kameň, meď, bronz, železo, • oppidum 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať rozdiely v spôsobe obživy a života pravekých zberačov, lovcov a roľníkov, • porovnať výhody a nevýhody kamenných a kovových nástrojov, resp. zbraní, • zdôvodniť oddelenie remeselníkov od roľníkov, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
Obrazy starovekého sveta 27	<ul style="list-style-type: none"> • Civilizácie starého orientu, • Staroveké Grécko , • Staroveký Rím 	<ul style="list-style-type: none"> • riečne civilizácie, deľba práce • mestský štát polis, aténska demokracia, tyrania, olympijské hry • Vznik mestských štátov • Klasické Grécko, • Atény a Sparta, • Demokracia, • Veda a vzdelanie, • Macedónia a helenistický svet • republika, cisárstvo, • Limes Romanus, • Kráľovská doba, • Rímska republika, • Rímske cisárstvo, • Rimania na našom území, • Zánik Rímskej ríše, • Sťahovanie národov, 	<ul style="list-style-type: none"> • odhaliť vzťah medzi prírodnými podmienkami údolí veľkých riek a vznikom prvých štátov, • rozlíšiť jednotlivé vrstvy spoločnosti v mestskom štáte, • identifikovať poznatky obyvateľov najstarších štátov, • určiť hlavné znaky aténskej demokracie, • vymedziť hlavné znaky rímskej republiky, • zdôvodniť premenu rímskej republiky na ríšu, • rozpoznať príčiny budovania rímskej hranice pozdĺž Dunaja, • zhromaždiť informácie o prítomnosti Rimanov na našom území, • zhrnúť príčiny zániku Rímskej ríše,

		<ul style="list-style-type: none"> • Judaizmus, • Kresťanstvo v Rímskej ríši, Biblia • islam, Korán 	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotiť prínos antickej kultúry , • zostaviť turistického sprievodcu o divoch starovekého sveta, • pracovať so školskými historickými prameňmi
<p>Obrazy stredovekého sveta</p> <p>29</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Korene stredoveku, Presun národov • Ríše raného stredoveku - • Feudalizmus • Šírenie kresťanstva • Ako sa žilo v stredoveku • Nové mocné štáty 	<ul style="list-style-type: none"> • kráľ, léno, vazal, lénny systém, šľachta, duchovenstvo • Byzantské cisárstvo, • Arabská ríša, Franská ríša • poddaní, mestské obyvateľstvo • hrad, dedina, mesto, kláštor, univerzita, • Francúzsko, • Nemecko, • Anglicko 	<ul style="list-style-type: none"> • objasniť fungovanie stredovekej spoločnosti na základe vazalských vzťahov, • identifikovať spôsob života a obživy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti, • vysvetliť fungovanie stredovekého mesta, • zdôvodniť význam kláštora pre hospodárstvo a kultúru, • pracovať so školskými historickými prameňmi.

Rozpis učiva predmetu: dejepis 7. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
<p>Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline</p> <p>8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Príchod a život Slovanov • Samova ríša • Veľká Morava • Konštantín a Metod • Kultúrny prínos Veľkej Moravy 	<ul style="list-style-type: none"> • Samova ríša, Franská ríša, Byzantská ríša • Veľká Morava • byzantská misia 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť kľúčové udalosti z obdobia Veľkej Moravy, • rozpoznať kultúrny odkaz Veľkej Moravy, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
<p>Slováci v Uhorskom kráľovstve</p> <p>9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kráľovstvo sv. Štefana • Nitrianske údelné vojvodstvo 	<ul style="list-style-type: none"> • Uhorsko • dynastia • kolonizácia • banské mestá 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť kľúčové udalosti stredovekého Uhorska, • rozpoznať mnohonárodnostný charakter Uhorska,

	<ul style="list-style-type: none"> • Vláda : Ondrej II, . Matúš Čák Trenčiansky, Žigmund Luxemburský, Matej Korvín • Tatársky vpád • Zlatá baňa Uhorska 		<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť politický a hospodársky rozmach Uhorska, • vytvoriť turistického sprievodcu po banských mestách, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
Obrazy novovekého sveta 7	<ul style="list-style-type: none"> • Humanizmus a renesancia • Európa humanistov • Zámorské objavy • Reformácia a katolícka reforma • Svetové hospodárstvo 	<ul style="list-style-type: none"> • mešťan, humanizmus a renesancia • kolónie, kolonializmus • remeselník, cech, manufaktúra • reformácia, protestant, katolík 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať dôsledky vynálezu kníhtlače na človeka a spoločnosť, • vymedziť hlavné príčiny a dôsledky zámorských objavov, • porovnať proces výroby v cechu a manufaktúre, • zovšeobecniť hlavné myšlienky reformácie, • pracovať so školskými historickými prameňmi
Habsburská monarchia na prahu novoveku 9	<ul style="list-style-type: none"> • Moháčska katastrofa • Na hranici s Osmanskou ríšou • Šírenie reformácie • Bratislava – hlavné mesto Uhorska • Osvietenstvo, Mária Terézia a Jozef II 	<ul style="list-style-type: none"> • Moháč, Turci • Bratislava • Habsburgovci • protireformácia 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať hlavné zmeny v Uhorsku po roku 1526, • vystihnúť spoločné znaky protihabsburských povstaní v Uhorsku, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.

Rozpis učiva predmetu: dejepis 8.ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Zrod modernej doby 16	<ul style="list-style-type: none"> • Osvietenstvo • Francúzska revolúcia a Napoleon Bonaparte • Americká história • Zjednotenie a revolúcie v Európe 	<ul style="list-style-type: none"> • osvietenstvo • Veľká francúzska revolúcia • priemyselná revolúcia • továreň, podnikateľ, robotník 	<ul style="list-style-type: none"> • zhrnúť základné myšlienky osvietenstva, • rozpoznať viedenský kongres ako medzník vo vývoji európskych dejín,

	<ul style="list-style-type: none"> • Priemyselná revolúcia • Umenie 19.storočia 	<ul style="list-style-type: none"> • národný štát, nacionalizmus, militarizácia • Taliansko a Nemecko • Cárské Rusko • Vo víre revolúcií 	<ul style="list-style-type: none"> • porovnať proces výroby v cechu, manufaktúre a továrni,
<p>Moderný slovenský národ</p> <p>17</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slovenské národné hnutie - Anton Bernolák, Slovanská vzájomnosť, Štúrovská generácia • Slováci a revolučný rok 1848/49 • Od Memoranda k Matici Slov. • Rakúsko-Uhorské vyrovnanie, 	<ul style="list-style-type: none"> • tereziánske a jozefínske reformy • spisovný jazyk • revolučný rok 1848/49 • Slovenská národná rada, • Matica slovenská • rakúsko – uhorské vyrovnanie • modernizácia, industrializácia, maďarizácia • Slovenské vyst'ahovalectvo 	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotiť význam osvietenských reforiem, • rozpoznať ciele slovenského národného hnutia, • vystihnúť, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo v postavení Slovákov po revolúcii, • určiť príčiny a dôsledky vyst'ahovalectva z Rakúsko– Uhorska, • pracovať so školskými historickými prameňmi.

Rozpis učiva predmetu: dejepis 9.ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Obrazy prvej svetovej vojny 8	<ul style="list-style-type: none"> I. Svetová vojna I. svetová vojna a Slováci 	<ul style="list-style-type: none"> Dohoda, Trojspolok front, zázemie československé légie Parížska mierová konferencia nástupnícke štáty po I. svetovej vojne osobnosti Slovenska, Milan Rastislav Štefánik, oslobodené Slovensko Československá republika 	<ul style="list-style-type: none"> porovnať ciele štátov Dohody a Trojspolku, rozpoznať útrapy ľudí na fronte a v zázemí počas prvej svetovej vojny, identifikovať ciele domáceho a zahraničného odboja, zdokumentovať pomocou mapy zmeny po zániku Rakúsko – Uhorska, vyhľadať svedectvá týkajúce sa prvej svetovej vojny, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
Európa v medzivojnovom období 9	<ul style="list-style-type: none"> Nové štáty na mape Európy Nástup totalitných režimov Míľniky vedy a techniky, kultúra a umenie 	<ul style="list-style-type: none"> parlamentná demokracia komunizmus, fašizmus, nacizmus Lenin, Stalin, Mussolini, Hitler 	<ul style="list-style-type: none"> objasniť základné znaky parlamentnej demokracie, rozlíšiť demokratický a nedemokratický charakter štátu, rekonštruovať každodenný život v diktatúrach, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia
Československo v medzivojnovom období (1918 – 1939) 7	<ul style="list-style-type: none"> Slovensko vstupuje do česko-sloven. štátu, Väčšiny a menšiny Kultúrny rozlet Slovenska Rozpad Československej republiky 	<ul style="list-style-type: none"> kultúra, spolky, školstvo centralizmus, autonómia Bratislava – hlavné mesto Slovenska Podniky v ČSR Mníchovská dohoda a Viedenská arbitráž 	<ul style="list-style-type: none"> identifikovať politický systém ČSR, rozpoznať mnohonárodnostný charakter ČSR, porovnať hospodársku situáciu v Čechách a na Slovensku, rozpoznať dôsledky rozbitia ČSR, pracovať so školskými historickými prameňmi z

			daného historického obdobia.
Obrazy druhej svetovej vojny 10	<ul style="list-style-type: none"> • Druhá svetová vojna • Holokaust a Koncentračný tábor • Veľmoci proti Hitlerovi 	<ul style="list-style-type: none"> • fašistická os • protihitlerovská koalícia • totálna vojna • protifašistický odboj, • holokaust , koncentračné tábory 	<ul style="list-style-type: none"> • vymedziť kľúčové medzníky druhej svetovej vojny, • vyhľadať svedectvá o útrapách ľudí na fronte a v zázemí počas druhej svetovej vojny, • spracovať holokaust na konkrétnom príbehu, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
Slovenský štát (1939 – 1945) 10	<ul style="list-style-type: none"> • Vznik nového štátu • Život v Slovenskom štáte • Slovenské národné povstanie 	<ul style="list-style-type: none"> • totalitný režim • židovský kódex • deportácie • odboj Slovenské národné povstanie 	<ul style="list-style-type: none"> • objasniť základné znaky parlamentnej demokracie, • rozlíšiť demokratický a nedemokratický charakter štátu, • rekonštruovať každodenný život v diktatúrach, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
Rozdelený svet 8	<ul style="list-style-type: none"> • Rozdelenie Európy • Rovnováha strachu • Koniec nehybnosti • Kultúra a umenie 	<ul style="list-style-type: none"> • OSN • supervelmoci: USA, ZSSR • Na západ od „železnej opony“ • Na východ od „železnej opony“ • železná opona, studená vojna • hospodárske a vojenské bloky • hrozba jadrovej vojny • dekolonizácia, svet ako „globálna dedina“ 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať vplyv bipolárneho sveta na každodenný život, • nájsť prejavy odporu obyvateľstva vo východnom bloku, • vystihnúť základné medzníky procesu európskej integrácie, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
Československo za železnou oponou 8	<ul style="list-style-type: none"> • Návrat Slovenska do ČSR • Sovietizácia Československa 	<ul style="list-style-type: none"> • Február, politické procesy • Zápas o demokraciu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať dôsledky februárového prevratu, • zdokumentovať prejavy totality,

	<ul style="list-style-type: none"> • Komunizmus v ČSR • Neúspešný pokus o reformu • Umŕtvená spoločnosť • Slovenská kultúra v podmienkach totality 	<ul style="list-style-type: none"> • znárodnenie, kolektivizácia, industrializácia • Pražská jar • „normalizácia“ • Charta 77, disident • sviečková manifestácia, nežná revolúcia 	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať premeny vidieka a mesta, • spracovať spomienky svedka augustových udalostí, • zistiť konkrétne prejavy „normalizácie“ v každodennom živote, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia,
Slovensko po roku 1989 6	<ul style="list-style-type: none"> • Prevratný rok 1989 • Na ceste k Európskej únii • Na ceste k demokracii a samostatnosti • Vstup Slovenska do EÚ a NATO 	<ul style="list-style-type: none"> • parlamentná demokracia • rozdelenie Československa, • vznik Slovenskej republiky • vs3up Slovenskej republiky do NATO a Európskej únie 	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať hlavné zmeny v Československu po roku 1989, • určiť príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky, • rozpoznať podoby spoložitia Čechov a Slovákov v 20. storočí, • určiť výhody a nevýhody voľného pohybu osôb a tovaru v Európskej únii, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Učebnice:

- Dejepis pre 5. ročník základnej školy
- KRASNOVSKÝ, B., MIHÁLIKOVÁ, M., TONKOVÁ, M. : *Dejepis pre 6. ročník základnej školy a 1. ročník gymnázia s osemročným štúdiom*. SPN, Bratislava, 2011.
- LUKAČKA, J. – TONKOVÁ, M. – KAČÍREK, Ľ. – HANOVÁ, S.: *Dejepis pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom*. SPN, Bratislava, 2011.
- LUKAČKA, J. – TONKOVÁ, M. – KAČÍREK, Ľ. – HANOVÁ, S.: *Dejepis pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom*. SPN, Bratislava, 2011.

- KAMENEC, I., KRATOCHVÍL, V., KOVÁČ, D., TKADLEČKOVÁ, H. - *Dejepis pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom*. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava, 2012

Učebné pomôcky:

- Dejepisné čítanky
- Pracovné zošity – Hravý dejepis pre 6. – 9. ročník, vydavateľstvo Taktik

Materiálne učebné pomôcky:

- mapy, atlasy
- dokumentárne filmy
- slovníky, knihy – beletria, odborné publikácie, historické časopisy
- dataprojektor
- interaktívna tabuľa

Ďalšie zdroje:

- internetové stránky

6. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie a klasifikácia žiakov sú súčasťou výchovno - vzdelávacieho procesu a budú realizované v súlade s Metodickými pokynmi na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl.

Kritériá hodnotenia:

- dbať na informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu hodnotenia
- dbať na pravidelnosť v hodnotení
- kombinovať klasifikáciu so slovným hodnotením
- rešpektovať vekové a individuálne osobitosti žiaka
- pri priebežnom hodnotení prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť
- pri súhrnom hodnotení objektívne hodnotiť kvalitu jeho vedomostí, zručností a návykov
- podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno -vzdelávacích výsledkov získavať týmito metódami, formami a prostriedkami:

sústavným diagnostikovaním žiaka

sústavným sledovaním výkonu žiaka

rôznymi druhmi skúšok /ústne i písomné/

analýzou výsledkov rôznych činností žiaka

konzultácie s ostatnými učiteľmi podľa potreby

rozhovor so žiakom a jeho zástupcami

Hodnotiace portfólio

- ústne skúšanie
- písomné testy
- súťaže, projekty, referáty

Písomné práce budú hodnotené podľa stupnice:

100 % - 90 %	- výborný
89,9 % - 75 %	- chválitebný
74,9 % - 50 %	- dobrý
49,9 % - 25 %	- dostatočný
24,9 % - 0%	- nedostatočný

Prospech žiaka v dejepisnom vyučovaní sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chválitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Výborný (1)

- žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov
- vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach
- samostatne, tvorivo uplatňuje získané vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh
- jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný
- výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Chválitebný(2)

- žiak pracuje správne a samostatne s minimálnou pomocou učiteľa
- žiak s menšími nepresnosťami opisuje historické situácie
- pohotovo, ale s menšími nepresnosťami odpovedá na otázky týkajúce sa danej problematiky
- jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti

Dobrý (3)

- žiak má v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a pri ich využívaní medzery.
- osvojené kľúčové kompetencie využíva s menšími nedostatkami.
- na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh
- podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť.
- v ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti

- výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Dostatočný (4)

- žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov
- pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú podstatné chyby.
- nevyjadruje sa pojmovo správne
- je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov.
- jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky.
- v kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly
- vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Nedostatočný (5)

- žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami,
- má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať.
- pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú značné chyby.
- je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa.
- jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný.
- kvalita výsledkov jeho činností sú na nízkej úrovni.
- vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

4.13. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU GEOGRAFIA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Človek a spoločnosť				
Predmet:	Geografia				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	2 hodiny	1+1hodina	1+1hodina	1 hodina	1+1hodina

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci :

- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka,
- zaujmú postoj k najväznejším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia,
- pochopia zložitnosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie: zvnútornený, vzájomne prepojený súbor nadobudnutých vedomostí, zručností, schopností, postojov a hodnotových orientácií, ktoré sú dôležité pre rozvoj osobnosti jednotlivca, jeho aktívne zapojenie sa do spoločnosti, uplatnenie v zamestnaní a jeho celoživotné vzdelávanie.

1. Poznávacie (kognitívne) kompetencie

- používať kognitívne operácie
- učiť sa sám aj v skupine
- kriticky myslieť
- formulovať a riešiť problémy
- tvorivo myslieť

2. Komunikačné kompetencie

- tvoriť, prijať a spracovať informácie
- vyhľadávať a sprostredkovať informácie
- formulovať svoj názor a argumentovať
- verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city

3. Interpersonálne (sociálne) kompetencie

- akceptovať skupinové hodnoty
- tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín
- spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami
- vžiť sa do pocitov a konania inej osoby

4. Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie

- vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
- vytvárať vlastný hodnotový systém
- regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard pre predmet geografia ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete geografia v 6. ročníku a v 8.ročníku je určené na prehĺbenie a upevnenie učiva v tematických celkoch.

Rozpis učiva predmetu: geografia 5.ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Planéta Zem 15	<ul style="list-style-type: none"> • tvar Zeme, • Zem vo vesmíre, • slnečná sústava- planéty, • slnečná sústava – ostatné telesá, • Mesiac – prirodzená družica Zeme, • Mesiac – príliv a odliv, • slnečná sústava – opakovanie, • pohyby Zeme – striedanie dňa a noci, • ohyby Zeme – striedanie ročných období, • pohyby Zeme – striedanie ročných období, • pohyby Zeme – zhrnutie, • povrch Zeme - oceány a svetadiely, • povrch Zeme - okrajové časti svetadielov a oceánov, • povrch Zeme – výškové a hĺbkové stupne 	<ul style="list-style-type: none"> • guľatý tvar Zeme, • vesmír, Slnečná sústava, Slnko a 8 planét, Mesiac • dopad slnečných lúčov, • otáčanie Zeme, • sklon zemskej osi, • severná a južná pologuľa, východná a západná pologuľa, • obeh Zeme okolo Slnka, • priklonenie severnej a južnej pologule, • časové pásma, • svetadiely, svetový oceán 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať základné prvky slnečnej sústavy, • rozpoznať základné prvky slnečnej sústavy, • opísať zdanlivú dráhu Slnka a Mesiaca na oblohe, • vysvetliť príčiny striedania dňa a noci na Zemi, • určiť kde na Zemi je viac hodín ako na Slovensku a kde menej, • uviesť dôvody vzniku teplotných pásem na Zemi, • vysvetliť striedanie ročných období, • rozpoznať svetadiely a oceány na Zemi,

<p>Zobrazenie Zeme</p> <p>13</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mapa a glóbus, • rovnobežky a poludníky, • geografická sieť, • mapa, • meranie na mapách, • časové pásma, • časové pásma – dátumová hranica, • GPS, • opakovanie TC – Zobrazenie Zeme 	<ul style="list-style-type: none"> • glóbus, • poludníky, nultý poludník, rovnobežky, rovník, • východná a západná poglobula, • geografická sieť, • mapa, obsah mapy (mapové znaky, grafická mierka mapy) <p>GPS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť na glóbuse jednotlivé zemské poglobule, • určiť vybrané miesto na mape pomocou, • geografických súradníc • porovnať na mapách rôznych mierok vzdialenosti, • identifikovať na mape základné objekty v krajine, • vyhľadať konkrétne miesta na digitálnych mapách,
<p>Cestujeme na Zemi</p> <p>32</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vemské teleso, • vznik pohorí – litosferické dosky • zarovnávanie pohorí, • sopečná činnosť, • zemetrasenie, • cestovanie po rieke – činnosť rieky, • činnosť jazier, vodopády, • činnosť ľadu, • cestovanie balónom od rovníka k pólom, • podnebné pásma, • šírková pásmovitosť – typy krajín, • dažďové lesy, • savany, • púšte a polopúšte, • subtropická krajina • stepi, • listnaté lesy mierneho pásma, • ihličnaté lesy mierneho pásma, • tundry, • polárne krajiny, • výšková stupňovitosť 	<ul style="list-style-type: none"> • pohoria, nížiny, • sopky, zemetrasenia, • doliny (kaňony), rieky, vodopády, jazerá, • podnebné pásma (teplé, mierne, studené), ovzdušie, oblaky, • výšková stupňovitosť, šírková pásmovitosť, • typy krajín (tropické dažďové lesy, savany, púšte, subtropická krajina, stepi, listnaté lesy mierneho pásma, ihličnaté lesy mierneho pásma, tundra, polárna krajina, vysokohorská krajina), • ochrana prírody 	<ul style="list-style-type: none"> • porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní vybraným pohorím: • vysvetliť príčiny vzniku pohorí, • vymenovať činitele, ktoré sa podieľajú na zarovnávaní pohorí, • zhodnotiť rizikové zemetrasné oblasti na Zemi, • zdôvodniť usporiadanie rastlinstva a živočíšstva podľa nadmorskej výšky (výškovú stupňovitosť), • porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní popri rieke od jej prameňa k ústiu: • vysvetliť vznik riek a jazier, • opísať, ako sa vytvárajú doliny (kaňony), vodopády, • Porozprávať o cestovaní balónom od rovníka do polárnych krajín: • zosumarizovať zmeny v ovzduší so stúpajúcou výškou, • vysvetliť vznik usporiadania organizmov na Zemi do pásiem,

	<ul style="list-style-type: none"> • cestovanie mestom a vidiekom – sídla, • rozmiestnenie obyvateľstva, • prírodné pamiatky Unesco, • kultúrne pamiatky Unesco, • opakovanie – cestovanie mestom a vidiekom. 		<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotiť význam ochrany prírodných pamiatok zapísaných v Zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, • porozprávať o cestovaní mestom a vidiekom, • porovnať životné podmienky ľudí žijúcich v meste a na vidieku, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na rozmiestnenie obyvateľstva, • zhodnotiť význam ochrany kultúrnych pamiatok zapísaných v Zozname kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape,
<p>Geografické exkurzie a vychádzky</p> <p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • turistická mapa, vrstevnice • kompas , • turistické značky, • geocaching, GPS, • geografická vychádzka, • vyhodnotenie geografickej vychádzky 	<ul style="list-style-type: none"> • turistické vybavenie, turistická mapa • orientácia mapy, kompas • členitosť terénu, nadmorská výška, záujmové body, vrcholy s výhľadom, turistické značky, smerovník <p>Geocaching, GPS.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vytýčiť trasu geografickej exkurzie (vychádzky) a slovné opísať jej priebeh, • odhadnúť vzdialenosti k zaujímavým bodom na mape (vrcholy, kultúrno-historické a prírodné pamiatky) a náročnosť prístupu k nim, • pomocou prístroja GPS (mobilu) nájsť zaujímavé miesto.

Rozpis učiva predmetu: geografia 6.ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Afrika 15+14	<ul style="list-style-type: none"> • poloha a rozloha, • členitosť pobrežia, • povrch, • podnebie, • vodstvo, • rastlinstvo a živočíšstvo, • opakovanie – prírodné pomery, • obyvateľstvo, • sídla, • hospodárstvo, • opakovanie – obyvateľstvo a hospodárstvo, • oblasti Afriky – Severná Afrika, • stredná Afrika, • južná Afrika, • problémy a konflikty Afriky, • opakovanie – oblasti Afriky, • Unesco pamiatky Afriky, 	<ul style="list-style-type: none"> • Afrika • Madagaskar, Somálsky polostrov, • Guinejský záliv, Stredozemné more, Červené more, Gibraltársky prieliv, • rovník, obratníky, • panvy, pohoria, plošiny, púšte; Sahara, Namib, Atlas, Kilimandžáro • pasáty, • Níl, Kongo, Niger • rastlinné pásma, živočíchy, • oblasti Afriky, • Káhira, Lagos, Johannesburg, Kinshasa, • Juhoafrická republika • Keňa, • Egypt, • Nigéria, • rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, • národnostné zloženie, • hospodárstvo a nerastné suroviny, • problémy obyvateľstva Afriky, • pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO, 	<ul style="list-style-type: none"> • vymedziť polohu a opísať pobrežie Afriky, • zdôvodniť vplyv pasátov na vznik afrických púští a polopúští, • vysvetliť príčiny rovnomerného rozloženia podnebných pásem vo vzťahu k rozšíreniu rastlinstva a živočíšstva v Afrike, • porovnať prírodné podmienky v podnebných pásmach Afriky, • uviesť príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach, • zhrnúť dôvody rozdielov v zaľudnení najbližšieho okolia najväčších riek, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva, • uviesť príčiny častých národnostných a náboženských sporov a konfliktov medzi národmi, • vysvetliť dôvody nízkeho podielu obyvateľov žijúcich v mestách,

			<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať najzaľudnenejšie oblasti a mestá s viac ako 5 miliónmi obyvateľov, • zhodnotiť hospodársku vyspelosť jednotlivých oblastí, • uviesť závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov v jednotlivých regiónoch, • zdôvodniť zaradenie 1 z pamiatok do UNESCO a ukázať ju na mape,
<p>Ázia</p> <p>19+18</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poloha a členitosť, • povrch, • podnebie, • vodstvo, • rastlinstvo a živočíšstvo, • obyvateľstvo, • sídla, • hospodárstvo, • problémy Ázie, • Unesco pamiatky, • opakovanie – obyvateľstvo a hospodárstvo Ázie, • Juhozápadná Ázia, • Južná Ázia, • Juhovýchodná Ázia, • opakovanie JZ, J, JV Ázie, • Východná Ázia, • Severná Ázia, • Stredná Ázia, • opakovanie V, S, Strednej Ázie, • projekt – Krásy Ázie, • opakovanie TC – Ázia, 	<ul style="list-style-type: none"> • Ázia, • Filipíny, Japonské ostrovy, Kamčatka, Veľké Sundy, Predná India, Zadná India, Malá Ázia, Arabský polostrov, Kórejský polostrov, Cyprus, • Suezský prieliv, Červené more, Beringov prieliv, • Himaláje, Tibetská náhorná plošina, Pamír, Mount Everest, Kaukaz, Ural, • Záposibirská nížina, Indogangská nížina, Veľká čínska nížina, • monzóny, tajfúny, cunami, • Kaspické more, Bajkal, Mŕtve more, Aralské jazero, • Chang-Jiang, Huang He, Ob, Mekong, Jenisej, Ganga, Brahmaputra, Eufrat, Tigris, • typy krajín, 	<ul style="list-style-type: none"> • vymedziť polohu Ázie voči ostatným kontinentom a oceánom, • opísať pobrežie a povrch Ázie, • uviesť príčiny veľkej členitosti povrchu Ázie. • zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v pobrežných oblastiach Ázie, • vysvetliť prúdenie monzúnov. Identifikovať oblasti, ktoré sú monzúnmi ovplyvňované, • zdôvodniť rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí. Identifikovať oblasti Ázie ohrozované tajfúnmi a cunami, • objasniť príčiny rozdielov v množstve tečúcej vody počas roka v korytách najdlhších riek,

		<ul style="list-style-type: none"> • Obyvateľstvo Ázie • Bombaj, Šanghaj, Dillí, Beijing (Peking), Soul, Tokio • Kresťanstvo, hinduizmus, judaizmus, islam, budhizmus, • hospodárstvo Ázie, • Čína, • India, • Japonsko, • Indonézia, • Turecko, • Izrael, • ázijské tigre, elektronika, ropa, • pamiatky zaradené v zozname prírodného kultúrneho dedičstva UNESCO, 	<ul style="list-style-type: none"> • vymedziť povodia najväčších ázijských riek a zaradiť ich do úmori a bezodtokových oblastí, • zhrnúť odlišnosti a podobnosť priestorového rozloženia rastlinstva a živočíšstva, • uviesť príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov v Ázii, • vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej a náboženskej rôznorodosti obyvateľov, • zdôvodniť príčiny napätia a nestability, identifikovať regióny, ktoré sú nimi ohrozené, • uviesť príčiny rýchleho rastu počtu obyvateľov, • opísať najhustejšie a najredšie osídlené oblasti, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva, • vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ázie, • zdôvodniť veľké rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov a jej regiónov, • uviesť najvýznamnejšie hospodárske odvetvia v rozvinutých a v menej rozvinutých štátoch, • popísať dôsledky vysokej závislosti štátov z oblasti Perzského zálivu od ťažby a vývozu ropy,
--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • popísať dôsledky vysokej závislosti štátov z oblasti Perzského zálivu od ťažby a vývozu ropy, • uviesť príčiny náboženských sporov a dlhodobých konfliktov medzi štátmi v Juhozápadnej Ázii, • zdôvodniť výnimočnosť postavenia Číny, Indie a Japonska v Ázii aj vo svete, • uviesť závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov jednotlivých regiónov, • odôvodniť zaradenie pamiatok Ázie do zoznamu UNESCO a ukázať ich na mape.
--	--	--	---

Rozpis učiva predmetu: geografia 7.ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Európa 33+33	<ul style="list-style-type: none"> • poloha, • povrch, • podnebie, • vodstvo, • rastlinstvo a živočíšstvo, • životné prostredie, • zhrnutie – prírodné pomery, • obyvateľstvo, • sídla, • hospodárstvo, • cestovný ruch – Unesco pamiatky, • Európska únia, • Problémy Európy, • Zhrnutie – obyvateľstvo a hospodárstvo, • Stredná Európa, • Západná Európa, • Severná Európa, • Južná Európa, • Juhovýchodná Európa, • Východná Európa <p>Zhrnutie – Európa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Škandinávsky polostrov, Pyrenejský polostrov, Apeninský polostrov, Balkánsky polostrov, • Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia • Stredozemné more, Severné more, Čierne more, Baltské more, Kaspické more, • Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán, • nultý poludník, severný polárny kruh, • Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Škandinávske vrchy, Ural, Mont Blanc, Etna, • Východoeurópska nížina, Panónska panva, • povodie, úmorie, rozvodie, • Volga, Odra, Dunaj, Rýn, Labe, • kontinentalita, • Ľadovec, • podnebné pásma, • typy krajín, • rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, • štruktúra obyvateľstva, národnostné a náboženské zloženie, 	<ul style="list-style-type: none"> • vymedziť polohu a opísať pobrežie Európy z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), • identifikovať na mape najväčšie pohoria a nížiny Európy, • vysvetliť vplyv Severoatlantického prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásem Európy, • vymedziť podľa mapy povodia najväčších európskych riek a zaradiť ich do úmorií, • zdôvodniť rozmiestnenie jednotlivých typov krajín na území Európy, • vysvetliť výrazný vplyv ľadovcov na formovaní povrchu Európy, • porovnať prírodné podmienky východnej Európy s ostatnými európskymi regiónmi, • vysvetliť dôsledky dlhodobého vplyvu človeka na pôvodnú prírodnú krajinu v Európe,

		<ul style="list-style-type: none"> • Moskva, Paríž, Londýn, Berlín, Rím, • hospodárstvo, nerastné suroviny, • problémy Európy, • Pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO, • oblasti Európy, • Česko, Poľsko, Nemecko • Francúzsko, Spojené kráľovstvo, • Švédsko, • Taliansko, • Rusko. 	<ul style="list-style-type: none"> • uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Európy, • zhrnúť dôvody starnutia obyvateľov Európy, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie, • obyvateľstva Európy, • zdôvodniť náboženskú a národnostnú rôznorodosť obyvateľov Európy, • vysvetliť pojem štruktúra obyvateľstva, • zdôvodniť nízky podiel obyvateľov zamestnaných v poľnohospodárstve, • vysvetliť príčiny vysokého stupňa urbanizácie Európy, • rozlíšiť najľudnatejšie oblasti Európy a všetky mestá s viac ako miliónom obyvateľov, • porovnať hospodársku vyspelosť a štruktúru priemyslu piatich rozlohou najväčších štátov Európy, • na konkrétnych príkladoch vysvetliť význam EÚ, • zaujať postoj k závažným problémom Európy, • zdôvodniť zaradenie pamiatok Európy do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape,
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none">• zhodnotiť výnimočnosť postavenia Nemecka, Francúzska, Spojeného kráľovstva, Ruska v Európe a vo svete,• rozlíšiť jednotlivé oblasti Európy a uviesť dôvody ich vyčlenenia,• usporiadať podľa rozlohy a počtu,• usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov najväčšie štáty Európy,• vystihnúť spoločné a rozdielne črty štátov v jednotlivých oblastiach Európy.
--	--	--	--

Rozpis učiva predmetu: geografia 8.ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Slovensko 33	<ul style="list-style-type: none"> • Slovensko – poloha a rozloha, • hranice Slovenska, • povrch, • pohoria Slovenska, • nížiny a kotliny Slovenska, • podnebie, • klimatické oblasti Slovenska, • vodstvo, • riečna sieť, • jazerá a podzemná voda, • jazerá a vodné nádrže, • rastlinstvo a živočíšstvo, • hrozené druhy, • ochrana prírody, • historické udalosti na Slovensku, • historické regióny Slovenska, • najstaršie mestá Slovenska, • obyvateľstvo, • skanzeny a folklórne slávnosti, • sídla, • hospodárstvo, • poľnohospodárstvo, • lesné hospodárstvo, • cestovný ruch a pamiatky, • Unesco pamiatky, 	<ul style="list-style-type: none"> • Karpaty, • Tatry, Nízke Tatry, Slovenské rudohorie, Štiavnické vrchy, Slovenský raj, Slovenský kras, Muránska planina, Veľká Fatra, Malá Fatra, Poľana, Pieniny, Vihorlat, Slanské vrchy, Nízke Beskydy, • Podunajská, Záhorská, Východoslovenská nížina, Hornonitrianska kotlina, Považské podolie, Žilinská, Juhoslovenská, Košická kotlina, • Dunaj, Váh, Hron, Orava, Hornád, Poprad, Ondava, • jazerá, plesá, umelé vodné nádrže, • minerálne a termálne pramene, • klimatické oblasti, • vegetačné (rastlinné) stupne, • chránené oblasti, • história, • obyvateľstvo, • mestá, vidiecke sídla, • Bratislava, Trnava, Košice, Prešov, Banská Bystrica, Žilina, Nitra, Trenčín, Poprad, Martin, 	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotiť polohu Slovenska v rámci sveta a v rámci Európy, • identifikovať najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska, • vysvetliť vplyv oceánu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na podnebie Slovenska, • zdôvodniť vznik klimatických oblastí na území Slovenska, • vymedziť a porovnať povodia najväčších slovenských riek, • vysvetliť príčiny rozdielov v množstve vody počas roka v najväčších riekach Slovenska, • rozlíšiť oblasti s vysokým výskytom zdrojov podzemnej vody, • odôvodniť usporiadanie vegetačných stupňov na Slovensku, • uviesť typické rastlinné a živočíšne druhy žijúce v jednotlivých vegetačných stupňoch, • na mape ukázať a pomenovať veľkoplošné chránené územia na Slovensku,

	<ul style="list-style-type: none"> • regióny Slovenska – Bratislavský kraj, • zaujímavosti Bratislavského kraja, • Trnavský kraj, • zaujímavosti Trnavského kraja, • Nitriansky kraj, • zaujímavosti Nitrianskeho kraja, • opakovanie BA, TT, NR kraj, • opakovanie BA, TT, NR kraj, • Trenčiansky kraj, • zaujímavosti Trenčianskeho kraja, • Trenčiansky kraj, • Ilavský okres, • Žilinský kraj, • zaujímavosti Žilinského kraja, • pohoria Žilinského kraja, • Banskobystrický kraj, • zaujímavosti Banskobystrického kraja, • pohoria Banskobystrického kraja, • Košický kraj, • zaujímavosti Košického kraja, • Prešovský kraj, • zaujímavosti Prešovského kraja • pohoria, Prešovského kraja, • zhrnutie Slovenska. 	<ul style="list-style-type: none"> • hospodárstvo a nerastné suroviny, • administratívne členenie, • cestovný ruch, • problémy Slovenska, • pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO, • regióny Slovenska. 	<ul style="list-style-type: none"> • v časovej postupnosti zaradiť najdôležitejšie historické udalosti v dejinách Slovenska, • vysvetliť príčiny zmien v počte obyvateľov Slovenska za posledných 50 rokov, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Slovenska, • zdôvodniť rozmiestnenie národností na území Slovenska, • vytvoriť zoznam najľudnatejších miest Slovenska, • zdôvodniť výnimočnosť postavenia Bratislavy a Košíc na Slovensku a v Európe, • vysvetliť príčiny zmien v hospodárstve Slovenska po roku 1989, • porovnať hospodárstvo a odvetvovú štruktúru priemyslu v jednotlivých regiónoch Slovenska, • rozlíšiť najznečistenejšie oblasti Slovenska, • zhodnotiť možnosti Slovenska z pohľadu rozvoja cestovného ruchu, • zaujať postoj k závažným problémom Slovenska, • zdôvodniť zaradenie pamiatok do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape,
--	---	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • vymedziť hranice jednotlivých krajov (VÚC) a určiť ich hlavné mestá, • porovnať prírodné podmienky krajov na západnom, strednom a východnom Slovensku, • usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov najväčšie kraje Slovenska, • porovnať jednotlivé kraje navzájom a vystihnúť spoločné a rozdielne črty v ich hospodárstve.
--	--	--	---

Rozpis učiva predmetu: geografia 9.ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Austrália a Oceánia 11+14	<ul style="list-style-type: none"> • poloha a pobrežie, • povrch, • podnebie a vodstvo, • rastlinstvo a živočíšstvo, • obyvateľstvo, • hospodárstvo, • zaujímavosti Austrálie, • zhrnutie Austrálie, • Oceánia - Tichý Oceán, • Oceánia 	<ul style="list-style-type: none"> • Austrália, • Tasmánia, • obratník Kozorožca, • Veľká koralová bariéra, • Veľké predelové vrchy, Austrálske, • Alpy, plošiny, nížiny, púšte, Uluru, • Eyrovo jazero, Murray, Darling, podzemná voda • rastlinné pásma, živočíchy, • Austrálsky zväz • Sydney, Melbourne, Perth, Canberra, • rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, prisťahovalectvo, pôvodní obyvatelia Austrálie (aborigénci), • Hospodárske odvetvia Austrálie, • Pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva, • Tichý oceán, Tasmanove more, Nový Zéland, Havajské ostrovy, • Polynézia, Melanézia, Mikronézia, • Austrálsky zväz, • Sydney, Melbourne, Perth, Canberra, 	<ul style="list-style-type: none"> • opísať polohu a pobrežie Austrálie z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), • rozlíšiť pevninské, koráľkové a sopečné ostrovy, • opísať povrch Austrálie z mapy (pohoria, nížiny, púšte – čítanie z mapy), • vysvetliť príčiny vzniku suchých oblastí v centrálnej a západnej časti Austrálie a celkový nedostatok vlhky a pitnej vody na území svetadielu, • zdôvodniť jedinečnosť rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v Austrálii, • uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v Austrálii, • porovnať životné podmienky obyvateľov Austrálie a Nového Zélandu, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Austrálie,

		<ul style="list-style-type: none"> • Rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, príst'ahovalectvo, pôvodní obyvatelia Austrálie (aborigénci), • hospodárske odvetvia Austrálie, • pamiatky zaradené v zozname, • prírodného a kultúrneho dedičstva, • Tichý oceán, Tasmanove more, Nový Zéland, Havajské ostrovy, • Polynézia, Melanézia, Mikronézia, 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť dôvody vysokého stupňa urbanizácie Austrálie, • zostaviť tabuľku 5 najväčších miest Austrálie podľa tematickej mapy („čítanie“ mapy), • rozlíšiť základné odvetvia hospodárstva, • zdôvodniť zaradenie pamiatok Austrálie do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO, ukázať ich na mape, • rozlíšiť pevninské, sopečné a koralové ostrovy Oceánie, • porovnať životné podmienky obyvateľov Austrálie a Nového Zélandu, • posúdiť možnosti hospodárskeho využitia najväčších ostrovov Oceánie,
Polárne oblasti 3	<ul style="list-style-type: none"> • poloha povrch, • hospodárstvo, • opakovanie TC, 	<ul style="list-style-type: none"> • Antarktída, Arktída, • Grónsko, • Severný ľadový oceán, Južný oceán, • Severný polárny kruh, južný polárny kruh, • pevninské ľadovce, • polárne stanice, hrozba znečistenia, globálne otepľovanie, 	<ul style="list-style-type: none"> • popísať polohu Antarktídy voči ostatnými kontinentom a oceánom („čítanie“ mapy), • zdôvodniť pokrytie územia Antarktídy najväčším pevninským ľadovcom, • vysvetliť striedanie polárneho dňa a noci v polárnych oblastiach, • zhodnotiť ekologické riziká hospodárskeho využitia polárnych oblastí,

<p>Amerika - Nový svet</p> <p>19+19</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poloha a pobrežie, • povrch, • podnebie, • vodstvo, • rastlinstvo a živočíšstvo, • obyvateľstvo, • sídla, • hospodárstvo, • zhrnutie Ameriky, • Kanada, • USA, • Mexiko a štáty Strednej Ameriky, • Karibská oblasť, • Brazília, • Argentína a laplatské štáty, • Andské štáty, • zaujímavosti Ameriky, • opakovanie Ameriky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Amerika, • rovník, obratníky , • Severná Amerika, Stredná Amerika, Južná Amerika, • Malé Antily, Veľké Antily, • Kordillery, Andy, Apalačské vrchy, Brazílska vysočina, • Sopky, zemetrasenia, • Mississippská nížina, Atlantická nížina, Orinocká nížina, Laplatská nížina, • hurikány, tornáda, • Mississippi, Missouri, Veľké kanadské jazerá, Amazonka, Orinoco, Uruguaj, Parana, Titicaca, • typy krajiny, • prírodné pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO, • obyvateľstvo Ameriky, pôvodní obyvatelia, prisťahovalci (Angličania, Francúzi, Španieli, Portugalci, Afričania), miešanci, kresťanstvo, • Mexiko, Sao Paulo, Rio de Janeiro, Buenos Aires, Lima, New York, Chicago, Los Angeles, Toronto, Rio de Janeiro, Atlanta, Miami, Montreal, Washington, Ottawa, • hospodárstvo Ameriky, • základné odvetvia hospodárstva, 	<ul style="list-style-type: none"> • vymedziť polohu Ameriky voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), • opísať z mapy pobrežie Ameriky (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány). („čítanie“ mapy), • vysvetliť vznik najdlhšieho pásma pohorí na svete na západe Ameriky, • zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v Amerike, • popísať oblasti ohrozené činnosťou tornád a hurikánov, • zdôvodniť rozdiely v podnebí západných a východných oblastí Ameriky, • popísať rozmiestnenie riečnej siete na území Ameriky, • na mape definovať polohu najväčších riek Ameriky, • porovnať typy krajiny v Amerike a Austrálii, • uviesť tri príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov v Amerike, • zdôvodniť jedinečnosť a unikátnosť Amazonského dažďového pralesa, • zdôvodniť zaradenie dvoch prírodných pamiatok Unesco v Amerike a ukázať ich na mape,
---	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Kanada, • USA, • Mexiko a štáty Strednej Ameriky, • Brazília, • Južná Amerika, • Latinská Amerika, • Argentína, • Prírodné pamiatky zaradené v Zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO. 	<ul style="list-style-type: none"> • opísať priebeh objavovania a osídľovanie Ameriky, • vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej rôznorodosti obyvateľstva Ameriky, • popísať proces urbanizácie a uviesť jej príklady, • popísať príčiny vysokej urbanizácie Ameriky, • z obsahu tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ameriky („čítanie“ mapy), • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ameriky, • určiť dve najdôležitejšie odvetvia hospodárstva štátov Severnej Ameriky, • uviesť najvýznamnejšiu poľnohospodársku plodinu, ktorá sa pestuje v rôznych regiónoch Ameriky, • porovnať hospodársku vyspelosť štátov Ameriky, • uviesť dva problémy, ktorým v súčasnosti čelí hospodárstvo USA, • zdôvodniť výnimočnosť postavenia USA v Amerike aj vo svete, • odôvodniť zaradenie pamiatok Ameriky do Zoznamu prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape.
--	--	---	--

5. UČEBNÉ ZDROJE

Pre vyučovanie geografie budú používané učebnice a učebné pomôcky schválené a odporúčané MŠ SR.

Pre vyučovanie budú použité pracovné listy vypracované učiteľmi v zmysle didaktických zásad pre tento druh didaktickej pomôcky.

Demonštračné pomôcky a didaktická technika (IKT) budú využívané podľa možností školy.

Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií a vytvárania zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov.

Súčasťou učebných zdrojov sú aj moderné technológie vo vzdelávaní, založené na najnovších poznatkoch pedagogickej psychológie, rozvoja informačno-komunikačných technológií, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť a efektivitu edukačného procesu zvýšením názornosti, motivácie žiaka, prispôsobenie tempa učenia temperamentu žiaka, možností samostatného preskúšania žiaka, orientácie na individuálne záujmy žiaka.

Podľa inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu bolo učivo geografie presúvané medzi jednotlivými ročníkmi. Obsahový a výkonový štandard sa naďalej zhoduje s obsahom učiva v jednotlivých učebniciach. Učebnice v predmete geografia sú používané nasledovne:

5.ročník - Geografia pre 5. ročník (RNDr. Ivan Ružek, PaedDr. Monika Ružeková)

6.ročník - Geografia pre 7. ročník (RNDr. Peter Likavský, RNDr. Ivan Ružek)

7.ročník - Geografia pre 8. ročník (RNDr. Peter Likavský, RNDr. Ivan Ružek)

8.ročník - Geografia pre 9. ročník (RNDr. Ladislav Tolmáči, RNDr. Daniel Gurňák, RNDr. Frant. Križan, RNDr. Viliam Lauko)

9.ročník - Geografia pre 6. ročník (RNDr. Peter Likavský, RNDr. Ivan Ružek)

Iné zdroje:

- Pracovné zošity: Hravá geografia pre 5-9 ročník
- Geografický atlas pre základné a stredné školy (VKU, akciová spoločnosť Harmanec, prof.RNDr.L.Tolmáči,PhD., doc.RNDr.A.Gajdoš,PhD.)
- Tematické mapy
- Pracovné listy vytvorené vyučujúcimi, obrysové mapy
- Cestopisy, odborná literatúra
- IKT, notebook
- Internet, internetové geografické stránky

6. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.**

Integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia

Predmet hodnotenia:

- ústne skúšanie
- tematické písomky (po ukončení tematické celku)
- aktivita žiakov
- projekty a prezentácie (*Hodnotíme:* Estetiku práce , nápaditosť, pochopenie témy a grafické prevedenie. Do hodnotenia zapojíme aj názor triedy alebo skupiny)

Stupeň 1 (výborný) - žiak zvládol pochopenie danej témy, previedol ju veľmi nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, myslí logicky správne. Ústny a písomný prejav je správny, grafický prejav je presný a estetický.

Stupeň 2 (chválitebný) – žiak zvládol pochopenie témy, previedol ju nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti a presnosti, grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností.

Stupeň 3 (dobrý) – žiak pochopil tému za pomoci učiteľa, v úlohe sa dopúšťa chýb, v ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti a presnosti, vo výsledkoch sú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický.

Stupeň 4 (dostatočný) - žiak pochopil tému za veľkej pomoci učiteľa, v úlohe sú nepresnosti, medzery, dopúšťa sa chýb, v ústnom a písomnom prejave sú vážne nedostatky, práca je nepresná, grafický prejav je málo estetický.

Stupeň 5 (nedostatočný) – žiak si neosvojil požadované vedomosti, nevie svoje vedomosti uplatniť, v úlohe sú veľké nepresnosti, dopúšťa sa závažných chýb, kvalita výsledkov a grafický prejav na nízkej úrovni popr. neodovzdaná práca.

Hodnotiacia stupnica

- 100% - 90% - 1 (výborný)
- 89% - 75% - 2 (chválitebný)
- 74% - 50% - 3 (dobrý)
- 49% - 25% - 4 (dostatočný)
- 24% - 0% - 5 (nedostatočný)

4.14. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU OBČIANSKA NÁUKA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Človek a spoločnosť				
Predmet:	OBČIANSKA NÁUKA				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	0 hodín	1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Občianska náuka prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vede ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

Vzdelávací štandard z občianskej náuky je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Obsahuje charakteristiku a kompetencie, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu a jednotlivých predmetových kompetencií. Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard z občianskej náuky ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti aj na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojмами, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia prítomnosti. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi

aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

2. CIELE PREDMETU

Všeobecný cieľ vzdelávania v rámci predmetu občianska výchova:

- žiaci získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti;
- realisticky sa spoznávajú, hodnotia seba samých;
- osvoja si pravidlá a normy spoločenského spolunažívania;
- uvedomujú si práva a povinnosti a primerane svoje práva obhajujú;
- preberajú zodpovednosť za vlastné názory, postoje a dôsledky konania;
- uznávajú základné princípy demokracie;
- budujú si tolerantný prístup k iným názorom, postojom, hodnotám a kultúram;
- učia sa aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti;
- získajú základné vedomosti o sociálnoekonomickom a právnom fungovaní spoločnosti.

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet občianska náuka, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie: zvnútornený, vzájomne prepojený súbor nadobudnutých vedomostí, zručností, schopností, postojov a hodnotových orientácií, ktoré sú dôležité pre rozvoj osobnosti jednotlivca, jeho aktívne zapojenie sa do spoločnosti, uplatnenie v zamestnaní a jeho celoživotné vzdelávanie.

1. Poznávacie (kognitívne) kompetencie

- používať kognitívne operácie
- učiť sa sám aj v skupine
- kriticky myslieť
- formulovať a riešiť problémy
- tvorivo myslieť

2. Komunikačné kompetencie

- tvoriť, prijať a spracovať informácie
- vyhľadávať a sprostredkovať informácie
- formulovať svoj názor a argumentovať

- verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city

3. Interpersonálne (sociálne) kompetencie

- akceptovať skupinové hodnoty
- tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín
- spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami
- vžiť sa do pocitov a konania inej osoby

4. Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie

- vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
- vytvárať vlastný hodnotový systém
- regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Hlavným cieľom vyučovania občianskej náuky na 2. stupni ZŠ je primerane veku oboznámiť žiakov s vybranými poznatkami z oblasti sociológie, psychológie, politológie, práva a ekonómie, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnoprávnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcom a spoločnosťou. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

Rozpis učiva predmetu: občianska náuka 6. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Moja rodina 13 hodín	<ul style="list-style-type: none"> • Miesto jednotlivca v spoločnosti • Rodina • Poslanie a funkcie rodiny • Vzťahy v rodine, fungovanie rodiny • Pravidlá v rodine • Práva a povinnosti členov rodiny • Život vo viacgeneračných rodinách • Naši príbuzní, priatelia, susedia • Naša rodina 	<ul style="list-style-type: none"> • rodina, poslanie a funkcie rodiny • vzťahy v rodine • normy a pravidlá práva a povinnosti (detí a rodičov) • medziľudské vzťahy • viacgeneračné spolunažívanie • príbuzní, priatelia, susedia 	<ul style="list-style-type: none"> • určiť typy spoločenstiev, v ktorých žije, • uviesť typy spoločenských rolí, ktoré vo svojom živote zohráva/bude zohrávať, • vysvetliť pomocou príkladov päť základných funkcií rodiny, • charakterizovať základné znaky rodiny, • porovnať rozdiely vo fungovaní harmonickej a rozvrátenej rodiny, • uviesť na príkladoch fungovanie pravidiel v rodine, • zostaviť rebríček práv a povinností detí v rodine, • navrhnuť zoznam piatich práv a povinností rodičov v rodine, • určiť vzťahy medzi členmi svojej širšej rodiny, • uviesť na príkladoch fungovanie vzťahov medzi príbuznými, priateľmi, susedmi,

<p>Moja trieda, moja škola</p> <p>8 hodín</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Školská trieda ako spoločenská skupina • Vodcovia a osobnosti školskej triedy • Triedna samospráva – práva a povinnosti žiakov • Pravidlá správania • Školská samospráva na základnej škole • Mimovyučovacia a mimoškolská činnosť na základnej škole • Moja trieda, moja škola 	<ul style="list-style-type: none"> • školská trieda • triedna samospráva • školská samospráva • mimovyučovacia činnosť • mimoškolská činnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • vypracovať individuálny návrh práv a povinností žiaka v školskej triede/škole, • zdôvodniť vybrané práva a povinnosti žiaka zo školského poriadku, • vysvetliť na príkladoch pozitívne a negatívne vzory pre život v triede/v škole, • zdôvodniť úlohu a význam fungovania žiackej školskej rady, • vytvoriť prehľad mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti/aktivity v škole, obci a okolí,
<p>Moja vlasť</p> <p>12 hodín</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Je potrebná výchova k občianstvu? • Obec, v ktorej žijem • História a súčasnosť obce • Región, v ktorom žijem • Významné osobnosti obce a regiónu • Mesto, v ktorom žijem • Štátne symboly SR • Štátne sviatky a pamätné dni • Európska únia • Moja vlasť 	<ul style="list-style-type: none"> • občan • obec • región • Slovenská republika • štátne symboly • Európska únia 	<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť vlastnými slovami význam občianstva pre človeka, • vytvoriť na základe získaných informácií prezentáciu obce, mesta, regiónu, • predstaviť činnosť vybraných významných osobností obce/regiónu, prezentovať pozitívne tradície svojho regiónu, • vysvetliť spôsoby používania štátnych symbolov Slovenskej republiky, • rozlíšiť na príkladoch štátne sviatky, dni pracovného pokoja a pamätné dni v SR, • prezentovať vyhľadané základné informácie o vzniku, význame a základných inštitúciách EÚ.

Rozpis učiva predmetu: občianska náuka 7. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Postavenie jednotlivca v spoločnosti 17	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudská osobnosť • Socializácia jednotlivca • Učíme sa učiť • Štýly učenia • Spoločenské (sociálne) skupiny • Sociálne vzťahy v skupinách • Pozície, roly jednotlivca v sociálnej skupine • Komunikácia v sociálnych skupinách • Spolupráca v sociálnej skupine • Zdravý spôsob života 	<ul style="list-style-type: none"> • osobnosť človeka (základné typy osobnosti podľa temperamentu) • socializácia jednotlivca (trest, odmena, svedomie) • sociálna komunikácia (verbálna, neverbálna, efektívna, spolupráca, súťaženie, kooperatívne učenie) • učenie (pamäť, myslenie, tvorivosť, štýly učenia) • sociálne skupiny (delenia sociálnych skupín) • sociálne vzťahy (sociálna štruktúra, vodca, pozícia, status, rola) • zdravý životný štýl (stres, relaxačné techniky, spôsoby trávenia voľného času, spoločné voľnočasové aktivity – turistika, šport, kultúra, starostlivosť o domáce zvieratá...) 	<ul style="list-style-type: none"> • simulovať v rolových hrách základné typy osobnosti podľa temperamentu, • rozpoznať prejavy kladných a záporných charakterových vlastností konkrétneho človeka, • porovnať rôzne spôsoby učenia sa, • porovnať rôzne spôsoby učenia sa, • zhodnotiť prínos spolupráce a súťažení v sociálnej skupine, • rozpoznať pozície a roly jednotlivcov v sociálnych skupinách, • identifikovať jednotlivé životné štýly, • zdôvodniť svoj výber vhodných a nevhodných spôsobov trávenia voľného času,

<p>Sociálne vzťahy v spoločnosti</p> <p>16</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voľný čas v mojej rodine • Vznik, vývoj a charakteristika ľudskej spoločnosti • Štruktúra ľudskej spoločnosti – rasy, národy, etniká • Náboženská štruktúra ľudskej spoločnosti • Kultúra, multikultúrnosť • Sociálne zmeny v spoločnosti a ich zdroje • Pohyb obyvateľstva na Zemi, migrácia • Sociálne a politické konflikty – vojny, terorizmus • Extrémizmus • Šikanovanie • Vandalizmus • Participácia v širšom spoločenskom prostredí – dobrovoľníctvo 	<ul style="list-style-type: none"> • spoločnosť (ľudská spoločnosť, vývinové obdobia ľudskej spoločnosti, znaky ľudskej spoločnosti, človek štruktúra ľudskej spoločnosti, typy štruktúr, sociálne vzťahy, rasa, národ, etnikum, rasizmus) • sociálne zmeny v spoločnosti (zdroje sociálnych zmien, sociálna mobilita, migrácia, urbanizácia, príčiny a dôsledky migrácie, utečenci, prisťahovalci) • sociálne a politické napätia – konflikty, vojny, (terorizmus) • extrémizmus • tolerancia (náboženstvá, ateizmus, cirkvi, sekty, kulty, kultúra, multikultúrnosť) • dobrovoľníctvo • charitatívna činnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • analyzovať štruktúru spoločnosti podľa veku, pohlavia, náboženstva, vzdelania, národnosti, • určiť hlavné príčiny sociálnych zmien v spoločnosti a ich dôsledky, • uviesť príklady rozmanitosti kultúr v Slovenskej republike, • rozpoznať prejavy šikanovania, extrémizmu, vandalizmu, • vysvetliť príčiny rôznych konfliktov v spoločnosti, • navrhnúť konkrétne formy pomoci pre zdravotne postihnutých a starých ľudí v okolí.
--	---	---	---

Rozpis učiva predmetu: občianska náuka 8. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Štát a právo 22	<ul style="list-style-type: none"> • Ústava SR • Štát a jeho podstata • Funkcie štátu • Formy vlád • Deľba štátnej moci • Demokracia • Voľby • Právne normy • Právna spôsobilosť • Odvetvia práva • Trestné právo 	<ul style="list-style-type: none"> • Ústava Slovenskej republiky • štát, jeho znaky a funkcie • základné formy vlády • zložky štátnej moci • parlament, NR SR, prezident SR • deľba štátnej moci • demokracia (znaky, priama a nepriama) • voľby (ako znak demokracie, druhy volieb SR) • právo • právne normy (právny systém v SR) • právna spôsobilosť • občianske právo, ochrana spotrebiteľov, rodinné právo, Zákon o rodine • spôsobilosť na právne úkony • trestná zodpovednosť prezumpcia neviny 	<ul style="list-style-type: none"> • analyzovať články Ústavy SR, týkajúce sa znakov štátu a štátnej moci, • zhodnotiť význam Ústavy SR pre občana, • vysvetliť na príkladoch vybraných štátov funkcie štátu, ovláda text štátnej hymny, vie vzdať úctu štátnym symbolom, • vysvetliť úlohu štátu z hľadiska jeho základných funkcií, rozlišuje vnútorné a vonkajšie funkcie štátu, • porovnať na príkladoch vybraných štátov rôzne formy vlády, • uviesť konkrétne typy príkladov na demokratickú a nedemokratickú formu vlády, uviesť základné znaky republiky, monarchie, diktatúry, • zdôvodniť potrebu deľby štátnej moci, • vystihnúť rozdiely medzi priamou a nepriamou demokraciou, • odôvodniť význam volieb pre život občana v demokratickom štáte, • rozlíšiť parlamentné, prezidentské a komunálne voľby, • zhodnotiť význam noriem, • vytvoriť hierarchiu právnych predpisov,

			<ul style="list-style-type: none"> • rozlišovať základné odvetvia práva, • kedy človek získava spôsobilosť na právne úkony, • základné práva spotrebiteľov v SR, • ako postupovať pri reklamácií tovaru, • vysvetliť poslanie Zákona o rodine a jeho úlohy, • právne formy uzatvorenia a ukončenia manželstva v SR, • charakterizovať základné práva a povinnosti dieťaťa a rodičov, • rozpoznať na príkladoch znaky protiprávneho konania,
<p>Ľudské práva a slobody</p> <p>11</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské práva a slobody • Predsudky • Diskriminácia • Dohovor o právach dieťaťa • Práva detí • Porušovanie práv dieťaťa • Práva žiaka a povinnosti žiaka 	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské práva a slobody • predsudky • diskriminácia • práva dieťaťa • Dohovor o právach dieťaťa 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať v texte Druhej hlavy Ústavy SR a Dohovoru o právach dieťaťa, • rozpoznať v konkrétnych situáciách prejavy diskriminácie, • identifikovať rodové stereotypy v okolí a médiách, • prezentovať výsledky samostatne nájdených príkladov najčastejšieho porušovania práv dieťaťa v rodine, škole, na Slovensku, vo svete.

Rozpis učiva predmetu: občianska náuka 9.ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Voľba povolania 5	<ul style="list-style-type: none"> Vzdelanie ako hodnota Školský systém SR Voľba povolania a spôsobilosť na povolanie Projektová práca a prezentácia projektov 	<ul style="list-style-type: none"> vzdelanie ako hodnota voľba povolania spôsobilosť na povolanie profesijná orientácia 	<ul style="list-style-type: none"> zdôvodniť opodstatnenosť vzdelania a vzdelávania ako hodnoty, vytvoriť schému školského systému SR, orientovať sa pri výbere povolania v rôznych zdrojoch informácií, prezentovať plán budovania svojej kariéry,
Ekonomický život v spoločnosti 14	<ul style="list-style-type: none"> Potreby a statky Výroba a výrobný proces Ekonómia a ekonomika Základné ekonomické otázky Typy ekonomík Vlastníctvo Trhový mechanizmus Podnik a podnikanie- Hospodárenie podniku Právne formy podnikania Ako sa stať podnikateľom Významné podniky v regióne Spotreba a spotrebiteľ Ochrana spotrebiteľa a vplyv reklamy na spotrebiteľov 	<ul style="list-style-type: none"> ekonómia a ekonomika základné ekonomické otázky typy ekonomík trh trhový mechanizmus základné formy podnikania spotreba spotrebiteľ ochrana spotrebiteľa 	<ul style="list-style-type: none"> Rozlíšiť pojmy ekonómia a ekonomika, konkretizovať na príkladoch spôsoby riešenie troch základných ekonomických otázok, uviesť základné rozdiely medzi trhovou, príkazovou a zmiešanou ekonomikou, demonštrovať vzťahy medzi kupujúcimi a predávajúcimi na trhu, simulovať postup pri reklamácií tovarov alebo služieb,

Finančná gramotnosť 14	<ul style="list-style-type: none"> • Peniaze a funkcie peňazí • Banky a sporiteľne • Poist'ovne • Produkty a služby bánk • Sporenie • Druhy poistenia • Euro v SR • Osobné financie a hospodárenie domácnosti • Štátny rozpočet • Dane, daňová sústava 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpočet • finančné inštitúcie 	<ul style="list-style-type: none"> • zostaviť modelový osobný/rodinný rozpočet, • ilustrovať na príklade vybraný problém z oblasti finančnej gramotnosti, • zhodnotiť mieru rizika pri využití služieb bankových a nebankových inštitúcií.
-------------------------------	--	---	---

Používané prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií a vytvárania zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov. Súčasťou učebných zdrojov sú moderné technológie vo vzdelávaní, založené na najnovších poznatkoch pedagogickej psychológie, rozvoja informačno-komunikačných technológií, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť a efektívnosť edukačného procesu zvýšením názornosti, motivácie žiaka, prispôbenie tempa učenia temperamentu žiaka, možností samostatného preskúšania žiaka.

Učebným zdrojom budú:

- D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska náuka pre 5. ročník ZŠ, SPN, 2009, Bratislava
- D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska náuka pre 6. ročník ZŠ, SPN, 2009, Bratislava
- Internet
- www.zborovna.sk
- rodinné albumy
- kronika školy, obce
- Dohovor o právach dieťaťa
- Zákon o rodine
- Vnútorňný poriadok školy pre žiakov
- www.ilava.sk

- regionálna literatúra – monografia Ilava, propagačný materiál
- Internet
- Odborná literatúra
- Pracovné listy
- Denníky, časopisy
- H. Kopecká, E. Muchová: Občianska náuka pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, SPN, 2012
- Odborná literatúra – Dokumenty o ľudských právach

6. HODNOTENIE PREDMETU

- Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.
- Integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia.
- Žiak bude z predmetu skúšaný ústne i písomne najmenej raz v polročnom hodnotiacom období.
- Žiak vytvorí jeden individuálny alebo skupinový projekt za polročné hodnotiace obdobie.
- Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní.
- Druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok, aby zabránil preťažovanie žiaka.

Bodovacia tabuľka PP:	100 % - 90 %	= 1
	89 % - 75 %	= 2
	74 % - 50 %	= 3
	49 % - 25 %	= 4
	24 % - 0 %	= 5

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať priebežné a celkové hodnotenie:

- priebežné hodnotenie v predmete sa bude uskutočňovať pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a bude mať hlavne motivačný

charakter; učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť;

- celkové hodnotenie žiaka v predmete sa bude uskutočňovať na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov vo vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Pri hodnotení žiakov dodržiavame tieto zásady : motivačný charakter hodnotenia, spätnú väzbu, individuálny prístup, jasné určenie pravidiel a kritérií klasifikácie, systém sebahodnotenia žiakov a hodnotenia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakov mimoriadne nadaných.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získa učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka,
- sústavné sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôzne druhy skúšok (písomné, ústne), didaktické testy,
- analýza výsledkov rôznych činností žiaka,
- konzultácie s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu budú:

- známka za ústnu odpoveď,
- známky za rôzne písomné druhy skúšok, didaktické testy, projekt
- posúdenie prejavov žiaka.

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.**

- **Stupeň 1 (výborný)** - žiak zvládol pochopenie danej témy, previedol ju veľmi nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, myslí logicky správne. Ústny a písomný prejav je správny, grafický prejav je presný a estetický.
- **Stupeň 2 (chválitebný)** – žiak zvládol pochopenie témy, previedol ju nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti a presnosti, grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností.

- **Stupeň 3 (dobrý)** – žiak pochopil tému za pomoci učiteľa, v úlohe sa dopúšťa chýb, v ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti a presnosti, vo výsledkoch sú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický.
- **Stupeň 4 (dostatočný)** - žiak pochopil tému za veľkej pomoci učiteľa, v úlohe sú nepresnosti, medzery, dopúšťa sa chýb, v ústnom a písomnom prejave sú vážne nedostatky, práca je nepresná, grafický prejav je málo estetický.
- **Stupeň 5 (nedostatočný)** – žiak si neosvojil požadované vedomosti, nevie svoje vedomosti uplatniť, v úlohe sú veľké nepresnosti, dopúšťa sa závažných chýb, kvalita výsledkov a grafický prejav na nízkej úrovni popr. neodovzdaná práca.

4.15. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU ETICKÁ VÝCHOVA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Človek a hodnoty				
Predmet:	Etická výchova				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi. Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

2. CIELE PREDMETU

Je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,

- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,
- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom sebaľústi,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu.

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti, ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme KEMSAK:

K – kognitivizácia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy

E – emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie, prežívanie, rozvíjať jeho city

M – motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity

S – socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť ich komunikovať, tvoriť progresívne medzil'udské vzťahy

A – axiologizácia, ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu osobnosti, učiť hodnotiť

K – kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života.

Cieľom etickej výchovy ako povinnej voliteľného predmetu na II. stupni základných škôl je

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu,
- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medzil'udských vzťahoch,
- vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie,
- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie,
- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie,

- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg,
- umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou,
- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie,
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami,
- umožniť žiakom pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom,
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia,
- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život,
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie: zvnútornený, vzájomne prepojený súbor nadobudnutých vedomostí, zručností, schopností, postojov a hodnotových orientácií, ktoré sú dôležité pre rozvoj osobnosti jednotlivca, jeho aktívne zapojenie sa do spoločnosti, uplatnenie v zamestnaní a jeho celoživotné vzdelávanie.

1. Poznávacie (kognitívne) kompetencie

- používať kognitívne operácie
- učiť sa sám aj v skupine
- kriticky myslieť
- formulovať a riešiť problémy
- tvorivo myslieť

2. Komunikačné kompetencie

- tvoriť, prijímať a spracovávať informácie
- vyhľadávať a sprostredkovať informácie
- formulovať svoj názor a argumentovať
- verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city

3. Interpersonálne (sociálne) kompetencie

- akceptovať skupinové hodnoty
- tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín
- spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami
- vžiť sa do pocitov a konania inej osoby

4. Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie

- vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
- vytvárať vlastný hodnotový systém
- regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Rozpis učiva predmetu: etická výchova 5.ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Otvorená komunikácia 6	<ul style="list-style-type: none"> • Úvodná hodina • Komunikácia druhy a úrovne komunikácie • Verbálna komunikácia • Neverbálna komunikácia • Komunikačné zručnosti • Komunikačné šumy a prekážky 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámenie sa s cieľmi ETV, • komunikácia verbálna, • neverbálna komunikácia: • zrakový kontakt, mimika, gestika, posturika ,haptika • rozhovor, dialóg • poprosiť, požiadať, • vyjadriť súhlas, nesúhlas • nedostatky v komunikácii 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámiť sa s predmetom etická výchova a jej cieľom a tematickými celkami • objasniť pravidlá otvorenej komunikácie, • identifikovať na príkladoch prejavy neverbálnej komunikácie, • ovládať základné komunikačné zručnosti, • identifikovať komunikačné šumy a prekážky, • diskutovať o problémoch komunikácie v triede
Poznanie a pozitívne hodnotenie seba 6	<ul style="list-style-type: none"> • Sebapoznanie a sebaúcta • Prvky podporujúce sebaúctu • Sebaovládanie, sebahodnotenie • Aký som - hľadanie odpovedí • Akceptácia slabých stránok a rozvoj silných stránok • Mám sa rád aký som 	<ul style="list-style-type: none"> • úcta k sebe, • poznanie svojich pozitívnych aj negatívnych stránok, • rozvíjanie vlastných postojov 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojmy • sebaúcta, • sebahodnotenie, • sebaovládanie, • identifikovať prvky podporujúce sebaúctu • zhodnotiť svoje silné a slabé stránky,

Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých 6	<ul style="list-style-type: none"> • Pozitívne hodnotenie iných • Formy pochvaly a uznania • Recept na dobrého priateľa • Pozitívne hodnotenie v záťažových situáciách • Antipatia, rasizmus 	<ul style="list-style-type: none"> • pochvala, uznanie, hodnotenie iných, • objektívne hodnotenie, • vyhodnotenie správania iných, • záťažové situácie a správanie sa ľudí, • vnímanie vecí očami druhého, 	<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť potrebu poznania pre pozitívne hodnotenie iných, • vyjadriť formy a príklady pozitívneho hodnotenia iných, • napísať list osobe, v ktorom vyjadrí obdiv a poďakovanie, • vyjadriť pochvalu,
Tvorivosť v medziľudských vzťahoch 7	<ul style="list-style-type: none"> • Tvorivosť a iniciatíva • Faktory tvorivosti • Tvorivosť v rôznych oblastiach • Verbálna tvorivosť • Tvorivosť v medziľudských vzťahoch • Tvorivé riešenie problémov • Hádanky, hlavolamy, hry 	<ul style="list-style-type: none"> • tvorivosť a iniciatíva, • predstavivosť • hudba, tanec, výtvarné umenie atď., • verbálne tvorenie, • tvorivé riešenie ,problémov v kolektíve , 	<ul style="list-style-type: none"> • vymedziť faktory podporujúce tvorivosť, • vysvetliť miesto tvorivosti v medziľudských vzťahoch, • vymyslieť spôsoby riešenia problémových situácií v triede, • určiť znaky tvorivého človeka
Etické aspekty ochrany prírody 8	<ul style="list-style-type: none"> • Vnímanie prírody, • Ekosystém • Ľudská činnosť a životné prostredie • Environmentálne aktivity • Zodpovednosť za prírodu • Projektová práca • Zhodnotenie práce skupiny 	<ul style="list-style-type: none"> • príroda a jej potreby, • aktivity žiakov - riešenie odpadov, znečistenia, • vypracovanie projektu na tému ochrana prírody • vlastná aktivita žiakov 	<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť osobnú zodpovednosť každého človeka za životné prostredie, • napísať úvahu o svojom vzťahu k prírode, • vytvoriť projekt ochrany prírody v miestnej lokalite, • realizovať konkrétne žiacke ochranárske aktivity

Rozpis učiva predmetu: etická výchova 6.ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Identifikácia a vyjadrovanie citov 6	<ul style="list-style-type: none"> • Úvodná hodina • City • Základné delenie citov • City a zdravie • City a výkonnosť • Kultivované vyjadrenie citov 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámenie sa s cieľmi ETV, • delenie citov, • rozdiel medzi citmi a pocitmi, • city, ktoré ovplyvňujú naše výkony, • vyjadrenie citov nenásilnou formou, • city voči druhej osobe, 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámiť sa s predmetom etická výchova a jej cieľom a tematickými celkami, • pomenovať city, zodpovedajúce prežívaniu pohody a nepohody, • uviesť príklady vplyvu citov na zdravie človeka, • zahrať scénu s vyjadrením rôznych emocionálnych stavov, • rozlíšiť kultivovanosť a nekultivovanosť vo vyjadrovaní citov, • zahrať formou scény spôsob vyjadrenia citov spojených s nepohodou,
Kognitívna a emocionálna empatia 5	<ul style="list-style-type: none"> • Empatia • Faktory ovplyvňujúce empatiu • Empatia v modelových situáciách • Počúvanie a empatia • Empatia vo vzťahoch medzi spolužiakmi 	<ul style="list-style-type: none"> • vcítenie sa do druhého človeka, • sympatia – antipatia, • faktory ovplyvňujúce empatiu, • modelové situácie - hranie rolí, • aktívne počúvanie, • ľudia potrebujúci morálnu i finančnú pomoc, 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojem empatia a jej dôležitosť v medziľudských vzťahoch • vysvetliť, čo ovplyvňuje empatiu, • používať prvky aktívneho počúvania v komunikácii, • diskutovať o dôvodoch empatie pri riešení problémov

<p>Asertívne správanie</p> <p>8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asertivita • Typy správanie - pasívne, agresívne • Výhode a nevýhody typov správania sa • Asertívne techniky • Asertívne práva • Asertívne správanie sa v bežnej komunikácii • Vedieť povedať nie - výhovorky, klamstvá 	<ul style="list-style-type: none"> • asertivita pasivita, • agresivita, • správanie sa ľuďi, • asertívne techniky, • asertívne práva, • komunikačné situácie s využitím asertivity, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť pasívne, agresívne a asertívne správanie, • predviesť v scénkach ukážky jednotlivých druhov správania, • použiť asertívne techniky v modelových situáciách, • vysvetliť podstatu asertívnych práv, • použiť v bežnej komunikácii prvky asertívneho správania,
<p>Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vzor, model, idol, ideál • Vzory správania v histórii • Literárne vzory, filmoví hrdinovia • Dobro a zlo 	<ul style="list-style-type: none"> • vzor, ideál, model, idol, • prosociálne správanie sa v minulosti, • pomoc, ochota, rada atď., • dobré a zlé skutky, • správne rozhodnutia, 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojmy: vzor, model, idol, ideál, • rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory historických postáv, • analyzovať vlastnosti zobrazených vzorov, • posúdiť, ktoré vlastnosti vzoru je vhodné si osvojiť, • diskutovať o morálnych dilemách,
<p>Pozitívne vzory v každodennom živote</p> <p>5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reálne vzory správania • Verejné vzory správania • Anonymné prosociálne vzory • Vzory z bežného života –povolania • Hrdinovia, darcovia 	<ul style="list-style-type: none"> • reálny vzor verus hrdina z obrazovky, • správanie sa na verejnosti, • hrdina za každú cenu, • hanlivé označenie "hrdina", • hrdinské povolania, • bežné povolanie, • ľudia pomáhajúci núdznym, 	<ul style="list-style-type: none"> • uviesť rozdiel medzi reálnymi a zobrazenými vzormi, • vysvetliť dôležitosť prosociálnych vzorov, • identifikovať pozitívne vzory vo svojom okolí, • zhodnotiť dôležitosť prítomnosti vzorov vo svojom živote, • posúdiť dôsledok vlastného správania pre iných, najmä mladších,

Prosociálne správanie 5	<ul style="list-style-type: none"> • Prosociálne správanie • Druhy prosociálneho správania • Fyzická a psychická pomoc • Empatia v prosociálnom správaní • Spolupráca na sociálnych projektoch • Záverečné hodnotenie 	<ul style="list-style-type: none"> • darovanie, • delenie sa, • spolupráca, • komu a ako pomôcť, • verejné zbierky, 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť prosociálne správanie a jeho druhy, • uviesť príklady prosociálnych ľudí vo svojom okolí, • vysvetliť vzťah empatie a prosociálneho správania, • prejavíť konkrétnu pomoc spolužiakom, • zhodnotiť, v akých sociálnych projektoch by mohol participovať
----------------------------	---	--	---

Rozpis učiva predmetu: etická výchova 7.ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Objavovanie vlastnej jedinečnosti a identity hodiny 4	<ul style="list-style-type: none"> • Úvodná hodina • Sebaúcta, sebaaprijatie, sebavedomie • Dôstojnosť ľudskej osoby, úcta k iným • Drogová závislosť • Fajčenie a alkoholizmus 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámenie sa s cieľmi ETV, • silné, slabé stránky, • úcta k iným, • závislosť, • nelegálna droga, príčiny, dôsledky • legálna droga, príčiny, dôsledky, 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámiť sa s predmetom etická výchova a jej cieľom a tematickými celkami, • zdôvodniť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti • vystihnúť svoje silné a slabé stránky,
Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory 4	<ul style="list-style-type: none"> • Asertivita, asertívne techniky • Asertívne práva, manipulačné povery • Manipulácia a tlak skupiny • Riešenie konfliktov 	<ul style="list-style-type: none"> • úcta k sebe, • poznanie svojich pozitívnych aj negatívnych stránok, • rozvíjanie vlastných postojov, 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojmy sebaúcta, sebahodnotenie, sebaovládanie, • identifikovať prvky podporujúce sebaúctu, • zhodnotiť svoje silné a slabé stránky,
Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity 6	<ul style="list-style-type: none"> • Identita osobnosti a jej rozvoj • Nezávislosť a rešpekt • Tolerancia a rešpekt • Sloboda, zodpovednosť • Vernosť – vytrvalosť • Prijatie záväzkov 	<ul style="list-style-type: none"> • nezávislosť a rešpekt, • identita osobnosti a jej rozvoj, • sloboda, zodpovednosť, • vernosť – vytrvalosť, • ponúkание a prijímanie slobody, • tolerancia a rešpekt, 	<ul style="list-style-type: none"> • formulovať zásady prosociálneho správania, • vysvetliť vzťah asertivity a prosociálneho správania, • opísať pojmy: vľadentita, rešpekt, nezávislosť, • vernosť záväzkom, • zdôvodniť potrebu zodpovednej slobody v živote jednotlivca, prijatie záväzkov, • diskutovať o prosociálnom správaní v triednom kolektíve, • konkretizovať rôzne prejavy rešpektu,

<p>Etické aspekty vzťahu vo vlastnej rodine 6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rodina, v ktorej žijem • Práva a povinnosti v rodine • Komunikačné zručnosti v rodine • Sociálne zručnosti v rodine • Tolerancia a rešpektovanie autority • Súrodenecké vzťahy 	<ul style="list-style-type: none"> • rodina, členovia rodiny, • moja rodina, • ako doma komunikujeme, • čarovné slová, • pozitívne hodnotenie, empatia, asertivita, a tvorivosť v prostredí, • komunikačné zručnosti v rodine, • sociálne zručnosti v rodine, 	<ul style="list-style-type: none"> • vymedziť vlastné práva a povinnosti v rodine, • vysvetliť potrebu pozitívneho hodnotenia, empatie, asertivity) a tvorivosti v rodinnom prostredí, • realizovať projekt – „jeden deň v mojej rodine“, • diskutovať o možnostiach prosociálneho správania v rodine, • naplánovať si konkrétnu iniciatívu na budovanie vzťahov v rodine,
<p>Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti 8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sexuálna identita • Vzťahy medzi chlapcami a dievčatami • Priateľstvo a láska • Počatie a prenatalný život človeka • Pohlavná zrelosť a pripravenosť na rodičovstvo • Predčasný sex • Pohlavné choroby a AIDS • Sexualita - súčasť integrity človeka 	<ul style="list-style-type: none"> • potreba vnímania sexuality ako hodnoty, • úcta, identita, orientácia, • rozdiely medzi pohlaviami, • význam priateľstva a lásky medzi m. a ž., • pohlavná zrelosť a pripravenosť na rodičovstvo, • predčasný sex pohlavné choroby a AIDS, • sexualita – súčasť integrity človeka, 	<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť potrebu vnímania sexuality ako hodnoty, • diskutovať o otázkach sexuality slobodne a s úctou, prejavíť pozornosť a empatiu voči opačnému pohlaviu, • vysvetliť počatie a prenatalný život človeka, • rozlíšiť medzi pohlavnou zrelosťou a pripravenosťou stať sa rodičom, • zhodnotiť význam priateľstva a lásky medzi mužom a ženou, • vysvetliť príčiny a riziká predčasného sexu, • opísať prejavy, príčiny a dôsledky pohlavných chorôb a AIDS, • poukázať na dôležitosť osobného vzťahu k sexuálnemu partnerovi,

<p>Vzťah k chorým, starým, zdravotne sociálne znevýhodneným ľuďom 5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sociálna empatia • Vzťah k chorým, starým a sociálne znevýhodneným • Obmedzenia a prednosti v chorobe a starobe • Pomoc ľuďom odkázaným na pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • pochopenie pre starých a chorých ľudí, odlišnosti a generačné rozdiely, • sociálna empatia, • vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným, • tolerancia, úcta, • obmedzenia a prednosti v chorobe a v starobe odlišnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť potrebu komunikácie s nimi, • diskutovať o prínose starých, chorých a postihnutých ľudí pre spoločnosť, • navrhnúť projekt osobnej účasti ľuďom odkázaným na pomoc
---	---	---	--

Rozpis učiva predmetu: etická výchova 8.ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Zdroje etického poznania ľudstva 8	<ul style="list-style-type: none"> • Úvodná hodina • Etika - mravné hodnoty a normy, svedomie • Pozitívne vzory • Náboženstvá • Etické normy svetových náboženstiev • Kresťanstvo a jeho etické poslanstvo • Sekty 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámenie sa s cieľmi ETV, • zdroje etického poznania: literatúra, náboženstvo, umenie a ľudová slovesnosť, • chápanie významu svedomia vo svojom živote, • prejavovanie rozhodnutia pre dobro ako postoj, • prispievanie, k porozumeniu, úcte a tolerancii voči nábožensky založeným ľuďom, • zaujímanie sa o zvyky na Slovensku, 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámiť sa s predmetom etická výchova a jej cieľom a tematickými celkami • vysvetliť, čo je to mravná hodnota a mravná norma, • vysvetliť význam svedomia, • poznať základné zdroje etického poznania ľudstva , • načrieť do zdrojov etických skúseností ľudstva, • identifikovať hodnoty verejného vzoru, • poukázať na zhodné hodnoty ľudské a náboženské, • odbúravať predsudky medzi veriacimi a neveriacimi, • oboznámiť sa s mravnými hodnotami svetových náboženstiev, • učiť sa rešpektovať iné názory v rámci náboženstiev, • diskutovať o aktuálnych etických problémoch v spoločnosti, • zhodnocovať morálne správanie spoločnosti,

<p>Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota</p> <p>9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Život a zdravie ako hodnota • Starostlivosť o zdravie • Psychohygiena • Zdravý životný štýl • Profesionálna etika • Etika a rozvoj technológií • Etika a ekológia • Etické problémy doby – eutanázia, génová manipulácia, trest smrti, interrupcia 	<ul style="list-style-type: none"> • starostlivosť o zdravie, psychohygiena, • zdravý životný štýl, • potreba ochrany zdravia • Prečo žiť zdravo • nesprávna životospráva a ako jej predchádzať, • riešenie životných situácií, • výchovné spoločenstvo, • tvorivé riešenie problémov, • profesionálna etika, • etika a rozvoj technológií • etika a ekológia • etické problémy doby – eutanázia, génová manipulácia, trest smrti, interrupcia 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť termín zdravie a starostlivosť o zdravie, • zdôvodniť tvrdenie, že zdravie je etická hodnota, • prekonávať stres a žiť v plnej pohode, • vymenovať základy duševnej hygieny, • chápať, čo v sebe zahŕňajú ochrana života a starostlivosť o zdravie • chrániť zdravie svoje i zdravie iných (oblečenie, jedlo, odpočinok, pohyb, stop drogám...), • chápať dôležitosť zdravého životného štýlu, • identifikovať prejavy zdravého životného štýlu, • vysvetliť dôsledky nesprávnej životosprávy, • opísať prínos dobrých vzťahov v škole, v zamestnaní a v povolání, • riešiť životné situácie, vytvárať výchovné spoločenstvo, • vymenovať nevyhnutnosť etiky a jej vplyv v ekológii a pri rozvoji technológií, • zhodnotiť etické problémy ich negatíva a ovplyvňovanie svetonázoru, ich dopad na život človeka, • morálne uvažovať aj v otázkach rozvoja technológií, • vytvárať si správny pohľad na interrupciu, eutanáziu, génovú manipuláciu....
---	---	--	---

<p>Ekonomické hodnoty a etika</p> <p>8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastníctvo a peniaze ako prostriedok a ako cieľ • Materiálne a nemateriálne hodnoty • Konzumná spoločnosť • Sociálna nerovnosť • Ekonomické cnosti • Solidarita, dobrovoľníctvo, charita • Reklama a manipulácia zákazníkov • Ochrana spotrebiteľa 	<ul style="list-style-type: none"> • Čo znamenajú pre mňa peniaze? • vlastníctvo a peniaze ako prostriedok a ako cieľ , • materiálne a nemateriálne hodnoty, • konzumná spoločnosť a život v konzume, • prejavy a faktory konzumnej spoločnosti, • sociálna nerovnosť, • faktory sociálnej nerovnosti, • banky a iné finančné inštitúcie, • ekonomické cnosti, • potreba pomoci slabším, • solidarita a pomoc, • poctivosť v skutkoch, • reklama, • negatíva reklamy, • masmediálne vplyvy, • manipulácia zákazníkov prostredníctvom reklamy, • ochrana spotrebiteľa, • zásady ochrany spotrebiteľa, • vplyv reklám na výber tovaru a služieb, 	<ul style="list-style-type: none"> • chápať základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, • vysvetliť cieľovosť hodnoty peňazí, • učiť sa rozumne hospodáriť, • chápať hodnotu peňazí, • rozumieť pojmom materializmus a konzumizmus, • pochopiť pozitívam a negatívam, a negatívne dopady konzumného spôsobu života na spoločnosť, • vymenovať prejavy a faktory konzumnej spoločnosti a jej dopad na vývoj spoločnosti, • analyzovať prejavy a dôsledky sociálnej nerovnosti, • rozvíjať ekonomické cnosti sporivosť, podnikavosť, umenie hospodáriť, • vymenovať „ekonomické cnosti“, • uvedomovať si nevyhnutnosť potreby pomoci slabším, • prejaviť solidaritu a pomoc, • uvedomovať si nevyhnutnosť poctivosti v skutkoch • vystihnúť negatívne prvky reklamy, • hodnotiť kriticky videoprodukcii
--	--	---	---

			televíznych programov
--	--	--	-----------------------

<p>Dobré meno a pravda ako etické hodnoty</p> <p>8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie • Pravda ako etická hodnota • Kritické myslenie, argumentácia • Pravda a lož • Etické dilemy • Tajomstvo • Dobré meno jednotlivca a spoločnosti • Česť • Ublíženie na cti • Poznanie • Úsilie poznávať • Upevnenie vedomostí z etickej výchovy • Prezentácia projektov na prebrané témy z etickej výchovy • Zhodnotenie práce 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie, • hovorenie pravdy, • dôvera, • obhajoba svojich názorov, • kritickosť v myslení, • sila argumentov a argumentácie, • pravda lož ako etické dilemy, • hodnota tajomstva, • dobré meno jednotlivca i spoločnosti, • česť, dobro ako cnostné atribúty, • poznanie a úsilie poznávať, • vzdelávanie a budovanie svojej budúcnosti, • sebahodnotenie, reflexia skupiny • uplatnenie tvorivosti, • súhrn učiva 8. ročníka 	<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť potrebu pravdy v živote človeka, • pomenovať význam poznania a poznávania v živote človeka, • vedieť povedať pravdu, • dokázať v komunikácii svoje názory a tvrdenia a podložiť ich argumentmi a prijímať argumentáciu iných, • nevstupovať bezhlavo do kritiky iných, neohovárať a neosočovať, • zhodnotiť životné situácie, kedy je nesprávne nepovedať pravdu, • vysvetliť význam tajomstva a utajovaných skutočností, • zdôvodniť význam rešpektovania cti a dobrého mena, • chovať sa čestne, byť dobrým a cnostným, • diskutovať o dôležitosti vzdelávania a potreby vzdelania v živote človeka, • zostaviť si plán efektívneho zvládnutia školských úloh, • prezentovať a voľne komunikovať na dané témy, • uplatniť sebareflexiu svojej práce na hodine etickej výchovy
--	---	--	---

Rozpis učiva predmetu: etická výchova 9.ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Prehlbovanie komunikačných spôsobilostí 8	<ul style="list-style-type: none"> • Úvodná hodina • Počúvanie • Dialóg, diskusia • Hodnotiace postoje • Vyjadrenie a prijatie komplimentu • Riešenie konfliktov • Asertívne správanie • Kompromis 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámenie sa s cieľmi ETV, • komunikácia - dialóg, • počúvanie , • hodnotenie pozitívnych a negatívnych postojov, • kompliment, • riešenie konfliktov v bežnom živote, • asertívne práva, • asertívne techniky, • vedieť urobiť kompromis, 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámiť sa s predmetom etická výchova a jej cieľom a tematickými celkami, • zdôvodniť dôležitosť počúvania pri efektívnej komunikácii, • vymedziť zásady dialógu, • uviesť príklad vyjadrenia a spôsob prijatia komplimentu, • objasniť efektívne riešenie konfliktov, • vyjadriť dôležitosť kompromisu pri riešení problémov,
Zdravý životný štýl 9	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrana života • Psychické a fyzické zdravie • Zdravý životný štýl v konzumnej spoločnosti • Vzťahy medzi chlapcom a dievčaťom • Zodpovedný sex • Ostych, intimita, hygiena • Otvorenosť pre vzťahy • Cieľavedomosť, prosociálnosť • Otázky a odpovede 	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana života a zdravia, • oddelenie práce a voľného času, • zdravý životný štýl, • vzťahy, • hygiena, možnosti ochrany, • dôležitosť komunikácie vo vzťahu chlapca a dievčaťa, • cieľavedomosť, • otvorenosť , • otázky a odpovede, 	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať znaky zdravého životného štýlu, • posúdiť potrebu rovnováhy medzi zábavou a povinnosťami, • rozlíšiť prejavy konvenčného a nekonvenčného správania, • uznávať potrebu ochrany svojho zdravia a zdravia

Závislosti 9	<ul style="list-style-type: none"> • Závislosti • Fajčenie, alkohol • Drogové závislosti • Závislosti od moderných technológií • Iné závislosti • Sekty a kulty • Náboženstvá • Sloboda od závislostí a zdravý životný štýl • Vplyv prostredia, kamarátov, okolností • Projektová činnosť • Projektová činnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • druhy závislostí, • škodlivosť na človeka, • moderné technológie, • sekty a kulty náboženstvá - druhy, • možnosti, • sloboda v rozhodovaní, • správne rozhodnutie 	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať typy závislostí, • diskutovať o škodlivosti siekt, • objasniť dôležitosť zodpovednosti pri ochrane pred závislosťami
Masmédiálne vplyvy 7	<ul style="list-style-type: none"> • Masmédiá a ich posolstvo • Typy mediálnych produktov • Kritický divák • Užívanie internetu • Sociálne siete • Sumarizácia poznatkov • Záverečné hodnotenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Masmédiá, • kritický divák - vlastný názor, • internet - výhody a nevýhody, • sociálne siete a ich vplyv na človeka, • sloboda v rozhodovaní, • správne rozhodnutie 	<ul style="list-style-type: none"> • diskutovať o zámeroch tvorcov televíznych programov, • analyzovať prvky mediálneho produktu, • vystihnúť rozdiel medzi správou a komentárom, • zostaviť zoznam zásad kritického diváka, • zhodnotiť prínos médií v živote človeka, • vytvoriť návrh vlastného mediálneho produktu, • diskutovať o výhodách a nevýhodách používania internetu

5. UČEBNÉ ZDROJE

Pre vyučovanie etickej výchovy budú používané učebnice a učebné pomôcky schválené a odporúčané MŠ SR, prezentované a odporúčané v pedagogicko-organizačných pokynoch MŠ SR na príslušný školský rok.

Pre vyučovanie budú použité pracovné listy vypracované učiteľmi v zmysle didaktických zásad pre tento druh didaktickej pomôcky.

Demonštračné pomôcky a didaktická technika (IKT) budú využívané podľa možností školy.

Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií a vytvárania zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov. Súčasťou učebných zdrojov sú aj moderné technológie vo vzdelávaní, založené na najnovších poznatkoch pedagogickej psychológie, rozvoja informačno-komunikačných technológií, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť a efektivitu edukačného procesu zvýšením názornosti, motivácie žiaka, prispôsobenie tempa učenia temperamentu žiaka, možností samostatného preskúšania žiaka, orientácie na individuálne záujmy žiaka.

- Lencz, L. – Krížová, O. : Metodický materiál k predmetu Etická výchova. Bratislava, MC, 1993
- Gál, J. – Ciele v etickej výchove. Banská Bystrica, MC, 1996
- Olivar, R., R. : Etická výchova. Bratislava, 1992
- Kašparová, Z. – Houška, T. – Uhereková, M. : Ako poznám sám seba? Bratislava, 2000
- Kolektív autorov a organizácií: Prvé kroky. Bratislava, 1998
- Pavlov, I. : Sebahodnotenie (autoevalvácia) kvality školy. Prešov, MC, 1999
- Pavlovová, Z. – Haklová, B. : Tvorivosť a iniciatíva. Prešov, MC, 2001
- Pavlovová, Z. : Environmentálna výchova v etike. Prešov, MC, 2001
- Verbovská, J. : Šikanovanie v škole. Prešov, MC, 2000
- Zelina, M. -Zelinová, M. -Janovská, A. -Varmuža, J. :Ako zmeniť sám seba, program zmena (doplňový učebný text pre siedmy ročník). Bratislava, 2007
- Zelina, M. : Ako zmeniť sám seba, program zmena (doplňový učebný text pre ôsmy ročník).Bratislava 2008

Iná literatúra:

- výučbové programy: CD, DVD,
- iné podľa výberu vyučujúceho: odborné publikácie k daným témam, encyklopédie, webové stránky, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii, odborníci v daných témach z radov rodinných príslušníkov žiakov/známych, (besedy, prednášky), detské časopisy .

6. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie a klasifikácia žiakov tvorí súčasť výchovnovzdelávacieho procesu a je realizované Metodickými pokynmi na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZŠ.

Pri praktických aktivitách na hodinách etickej výchovy je vhodné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je hodnotenie s komentárom k výkonu žiaka. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, literárnych prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a slovne hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov.

Vyučovací predmet etická výchova budeme v 5. - 9.ročníku vyučovať podľa Inovovaného školského vzdelávacieho programu, hodnotenie predmetu - slovné.

4.16. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Človek a hodnoty				
Predmet:	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovací predmet náboženstvo/ náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy na škole. Predmet umožňuje žiakom formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania, konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet, hľadať svoju vlastnú hodnotovú orientáciu.

Vyučovací predmet náboženstvo / náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu Cirkvi a k jej tradícii, otvára pre neho možnosť života s Cirkvou. Zároveň výučba predmetu nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

2. CIELE PREDMETU

Spoznávať spôsoby komunikácie Boha s ľuďmi. Nadchnúť sa pre komunikáciu s Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávenia čítania Božieho slova. Prostredníctvom komunikácie sa približovať k Bohu a k ľuďom.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie: zvnútornený, vzájomne prepojený súbor nadobudnutých vedomostí, zručností, schopností, postojov a hodnotových orientácií, ktoré sú dôležité pre rozvoj osobnosti jednotlivca, jeho aktívne zapojenie sa do spoločnosti, uplatnenie v zamestnaní a jeho celoživotné vzdelávanie.

Komunikačné kompetencie

- žiak prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede
- kladie otázky a zisťuje odpovede, učí sa konfrontovať s názormi druhých, počúvať a byť
- otvorený pre odlišnosti
- učí sa reagovať primerane situácii, je schopný uvedomiť si vlastné reakcie v konflikte, vie
- vyjadriť svoj názor asertívnym nezastrašujúcim spôsobom
- učí dešifrovať a vhodne používať symboly, rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach profánneho a náboženského života

kompetencie k učeniu sa

- žiak sa učí vyhľadávať a triediť informácie
- vyhodnocuje výsledky svojho učenia a diskutuje o nich

kompetencie k riešeniu problémov

- žiak sa zaujíma sa o rôzne problémy a nové veci
- plánuje a podieľa sa na riešení úloh s druhými
- vníma, rozpozná a pochopí problém závislostí, premyslí a naplánuje riešenie problému na
- modelovej situácii primerane svojej detskej skúsenosti obhajuje svoj názor

občianske kompetencie

- žiak sa adaptuje na meniace životné a pracovné podmienky
- chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri vytváraní pravidiel
- zapája sa do občianskeho života vo svojom okolí
- háji svoje práva aj práva iných
- vníma dôležité postavenie rodiny ako základnej bunky spoločnosti

kultúrne kompetencie

- žiak si osvojuje si postoj vzájomnej tolerancie
- všíma si kultúrne prejavy iných národov, národností, etník, iné kultúry a ich umenie považuje za rovnocenné a inšpirujúce
- vníma obrazy a symboly, architektúru, ľudovú tvorivosť (kroje, výšivky, ornamenty)

- rešpektuje kultúrne tradície ako základ súčasného umenia
- osvojuje si prácu s literárnymi žánrami a druhmi, vníma pôvod umeleckých diel vyrastajúcich z kresťanskej tradície (obraz, literatúra, hudba, móda)
- osvojuje kritický prístup k médiám

sociálne a interpersonálne kompetencie

- žiak sa učí tolerancii, ústretovosti ale aj kritickosti, k iným učí sa chápať ich potreby a postoje,
- objavuje a uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na jeho schopnosť podať výkon
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky
- vníma sa ako časť celku, chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy
- zaujíma pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom

existenciálne kompetencie

- žiak objavuje opakovanosť archetypálnych skúseností opakujúcich sa v dejinách ľudstva,

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Rozpis učiva predmetu: náboženská výchova 5. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Boh hovorí k človeku 7	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod do Svätého písma • Orientujeme sa v Biblii • Evanjeliá, • Písmo sväté na internete • Misia Cyrila a Metoda • Otče náš v starosloviencine • Šíritelia posolstva sv. Cyrila a Metoda 	<ul style="list-style-type: none"> • Čo je Sväté písmo? Biblia - kniha kníh • Práca so Svätým písmom • vyhľadávanie kníh, kapitol veršov, skratky kníh/ • Evanjelia • Písmo sväté na internete. • cyrilika, hlaholika – nový jazyk • Modlitba Otče náš • Sv. Gorazd a spoločníci. Žiaci vierozvestcov. 	<ul style="list-style-type: none"> • pomenuje časti Nového zákona • vymenovať 5 historických kníh Starého zákona a 5 historických kníh Nového zákona • podľa súradníc nájde daný text vo Svätom písme • - správne používa skratky kníh Svätého písma, čísla kapitol a veršov • - pozná najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda • - vysvetliť prínos byzantskej misie pre Slovensko • - vysvetliť prínos prekladu Svätého písma do nášho jazyka • - spamäti vie prvé dva verše Jánovho evanjelia • - s pomocou učiteľa poskladá modlitbu Otče náš v cirkevno-slovanskom jazyku • - používať vhodné slová v komunikácii s inými ľuďmi • - pravdivo a správne šíri informácie

<p>Dialóg Boha a človeka</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Modlitba v SZ • Modlitba v NZ • Modlitba Otče náš • Cez Máriu k Otcovi 	<ul style="list-style-type: none"> • Dávidove prosby o odpustenie (žalmy) • Šalamúnova prosba o múdrosť • Ježiš – učiteľ modlitby Otče náš • Mária zvelebuje Boha 	<ul style="list-style-type: none"> • v biblických príbehoch nájsť spoločné znaky modlitby Dávida a Šalamúna • prerozprávať časť biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna • charakterizovať časti modlitby Otče náš • vytvoriť kartotéku biblických modlitieb • porovnať dva evanjeliové texty modlitby Otče náš • prostredníctvom modlitby rozvíjať dialóg s Bohom • nájsť vo Svätom písme modlitbu Otče náš • citovať jeden citát zo Svätého písma • správne doplniť (poskladať) Magnifikat
<p>Moja modlitba</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Modlitba svätých • Hymnus sv. Františka na stvorenstvo • Druhy modlitby 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidlá modlitby, miesto, čas • pravidelnosť modlitby • Hymnus sv. Františka príklad oslavnej modlitby • Modlitba ako pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • vymenovať pravidlá modlitby • pomenovať aspoň tri druhy modlitby • jednoducho prerozprávať životopis sv. Františka • podľa vzoru – hymnus sv. Františka na stvorenstvo v modlitbe vyjadriť vďaku • vytvoriť osobnú modlitbu k rôznym príležitostiam

<p>Náš dialóg s Bohom</p> <p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Čo je symbol? • Symboly okolo nás • Slávenie liturgického roka • Svätý dar slávenia • Jeruzalemský chrám • Farský kostol 	<ul style="list-style-type: none"> • Znaky a symboly v bežnom živote • Komunikácia prostredníctvom symbolu • Liturgické symboly, farby, úkony, postoje, gestá • Liturgické predmety • Liturgický rok • Liturgické obdobia • Boží dom • Jeruzalemský chrám • Farský kostol Zariadenie chrámu 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojem symbol • oceniť úlohu a zmysel symbolov • vymenovať jednotlivé obdobia liturgického roka • priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu • správne demonštrovať aspoň 5 liturgických úkonov • vysvetliť a oceniť potrebu slávenia • symbolicky nakresliť schému rozdelenia liturgického roka • pomenovať základné časti chrámu • - nakresliť a pomenovať 5 liturgických predmetov
<p>Obeta Božieho ľudu</p> <p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kto horí pre mňa? • Obeta Ježiša • Krížová cesta • Baránok Boží • Svätá omša • Moja obeta 	<ul style="list-style-type: none"> • Sviečka • Rút, tá ktorá horela pre iných - obeta, obetavosť, jej zmysel v živote človeka • Obeta Ježiša Krista – nebeský pelikán • Obetoval sa za nás – krížová cesta • Obeta Božieho baránka • Starozákonná, novozákonná obeta • Židovská pascha • Posledná večera • Svätá omša • Byť chlebom - obetný dar, moja obeta 	<ul style="list-style-type: none"> • prostredníctvom príkladu opísať, čo je obeta • konkrétnym skutkom vyjadriť vd'ačnosť za obeť druhých ľudí (priateľov, rodičov) • pomenovať ako sa sprítomňuje Ježišova obeta • vysvetliť prirovnanie Ježiša k nebeskému pelikánovi • prejaviť vd'aku za Ježišovú obeť • rozlíšiť Božieho baránka v Starom a Novom zákone • pomenovať, čoho symbolom je chlieb a víno, vo sv. omši prinášané na oltár

<p>Dialóg cez službu</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Som chlapec a dievča • Rodina a ja v nej • Sluha sluhov Božích • Slúžim chorým 	<ul style="list-style-type: none"> • Služba rodine - sviatosť manželstva • Moja služba v rodine • Služba Božej rodine (sviatosť kňazstva – diakon, kňaz, biskup) • Služba chorým (sviatosť pomazania chorých) 	<ul style="list-style-type: none"> • opísať a porovnať úlohu chlapca a dievčaťa v službe rodine • konkrétnymi skutkami slúžiť rodine, chorým, slabším • vymenovať tri stupne kňazstva • pozná po mene kňazov vo svojej farnosti • zdôvodní potrebu sviatosti manželstva, kňazstva a pomazania chorých pre spoločnosť • formulovať modlitbu za kňazov • oceniť hodnotu človeka aj v chorobe
<p>Služba modlitbou</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Modlím sa za najbližších • Môj patrón – môj ochranca • Ochranca našej farnosti, našej diecézy 	<ul style="list-style-type: none"> • – sv. omša • Modlitba za živých (za rodičov, kňaza, priateľov, učiteľov/) • Modlitba za zomrelých • Modlitba k svätým (môj krstný patrón) • modlitba na príhovor svätých – Terézia z Lisieux • Ochranca našej farnosti, diecézy 	<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať rôzne formy modlitby za druhých ľudí • pomenovať časti sv. omše • pozná účinky sv. omše • formulovať modlitbu za iných vlastnými slovami (kňazov, štátnych predstaviteľov, učiteľov, spolužiakov/) • na príklade života sv. Terézie z Liseux zdôvodniť potrebu modlitby k svätým • - sformulovať modlitbu ku svojmu krstnému patrónovi oceňuje skúsenosti druhých ľudí – vzorov z dejín cirkvi • učí sa odhadnúť dôsledky rozhodnutí a činov človeka • objavuje existenciu nemennej pravdy, aplikuje vo svojom živote jednotlivé prvky spirituality

Rozpis učiva predmetu: Náboženská výchova 6.ročník			1. hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Pravda ako hodnota 7	<ul style="list-style-type: none"> • Pevný ako kameň • Pravda či klamstvo • Pravda vo vzťahoch • Sila slova • Hovorí sa, že... • Čo je pravda? • Pravda v masmédiách 	<ul style="list-style-type: none"> • Potreba pravdy • Jakub a Ezau • Nikto ťa neodsúdil? • Pravda vo vzťahoch • Pravda v etike, média • (zachovanie tajomstva • 8. Božie prikázanie • Čo je pravda? • Krivé svedectvo • Ohováranie • osočovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • na konkrétnej modelovej situácii rozlíšiť medzi pravdou a klamstvom • interpretovať cez biblický príbeh o Jakubovi a Ezauovi dopad klamstva na vzťah medzi súrodencov • vysvetliť potrebu pravdy v živote človeka a v medziľudských vzťahoch • posúdiť silu slova • pomenovať zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov • uviesť príklad manipulácie slovom a riziká manipulácie • na základe novinových článkov posúdiť hodnotu etiky pravdy v masmédiách • vo dvojici vytvoriť fiktívny list redaktorovi (novín, TV...) a posúdiť hodnovernosť daného masmédiá

<p>Hľadanie pravdy o svete</p> <p>7</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Človek sa pýta prečo? • Svet očami „básnika“ • Na počiatku • Oslava Tvorcu • Svet ako Boží dar • Ekologické problémy • Môj podiel ochrany sveta 	<ul style="list-style-type: none"> • Cesty hľadania pravdy v dávnej minulosti • Mýticky obraz sveta • Evolučná teória • Biblický obraz stvorenia sveta • Svet – ako Boží dar • Životné prostredie • Môj podiel ochrany sveta 	<ul style="list-style-type: none"> • opísať pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení sveta • porovnať predstavenú časovú udalosť stvorenia sveta na „lište“ času a vo Svätom písme • pomenovať biblický príbeh o stvorení ako model stvorenia, nie historickú udalosť • porovnať biblický príbeh o stvorení s vedeckým pohľadom • porovnať staroveké mýty o vzniku sveta s posolstvom biblického textu • jednoducho vytvoriť symbolický obraz stvorenia sveta • zostaviť vlastný žalm na oslavu stvorenia rečou dnešného človeka • vytvoriť jednoduchý projekt pre pomoc znečistenej prírode (globálne problémy)
<p>Hľadanie pravdy o sebe</p> <p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Človek – najmilší Boží zámer • Boh ako hrnčiar • Mám hodnotu • Človek v raji a jeho pád • To nie ja, to on...! • Svedomie 	<ul style="list-style-type: none"> • Pôvod človeka • Biblický obraz stvorenia človeka • Kto je človek? • Pád človeka • Prísľub nádeje • Hranice človeka • Svedomie 	<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať symbolickosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení človeka a porovnať s vedeckým pohľadom • vysvetliť hodnotu človeka v stvorení na Boží obraz • vnímať svoje vlastné hranice • navonok prejavíť úctu k človeku • porovnať biblický príbeh o páde človeka s mýtickým a poukázať na rozmer kresťanskej nádeje (vyznanie a odpustenie viny) • zdôvodniť existenciu zákona vo svedomí • určiť osobné prekážky pri hľadaní pravdy

<p>Ohlasovatelia pravdy</p> <p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slová ako obrazy • Biblia v obrazoch • Zhlti slovo - Ezechiel • Ježiš učí v podobenstvách • Vaše áno, nech je áno • Apoštoli – hlásatelia pravdy 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovo - Ohlasovanie pravdy • Biblia v obrazoch • Prorok Ezechiel • Podobenstvá a Nový zákon • Ježiš – učiteľ pravdy (Mt 5, 37) • Apoštoli – hlásatelia pravdy (sv. Peter, sv. Štefan) Modelové ilustrovanie konceptov a princípov pravdy 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť význam ohlasovania pravdy • odvodiť logický záver z prezentovanej obraznej biblickej reči pri povolani proroka Ezechiela • vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše 'áno' nech je 'áno' a vaše 'nie' nech je 'nie'“ (Mt 5,37) • vymenovať aspoň dvoch ohlasovateľov pravdy • jednoducho opísať život sv. Petra a sv. Štefana porovnať svoj život s predloženými vzormi – ohlasovateľmi pravdy
<p>Konať v pravde</p> <p>7</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zlaté pravidlo • Zákon lásky • Ježišov príkaz lásky • Skutky lásky • Hrdinovia lásky • Zodpovednosť za iných • Projekt pomoci iným 	<ul style="list-style-type: none"> • Zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky • Židovský zákon Zedaka • Islamský Zakat • Ježišov príkaz lásky • Skutky lásky (skutky milosrdenstva) • Hrdinovia lásky -Tereza, Maximilián Kolbe • Sociálny hriech • Riešenie problémovej úlohy – príbeh s mravnou dilemou 	<ul style="list-style-type: none"> • diskutovať o význame „Zlatého pravidla“ • porovnať židovský zákon Zedaka, islamský Zakat a Ježišov príkaz lásky • prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede o význame „Zlatého pravidla“ • vnímať dopad rozhodnutia na život človeka na modelovej situácii demonštrovať skutky lásky • posúdiť hodnotu pravdy a vy- vodiť závery pri riešení problémovej úlohy s mravnou dilemou • rozlišovať medzi väčším a menším zlom, medzi väčším a menším dobrom • definovať sociálny hriech vymenovať 3 skutky, ktorými koná podľa pravdy na príkladoch svätých, významných osobností a konkrétnych životných udalostiach vysvetliť spravodlivé (pravdivé) konanie

Rozpis učiva predmetu: Náboženská výchova 7.ročník			1. hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Sloboda a človek 7	<ul style="list-style-type: none"> • Desatoro • Prečo dodržiavať desatoro? • Múdrost' overená generáciami • Práva človeka • Norimberský proces, nacizmus • Komunizmus a väzni svedomia • Otroctvo v minulosti a dnes 	<ul style="list-style-type: none"> • chápanie slobody • povolanie k slobode • otroctvo človeka • závislosti • Exodus, cesta k slobode • hranice slobody - Desatoro • 	<ul style="list-style-type: none"> • na konkrétnej životnej situácii rozoznať život v slobode a v otroctve hriechu • posúdiť potrebu Božieho zákona v živote • definovať pojem slobody ako vnútorný stav človeka • vysvetliť, v čom spočíva zneužitie slobody • vymenovať dôsledky prvotného hriechu • vysvetliť rozdiel medzi zamestnaním a povolaním • vysvetliť pojem závislosť • uviesť príklady rôznych závislostí • reflektovať svoje vlastné rozhodnutia • posúdiť a modifikovať biblické príbehy z pohľadu dnešnej doby • rozlišovať rôzne spôsoby slobody, chápať Desatoro ako ich vyjadrenie

<p>Sloboda a rozhodnutia</p> <p>7</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozhodnutie a sloboda • Rozhodnutie a dôsledky • Keď robím to, čo robia iní • Svedomie • Je morálka človekovi daná alebo naučená? • Rozvoj svedomia • Vianoce – komercia či tradícia? 	<ul style="list-style-type: none"> • slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby) • sloboda a zodpovednosť • riešenie problémovej situácie – príbeh s mravnou dilemou • princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna) • morálka • 	<ul style="list-style-type: none"> • na základe analýzy problémovej situácie vysvetliť dopad rozhodnutí na život jednotlivca a spoločnosti • definovať svedomie • posúdiť hodnotu spravodlivosti vo svete • vyrozprávať biblické príbehy a posúdiť ich hodnotu pre dnešný život • vysvetliť vývoj svedomia z pohľadu vývoja človeka • na problémových situáciách s morálnou dilemou posúdiť vývoj morálneho úsudku • posúdiť princípy rozhodovania z pohľadu autonómnej a heteronómnej morálky
<p>Hľadanie pravdy o sebe</p> <p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Človek – najmilší Boží zámer • Boh ako hrnčiar • Mám hodnotu • Človek v raji a jeho pád • To nie ja, to on...! • Svedomie 	<ul style="list-style-type: none"> • Pôvod človeka • Biblický obraz stvorenia človeka • Kto je človek? • Pád človeka • Prísľub nádeje • Hranice človeka • Svedomie 	<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať symbolickosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení človeka a porovnať s vedeckým pohľadom • vysvetliť hodnotu človeka v stvorení na Boží obraz • vnímať svoje vlastné hranice • navonok prejavíť úctu k človeku • porovnať biblický príbeh o páde človeka s mýtickým a poukázať na rozmer kresťanskej nádeje (vyznanie a odpustenie viny) • zdôvodniť existenciu zákona vo svedomí • určiť osobné prekážky pri hľadaní pravdy

Boh oslobodzuje človeka 6	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastné hranice a vina • Kto za to môže • Zažiť odpustenie • Ježiš oslobodzuje od hriechu • Sviatosť zmierenia • Legenda o sv. Jurajovi 	<ul style="list-style-type: none"> • vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky • kresťanský pohľad na vinu a odpustenie • zaobchádzanie s vlastnou vinou • sociálny hriech • chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách • Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatosťné i mimo sviatosťné) 	<ul style="list-style-type: none"> • predstaviť vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky • vysvetliť archetypálnu skúsenosť človeka s vinou a previnením v rôznych kultúrach a náboženstvách v dejinách ľudstva • konfrontovať ju s biblickým pohľadom na uznanie viny a odpustenia • uvedomovať si mravné rozmery svojich rozhodnutí a ich dopad voči sebe, druhým ľuďom, svetu, Bohu • opísať postup sviatosti zmierenia • rozlíšiť sviatosťnú formu pokánia a mimo sviatosťnú formu • osvojovať si kresťanský pohľad na vinu a odpustenie
----------------------------------	--	---	--

<p>Rešpektovanie vierovyznaní</p> <p>7</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Veriť • Hlavné učenie svetových náboženstiev • Posvätné miesta • Svätíť sviatočné dni • Putovanie po ceste predkov • Kresťanstvo a kultúra života • Projekt – Svetové náboženstvá 	<ul style="list-style-type: none"> • rešpektovanie inakosti • rozdelenie sveta podľa kultúr (myslenie kultúr) • rozdielne cesty hľadania Boha (hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo..) • putovanie po ceste predkov 	<ul style="list-style-type: none"> • vymenovať základné monoteistické náboženstvá • vymenovať základné polyteistické náboženstvá • opísať základné znaky svetových náboženstiev (hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo) • porovnať učenie svetových náboženstiev s kresťanským učením • opísať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev • priradiť základné symboly svetových náboženstiev • vyjadriť úctu voči ľuďom iného vierovyznania • rešpektovať slobodu vierovyznania • opísať pozitívne hodnoty svetových náboženstiev • pomenovať a zdôvodniť prínos náboženstiev pre život spoločnosti • vysvetliť kresťanský pôvod v histórii vyvoleného národa • pomenovať a zdôvodniť prínos kresťanstva pre život našej spoločnosti • vyjadriť úctu k osobným koreňom vychádzajúcim z kresťanstva a identifikovať sa s nimi
--	---	---	--

<p>Láska ako autorita</p> <p>5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Autorita a načo? • Hierarchia • Blahoslavenstvá • Projekt – Cirkevná hierarchia • Všetko o slobode 	<ul style="list-style-type: none"> • sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť) • láska ako cesta k slobode (blahoslavenstvá) • sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, spoločnosti, cirkvi) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v cirkevnom členení a hierarchickom usporiadaní, vymenovať diecézy Slovenska a ich biskupov • uvedomiť si dôležitosť autority v spoločnosti • vnímať napätie medzi vnútornou poslušnosťou k autoritám a nutnosťou odoprieť poslušnosť pri zneužití autority • formovať svedomie ako zvrchovanú normu mravnosti • poznávať hranice osobnej slobody • interpretovať texty blahoslavenstiev na chápanie konkrétnych životných situácií, ako výzvu pre kresťanské konanie vo svete a ako prejav spolupráce na rozvoji Božieho kráľovstva • je pripravený zapojiť sa do spoločného projektu kresťanskej pomoci • reálne oceniť vlastné dary a je pripravený použiť ich pre svoje dobro aj dobro blízkych
------------------------------------	--	--	--

Rozpis učiva predmetu: Náboženská výchova 8.ročník			1. hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Dôstojnosť človeka 5	<ul style="list-style-type: none"> • Úvodná hodina • Sebapoznanie • Zodpovednosť • Sebaprijatie, komplexy • Sebaúcta 	<ul style="list-style-type: none"> • Sebapoznanie (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti) • Zodpovednosť za prijaté dary • Sebaprijatie, komplexy • Sebaúcta • 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojmy sebaúcta, sebaprijatie a komplexy • uvedomiť si zodpovednosť za rozvíjanie svojich talentov • vyjadriť vlastný názor. • rozvíjať návyk vonkajších prejavov sebaúcty • eliminovať svoje komplexy • trénovať v pozitívnom sebahodnotení.
Kto je človek 6	<ul style="list-style-type: none"> • Kto je človek • Úcta k človeku • Ľudská dôstojnosť • Pohľad na človeka v dejinách • Človek ako muž a žena • Kresťanský pohľad na dôstojnosť človeka 	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudská dôstojnosť (Gn,) • Človek ako muž a žena (úcta k človeku, dôstojnosť muža a ženy, matriarchát, patriarchát, sexizmus) • Kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pôvod ľudských práv v židovsko-kresťanskej viere v jedného Boha • sformulovať pojem dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma • oceniť kresťanský pohľad pri hľadaní a akceptovaní dôstojnosti človeka • prejavovať úctu každému človeku • opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a rôznych historických kontextoch a porovnať ho s kresťanským pohľadom • oceniť uskutočňovanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu • rozvíjať návyk vonkajších prejavov ohľaduplnosti a zdvorilosti voči opačnému pohlaviu

<p>Ľudskosť</p> <p>9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odvrátená tvár ľudskosti • Vojna v minulosti a dnes • Zmysel utrpenia • Boh ukrytý v biede sveta • Božie kráľovstvo • Opakovanie • Ľudskosť, tolerancia • Ježišov postoj k ľuďom na okraji • Objavenie ľudskosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Odvrátená tvár ľudskosti (zneužívanie, manipulácia, vojna – v minulosti a dnes, problém „spravodlivých“ vojen) • Otázky o zmysle utrpenia, pochybnosť ako miesto komunikácie, Boh ukrytý v biede sveta (bol som hladný) • Božie kráľovstvo ako kráľovstvo pokoja • Ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji) • Objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka) 	<ul style="list-style-type: none"> • položiť si otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia a hľadať na ne odpoveď • na základe poznania dejinných súvislostí hľadať príčiny odvrátenej tváre ľudskosti • vnímať nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania • prejaviť vonkajší skutok empatie voči iným • spoznať a odmietnuť manipuláciu
<p>Dôstojnosť a výkon</p> <p>5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mat' alebo byť • Hodnota práce • Veľkonočné obdobie • Cirkev slabých • Sviatosť pomazania chorých 	<ul style="list-style-type: none"> • „Mat“ alebo „byť“ • Hodnota práce a dôstojnosť človeka • Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, sociálne učenie Cirkvi) • Utrpenie – sviatosť pomazania chorých 	<ul style="list-style-type: none"> • vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu • porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti • integrovať hodnoty milosrdenstva do sústavy hodnôt sociálneho cítenia spoločnosti i jednotlivca • nadchnúť sa pozitívnymi vzormi z dejín Cirkvi • vytvoriť zákony „svedectva lásky“ obohacujúce spoločnosť (štát, mesto, školu, triedu).

<p>Kultúra života</p> <p>7</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kultúra rozvoj človeka • Kultúra rozvoj spoločnosti • Hodnoty kultúry života a smrti • Ochrana hodnôt • Ľudskosť – kresťanský ideál • Kresťanské vzory • Opakovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Kultúra – rozvoj človeka, rozvoj ľudskej spoločnosti • Hodnoty kultúry života a kultúry smrti (liberalizmus – relativizmus hodnôt, konzervativizmus – ochrana hodnôt) • Ľudskosť – kresťanský ideál (kresťanské vzory) 	<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru • na podklade Svätého písma posúdiť hodnotu človeka od počatia po prirodzenú smrť • uvedomiť si kresťanské hodnoty integrované v spoločnosti • akceptovať a preferovať život ako hodnotu • zostaviť škálu osobných hodnôt (môj rebríček hodnôt) • porovnať spoločenský prínos kresťanských hodnôt pre spoločnosť v porovnaní s prioritami liberalizmu • podľa zostaveného rebríčka hodnôt v modelových situáciách demonštrovať ich vonkajšie prejavy
--------------------------------	---	--	---

Rozpis učiva predmetu: Náboženská výchova 9.ročník			1. hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Zodpovednosť 4	<ul style="list-style-type: none"> • Úvodná hodina • Poznanie rastu • Spoznať svoje silné a slabé stránky • Pozvanie k zodpovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Etymológia pojmu zodpovednosť • Život – pozvanie k zodpovednosti (podobenstvo o talentoch) 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť etymológiu pojmu zodpovednosť • objaviť posolstvo biblického textu podobenstva o talentoch • aplikovať podobenstvo o talentoch ako pozvanie k zodpovednosti pre svoj život • formovať postoj zodpovednosti za svoj život

<p>Zodpovednosť za seba</p> <p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Moje vzory • Ísť za hviezdou • Ježišove postoje • Kto bol a je Ježiš ľudí • Zobrazenie Ježia v umení • Opakovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Sebarozvoj (sebaocenenie a prijatie) • Potreba životných vzorov • Korekcia mediálnych vzorov (imitovanie vzorov) • Výzva k hľadaniu a odkrývaniu životného zmyslu • Ponuka kresťanských vzorov (Jn 1,35-39) 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak vie • racionálne sa konfrontovať s potrebou životných vzorov • kriticky analyzovať ponuku mediálnych vzorov a konfrontovať svoj postoj voči vzorom • rozlíšiť medzi manipulačným vzorom a vzorom ponúkajúcim sprevádzanie • rozvíjať schopnosť seba porozumenia • vnímať sebaocenenie a prijatie ako podmienku sebarozvoja • formovať postoj sebakorekcie vychádzajúcej z rovnováhy medzi potrebou originality a potrebou začlenenia sa • z pohľadu humanizmu oceniť kresťanskú ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru
--------------------------------------	--	---	---

<p>Zodpovednosť za svoju vieru</p> <p>8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Čo znamená veriť? • Vyznanie viery • Aký Boh je alebo aký Boh nie je • História Vianoc • Komu vlastne verím? • Kto si Bože? • Dogmy – reč viery (Credo) • Sekty • . Opakovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Prečo veriť? (dôvody pre vieru, dôvody pre neveru) • Poverčivosť – nesprávna forma religiozity • Nebezpečenstvo siekt a ich ponuky dnes • Vyznanie viery - rozhodnutie pre vieru • Reč Cirkvi - metaforická reč dogiem • Nová reč Cirkvi – II. vatikánsky koncil • Kresťanská zrelosť (sviatostný život) • 	<ul style="list-style-type: none"> • analyzovať dôvody pre náboženskú vieru • prijať skutočnosť religiozity človeka ako prejav túžby po presahu samého seba • logicky zdôvodniť poverčivosť ako prejav nezrelej religiozity • opísať znaky sekty • porovnať sektu a Cirkev • vysvetliť pôvod siekt a techniky manipulácie • interpretovať biblické texty obsahujúce vyznanie viery Ježišových učeníkov a nájsť súvislosť s apoštolským vyznaním viery • reprodukovať vyznanie viery ako akt dôvery • jednoduchým spôsobom vysvetliť historický kontext vzniku apoštolského a nicejsko-carhradského vyznania viery • rozlíšiť jednotlivé časti vyznania viery a ich konkrétnych významov • porozumieť vývoju reči Cirkvi v historickom kontexte • na odkaze II. vatikánskeho koncilu predstaviť potrebu novej reči Cirkvi súčasnej spoločnosti
---	--	---	---

			<ul style="list-style-type: none">• vnímať sekularizmus ako prejav neporozumenia reči Cirkvi• rozvíjať kresťanské prvky spirituality v osobnostnom raste•
--	--	--	---

<p>Zodpovednosť za budovanie vzťahov</p> <p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Túžba po láske • Kamarátstvo, priateľstvo • Priateľstvo a láska • Láska a partnerstvo • Význam pohlavia ako zväzku • Rodina 	<ul style="list-style-type: none"> • Túžba po presiahnutí seba (ontologická potreba lásky človeka k človeku a človeka k Bohu) • Vzťahy muž a žena (Pieseň piesní) • Priateľstvo a láska • Ideál rodiny a pseudorodina • Medzigeneračné vzťahy • 	<ul style="list-style-type: none"> • objaviť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu • nájsť rozdiely medzi priateľskou láskou, láskou muža a ženy, láskou rodičovskou a láskou k Bohu • oceniť význam budovania vzťahov ako naplnenia života zmyslom • vnímať hodnotu lásky ako proces dozrievania • uvedomiť si riziká zneužitia túžby človeka po láske • zostaviť hierarchiu hodnôt v partnerských vzťahoch • oceniť význam kvalitného budovania partnerského vzťahu ako základ hodnotného manželstva a rodiny • formovať návyk vonkajších prejavov úcty k človeku • rozlíšiť rôzne formy spolužitia dvoch ľudí v súčasnosti • predstaviť rodinu ako optimálne Bohom chcené spoločenstvo osôb zamerané pre dobro jej členov a na prijatie a výchovu detí • porozumieť svojmu postaveniu v rodine a osvojiť si riešenia rodinných konfliktov • na modelových situáciách si
---	--	---	---

			<p>precvičiť riešenia rodinných konfliktov</p> <ul style="list-style-type: none">• vie hľadať kompromis pri riešení medzigeneračných konfliktov•
--	--	--	---

<p>Zodpovednosť človeka za svet v ktorom žije</p> <p>9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pohľad kresťana na vzťah človeka k prírode • Boh pozýva človeka k ochrane Božieho diela • Ekologická uvedomelosť kresťanov • Kresťanské poslanstvo ľudskosti • Človek v priebehu dejín objavuje v sebe „človečenstvo“ • . Požiadavka spravodlivosti, čestnosti a zodpovednosti • Opakovanie 9. ročníka • Byť prorokom svojej doby • Opakovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Ekológia a zodpovednosť Gn 1,28-29 (globálne problémy) • Angažovanosť kresťana v spoločnosti (politika, štátny režim) • Úloha Cirkvi v spoločnosti • Kresťanské denominácie na Slovensku • Ekumenizmus • 	<ul style="list-style-type: none"> • na základe analýzy súčasných ekologických javov v konfrontácii s poslanstvom biblického textu Gn 1,28-29 vyjadriť dôležitosť ekologického myslenia a správania sa človeka • vnímať potrebu ekologického myslenia človeka • praktizovať zručnosti triedenia odpadu v domácnosti a šetrného zaobchádzania s prírodnými zdrojmi • akceptovať vlastnú zodpovednosť prijatím svojej úlohy na spoluvytváraní sveta • zdôvodniť potrebu angažovanosti kresťanov v politike a verejnom živote • osvojovať si postoj kresťanskej angažovanosti v spoločnosti a v Cirkvi • charakterizovať jednotlivé kresťanské denominácie na Slovensku a objaviť spoločné základy viery • akceptovať existenciu kresťanských denominácií ako dôsledok historického vývinu • oceniť asertívnu komunikáciu a správanie ako prejav spolupráce
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjať postoj tolerancie ku kresťanom iných denominácií • formovať postoj spolupráce v ekumenickom duchu v sociálnej oblasti •
--	--	--	--

5. UČEBNÉ ZDROJE

Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre piaty ročník základných škôl „Poznávanie cez dialóg“ vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus, dokumenty, biblické mapy, internet, televízia, didaktická technika, materiály z webových portálov a stránok katechetických úradov

6. HODNOTENIE PREDMETU

Náboženská výchova je hodnotená známkou.

Žiak bude v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ SR. Bude hodnotený priebežne, bude používané sumatívne aj formatívne hodnotenie žiaka.

Integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia.

Na hodinách budeme hodnotiť:

- **ústne skúšanie** - vedomosti osvojené z jednotlivých obsahových celkov
- **aktivita žiakov** - zapájanie sa do dialógu na hodine

- **projekty a prezentácie** - žiaci predstavia svoje práce pred spolužiakmi: Hodnotíme: Estetiku práce , nápaditosť, pochopenie témy a grafické prevedenie. Do hodnotenia zapojíme aj názor triedy alebo skupiny.
- **písomné práce:** dopĺňovačky, práca so svätým Písmom, rébusy, riešenie osemsmerníkov s kresťanskými témami /2x za pol rok/

Bodovacia tabuľka PP:

100 % - 90 % = 1

89 % - 75 % = 2

74 % - 50 % = 3

49 % - 25 % = 4

24 % - 0 % = 5

Stupeň 1 (výborný) - žiak zvládol pochopenie danej témy, previedol ju veľmi nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, myslí logicky správne. Ústny a písomný prejav je správny, grafický prejav je presný a estetický.

Stupeň 2 (chválitebný) – žiak zvládol pochopenie témy, previedol ju nápadito, pohotovo vykonáva požadované činnosti, ústny a písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti a presnosti, grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností.

Stupeň 3 (dobrý) – žiak pochopil tému za pomoci učiteľa, v úlohe sa dopúšťa chýb, v ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti a presnosti, vo výsledkoch sú častejšie nedostatky, grafický prejav je menej estetický.

Stupeň 4 (dostatočný) - žiak pochopil tému za veľkej pomoci učiteľa, v úlohe sú nepresnosti, medzery, dopúšťa sa chýb, v ústnom a písomnom prejave sú vážne nedostatky, práca je nepresná, grafický prejav je málo estetický.

Stupeň 5 (nedostatočný) – žiak si neosvojil požadované vedomosti, nevie svoje vedomosti uplatniť, v úlohe sú veľké nepresnosti, dopúšťa sa závažných chýb, kvalita výsledkov a grafický prejav na nízkej úrovni popr. neodovzdaná práca.

4.17. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU TECHNIKA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovaci jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Človek a svet práce				
Predmet:	TECHNIKA				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina

1.CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Konceptia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky.

Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovvej spoluúčasti a spolupráci žiakov.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;
- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na sebarealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie: zvnútornený, vzájomne prepojený súbor nadobudnutých vedomostí, zručností, schopností, postojov a hodnotových orientácií, ktoré sú dôležité pre rozvoj osobnosti jednotlivca, jeho aktívne zapojenie sa do spoločnosti, uplatnenie v zamestnaní a jeho celoživotné vzdelávanie.

1. Poznávacie (kognitívne) kompetencie

- používať kognitívne operácie
- učiť sa sám aj v skupine
- kriticky myslieť
- formulovať a riešiť problémy
- tvorivo myslieť

2. Komunikačné kompetencie

- tvoriť, prijímať a spracovávať informácie
- vyhľadávať a sprostredkovať informácie
- formulovať svoj názor a argumentovať

- verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city

3. Interpersonálne (sociálne) kompetencie

- akceptovať skupinové hodnoty
- tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín
- spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami
- vžiť sa do pocitov a konania inej osoby

4. Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie

- vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
- vytvárať vlastný hodnotový systém
- regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Vzdelávací štandard učebného predmetu technika sa člení na dva tematické okruhy technika a ekonomika domácnosti, pričom každý z nich sa ďalej člení na jednotlivé tematické celky. Dôraz sa kladie na tematický okruh technika. Škola je povinná odučiť z tematického okruhu technika najmenej dve tretiny z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku a najviac jednu tretinu z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v školskom roku z tematického okruhu ekonomika domácnosti podľa svojich materiálno-technických a personálnych podmienok

Rozpis učiva predmetu: technika 5. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Človek a technika 6	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod, bezpečnosť práce, hodnotenie predmetu Technika a jej význam • Prostredie technické, prírodné a spoločenské • Vplyv techniky na človeka a prírodu • Ochrana prírody 	<ul style="list-style-type: none"> • Školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni • Technika prostredie technické – prírodné – spoločenské, vzťahy medzi nimi • Ochrana, príroda, negatívne vplyvy techniky 	<ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať pravidlá BOZP, hygieny a správania sa, • vysvetliť pojem technika v užšom a širšom zmysle slova, • uviesť príklady pozitívnych a negatívnych vplyvov techniky na človeka, prírodu a spoločnosť, • zdôvodniť na príkladoch potrebu pozitívneho prístupu človeka k tvorbe techniky, • vypracovať projekt na tému z ochrany prírody,
Človek a výroba v praxi 10	<ul style="list-style-type: none"> • Remeslo, remeselník • Pracovný nástroj a náradie • Práca s nástrojmi a náradím • Remeslo v praxi • Remeselná výroba v súčasnosti • Proces vzniku výrobku • Vlastný výrobok 	<ul style="list-style-type: none"> • Remeslo, remeselník, pracovný nástroj, pracovné náradie, remeslá v minulosti a v súčasnosti • Výrobok, vznik výrobku: myšlienka – proces výroby – výrobok návrh výrobku človeku spríjemňujúceho život 	<ul style="list-style-type: none"> • porovnať profesie remeselníkov v minulosti a v súčasnosti, • vysvetliť pojem výrobok opísať proces vzniku jednoduchého výrobku, • vyhľadať príklady výrobkov, pracovných nástrojov a pracovného náradia remeselníkov v minulosti a v súčasnosti, • vyhodnotiť priebeh tematickej exkurzie z výroby, • prezentovať návrh a zhotovenie vlastného jednoduchého výrobku z dostupných prírodných materiálov v danom regióne,

<p>Úžitkové a darčkové predmety</p> <p>7</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výroba vianočného svietnika, dekorácie • Vianočná výzdoba triedy • Surovina, materiál, polotovary • Myšlienka, návrh, náčrt • Postup práce (môj tvorivý kútik) • Tvorba vlastného výrobku • Úprava areálu • Práca so stavebnicou 	<ul style="list-style-type: none"> • Surovina, materiál, polotovary, darčkový a úžitkový predmet • Myšlienka, návrh, náčrt, rozmery, náradie a nástroje, postup práce • materiál: špajdl'a, vetvička, gaštan, plastelína, kôra, latka, tenký drôt, • Alobal, kartón a pod. • Výrobky: náhrdelník; náušnice; náramok; zvieratko; • Počítadlo; svietnik; kvet; stojan na pero; stojan na „mobil“ a pod 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť náčrt jednoduchého výrobku, • vybrať technické materiály a nástroje na zhotovenie výrobku, • navrhnuť postup práce pri zhotovení výrobku, • zhotoviť navrhnutý výrobok, • prezentovať výsledky svojej práce • vysvetliť vlastnými slovami rozdiely medzi vynálezom, patentom a objavom opísať proces vzniku výrobku,
<p>Plánovanie a vedenie domácnosti</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Peniaze a práca 	<ul style="list-style-type: none"> • Súlad osobných želaní s potrebami človeka • Vzťah ľudská práca – peniaze 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb, • uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec), • zoradiť osobné želanía/potreby podľa ich dôležitosti,
<p>Domáce práce a údržba domácnosti</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Domáce práce • Údržba domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Upratovanie domácnosti, organizácia upratovania, postupy, prostriedky a ich dopad na životné prostredie • Odpad a jeho ekologická likvidácia 	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti, • ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti,

Príprava jedál 2	<ul style="list-style-type: none"> • Kuchyňa • Stolovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuchyňa (základné vybavenie, udržiavanie poriadku a čistoty, bezpečnosť a hygiena prevádzky) • Základné zložky potravy • Príprava jedál (úprava jedál v studenej kuchyni, základné spôsoby tepelnej úpravy, základné • Úprava stola a stolovanie (jednoduché prestieranie, obsluha a správanie sa pri stole, slávnostné stolovanie v rodine, dekorácie a kvety na stole) • Denný režim – rozloženie a zloženie potravy v priebehu dňa 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v základnom vybavení kuchyne, • používať základný kuchynský inventár a bezpečne obsluhovať základné spotrebiče, • pripraviť jednoduché jedlá v súlade so zásadami zdravej výživy, • dodržiavať základné princípy stolovania, spoločenského správania sa a obsluhy pri stole v spoločnosti,
Ručné práce 4	<ul style="list-style-type: none"> • Základné pomôcky a nástroje • Tkaniny • Šitie 	<ul style="list-style-type: none"> • Základné pomôcky a nástroje na ručné práce, šijací stroj • Tkaniny – bavlnené, hodvábné, vlnené, syntetické • Základné stehy, pomocné stehy, obnitkovacie stehy, spojovacie stehy, ozdobné stehy • Prišívanie zapínadiel • Prišitie pútka • Navlečenie gumených šnúrok • Strih a jeho základné využitie 	<ul style="list-style-type: none"> • oboznámiť sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné práce, • rozoznať rôzne druhy tkanín, • šiť rôznymi stehmi, • robiť drobné opravy odevov, • oboznámiť sa so strihom na najjednoduchších príkladoch.

Rozpis učiva predmetu: technika 6. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Človek a technika 2	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova žiakov k BOZP na hodinách techniky • Dejiny techniky. Proces vzniku výrobku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť vlastnými slovami rozdiely medzi vynálezom, patentom a objavom • Opísať proces vzniku výrobku 	<ul style="list-style-type: none"> • školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni, • významné etapy v dejinách vývoja techniky v Európe a vo svete, • vynález, patent, objav a ich spoločenský význam, • proces vzniku výrobku: myšlienka – konštruovanie – výroba – použitie výrobkov – likvidácia a recyklácia,
Grafická komunikácia v technike 5	<ul style="list-style-type: none"> • Zobrazovanie v technike • Technický výkres • Kóta a kótovanie • Čiary a technické písmo • Zostrojenie technického výkresu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zobrazovanie v technike • Návrh, náčrt, technický náčrt, piktogram, technický výkres • Kóta, kótovanie, druhy čiar, mierka • Zobrazovanie telies na jednu priemetňu – nárysňu • Čítanie jednoduchého technického výkresu • Vlastný jednoduchý výrobok • Odporúčané výrobky: sú uvedené v rámci nasledujúceho tematického celku 	<ul style="list-style-type: none"> • poukázať na základné rozdiely medzi technickým zobrazovaním a kresbou, • uviesť príklady uplatnenia piktogramov, • vytvoriť vlastný návrh piktogramu, • vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa, • uviesť príklad zobrazenia telesa na jednu priemetňu – nárysňu, • porovnať význam základných druhov čiar na technickom náčrte a výkrese, • určiť z technického výkresu rozmery zobrazeného telesa, • narysovať zobrazenie telesa v jednej priemetni, • priradiť kóty k zobrazenému j telesu, • vypracovať projekt na porovnanie rôznych druhov zobrazení,

<p>Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania</p> <p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Drevo • Surovina a materiál. Návrh vlastného výrobku • Pracovné postupy práce s drevom • Výrobok z dreva • Kovy a ich vlastnosti. Výroba železa a ocele. • Pracovné postupy pri práci s kovmi. • Vlastný výrobok z kovu 	<ul style="list-style-type: none"> • Drevo – stavba, štruktúra, rozdelenie, vlastnosti, • Drevo – ťažba, surovina, spracovanie, druhy reziva, polotovary, • Použitie, pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, rašpl'ovanie, pilovanie, brúsenie, vrtanie, • Lepenie, spájanie klincami a skrutkami • Povrchová úprava, výrobok z dreva výrobky: krmidlo pre vtáčikov (do klietky; do exteriéru); • Stojan na varešky; • Počítadlo; • Rámik na obraz; • Krabička na šperky; • Stojan na „mobil“ a pod. • Výroba železa a ocele, surovina kovy – rozdelenie, vlastnosti, polotovary, použitie • Pracovné postupy: meranie a obrysovanie, vyrovnávanie, strihanie, štikanie, ohýbanie, pilovanie, prebíjanie, vysekávanie, povrchová úprava, • Samostatná práca, výrobok z kovu • Výrobky: ozdobná brošňa alebo retiazka; kvet; košík; • Stojan na písacie potreby; oplietané vajíčko; zvonkohra a pod. 	<ul style="list-style-type: none"> • porovnať vlastnosti rôznych drevín, • zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania dreva podľa technického výkresu, • rozlíšiť základné druhy kovov, • porovnať vlastnosti kovov, • vysvetliť princíp spracovania kovov na polotovary, • uviesť príklady využitia kovov v praxi v závislosti od ich vlastností, • zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plechu a drôtu podľa technického výkresu, • rozlíšiť základné druhy plastov, • uviesť príklady použitia plastov v praxi, • zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plastov podľa technického výkresu,
---	---	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Plasty – rozdelenie, vlastnosti, druhy, výroba plastov, surovina, použitie, likvidácia a recyklácia • Pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, pilovanie, vrtanie • Leštenie a matovanie, lepenie, spoj skrutkou, • Samostatná práca, výrobok z plastu • Výrobky: privesok na kľúče; stierka na cesto; kvet; hodiny; škrabka na okno; pokladnička; ozdoba na vianočný stromček; veľkonočný svietnik a pod. 	
Elektrická energia, elektrické obvody 5	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrická energia • Šetrenie elektrickou energiou • Práca s elektrotechnickou stavebnicou 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrická energia, výroba – premena energií, zdroje, využitie v priemysle a v domácnosti, šetrenie elektrickou energiou elektrické obvody • Prvky a schematické značky, schémy elektrických obvodov • Elektrotechnická stavebnica • Nebezpečný odpad – jeho zber a separovanie (monočlánky, batérie, akumulátory) • Účinky elektrického prúdu • Prvá pomoc pri úraze elektrickým prúdom 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť rozdiely medzi monočlánkom, batériou a akumulátorom, • znázorniť prvky jednoduchých elektrických obvodov, • zapojiť jednoduchý elektrický obvod na stavebnici, • zdôvodniť zber nebezpečného odpadu, • opísať hlavné zásady postupu poskytnutia prvej pomoci pri úraze elektrickým prúdom, • zapojiť samostatne ďalšie elektrické obvody na el. stavebnici podľa schémy,
Jednoduché stroje a mechanizmy 3	<ul style="list-style-type: none"> • Jednoduché nástroje. Mechanizmy • Zdroje a princípy mechanizmov 	<ul style="list-style-type: none"> • Jednoduché stroje, mechanizmy • Prevody – druhy a princípy, využitie (mechanické hračky, mechanické prístroje a zariadenia v domácnosti a v praxi) 	<ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklady využitia jednoduchých strojov, mechanizmov a prevodov v praxi, • porovnať niektoré druhy prevodov v mechanických hračkách,

<p>Ekonomika a vedenie domácnosti</p> <p>Plánovanie a vedenie domácnosti</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobné príjmy a výdavky 	<ul style="list-style-type: none"> • Príjmy a výdavky, rozpočet domácnosti, ekonomika domácnosti • Archivácia dôležitých dokumentov (záručné listy, úhrady platieb a pod.) 	<ul style="list-style-type: none"> • viesť domáce účtovníctvo, • roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti, • vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov, • rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky, • opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - míňanie, sporenie a spoluúčasť, • zostaviť rozpočet domácnosti,
<p>Pestovateľské práce a chovateľstvo</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pestovanie – podmienky pre pestovanie • Zelenina • Okrasné rastliny • Liečivé rastliny • Chovateľstvo 	<ul style="list-style-type: none"> • Základné podmienky pre pestovanie (pôda a jej spracovanie – rýľovanie, hrabanie, úprava hriadok; zvyšovanie úrodnosti – hnojenie, striedanie plodín; výživa rastlín, ochrana rastlín a pôdy) • Zelenina (osivo, výsadba, priesady, jednotenie zeleniny, podmienky a zásady pestovania, pestovanie vybraných druhov zeleniny) • Okrasné rastliny (zásady ošetrovania izbových rastlín, rozmnožovanie izbových rastlín stonkovými odrezkami, pestovanie vybraných okrasných drevín a kvetov, kvety v interiéri a exteriéri) 	<ul style="list-style-type: none"> • vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti, • zvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín, • využívať kvety pre výzdobu, • zvoliť podľa druhu pestovateľských činností správne pomôcky, nástroje a náradie a urobiť ich údržbu, • dodržiavať technologické postupy, • preukázať základnú znalosť chovu drobných zvierat a zásad bezpečného kontaktu so zvieratami, • dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti, • poskytnúť prvú pomoc pri úraze vrátane úrazu spôsobeného zvieratami.

		<ul style="list-style-type: none"> • Rez, jednoduchá úprava kvetov, jednoduché aranžovanie a viazanie kytíc • Ovocné dreviny (druhy, spôsob pestovania, uskladnenie a spracovanie) • Liečivé rastliny (pestovanie vybraných druhov rastlín, rastliny a zdravie človeka, liečivé účinky rastlín, jedovaté rastliny, rastliny ako drogy a ich zneužívanie, alergie) • Poznávanie škodcov, ochrana zeleniny • Chovateľstvo (chov zvierat v domácnosti, podmienky chovu, hygiena a bezpečnosť chovu, kontakt so známymi i neznámymi zvieratami) 	
--	--	--	--

Rozpis učiva predmetu: technika 7. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Technika Grafická komunikácia v technike 6	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod do vyučovania predmetu • Technická dokumentácia výrobku • Zobrazovanie telies na tri priemetne • Návrh, technický výkres jednoduchého výrobku • Návrh, technický výkres jednoduchého výrobku 	<ul style="list-style-type: none"> • Školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni • Zobrazovanie telies na tri priemetne, technická dokumentácia výrobku • Návrh, technický výkres vlastného jednoduchého výrobku z dreva (kombinovaného výrobku) • Výrobky: sú uvedené v rámci nasledujúceho tematického celku; • Návrh výrobku (polotovár, pracovné postupy... usmerňuje učiteľ) má byť realizovateľný v rámci nasledujúceho tematického celku 	<ul style="list-style-type: none"> • určiť jednotlivé priemetny na technickom výkrese, • doplniť chýbajúci priemet telesa na technickom výkrese, • uviesť príklady reálnych predmetov, ktoré je potrebné zobraziť viacerými priemetmi, • narysovať jednoduchý technický výkres výrobku v troch priemetoch, • vysvetliť rozdiel medzi technickým výkresom a technickou dokumentáciou, • naprojektovať tvar, rozmery, materiál a pracovný postup na vlastný jednoduchý výrobok,
Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania 11	<ul style="list-style-type: none"> • Technické materiály, ich vlastnosti a využitie • Pracovné postupy obrábania dreva • Jednoduché konštrukčné spoje • Výrobok z dreva podľa technického výkresu • Povrchová úprava dreva 	<ul style="list-style-type: none"> • Technické materiály – kovy, drevo, plasty, keramické materiály, sklo • Guma, textil, kompozitné materiály, vlastnosti a využitie • Pracovné postupy obrábania dreva: rezanie, dľabanie, vŕtanie, lepenie, 	<ul style="list-style-type: none"> • porovnať vlastnosti vybraných druhov technických materiálov, • vykonať jednoduchý experiment na porovnanie vybranej vlastnosti materiálov, vlastnosť aplikujú na príkladoch v praxi,

	<ul style="list-style-type: none"> • Pracovné postupy obrábania kovov • Výrobok z viacerých materiálov • Pracovné postupy obrábania plastov • Výrobok z plastu podľa technického výkresu • Výrobok z plastu podľa technického výkresu 	<ul style="list-style-type: none"> • Spájanie skrutkami, spájanie dreva plátovaním, povrchová úprava • Pracovné postupy obrábania kovov: rezanie, pilovanie, vrtanie • Nitovanie, ohýbanie • Pracovné postupy obrábania plastov: vrtanie, lepenie, ohýbanie • Tvárnenie, spájanie skrutkami • Samostatná práca, výrobok kombináciou materiálov • Výrobky: otvárač na veľká fľaša; vianočný svietnik • Značkovač záhradného záhonu; hviezdicová miska pod kvetináč • Dopravná značka; netradičný prívesok; forma na odlievanie panáčka/autíčka; kyprič pôdy a pod. 	<ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklady využitia vybraných druhov technických materiálov v praxi, • navrhnuť technologický postup zhotovenia vlastného výrobku, • zrealizovať na výrobkoch vybrané pracovné postupy ručného obrábania podľa technického výkresu,
<p>Stroje a zariadenia v domácnosti</p> <p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stroje a zariadenia používané v domácnosti • Obsluha a údržba domácich zariadení • Bezpečné používanie domácich zariadení • Obsluha a údržba domáceho stroja (projekt) 	<ul style="list-style-type: none"> • Stroje a zariadenia – mechanické, plynové, benzínové, elektrické stroje a zariadenia – charakteristika, návody na obsluhu a údržbu, bezpečné používanie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať stroje a zariadenia používané v domácnosti, • zdôvodniť výhody a nevýhody využitia strojov a zariadení na rôznych pohon, • vyhľadať na internete návod na obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení, • identifikovať nebezpečenstvo pri práci so strojmi a zariadeniami, • prezentovať bezpečné postupy používania vybraných mechanických strojov a zariadení v domácnosti,

			<ul style="list-style-type: none"> • vypracovať projekt na tému obsluhy a údržby vybraného domáceho stroja (zariadenia),
<p>Svet práce</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trh práce, voľba povolania • Možnosti vzdelávania, študijné odbory • Profesie, pracovné príležitosti v regióne • Hľadanie zamestnania 	<ul style="list-style-type: none"> • Trh práce – povolanie ľudí, druhy pracovísk, pracovných prostriedkov, pracovných objektov, charakter a druhy pracovných činností, kvalifikačné, zdravotné a osobnostné požiadavky, rovnosť príležitostí na trhu práce • Možnosti vzdelávania – náplň učebných a študijných odborov, prijímacie skúšky, informácie a poradenské služby • Zamestnanie – pracovné príležitosti v obci (regióne), spôsoby hľadania zamestnania, písanie životopisu, motivačného listu, pohovor u zamestnávateľa, problémy nezamestnanosti, úrady práce, práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií,
<p>Ekonomika domácnosti</p> <p>Príprava jedla a výživa</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zložky stravy • Tepelná úprava jedla 	<ul style="list-style-type: none"> • Význam bielkovín, tukov a sacharidov pre zdravie človeka • Význam vitamínov a minerálov pre zdravie človeka • Pitný režim • tradičné jedlá, typické jedlá iných kultúr • Stravovanie v rôznych kultúrach • Uchovávanie a podávanie hotových pokrmov 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť kalkulačný list a vypočítať cenu jedla, • pripraviť vybrané tradičné slovenské jedlo a typické jedlo inej kultúry, • opísať vplyv technologickej úpravy na kvalitu jedla,

Plánovanie a vedenie domácnosti 2	<ul style="list-style-type: none"> Poistenie 	<ul style="list-style-type: none"> Poistenie Poistenie motorových vozidiel (PZP) – porovnanie ponúk Poistenie stavby a domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti, na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje, diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením,
Ručné práce 2	<ul style="list-style-type: none"> Pletenie, háčkovanie Ručné práce 	<ul style="list-style-type: none"> háčkovanie (krátky a dlhý stĺpik, retiazkové očka) pletenie (hladké a obrátené očka, začínanie a ukončenie pletenia, pridávanie a uberanie očiek) práca s netradičným materiálom (napr. šúpolie, drotárstvo, gumičkovanie) kultúra odievania 	<ul style="list-style-type: none"> háčkovať s vlnou ručne pliesť, oboznámiť sa s ďalšími netradičnými (menej rozšírenými) ručnými prácami.

Rozpis učiva predmetu: technika 8. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Elektrické spotrebiče v domácnosti 5	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod do vyučovania predmetu • Elektrické spotrebiče v domácnosti a ich druhy • Pravidlá bezpečného používania a obsluhy spotrebičov • Spotreba elektrickej energie • Zber, triedenie a likvidácia spotrebičov 	<ul style="list-style-type: none"> • Školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni, BOZP • Elektrické spotrebiče v domácnosti, druhy elektrických spotrebičov • Princíp činnosti elektrických spotrebičov • Pravidlá bezpečného používania a obsluhy • Ekonomika domácnosti, energetický štítok (energetická trieda) • Elektrických spotrebičov • Spotreba elektrickej energie 	<ul style="list-style-type: none"> • opísať princípy činnosti vybraných elektrických spotrebičov, • ovládať pravidlá použitia vybraných elektrických spotrebičov v domácnosti, • vypočítať spotrebu elektrickej energie vybraných spotrebičov v domácnosti s využitím energetického štítiku, • porovnať finančné náklady na prevádzku niektorých elektrických spotrebičov v domácnosti, • zdôvodniť zber, triedenie a likvidáciu vyradených elektrických spotrebičov, • zrealizovať prieskum projekt na kúpu elektrického spotrebiča do domácnosti,
Technická elektronika 5	<ul style="list-style-type: none"> • Elektronické súčiastky • Dióda, zapojenie diódy • Snímače a regulačné prvky • Jednoduché elektrické obvody • Jednoduché elektrické obvody 	<ul style="list-style-type: none"> • Dióda, tranzistor, integrovaný obvod, mikročip • Logické obvody • Snímače a regulačné prvky • Prenos signálov, telekomunikačná technika • Virtuálna elektronická stavebnica (Edison) 	<ul style="list-style-type: none"> • zapojiť diódu v priepustnom a nepriepustnom smere, • vysvetliť využitie diódy a tranzistora v elektrickom obvode, • vyhľadať na internete príklady využitia snímačov v bežnom živote, • uviesť spôsoby regulácie elektrických prístrojov a zariadení v domácnosti,
			<ul style="list-style-type: none"> • pracovať samostatne s virtuálnou elektronickou stavebnicou, • opísať princíp prenosu telekomunikačných signálov,

<p>Technická tvorba</p> <p>8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastný výrobok – blikajúci vianočný stromček • Konštruktér, konštruovanie, technická dokumentácia • Kresliace počítačové programy • Technológia výroby, dizajn, marketing • Reklamný leták na predaj vlastného výrobku • Tvorba technickej dokumentácie k vlastnému výrobku • Vlastný výrobok s využitím zapájania elektrických obvodov 	<ul style="list-style-type: none"> • Konštruktér, technológ, konštruovanie, technológia výroby • Návrh a tvorba technickej dokumentácie, dizajn • Marketing • PC, kresliace programy • Výrobky: stolový ventilátor na solárny pohon; solárne osvetlenie • Záhradného chodníka; ochranca bytu/domu – pohybový snímač so zvukovým signálom; štedrovečerný stolový blikajúci (LED) • Stromček; z nefunkčného „mobilu“ autíčko; netradičný šach a pod. 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku v elektronickej podobe, • vytvoriť reklamný leták s cenovou ponukou na predaj vlastného výrobku, • navrhnuť vlastný výrobok, • zrealizovať na svojom výrobku pracovné postupy ručného obrábania materiálov s využitím zapájania elektrických obvodov, • vypracovať projekt vlastného jednoduchého kombinovaného výrobku,
<p>Svet práce</p> <p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voľba profesijnej orientácie • Vplyvy na voľbu profesijnej orientácie • Kariérové poradenstvo • Projekt Moje budúce povolanie • Hrubá a čistá mzda, daň • Iné zdroje príjmu (dar, provízia, sociálna podpora) • Výpočet čistej mzdy pomocou internetovej kalkulačky 	<ul style="list-style-type: none"> • Voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebazpoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie, informační základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb 	<ul style="list-style-type: none"> • posúdiť svoje možnosti pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy, • využiť profesijné informácie a poradenské služby pre výber vhodného vzdelania, • navrhnuť plán a časový rozvrh pre dosiahnutie kariérnych cieľov, vrátane požiadaviek na vzdelanie a odbornú prípravu, náklady a možné zadlženie, • vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá),

			<ul style="list-style-type: none"> • uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora), • použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy,
<p>Ekonomka domácnosti</p> <p>Rodinná príprava 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rodina a vzťahy 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikovať predpoklady pre založenie rodiny • Efektívne komunikovať v rodine • Diskutovať o roliach v rodine 	<ul style="list-style-type: none"> • predpoklady pre založenie rodiny (fyzická, duševná a spoločenská zrelosť človeka), • význam vzťahov, hodnotová orientácia, zodpovednosť, tolerancia, význam rodinného zázemie, zodpovednosť za deti, člena rodiny, rodičov, starých rodičov komunikácia medzi členmi rodiny, rodinné súžitie (rodičia a deti, spolužitie viacerých generácií), • nebezpečné zlozvyky a ich následky (napr. fajčenie, závislosť na hrách), šikanovanie, domáce násilie,

<p>Plánovanie a vedenie domácnosti</p> <p>5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Finančné inštitúcie • Úspory a sporenie • Úvery a kreditné karty 	<ul style="list-style-type: none"> • Finančné informácie, finančné inštitúcie (bankové a nebankové subjekty, dcérske spoločnosti a pobočky zahraničných bánk) • Hotovostný a bezhotovostný platobný styk • Úspory, sporenie, možnosti sporenia • Úvery, kreditná karta • Úverová história a jej význam • Spôsoby, ako znížiť riziko v domácnosti (požiar, krádež a pod.) • Spotrebiteľská gramotnosť (kritický spotrebiteľ) 	<ul style="list-style-type: none"> • zoradiť osobné potreby a želania podľa ich dôležitosti, • vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny, • prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností, • zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia, • stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele zoradené podľa priority a kroky na ich dosiahnutie, • vysvetliť dôležitosť komunikácie o finančne významných záležitostiach s finančnou inštitúciou (predchádzanie konfliktom, krízové situácie), • vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu, • vysvetliť, ako používať rozpočet na kontrolu vynakladania prostriedkov na dosahovanie finančných cieľov, • vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí), • porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch, • uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe,
---	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu, • kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou, • analyzovať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách v súlade s osobným rozpočtom, • vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky, • vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi,
Príprava jedál 2	<ul style="list-style-type: none"> • Trvanlivosť potravín • Zložky stravy • Zostavenie jedálneho lístka 	<ul style="list-style-type: none"> • Potraviny (výber, nákup, skladovanie, skupiny potravín, zásady zostavovania jedálneho lístka) • Význam bielkovín, tukov a sacharidov pre zdravie človeka • Význam vitamínov a minerálov pre zdravie človeka • Pitný režim • Racionálne jedlá, diétne jedlá, jedlá pre deti • Základné znalosti o konzervovaných a trvanlivých (chladených, mrazených, sušených, kondenzovaných, solených a iných potravinách), vrátane skladovania 	<ul style="list-style-type: none"> • pri zostavovaní jedálneho lístka zohľadniť finančné náklady naň, • udržiavať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiavať základy hygieny a bezpečnosti práce, • poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch v kuchyni.

Rozpis učiva predmetu: technika 9. ročník			1 hodina týždenne, spolu 3 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Technika Bytové inštalácie 11	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod do vyučovania Techniky • Základné prvky bytovej elektroinštalácie • Spotreba elektrickej energie v domácnosti • Plynoinštalácia - základné prvky a ich funkcia • Plynové spotrebiče • Vodoinštalácia a kanalizácia - základné prvky a ich funkcia • Vodoinštalácia - regulácia spotreby v domácnosti • Kúrenie a klimatizácia v domácnosti • Regulácia spotreby tepla • Možnosti solárnej a geotermálnej energie pri vykurovaní • Revízia a údržba bytovej inštalácie 	<ul style="list-style-type: none"> • Školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni • Elektroinštalácia, silnoprúdová, slaboprúdová, základné prvky bytovej (domovej) inštalácie, elektroinštalačný materiál, spotreba elektrickej • Energie v domácnosti • Plynoinštalácia, základné prvky a ich funkcia, poruchy, plynové • Spotrebiče • Vodoinštalácia a kanalizácia, základné prvky a ich funkcia, regulácia • Spotreby v domácnosti • Kúrenie a klimatizácia v domácnosti, druhy kúrenia a vykurovania, • Regulácia spotreby tepla, poruchy, klimatizačné zariadenia, • Formy energie, výpočet spotreby energií v domácnosti • revízia a údržba bytových inštalácií 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť príčiny možných porúch elektrickej inštalácie a z nich vyplývajúce nebezpečenstvá pre človeka, • vysvetliť pravidlá správania sa pri poruchách plynoinštalácie, • uviesť najčastejšie poruchy vodoinštalácie a kanalizácie, • vyhľadať informácie o možnosti využitia solárnej a geotermálnej energie pri vykurovaní, • vysvetliť niektoré poruchy vykurovacích systémov a základné pravidlá správania sa pri poruchách, • uviesť príklady možností šetrenia energiami,

<p>Strojové opracovanie materiálov</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strojové opracovanie dreva, kovov a plastov • Obrábacie stroj • CNC stroje • Progresívne metódy obrábania materiálov 	<ul style="list-style-type: none"> • Metódy strojového opracovania dreva, kovov a plastov • Obrábací stroj, obrobok – výrobok, nástroj, pohyby, obrábané plochy • CNC stroje (aj modely) • Progresívne vybrané metódy obrábania materiálov: laser, vodný lúč, • Elektroerozívne obrábanie a pod. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť podľa princípu obrábania (tvary obrábaných plôch – nástroj – obrábací stroj) metódu obrábania (vítanie, brúsenie, sústruženie, frézovanie, lisovanie), • zdôvodniť význam vybraných technológií pre výrobnú prax, • prezentovať výsledky pozorovania s exkurzie zameranej na strojové obrábanie technických materiálov,
<p>Tvorivá činnosť</p> <p>8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Návrh a technický výkres vlastného zložitejšieho kombinovaného výrobku • Pracovné postupy opracovania materiálov • Zhotovenie navrhnutého výrobku 	<ul style="list-style-type: none"> • Praktické činnosti zamerané na zhotovovanie navrhnutých výrobkov • Kombinované pracovné námety • Ďalšie dostupné pracovné postupy z oblasti opracovania dreva, kovov, plastov a z oblasti elektrotechniky • Návrh a technický výkres vlastného zložitejšieho kombinovaného výrobku, dizajn • Výrobky: výber z výrobkov z 8. ročníka, t.j. stolový ventilátor na solárny pohon; solárne osvetlenie záhradného chodníka; • Ochrana bytu/domu – pohybový snímač so zvukovým signálom; • Štedrovečerný stolový blikajúci (LED) stromček; z nefunkčného „mobilu“ autíčko; netradičný šach; 	<ul style="list-style-type: none"> • navrhnúť technologický postup zhotovenia výrobku, • zhotoviť výrobok s využitím aj ďalších pracovných postupov, • zdôvodniť potrebu použitia ďalších pracovných postupov ručného spracovania vybraných materiálov pri zhotovení výrobku, • aplikovať jednoduchý elektrický obvod na vlastnom výrobku, • zhotoviť vlastný zložitejší kombinovaný výrobok podľa nimi navrhnutého projektu,

		<ul style="list-style-type: none"> • Návrh ďalších výrobkov: blikajúci robot – hračka;, pohybový spínač • Osvetlenia domácej posilňovne; domáci hlásič požiaru; „čistotný“ a bezpečný mechanický drvič vlašských orechov; hlásič krádeže bicykla/kočíka/kufra/tašky; ťažidlo – reprezentačná plaketa školy a pod. 	
Svet práce 3	<ul style="list-style-type: none"> • Voľba profesijnej orientácie • Práca s profesijnými informáciami • Podnikanie – druhy a štruktúra organizácií, formy podnikania 	<ul style="list-style-type: none"> • Voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebazoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie, informační základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb • Podnikanie – druhy a štruktúra organizácií, najčastejšie formy podnikania, malé a stredné podnikanie 	<ul style="list-style-type: none"> • preukázať v modelových situáciách schopnosť prezentovať sa pri vstupe na trh práce, • identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní, • stanoviť si kariérne ciele,

<p>Ekonomika domácnosti</p> <p>Domáce práce a údržba</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrospotrebiče • Energetika domácnosti • Údržba domácnosti • Materiály v domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavebnice (konštrukčné, elektrotechnické, elektronické) • Zostavovanie modelov • Tvorba konštrukčných prvkov • Montáž a demontáž • Údržba odevov a textílií • Spotrebiče v domácnosti a ich údržba elektrotechnika v domácnosti • Nebezpečenstvo úrazu elektrickým prúdom • Zavesenie police, obrazu • založenie ohňa, príprava dreva, uskladnenie dreva • Oprava omietok, maľovanie, tapetovanie • Tepelné a vodné zdroje, hlavný uzáver prívodu vody, plynu, elektrickej energie 	<ul style="list-style-type: none"> • zostaviť podľa návodu, náčrtu, plánu daný model, • overiť funkčnosť, stabilitu a nosnosť daného modelu, • urobiť montáž, demontáž a údržbu jednoduchých predmetov a zariadení, • orientovať sa v návodoch na obsluhu bežných domácich spotrebičov, • správne zaobchádzať s pomôckami, nástrojmi, náradím a zariadením vrátane údržby, • urobiť drobnú domácu údržbu, • dodržiavať základné hygienické a bezpečnostné pravidlá a predpisy • poskytnúť prvú pomoc pri úraze, vrátane úrazu elektrickým prúdom, • skontrolovať a zabezpečiť domácnosť pri odchode,
---	---	---	---

<p>Rodinná príprava</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rodina a jej členovia • Starostlivosť o členov rodiny 	<ul style="list-style-type: none"> • Svadba, rôzne tradície, obrady a zvyky, multikultúrna výchova • Úplná a neúplná rodina • Úloha a ciele manželstva (povinnosti a práva manželov) • Tehotenstvo (základy hygieny, povinné lekárske vyšetrenia, príprava na materstvo) • Rodičovstvo (povinnosti voči úradom v súvislosti s narodením dieťaťa, rola matky a otca) • Starostlivosť o dieťa (detská výbavička, príprava mlieka a iných pokrmov, denný režim dieťaťa) • Starostlivosť o rodinných príslušníkov, starších a chorých (napr. rôzne spôsoby merania telesnej teploty, prikladanie obkladov, podávanie liekov, stravovanie, základné lekárske vyšetrenia, spoločné trávenie času - komunikácia) • Zdravý životný štýl, význam starostlivosti o zdravie a o sebarozvoj • Byt a jeho funkcia – kultúra racionálneho bývania 	<ul style="list-style-type: none"> • analyzovať a diskutovať o faktoroch ohrozujúcich rodinu, • vyhľadať inštitúcie, ktorým je povinnosť nahlásiť narodenie dieťaťa, • demonštrovať starostlivosť o dieťa (dojča), • odmerať telesnú teplotu rôznymi spôsobmi.
----------------------------------	--	--	--

5. UČEBNÉ ZDROJE

Súčasťou učebných zdrojov sú aj moderné technológie vo vzdelávaní, založené na najnovších poznatkoch pedagogickej psychológie, rozvoja informačno-komunikačných technológií, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť a efektivitu edukačného procesu zvýšením názornosti, motivácie žiaka, prispôbenie tempa učenia temperamentu žiaka, možností samostatného preskúšania žiaka, orientácie na individuálne záujmy žiaka.

- Pracovné zošity: Hravá technika pre 5-9 ročník
- Pracovné listy vytvorené vyučujúcimi
- IKT, notebook
- Internet, youtube
- Výučbové programy – CD-ROOM- Jak věci pracují
- Učebnice: Technika pre 5.-9.ročník základnej školy / nové učebnice nedostupné/, e-aktovka
- Iná literatúra :Radek Chajda – Mladý technik, časopisy- Urob si sám

6. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.**

Integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia.

Hodnotenie a kritériá hodnotenia

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce. Hodnotí sa prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

V predmete sa hodnotí:

- Presentovanie ľubovoľnej témy
- Presentovanie výrobkov- pracovné aktivity
- Projekty

PRACOVNÉ AKTIVITY:

Z pracovnej aktivity žiaci vypracujú krátku správu , ktorá obsahuje:

- Názov úlohy
- Postup- stručný opis postupu riešenia úlohy
- Zistenia- stručný opis zistení /tabuľka a pod./
- Záver- stručné zhrnutie poznatkov

TVORBA PROJEKTU:

Cieľom je podpora samostatnej /skupinovej/ tvorivej činnosti, aplikácia teoretických vedomostí a komunikatívnych zručností. Žiaci môžu riešiť projekt samostatne alebo v skupinách /2 – 3 žiaci/.Projekt tvorí plagát /poster/,ktorý žiaci písomne a graficky spracujú na základe vlastného pozorovania a inštrukcii učiteľa.

OBSAH PROJEKTU:

- Názov projektu, meno a priezvisko žiaka, ročník, trieda
- Cieľ- čo sa má riešením zistiť, dosiahnuť
- Úlohy-potrebné na dosiahnutie cieľa
- Metódy- postupy na splnenie úloh
- Výsledky- súbor jednoduchých textov, tabuľka, graf a pod.
- Záver- zhrnutie výsledkov a možnosti ich využitia.

Prezentácia projektov a výrobkov. Prehliadky umiestné v triede. Účelom je, aby žiaci preukázali poznatky a komunikatívne schopnosti vo verbálnej, písomnej a grafickej forme.

Projekt sa prezentuje slovným komentovaním obsahu posteru v stanovenom časovom limite. Žiaci stručne a vecne charakterizujú projekt z hľadiska cieľa, úloh, metód, postupov, výsledkov a záverov. Najlepšie postery môže škola prezentovať aj navonok /v chodbových priestoroch školy/ ako propagácia praktickej tvorivej činnosti žiakov.

Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov uprednostňujeme prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka.

Písomná forma - je prostredníctvom testu skupiny učebných tém. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti

Hodnotiaca stupnica:

100 – 90 % výborný

89 – 75 % chváľitebný

74 – 50 % dobrý

49 – 30% dostatočný

29–0% nedostatočný

Pri praktických aktivitách sa hodnotia praktické zručnosti(vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a prezentáciu výrobku.

4.18. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU ODBORNÁ TECHNIKA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie		
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava		
Vyučovací jazyk:	Slovenský		
Vzdelávacia oblasť:	Človek a svet práce		
Predmet:	ODBORNÁ TECHNIKA		
Ročník:	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	2 hodiny	0 hodín	0 hodín

1.CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných technických zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Koncepcia predmetu vychádza z potreby životného trendu vo svete a z konkrétnych situácií technicky obklopeného človeka prichádzajúceho do styku prostredníctvom širokých technických vymožeností.

Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Náplň takejto činnosti sa cielene zameriava na osvojovanie si zručnosti a návykov pre uplatnenie žiakov technickej spoločnosti a živote. Jeho úlohou je tvorivé myslenie žiakov a technická rozhl'adenosť pri práci.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi druhmi materiálu, náradím a pomôckami. Ďalej využívajú jednoduché stroje a pracovné zariadenie pod dohľadom učiteľa. Osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú jemnú motoriku tvorivé technické myslenie. Pri prácach na výrobkoch, elektrických projektoch alebo jednoduchom zariadení spájajú teoretické znalosti s praktickými a svoje zručnosti s tvorivým myslením. Technické vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku života tým, že kladie základy z oblasti technických návykov a technickej praxe, ktoré sú nevyhnutné pre uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom odbornom a profesijnom zameraní i rozhodovaní v ďalšom živote.

2. CIELE PREDMETU

Žiaci

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených a bezpečnostných pravidiel pri práci. a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;
- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na sebarealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie: zvnútornený, vzájomne prepojený súbor nadobudnutých vedomostí, zručností, schopností, postojov a hodnotových orientácií, ktoré sú dôležité pre rozvoj osobnosti jednotlivca, jeho aktívne zapojenie sa do spoločnosti, uplatnenie v zamestnaní a jeho celoživotné vzdelávanie.

1. Poznávacie (kognitívne) kompetencie

- používať kognitívne operácie
- učiť sa sám aj v skupine
- kriticky myslieť
- formulovať a riešiť problémy
- tvorivo myslieť

2. Komunikačné kompetencie

- tvoriť, prijímať a spracovávať informácie
- vyhľadávať a sprostredkovať informácie
- formulovať svoj názor a argumentovať
- verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city

3. Interpersonálne (sociálne) kompetencie

- akceptovať skupinové hodnoty
- tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín
- spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami
- vžiť sa do pocitov a konania inej osoby

4. Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie

- vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
- vytvárať vlastný hodnotový systém
- regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Vzdelávací štandard učebného predmetu odborná technika sa delí šesť tematických okruhov, pričom každý z nich sa ďalej člení na jednotlivé témy. Dôraz sa kladie na tematický okruh odborná technika. Škola je povinná odučiť z tematického okruhu technika najmenej dve tretiny z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku a najviac jednu tretinu z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v školskom roku z tematického okruhu ekonomika domácnosti podľa svojich materiálno-technických a personálnych podmienok

Rozpis učiva predmetu: odborná technika 7. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			<i>Žiak vie /dokáže</i>
<p>ODBORNÁ TECHNIKA</p> <p>Človek a technika</p> <p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod, bezpečnosť práce, hodnotenie, predmet Technika a jej význam, • prostredie technické, prírodné a spoločenské, • vplyv techniky na človeka a prírodu, • ochrana prírody, 	<ul style="list-style-type: none"> • Školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni, • technika prostredie technické – prírodné – spoločenské, vzťahy medzi nimi, • ochrana, príroda, negatívne vplyvy techniky, 	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržiavať pravidlá BOZP, hygieny a správania sa, • vysvetliť pojem technika v užšom a širšom zmysle slova, • uviesť príklady pozitívnych a negatívnych vplyvov techniky na človeka, prírodu a spoločnosť, • zdôvodniť na príkladoch potrebu pozitívneho prístupu človeka k tvorbe techniky, • vypracovať projekt na tému z ochrany prírody,
<p>Grafická komunikácia v technike</p> <p>8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zobrazovanie telies na tri priemetne, • technická dokumentácia výrobku, • technický výkres, kótovanie, • náčrt vlastného výrobku, • 3 D model, 	<ul style="list-style-type: none"> • definícia pojmov: nárys, pôdorys, bokorys, • výrobok, vznik výrobku: myšlienka – proces výroby – výrobok návrh výrobku, • 3 D grafika, počítačové programy umožňujúce vytvorenie 3 D návrhu(skicár, Blender a pod.), 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť rozdiel medzi technickým výkresom a technickou dokumentáciou, naprojektovať tvar a rozmery, materiál a pracovný postup doplniť chýbajúci priemet na technickom výkrese, • prostredníctvom jednoduchého grafického editora vytvoriť 3 D model jednoduchého výrobku,

<p>Technické materiály a technické postupy ich spracovania</p> <p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • technické materiály: kovy, drevo, plasty, sklo, guma, textil, kompozitné materiály, • obrábanie materiálov: kovy, drevo, plasty, • ručné obrábanie kovov, • strojové obrábanie kovov, • ručné obrábanie dreva, • strojové obrábanie dreva, • vlastný výrobok z dreva/kovu, 	<ul style="list-style-type: none"> • základné rozdelenie materiálov, • vlastnosti jednotlivých druhov materiálu, • možnosti obrábania kovov a dreva v domácich podmienkach a podmienkach profesionálnych, • technologický postup pri obrábaní dreva: rezanie, dlabanie, vrtnutie, lepenie, spájanie skrutkami a klincami povrchovej úpravy dreva, 	<ul style="list-style-type: none"> • vie porovnať jednotlivé druhy materiálov vie vysvetliť vlastnými slovami rozdiely medzi nimi, • ovláda ručné obrábanie dreva a vie zhotoviť jednoduchý výrobok s použitím lepenia, skrutkovania, klincových spojov a dodržiavanie technologického postupu práce, • ovláda ručné obrábanie kovu a vie popísať strojové obrábanie kovov a dodržiavanie technologického postupu,
<p>Elektrina, elektronika</p> <p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • elektrické napätie, • elektrický prúd, • elektrický odpor, • elektronika okolo nás, • elektronické súčiastky • samostatná práca (jednoduchý uzavretý obvod), • elektronická stavebnica BOFFIN 300-750, 	<ul style="list-style-type: none"> • zavedenia elektrického prúdu a napätia, • základné rozdelenie: prúd, napätie, odpor, • základné prvky v elektrických obvodoch, • využívanie elektriny v domácnosti, bezpečné používanie elektrických zariadení, • využívanie elektronických zariadení a ich bezpečné používanie v domácnostiach, v škole , okolo nás, • jednoduché zapájania elektrických obvodov osvetlenia pomocou batérií alebo transformátora, 	<ul style="list-style-type: none"> • vie vysvetliť a popísať jednotlivé veličiny ako je napätie prúd a odpor, • opísať princípy elektriny a elektroniky, • zostrojiť jednoduchý elektrický obvod, • zostrojiť rôzne jednoduché obvody a zariadenia pomocou stavebnice BOFFIN,

<p>Stroje a zariadenia v domácnosti</p> <p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • domáce vnútorné zariadenia, • vonkajšie domáce zariadenia a stroje, • elektrické, plynové, benzínové, mechanické a AKU- zariadenia, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozdelenie zariadení bežne používaných v domácnostiach, • zariadenia používané v exteriéri podľa druhu pohonu, • zariadenia používané v interiéri a ich rozdelenie na bielu a inú techniku domácnosti, • význam takýchto zariadení, energetická vyťaženosť, • pracovné postupy pri práci s takýmito zariadeniami a ich dopad na životné prostredie, • odpad a jeho ekologická likvidácia, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozoznať jednotlivé druhy zariadení, • vie vysvetliť a popísať pre aký spotrebič, zariadenie a stroj podľa jeho vložnosti, by sa jeho rodina mala rozhodnúť z hľadiska ich bývania, • porovnať základné vlastnosti takýchto vybraných zariadení, • vie v zmysle environmentálnej stratégie ako nakladať s odpadom,
<p>Motory</p> <p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • spaľovacie motory, • rozdelenie spaľovacích motorov, • motory benzínové, • motory dieselové, • motory dvojtaktné, • motory štvortaktné, • elektromotory, • ukážka a predvedenie motora na konkrétnom vozidle, 	<ul style="list-style-type: none"> • základné a jednoduché rozdelenie motorov, • výhody a nevýhody jednotlivých druhov motorov, • motory a automobily ako záťaž ekologického prostredia vo svete, • vývoj elektromotorov ich využitie v praxi, 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa pri rozoznávaní dieselového a benzínového motora, • vysvetliť rozdiel medzi dieselovým a benzínovým motorom, • vie vysvetliť rozdiel medzi dvojtaktným a štvortaktným motorom, • porovnať a vysvetliť rozdielnosť dnešných elektromotorov v praxi,
<p>Technická tvorba</p> <p>8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • výrobky z dreva, • výrobky z kovu. 	<ul style="list-style-type: none"> • ručne obrábať a upravovať povrch, spájaním a lepením vyhotoviť predmety ako stojan na kvetináč, krmidlo pre vtáky, stojan na servítky či varešky, šperkovnicu a iné • zostrojiť z kovu šponovacie skrutky, háčiky, narezať závit na rôzne kovové priemery. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vie z materiálu vyrobiť výrobok podľa svojho (náčrtu, technického výkresu, náčrtku).

5. UČEBNÉ ZDROJE

Súčasťou učebných zdrojov sú aj moderné technológie vo vzdelávaní, založené na najnovších poznatkoch pedagogickej psychológie, rozvoja informačno-komunikačných technológií, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť a efektivitu edukačného procesu zvýšením názornosti, motivácie žiaka, prispôbenie tempa učenia temperamentu žiaka, možností samostatného preskúšania žiaka, orientácie na individuálne záujmy žiaka.

- Pracovné zošity: Hravá technika pre 5-9 ročník
- Pracovné listy vytvorené vyučujúcimi
- IKT, notebook
- Internet, youtube
- Výučbové programy – CD-ROOM- Jak věci pracují
- Učebnice: Technika pre 5.-9.ročník základnej školy / nové učebnice nedostupné/, e-aktovka
- Iná literatúra :Radek Chajda – Mladý technik, časopisy- Urob si sám

6. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.**

Integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia.

Hodnotenie a kritériá hodnotenia

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho zákonným zástupcom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce. Hodnotí sa prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

V predmete sa hodnotí:

Prezentovanie ľubovoľnej témy

Prezentovanie výrobkov- pracovné aktivity

Projekty

PRACOVNÉ AKTIVITY:

Z pracovnej aktivity žiaci vypracujú krátku správu , ktorá obsahuje:

- 1.Názov úlohy
- 2.Postup- stručný opis postupu riešenia úlohy
- 3.Zistenia- stručný opis zistení /tabuľka a pod./
- 4.Záver- stručné zhrnutie poznatkov

TVORBA PROJEKTU:

Cieľom je podpora samostatnej /skupinovej/ tvorivej činnosti, aplikácia teoretických vedomostí a komunikatívnych zručností. Žiaci môžu riešiť projekt samostatne alebo v skupinách /2 – 3 žiaci/.Projekt tvorí plagát /poster/,ktorý žiaci písomne a graficky spracujú na základe vlastného pozorovania a inštrukcii učiteľa.

OBSAH PROJEKTU:

- 1.Názov projektu, meno a priezvisko žiaka, ročník, trieda
- 2.Cieľ- čo sa má riešením zistiť, dosiahnuť
- 3.Úlohy-potrebné na dosiahnutie cieľa
- 4.Metódy- postupy na splnenie úloh
- 5.Výsledky- súbor jednoduchých textov, tabuľka, graf a pod.
- 6.Záver- zhrnutie výsledkov a možnosti ich využitia.

Prezentácia projektov a výrobkov

Výrobky alebo projekty sú umiestnené v triede. Účelom je, aby žiaci preukázali poznatky a komunikatívne schopnosti vo verbálnej, písomnej a grafickej forme.

Projekt sa prezentuje slovným komentovaním obsahu projektu v stanovenom časovom limite. Žiaci stručne a vecne charakterizujú projekt z hľadiska cieľa, úloh, metód, postupov, výsledkov a záverov. Najlepšie projekty môže škola prezentovať aj navonok /v chodbových priestoroch školy/ ako propagácia praktickej tvorivej činnosti žiakov.

Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov uprednostňujeme prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka.

Písomná forma - je prostredníctvom testu skupiny učebných tém. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti

Hodnotiaca stupnica:

100 – 90 % výborný

89 – 75 % chválitebný

74 – 50 % dobrý

49 – 30% dostatočný

29–0% nedostatočný

Pri praktických aktivitách sa hodnotia praktické zručnosti (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a prezentáciu výrobku.

4.19. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU HUDOBNÁ VÝCHOVA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Umenie a kultúra				
Predmet:	HUDOBNÁ VÝCHOVA				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina	0 hodín

1. CHARAKTERISTIKA

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa.

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri odovzdaní sprostredkovaní hudby novým generáciám. Dôraz sa kladie na výchovu hudbou s rešpektovaním výchovy k hudbe. Základnými prostriedkami hudobno-výchovnej práce sú rozmanité hudobné činnosti, ktoré podporujú celkovú hudobnosť žiakov. Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej.

Hudobnú edukáciu možno vymedziť troma prvkami:

- hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti
- cieľ a hudobné činnosti
- metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia.

Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita a komplexný rozvoj osobnosti a všeobecných ľudských kvalít.

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným a rozširuje sa o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

Hudobno-dramatické činnosti chápeme ako integráciu hudobných činností so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi a to prostredníctvom hier, experimentovania, tvorivej dramatiky, na báze zážitkového učenia. Pri týchto činnostiach žiaci využívajú skúsenosti, vedomosti, zručnosti z iných vyučovacích predmetov. Ide o zážitky z hudby, o participáciu na jej vzniku pri dramatickej hre.

2. CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Cieľom hudobnej výchovy je pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania.

Ciele predmetu možno rozdeliť **na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia a kreativity a sekundárne ciele.**

Špecifické hudobné ciele

žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie.

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:

žiaci:

- pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť, na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa cez umenie.

Sekundárne ciele:

žiaci:

- nadobudnú kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Rozvíjaním komunikačných kompetencií sa žiaci naučia:

- optimálne komunikovať
- aktívne a so záujmom počúvať
- neverbálne sa vyjadrovať a chápať neverbálnu komunikáciu

Rozvíjaním občianskych kompetencií sa žiaci naučia:

- prijímať a rozvíjať etické, kultúrne a duchovné hodnoty
- rešpektovať ľudské práva

Rozvíjaním kultúrnych kompetencií sa žiaci naučia:

- uvedomovať si svoju kultúrnu identitu
- chápať dôležitosť kultúrneho vyjadrovania sa
- vnímať obrazy a symboly, architektúru, ľudovú tvorivosť / kroje, výšivky, ornamenty.../
- poznať rozdiely medzi folklórom a súčasnou hudobnou produkciou
- uvedomovať si korene, tradíciu a historický vývoj hudobnej kultúry
- rešpektovať individuálny hudobný vkus
- pri referovaní svojich hudobných záujmov sa správať slušne a kultivovane
- všimnúť si kultúrne prejavy iných národov, národností, etník
- iné kultúry a ich umenie považovať za rovnocenné a inšpirujúce
- byť tolerantný a empatický

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov. Vzdelávací štandard hudobnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia hudobného umenia.

Rozpis učiva predmetu: hudobná výchova 5. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Ako sa nám prihovára hudba 15	<ul style="list-style-type: none"> • Rytmus • Metrum • Melódia • Melodika • Dynamika • Tempo • Harmónia • Farba • Hudobná forma 	<p>Hlasové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom • Orffove nástroje rytmické • melódia, harmónia, rytmus, tempo, agogika, dynamika, farba, hudobná forma 	<ul style="list-style-type: none"> • hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym speváckym držaním tela, technikou správneho speváckeho dýchania, zreteľnou artikuláciou s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra, • hlasom improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám,
Prostredníctvom hudby poznávame kultúru národov 10	<ul style="list-style-type: none"> • Slovenské národné piesne, ľudová hudba, folklórne súbory na Slovensku • Slovenskí hudobní skladatelia • Slovenská populárna hudba • Hudba národnostných menšín • Česká hudba • Poľská hudba • Maďarská hudba 	<p>Inštrumentálne činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • elementárne hudobné nástroje • jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne • jednoduché modely hudobných hud. nástrojov ako demonštrácia princípu vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách • 	<ul style="list-style-type: none"> • aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálny-výrazový potenciál hudby, • verbalizovať atmosféru (charakter) hudby, •

<p>Hudba v spojení s inými druhmi umenia</p> <p>8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozprávková opera • Hudobná rozprávka • Melodráma • Opera • Balet 	<ul style="list-style-type: none"> • skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • kultivovaný pohyb, držanie tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emócie hudby • pohybová spontánnosť, uvoľnenosť <p>Aktívne počúvanie hudby</p> <ul style="list-style-type: none"> • skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov • tempo, dynamika, kantiléna, harmónia, kontrast • zoznam vypočítaných skladieb v triede napr. na nástenke <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika 	<ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť hudbu pohybom, • identifikovať základné estetické kategórie v hudbe • pohybovo improvizovať • syntetizovať svoje hudobné schopnosti, zručnosti a vedomosti do dramatického celku. • zapamätať jednoduché choreografie. • pohybovo improvizovať. • realizovať hudobno-dramatické činnosti.
---	---	---	--

Rozpis učiva predmetu: hudobná výchova 6. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Hudba minulosti a súčasnosť 22	<ul style="list-style-type: none"> • Hudba praveku a staroveku • Hudba stredoveku • Stredoveká hudba na Slovensku • Renesancia • Barok – J. S. Bach, A. Vivaldi • Barok na Slovensku • Klasicizmus – J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven • Vianočné zvyky a príbehy • Klasicizmus na Slovensku 	<p>Hlasové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom • metódy na rozvoj sluchovo-intonačných schopností • obrázky, grafický i notový záznam piesne <p>Inštrumentálne činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • elementárne hudobné nástroje • hra na jednom klasickom hudobnom nástroji jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne • jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách 	<ul style="list-style-type: none"> • hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra. • tvorivo pracovať s hlasom – textom, rečou, zvukmi. • hlasom realizovať rytmické a melodické modely. • spievať piesne spamäti, ale i s podpornými pamäťovými prostriedkami (gestá tzv. „ukazovačky“, obrázky, grafická notácia, klasická notácia). • verbalizovať atmosféru hudby, hudbu vyjadriť pohybom. • spoznať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, ich názvy, mená autorov v kontexte iných druhov umenia a všeobecných dejín. • pohybom reagovať na počutú hudbu.

<p>Prostredníctvom hudby spoznávame kultúru rôznych národov</p> <p>11</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hudobná kultúra Rakúska • Hudobná kultúra Nemecka • Hudobná kultúra Francúzska • Hudobná kultúra Talianska • Hudobná kultúra Anglicka • Hudobná kultúra Ruska • Hudobná kultúra Stredozemného mora • Hudobná kultúra Ameriky • Tvorivá dramatika 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktívne počúvanie hudby • skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa skladby aspoň z dvoch rozličných štýlových období dejín hudby • tempo, dynamika, kantiléna, harmónia, kontrast • Hudobno-pohybové činnosti • kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby • zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku • pohybová spontánnosť, uvoľnenosť • Hudobno-dramatické činnosti • Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak si dokáže zapamätať jednoduché choreografie. • pohybovo improvizovať. • realizovať hudobno-dramatické činnosti. • realizovať hudobno-dramatický projekt podľa princípov tvorivej dramatiky s vkladom vlastnej tvorivosti, fantázie, imaginácie, improvizácie v skupinovej spolupráci.
---	--	---	---

Rozpis učiva predmetu: hudobná výchova 7. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Hudobné prechádzky storočiami 10	2. Hudobné návraty (starovek, stredovek, renesancia, barok, klasicizmus)	<ul style="list-style-type: none"> • ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom • rozšírená hlasová technika – tóny, ruchy, zvuky, efekty 	<ul style="list-style-type: none"> • hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra, • spievať rytmicky a intonačne čisto v hlasovom rozsahu primeranom veku

<p>Hudba minulosti a súčasnosť</p> <p>15</p>	<ol style="list-style-type: none"> 3. Romantizmus 4. Romantické formy – pieseň 5. Romantizmus – doba virtuózov 6. Romantická opera 7. Programová hudba romantizmu, 8. Národné školy 9. Romantizmus na Slovensku 10. Impresionizmus 11. Hudba 20. storočia 12. Moderná slovenská hudba 13. Vianoce v hudbe 14. Klasifikácia hudobných nástrojov 15. Zaspievajme si ľudové piesne 	<p>Hlasové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • deklamácia, artikulácia • súčasné znenie rozličných rytmických modelov a celkov napr. kánon, quodlibet, burdon, ostinato, spievanie v terciách, v sextách) • improvizácia, elementárna kompozícia, metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie <p>Inštrumentálne činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • elementárne hudobné nástroje • hra na jednom tzv. klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.) • jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne • elementárna improvizácia, kompozícia • Sachsova-Hornbostelova klasifikácia, nástrojové skupiny symfonického orchestra <p>Aktívne počúvanie hudby:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skladby svetových a slovenských skladateľov , • identifikačné znaky konkrétneho štýlového obdobia • návšteva koncertov iných hudobných podujatí • kritické myslenie, vkus, hodnoty 	<ul style="list-style-type: none"> • tvorivo pracovať s hlasom, textom, rečou, • ovládať jednohlasný spev i elementárne formy viachlasného spevu, • hlasom tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám, • správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát, • zaradiť hudobné nástroje do základnej klasifikácie, • vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a použiť ich v hudobnom procese • aktívne počúvať hudbu, • pri počúvaní hudby rozpoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby, • odvodiť a slovne vyjadriť hudobné špecifiká konkrétneho štýlového obdobia, • pri počúvaní hudby odlíšiť od seba dve rozličné štýlové obdobia, • vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory venované hudbe vo svojom regióne
--	--	---	--

<p>Pestrá paleta populárnej hudby</p> <p>8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vznik populárnej hudby • Džez • Rokenrol • The Beatles • Country a western hudba • Folk • Slovenská populárna hudba 	<ul style="list-style-type: none"> • stretnutia s umelcami domáceho regiónu <p>Hudobno-pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kultivovaný pohyb, držanie tela, • pohybové stvárnenie hudobno-vyjadrovacích prostriedkov hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, • hudobná forma zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku pohybová spontánnosť, uvoľnenosť <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvorivá dramatika, integrácia s výtvarnou výchovou, literatúrou, príp. inými predmetmi • Hudobno-pohybové činnosti: • kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela pohybové stvárnenie hudobno-vyjadrovacích prostriedkov hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná forma 	<ul style="list-style-type: none"> • vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá vo svojom regióne, • pohybom reagovať na počutú hudbu • zapamätať si jednoduché choreografie, • navrhnúť pohyb k hudbe, • navrhnúť jednoduché choreografie,) • pohybovo improvizovať, • podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky, • pohybovo improvizovať, • podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky, • tvoria dramatikou zobrazovať charakteristické prvky konkrétneho štýlového a historického obdobia • Žiak dokáže podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky. • Žiak vie diskutovať o vlastnom hudobno-dramatickom projekte. • Žiak dokáže koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.
--	---	---	---

Rozpis učiva predmetu: hudobná výchova 8. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Hudobné prechádzky storočiami 14	<ul style="list-style-type: none"> • Moderná hudba 20. storočia • Neoklasicizmus • Neofolklorizmus • Experimentálna hudba • Impresionizmus v umení a v hudbe • Slovenská hudba 20. storočia • Moderná slovenská hudba • Vianočné koledy a piesne – pieseň 	<p>Hlasové činnosti (ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom syntéza zručností, vedomostí a návykov z ročníkov 5 – 7)</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • hra na elementárnych hudobných nástrojoch • hra na klasickom hudobnom nástroji (keyboard, klavír, gitara) • elementárna improvizácia, kompozícia <p>Aktívne počúvanie hudby</p> <ul style="list-style-type: none"> • skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov • Orchestry • skladby svetových a slovenských skladateľov jednotlivých štýlových období dejín hudby • identifikačné znaky štýlového obdobia • názvy období: gotika, renesancia, barok, klasicizmus, romantizmus, hudba 20. stor., súčasná hudba • meno jedného skladateľa z baroka, klasicizmu, romantizmu a žijúceho skladateľa 	<ul style="list-style-type: none"> • spievať intonačne čisto, tvorivo pracovať s hlasom. • správne používať elementárne hudobné nástroje. • tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi. • aktívne počúvať hudbu. • Žiak vie rozoznať podľa farby zvuku ľudské hlasy. • Žiak vie rozoznať podľa farby zvuku, vzhľadu i názvu klasické hudobné nástroje. • Žiak vie rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v populárnej hudbe. • Žiak dokáže identifikovať niektoré významné diela alebo úryvky z nich. Vie určiť ich názov, meno autora. • Žiak vie sluchom rozoznať a slovne vyjadriť najdôležitejšie štýlové odlišnosti stredovekej, renesančnej, barokovej, klasicistickej, romantickej hudby a hudby 20. storočia. • Žiak rámcovo pozná periodizáciu dejín európskej hudby.

<p>Prieniky hudobných štýlov, hudba na pomedzí</p> <p>10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Folk v hudbe • Folk v muzikáli • Džez v opere • Prieniky džezu a POP-u • World music • Muzikál na Slovensku • Muzikál • Spev piesní 	<p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby • zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku • pohybová spontánnosť, uvoľnenosť • valčík, polka, tango, príp. niektoré ľudové párové tance 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať v ponuke koncertov a hudobných podujatí vo svojom regióne i na Slovensku. • Žiak vie vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory venované hudbe vo svojom regióne i na Slovensku. • Žiak vie vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá slovenskej a svetovej hudobnej kultúry, pohybom reagovať na počutú hudbu
<p>Pestrá paleta populárnej hudby</p> <p>9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Popová hudba • Slovenská a česká popová hudba • Populárna a klasická hudba • Šansón, opereta, rocková opera, • Muzikál • Výchovný koncert 	<p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • syntéza hlasových, inštrumentálnych, hudobno-pohybových a hudobno-vizuálnych činností • kamera, mikrofón, zvukové reproduktory, počítač, projekcia • kritické myslenie • sledovanie predstavenia z videozáznamu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže zapamätať jednoduché choreografie, navrhnúť pohyb k hudbe, navrhnúť hudbu k pohybu, navrhnúť jednoduché choreografie, pohybovo improvizovať, zatancovať základné krokové schémy štandardných tancov. • Žiak dokáže podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky. • Žiak vie diskutovať o vlastnom hudobno-dramatickom projekte. • Žiak dokáže koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybového predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.

5. UČEBNÉ ZDROJE

- E. Langsteinová, B.Felix - Učebnica HV pre 5.roč., Bratislava, SPN 2009, schválilo MŠ SR dňa 6.augusta 2009
- E. Langsteinová, B.Felix - Učebnica HV pre 6.roč., Bratislava, SPN 2011, schválilo MŠ SR dňa 16. mája 2011
- E. Langsteinová, B.Felix – Hudobná výchova pre 7.ročník ZŠ, Bratislava, SPN 2011, schválilo MŠ SR dňa 14.novembra 2011
- E. Langsteinová, B.Felix, L. Kopinová, T.Ružičková- Učebnica HV pre 8.roč., Bratislava, SPN 1997, schválilo MŠ SR dňa 4.júla 1997 Výučbové programy: súbor CD k učebniciam HUV pre 5.– 9. ročník ZŠ
- Iné podľa výberu vyučujúceho: hudobné ukážky a celé diela na rôznych audio i audiovizuálnych nosičoch, Orffov inštrumentár,hudobné nástroje podľa možností vyučujúceho a školy.

5. HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.**

Hodnotí sa :

- V tematickom celku hlasové činnosti: sólový alebo zborový spev vybranej ľudovej alebo inej piesne(podľa individuálnych schopností žiaka, aktívne zapájanie sa do vokálnych činností.
- V tematickom celku **inštrumentálne činnosti**: hra na jednoduchý rytmický hudobný nástroj, hra na telo, rytmizácia doprovodu.
- V tematickom celku **aktívne počúvanie hudby** – verbalizácia hudobného vnímania, pomenovanie a estetické hodnotenie jednotlivých výrazových prostriedkov hudby, rozoznávanie základných znakov štýlových období, poznávanie skladieb a diel významných hud. skladateľov, štandardizované poznatky z oblasti dejín hudby a hudobných foriem.
- V tematických celkoch **hudobno-pohybové činnosti a hudobno-dramatické činnosti** sa prihliada na aktivitu, angažovanie sa žiaka na vyučovaní, spoluprácu, jeho individuálne predpoklady a individuálne pokroky jednotlivca.
- Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka získava učiteľ najmä týmito **metódami, formami a prostriedkami**:
- sledovaním stupňa rozvoja individuálnych osobnostných predpokladov a nadania,
- sústavným pozorovaním hudobných prejavov žiaka a jeho pozornosti na vyučovaní, úroveň hudobných činností sledujeme v skupinách

- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka vrátane aplikovania osobných a sociálnych kompetencií pri činnosti a jeho prosociálneho správania, hodnotením reakcie žiaka na hudbu slovom, pohybom, prípadne výtvarným prejavom,
- ústnym preverovaním úrovne vedomostí o hudbe hlavne pri hudobných činnostiach

Neodporúča sa vyžadovať sólový hudobný výkon žiaka, úroveň hudobných činností sledujeme v skupinách. Hodnotenie predmetu má mať skôr pozitívny motivačný charakter.

4.20. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	Umenie a kultúra				
Predmet:	VÝTVARNÁ VÝCHOVA				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkyh učebných cieľov, učebných úloh – výtvarných zadaní.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú, hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia vo výtvarnej výchove. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú zapamätať a následne zreprodukovať.

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií).

Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez

nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“.

2. CIELE PREDMETU

Podstatou predmetu výtvarná výchova je uvádzať žiakov prostredníctvom aktívnych činností do vizuálnej kultúry a komunikácie- na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

Ďalšími cieľmi predmetu sú:

- spoznávanie vyjadrovacích prostriedkov vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjanie pozorovacích schopností, schopností reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjanie tvorby vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnej a technickej realizácie,
- spoznávanie a slovné pomenovanie výrazov, foriem, námetov umeleckých diel a svojich zážitkov z nich a ich výtvarné interpretovanie,
- poznávanie vybraných typických diel vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojenie si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú žiaci uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie:

- Vyjadrovanie sa prostriedkami výtvarného a vizuálneho umenia – najmä vizuálna gramotnosť (schopnosť porozumieť vizuálnym vyjadrovacím prostriedkom) schopnosti a zručnosti dieťaťa v komunikácii a poznávaní sveta prostredníctvom vizuálnej kultúry. Tiež podobne ako väčšina štátov EÚ špecificky formuje umelecké kompetencie a estetickú a jazykovú kultúru.
- Kultúrne kompetencie – postupne sa formuje u žiaka vzťah ku kultúre a umeniu. Žiaci si osvojujú primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácii.

1. Poznávacie (kognitívne) kompetencie

- používať kognitívne operácie

- učiť sa sám aj v skupine
- kriticky myslieť
- formulovať a riešiť problémy
- tvorivo myslieť

2. Komunikačné kompetencie

- tvoriť, prijať a spracovať informácie
- vyhľadávať a sprostredkovať informácie
- formulovať svoj názor a argumentovať
- verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city

3. Interpersonálne (sociálne) kompetencie

- akceptovať skupinové hodnoty
- tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín
- spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami
- vžiť sa do pocitov a konania inej osoby

4. Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie

- vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
- vytvárať vlastný hodnotový systém
- regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti výtvarnej výchovy je uvádzať žiakov prostredníctvom aktívnych činností do vizuálnej kultúry a komunikácie a to na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

Rozpis učiva predmetu: výtvarná výchova 5. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky 3	<ul style="list-style-type: none"> Negatív a pozitív v plošnom vyjadrení Negatív a pozitív v plastickom vyjadrení 	<ul style="list-style-type: none"> pozitív a negatív na ploche – šablóny z obrysového tvaru (figúra, predmet) dynamické zobrazenie pohybu opakovaním obrysového tvaru pozitív a negatív v priestorovom tvare: otláčanie predmetov do mäkkej modelovacej hmoty (figuratívna alebo abstraktná kompozícia) – odlievanie do sadry 	<ul style="list-style-type: none"> Používať výrazové možnosti rôznych kvalít čiar, tvarov, plôch – povrchov, farieb a farebných kombinácií, usporiadať rôzne prvky do kompozície.
Možnosti zobrazovania videného sveta 3	<ul style="list-style-type: none"> Kreslenie predmetu podľa skutočnosti 	<ul style="list-style-type: none"> základné proporcie predmetov analytické pozorovanie predmetov (celok a časti) kreslenie predmetu podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií); vyjadrenie približného tvaru a modelácie tieňovaním, šrafovaním, lavírovaním modelovanie tvaru predmetu podľa videnej skutočnosti s dôrazom na základy výstavby proporcií (budovaných od geometrických tvarov k približnej modelácii predmetu), viacpohľadovosť plastického tvaru 	<ul style="list-style-type: none"> Nakresliť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov vymodelovať približný tvar videnej predmetu.

<p>Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kubizmus • Geometrizácia tvarov predmetov • Surrealizmus • Abstraktné umenie 	<ul style="list-style-type: none"> • geometrizácia tvarov predmetov (napr. zátišie) • kompozícia (obraz) z takto „rozložených“ predmetov – kubistický princíp • fantastické kombinácie tvarov (napr. častí predmetov, ľudských a zvieracích postáv ...) • surrealistické umenie • kubistické umenie • porovnanie zobrazujúceho a nezobrazujúceho (abstraktného) umenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Použiť geometrizáciu tvarov (v maľbe, alt. v kresbe zátišia, krajiny alebo portrétu), • vytvoriť fantastickú kompozíciu skladaním rozmanitých tvarov, • slovne opísať kubistické dielo, • slovne opísať surrealistické dielo.
<p>Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ranokresťanské a byzantské umenie • Byzantské umenie- ikony 	<ul style="list-style-type: none"> • mozaika (z papiera alebo rôznych materiálov) alebo maľba (vlastný motív žiaka, formálna inšpirácia z dejín umenia) • umenie neskorej antiky – mozaiky • byzantské umenie – ikony • uvedenie do dobovej situácie – príbeh umelca neskorej antiky (Byzancie), • ranokresťanské umenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať typické prvky mozaiky, • tvorivo použiť (transformovať) princíp mozaiky.

<p>Škola v galérii</p> <p>1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarná interpretácia umeleckého diela podľa reprodukcie 	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarná interpretácia vybraného umeleckého diela podľa videnej reprodukcie (alebo diela v galérii) • výtvarné dielo (o rozmeroch, autorovi, dobe vzniku, technike, námete) • orientácia v galérii (príp. virtuálnej galérii) – vyhľadávanie diel, ich • slovná interpretácia • možnosti prezentácie umenia: galéria, múzeum, výstava, vernisáž, knihy a časopisy o umení • druhy výtvarného prejavu: obraz, socha, grafika, objekt, inštalácia 	<ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať typické znaky vybraných druhov umenia, • vymenovať druhy výtvarného umenia.
<p>Podnety architektúry</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hravé skúmanie priestoru • Návrh interiéru 	<ul style="list-style-type: none"> • odvodzovanie priestoru od postavy človeka a jeho pohybov v ňom – tvorba priestorových modelov odrážajúcich tvar alebo funkciu napr. proporcií postavy, pohybov, polôh tela pri rôznych činnostiach • modely „schránok“ na bývanie, na pohyb pre človeka alebo pre živočíchov • návrh zariadenia vlastného priestoru (napr. brlôžtek, jaskyňa, hniezdo, nora, detská izba, karavan, trieda, spálňa) • exteriér a interiér 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať exteriér a interiér v architektúre, • výtvarne vyjadriť vlastnú predstavu ľubovoľného architektonického priestoru.

<p>Podnety fotografie</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Základy práce s fotoaparátom • Fotografia ako výtvarné dielo 	<ul style="list-style-type: none"> • základy práce s digitálnym fotoaparátom • fotografia (digitálna) • hľadanie záberu – výsek (rámovanie) pohľadu na skutočnosť, rôzne výseky rovnakého námetu v hľadáčiku (napr. drobné predmety) • rôzne možnosti pohľadu na predmet (motív) - celok a detail • hry s približovaním (zoomom) • rovnaký námet s rôznou expozíciou • režim makro • uloženie a základné operácie s fotografiou v počítači • vznik fotografie 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať základné úkony fotografovania s digitálnym fotoaparátom (záber – rámovanie, približovanie – vzdďalovanie, uloženie fotografie), • využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní.
<p>Podnety videa a filmu</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Záber • Komix 	<ul style="list-style-type: none"> • záber (kompaktný digitálny fotoaparát alebo mobilný telefón, videokamera) • veľkosť, kompozícia a dĺžka záberu, uhol pohľadu, osvetlenie, farebné naladenie • voľba témy, výber/príprava scény a aktérov, vyjadrenie miesta • spájanie záberov a obrazov (sekvencia, statický záber), plynutie času • základné pojmy a ich praktické ozrejenie, prostredníctvom výtvarných činností • informácie o vzniku filmu (ukážky prvých filmov) 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať základné úkony pri nakrúcaní videa.

<p>Elektronické médiá</p> <p>1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Animácia a skenovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • animácia (digitálne pečiatky, nástroj priesvitka, fázy animácie pomocou digitálnej pečiatky, vytváranie a úprava fáz animácie, kompozícia v animácii, čas v animácii, uloženie animácie) • pohyby a procesy v animovanej kresbe (lineárna animovaná kresba, kolorovaná lineárna animovaná kresba) • skenovanie a uloženie naskenovaného obrázka • nástroje v počítačovom programe 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoriť jednoduchú animáciu pomocou pečiatok alebo vlastnej kresby, • naskenovať vlastnú kresbu (maľbu) predmet, alebo časť tela.
<p>Podnety dizajnu</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obalový dizajn • Návrh loga, značky, ex libris 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady tvorby, znaku a značky • návrh loga, značky, (pre udalosť, firmu, klub, obec, výrobok), alebo návrh ex libris pre svoje knihy (možnosti zapojenia písmena, ornamentu, geometrického tvaru, vymysleného znaku) • alternatívne návrh obalu (škatule) na konkrétny predmet s použitím loga, značky 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoriť jednoduché znaky, • slovne opísať významy použitých znakov.
<p>Tradiície a podnety remesiel</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podnety hrnčiarstva • Tradičné remeslá 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady tvorby, znaku a značky • návrh loga, značky, (pre udalosť, firmu, klub, obec, výrobok), alebo návrh ex libris pre svoje knihy (možnosti zapojenia písmena, ornamentu, geometrického tvaru, vymysleného znaku) • alternatívne návrh obalu (škatule) na konkrétny predmet s použitím loga, značky 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoriť jednoduché znaky, • slovne opísať významy použitých znakov.

<p>Synestetické podnety</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Píšeme zvuky • Slepý 	<ul style="list-style-type: none"> • grafická partitúra: zápis hudby (do notovej osnovy alebo do vlastného vymysleného systému) prostredníctvom zobrazovacích znakov, vlastných grafických symbolov, geometrických tvarov, koláže, asambláže z predmetov... (dôraz na význam, tvar znakov, ich farbu, ich umiestnenie) • pokus o zvukovú interpretáciu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvorit' svojský zápis hudby.
<p>Podnety poznávania sveta</p> <p>5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarné hry s problematikou dejepisu • Výtvarné hry s problematikou zemepisu 	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné hry s problematikou dejepisu a /alebo zemepisu (napr. mapa/cestovný poriadok/orientačná schéma svojej biografie – dejepisu svojho života alebo života predkov, symboly pre jednotlivé udalosti; alebo trojrozmerné zobrazenie historickej udalosti – možnosť kolektívnej práce) • reflexia dobového dizajnu, módy, dopravných prostriedkov (napr. doby mladosti svojich rodičov, starých rodičov, prastarých rodičov – podľa ukážok) 	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarne zareagovať na témy dejepisu alebo zemepisu.

Rozpis učiva predmetu: výtvarná výchova 6. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky 3	<ul style="list-style-type: none"> Mierka a proporčné vzťahy, operácie s proporciami Proporcía a geometria 	<ul style="list-style-type: none"> mierka a proporčné vzťahy operácie s mierkou zobrazovania: zmenšovanie – zväčšovanie, vzd'alo vanie – približovanie pozorovanie vzťahov podľa skutočnosti operácie s proporciami: približný pomer častí videnej a kreslenej predlohy farebné budovanie priestoru v obraze: blízkosť a vzdialenosť 	<ul style="list-style-type: none"> Kresbou vyjadriť základné vzťahy predmetov v priestore, vyjadriť vzťahy farieb v priestore pri zobrazovaní exteriéru (krajiny).
Možnosti zobrazovania videného sveta 5	<ul style="list-style-type: none"> Kreslenie figúry podľa skutočnosti a pamäti Modelovanie postavy Figurálna kompozícia 	<ul style="list-style-type: none"> proporcie postavy (človek, zviera) analytické pozorovanie postavy kreslenie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, pohybu) modelovanie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, častí vo vzťahu k celku, pohybu) 	<ul style="list-style-type: none"> Vyjadriť približné proporcie pri kreslení postavy, vyjadriť približné proporcie pri modelovaní postavy.

<p>Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kinetické a svetelné umenie • Op-art • Svetelné umenie 	<ul style="list-style-type: none"> • op-art: inšpirácia vybraným princípom op-artovej tvorby (mihotavý efekt, ilúzia priestorovosti, svetelný a farebný kontrast, séria, mriežka...) • kinetické umenie: jednoduchý kinetický objekt • optické klamy, ilúzie a dvojznačné zobrazenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznať princípy op-artu a kinetického umenia, • nachádzať súvislosti a rozdiely medzi rôznymi umeleckými štýlmi.
<p>Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stredoveké a gotické umenie • Architektúra • Vitráž 	<ul style="list-style-type: none"> • gotické umenie a architektúra (katedrála, hrad, odev) • uvedenie do dobovej situácie – hra na umelca gotiky • výtvarná interpretácia dobovej výtvarnej formy (napr. vitráž z papiera alebo rôznych materiálov – vlastný motív žiaka, alebo knižná iluminácia, návrh gotického rytierskeho brnenia, odevu a pod.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznať typické znaky gotického umenia a architektúry, • tvorivo použiť (transformovať) historický motív.
<p>Škola v galérii</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obraz pre 5 zmyslov • Zobrazujúce a nezobrazujúce • Ako na nás pôsobia farby a tvary 	<ul style="list-style-type: none"> • vnímanie výtvarného diela (v galérii alebo podľa reprodukcie) – reakcie rôznych zmyslových modalít; obraz pre päť zmyslov (vcítanie sa do diela na základe jeho pozorovania; priradovanie chuti, vône, zvuku a hmatového pocitu – farbe, tvaru, povrchu, svetlosti, motívu) • interpretácia vybraného výtvarného diela na základe synestetického vnímania (napr. čo zobrazuje abstraktné umenie?) 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovné interpretovať subjektívny dojem zo zmyslového (synestetického) vnímania umeleckého diela.

<p>Podnety architektúry</p> <p>1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Urbanizmus 	<ul style="list-style-type: none"> • urbanizmus: nadhľad, pôdorys, plán • plán mesta (dediny), štruktúra zón, doprava, uzly; vzájomné vzťahy, vzťah ku krajine • porovnanie: mesto a dedina • fantastické priestory, fantastické funkcie, utópia 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť prvky a funkcie častí zástavby mesta alebo dediny, • vytvoriť jednoduchý plán usporiadania urbánneho celku (mesto, dedina, osada, časť) podľa svojej predstavy.
<p>Podnety fotografie</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Svetlo a fotografia • Osvetlenie pri fotografovaní 	<ul style="list-style-type: none"> • inscenovaná fotografia • práca s materiálmi – príprava inscenovaného prostredia (inštalácie), fotogenického terénu (napr. z papiera, plastelíny, rôznych priehľadných a polopriehľadných materiálov), využitie povrchov (textúr), • umiestnenie predmetu v inscenácii • osvetlenie, nasvietenie s farebným svetlom • fotografovanie s rôznych uhlov pohľadu – celok, detail 	<ul style="list-style-type: none"> • Nafotografovať inscenovanú situáciu, • využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní.
<p>Podnety videa a filmu</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obraz a zvuk vo filme 	<ul style="list-style-type: none"> • vzťah obrazu a zvuku vo videu a filme • ozvučenie krátkej ukážky (experimentovanie s ozvučením s použitím vybraného obrazu a zvuku v počítačovom programe) • hudba, hlas a ruchy 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu alebo vo filme z hľadiska výrazu.

<p>Elektronické médiá</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Úpravy obrázkov • Spracovanie a montáž obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • digitálna úprava farieb obrazu • digitálna úprava svetlosti, sýtosti, kontrastu farieb; rozostrenie, zaostrenie, voľná transformácia • digitálne filtre, farebné filtre, krivky farieb • digitálna obrazová koláž/koláž z obrazu a písma 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoriť koláže z vlastných digitálnych kresieb, fotografií, malieb, alebo písma, • vytvoriť varianty digitálneho obrazu pomocou operácií v počítačovom programe.
<p>Podnety dizajnu</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odev a doplnky • Hviezdy a móda • Odev a povolanie 	<ul style="list-style-type: none"> • odevný dizajn • odev, časť odevu, doplnok • história odievania • odevný dizajn 	<ul style="list-style-type: none"> • Navrhnuť odevy alebo doplnky podľa svojich predstáv.
<p>Tradiície a podnety remesiel</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarné spracovanie tradícií • Košíkárstvo • Výtvarné reakcie na tradičné formy 	<ul style="list-style-type: none"> • podnety košíkárstva • pletenie objektu z prútov (napr. papier, kartón, bužírka, drôt, drevo...) • výtvarné reakcie na tradičné formy (architektúry odevov, jedál, zvykov...) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvorivo variovať tradičnú techniku.
<p>Synestetické podnety</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Farebná hudba • Zvukové umenie 	<ul style="list-style-type: none"> • objekt vydávajúci zvuk – hudobno-vizuálny nástroj, ozvučené povrchy (textúry: napr. vrúbkovaný papier, plech ...) • zvuková performancia s vlastnými zvukovými objektmi (nástrojmi vydávajúcimi zvuky, ruchy, šumy) • zvukové objekty, autorské a hudobné nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> • Použiť zvukové vlastnosti materiálov a objektov.

<p>Podnety poznávania sveta</p> <p>1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarná biológia 	<ul style="list-style-type: none"> • podnety biológie • výtvarné interpretácie prírodných štruktúr (napr. makrosnímky rastlinných a živočíšnych tkanív, minerálov, pozorovanie mikroskopom, röntgenové snímky, snímky geologických vrstiev, kryštálov, tepelné snímky povrchu Zeme, kozmické snímky, pozorovaná štruktúra listov ...) 	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarne reagovať na témy biológie.
--	---	---	---

Rozpis učiva predmetu: výtvarná výchova 7. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky 3	<ul style="list-style-type: none"> • Poriadok a chaos - výtvarný jazyk • Zámer a náhoda 	<ul style="list-style-type: none"> • poriadok a chaos – usporadúvanie prvkov v kompozícii • náhodná a konštruovaná zostava kompozícia • symetrické – asymetrické usporiadanie, rytmus – arytmia, zámerná – náhodná kompozícia (automatizmus, improvizácia, neporiadok), • geometrická a lyrická abstrakcia, akčná maľba 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoriť rôzne typy kompozície zo zvolených prvkov.
Možnosti zobrazovania videného sveta 3	<ul style="list-style-type: none"> • Zobrazenie priestoru / perspektíva • Zobrazenie krajiny • Priestor v architektúre 	<ul style="list-style-type: none"> • zobrazovanie priestoru • lineárna perspektíva • pozorovanie a konštrukcia • interiér • zobrazenie architektonického tvaru v krajine – exteriér • lineárna kresba • kolorovanie • renesančné zobrazenia perspektívy(F. Brunelleschi, Massacio, P. della Francesca, L.da Vinci...) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zobraziť jednoduché priestorové vzťahy v perspektíve.

<p>Podnety výtvarného umenia</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dadaizmus, neodada • Ready- made, pop-art • Akčné umenie 	<ul style="list-style-type: none"> • dadaizmus a pop-art (obrazy, objekty, asambláže) • dadaistický text, dadaistický objekt • ready-made - kompozícia z nájdeného predmetu • pop-art – výtvarné hry s reklamou (ikonografia každodennosti, masmédií, reklamy), zväčšeninou, zmnožením, materiálou zmenou (napríklad mäkká plastika) • nový realizmus (dekoláž, konkrétna poézia, kompresia, akumulácia...) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznať podstatné znaky umenia pop-artu, • pomenovať súvislosti a rozdiely medzi vybranými umeleckými štýlmi.
<p>Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Renesančné umenie • Renesancia na Slovensku 	<ul style="list-style-type: none"> • renesančné umenie (maliarstvo, sochárstvo, technické návrhy, architektúra) • výtvarné reakcie žiakov (napr. renesančná móda, doplnky, stroje, stavby...) • uvedenie do dobovej situácie – príbeh renesančného umelca 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať typické znaky renesančného maliarstva, sochárstva a architektúry, • rozpoznať typické prvky vybraných umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely.
<p>Škola v galérii</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slovo a obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • slovo a obraz (porovnanie slovného opisu a zobrazenia toho istého motívu) • výtvarná interpretácia umeleckého diela podľa slovného opisu inej osoby a podľa vlastného videnia diela v galérii (alebo reprodukcie) • vlastný opis (námetu, témy, príbehu výtvarného diela v galérii - na reprodukcii) 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovné a výtvarne interpretovať videné výtvarné dielo.

<p>Podnety architektúry</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Moderná architektúra/dom • Výraz stavby 	<ul style="list-style-type: none"> • návrhy architektúr s rôznou funkciou a účelom • charakteristika členenia, tvaru a výrazu • funkcie architektonického priestoru: priestor pre sústredenie, učenie sa, výtvarné činnosti, pohyb, odpočinok, spoločný a súkromný priestor, sviatočný (posvätný) a všedný priestor, vonkajší a vnútorný priestor • výraz architektonického priestoru:(napr. stiesnený, smutný, chladný, intímny, príjemný, veľkolepý, slávnostný, veselý) • typy architektonických priestorov 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť charakteristické funkcie architektonického priestoru, • rozlíšiť výraz architektonického priestoru, • nakresliť návrh architektúry vybraného typu.
<p>Podnety fotografie</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fotografická reportáž 	<ul style="list-style-type: none"> • fotografovanie krajiny, premeny denného svetla • formát, výrez, približovanie, detail a celok • ukážky krajinárskej fotografie 	<ul style="list-style-type: none"> • Použiť pri fotografovaní vhodnú expozíciu a režim.
<p>Podnety videa a filmu</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Námet na scenár filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • scenár, príprava videa, klipu (námet, akcia, dej) • rozkreslenie kľúčových scén – storybord • návrh postáv (výzor, kostým) • návrh filmovej scény, kostýmu ku scenáru 	<ul style="list-style-type: none"> • Pripraviť krátky scenár a storybord videa.

<p>Elektronické médiá</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Portrét- morfiging • Zobrazenie priestoru 	<ul style="list-style-type: none"> • telesá v 3D programe (nástroje, Rectangle, Circle, Move, Copy, Push/Pull, Select, Line, Arc, Eraser, Zoom, PaintBucket) • kompozície z kvádrov, kociek a valcov, alebo architektúra • kopírovanie, spájanie, telies • vyfarbovanie telies a priradovanie textúr • ukladanie modelov do formátu skp • export do formátu jpg 	<ul style="list-style-type: none"> • Nakresliť telesá v 3D programe, • vytvoriť vlastnú kompozíciu spájaním 3D telies v grafickom programe.
<p>Podnety dizajnu</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dizajn výrobku/ návrh úžitkového predmetu 	<ul style="list-style-type: none"> • návrh dizajnu výrobku (napr. automobil, bicykel, domáci spotrebič, počítač, športové náradie ...) • tvar vo vzťahu k funkčnosti a vizuálnej zaujímavosti • dizajn výrobkov a transportdizajn (dizajn dopravných prostriedkov) 	<ul style="list-style-type: none"> • Navrhnuť tvar úžitkového predmetu.
<p>Tradície a podnety remesiel</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Remeslá a odevy 	<ul style="list-style-type: none"> • legendy a história regiónu (obce, sociálnej skupiny) • pamiatky regiónu a ich príbehy • miestne zvyky • miestne remeselné tradície, ich história • výtvarná interpretácia regionálnych legiend, histórie, pamiatok, remeselných tradícií 	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarne interpretovať vybrané typické zvyky alebo pamiatky svojho regiónu.
<p>Synestetické podnety</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vnímanie zmyslami 	<ul style="list-style-type: none"> • vyjadrenie chutí výtvarnými prostriedkami (zobrazujúcim alebo abstraktným spôsobom) • koreniny, bylinky, čaje, jedlá a ich farebné (tvarové, materiálové, gestické ...) vyjadrenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarne vyjadriť subjektívnu vizuálnu predstavu chuťového vnemu.

<p>Podnety poznávania sveta</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarné interpretácie gramatických tvarov • Vizualna poézia 	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné interpretácie gramatických tvarov (napr. slovných druhov, vetných členov, homoným, synonym, opozít ...) • priradovanie výtvarných znakov ku slovám • vizualna poézia(náhrada slov grafickými znakmi, obrazmi, fotografiami, prírodninami alebo objektmi alt. predmetmi) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoriť grafické znázornenie gramatických pojmov alebo vzťahov, • porovnávať súvislosti, vzájomné vzťahy medzi výtvarnými znakmi (zobrazovacími) a slovami.
--	---	--	---

Rozpis učiva predmetu: výtvarná výchova 8. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky 5	<ul style="list-style-type: none"> Štylizácie 	<ul style="list-style-type: none"> transformácia vybraného motívu do niekoľkých tvarových štýlov (napr. geometrizácia, znejasnenie, vyskladanie z iných tvarov, redukcia na obrys, vyjadrenie linkou, bodmi, vyjadrenie plasticity ...) 	<ul style="list-style-type: none"> Štylizovať motív.
Možnosti zobrazovania videného sveta 4	<ul style="list-style-type: none"> Kresba hlavy Maľba portrétu 	<ul style="list-style-type: none"> zobrazovanie výrazu tváre karikatúra podľa fotografických portrétov (prepojené s tematickým radom podnety fotografie) subjektívne transformovanie videnej reality, nadsadenie a štylizácia foriem umocňujúca výraz expresionistické portréty, výrazové hlavy 	<ul style="list-style-type: none"> Zobraziť charakteristický výraz rôznych emócií prostredníctvom portrétu (karikatúry).
Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia 2	<ul style="list-style-type: none"> Procesuálne umenie, inštalácia Umenie performancie a happeningu 	<ul style="list-style-type: none"> umenie inštalácie: inštalácia (alebo: pre konkrétny priestor/z konkrétnych predmetov/z vytvorených rekvizít/z prírodnín...), fotodokumentácia umenie performancie a happeningu : performancia (samostatná – symbolika gesta, postoja, pohybu); happening (skupinový; napr. zorganizovaný nevšedný zážitok) 	<ul style="list-style-type: none"> Vymenovať podstatné znaky umenia inštalácie, predviesť performanciu na vlastnú tému.
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia 3	<ul style="list-style-type: none"> Umenie baroka a rokoka 	<ul style="list-style-type: none"> barokové umenie (barokové maliarstvo, sochárstvo, architektúra, odievanie, typografia ...) výtvarné reakcie žiakov na vybraný barokový artefakt 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznať typické znaky barokového maliarstva, sochárstva a architektúry.

Škola v galérii 2	<ul style="list-style-type: none"> • Umenie v galérii 	<ul style="list-style-type: none"> • umenie v galérii, rozdiel medzi múzeom umenia a výstavou • krátka slovná (písomná) reflexia („recenzia“) výstavy alebo virtuálnej galérie • časopisy o súčasnom umení/dizajne/architektúre 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutovať o videnej výstave, alebo prehliadke virtuálneho múzea na internete.
Podnety architektúry 2	<ul style="list-style-type: none"> • Interiér a exteriér 	<ul style="list-style-type: none"> • interiér a exteriér (špecifiká a vzájomné vzťahy) • výraz a funkcie vnútorného a vonkajšieho priestoru tvaroslovie a materiály • návrh vnútorného a vonkajšieho usporiadania vybraného typu architektúry 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlíšiť funkcie a výraz interiéru a exteriéru, • navrhnúť vonkajší a vnútorný priestor ľubovoľnej stavby.
Podnety fotografie 2	<ul style="list-style-type: none"> • Fotografický portrét/ reklamná fotografia 	<ul style="list-style-type: none"> • fotografovanie portrétu (osvetlenie, výraz, formát, výrez, profil, trištvrte profil, en face, podhľad, nadhľad) • portrétna fotografia 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišovať rôzne spôsoby komponovania portrétu.
Podnety videa a filmu 2	<ul style="list-style-type: none"> • Film a video • Žáner a druh filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • video a film – spoločné znaky a rozdiely • žánre filmu (dokument, komédia, horor, detektívka, sci-fi, seriál ...) • charakteristické znaky jednotlivých žánrov • napodobnenie vybraného žánru (napr. na úrovni scenára, storybordu, krátkeho videa), alebo zostrih klipu z ukážky vybraných žánrov 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišovať základné filmové žánre.
Elektronické médiá 1	<ul style="list-style-type: none"> • Strihanie videa 	<ul style="list-style-type: none"> • zostrih – montáž z častí (krátkych ukážok) filmov (napr. stiahnutých z portálu youtube) alebo z vlastných videozáberov • strihanie, výber častí, spájanie, inštalácia zvuku • výber hudby/zvuku, ruchu k danej scéne (napr. z internetových zdrojov) – spájanie obrazu a zvuku v počítačovom programe 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať zásady strihania videa.

<p>Podnety dizajnu</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grafický dizajn-reklama 	<ul style="list-style-type: none"> • reklama • vybraná forma reklamného dizajnu: návrh(plagát, reklamný nápis, banner, billboard, svetelná reklama, reklamný predmet...) • návrh a zalomenie reklamného sloganu, textu, plagátu (billboardu) – vzťah obrazu a textu • reklama na vlastný produkt (napríklad výrobok, dizajn...) alebo akciu/event/koncert/športové podujatie/školský večierok... • tvorba reklamnej kampane • reklamný dizajn 	<ul style="list-style-type: none"> • Zhotoviť jednoduchý reklamný produkt, • objasniť zámery reklamy.
<p>Tradície a podnety remesiel</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tradície rodiny 	<ul style="list-style-type: none"> • tradície a súčasnosť • charakteristické prvky (tradície, zvyky, slávnosti, jedlá ...) vlastnej rodiny (sociálnej skupiny) • charakteristické znaky svojho domova • rodinné rituály, náboženské rituály, rituály vekových skupín, školské a triedne rituály • subkultúry 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať tradície svojho prostredia, • výtvarne interpretovať typický podnet svojho sociálneho (rodinného) prostredia.
<p>Synestetické podnety</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hmatové pocity 	<ul style="list-style-type: none"> • hmatové pocity • vnímanie kvality povrchu: teplo – chlad, hladkosť – drsnosť, vlhkosť – suchosť, mäkkosť – tvrdosť, slizkosť... • vnímanie tvaru: hranatý – zaoblený, tupý – ostrý, jednoduchý – zložitý... • vnímanie váhy, veľkosti, dotyku, bolesti, pohybu... • vyjadrenie hmatového pocitu (perfomačné, farebné, tvarové, prostredníctvom symbolu, motívu alebo subjektívne abstraktného zobrazenia) 	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarne interpretovať hmatové pocity.

<p>Podnety poznávania sveta</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarné reakcie na matematické štruktúry 	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné vyjadrenie matematických úkonov (sčítanie, odčítanie, násobenie delenie...), náhrada čísel tvarmi, farbami, grafickými prvkami, zobrazeniami motívov • variácie, kombinácie, transformácie, rady a série vybraných prvkov • plynulé a pretržité, rastúce a klesajúce ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Nachádzať analógie medzi matematikou a výtvarným vyjadrovaním, kompozíciou.
--	---	---	---

Rozpis učiva predmetu: výtvarná výchova 9. ročník			1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky 4	<ul style="list-style-type: none"> • Farba, škvrna • Bod, línia 	<ul style="list-style-type: none"> • konfrontácia rôznych štýlov moderného alebo predmoderného umenia (obraz maľovaný rôznymi štýlmi a rukopismi zvolenými podľa ukážok) • vybrané „- izmy“ moderného umenia • maľba vybraných predmoderných slohov • výber, kombinácia, syntéza, komponovanie a porovnanie formálnych a výrazových vlastností rôznych štýlov 	<ul style="list-style-type: none"> • Kombinovať rôzne vybrané štýly výtvarného vyjadrovania v jednom obraze.
Možnosti zobrazovania videného sveta 3	<ul style="list-style-type: none"> • Jesenné zátišie 	<ul style="list-style-type: none"> • doplnenie časti reprodukcie (fotografie) kresbou (maľbou) • dôraz na približné napodobenie štýlu, výrazu a proporcií v doplnenej časti • „rekonštrukcia“ – tónovanie plasticity (reštaurovanie chýbajúcej časti) 	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarne rekonštruovať časť neúplného obrazu.

<p>Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Konceptuálne umenie • Lettrizmus 	<ul style="list-style-type: none"> • konceptuálne umenie • nahradenie obrazu (predstavy) slovným výrazom, vystihujúcim jej podstatné prvky, alebo: parafráza (interpretácia) zvoleného konceptuálneho diela; text vyjadrujúci v jednoduchšej forme podstatu „zobrazenej“ skutočnosti; slovo ako náhrada obrazu (sochy, akcie...) • text a písmo vo výtvarnom umení, konceptuálny text, obraz z písma, textu - lettrizmus • text umiestnený v konkrétnom prostredí (kontexte), na objekte, alebo na časti obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadriť (nahradia, parafrázujú) podstatné prvky svojho obrazu (výtvarného diela) slovami (textom).
<p>Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Secesné umenie • Secesný artefakt 	<ul style="list-style-type: none"> • secesné umenie (secesné maliarstvo, grafika, architektúra, odievanie, dizajn, šperk ...) • výtvarné reakcie žiakov na vybraný secesný artefakt, využitie organického ornamentu 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznať typické znaky secesného umenia a architektúry, • rozlíšiť typické prvky rôznych umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely.
<p>Škola v galérii</p> <p>1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Súčasné výtvarné diela 	<ul style="list-style-type: none"> • komentovanie rôznych (vybraných) druhov médií, žánrov, štýlov, období a rôznych autorských prístupov v rámci jedného média, žánru, obdobia (podľa diel v galérii, virtuálnej galérii alebo podľa reprodukcí) • knihy o modernom umení/dizajne/architektúre • časopisy o súčasnom umení 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutovať o súčasných výtvarných dielach (o výstave, dizajne, architektúre, filme).
<p>Podnety architektúry</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Práca architekta 	<ul style="list-style-type: none"> • návrh a model vybraného typu architektúry (budovy, urbanizmu, krajinej architektúry...) • práca architekta – tvorba architektonického návrhu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoriť jednoduchý model architektúry podľa svojho návrhu.

Podnety fotografie 2	<ul style="list-style-type: none"> • Digitálna úprava fotografie • Fotomontáž 	<ul style="list-style-type: none"> • digitálna postprodukcia fotografie • montáže, filtre, zmeny farebnosti, proporcií; výber časti obrazu, fotomontáž. • digitálnej fotografie 	<ul style="list-style-type: none"> • Upraviť fotografiu v počítači.
Podnety videa a filmu 2	<ul style="list-style-type: none"> • Film a videoumenie • Filmový štáb 	<ul style="list-style-type: none"> • krátky príbeh – video (klip) • film a videoumenie • hra na „filmový štáb“ – rôzne úlohy pri príprave a realizácii filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať hlavné fázy procesu vzniku audiovizuálneho diela.
Elektronické médiá 2	<ul style="list-style-type: none"> • Tvorba videoklipu 	<ul style="list-style-type: none"> • postprodukcia obrazovej a zvukovej časti videoklipu, fotografie • prenos dát (z kamery, fotoaparátu alebo mobilného telefónu do počítača) • uloženie dát, videoformát • výber, úpravy, strihanie a spájanie zvuku a obrazu • prezentácia videoklipu 	<ul style="list-style-type: none"> • Upraviť videoklip v počítači.
Podnety dizajnu 3	<ul style="list-style-type: none"> • Body art 	<ul style="list-style-type: none"> • telový dizajn – úprava tváre (make up), účesu, očí, nechťov; optické korekcie tvaru a výrazu tváre, líčenie • kaderníctvo, maskovanie, líčenie, kamufláž (televízne, divadelné, fantazijné, historické...) • experimentovanie so svojim zovňajškom • body art 	<ul style="list-style-type: none"> • Uplatniť výtvarné kritériá pri úprave svojho zovňajšku.
Tradiície a podnety remesiel 3	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudové remeslá 	<ul style="list-style-type: none"> • tradičné (ľudové, historické) remeslá (techniky a výrobky) • výtvarná interpretácia vybranej tradičnej techniky 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať najdôležitejšie tradičné (ľudové) remeslá.

Synestetické podnety 2	<ul style="list-style-type: none"> • Hudobné formy • Hudobný nástroj 	<ul style="list-style-type: none"> • výrazne odlišné hudobné formy (napríklad: symfónia, sonáta, fuga, ária...) • vyjadrenie vizuálnych analógií prostredníctvom výtvarných prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznať vzťahy, podobnosti a rozdielnosti medzi hudobným a výtvarným umením.
Podnety poznávania sveta 3	<ul style="list-style-type: none"> • Chemické procesy v umení • Socha- proces vzniku 	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné vyjadrenie alebo využitie vybraných fyzikálnych / chemických / biologických procesov • dielo (objekt, obraz), ktoré využíva výtvarné vlastnosti fyzikálneho / chemického / biologického / procesu alebo zobrazuje samotný proces -procesuálne umenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznať vizuálno-estetické hodnoty v procesoch v prírode, • výtvarne interpretovať vybraný proces.

5. UČEBNÉ ZDROJE

Pre vyučovanie výtvarnej výchovy budú používané učebnice a učebné pomôcky schválené a odporúčané MŠ SR, prezentované a odporúčané v pedagogicko-organizačných pokynoch MŠ SR na príslušný školský rok.

Demonštračné pomôcky a didaktická technika (IKT) budú využívané podľa možností školy.

Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií a vytvárania zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov.

Súčasťou učebných zdrojov sú aj moderné technológie vo vzdelávaní, založené na najnovších poznatkoch pedagogickej psychológie, rozvoja informačno-komunikačných technológií, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť a efektívnosť edukačného procesu zvýšením názornosti, motivácie žiaka, prispôbenie tempa učenia temperamentu žiaka, možností samostatného preskúšania žiaka, orientácie na individuálne záujmy žiaka.

Okrem učebníc pre 5., 6., 7., 8. a 9. roč. ZŠ (Čarný, L. a kol. : Výtvarná výchova na ZŠ) využívame na prípravu ako i na hodinách:

- José Pijoan- Dejiny umenia
- R. Dickinsonová – Kniha o výtvarnom umení pre deti
- F. Wattová – Tvorivé maľovanie
- F. Wattová – Maľovanie
- F. Watt, R. Gilpin – Výtvarné nápady na prázdniny

- Kolektív autorov – Velká kniha výtvarné inspirace
- A. Macko – Výtvarné techniky I, II
- metodiky vyučovania výtvarnej výchovy
- odborné časopisy
- notebook a dataprojektor
- učebné pomôcky z kabinetu
- interaktívnu tabuľu, internet
- monografie umelcov
- životopisy slávnych umelcov, fotografie významných umelcov, historické poznámky – Z dejín umenia

Súčasťou vyučovania predmetu výtvarná výchova sú aj základné výtvarné pomôcky, ktoré si každý žiak zaobstaráva sám: malé a veľké výkresy, vodové a temperové farby, ploché a guľaté štetce rôznych veľkostí, obal na lavicu, nádoba na vodu, paleta, handrička na utieranie, pastelky, fixky, čierny tuš, radis pierko, farebné papiere, nožnice, lep- tyčinkový i tekutý a ďalšie iné materiály, s ktorými sa počas hodín bude pracovať.

6. HODNOTENIE PREDMETU

Žiak bude v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ SR. Bude hodnotený priebežne, bude používané sumatívne aj formatívne hodnotenie žiaka.

Integrovaní žiaci sú hodnotení podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálno-pedagogickými potrebami v bežných základných školách na základe psychologického vyšetrenia.

Ťažiskovú formu hodnotenia tvoria:

- osobný rozhovor so žiakom a jeho sebahodnotenie
- aktivita a práca na hodine
- výtvarná práca ako výsledok výtvarnej činnosti
- prístup žiaka k výtvarnej činnosti

Stupeň hodnotenia:

- **výborný**
- **chválitebný**
- **dobry**
- **dostatočný**
- **nedostatočný- neodporúča sa**

Minimálny počet známok za polročné hodnotiace obdobie je 3.

4.21. UČEBNÉ OSNOVY PREDMETU TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Názov ŠVP:	ŠVP 2. stupňa ZŠ v SR, ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie				
Názov ŠkVP:	ZŠ Medňanská 514/5 Ilava				
Vyučovací jazyk:	Slovenský				
Vzdelávacia oblasť:	ZDRAVIE A POHYB				
Predmet:	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA				
Ročník:	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby týždenne:	2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Predmet telesná výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov. Dôraz kladieme na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitostí žiaka a jeho individuálne predpoklady pre danú činnosť.

2. CIELE PREDMETU

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie. Všeobecné ciele predmetu platia pre všetkých žiakov školy,

ktorí sa pravidelne zúčastňujú vyučovania tohto predmetu, ktorého časová dotácia je 2 vyučovacie hodiny týždenne.

Okrem všeobecných cieľov, plníme vo vyučovacom procese aj špecifické ciele, ktoré sa najviac dotýkajú tried s rozšíreným vyučovaním športovej prípravy. Medzi tieto patria, oboznámenie sa žiakov s futbalom a žiačky so športovými hrami, gymnastikou či atletikou, ako celospoločenským fenoménom, pochopenie pravidiel a základných zákonitostí, stotožnenie sa s princípmi fair – play, postupné zvládnutie základných herných činností, kombinácií, prípravných hier a samotnej hry v priebehu päťročného vyučovacieho cyklu, psychická a motorická pripravenosť žiakov pre ich ďalšie napredovanie v oblasti športu a i.

Pre žiakov škola poskytuje telocvičňu, malú gymnastickú telocvičňu, dve viacúčelové ihriská s umelým povrchom.

3. KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie: zvnútornený, vzájomne prepojený súbor nadobudnutých vedomostí, zručností, schopností, postojov a hodnotových orientácií, ktoré sú dôležité pre rozvoj osobnosti jednotlivca, jeho aktívne zapojenie sa do spoločnosti, uplatnenie v zamestnaní a jeho celoživotné vzdelávanie.

1. Poznávacie (kognitívne) kompetencie

- žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so --zameraním na úlohy ochrany svojho zdravia
- vie používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností
- vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti
- dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru
- vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote
- vie posúdiť úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem
- vie poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí
- dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti
- pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus

2. Komunikatívne kompetencie

- žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať
- vie písomne, ústne i pohybom vyjadriť získané poznatky a zručnosti

- vie vyhľadávať informácie o pohybe, zdraví, zdravotných poruchách, športových výsledkoch a sprostredkovať informácie iným
- má schopnosť byť objektívnym divákom

3. Interpersonálne (sociálne) kompetencie

- akceptovať skupinové hodnoty
- tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín
- spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami
- vžiť sa do pocitov a konania inej osoby

4. Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie

- vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
- vytvárať vlastný hodnotový systém
- regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život

4. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Obsah predmetu tvoria základné poznatky o význame pohybových aktivít pre zdravie, prevenciu ochorení, správnej životospráve, športovej činnosti a jej organizovaní, pohybovej výkonnosti a jej hodnotení a pohybové prostriedky. V predmete telesná a športová výchova sú rozdelené do štyroch modulov.

1. Zdravie a jeho poruchy

2. Zdravý životný štýl

3. Zdatnosť a pohybová výkonnosť

4. Športové činnosti pohybového režimu

Časová dotácia (**odporúčaná**): atletika 15% (10 hodín), základy gymnastických športov 15% (10 hodín), športové hry 25% (16 hodín), sezónne pohybové činnosti 15% (10 hodín) a povinne voliteľný tematický celok (florbal, bedminton, netradičné náčinie,...) 30% (20 hodín).

* VPV (5h), Atletika (14h), Gymnastika (12h), Športové hry (16h), VTC (19h)

Ciele jednotlivých modulov :

Zdravie a jeho poruchy

- pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie
- vedieť poskytnúť prvú pomoc
- vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie

- vedieť význam rozcvičenia, zostaviť a zrealizovať rozcvičenie
- vedieť zásady bezpečnosti, dopomoci pri cvičení

Zdravý životný štýl

- poznať a dodržiavať zásady správnej výživy
- zaradiť využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase
- pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy
- pochopiť kompenzačný účinok telesných cvičení a poznať vhodné cvičenia na jeho dosiahnutie

Zdatnosť a pohybová výkonnosť

- poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti
- vedieť využiť cvičenia na rozvoj všestranných pohybových schopností
- vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov

Športové činnosti pohybového režimu

- využiť svoje vedomosti na zdokonaľovanie sa vo vlastnej športovej výkonnosti
- preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach
- mať príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti
- ovládať odbornú terminológiu, pravidlá jednotlivých športov a zásady –fair play
- charakterizovať základné športové disciplíny

Rozpis učiva predmetu: telesná a športová výchova 5. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Poznatky z Tv a športu 1	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod do predmetu, poučenie o BOZP pri cvičení v telocvični, na školskom ihrisku a v areáli školy. • Poradová príprava 	<ul style="list-style-type: none"> • úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti. •
Atletika 5	<ul style="list-style-type: none"> • A -Atletická abeceda, • Nízky a polovysoký štart –návnik 	<ul style="list-style-type: none"> • technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, 	<ul style="list-style-type: none"> • mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej

	<ul style="list-style-type: none"> • A - Pohybové hry s využitím atlet. ABC • Beh na 60 m – nácvik • A - Beh na 60 m – kontrola 	švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh	<p>aktivity a udržiavanie zdravia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín,
Testovanie 4	<ul style="list-style-type: none"> • Skok do diaľky z miesta, • Člnkový beh • Lah- sed 30s • 12 min. beh • 	<ul style="list-style-type: none"> • skok do diaľky z miesta, • člnkový beh • ľah- sed 30s • 	<ul style="list-style-type: none"> • každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností. • • poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu • •
Športové hry - vybíjaná 8	<ul style="list-style-type: none"> • Prihrávky od pleca – n. • Prihrávky od pleca, náprahom zhora, - n. • Prihrávky v pohybe • Vedenie lopty – dribling • Hra v pohybe • Hra podľa pravidiel • • Pravidlá, • Samotná hra 	<ul style="list-style-type: none"> • základné HČJ, držanie lopty, chytanie – n. 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať a uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca
Základy gymnastických športov 10	<ul style="list-style-type: none"> • ZGŠ - kotúľ vpred s obmenami východiskovej a výslednej polohy – n. • ZGŠ - kotúle vzad s obmenami východiskovej a výslednej polohy – n. • ZGŠ – stoj na lopatkách, na hlave - n • ZGŠ – stoj na rukách s oporou – n. • ZGŠ - premet bokom – n. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športová aerobik, moderná gymnastika, gymteamy) športová gymnastika • prípravné, imitačné cvičenie • metodický postup osvojovania • zdokonaľovanie polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy spoločnej pohybovej skladby 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj kondičných, kondično-koordinačných a koordinačných schopností. • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie a vedieť • sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie. • prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie.

	<ul style="list-style-type: none"> • ZGŠ - zostava s osvojených prvkov – väzby, nácvik • ZGŠ - zostavy – kontrola • ZGŠ - roznožka – nácvik • ZGŠ - roznožka – kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • akrobacia 	
Povinný výberový tematický celok 20 (Bedminton, ringo)	<ul style="list-style-type: none"> • Ringo, nácvik hádzania a chytania • Ringo, nácvik hádzania a chytania • Ringo, nácvik hádzania a chytania • Ringo, pravidlá hry, hra • Ringo, hra • Bedminton 	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik hádzania a chytania • odbitie forhandom • odbitie backhandom • podanie zdola • podanie zhora • Bedminton - zásady bezpečnosti , pravidlá • B – nácvik držania rakety a pohybu nôh • B - hra pri sieti, výpady - zdokonaľovanie • B - kontrola HČJ • B – aktivačný poskok pri pohybe do strán – n. • B – hry na opakovanie osvojených zručností • B –krátke bekhendové podanie – nácvik • B - vysoké forhendové podanie – nácvik. • B - bekhendové a forhendové údery pri sieti – zdok. • B – hry , kontrola HČJ • B – hra 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť využívať prácu nôh, dynamický štart z miesta, rotáciu tela, zlepšovať koordinačné schopnosti a obratnosť • vedieť popísať dva základné spôsoby držania rakety • (bekhendové a forhendové držanie) • rozvíjanie zručnosti zmeny držania rakety, vedieť sa pohybovať na kurte. • zlepšiť telesnú koordináciu a reakčnú schopnosť tela . • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie a vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie • chápať význam fair play, rozvoj kooperácie v skupine.
Športové hry 10	<ul style="list-style-type: none"> • Basketbal - základné pravidlá , dribling – n. • Basketbal - dribling – zdokonaľovanie HČJ • Basketbal - prihrávky – nácvik • Basketbal - prihrávky – zdokonaľovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcie hráčov v jednotlivých športových hrách, • systematika • herných činností, • herné kombinácie a herné systémy • hodnotenie herného výkonu hráča i • družstva v danej športovej hre 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať a uplatniť techniku • základných herných činností jednotlivca • poznať základné pravidlá atletických disciplín, pomáhať pri organizovaní a rozhodovaní atletických disciplín.

	<ul style="list-style-type: none"> • Basketbal - streľba, kontrola • Basketbal – hra • Basketbal – hra- k. 		<ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností.
Sezónne činnosti 4	<ul style="list-style-type: none"> • Orientácia na stanovisku. • Turistické značky, orientácia podľa mapy. • Presun členitým terénom, prekonávanie terénnych prekážok. • Pohybové hry v prírode. 	<ul style="list-style-type: none"> • práca s buzolou, • používanie mapy • poznávanie turistických značiek 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v prírode, prekonávať prírodné prekážky • v prírode sa správať podľa zásad ochrany ŽP
Testovanie 4	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika všeobecnej pohybovej výkonnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • skok do diaľky z miesta • „člnkový beh(10x5 m) • ľah- sed 30 sekúnd • 12 minútový beh 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjať pohybovú výkonnosť v rámci svojich možností a schopností • kondičná príprava, základné kondičné a koordinačné schopnosti.

Rozpis učiva predmetu: telesná a športová výchova 6. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Poznatky z telesnej výchovy a športu 1	<ul style="list-style-type: none"> • BOZ 	<ul style="list-style-type: none"> • úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako • prevencia pred zranením 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti.
Atletika 16	<ul style="list-style-type: none"> • Bežecká ABC, štarty z rôznych polôh • Beh • Štafeta • Skoky 	<ul style="list-style-type: none"> • technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností • Beh na 60 m - zdokonaľovanie • Beh na 60m – kontrola • Vyrvalostný beh – zdokonaľovanie • Beh 1000 m – kontrola • Beh 300m – zdok. • Beh 300m - kontrola • Skok do diaľky - nácvik • Skok do diaľky - kontrola • Hod kriketovou loptičkou – zdok. • Hod kriketovou loptičkou - kontrola • Štafetové hry • Kondičné cvičenia • Skok do výšky – nácv. • Skok do výšky – zdok. • Skok do výšky – kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, • charakterizovať ich a prakticky demonštrovať. • mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia. • poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu
Športové hry / basketbal 6	<ul style="list-style-type: none"> • Basketbal - základné pravidlá • Basketbal - dribling - nácvik • Basketbal - dribling – zdokonaľovanie HČJ 	<ul style="list-style-type: none"> • prihrávka, • dribling, • strelba z miesta, • z krátkej a strednej vzdialenosti, • bránenie hráča bez lopty a s loptou, • hrať na dva koše podľa pravidiel, 	<ul style="list-style-type: none"> • správne pomenovať techniku základných herných činností jednotlivca, • popísať techniku základných herných činností jednotlivca, • prakticky ukázať a uplatniť techniku

	<ul style="list-style-type: none"> • Basketbal - prihrávky - nácvik • Basketbal - prihrávky - zdokonaľovanie • Basketbal - streľba, kontrola 		základných herných činností jednotlivca,
Základy gymnastických športov 7	<ul style="list-style-type: none"> • Kotúl' vpred, vzad - nácvik, zdokonaľovanie • Kotúle vo väzbách – kontrola • Stoj na lopatkách – zdokonaľovanie • Stoj na hlave s dopomocou - nácvik, kontrola • Stoj na hlave - zdokonaľovanie • Nácvik gymnastická zostavy • Kontrola – gymnastická zostava 	<ul style="list-style-type: none"> • kotúl' vpred, vzad - nácvik, zdokonaľovanie • kotúle vo väzbách – kontrola • stoj na lopatkách – zdokonaľovanie • stoj na hlave s dopomocou - nácvik, kontrola • stoj na hlave - zdokonaľovanie • nácvik gymnastická zostavy • kontrola – gymnastická zostava 	<ul style="list-style-type: none"> • popísať štruktúru gymnastických športov, • prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej a modernej gymnastiky • vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, • zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach,
Povinný výberový tematický celok / Bedminton/ 6	<ul style="list-style-type: none"> • Bedminton - zásady bezpečnosti a úrazová zábrana pri hre, pravidlá • Bedminton – nácvik držania rakety a pohybu nôh - nácvik • Bedminton - nácvik držania rakety a pohybu nôh – zdok. • Bedminton - hra pri sieti, výpady - nácvik • Bedminton - hra pri sieti, výpady - zdokonaľovanie • Bedminton - kontrola HČJ 	<ul style="list-style-type: none"> • Bedminton - zásady bezpečnosti a úrazová zábrana • pri hre, pravidlá • bedminton – nácvik držania rakety a pohybu nôh - nácvik • bedminton - nácvik držania rakety a pohybu nôh – zdok. • bedminton - hra pri sieti, výpady - nácvik • bedminton - hra pri sieti, výpady - zdokonaľovanie • bedminton - kontrola HČJ 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť využívať prácu nôh, dynamický štart z miesta, rotáciu tela, zlepšovať koordinačné schopnosti a obratnosť, • vedieť popísať dva základné spôsoby držania rakety, • bekhendové a forhendové držanie, • rozvíjanie zručnosti zmeny držania rakety, vedieť sa pohybovať na kurte,
Základy gymnastických športov	<ul style="list-style-type: none"> • Preskoky - roznožka - nácvik • Preskoky - roznožka – zdok. 	<ul style="list-style-type: none"> • preskoky - roznožka - nácvik • preskoky - roznožka – zdok. 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť ohodnotiť techniku konaného gymnastického cvičenia

4	<ul style="list-style-type: none"> • Preskoky -skrčka - nácvik • Preskoky - skrčka – zdok. 	<ul style="list-style-type: none"> • preskoky -skrčka - nácvik • preskoky - skrčka – zdok. 	<ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie a vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie,
Športové hry / basketbal/ 6	<ul style="list-style-type: none"> • Basketbal - HČJ - obranné komb.-n. • Basketbal - obranné kombinácie - z. • Basketbal - útočné kombinácie - nácvik • Basketbal - útočné kombinácie - nácvik • Basketbal - kontrola, hra • Basketbal –hra 	<ul style="list-style-type: none"> • bedminton - zásady bezpečnosti a úrazová zábrana • pri hre, pravidlá • bedminton – nácvik držania rakety a pohybu nôh - nácvik • bedminton - nácvik držania rakety a pohybu nôh – zdok. • bedminton - hra pri sieti, výpady - nácvik • bedminton - hra pri sieti, výpady - zdokonaľovanie • bedminton - kontrola HČJ 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,
Športové hry Futbal 6	<ul style="list-style-type: none"> • Futbal - strel'ba - nácvik • Futbal - strel'ba - zdokonaľovanie • Futbal -HČJ- obranné komb.- nácvik • Futbal -HČJ - obranné, útočné komb. -z. • Futbal - hra • Futbal -hra, kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • prihrávka, • tlmenie lopty, strel'ba, obsadzovanie hráča bez lopty a s • loptou, hrať podľa pravidiel 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať a uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca • dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností, preukazovať pozitívny postoj k súťaženiu.
Atletika 11	<ul style="list-style-type: none"> • Bežecké cvičenia - zdokonaľovanie • Beh 60 m - kontrola • Štafetový beh - nácvik • Štafetový beh - kontrola • Hod kriketovou loptičkou – zdok. • Hod kriketovou loptičkou - kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • technika atletických disciplín, • základy techniky atletických činností • atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, • rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, • štafetový beh, • skok do diaľky, • skok do výšky, • hod loptičkou a granátom, 	<ul style="list-style-type: none"> • poznať základné pravidlá atletických disciplín, • pomáhať pri organizovaní a rozhodovaní atletických disciplín.

	<ul style="list-style-type: none"> • Skok do diaľky - zdokonaľovanie • Skok do diaľky - kontrola • Kondičné cvičenia • Kondičné cvičenia • Kondičné cvičenia 	<ul style="list-style-type: none"> • vrh guľou 	
Testovanie 3	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika všeobecnej pohybovej výkonnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Testovanie – člnkový beh, skok do diaľky z miesta, ľah – sed za 30 sekúnd, • Testovanie - beh za 12 minút, 	<ul style="list-style-type: none"> • preukázať vytrvalosť, • preukázať snahu o zlepšenie svojej fyzickej kondície.

Rozpis učiva predmetu: telesná a športová výchova 7. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Poznanky z telesnej výchovy a športu 1	<ul style="list-style-type: none"> • BOZ • Testovanie • Telesná hmotnosť • Prevencia pred nesprávnym telesným vývinom (anorexia, nadváha) • Prevencia pred ochoreniami • Propágacia zdravého životného štýlu • Upevnenie správnych návykov životosprávy • Upevnenie hygienických zásad v živote dieťaťa 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v súvislosti s ochranou vlastného zdravia • obezita a poruchy stravovania • otužovanie • dodržiavanie hygienických zásad 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti
Atletika 10	<ul style="list-style-type: none"> • Technika behu, šľapavý, švihový, • bežecká ABC, štarty- nízky, polovysoký • Technika behu, šľapavý, švihový, • bežecká ABC, štarty- nízky, polovysoký • Hod kriketovou loptičkou - zdokonaľovanie • Hod kriketovou loptičkou - k • Vrh guľou - nácvik • Vrh guľou - kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • technika atletických disciplín, • základy techniky atletických činností • atletická abeceda, • nízky a polovysoký štart, • švihový a šľapavý beh, rýchly beh do 60 m, • vytrvalostný beh, • štafetový beh 	<ul style="list-style-type: none"> • mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia. • prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín

<p>Športové hry /volejbal/ 9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Volejbal – HČJ – odbitie obojruč zhora – nácvik • Volejbal – HČJ – odbitie obojruč zhora– nácvik • Volejbal – podanie – nácvik • Volejbal – podanie - nácvik • Volejbal-HČJ-zdokonaľovanie • Volejbal - HČJ-kontrola • Volejbal - hra 	<ul style="list-style-type: none"> • odbitie horné na mieste, po pohybe, • spodné podanie, • prihrávka na nahrávača pri sieti, • nahrávka, • hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3) 	<ul style="list-style-type: none"> • uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca • správne pomenovať techniku základných herných činností jednotlivca, • popísať techniku základných herných činností jednotlivca, • prakticky ukázať a uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,
<p>Základy gymnastických športov 9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gymnastika - kotúľ vpred, vzad ,stoj na lopatkách - z • Gymnastika – stoj na hlave - z • Kontrola – zostava • Roznožka cez kozu - zdokonaľovanie • Roznožka - kontrola • Skrčka - zdokonaľovanie • Skrčka - kontrola • Bežecké hry (naháňačky, vyzývačky, skákačky) • Loptové hry (prihrávačky, odrážačky, vybíjaná, zaháňačky, triafačky 	<ul style="list-style-type: none"> • kotúľ vpred, vzad ,stoj na lopatkách - z • stoj na hlave - z • kontrola –zostava • roznožka cez kozu - zdokonaľovanie • roznožka -kontrola • skrčka - zdokonaľovanie • skrčka - kontrola • bežecké hry (naháňačky, vyzývačky, skákačky) • loptové hry (prihrávačky, odrážačky, vybíjaná, zaháňačky, triafačky 	<ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie a vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie, • využívať prácu nôh, dynamický štart z miesta, rotáciu tela, zlepšovať koordinačné schopnosti a obratnosť, • vedieť ohodnotiť techniku, • konaného gymnastického cvičenia
<p>Sezónne činnosti / Lyžiarsky výcvik / 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Postoje a pohyby na lyžiach, obraty, chôdze, výstupy, pády a vstávanie, • Základný zjazdový postoj, • Zjazd šikmo svahom, brzdenie, • Oblúky v pluhu, 	<ul style="list-style-type: none"> • osvojenie techniky zjazdového lyžovania 	<ul style="list-style-type: none"> • správne vykonať a prakticky ukázať základné pohyby na lyžiach s prispôbením sa rôznym terénnym nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde • dodržiavať zásady správnej výživy,

	<ul style="list-style-type: none"> • Prívrat spodnou lyžou, Prívrat hornou lyžou, Nadväzované oblúky a azda cez terénne nerovnosti. 		<ul style="list-style-type: none"> • zaradiť a využívať športové činnosti vo svojom voľnom čase.
Povinný výberový tematický celok Bedminton 6	<ul style="list-style-type: none"> • Zásady bezpečnosti a úrazová zábrana pri hre • Bedminton - zásady bezpečnosti a úrazová zábrana pri hre, pravidlá • Bedminton – nácvik držania rakety a pohybu nôh - nácvik • Bedminton - nácvik držania rakety a pohybu nôh – zdok. • Bedminton - hra pri sieti, výpady - nácvik • Bedminton - hra pri sieti, výpady - zdokonaľovanie • Bedminton - kontrola HČJ • • 	<ul style="list-style-type: none"> • bedminton - zásady bezpečnosti a úrazová zábrana • pri hre, pravidlá • bedminton – nácvik držania rakety a pohybu nôh - nácvik • bedminton - nácvik držania rakety a pohybu nôh – zdokonaľovanie. • bedminton - hra pri sieti, výpady - nácvik • bedminton - hra pri sieti, výpady - zdokonaľovanie • bedminton - kontrola HČJ • 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť využívať prácu nôh, dynamický štart z miesta, rotáciu tela, zlepšovať koordinačné schopnosti a obratnosť, • vedieť popísať dva základné spôsoby držania rakety, • bekhendové a forhendové držanie, • rozvíjanie zručnosti zmeny držania rakety, vedieť sa pohybovať na kurte,
Základy gymnastických športov 7	<ul style="list-style-type: none"> • Hrazda – výmyk jednoož -z • Hrazda - prešvihy-z • Hrazda - k • Kruhy – vis vznesmo, strmhlav - z • Kruhy – zhyby - z • Kontrola – zostava 	<ul style="list-style-type: none"> • hrazda po ramená – zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč • jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, • zoskok • kruhy CH – kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise 	<ul style="list-style-type: none"> • ohodnotiť techniku konaného gymnastického cvičenia, • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie a vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie,
Športové hry /Hádzaná/ 8	<ul style="list-style-type: none"> • Základné pravidlá, technické údaje - ihrisko, hrací čas, odborná terminológia. • Zásady bezpečnosti, 	<ul style="list-style-type: none"> • prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, streľba • zhora z miesta, skokom do bránkoviska, 	<ul style="list-style-type: none"> • uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, • správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať a uplatniť techniku

	<p>úrazová zábrana, zásady osobnej a kolektívnej hygieny.</p>	<p>obsadzovanie hráča bez lopty</p> <ul style="list-style-type: none"> • s loptou, hrať na dve bránky podľa pravidiel • HČJ –základné postavenie, pohyb bez lopty, spracovanie lopty • HČJ - dribling, prihrávky - n • HČJ - dribling, prihrávky – z • HČJ - streľba • HČJ - zaujatie obranného postavenia • HČJ - hra • HČJ - kontrola 	<p>základných herných činností jednotlivca,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností,
<p>Atletika 10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beh na 60m- k • Skok do diaľky - z • Skok do diaľky - k • Hod kriketovou loptičkou • Hod kriketovou loptičkou - k • Štafetový beh • Vrh guľou - zdokonaľovanie • Vrh guľou - k • Vytrvalostný beh – zdokonaľovanie • Vytrvalostný beh - k 	<ul style="list-style-type: none"> • technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností • atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, • rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh • skok do diaľky, skok do výšky, hod loptičkou a granátom, vrh guľou 	<ul style="list-style-type: none"> • poznať základné pravidlá atletických disciplín, pomáhať pri organizovaní a rozhodovaní atletických disciplín • mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia • preukazuje pozitívny postoj k súťaženiu
<p>Testovanie 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika všeobecnej pohybovej výkonnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • člnkový beh (10x5 m), • skok do diaľky z miesta, • ľah – sed za 30 sekúnd, • beh za 12 minút, • výdrž v zhybe 	<ul style="list-style-type: none"> • pochopiť poznatky o rozvoji a diagnostikovaní základných pohybových schopností, • poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostikovaní

Rozpis učiva predmetu: telesná a športová výchova 8. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Poznatky z telesnej výchovy a športu 1	<ul style="list-style-type: none"> • BOZ 	<ul style="list-style-type: none"> • úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako • prevencia pred zranením 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti
Atletika 10	<ul style="list-style-type: none"> • Technika atletických disciplín, • Základy techniky atletických činností • Atletická abeceda, • Nízky a polovysoký štart, • Švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, • Vytrvalostný beh, • Štafetový beh • Skoky • Hody 	<ul style="list-style-type: none"> • Bežecké ABC - nácvik • Štarty z rôznych polôh • Beh na 60 m - nácvik • Beh na 60 m - kontrola • Skok do diaľky - zdokonaľovanie • Skok do diaľky - kontrola • Vytrvalostný beh - nácvik • Beh na 1000 m - kontrola • Hod kriketovou loptičkou - zdokonaľovanie • Hod kriketovou loptičkou - kontrola • Vrh guľou - nácvik • Vrh guľou - zdokonaľovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať, • poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu, • zvládnuť na základnej úrovni atletické disciplíny
Základy gymnastických športov 10	<ul style="list-style-type: none"> • Úpoly - cvičenia na rozvoj obratnosti - nácvik • Úpoly - cvičenia na rozvoj pohyblivosti na zemi - nácvik • Úpoly - osvojenie pohybovej činnosti - preťahy, pretlaky - nácvik • Úpoly - osvojenie pohybovej činnosti - pády vzad, 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičenia na rozvoj obratnosti - nácvik • cvičenia na rozvoj pohyblivosti na zemi - nácvik • osvojenie pohybovej činnosti - preťahy, pretlaky - nácvik • osvojenie pohybovej činnosti - pády vzad, bokom, dopredu - nácvik • kotúle vpred a vzad - zdokonaľovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie a vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie

	<ul style="list-style-type: none"> bokom, dopredu - nácvik • Kotúle vpred a vzad - zdokonaľovanie • Stoj na rukách - zdokonaľovanie • Stoj na hlave - zdokonaľovanie • Akrobatické cvičenia - nácvik zostavy • Akrobatické cvičenia - nácvik zostavy - kontrola • Akrobatické cvičenia - kotúl letmo - nácvik 	<ul style="list-style-type: none"> • stoj na rukách - zdokonaľovanie • Stoj na hlave zdokonaľovanie • akrobatické cvičenia - nácvik zostavy • akrobatické cvičenia - nácvik zostavy - kontrola • akrobatické cvičenia - kotúl letmo - nácvik 	
Športové hry, volejbal 10	<ul style="list-style-type: none"> • Volejbal - HČJ - odbitie obojruč. zhora - nácvik • Volejbal - HČJ - odbitie obojruč. zdola - nácvik • Volejbal - HČJ - podanie zdola - nácvik • Volejbal - HČJ - kontrola • Volejbal - základy herných systémov - 6:6 • Volejbal - základy herných systémov - postavenie hráčov pri útoku • Volejbal - herné kombinácie - útok, obrana -kontrola • Volejbal - hra 	<ul style="list-style-type: none"> • HČJ - odbitie obojruč. zhora - nácvik • HČJ - odbitie obojruč. zdola - nácvik • HČJ - podanie zdola - nácvik • HČJ - kontrola • základy herných systémov - 6:6 • základy herných systémov – • postavenie hráčov pri útoku • herné kombinácie - útok, obrana -kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca • Vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať a uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca
Základy gymnastických športov 8	<ul style="list-style-type: none"> • Preskoky - roznožka - zdokonaľovanie • Preskoky - roznožka - kontrola • Preskoky - skrčka - zdokonaľovanie • Preskoky - skrčka - kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • roznožka, • skrčka, • hrazda- výmyk, prešvihy 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť využívať prácu nôh, dynamický štart z miesta, rotáciu tela, zlepšovať koordinačné schopnosti a obratnosť • vedieť ohodnotiť techniku konaného gymnastického cvičenia

	<ul style="list-style-type: none"> • Hrazda - výmyk jednoňož - nácvik • Hrazda - prešvihy únožmo vpred, vzad - z • Hrazda – kontrola 		<ul style="list-style-type: none"> • Pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie a vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie
Povinný výberový tematický celok Bedminton 8	<ul style="list-style-type: none"> • B – nácvik držania rakety a pohybu nôh • B - nácvik držania rakety a pohybu nôh – zdok. • B - hra pri sieti, výpady - nácvik • B - hra pri sieti, výpady - zdokonaľovanie • B - hra 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady bezpečnosti a úrazová zábrana pri hre, pravidlá • nácvik držania rakety a pohybu nôh - nácvik • nácvik držania rakety a pohybu nôh – zdok. • hra pri sieti, výpady - nácvik • hra pri sieti, výpady - zdokonaľovanie • bedminton - kontrola HČJ 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca
Základy gymnastických športov 7	<ul style="list-style-type: none"> • Kruhy - základné polohy, vis vznesmo, strmhlav • Kruhy - základné polohy, kmihanie vo vise, zoskok - nácvik, • Kruhy - zhyby • Kruhy - nácvik zostavy - kontrola • Úpoly - osvojenie pohyb. činnosti - nosenie, zdvíhanie – nácvik • Úpoly - osvojenie pohyb. činnosti - nosenie, zdvíhanie - zdokonaľovanie • Úpoly - kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • vis vznesmo, strmhlav, • základné polohy, zhyby, • zostava, • nosenie, zdíhanie 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť ohodnotiť techniku konaného gymnastického cvičenia • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie a vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie
Športové hry Basketbal 9	<ul style="list-style-type: none"> • Basketbal - HČJ - uvoľnenie, prihrávky - nácvik • Basketbal - HČJ - dribling - nácvik • Basketbal - dvojtakt - zdokonaľovanie • Basketbal - herné kombinácie - "Hod' a bež" - nácvik 	<ul style="list-style-type: none"> • HČJ - uvoľnenie, prihrávky - nácvik • HČJ - dribling - nácvik • dvojtakt - zdokonaľovanie • herné kombinácie - "Hod' a bež" - nácvik • Basketbal - herné kombinácie - "Hod' a bež" - zdokonaľovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať a uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca

	<ul style="list-style-type: none"> • Basketbal - herné kombinácie - "Hod' a bež" - zdokonaľovanie • Basketbal - kontrola osvojených činností • Basketbal - hra 		
Testovanie 3	<ul style="list-style-type: none"> • Bežecké cvičenia • Skok do diaľky - zdokonaľovanie • Skok do diaľky - kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • bežecké cvičenia • skok do diaľky - zdokonaľovanie • skok do diaľky - kontrola testovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • poznatky o rozvoji a diagnostikovaní základných pohybových schopností, • poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostikovaní

Rozpis učiva predmetu: telesná a športová výchova 9. ročník			2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku, počet hodín	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
			Žiak vie
Poznatky z telesnej výchovy a športu 1	<ul style="list-style-type: none"> • BOZ 	<ul style="list-style-type: none"> • úvodná hodina – BOZ , oboznámenie s hodnotením a klasifikáciou 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti
Atletika 15	<ul style="list-style-type: none"> • Poradová príprava • Bežecké cvičenia • Beh na 60 m - nácvik • Beh na 60 m - kontrola • Skok do diaľky - zdokonaľovanie • Skok do diaľky - kontrola • Hod kriketovou loptičkou - zdokonaľovanie • Hod kriketovou loptičkou - kontrola • Vytrvalostný beh - nácvik • Beh na 1000 m - kontrola • Vrh guľou - zdokonaľovanie • Vrh guľou - kontrola • Skok do výšky – zdokonaľovanie • Skok do výšky – zdokonaľovanie • Skok do výšky - kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • poradová príprava • bežecké cvičenia • beh na 60 m - nácvik • beh na 60 m - kontrola • Skok do diaľky - zdokonaľovanie • Skok do diaľky - kontrola • hod kriketovou loptičkou - zdokonaľovanie • hod kriketovou loptičkou - kontrola • vytrvalostný beh - nácvik • beh na 1000 m - kontrola • vrh guľou - zdokonaľovanie • vrh guľou - kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať • poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu
Športové hry Volejbal	<ul style="list-style-type: none"> • Volejbal - HČJ - odbitie obojruč. zhora - zdokonaľovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • HČJ - odbitie obojruč. zhora - zdokonaľovanie • HČJ - odbitie obojruč. zdola - nácvik 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca

7	<ul style="list-style-type: none"> • Volejbal - HČJ - odbitie obojruč. zdola - nácvik • Volejbal - HČJ - podanie zdola - nácvik • Volejbal - HČJ - zdokonaľovanie • Volejbal - hra • Volejbal - kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • HČJ - podanie zdola - nácvik • HČJ - zdokonaľovanie • hra • kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť správne pomenovať, • popísať, prakticky ukázať a uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca
Základy gymnastických športov 9	<ul style="list-style-type: none"> • Kotúle vpred a vzad - zdokonaľovanie • Stoj na hlave – zdokonaľovanie • Akrobatické cvičenia - kotúľ letmo - nácvik • Akrobatické cvičenia - kotúľ letmo - zdokonaľovanie • Akrobatické cvičenia - nácvik zostavy • Akrobatické cvičenia – kontrola • Kondičné cvičenia • Hrazda - výmyk jednož - zdokonaľovanie • Hrazda - prešvihy únožmo vpred, vzad- kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • Kotúle vpred a vzad - zdokonaľovanie • Stoj na hlave – zdokonaľovanie • Akrobatické cvičenia - kotúľ letmo - nácvik • Akrobatické cvičenia - kotúľ letmo - zdokonaľovanie • akrobatické cvičenia - nácvik zostavy • akrobatické cvičenia – kontrola • preskoky - roznožka - zdokonaľovanie • preskoky - skrčka - zdokonaľovanie • preskoky - kontrola • kondičné cvičenia • hrazda - výmyk jednož - zdokonaľovanie • hrazda - prešvihy únožmo vpred, vzad- kontrola • skok do výšky - kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť ohodnotiť techniku • konaného gymnastického cvičenia
Športové hry Volejbal 6	<ul style="list-style-type: none"> • Volejbal - HČJ - odbitie obojruč. zhora - nácvik • Volejbal - HČJ - odbitie obojruč. zdola - nácvik • Volejbal - HČJ - podanie zdola - nácvik • Volejbal - HČJ - kontrola • Volejbal – hra 	<ul style="list-style-type: none"> • HČJ - odbitie obojruč. zhora - nácvik • HČJ - odbitie obojruč. zdola - nácvik • HČJ - podanie zdola - nácvik • HČJ - kontrola • hra 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca • vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať a uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca

Základy gymnastických športov 3	<ul style="list-style-type: none"> • Preskoky - roznožka - zdokonaľovanie • Preskoky - skrčka - zdokonaľovanie • Preskoky 	<ul style="list-style-type: none"> • roznožka - zdokonaľovanie • skrčka - zdokonaľovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • ohodnotiť techniku konaného gymnastického cvičenia
Povinný výberový tematický celok 4	<ul style="list-style-type: none"> • Úpoly - preťahy, pretlaky, odpory - nácvik • Úpoly - preťahy, pretlaky, odpory - zdokonaľovanie • Úpoly - pády vzad, bokom, dopredu - nácvik • Úpoly - pády vzad, bokom, dopredu - zdokonaľovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • preťahy, pretlaky, odpory - nácvik • preťahy, pretlaky, odpory - zdokonaľovanie • pády vzad, bokom, dopredu - nácvik • pády vzad, bokom, dopredu - zdokonaľovanie • úpolové hry 	<ul style="list-style-type: none"> • pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie a vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie
Športové hry 8	<ul style="list-style-type: none"> • Basketbal - HČJ - dribling, dvojtakt - zdokonaľovanie • Basketbal - herné kombinácie - "Hod' a bež" - zdokonaľovanie • Basketbal - kontrola osvojených činností • Basketbal – hra 	<ul style="list-style-type: none"> • HČJ - dribling, dvojtakt - zdokonaľovanie • Basketbal - herné kombinácie - "Hod' a bež" - zdokonaľovanie • kontrola osvojených činností 	<ul style="list-style-type: none"> • využívať prácu nôh, dynamický štart z miesta, rotáciu tela, zlepšovať koordinačné schopnosti a obratnosť
Základy gymnastických športov 2	<ul style="list-style-type: none"> • Kondičné cvičenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Typy kondičných cvičení 	<ul style="list-style-type: none"> • poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu, využívať ich pri svojej pohybovej aktivite
Atletika 7	<ul style="list-style-type: none"> • Skok do výšky – kontrola • Štafetový beh – nácvik • Štafeta 4 x 60m kontrola • Beh 60m- kontrola • Hod kriketovou loptičkou - kontrola • Skok do diaľky- kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • skok do výšky – kontrola • štafetový beh – nácvik • štafeta 4 x 60m kontrola • beh 60m- kontrola • hod kriketovou loptičkou - kontrola • Skok do diaľky- kontrola • beh 1000m - kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia

	<ul style="list-style-type: none"> Beh 1000m - kontrola 		
Športové hry Futbal 2	<ul style="list-style-type: none"> Futbal - hra 	<ul style="list-style-type: none"> hráči pravidlá hry práca s loptou práca brankára 	<ul style="list-style-type: none"> vedieť uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať a uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností,
Testovanie 2	<ul style="list-style-type: none"> Diagnostika všeobecnej pohybovej výkonnosti 	<ul style="list-style-type: none"> člnkový beh (10x5 m), skok do diaľky z miesta, ľah – sed za 30 sekúnd, beh za 12 minút, výdrž v zhybe 	<ul style="list-style-type: none"> mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia

5. UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: odborné publikácie k daným témam, webové stránky s témou telesnej výchovy, materiálo-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícii.

Anonym, 2009. Čo je zdravý životný štýl a ako vyzerá zdravá výživa? [online]. [cit. 11.9.2013]. Dostupné z:)

BOREHAM, Colin a Chris RIDDOCH 2001. The physical activity, fitness and health of children. In Journal of Sports Sciences Free Electronic Journal. [online]. [cit. 13.3.2015]. Dostupné z:

COOPER, Kenneth H. 1990. Aerobický program pre aktívne zdravie. Bratislava: Šport, slovenské telovýchovné vydavateľstvo. ISBN80-7096-073-6.

DALEY, Amanda J.

2002. School based physical activity in the United Kingdom: Can it create physical active adults? [online]. [cit. 13.3.2015]. Dostupné z:

FRÖMEL, Karel a kol. 2007. Pohyb a zdravý životný štýl – začiatok zmeny. Olomouc: CKV FTK Univerzity Palackého. Dostupné na pracovisku.

GREXA, Ján, 2001. Olympizmus a olympijské hry. Bratislava: Metodické centrum v Bratislave. ISBN 80-8052-111-5.

- GREXA, Ján a kol., 2006. Olympijská výchova. Bratislava: SOV? SOA? Národné športové centrum. ISBN 80-969522-0-X.
- GREXA, Ján, 2011. Aké boli antické olympijské hry. Bratislava: SOV. [online]. [cit. 16.3.2015]. Dostupné z: <http://www.olympic.sk/userfiles/files/Publikacie/ak-boli-antick-olympijsk-hry-60053.pdf>. ISBN 978-80-89460-06-8
- HAMAR, Dušan a Jana LIPKOVÁ, 2001. Fyziológia telesných cvičení. Bratislava: Univerzita Komenského. ISBN
- International Physical Activity Questionnaire. [online]. [cit. 30.10.2014]. Dostupné z: www.ipaq.ki.se
- JIRKA, Zdeněk, 1990. Regenerace a sport. Praha: Olympia. ISBN
- JUNGER, Ján a Klaudia ZUSKOVÁ, 2007. Pohybové programy pre všetkých alebo Ty, Ja a všetci spolu. Prešov : Prešovská univerzita v Prešove. ISBN 80-88885-32-9.
- JURKOVIČOVÁ, Jana, 2005. Vieme zdravo žiť? Bratislava: UK. ISBN80-223-2132-X
- Olympijská charta, 2012. [online]. [cit. 13.3.2015]. Dostupné z: <http://www.olympic.sk/userfiles/files/olympijska-charta-sk.pdf>
- RADVANSKÝ, Jiří a Miroslav KUČERA, 1999. K problematice sportu dětí. In Těl. Vých a Sport Mlád. Roč. 65, č. 5, s. 2 – 6. ISSN 1210 – 7689.
- Štátny vzdelávací program Telesná a športová výchova [online]. Bratislava. [cit. 30.10.2014]. Dostupné z: <http://www.statpedu.sk/sk/Statny-vzdelavaci-program/Statny-vzdelavaci-program-pre-gymnaziaISCED-3a.alej> 30.10.2014)
- TUDOR-LOCKE, Catrin a David R. BASSETT, 2004. How many steps/day are enough? Preliminary pedometer indices for public health. In Sports Medicine. Roč.34, č.1, s. 1–8. ISSN 01121642.
- WHO. [online]. [cit. 30.10.2014]. Dostupné z: <http://www.who.sk/>
- ZACHAR, Dušan, 2006. Výživa človeka I. Všeobecná časť. Zvolen: Technická univerzita. ISBN 80-228-1580-2.

6. HODNOTENIE PREDMETU

Kritériá hodnotenia:

1. Aktivita žiaka	50 % známky
2. Zlepšenie ukazovateľov pohybových schopností a výkonnosti.	
3. Úroveň pohybových zručností a vedomostí z oblasti telesnej výchovy a športu.	
4. Porovnanie osobnej výkonnosti s tabuľkou výkonov	50% známky

Charakteristika klasifikačných stupňov:

1 výborný

- má záujem o preberané učivo v plnom rozsahu, je aktívny a disciplinovaný
- vyvíja maximálne úsilie pri rozvoji pohybových schopností, osvojovaní schopností vedomostí
- na všetkých hodinách uvedomele a presne plní zadané úlohy
- pri športových hrách dodržiava pravidlá a chová sa v duchu fair play
- cvičí vždy v predpísanom cvičebnom úbore
- tvorivo uplatňuje získané vedomosti a schopnosti (rozcvičky, zostavy, herný prejav...)
- v meraných testoch a disciplínach vykazuje zlepšenie
- v porovnaní s tabuľkou atletických výkonov dosahuje výborné hodnotenie

2 chváľitebný

- má záujem o preberané učivo v plnom rozsahu, je aktívny a disciplinovaný
- spolupracuje pri rozvoji pohybových schopností, osvojovaní schopností a vedomostí
- pri športových hrách dodržiava pravidlá a chová sa v duchu fair play
- nemá vždy predpísaný cvičebný úbor
- s malými nedostatkami uplatňuje získané vedomosti a zručnosti (rozcvičky, zostavy, herný prejav...)
- pri väčšine meraných testov a disciplín vykazuje zlepšenie
- v porovnaní s tabuľkou atletických výkonov dosahuje prevažne hodnotenie výborný a chváľitebný

3 dobrý

- má iba čiastočný záujem o preberané učivo, je skôr pasívny
- nedosahuje pri osvojovaní pohybových zručností takú úroveň, na ktorú má individuálne predpoklady
- niekedy až po opakovanom napomenutí učiteľa rozvíja pohybové schopnosti, zručnosti a vedomosti
- zadané úlohy plní nedbalo, nepresne, s pomocou učiteľa
- nie vždy má predpísaný cvičebný úbor
- s malými nedostatkami uplatňuje získané vedomosti a zručnosti (rozcvičky, zostavy, herný prejav ...)
- len v niektorých meraných testoch a disciplínach vykazuje zlepšenie
- v porovnaní s tabuľkou atletických výkonov dosahuje prevažne hodnotenie chváľitebný a dobrý

4 dostatočný

- malý záujem o pohybový rozvoj
- cvičí len na opakovanú výzvu
- zvláda pohybové úlohy iba s dopomocou
- v porovnaní s tabuľkou výkonov dosahuje prevažne hodnotenie dostatočný
- často nemá predpísaný cvičebný úbor

5 nedostatočný

- nemá záujem o pohybový rozvoj, ignoruje a odmieta sa zapájať do pohybových činností
- nedosahuje štandard
- väčšinou necvičí
- nezvláda pohybové úlohy ani s dopomocou
- prevažne nenosí predpísaný cvičebný úbor

5. REVÍZIE ŠKVP

Platnosť, revidovanie	Dátum	Dodatok číslo	Inovácie, zmeny, úpravy
Platnosť ŠkVP od	01.09.2008		
Revidované	01.09.2011	1	Zmena – Rámcové učebné plány
Revidované	01.09.2012	2	Doplnenie a rozšírenie prierezových tém o didaktické hry, slovenského jazyka v rámci projektu zameraného na zaradenie inovatívnych metód do vyučovania
Revidované	01.09.2013	3	Doplnenie materiálov vytvorených v rámci školského projektu zameraného na zvyšovanie čitateľskej gramotnosti: SJL 3. ročník, matematika a informatická výchova 2. – 4. ročník, prírodoveda 1. – 4. ročník, vlastiveda 3. – 4. ročník
Revidované	01.09.2014	4	Doplnenie finančnej gramotnosti v súlade s Národným štandardom finančnej gramotnosti verzia 1, 1
Revidované	01.09.2015	5	Aktualizácia ŠkVP na základe inovácie ŠVP. Inovované učebné osnovy pre 5. a 6.ročník ZŠ.
Revidované	01.09.2016	6	Aktualizácia ŠkVP na základe inovácie ŠVP. Inovované učebné osnovy pre 7., 8. a 9. ročník ZŠ.
Revidované	01.09.2017	7	Úprava a doplnenie učebného plánu
Revidované	01.09.2017	8	Doplnenie finančnej gramotnosti v súlade s Národným štandardom finančnej gramotnosti verzia 1, 2
Revidované	04.11.2019	9	Aktualizácia ŠkVP a preformátovanie dokumentu
Revidované	01.09.2020	10	Aktualizácia metód a foriem práce
Revidované	05.10.2020	11	Aktualizácia, doplnenie osnov pre siedmy ročník pre nové vyučovacie predmety praktická fyzika a praktická chémia

Revidované	03.09.2021	12	Aktualizácia, doplnenie osnov pre siedmy, ôsmy a deviaty ročník pre nové vyučovacie predmety praktická fyzika, praktická chémia a svet digitálnych technológií, aktualizácia disponibilných hodín v RUP
Revidované	01.09.2022	13	Aktualizácia časti Finančná gramotnosť, doplnenie osnov pre 7. ročník pre nový voliteľný predmet – odborná technika, doplnenie osnov pre ôsmy ročník – svet digitálnych technológií, doplnenie osnov pre deviaty ročník – praktická chémia, v predmete nemecký jazyk doplnenie poznámky k počtu žiakov v skupinách

6. ZÁZNAMY O PREROKOVANÍ A SCHVÁLENÍ ŠKVP PEDAGOGICKÁ RADA

Školský vzdelávací program ISCED 1, ISCED 2 s názvom

„Škola pre život a Zem“

na školský rok 2022/2023 bol prerokovaný a schválený na Pedagogickej rade dňa 12.09.2022

Mgr. Dana Škultétyová
riaditeľka školy

RADA ŠKOLY

Školský vzdelávací program ISCED 1, ISCED 2 s názvom
„Škola pre život a Zem“
Základnej školy Medňanská 514/5, 01901 Ilava za školský rok 2021/2022

Predkladá: Mgr. Dana Škultétyová, riaditeľka školy

Vyjadrenie Rady školy:

Rada školy odporúča zriaďovateľovi Mestu Ilava

schváliť – neschváliť

Školský vzdelávací program ISCED 1, ISCED 2 s názvom
„Škola pre život a Zem“
Základnej školy Medňanská 514/5, 01901 Ilava
za školský rok 2022/2023

V Ilave, 20.09.2022

Ing. Pavol Filo
predseda rady školy

ZRIAĐOVATEĽ

Mesto Ilava so sídlom Mierové námestie 16/31, 019 01 Ilava

zriaďovateľ

Základnej školy Medňanská 514/5, 01901 Ilava

v súlade s § 5, ods. 7, písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

schvaľuje

Školský vzdelávací program ISCED 1, ISCED 2 s názvom

„Škola pre život a Zem“

Základnej školy Medňanská 514/5, 01901 Ilava

platný od 01.09.2022

V Ilave, 26.09.2022

Ing. Viktor Wiedermann
primátor mesta